

هەریمی کوردستان - عێراق
پەرلەمانی
کوردستان - عێراق

پروژۆکۆلەکان

106

سالی / 2015 □ بەرگی سەدو شەش

چاپی یەكەم / سالی 2019

له بلاقراوهکانی پەرلهمانی کوردستان - عێراق

ناوی کتیب: پرۆتۆکۆلهکانی سالی (2015) ی پەرلهمانی
کوردستان - عێراق
به‌رگی: 106
چاپی یه‌که‌م: 2019
تیراژ: 250
نه‌خشه‌سازی: سنوبر صابر حسن

ئینصات کردن: سروه هادی، شهرمین خضر، نه‌ورۆز شێرزاد، دلێر اکرم، شوان محمد، نه‌هله اسعد.

کۆفان خسرو، مروان ابراهیم، اسکندر غریب، نشوان سلیمان، نداء جبرائیل، تارا رشاد

ژماره‌ی سپاردنی به‌کتیبخانه‌ی نیشتمانیی هه‌ریمی کوردستان:

پىرىست

پروتوكۇلى دانىشتى دەسپىك خولى چوارەمى ھەلبىژاردن □ چوار شەممە 2015/9/2 نى 5

پروتوكۇلى دانىشتى ژمارە (2) خولى چوارەمى ھەلبىژاردن □ چوار شەممە 2015/9/16 نى 11

پروتوكۇلى دانىشتى ژمارە (3) ى خولى چوارەمى ھەلبىژاردن □ يەك شەممە 2015/9/20 ` 103

پروتوكۇلى دانىشتى د ژمارە (4) خولى چوارەمى ھەلبىژاردن □ دوو شەممە 2015/9/21 نى 123

پروتوكۇلى دانىشتى (5) خولى چوارەمى ھەلبىژاردن □ سى شەممە 2015/10/6 نى 177

پەرلەمانى كوردستان - عىراق

پروتوكولى دانىشتنى دەسپىك

چوارشەممە رىكەوتى 2015 9 2

خولى چوارەمى ھەئىزاردن

پروتۆكۆلى دانیشتنی دەسپێك

چوارشەممە رێكەوتی 2015/9/2

كاتژمێر (11) ی پێش نیوهرۆی رۆژی چوارشەممە رێكەوتی 2015/9/2 پەرلەمانی كوردستان - عێراق بە سەرۆكایەتی یوسف محمد صادق سەرۆکی پەرلەمان و، بە ئامادەبوونی بەرپێز جعفر ابراهیم ئییمینکی جیگری سەرۆك و، بەرپێز فخرالدین قادر سكرتێری پەرلەمان، دانیشتنی دەسپێك خولی چوارەمی، سالی (2015) ی خۆی بەست.

بەرنامەى كار:

بەپێى حوكمەكانى بڕگە (1) ی ماددە (20) لە پەپرەوى ناوخۆى ژمارە (1) ی هەمواركرای سالی 1992 ی پەرلەمانی كوردستان عێراق، دەستەى سەرۆكایەتی پەرلەمان بڕیارى دا دانیشتنی ژمارەى (2) ی خولی گرێدانى دووهمى سالی یەكەم لە خولی چوارەمی هەلبژاردن لە كات (11) ی پێش نیوهرۆی رۆژی چوارشەممە رێكەوتی 2015/9/2 دا بەم شیوەیە بێت:

1- یەك دەقیقە بى دەنگى وەستان بۆ ریزلیڤان لە گیانى شەهیدانى كوردستان و عێراق لە گەڤ مارشی نەتەوهی.

2- كردنەوهی خولی پایزە لە سالی دووهم، خولی هەلبژاردنی چوارەمی پەرلەمانی كوردستان - عێراق لەلایەن سەرۆكى پەرلەمانەوه بەپێى بڕگەى (2) لە ماددەى (17)، لە پەپرەوى ناوخۆى پەرلەمانی كوردستان - عێراق، ژمارە (1) ی سالی (1992) ی هەموار كراو.

بەرپێز د. یوسف محمد صادق / سەرۆكى پەرلەمان:

بەناوى خۆى گەورهو میهرەبان.

دانیشتنەكەمان بەناوى گەلى كوردستانەوه دەست پێدەكەین، خولی چوارەمی هەلبژاردن، سالی دووهم، دانیشتنی دەستپێكى خولی پایزە، رۆژی دانیشتن (2015/9/2)، بەرنامەى كارى كردنەوهی خولی پەرلەمان، بەپێى حوكمى بڕگە (1) لە ماددەى (5) بڕگە (2) لە ماددەى (17)، هەردوو خالى (1 ، 2) لە بڕگەى ماددەى (54) لە پەپرەوى ناوخۆى پەرلەمانی كوردستان- عێراق، ژمارە (1) ی سالی (1992) ی هەموار كراو، بڕیاردا كاتى دانیشتنی دەستپێكى خولی گرێدانى پایزە لە سالی دووهم لە خولی هەلبژاردنی چوارەمی پەرلەمان لە كاتژمێر (11) ی پێش نیوهرۆی رۆژی چوارشەممە، رێكەوتی (2015/9/2) بێت و بەرنامەى كارى دانیشتنەكە بەم شیوەیە بێت:

1- یەك دەقیقە بى دەنگى وەستان بۆ ریزلیڤان لە گیانى شەهیدانى كوردستان و عێراق لە گەڤ مارشی نەتەوهی.

2- كردنهوهی خولی پایزه له سالی دووهم، خولی ههلبژاردنی چوارهمی پهر لهمانی کوردستان - عیراق لهلا یهن سهروکی پهرلهمانهوه بهپیی برگی (2) له مادهی (17)، له پهپرهوی ناوخوی پهر لهمانی کوردستان - عیراق، ژماره (1) ی سالی (1992) ی ههموار کراو.

بهپیزان، نیستا دهچینه سهر برگی یهکهه له بهرنامهی کار که بریتیه له یهکه دهقیقه بی دهنگی وهستان بو ریژلینان له گیانی شهیدانی کوردستان بهتایبهتی شهیدانی جهنگی درچی تیروور له گهل مارشی نهتهوهیی ئهی رهقیب، زور سوپاس فهرموون.

نیستا دهچینه سهر برگی دووهم له بهرنامهی کار که بریتیه له کردنهوهی خولی پایزه له سالی دووهمی خولی ههلبژاردنی چوارهمی پهر لهمانی کوردستان - عیراق لهلا یهن سهروکی پهر لهمانی کوردستانهوه بهپیی برگی (2) له مادهی (17)، له پهپرهوی ناوخوی پهرلهمانی کوردستان - عیراق، ژماره (1) ی سالی (1992) ی ههموار کراو.

بهناوی خوی گهورهو میهرهبان.

پهرلهمانتاران بهپیز.

له ههلو مهرجیکی سهخت و پر له تهنگهژهو ئالۆزی ناوچهکانی کوردستاندا له روو بهروو بوو نهوهی شهپیکی سهختی گهلهکهمان له گهل دوژمنانی ئازادی و تاریک بینانی سهردهمدا ئهمرپو خولی گریدانی پایزهی سالی دووهمی خولی ههلبژاردنی پهرلهمانی کوردستان دهست پی دهکهینهوه، به پیویستی دهمانین بهناوی خو مان و پهر لهمانی کوردستانهوه سوپاس و پیزانینی خوڤاگری هاوولاتیان و فهزمان بهرانی ههریمی کوردستان بکهین، که زیاتر له یهکه ساله بهرگی جهندین ئاست تهنگ و فهیرانی جوړاو جوړیان گرتووه، له بی مووجهیی و ههتا نهبوون و کهمی پیداویستی سهرهتایبهکانی بژیوی ژیانین، سهرهپای ئهه را ستیان جهندین ئاستهنگی خنکی نهر بهروکی حکومهتی ههریمی کوردستانی گرتووه، لیتره شهوه بهرپرسیاریهتی له ئهستوی حکومهتدا یه، بو دارشتنی پلان و بهرنامهی چاکسازی بو دهر باز بوون له تهنگهژهو فهیرانانی که هاوولاتیان کوردستانی له دۆخیکی ناههمواردا تووشی گروگرفت کردووه روون کردنهوهی پیویست لهم بارهیهوه به پهرلهمانی کوردستان و هاوولاتیان ههریمدا دیت، ده مهویت لیتره را رۆلی پیشمهگره قارهمانهکانی کوردستان بهرز بنرخینم، سهرهپای فهیرانهکانی ههریمی کوردستان ئهوان له بهرلهمانی جهنگ دژ به تیروورستان زور نهبهردانه ههریمی کوردستان دهپاریزن، ههر بویه لیترهوه پییان دهلیین ههمومان شانازی به ههمووتانهوه دهکهین و ههمووتان به پاریزههیری نیشتمان دهمانین و ئیوهش خوستان به هی ههمومان بزنان، دلنیاپیتان ددهینئ ئهه پهپری ههولئ خو مان دهخهینه گهر، بو ئهوهی مملانی سیاسییهکانی ناوخو بهشیوازیکی دیموکراتی و ئاشتیانه یهکلاهی ببهوهوه نههیلین کار له یهکه ریزی و ورهی پۆلایینی ئیوه بکات، چونکه جیاوازی و مملاندیی سیاسی نهریتیکی دیموکراسیه، له سهر نیمههی ئهندامانی پهرلهمانی کوردستان و سهروکایهتیهکهی پیویسته که گیانی لیک بووردن و ریژگرتن له

جیاوازه کان بکەینە نەریتی کارەگانمان، چونکە بوونی جیاوازی ئامازە بەرەو پێشچوونی دیموکراتی
هەریمەگەمانە.

پەرلەمانتارانێ بەرپێز.

لەماوەی چەند مانگی رابردوودا قەیرانیکی تری سیاسی لە هەریمی کوردستاندا سەری هەلداوە، ئەویش
پرسی سەرۆکایەتی هەریمی کوردستانە، لەم پرسەدا پەرلەمان وەک مەرجهی بالایی یاسادانان شوینی
یەکلای کردنەوی قەیرانەکە یە، بۆ ئەم مەبەستەش فراکسیۆنەکان دایدو بۆ چوونی جیاوازی یان لە سەر
قەیرانی سەرۆکایەتی هەریم هەیه، ئەمەش شتیکی ئاساییە و گرنگە ئەم جیاوازییە لە چوارچێوەی یاسا
پاراستنی بنەماکانی دیموکراتی و سازان و بەرەو پێشچوونی پرۆسەی سیاسی لە هەریمی کوردستاندا یەکلای
بکریتەو، پەرلەمان دامەزراوەی سەرەکی یاسادانان و چاودێرییەو بەرپرسیارە لە یەکلای کردنەوی پرسە
دەستووری و یاسایی و چارەنووسسازەکاندا، رۆل و پێگەی خۆی لەم روووە دەپاریزێت و بە گیانیکیی
نیشتمانی و لە سۆنگەی سەرۆک بوونی یاساوە مامە ئە لە گەڵ پرسەکان دەکات و ئیستاش هەر بەو پێو
دەنگ و پەرۆشیە بۆ دەرباز بوون لەو تەنگەژانەی رووبەرۆومان بوونەتەو بەتایبەتی پرسی سەرۆکایەتی
هەریم دەرفەت دراوە بۆ گەشتن بە ریککەوتنی هەمووان لە چوارچێوەی یاسادا کە لە بەرزەو نەدی
نیشتمان و چاکە گشتیدا بیێت و یاسا رێرەوی ئاسایی خۆی بپێت، رەهەندیکی تری ئەم گێشە سیا سیانە
ماف و بەشداری سیاسی لایەن و پێکەتە جیاوازهکانی کوردستانە، بە شانازییەو لەم خولە پەرلەماندا بۆ
یەگەمین جار یاسای پاراستنی مافی نەتەووە پێکەتە جیاوازهکانمان پەسند کردووە، پیمانوا یە لە هەریمی
کوردستاندا بە تەنها یەک نەتەووە ئاین و مەزەهەب بوونی نییە، بەلکو کوردستان مۆزایکیکە لە نەتەووە
مەزەهەب و ئاینی جیاواز، هەر بۆیە هەموومان پێکەو دەتوانین نیشتمانەکەمان بپاریزین و گەشە بە
لایە نە جیاوازهکانی بدەین، پەرلەمان رێز لەو مۆزایکە هەمەرهنگە کوردستان دەگرێت و پێوهری
راستەقینە پەرلەمان بۆ جیاوازی نەتەوویی و ئاین و ئاینزاکان و نوینەرەکانیان لەسەر قەبارە کەمی و
زۆرینە نییە، بەلکو دەرفەتی یەگسانی یاسایی لەسەر بنەمای هاوولاتی بوون، سەرەرای ریزدانان و رەچاو
کردنی تایبەتمەندی هەر نەتەووە ئاین و ئاینزایەک.

پەرلەمانتارانێ بەرپێز.

لەم وەرزه نوێیە پەرلەماندا لە بەردەم چەندین ئەرکی نیشتمانی و یاسایی و چاودێری داین، ئەرکی
پەرلەمانتارانە بە روحی نوینەراییەتی کردنی کوردستان مامە ئە لە گەڵ پرسەکاندا بکەن و رۆل و پێگەی
خوێان و پەرلەمان بپاریزن و لە بواری چاودێری کردن و یاسا داڕشتن و چاکسازی، یەکیک لە ئەرکە پێ
بایەخ و گرنگەکانی کارا کردنی رۆلی پەرلەمان بوونی پەپرەویک کە وەلامگۆی کاری سەردەمیانە
پەرلەمان بیێت، بۆیە پەپرەوی ناوخۆی پەرلەمان لە دانیشتنە سەرەتاییەکانی ئەم وەرزهدا دەخریته
بەرنامە کار بەو هیوایی ئەووەی لە ماوەیەکی دیاریکراودا پەرلەمان ببیته خاوەن پەپرەویکی نوێ و
پێشکەوتوو، کە رێگا خۆش بکات بۆ پەرلەمانتاران و فراکسیۆنەکانیان، کە باشتر بتوانن ئەرکەکانی

سەرشانیان جی بەجی بکەن، شان بە شانی ئەمەش بەردەوام دەبین لە کار کردن لەسەر پرۆژە دەستووری هەریمی کوردستان لەم پیناوە شدا پرسی درێژکردنەوەی ماوەی کارکردنی لیژنەی ئامادەکردنەوەی پرۆژە دەستووری هەریمی کوردستان بە زوویی دیتە بەرنامەی کاری پەرلەمان، ئەمە جگە لەوەی وەک ماوەی رابردوو جەخت دەکەینەووە لە بەردەوامبوون لەسەر کارا کردنی رۆلی چاودێری ئەندامان و لیژنە تاییبەتمە نەدەکانی پەرلەمان، هەرۆک چۆن لە ماوەی رابردوودا پەرلەمانتاران ئازاییا نەو بەرپر سيارانه چاودێری وردی دەسەلاتی جی بەجی کردن بوون لە گەڵ بوونی چەندین قەیران و کیشەدا، ئیستاش پێویستە پرۆسە چاودێری بە شیوەیەکی ورد تر و بەرپر سانه تر ئەنجام بدریت لە پیناوە ئەنجام مانی چاکسازییەکی بنەرەتی لە کۆی جومگەو لایەنە جیاوازهکانی هەریمی کوردستاندا، چونکە چاکسازی تاکە چارەسەری قەیرانە جیاوازهکانی هەریمی کوردستان، چاودێری حکومەتی هەریم هەنگاوی کرداری گەورە لەم بوارە دابنیت، پەرلەمان لەم وەرزهدا بەردەوام دەبیت لە سەر هەوڵەکانی بۆ بە سیستەماتی کردنی کەرتی وزە لە هەریمی کوردستاندا لە ریی دروست کردنی سندووقی داهاوە نەوتیەکان بەپیی یاساکە و دەرکردنی یاساکی تری پەيوەندیدار بەو پەرسە گرنگە لە هەریمی کوردستاندا، پەرلەمان بەردەوام دەبیت لە تەواو کردنی یاسا پەيوەندیدارەکان بە دادی کۆمەڵایەتی و داد پەروەری لە کۆی لایەنە جیاوازهکان لە هەریمی کوردستاندا، بەتاییبەت ئەو یاسایانە پەيوەندیان بە دەستەبەری کۆمەڵایەتی و سۆشیال هەیه، بەو هیوایهی ئەم دانیشتنە دەستپێکی وەرزیکی پەرفری کاری پەرلەمانی بیت و هەر سەرکەوتوو بن. بەرپزان، بەم شیوەیه دانیشتنی ئەمپرومان کۆتایی پێ دیت و، لە هەفتەیه داهاوودا دەست دەکەینەووە بە دانیشتنە ئاساییەکانی وەرزی گریدان، زۆر سوپاس.

د. یوسف محمد صادق
سەرۆکی پەرلەمانی
کوردستان - عێراق

جعفر ابراهیم ئییمینکی
جیگری سەرۆکی پەرلەمانی
کوردستان □ عێراق

فخرالدین قادر
سکرێتری پەرلەمانی
کوردستان □ عێراق

پەرلەمانى كوردستان - عىراق

پرۆتوكۆلى دانىشتىنى ژمارە (2)ى

چوارشەممە رېكەوتى 16 9 2015

خولى چوارەمى ھەئىژاردن

پروتۆكۆلى دانىشتىنى ژماره (2)

چوار شەممە رېكەوتى 2015/9/16

كاتزىمىر (11) ى پېش نيوپرۇ رۇژى چوار شەممە رېكەوتى 2015/9/16 پەرلەمانى كوردستان - عىراق بە سەرۆكايەتى يوسىف محمد صادق سەرۆكى پەرلەمان و، بە ئامادەبوونى بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى جىگرى سەرۆك و، بەرپىز فخرالدين قادر سكرتېرى پەرلەمان، دانىشتىنى ژماره (2) ى خولى چوارەمى، سالى (2015) ى خوى بەست.

بەرنامەى كار:

بەپىى حوكمەكانى برگه (1) ى مادده (20) له پەپرەوى ناوخوى ژماره (1) ى ھەمواركرائى سالى 1992 ى پەرلەمانى كوردستان عىراق، دەستەى سەرۆكايەتى پەرلەمان برپارى دا دانىشتىنى ژماره (2) ى خولى گریدانى دووهمى سالى يەكەم له خولى چوارەمى ھەلئىزاردن له كات (11) ى پېش نيوپرۇ رۇژى چوار شەممە رېكەوتى 2015/9/16 دا بەم شىوہىہ بىت:

1. گفتوگۇکردنى پەپرەوى ناوخوى پەرلەمانى كوردستان كە لەلايەن لىژنەى كاتى بۇ پىداچوونەوى پەپرەوى ناوخو ئامادەكرائە، بەپىى برپارى ژماره (26) ى سالى (2014) و برگه (8) له مادده (56) مى ياساى ھەلئىزاردنى پەرلەمانى كوردستان ژماره يەكى سالى 1992 ى ھەمواركرائى، پال پشت بە مادده (94) ى پەپرەوى ناوخوى پەرلەمانى كوردستان، ژماره يەكى سالى 1992 ى ھەمواركرائى،

بەرپىز د. يوسىف محمد صادق / سەرۆكى پەرلەمان:

بەناوى خوائى گەورەو مېرەبان.

دانىشتنەكەمان بە ناوى گەلى كوردستان دەكەينەو، خولى چوارەمى ھەلئىزاردن، سالى دووهم، دانىشتىنى ژماره دوو، رۇژى دانىشتن 2015/9/16، بەرنامەى كار بەپىى حوكمەكانى برگه يەكى مادده (20) له پەپرەوى ناوخوى پەرلەمانى كوردستان - عىراق، ژماره يەكى سالى 1992 ى ھەمواركرائى، دەستەى سەرۆكايەتى پەرلەمان برپارىدا كاتى دانىشتىنى ژماره (2) ى خولى پايزەى سالى دووهم، له خولى ھەلئىزاردنى چوارەمى پەرلەمان، له كاتزىمىر (11) ى پېش نيوپرۇ رۇژى چوارشەممە، رېكەوتى 2015/9/16 بىت و بەرنامەى كارى دانىشتنەكە بەم شىوہىہ بىت،

1. گفتوگۇکردنى پەپرەوى ناوخوى پەرلەمانى كوردستان كە لەلايەن لىژنەى كاتى بۇ پىداچوونەوى پەپرەوى ناوخو ئامادەكرائە، بەپىى برپارى ژماره (26) ى سالى (2014) و برگه (8) له مادده (56) مى ياساى ھەلئىزاردنى پەرلەمانى كوردستان ژماره يەكى سالى 1992 ى ھەمواركرائى، پال پشت بە مادده (94) ى پەپرەوى ناوخوى پەرلەمانى كوردستان، ژماره يەكى سالى 1992 ى ھەمواركرائى، له دەست پىكدا داوا له بەرپىز سكرتېرى پەرلەمان دەكەين كە پوختەيەك له كۆنووسى دانىشتى پىشووى پەرلەمان بىخوینىتەو،

بەرپز فخرالدین قادر عارف/ سكرتیری پەرلەمان:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

بەناوی خۆی گەرە بەخشیندە میهرەبان، پوختەبەیی دانیشتی دەست پیک له بەرواری 2015/9/2،
بەم شیۆهیهی خوارەو بوو،

1. دەست پیکردنی دانیشتن لەلایەن سەرۆکی پەرلەمانەو،

2. دەقیقەیهک وەستان بۆ ریز لێنان له گیانی پاکی شەهیدان و عیراق لەگەڵ مارشی نەتەوویی،

3. کردنەووی خۆی پایزە و لەگەڵ وتاری بەرپز سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان،

بەرپز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر سوپاس بۆ بەرپز سكرتیری پەرلەمان، ئیستا داوا له بەرپزتان دەکەین كه ناوی نامادەنبوانی
دانیشتنی پێشوو لیژنەکانی پەرلەمان بخویننەو،

بەرپز فخرالدین قادر عارف/ سكرتیری پەرلەمان:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ناوی ئەندامانی پەرلەمان كه له دانیشتنی ژمارە یەکی ئاسایی له بەرواری (2015/9/2) مۆلەت پیدراو
بوون یان بەبێ مۆلەت نامادە نەبوون بەم شیۆهیهی خوارەو یه: (1. ابوبکر عمر - مۆلەت، 2. ئاری محمد -
مۆلەت، 3. ئیغار ابراهیم - مۆلەت، 4. باپیر کامەلا - مۆلەت، 5. بەهار عبدالرحمن - مۆلەت، 6. بەهار
محمود - مۆلەت، 7. بیگەرد دلشاد - مۆلەت، 8. حیات مجید - مۆلەت، 9. حسن صالح - نامادەنبوو، 10.
خلف احمد - مۆلەت - رۆزا محمود - نامادەنبوو، 12. سهراب میکائیل - مۆلەت، 13. سرود سلیم - مۆلەت،
14. گۆران نازاد - مۆلەت، 15. عبدالله جاسم - مۆلەت، 16. عمر صالح - نامادەنبوو، 17. عمر عینایەت -
مۆلەت، 18. فرهاد حەمە صالح - مۆلەت، 19. کمال یلدا - مۆلەت، 20. لینا عزریا - مۆلەت، 21. هەورامان
حەمە شریف - مۆلەت، 22. وحیدە یاقو - مۆلەت، 23. یعقوب گورگیس - مۆلەت، 24. جودت جردیس -
نامادەنبوو) بەرپز سەرۆکی پەرلەمان. راپۆرتی بەدواداچوونی کۆبوونەووی هەفتانەیی لیژنە
هەمیشەییەکانی پەرلەمانی کوردستان له بەرواری (2015 /9/7) تا (2015/9/16) بەم شیۆهیهی
خوارەو بوو،

1. لیژنەیی بازرگانی و مافەکانی بەکاربەر: (2015 /9/7) کۆبوونەویان کردوو (عبدالله جاسم) مۆلەت
بوو،

2. لیژنەیی مافەکانی مروف: (2015 /9/7) کۆبوونەویان کردوو (فیروز طه نامادەنبوو، ئومید حەمە
علی - نامادەنبوو، منیرە عثمان - نامادەنبوو، بیستون فائق - نامادەنبوو)

3. لیژنەیی ئەوقاف کاروباری ئایینی: (2015 /9/7) کۆبوونەویان کردوو (لینا عزریا - مۆلەت بوو)

4. لیژنەى كشتوكال و ئازەلدارى و ئاودىرى و بەنداوهكان: (2015 /9/7) كۆبۈنەوھىيان كىردووه (حسن صالح - مۆلەت بووه، بشار مشىر - مۆلەت بووه، عباس غزالى - ئامادەنەبووه، زىاد حسين - ئامادەنەبووه، يعقوب گورگىس - ئامادەنەبووه)
5. لیژنەى كۆمەلایەتى و منداڭ و خىزان: (2015 /9/8) كۆبۈنەوھىيان كىردووه (سرود سلیم - ئامادەنەبووه، منیرە عثمان - مۆلەت بووه)
6. لیژنەى كاروبارى پىشمەرگه و شههیدان و قوربانىانى جینۆساید و زیندانىانى سیاسى: (2015 /9/9) كۆبۈنەوھىيان كىردووه (ھەورامان ھەمە شریف - مۆلەت بووه، عبدالرحمن فارس - مۆلەت بووه، باپىر كامەلا - مۆلەت بووه، عبدالله حاجى محمود - مۆلەت بووه، يعقوب گورگىس - مۆلەت بووه)
7. لیژنەى مافهكانى مروڤ: (2015 /9/13) كۆبۈنەوھىيان كىردووه (منیرە عثمان - مۆلەت بووه، فرست صوفى - مۆلەت بووه، زۆزان صادق - مۆلەت بووه، سعید محمد - مۆلەت بووه)
8. لیژنەى داكۆكىردن له مافهكانى ئافرەت: (2015 /9/13) كۆبۈنەوھىيان كىردووه (رابوون توفیق - مۆلەت بووه، ئىڤقار ابراهیم - مۆلەت بووه)
9. لیژنەى كاروبارى كۆمەلگای مەدەنى: (2015 /9/14) كۆبۈنەوھىيان كىردووه (ئىڤقار ابراهیم - مۆلەت بووه، تەلار لطیف - مۆلەت بووه، ناظم كىر - مۆلەت بووه)
10. لیژنەى دارایی و كاروبارى ئابوورى و وەبەرھىنان: (2015 /9/14) كۆبۈنەوھىيان كىردووه گشت ئەندامان ئامادى كۆبۈنەوھەكە بوون،
11. لیژنەى ئاسەوار و خزمەتگوزارىهكانى شارهوانى و گواستنهوو گەياندن و گەشت و گوزار: (2015 /9/14) كۆبۈنەوھىيان كىردووه (ئىڤقار ابراهیم - مۆلەت بووه، ماجد عثمان - مۆلەت بووه)
12. لیژنەى كاروبارو تەندروستى و ژینگە: (2015 /9/14) كۆبۈنەوھىيان كىردووه (عبدالله جاسم - مۆلەت بووه، سرود سلیم - مۆلەت بووه، شىركۆ حەمە امین - مۆلەت بووه)
13. لیژنەى دارایی و كاروبارى ئابوورى و وەبەرھىنان: (2015 /9/15) كۆبۈنەوھىيان كىردووه (علی ھەمە صالح - مۆلەت بووه)
14. لیژنەى كۆمەلایەتى و منداڭ و خىزان: (2015 /9/15) كۆبۈنەوھىيان كىردووه (سرود سلیم - مۆلەت بووه)

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس بۆ بەرپىز سكرتېرى پەرلەمان، بەرپىزان پىش ئەوھى بەرنامەى كار دەست پى بکەين بەھوى خەلەلىكى تەکنیکىيەوه گۆپهكانى دواوهى نەھومى يەكەم ئىش ناکات، بۆيە نەدەكرا ئىستا دەستكارىشى بکەن، دەتوانن بىنە پىشەوه ئەوانەى كە لە دواوه دانىشتوون، بەتایبەتى كورسىيەكانى پىشەوه كە ھەندىكى چۆلە و، ئەگەرىش جى نەبوو لە كاتى قسەکردن دەبى بىنە سەر منەصە ئەمە يەك، دوو: تایدن ئىستا كار دەكات بۆيە ھاوکار بن لەگەل كاروبارى پەرلەمان و، تەکنیکەكانى ناو ھۆل خوليان بۆ داناون بۆ

ئەو دەرىجىسى چۆنىيەتتى بەكارھېننى تايىدىنەكە بىن، داواتان لى دەكەين پابەند بن بەو كاتانەى كە بۇتان ديارى دەكرىت بۇ ئەو خولانەى كە پەيوەندىدارە بە تايىدەو بە ئەو لەمەولا دەنگدان بە شېوہىيەكى ئەلكترۆنى لە ناو ھۆلى پەرلەمان بەرپۆە ببەين، چەند نوقتە نيزامىيەكمان بىنى، فەرموو كاك باپىر،

بەرپۆز باپىر كامەلا:

بەرپۆز سەرۆكى پەرلەمان.

من و كاك ابو كاروان ناومان بە مؤلەت ھات، نامادەش بووين لە كۆبووونەو دە لىژنەى پېشمەرگە،

بەرپۆز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو د. شېركۆ،

بەرپۆز د. شېركۆ ھەمە امين:

بەرپۆز سەرۆكى پەرلەمان.

من دوو نوقتەى نيزامىم ھەيە؟ يەكەم: جەنابت ئاگادارى، ئىمە لە ماو دەرىجىسى رابوردوودا بە ژمارەى ياسايى پەرلەمانتاران بەپىي ماددەى (54) لە پەيرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان، داواى چەند بەرپۆزىكمان لە ئەنجومەنى وەزيران كوردبوو بۇ نامادەبوونيان لە پەرلەمان بۇ مەبەستى موناھەشەكردنى ئەو قەيرانە كەلەكە بوو زۆرانەى كە ئىستا كە بەرۆكى خەلكى ھەرىمى كوردستان گرتوو، ئەو دەرىجىسى دەببىسەنەو ھىچ يەككە لەو بەرپۆزانە نايەن بۇ پەرلەمان، وەكو دەببىسەنەو بەرپۆز سەرۆكى ئەنجومەنى وەزيران يەعنى گوايە ئىمتىناعى وەزىرەكان دەكات لەو دەرىجىسى بۇ پەرلەمان، ھەتا من لە دووئىو دە جار تەلەفۆنم بۇ دوو وەزىرى بەرپۆزدا كوردوو، ئەسلەن جەوابى تەلەفۆنيان نەداووتەو، بەرپۆز سەرۆكى پەرلەمان.

قەسەكانم ھەموو نوقتەى نيزامىيە؟ كەواتە ئىرادەيەكى بەھىز ھەيە دەپوئەت پەرلەمان پەك بەخا، من داوا لە ھەموو ھاوپۆزىكانم دەكەم بە رەچاوغرتنى جياوازى بىر و بۇ چوونى سياسى ھەمووشمان، ناكرىت ئىمە وەكو پەرلەمانتار رىگا بەدەين ئەم پەرلەمانە پەك بەخىر، ناكرىت مۇئەسسەسەيەكى وەكو پەرلەمان كە دەنگى خەلكى ھەرىمى كوردستان ھەئىبزاردوو ئىستا ئىرادەيەك بىوئە لە دەردەوى پەرلەمان پەكمان بەخا، دوووم: ھىچ يەككە لە ياداشتەكان، لە پرسىارەكان، لە نووسراوكان بەرپۆزەى دەتوانم بلىم (90%) بۇ سەرەو لە كاتى خۇيدا وەلام نادرىتەو ياخود كە وەلام دەدرىتەو وەلامىكى زۆر بىروا پى ھىنەر نىيە، ئەمانە من لە مانگى يەكەو ناردووومە تا ئىستا وەلامى نەھاتوتەو، ناكرىت ناردنى پرسىار سەرتايى ترين و، لاوازترين ئەركى چاودىرى پەرلەمان و پەرلەمانتارە، لە كاتىكدا دەسلەتتى جىبەجىكردن نامادە نەبى وەلامى نووسراوئىك بەداتەو، ناكرىت ئەم پەرلەمانە لە بەرامبەرىدا بى دەنگ بىت، من پرسىارىكى تر دەكەم: ھۆكومت دووئىنى لە كۆبوونەو خۇيدا داواى (80) رۆز، دەلى ئىمە چاكسازى دەكەين، ھىچ پلانكى چاكسازيان بۇ ئىو ناردوو، ئەخىر نوقتەم ئەوہىيە، بەرپۆز سەرۆكى پەرلەمان، خالى (79) لە پەيرەوى ناوخۆ پەرلەمانى كوردستان دەبىت پېش سالى دارايى لە سەرەتاي تشرىنى يەكەم، پەرپۆزەى

بودجه بى بۇ پەرلەمان، بەغدا ھەر نەوت دەفرۇشى، ھەرئىمى كوردستانىش ھەر نەوت دەفرۇشى، بەغدا پېرۇزە بودجەى خۇى ئامادەکردوو دەينىرئ بۇ پەرلەمان، ئەمە دوو سائە ئىمە پەرلەمانتارىن تا ئىستا پېرۇزەى بودجەمان نەبىنيو، ئەمە ناکرئ پەرلەمان لىى بى دەنگ بى، خەلك كۆچ دەگا خەلك سەرى خۇى ھەلدەگرئ، خەلك مووچەى نىيە، ناکرئ ھەموو چاوەکانيان خستۆتە سەر ئەووى وەللا بۇ پەرلەمان كۆ نابیئەو، دەبى ئەمە لە دەسەلاتى جىبەجىكردن قبول نەكرئ،

بەرپز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

باشە، بەرپز د. شىركۆ تەبعەن ئەم شتانەى كە جەنابت باسى كرد پەيوەندى بە بەرنامەى كارى ئەمپرومان نىيە، باشە، بەرپز د. شىركۆ ريمان پى داى كە قسەكانى خۆت كرد، ئىمە لە كۆبووونەووى دويئى سەرۆك فراكسيۇنەكان ئەم بابەتانەمان باس كرد و، لەوئى بېريارمان داوہ كە بەدواداچوون بۇ ئەو پېرسانە دەگەين بەتايبەتى ئەووى كە پەيوەندىدارە بە حكومەت و ئامادەبوونى لە پەرلەمان، بەرپزان ئەندامانى پەرلەمان ئىمە ئەووى دويئى لەگەل سەرۆك فراكسيۇنەكانىش باسمان كرد، ئەوويە كە پەيوەندى نيوان ئىمە و حكومەت ياسا كارپىكراوہكانى ھەرئىمى كوردستانە كە ياساى ئەنجومەنى وەزيران، ياساى ھەلبژاردنى پەرلەمانى كوردستان و، پەپرەوى ناوخۇى پەرلەمانى كوردستانە رىكى دەخات، بەدەر لەوہ ھەر بېريارىك لەلايەن ھەر كەسايەتەكەوہ بدرئ، كارى نا ياساييە و، بەدواداچوونى پيوستە، بەلام ئىمە ھەول دەدەين ئەم گرفتانەى كە دىنە پيش لە سەرەتاوہ لە رىگاي لىك تىگەيشتن چارەسەريان بگەين و، ئەگەر نا ئىتر، ئىستا مەسەلەن بەرپزت باس لەوہ دەكەى پرسىارت ناردووہ و، وەلامت نەھاتووہ بەپىي پەپرەوى ناوخۇ تۆ پرسىارەكانى كە وەلامت پى نەگەيشتووہ يان پرسىارىك كە وەلامەكەى موقتىع نىيە بۆت، ئەتوانى بىكەيت بە لىپرسىنەوہ، ئەو كاتە دەستەى سەرۆكايەتەش لىپرسىنەوہكانى ئيوہ ئاراستەى حكومەت دەكات، سەبارەت بە بودجە راستە ئەوہ گرفتىكى بنچىنەبىيە كە تا ئىستا بودجە نەھاتۆتە پەرلەمانى كوردستان، پىم وايئت لىژنەى دارايى پەرلەمان ھەر لە سەرەتاي ئەم خولەوہ لە سەر خەت بوون لەگەل وەزارتە پەيوەندارەكان بۇ ئەووى بەتايبەتى وەزارەتى دارايى بۇ ئەووى ئەم كيشەيە چارەسەر بگەن و، دانىشتنىشان ئەنجام داوہ، بەلام ئەمەش ديسانەوہ خواستىكى راستەقىنە و خواستىكى رەواى ئەندامانى پەرلەمانە كە پيوست دەكات بودجە بە ھەر شيوەيەك بىت لە ھەرئىمى كوردستان رىك بخرئ و، بىتە پەرلەمان، فەرموو كاك سۆران عمر،

بەرپز سۆران عمر:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ھەر لە بەرئەووى دەچىتە پېرۆتۆكۆل، بۇيە پىم خۇش بوو ئەووى بەرپز سكرتيرى پەرلەمان خويئندىيەوہ لە (2015/9/7) لىژنەى مافەكانى مرؤف كە بەرپز (فيروز طه - منيرہ عثمان ئوميد حمەمە على - بىستون فائق) ئامادەنەبوون، ئەوہ كۆبوونەوہ نەبووہ، پيشواى بووہ لە شاندى بالاي سەلىبى ئەحمەرى دەولى، راستىشى دەكەينەوہ لاي بەرپزى، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو عباس غزالى،

بەرپىز عباس غزالى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەپىي پەپرەوى ناوخۇ لىژنەكانى پەرلەمان پىويستە سەرۆكايەتى لىژنە بانگهيشتى كۆبۈنەوۈ بكا، بەداخەوۈ لىژنە كشتوكال و ئاودىرى دەبىنين سەرۆكى لىژنە و بىرپاردەرى لىژنە بە غائىب حىساب كراون، كۆبۈنەوۈ لىژنە كشتوكال لە دەرەوۈ پەپرەوى ناوخۇ بوو، ئاگادارىان كىردوومە لەوۈ، من ئامادەنەبوومە،

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

پىم وابىت بەرپىز سەرۆكى لىژنە، كاك يعقوب سەفەرى كىردبوو، نازانم پىم وابو لە دەرەوۈ ولات بوو، بەرپىز كاك بەزاد دەرۈيش مۆلەت بوو، كە مۆلەتەش بى جىگرى سەرۆكى لىژنە جىي دەگرىتەوۈ، فەرموو كاك بەزاد،

بەرپىز بەزاد دەرۈيش:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من دوو خالىت پەپرەوۈت ھەي، ھىقىدارم باش بگەھىن، خالە ئىك ئەفەيە ھەر پىرسىارىك ئەگەر ھاتە ئاراستە كىرن بۇ دەسەلاتە جىبەجىكار وەلام نەداڧە، بچت بوارى پىرساندىڧە دىڧ ماددە (69) خالە دوۈى بىڧىت سەرۆكى پەرلەمانى پىرساندىكە دەگەپنىتە دەسەلاتى جىبەجىكىردن پاش ھەفتەيەك دىارى دەكات، ئەوۈ (15) رۆژە بۇ مەسەلەي پىرساندىن مە ئاراستەي سەرۆكايەتى پەرلەمان كىرىيە چەند واژوو ھەتا نووكە وەلام نەبىيە، ئەفە خالەك، خالە دوۈى: دىڧ پەپرەوۈ ناوخۇي پەرلەمانى كوردستانى ماددە (54) يەكەم: خالە پىنجى، بىڧىت ئەگەر نەكرا گىڧوگۇ دەربارەي بەندىك لە بەر ھەر ھۆيەكەوۈ بىت تەواو بىڧىت ئەوۈ دەستەي سەرۆكايەتى بۇي ھەيە تىپروانىنى بۇ دانىشتنى داھاتوو دوا بىخات، ئەوۈ پىرۆژە ياسا رىكخستن و چاندىنى گواستەوۈ ئەندامان ل جەستەي مرۇڧى كە (32) ماددە پىك ھاتىيە (17) ماددە پەسەند بوۈيە (15) ماددەپىت ماى و ل (2015/6/30)دا مە تەنجىل كرى بۇ دانىشتنى داھاتوو ئەفە دانىشتنە دوۈيە پىشتى وى، ھەتا نووكە بەحس نەھاتىيە كىرن، يان زى ئەفە لىژنە دەستورى ب سەر ڧەچوۈي، خالە دى دەستەي داھاتى نەڧت و غازى مە دانا بوۈي (90) رۆژ بن، (150)رۆژى سەر ڧە چوۈي ئەفەش خالە پەپرەوۈيە، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

جارى (150) رۆژ بەسەردا تىنەپەرىيە، بەلام دوو رۆژىش بەسەرىدا تىپەرى بەتايەتى بەپىي ياسا پىويست دەكات ئەنجومەنى ھەرىمى نەوت و غاز كاندىدەكان بىڧىر بۇ پەرلەمان، ئىوۈ ئەندامانى پەرلەمان لىژنە پەيوەندىدارەكان ئەتوانن بکەونە سەر خەت و، پىرسىار ئاراستەي ھىكومەت بکەن و، داواي

ئەوھيان لى بىكەن كە ناوھكان بىنېرن بۇ پەرلەمان، ئەوھشى كە پەيوھندى بە پىرساندنەوھ ھەپە، ئەو پىرساندنەى ئىوھ داواتان كىرەوھ بەشپوھىھەكى جەماعى نىشانەى پىرسىارى ياساىى لە سەر بوو، بەرپىز كاك بەھاد لەگەل جەنابتە، ئەو پىرساندنە كىشەى ياساىى تىدا بوو بەشپوھىھەكى رەسمى ئەوھ وھلام دەدرىنەوھ، بەلام دوو پىرساندن بەشپوھىھەكى ئسولئى گەشىتوتە دەستى ئىمە ئاراستەى ئەنجومەنى وھزىرانمان كىرەوھ، فەرموو كاك شوان شىخ احمد،

بەرپىز شوان شىخ احمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئىمە بە كۆمەلئىك قەيران دادەرپۆين ئومىد دەكەم ئەمە دەستپىكىكى زۆر زۆر باش بى، بۇ ئەوھى ھەر چى تەشەنوجاتى رابوردوو ھەبووھ نەمنىت، ئومىد دەكەين دانىشتنەكان زۆر بەباشى بەرپۆھ بچى تەفاھومىكى باشمان لە نىواندا ھەبىت، بۆپە من وا بە باش دەزانم پەپرەو لەبەر ئەوھى زۆر تەئسىر لە سەر ئىش و كارەكانى ھاوولائىيان نەكات و، چارەسەرى ئەو قەيرانانە نەكات، دەكرىت ئىمە كۆمەلئىك قەيرانى گەنج و لاوھكانمان ھەپە، كرىچپەكانمان ھەپە، مووچە ھەپە، كۆمەلئىك قەيران ھەپە رووبەرەووى ھەرىمى كوردستان بویتەوھ، كە خەلك زۆر نا ئومىدە بۇ ئەوھى ئومىدىكى زىاتىريان بە پەرلەمانى كوردستاندا ھەبوپە، دەكرا دانىشتنەكان لە سەر ئەو ئەساسانە بوپە كە ئىمە چۆن بتوانىن كىشە و گىرەتەكانى ھاوولائىيانى كوردستان چارەسەر بىكەين، نەك بابەتى پەپرەو، دەكرا بابەتى پەپرەو بۇ كاتىكى تر بىكراباپە، لەبەرئەوھى ئىش و كارى پەرلەمان ئىمە لە سەر پەپرەو رانەوھستاپنە لەگەل دەست خۆشىمان بۇ ئەندامانى لىژنە كە زۆر ماندوو بوپنە، بەلام ئەو قەيرانانە خەلك ئومىدى بەوھ ھەبوو كە دانىشتنەكانى پەرلەمان بۇ ئەوھ بىتن كە ئىمە بتوانىن چارەسەرى ئەو قەيرانانە بىكەين، سوپاس.

بەرپىز د.پوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

پەيامەكەت گەشىت، بەلئى بە دىنئىپەوھ قەيرانى كۆچى گەنجان و قەيرانى داراىى و قەيرانەكانى تىرى ھەرىمى كوردستان زۆر پىووستە كە پەرلەمانى كوردستان كارى لە سەر بىكات، بۇ زانىارى بەرپىزتان سەبارەت بە قەيرانى كۆچى گەنجان ئىمە ھەردوو لىژنەى وھرزىش و لاوان و پەيوھندىپەكانى رەوھندى كوردىمان راسپاردووھ كە بەدواداچوون بىكەن راپۆرت ئامادە بىكەن سەبارەت بەو قەيرانە، بۇ ئەوھى لە نىزىكترىن كاتدا، تەنانەت ئەگەر دانىشتنى نا ئاساپىشمان بۇ ساز كىردى، دانىشتنىكى نا ئاساىى بۇ ساز بىكەين، ئىمە نامانەوئى دانىشتن لە پەرلەمانى كوردستان بىكەين بەس تەنھا بۇ مەبەستى وتاردان و دەربىرىنى بىرو راي خۆمان وھكو ئەندامانى پەرلەمان، چونكە ئەمە لە سەر شاشەكانى تەلەفىزىونىش دەكرى و، كۆنفراسى رۆژنامەوانىش دەكرى، دانىشتنى پەرلەمان پىووست دەكات بەرھەمدار بىت، بەرھەبنای ھەندىك داتا و فاكت بىت، راسپاردە حازر بىكرىت، بۇ ئەوھى چارەسەرى گىرەت و قەيرانەكان بىت، سەبارەت بە بارودۆخى داراپىش ھەر رىگا خۆشكردىك ھەبوو بۇ ئەوھى كە پەرلەمانى كوردستان

هەولئى چارەسەرکردنى ئەم كېشە و گرفتانه بدات بە دئىيايەو دەپھىنە بەرنامەى كارى پەرلەمانەو،
فەرموو خاتوو منىرە عثمان،

بەرپىز منىرە عثمان:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

قسەكانەم (كاك شوان) كردى، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو مامۆستا غريب،

بەرپىز غريب مصطفى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەو رەخنەى كە ئاراستەى لىژنەى كشتوكالّ كرا بە پېويستى دەزانم روونكردنەو دەپھەكى كورتى لە سەر
بەدم، ئەگەر سەرۆكى لىژنە سەفەرى كرد بۆ شوپىنك ناكريت كارى لىژنەكە ئەوخ بكریت، بەلى (كاك
يعقوب) سەرۆكى لىژنەى سەفەرى ئەمريكاي كرىبوو، بەس من جيگىرى سەرۆكى لىژنەكەم كۆبوونەو دەى
ئاسايى راگەيەنراو و، ئەندامان نامادەبوون نىسابى قانونى تەواو بوو كۆبوونەو دەكە بەرپۆو چوو و، ئەو
بەرپۆزەى رەخنەى گرت خۆى نامادەنەبوو، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو د. بەهار،

بەرپىز د. بەهار محمود فتاح:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

سەرە راى ئەو دەى كە پەپرەوى ناوخۆى شتىكە لە هەرە ئىشە گرنگەكانى ئەم پەرلەمانە و، پەپرەوى ناوخۆ
لەوانەى چارەسەرى گەلىك لە ئىشەكانى تريس بكات كە ئىستا ئىمە باسى لىو بەكەين، هەر بەپىي ئەو
پەپرەوى ناوخۆى كە ئىستا بەركارە، ئەم پەپرەوى ناوخۆى نابى موناقتەشى هىچ ياسايەكى بچىتە
پىشەو، چونكە ئەو پەپرەوى ناوخۆى هاتە بەرنامەى كارەو بە دەنگدان تەئجىلمان كرد، لەبەرئەو دەى
هاتۆتە بەرنامەى كارەو بە دەنگدان تەئجىل كراو، بۆيە هەر بەپىي پەپرەوى ناوخۆ ناكريت هىچ
بەرنامەى كە كارى تر بچىتە پىشەو، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

من بىرم چوو، كاك بەزاديش ئەم نوقتەى ورووزاند كە ياسايەكمان هەبوو ياساى چاندى ئەندامەكانى
جەستەى مرؤف لە رابووردوو، بەلام پەپرەوى ناوخۆ پىش ئەو ياسايە هاتە بەرنامەى كارەو، بۆيە ئىستا
جاريكى تر پەپرەو هاتۆتە بەرنامەى كارەو، ئەو وەگو بەرپىز د. بەهاريش باسى كرد، مەسەلەى
پەپرەویش مەسەلەى كە هەروا بى ئەھمىەت نىيە، پەپرەوى ناوخۆى پەرلەمان زۆر گرنگە بۆ

چارەسەرکردنى بەشىك لەو پەرسانەى كە ئىووش باستان كەرد، سەبارەت بە پەرسىيار و پەرساندن و ئەمانە،
فەرموو كاك خەلف،

بەرىز خەلف احمد:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

من پشتىوانى لە قەسەكانى بەرىز (كاك شوان) دەكەم، هيوادارم سەرەتاي دانىشتەكان بەرەو كۆتايى هاتنى
تەشەنوجەكان بى و، بچىنەووە سەر رىچكەى كارى خۆمان بەو شىوازەى كە لە بەرژەوهندى خەلكى
كوردستان بى و، فىعلەن ئىمە لەو پەرلەمانە دابنىشىن بۆ گەفتوگۆردن لە سەر ئەو قەيرانانەى كە هەيە
و، بەو شىوازە ياسايىيەى كە پەيرەوى ناوخۆ رىگەى بە ئىمە داو، بتوانىن گەفتوگۆ لە سەر بابەتەكان
بەكەين و، وەزىرەكان ئەندامانى دەسلەتتى جىبەجىكردن بە شىوازى گشتى بىنە پەرلەمان بۆ گەفتوگۆ لە
سەر ئەم بابەتانە، ئاگام لە روونكردنەووەيەكى جەنابت بوو، بەلام پىم وايە ئىكتىفا نەبوو بۆ ئەووى من
ئەو پەرسىيارە دووبارە نەكەمەو، ئايافىعلەن ئەو ياداشتانەى كە تەقدىم كرابوو بۆ بانگەيشتەردنى بۆ
وەزىرە بەرىزەكان فىعلەن سەرۆكى ئەنجومەنى وەزىران رىگرە لەووى كە ئەو وەزىرانە بىنە پەرلەمان بۆ
ئەووى ئىمە لىپرسىنەووە يان گەفتوگۆ لە سەر قەيرانەكان بەكەين؟ ئەگەر وايە پىويستە روونى بەكەينەووە بە
فەرمى بۆ خەلكى كوردستان و پەرلەمانتاران و هۆكارى رىگرىكردنەكە بزانىن تا بتوانىن چارەسەرىكىش
بۆ ئەو وەزە بەدۆزىنەو، سوپاس.

بەرىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

هيج شتىكى رەسمى لەم بارەيەو بە پەرلەمانى كوردستان نەگەيشتووە، ئىمە ئىستا لە بەدواداچوونىن بۆ
ئەم پەرسە، و بە دىنبايەووە ئەندامانى پەرلەمان مافى خۆيانە داواى بانگ كردنى وەزىرەكان بەكەين بۆ
دانىشتەكانى پەرلەمان بەپىي پەيرەوى ناوخۆى پەرلەمان و بەپىي ياساى هەلبژاردنى پەرلەمانى
كوردستان، وا لە بەدواداچوونىن بۆ ئەم پەرسە، بەلام ئەو قەسەيەى جەنابت راستە، ئەگەر پەرسىكى لەم
شىوويە هاتە كايەووە ئەوكاتە پىويست دەكات پەرلەمانى كوردستان بەپىي رىكارە ياسايىيەكانى خۆى مامەلە
بكات، فەرموو كاك عمر،

بەرىز عمر عىنايەت:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەرىزان لە لىژنەى كاتى پەيرەوى ناوخۆ مىكانزمى گەفتوگۆردن لە سەر پەيرەووەكان بلاوكردۆتەو، لە
بەندى يەكدا هاتوو كە هەر ئەندامىك دوو خولەك قەسە بكات، بىمبوره نوقتەى نىزامىيە؟ كاك دكتور،
دۆى پەيرەوى ناوخۆ قەسەيان كەردوو،

بەرىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

هيشتا نەچوونەتە سەر بەرنامەى كار، هيشتا بەداخەو بەهۆى نوقتە نىزامىيەكان نەمانتوانىو بەچىنە
سەر بەرنامەى كار، خالى يەكەمى كە برىتییە لە گەفتوگۆردن لە سەر ئەو و، ئەو بەرىزانە پىشنيارەكانى

خۇيان دەخویننەۋە، و ئەو كات بە دۇنيايىيەۋە گەتوگۇي لە سەر دەكەين، يەنى ھېشتا بېرىرى لە سەر نەدراۋە،

بەرىز عمر عىناپەت:

بەرىز سەرۋكى پەرلەمان.

ۋا تەسەۋرم كىرد بېرىرى لە سەر دراۋە،

بەرىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋكى پەرلەمان:

ھېشتا بېرىرى لە سەر نەدراۋە، فەرمو كاڭ دۇشاد،

بەرىز دۇشاد شەبان:

بەرىز سەرۋكى پەرلەمان.

بە حوكمى ئەۋەدى كە ئىمە نوپنەرى خەلكىن و، دەچىنە ناو خەلك ئەمە فەترەيەكە لەلەين خەلكەۋە، ۋەكو تۆمەتىك ئىھانە دەكرىن بەۋەدى كە بۇ سىروۋدى ئەى رەقىب ۋەكو خۇى لە ناو ھۆلى پەرلەمان لى نادىرى، راستە نەبوۋىتە ياسا ۋەكو عورفىك مەعامەلەى لەگەلدا دەكرى، بەلام چۆن خەلك لىمان قەبول ناكات بەھەمان شىۋەش ئىمە لىتان قەبول ناكەين ۋەكو دەستەى سەرۋكايەتى پەرلەمان، دەبىت سىروۋدى ئەى رەقىب ۋەكو خۇى لى بدىرىت، سوپاس.

بەرىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋكى پەرلەمان:

ھەرچەندە قەسەكانت نىزامى نەبوون، بەلام دەمەۋى روونكردەنەۋەيەك بۇ جەنابتان و بۇ راي گشتىش لىرەۋە بدەم، لە خولەكانى پىشۋوى پەرلەمانى كوردستان، لە سەرەتاي دەستپىكى ھىچ خولىكى گرىدان، نە مارشى ئەى رەقىب لى دراۋە، نە سىروۋدى ئەى رەقىب لى دراۋە، دەتوانن بگەرىنەۋە بۇ پىرۇتۇكۆلەكان، دەتوانن بگەرىنەۋە بۇ ۋىنەكانى پەرلەمانى كوردستان، و ئىمە لە دەستەى سەرۋكايەتى پىشۋوش پىرسىارمان كىردوۋە، تەنھا لە دەسپىكى خولى ھەلېژاردنەكان مارشى ئەى رەقىب لى دراۋە، ھىچ شتىكى لەم بابەتە نىيە ئەۋەدى كە لەمە و لەۋى باس دەكرى، تۆمەت دروست دەكرى، عەلە ئەساس لە پەرلەمانى كوردستان سىروۋدى ئەى رەقىب تىكدرارە، ھىچ شتىكى لەم بابەتە نىيە، ئەۋەدى كە موتەبەع بوۋە لە پەرلەمانى كوردستان، تەنھا لە دەسپىكى خولى ھەلېژاردن دانىشتنى يەكەمى خولى ھەلېژاردن مارشى ئەى رەقىب لى دراۋە، لە خولەكانى گرىدان بەھىچ شىۋەيەك مارشى ئەى رەقىب لى نەدراۋە، ئىمە لەو خۇلە خۇمان بە پىۋىستمان زانىۋە، لەبەرئەۋەدى باروۋخىكى تايبەت لە ھەرىمى كوردستان بوونى ھەيە، و ھەرىمى كوردستان روۋبەرۋى گروپى تىرۋىستى داعش دەبىتەۋە و، بۇ زياتر تىك رزانى ھەماھەنگى نىۋان فىراكسىۋنەكان و ئەندامانى پەرلەمان و پىدانى ھەستىكى نەتەۋەيى بە دانىشتنەكانى پەرلەمان و دەسپىكى خولەكانى گرىدان، ئىمە لەم خولەدا بىرپارمان داۋە لە دەسپىكى خولى گرىدانەكانىش مارشى ئەى رەقىب لى بدىرىت، فەرمو كاڭ باپىر.

بەرپىز باپىر كامەلا:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

جەنابتان وەلامى نوقتە نىزامىكى كاك بەزادتان دايەو، بەلام ئەگەر دىقەت بىدەن پىچەوانەى پەپرەوى ناوخۇيە وەلامەكە، لەبەرئەووى كە ھەر ياسايەك، پىرۋژە ياساى پەپرەوى ناوخۇ نەچوبوۋە ناو گىفتوگۇۋە دواخرا، بەلام ياساى چاندىنى ئەندامانى جەستەى مرۇف، چەند ماددەبەك گىفتوگۇى لەسەر كراۋە، كەواتە ناكىت بىچىپىت بە پىپى پەپرەوى ناوخۇ، بۇيە مەن پىشتىگىرى لە سەرنجەكەى دەكەم، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋىكى پەرلەمان:

ئەو ھۇكارەى كە بوۋە ھۇى دواخستى ئەو پىرۋژە ياسايە تا ئىستا لە جىي خۇيەتى، بىرپار بوۋ پىداچوۋنەو بە سزاكاندا بىرى و، دواى ئەوۋى پىداچوۋنەو بە سزاكاندا بىرى لەلايەن لىژنەى ياساى و لىژنە پەيوەندارەكان، ئەو كات پىرۋژەكە بەئىنرىتەو بەخرىتە بەردەست ئەندامانى پەرلەمان، بۇ دەنگدان و بۇ گىفتوگۇۋەردن، تا ئىستا نەكراۋە، ھەر كاتىك تەواۋ بوۋ بە دىئىيەوۋە دەھىنەوۋە بەرنامەى كار، فەرموۋ د. سىراج،

بەرپىز د. سىراج احمد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

لە دانىشتىنى ئەمرۆ گۇيىم لى دەبى باسى دەنگۇى رىگىرى سەرۋىكايەتى ئەنجومەنى وەزىران دەگرى كە گوايە خەرىكن پەرلەمان پەك بىخەن، بەرپاستى مەن واى نابىنەم و، بەشتىكى جەواشەكارى دەبىنەم،

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىزت بۇت نىيە ئىتھامىكى ھىچ ئەندامىكى پەرلەمان بىكەى، دەتوانى راى خۇت دەر بىرى، فەرموۋ د. سىراج،

بەرپىز د. سىراج احمد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ئەمرۆ كە بەرپىز وەزىرى ئەوقاف و كاروبارى ئاينى لە سەعات (9/5) تاكو سەعات (11) لە لىژنەى ئەوقاف بوۋە، زۇر بابەتى گىرنگ بابەتى ھەنوگەى باسما لىۋە كرد، كەواتە ئەو شتانەى كەوا باس دەكرىتن مەن بەرپاستى نابىنەم، ئەمرۆ كە ھەندىك لە ئەندامان باسى ئەوۋەيان كرد، ئەمرۆ كاتى ئەوۋەيە باسى خەمى خەلك بىرى، دەبى پەرلەمان گەرمەى باسى ئىشەكانى خەلك بىكات، گەرم و گورى پىۋە دىار بىتن، باسى ھەندىك بابەت نەكرىتن كە جەنابت ئىشارەتت پىدا كە شتى وا نەبوۋە، كەواتە ئىمە ئەمرۆ باسى شتى ھىۋر بوۋنەوۋە بىكەين، نەك ئىمە تۆمەت بۇ خەلك بىۋىشەنەوۋە و زىاد بىكەين، ئەمرۆ (شەھد شاددا مەن اهلها) وەزىرى ئەوقاف ئەمرۆ لى خۇمان بوۋە،

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋىكى پەرلەمان:

فەرموۋ د. شىركۆ.

بەرپىز د. شېركۆ جودت:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

باسى صندوقى كوردستان كرا، بۇ داھاتە نەوت و گازيەكان لە (8/10) كە دواين مۆلەت بوو، بۇ ئەوھى كە ئەنجومەنى وەزيران ناوى پائىتوراوھكان بنىرى لە (8/11) ئىمە نووسراوى فەرمىمان بۇ سەرۆكايەتى پەرلەمان ناردووھ، ئاگادارمان كەردۆتەوھ بۇ ئەوھى كە لە (8/11)دوھ ئىتر ئەم ياسايە جىبەجى ناكرى، ئەمە پىشلكارى ياسايە، تىكايە بۇ ئەوھى جەنابتان ئەم رىكارە ياسايانە كە پىويستە بىگرنەبەر، لەبەرئەوھ ھىوادارىن كە جەنابتان لە سەرۆكايەتى ئەو رىكارانە كە پىويستە بىگرنەبەر، سەبارەت بە بانگھىشت كەردن و، بەندە وەكو يەككىك لەو پەرلەمانتارانە كە بە شەخسى بانگھىشتى پىساندەم كەردووھ بۇ بەرپىز وەزىرى سامانە سروشتىيەكان حەفتەيەك تىپەپىوھ بەپىي پەپىرەوى ناوخۇ لەو بەروارە كە بەندە بۇ جەنابتانى ناردووھ بۇ سەرۆكايەتى پەرلەمان، بەروارى پىش منىش (كەك سۆران عمر)ىش وەكو شەخسى داواى كەردبوو حەفتە بەسەر داواكارىيەكە ئەوئىش تىپەپىوھ، لەبەرئەوھ ئەو نووسراوى جەنابتان ناردووھتە بۇ ئەنجومەنى وەزيران پىم وايە ئەوئىش ھەر حەفتە بەسەردا تىپەپىوھ بەپىي پەپىرەوى ناوخۇ، تەنھا بۇ ئاگادار كەردنەوھ بۇ ئەوھى كە پەپىرەوى ناوخۇ لە وىدا تەجاوز كراوھ، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

ھەر وەكو لەگەل بەرپىشتاندا قسەمان كەردووھ لە سەر ئەو بابەتە ئەوھ لە سەر ئەوھ وەستا بووين كە ئىستىجوابە جەمەئەكە پىساندەنە جەمەئەكە بنىرىن بۇ حكومەت يان نا؟ و دوايى پىرسى پىساندەنى وەزىرى سامانە سروشتىيەكان لەبەرئەوھى لە يەك كەس تىپەپىوھ، ھەمووى لەيەك دانىشتنى پەرلەماندا تەرح بىرى بۇ ئەوھى بەيەك دانىشتنى پەرلەمان ئەو بابەتە بەپىوھ بەيەن، بەرپىزان ئىستا دەچىنە بىرگە يەكەم لە بەرنامەى كارى دانىشتنى ئەمىرۆمان كە بىرتىيە لە گەفتوگۆ كەردنى پەپىرەوى ناوخۇ پەرلەمانى كوردستان كە لەلەيەن لىژنەى كاتى بۇ پىداچوونەوھى پەپىرەوى ناوخۇ ئامادە كراوھ، بەپىي بىرپارى ژمارە (26)ى سالى (2014) و بىرگەى (8) لە ماددەى (56)مى ياساى ھەلپىزاردنى پەرلەمانى كوردستان ژمارە يەكى سالى 1992ى ھەموار كراو، پائىشت بە ماددەى (94)ى پەپىرەوى ناوخۇ پەرلەمانى كوردستان ژمارە يەكى سالى 1992ى ھەموار كراو، داوا لە سەرۆكايەتى و ئەندامانى لىژنەى كاتى بۇ پىداچوونەوھى پەپىرەوى ناوخۇ دەكەين كە بىنە سەر منەصە بۇ دەست پىكەردن بە گەفتوگۆ كەردن سەبارەت بە پىرۆژەى پەپىرەوھەكە، وپىراى دەست خۇشىمان بۇ سەرۆك و ئەندامانى لىژنەى كاتى پەپىرەو كە پەپىرەوى ناوخۇ پەرلەمانى كوردستانيان ئامادە كەردۆتەوھ، دەمەوى چەند سەرنج و تىبىنەك بەخەمە روو بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان، لىژنەى كاتى پەپىرەو ھەندىك پىشنىارىيان ئامادە كەردووھ بۇ چۆنەتى وتو وپىز كەردن لە سەر پەپىرەو پىش ئەوھى وتو وپىز لە سەر بىرگە و ماددەكانى پەپىرەو بىكەين ئەو پىشنىارانە دەخوئىنەوھ، و گەفتوگۆى لە سەر دەكرى، و دەنگيان لە سەر دەدەين، و ئەو كات دەچىنە ناو گەفتوگۆ كەردنى ماددە و بىرگەكانى پەپىرەوى ناوخۇ پەرلەمانى كوردستان، ھەلپەت دەبى ئەوھش باس بىكەين كە ئەو

ليژنهيه بۇ ماوهيهكى دوورو دريژ كاربان له سهر پهپروهكه كردووه، و نوينهرايهتى سهرجهم فراكسيونهكان تا رادديهكى زور رهچاو كراوه له ليژنهكه، بويه داوا دهكهن لهو خالانهى كه پيچهوانه نين لهگهله هيچ ياسايهكى ههريمى كوردستان گفوتوگوى كه متری له سهر بكرى، چونكه نوينهرايهتى ئيوه له فراكسيونهكان بهشدار بوون له گفوتوگوردنى پهپروهكه، و نهو ريكهوتنانهى كه لهويدا كراوه لهبهرحاو بگيرى، ئيستا داوا له بهريز سهرۆكى ليژنهى كاتى پهپروه دهكهن كه بفرموويت بۇ نهو پيشنيارانهى كه نامادهيان كردووه، فرموو بههار خان نوقتتهى نيزاميت ههيه؟

بهريز د. بههار عبدالرحمن:

بهريز سهرۆكى پههلهمان.

ههر بابتهيك كه بۇ گفوتوگو و قسهكردن بيت، دهبيت دوو روژ پيش نهوه بخريته بۆكسهكانمان، نهمه خوى بۇ خوى نهه خالانهى كه ليژنهى كاتى دياربان كردووه، پيچهوانهى پهپروهه، چونكه ههر پرژه ياسايهك بهپي پهپروهى پيشوو گفوتوگو دهكرى نهه خالانهى خستويانهته روو دهتوانم بليم پيچهوانهى نهوهيه، چونكه ميكانزى نهيان خستوته روو، بهلام مادام دهخريته دهنگدان و ياسايى دهكرىته، قسهكهى من نهوهيه كه دهبيت ههر بابتهيك دهخريته گفوتوگووه دهبيت دوو روژ پيش نهوه بخريته بۆكسهكانمان، نهمه پيش كو بوونهوهى پههلهمان نهمه لهبهردهمان دانراوه، سوپاس.

بهريز د. يوسف محمد صادق/ سهرۆكى پههلهمان:

تهبعنه نهه پيشنيارانى پيم واپيت له دانىشتنى پيشوى پههلهمانى كوردستانيش كه سهبارت به پهپروه نههجانماندا، نهه پيشنيارانى خویندرانهوه لهلايهن ليژنهكهوه، و لهو كاتهوه نههاندامانى پههلهمان زانياربان ههيه له سهر نهه پيشنيارانى، بهلام با خویشان وهلام دهنهوه پيشنيارهكان بخويننهوه، تكايه وهلامى نهه نوقتته نيزاميهش بدهنهوه؟ فرموو د. فرست،

بهريز د. فرست صوفى:

بهريز سهرۆكى پههلهمان.

ئيمه لهو كو بوونهوهى كه پهپروهى ناوخو خرايه بههنامهى كار، به تيرو تهسهلى باسى قوناغهكانى دهستپيكردن به نووسينهوهى نهه پهپروههومان كرد كه ئيستا لهبهه دهستى ئيوهيه له (149) مادده و (12) بهش پيكهاتوو، و نهه كاتيش له ناو نهه وههقهيهى خستمانه بهردهم نههاندامانى بهريزى پههلهمان چهند پيشنيازيكمان خسته روو بۇ كار ئاسانى بۇ نهوهى بتوانين به كاتيكي زوو نهه پهپروهه تهواو بكهين، و تنهنا نهوهى كه لهبهه دهستان دايه، تهبعنه جارى پيش ههموو شتيك قابيله بۇ نهوهى بيگورين، و هيچ بريارى له سهر نههرايه، ههههههه له كو بوونهوهى دوينى له فراكسيونهكان لهگهله جهنابتان و سهرۆكايهتى پههلهمان كرا، لهويش خرايه روو، نهه خالانه پهسند كرا، بهلام ديسان دوا بريار بۇ كو بوونهوهى پههلهمان و نههاندامانى بهريزى پههلهمانه، نهوهى ئيستا دهنگى لهسهر دهههينى و ديخوينينهوه و تهسويتى نهكهين وهكو ميكانيزمى گفوتوگو كردنه، تنهنا لهسهر نهه پهپروهه نه ياسايه و نه شتيكى تره،

ئاسانى بىكەين بۇ ئەۋەى ئەو (149) ماددەىە لە كاتىكى زۆر كەم و زوو پەسند بىكى، و ئەگەر بە بىرىشان بى زۇر جار كاتى كە ماددەىەكى پەىرەوى ناوخۇ وىستوو مانە تەعدىلى بىكەين ھەر لە ناو ھۆلى پەرلەمان خستوو مانەتە دەنگدان و ھەر لەو جەلسەىەش پەسند كراىە، جونكە بە پىى ماددەى (94) لە پەىرەوى ناوخۇ جىاوازه لەۋەى كە ياساىەكى تەبىعى تەعدىل ئەكەى و پىشكەش ئەكرى، ماددەى (94) ھەر خۆى لە ناو ھۆلى پەرلەمان ئەگەر بىخوئىنەۋە ئەتوانىن تەعدىلى بىكەين لە پەىرەوى ناوخۇ، لە ماددەى (94) دا ھاتووە (ئەكرى ھوكمەكانى ئەو پەىرەۋە ھەموو يان ھەندىكى لەسەر پىشنىيازى سەرۆك يان (10) ئەندام بە رەزامەندى زۆرىنەى ئامادە بووان ھەموار بىكى، ئەگەر ناوى ھەموارى پەىرەۋىشى لى بنىى ھەر ئەتوانى ئىستا بىكەى، ئەگەر ناوى ئاسانكارى و مىكانىزمى پەسند كرىنى پەىرەۋىشى لى بنىى ھەر ئەتوانى ئىستا بىكەى، ئەۋەى ئىمە كرىوو مانە پىوېستمان بە ھاوكارى ئىۋەىە، لەبەر خاترى ئىۋەىە بتوانىن بە كەمترىن ماۋە وەكو ئەۋە پىشترىش بەرىز عومەر عىناىەت باسى كرى كە ئىمە ئەلئىن دوو خولەك پىشترىش كە سى خولەكمان دىارى كرى لە پەىرەۋە نەھاتىە سى خولەك، سى خولەكمان دانا بۇ ئەۋەى گىتوگۇ لەسەر قانۋنەكان بىكى، ھەر لىرە بە دەنگدان بىرارىمان لەسەر دا، ھەر بە دەنگدانى با لە پەىرەۋىش نەھاتىبى ئەتوانىن بىرارى لەسەر بەدەىن، دوو خولەكتان بى كەمە، بىكەنە سى خولەكە، ھەر پىتان كەمە، بىكەنە كراۋە، بەلام ئەۋەتان لە بىر نەجى ئەو پەىرەۋە لەۋانەىە بە سى مانگىش تەۋاۋ نەبى، بۇىە تەحدىد كرىنى كات لە سالحى ھەموو لایەكە، و دانانى ئەو مىكانىزمانە تەنبا بۇ كارئاسانىە، سوپاس.

بەرىز د.يوسف محمد-سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، بەرىزان ئەۋانەى كە لە دوۋە دانىشتوون پىم وابى لە پىشەۋە جىگا ھەىە بۇ ئەۋەى بتوانن بە ئاسانى بە شدارى لە گىتوگۇ كان بىكەن، بىنە پىشەۋە، لىرە جىگا ھەىە، لە فراكسىۋنەكان جىگا ھەىە، ئەتوانن بىنە پىشەۋە، كاك شىخ ئىۋەش ئەتوانن، كاك بابىر نوقتەى نىزامىىە؟

بەرىز بابىر كاملا:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەۋەى كاك دكتور فرسەت سەرنجم لەسەرى ھەىە، ھەم دوئىنى لە كۆبوۋ نەۋەى فراكسىۋنەكان پەسندمان نەكرد، موناقة شەمان لە سەرى كرى، دوۋەم، بىر گەىىە كەم و دوۋەم، ئەۋە پراستەوخۇ ھەموار كرىنى پەىرەۋى ناوخۇى پىشووە، چونكە بەكەم، دىارى كرىنى كاتە، لەۋى دىارى نەكراۋە، ئەىگۆرى شىۋازەكە، دوۋەم، ئەۋە شىۋازىكى ھەلبىزاردنە، ھەلبىزاردن نەك دەنگدان لەسەرى.....

بەرىز د.يوسف محمد-سەرۆكى پەرلەمان:

با بىخوئىنەۋە.

بەرىز بابىر كاملا:

.....بۇىە من سەرنجم لەسەرى ھەموارە، رىكارى ياساىى خۆى ۋەرگىرى، سوپاس.

بەريز د.پوسف محمد / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو دكتور فرست.

بەريز د.فرست صۇق:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

شيوازي دەنگدان وەكو پەپرەو، ئىستاش گەشە خان ئەيخوئىتەو، ئەگەر پىتان باشە يەك، يەك خالەكان موناقتەشە ئەكەين، كى مولاخەزەى ھەيە بىدەن، چاكي ئەكەين، بەلام ئەو پەپرەو بەو شيوازه ناروات، ئەبى ميكانىزمىك ھەبى بزائىن چۆن گەتوگۆى لە سەر ئەكەين، بۆيە شيوازي دەنگدان وەكو پەپرەوى خۆمان لىكردو، ھىچ فەرقى نىە، ئەوەى تر تەنيا بۆ كار ئاسانىە، ئىستا داوا لە بەريز گەشە خان بىرپاردەرى لىژنەى كاتى ئەكەين بىخوئىتەو، دواتر پىم باشە مولاخەزاتان لە سەر چ ماددە يەك ھەبوو وەرى ئەگرىن.

بەريز د.پوسف محمد-سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو خاتوو گەشە.

بەريز گەشە دارا:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ميكانىزمى گەتوگۆى كردن و پەسند كردنى پرۆژەى پەپرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان:

1- ھەر ئەندامىكى پەرلەمان بۆى ھەيە لەسەر ھەر ماددەيەك يەكجار قسە بكات و دەبىت لە ماوەى دوو خولەك قسەكانى تەواو بكات.

2- پرۆژەى پەپرەوى ناوخۆ بەش بەش دەخوئىندىتەو، ئىنجا ماددە بە ماددەى ئەو بەشەى بەپى رىزبەندى ماددەكان دەخىتە گەتوگۆى، لە داوى تەواو بوونى گەتوگۆى لەسەر ماددەكانى ھەر بەشەى، ئىنجا ماددە بە ماددە دەخىتە دەنگدان، كامە را زۆرىنەى دەنگى بە پەسند كراو دادەنرى.

3- ھەر رايەك بۆ ئەوەى بخىتە دەنگدان دەبى بەلا يەنى كەم لەلا يەن سى ئەندامى پەرلەمان پەشتگىرى بكرىت.

4- ھەموو پەپرەوى ناوخۆى نوئى بە يەكەو دەكەوئىتە بوارى جى بەجى كردن و داوى ئەوەى ھەموو پەپرەو دەخىتە دەنگدان، ئىنجا بە پەسند كراو ھەژمار دەكرىت.

5- ئەو پۆلىن كردنەى لە پرۆژەى پەپرەوى نوئى كراو بۆ ماددەو بەشەكانى ئەم پەپرەو دەكرىت لە داوى تەواو بوونى گەتوگۆى لەسەرى لىژنەى پەپرەو رىزبەندى بەش و ماددەكان دابىرئىتەو.

6- ميكانىزمى وەرگرتنى خالى پەپرەوى لە كاتى گەتوگۆى كردنى ئەم پرۆژەيە تەنھا لەو حالەتانەى خواو دەبىت.

ا/ ئەگەر پىشلى يەكەك لە ماددە و بىرگەكانى دەستور يان ياسا بەركارەكان يان يەكەك لە ماددە و بىرگەكانى پەپرەوى ناوخۆى بەركار كرا لەگەل ئامازەكردنى بە ماددەكە.

ب/ ئەگەر گەتوگۆگان لە بابەتی دانیشتنەکە دەرچوون.

ج/ داواکردن بۆ دواخستنی گەتوگۆ لەسەر بابەتێک و بپارێدان لەسەر گەتوگۆ کردن لەسەر بابەتێکی دی
یان ئالوگۆر لە بەرنامەی کار.

د/ ئەگەر هەر ئەندامێک داوای ئاخوتنی کرد لەرێگەی خالی پەیرەوی بەلام ئاخوتنی خالی پەیرەوی
نەبوو سەرۆکی پەرلەمان دەتوانێت ئاخوتنی پێ بپێت و لە کاتی دووبارە بوونەوهی لەو دانیشتنەدا
هەڵیکێ تری ناداتی بۆ ئاخوتن لەرێگەی خالی پەیرەو.

بەرێز د. یوسف محمد-سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، ئیستا دەرگای گەتوگۆ ئەکەینەوه سەبارەت بەو پێشنیازە لێژنەی کاتی ئامادەیان کردووه، دواوی
دەنگدانی لەسەر ئەکەین، فەرموو کاک ئەبو بەکر.

بەرێز ابو بکر هەلەدنی:

بەرێز سەرۆکی پەرلەمان.

من تێبینیم لەسەر بڕگەی (ا) ی خالی شەشەم هەیه، مەبەست لە دەستوور چیه؟ نا شوکری نەبی کە ئیمە
دەستوورمان هەیه؟ مەبەست لە دەستووری عێراقە؟ دەستووری کێ؟ سوپاس.

بەرێز د. یوسف محمد-سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو خاتو بەهار.

بەرێز د. بەهار محمود:

بەرێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەو ئعتیبارە کە پەیرەوی ناوخۆ هیناویەتی و کاروباری ئەو پەرلەمانە رێک ئەخات، بۆیه لە رۆانگەی
ئەوهوه پێم وایە خالی یەکەم قسە کردن دوو خولەک، دوو خولەک جاری وا هەیه هەر گەرم نابی بۆ قسە
کردن، بۆیه بە کەمی ئەزانم، لە خالی دووهم هەر لە رۆانگەی ئەو گرنگیە پەیرەوی ناوخۆ هەیهتی راپ
زۆرینە دەنگی هینا، لە خالی دووهم کە باس کراوه، پێم باشە دوو لەسەر سێ بێ ئەک راپ زۆرینە، بۆ
ئەوهی کە ئەو ماددانه وهکو باس کرد پەیرەوی ناوخۆیه، ئەبێ کۆدەنگی زۆر زیاتری لەسەر بێ ئەک
زۆرینە، سەبارەت بەو تێبینیە بەرێز مامۆستا هەلەدنی خستییه روون بەهەمان شیوه من سەرنجم هەیه،
مەبەست لەو دەستوورەیه.

بەرێز د. یوسف محمد-سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو کاک عومەر.

بەرێز عمر عینایەت:

بەرێز سەرۆکی پەرلەمان.

بڕگەی یەک، دوو خولەک دژی پەیرەوی ناوخۆیه، لەگەڵی نیم، دوا ئەکەم یان کراوه بێ، یان بەلای کەمەوه
هەر ئەندامێک بۆی هەبێ سێ دەقه قسە بکات، بڕگەی دوو، پڕۆژەکە بەش بەش ئەخویندریتەوه ئینجا

مادده به ماددهى به رېزبهندى ناوخو ئهكرېت، ناكړى بهش بهش دهنگى لهسهر بدرى، داوا ئهكهم برپگه به برپگه دهنگى لهسهر بدرى، له برپگه سى، هر راپهك بو ئهوهى بخريته دهنگدان ئهبى به لاي كهم لهلايهن سى ئهندامى پهرلهمان پشتگيرى بكرى، ئهوهش دژى پهپروهى ناوخويه، شتى وا نيه، هر كهسيك رهئيهكى ههبوو ئهگهر مهعقول بوو پيوسته به ههند وهرگيرى، شهشم، (ج) داوا كردن بو دواختنى بابتهتيك و برپاردان بو گفتوگو كردن لهسهر بابتهتيكى تر ليرهوه ئهوه به پهسند ئهزانم، پيم باشه ئيمه پيش ئهوهى، له ناو برادرانى ئاماده كردنى پهپروهى باسى ئهوهيان كردبايه ئهگهر بابتهتيكى گرنگ هاته كايهوه ئيمه بتوانين بو نمونه ياساى سهروكايهتى ههرپم و حيزبهكان ئهگهر رپكهوتن جاريكى تر بيتهوه ناو پهرلهمان و ناكړى ئهوه دواخري، ميكانيزميك بدوزينهوه و بتوانين ئهوه پهپروهى رابگرين بو ئهوه بابتهته و بابتهتى تر، بتوانين رپگهيان بكهينهوه و بيانهيئينه ناو كارى پهرلهمانهوه، سوپاس.

بهريز د.يوسف محمد-سهروكى پهرلهمان:

سوپاس، فهرموو كاك بيستون.

بهريز بيستون فائق:

بهريز سهروكى پهرلهمان.

پشتگيرى ئهوه خالهي كاك عومهر ئهكهم بو برپگهيهك، له كاتيكا ويستمان ئهوه پهپروهى رابگرين، و لهسهر كوئى ئهوه چهند خالেশ كه هاورياني ليژنهى ئاماده كردنى پهپروهى كردوو يانه ههمووى به زياده ئهزانم، چونكه بهشيكي زورى له كونهكه ههيه، مهسهلهى نوقتهى نيزاميه، قسه كردنى ئهندام، بويه به داواى ليبوردهنهوه ههمووى زيادهيه، بهس ئهوه خالهي كاك عومهر گرنگه كه له كاتيكا ئيمه ئهوه ههموو قهيرانه سياسى و ئابووريانه ئهگهر بابتهتيكى گرنگ هاته پيشهوه پيوسته ئيمه به دهرهجهيهك بتوانين رهئى لهسهر وهرگرين، سوپاس.

بهريز د.يوسف محمد-سهروكى پهرلهمان:

فهرموو كاك سالار.

بهريز سالار محمود:

بهريز سهروكى پهرلهمان.

پيم وايه ئهوه قسانه بهشى زورى زيادهن، ئيمه ئيلتيزام بكهينه وجودى ليژنهى كاتى پهپروهى ناوخوهوه ئهوه رپوشويئانهى ديارى كراوه پهرلهمان ئيلتيزامى پيوه بكات، مهسهلهيهكى گرنگه، هر بابتهتيكىش گرنگ بو هاته پهرلهمانى كوردستان ئهوه كاته بهپيى ماددهى (54) برپگه يهكهم فهقهدهى يهكهم عيلاجى ئهوه مهسهلهيهى كردووه، سهروكايهتى ئهتوانى پيش و پاشى بهرنامهى كار بكات، يان بيخاته دهست پهرلهمانتاران، به زورينهى دهنگى ئهندامانى پهرلهمان ئهوه پرسه چارهسهر ئهبى، بويه ئهوه بابتهته له كهمترين وهفت و له زورترين تهفاسيلى داخيلى ئهوه پهپروهى بين بو ئهوهى زوو تهواو ببى، و به

دئىيايەۋە مەسەلەيەى تر و ئەركى ترېش لەبەر دەم پەرلەمانى كوردستانە، بەلام مادام ئىستا لە بەرنامەى كارە با كارى لەسەر بىرى.

بەرىز د.پوسف محمد-سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو سەرۆك و ئەندامانى لىژنەى پەپرەو وەلامى ئەندامانى پەرلەمان بەدەنەو، پېش دەنگدان.

بەرىز د.فەرست صۇقى:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بەۋەى كامە دەستوورە؟ ئەكرى ھەلى بىگرن، زۆر ئاسايە، بەلام مەبەستمان دەستوورى عىراقە. و مەبەستمان ئەو ياسايانەيە كە سروسى دەستوورىان ھەيە، ئەگەر ئەشزانن زيادەيە ھەلى بىگرن، ھىچ كېشە نيە، ئەۋەى تر دوو خولەك، ئەگەر دوو خولەك نا پەپرەوى بى، خو سى خولەكىش نا پەپرەويە، سى خولەك لەكى ھات؟ خو ھەر بە دەنگدان كردمان، ئەگەر پېتان باشە لە لىژنەى كاتى مانعمان نيە ببىتە سى خولەك، سەبارەت بەۋەى كە بىرگە بىرگە بىخەينە دەنگدان يان بەشيك تەواو بىكەين، ئەگەر ئەۋە تۆزىك روون تر بىكەينەۋە لەبەر چى وامان كردوۋە؟ مەبەست ئەۋەيە ئىستا لەبەر دەستانە پەپرەوى ناوخوى ئامادە كراو، بەشى يەكەم ھەمووى ئەخوئىنەۋە، ئىنجا ئەلپىن ماددەى يەكەم كى موناقلەشەى ھەيە؟ موناقلەشەى ئەكەين، سى كەس تەرخان ئەبىن بە دارشتنى رايەكان، چەند را ھەيە لەسەر ئەو ماددەيە، ئەۋجا ناىخەينە دەنگدان، ئەچىنە ماددەى دوو، ديسان موناقلەشەى ئەكەين، رايەكان وەرئەگرين، ماددەى سى، تا بەشى يەكەم تەواو ئەبى، كە بەشى يەكەم تەواو بوو ئەو رايانە سىاغە ئەكەين و ئەلپىن ماددەى يەك سى راي لەسەرە، بەس دەنگدان، ھىچ موناقلەشەى لەسەر نيە، ئەىخەينە دەنگدان، كاميان زۆرىنەى ھىنا ئەوانەى تر سوقت ئەكەن، دەنگدانەكەش وەكو ئىستايەن چۆن لە قۇناغى رابردوو كردوومانە دوو سالە بەو شىۋەيە دەنگ ئەدرى، ئەۋەش لە پىناۋى كارئاسانى، بۇ ئەۋەى بتوانىن سىاغەى رايەكان بىكەينەۋە، بۇ ئەۋەى لە كاتى دەنگدان زۆترين ئەندام لىرە بن، ئىتر مەشغولى ئەۋە نەبىن نىساب تەواو، نىساب تەواو نيە، بۇ ئەۋەى كېشەش لەگەل سەرۆكايەتى پەرلەمان و لىرە كۆبىنەۋە نەمىنى ھەموومان كاتى دەنگدان مەشغول بىن بە دەنگدان و موناقلەشە نەكرى، بۇيە پىمان باشە، يارمەتى دەرە بۇ ئىمە وەكو لىژنە، يارمەتى دەرە بۇ ئىۋەش بۇ ئەۋەى رايەكانتان بزر نەبى، بە باشى سىاغەى بىكەينەۋە، لە ناو پەپرەوى داھاتووش كە انشالله ئەگەر دەنگتان لەسەر دا ھەمان ئەو شىۋازەمان داناۋە، مادام بە دەنگدانىشە ھىچ موخالەفەى پەپرەو نيە، حالەتېكى ئاسايە، ئەۋەى بەرىزان باسيان كرد ئەگەر بابەتېك ھاتە پېش، دوپنى لە كۆبوونەۋەى لىژنەى پەپرەو باسمان كرد، لە كۆبوونەۋە لەگەل سەرۆكايەتى فراكسىۋنەكان باسمان كرد، ھىچ رېگرىكە نيە، بە پىي ماددەى شەش ئەتوانن داۋاى كۆبوونەۋە بىكەن، پىشتر سابىقە ھەبوو، پىمان وايە پېش وەختە، ھەر وەكو لە فەسلى تەشرىعى پېشۋوش ئەو قسەمان كرد، ئىستاش دووبارەى ئەكەينەۋە، با بىرپارى پېش وەختە نەدەين، ئەگەر بابەتېكى گىرنگ ھات كۆمەلېك رېگەى پەپرەو و رېگەى قانونىش ھەيە كە ئەتوانن ئەو بابەتە گىرنگە گىتوگو بىكەن، ھىچ بەرەرسىكىش

نيه، سهبارمت بهوهش له رووی رهقابيشهوه نهگهر تپرواينينكى ئاوا ههبي نهگهر پهپرهو هاته بهرگار و ناو بهرنامه پههلهمان جهستی نهوهستی له ئاليهتی رهقابیهی خوئی، راست نيه، ليژنهكان نهتوانين كاری خويان بکهن، پههلهمان نهتوانی كاری خوئی بکات، خو پههلهمانی كوردستان تهنيا پهپرهو ئيشی نابی، ههموو ئيشهكانی تر نهپوون، بويه نابی نهو نيگهيرانیيه درووست بکهين كه پهپرهو هاته بهرنامهی كار ئاليهتی كاری پههلهمان رانهوهستی، نهوه پهكیکيه له ئيشهكانی ئيمه لهو ماوهيه، نهكری سهد ئيشی تريش بکهين، بويه پيم وايه نهوهی كه بهريزان باسيان كرد، دوو خولهك نهكهينه سی خولهك، نهگهر بهريزانی تريش نهندامانی ليژنهش قسهی تری خويان ههبي، بهلام پيم وايه ئاساييه بيكهينه سی خولهك، نهوهی تر كه ئايه بکريته دوو لهسهه سی بو پهسند كردن، پيم وايه نهوه عهملهيهيهکی قورس نهبي، لهوانهيه نهو پهپرهوه نهروات به دوو لهسهه سی، چونكه دائيمه پيوستمان به دهنگيکی زور نهبي له ناو هۆل، لهوانهيه ئيستا دهنگان نهكری، بويه زورينهی رهها پيم وايه ئاساييه، سوپاس.

بهريز د.يوسف محمد-سهروکی پههلهمان:

سوپاس، پيم وابی نهو برگهی كاك سالاريش ئامزهی پيدا ههندي ئامزهی تيدايه كه بتوانين گفتوگوي نيوان بهندهكان پيش و پاش بکهين له کاتي بهريپوهچوونی دانيشتنهکانی پههلهمان، نهو برگهيه باس لهوه نهکات كه چوار تا پينج بهندهکانی به گوپرهی نهو ريزبهنديهی له بهرنامهکانی كاردا هاتوووه گفتوگويان بو نهكری، نابی بهنديکی نوئ گفتوگوي بو بکری تهنيا پاش نهوهی گفتوگوي بهندهکانی تر به تهواوی کوتايی پی هاتبی، و ناکری بهندهکانی بهرنامهكه پيش و پاش بخری تهنيا به رهمهندی زورينهی نامادهبووانهوه نهبي، واته نهكری، ئيمه كيشهمان لهوه بوو بهنديك كه رويشته گفتوگوه نهتوانری پيش و پاش بخری؟ بهلام ليژه زور وازيح نيه، بهلام ههر نهكری، له کاتيکدا كه بهنديك له گفتوگويه به دهنگانی نهندامانی پههلهمان پيش و پاش له بهرنامهی كاردا بکری، فهرموو كاك عومهه.

بهريز عمر عيناپهت:

بهريز سهروکی پههلهمان.

نهو بهندی (54) چارهسههی نهو كيشهيه ناکات كه باسمان كرد، هيوادارم له ناو هۆلی پههلهمان چارهسهه بکری، و پهپرهوهكه به هيچ جوړيک چارهسههی نهو كيشهی نهکردوه، نهگهر بابتهتيکی نوئ هات و گرنگ بوو به نيسبهت پههلهمانهوه كه بيخاته بهرنامهی كارييهوه کاتي بابتهتيکی تر لهبهردهمی دايه، نهوه چارهسهه نهکراوه له پهپرهوی ناوخو، بهلام نهكری به دهنگانی نهندامان برياری لهسهه بدری، سوپاس.

بهريز د.يوسف محمد-سهروکی پههلهمان:

كاك سالار فهرموو.

بەريز سالار محمود:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بۇچوونەكەى كاك عومەر دروستە، بەلام دروستر ئەوھىيە لە ماددەى (54) بە نەسى سەريح ھاتووه كە بە دەنگى زۆرينەى ئەندامانى پەرلەمان ئەتوانرئ ئەو بابەتە موعالەجە بكرئ، و بەپي عورفیش لە پابردوو بۇ چارەسەر كردنى ئەو بابەتە ئاگادارم كە پشت بەستراوه بە ماددەى (54) بركەى (5)، سوپاس.

بەريز د.يوسف محمد-سەرۆكى پەرلەمان:

خاتوو ئامينە فەرموو.

بەريز امنە زكرى:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەز زى ھافاريمە دكەل بەريز كاك عومەر عيناىەتى، چونكى ئەگەر سەح كەين دەقى وى چت بېزى؟ بېزيت تەنھا پاش ئەوھى گەفتوگوى بەندى پيشووتر بە تەواوى كۆتايى پى ھاتبى، ئەفە وازيچە، يەعنى ئەگەر تە ياسايەك موناھەشە كردبېتن ئەو تەمام بېيتن، و ھەتا خلاس نەبېتن نەشى موناھەشە بكەيت، ناكري بەندەكانى بەرنامەكە پاش و پيش بكرئ تەنيا بە رەزامەنىە زۆرينە، بەندەكانى بەرنامە، يەعنى ئەو بەرنامە كە چەند خالە پىك ھاتىە تەنھا وئ ئەم دشىين بە دەنگى زۆرينە پاش و پيش بىخين، بەلام ئەم شىين پشت بەستن ب ماددە (6) بكەين، عورف بوويە ل خوليين پيشووش، وەكى نوکە مە مونتاقەشىت ياسايىكى ديار كرى، ئەم نەشين دەرباز كرن، مەوزوعەكى ئانىە پيش ھاتى، سەرۆكايەتى پەرلەمانى، يان ئەنداميت پەرلەمانى پيوستيا زانى جەلسە دپتە كرن، بۇ ھەندئ كو دەرباز ببن ز كو نە ھىچ پيشيلىيا پەپرەوى بپتە كرن، بۇ ماددە (6) جەلسيت نا ئاساييت ھاتىە ئەنجام دان، ژبەر ھەندئ ئەز دىبنم ھەلى تيدا ھەى، سوپاس.

بەريز د.يوسف محمد-سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو خاتو بەھار.

بەريز د.بەھار محمود:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

وەك بەريز سەرۆكى ليژنە ووتى ئەو ميكانيزمەى ئامادەمان كردووہ بۇ ئاسانكارىيە، ئەگەر وانەبى ئيمە ئەو پەپرەوہ ناروات، سەبارەت بە دوو دەقەكە ئەگەر سەرنج بەدن وتوومانە بۇ ھەر ماددەيەك، يەعنى بۇ ھەر ماددەيەك پيم وايە كافىيە، دوو لەسەر سيش بۇ پەسند كردنى پەپرەو ئەوہ پەپرەوہكە ئەوہستينى، عوموميش وايە كە ئەبى بە زۆرينە بى، سەبارەت بەوہ ماددەى (54) بركەى (5) ھەلى كردوہ، من پشتيوانى لە قسەكەى بەريز عومەر عيناىەت و ھەر ئەوساش دەستم ھەلپرى بۇ ئەوہ، جەنابيان ئەوہ وت، ئەم بركەى پينجە بۇ بەرناكەى كاريكە، يەعنى ئەگەر بەرنامەكەى كارى ئەمپروى ئيمە بانگ كردنى وەزيرىكى تيدابوايە ئەمانتوانى پاش و پيشى بخەين، بەلام بۇ بەرنامەكانى كارى داھاتووى نيە، بۇيە پيم

باشە بېرگەيەك زىاد بىكەين لەو مىكانىزمەيە، بلىين ھەركاتى بابەتتىكى گرنگ ھاتە پېشەو بە دەنگدانى ئەندامانى پەرلەمان ئەتوانى بەرنامەيەكى تر بىنە ناو، گىتوگۇ كىردنى پەيرەو بوەستىنرى، بۇ ئەوہى ھىچ ئىشكالىك ھەنەگرى، سوپاس.

بەريز د.يوسف محمد-سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو كاك ئەبو بەكر.

بەريز ابو بكر ھەلەدنى:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بە راى من دوو شت بخەينە دەنگدانەوہ ئەمپو، يەكيان پيم وايە دوو خولەك بۇ ھەر ماددەيەك زۆرە، ھەر بەريزىك دوو خولەك نەتوانى سەرنجى خوى بگەينەنى، بە سيش نايگەينەنى، دووہم، بابەتى ئەوہى ھەر بابەتتىكى گرنگ ھاتە پېشەوہ بتوانين گىتوگۇ لەسەر بىكەين و پەيرەو بوەستىنين، با لە بىدايەتى دەست پىكردنى پەيرەو ئەوہ تەسبىت بىكەين، ئىتر پىويست ناكات دەنگدانى بۇ بىكەينەوہ، سوپاس.

بەريز د.يوسف محمد-سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو بەريز دكتور فرست.

بەريز د.فرست صۇقى:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

دواى راپوئىتىكى كورت لەگەل ئەندامانى ليژنە و بەريزتان و گەيشتىنە ئەوہى كە ئەو وەرەقەى لەبەر دەستان دايە ھىچ كىشەيەكى تىدا نيە، سەيرى خالى پەيرەوى بىكەن ئەوہى تىدايە، ئەگەر سەيرى ماددەى شەش بىكەن لە پەيرەوى ناوخوى پەرلەمان لە ماددەى شەش ئەلئى سەرۆكى پەرلەمان يان يەك لەسەر چوارى ژمارەى ئەندامەكانى بۇيان ھەيە بانگەيشتى كۆبوونەوہ بىكەن لە دانىشتنىكى نائاسايى، و كۆبوونەوہكەش كورت ئەكرىتەوہ لەسەر تىپروانىنى ئەو بابەتانەى لەسەر بانگەيشتەكە ديارى كراوہ، ئەوہش زۆر بە رەھايى باس كراوہ، ئەمپو چوارشەمەيە كۆبوونەوہمان ھەيە، ئەگرى سەينى كۆبوونەوہيەكى نا ئاسايى داوا بىكرى، ھىچ مانىع نيە، ھەتا خودى ئەو وەرەقەش كە لەبەر دەستى جەنابتانە ئەگەر بخويننەوہ لەوئى بە خالى پىرەوى ريگە دراوہ كە داواى دواخستنى بابەت بىكرىت، بۇيە رىككەوتىن كە ئەم وەرەقەيە لەسەر ئەم بابەتە حەلى كىشەى كىردوہ ھىوادارىن دەنگى لەسەر بەدن.

بەريز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

تكاىە بخوينەوہ د. فرست ئەم بېرگەيە،

بەريز فرست صۇفى على:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان:

ج، داواكردن بۇ دواخستنى گىتوگۇ لەسەر بابەتتىك و بىپاردان لە سەر گىتوگۇ كىردن لە سەر بابەتتىكى تر يان ئالوگۇر لە بابەتتىكى تر.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋىكى پەرلەمان:

كەواتە ئەندامى پەرلەمان بۆى ھە يە داوا بىكات بە نوقتەى نيزامى، كەواتە ئەم پىرسە بە دىئايى لە پەرلەمانى كوردستان بە دەنگدان يەكلا دەكرىتەو، بۆيە كىشە لەم بابەتە نىيە و ماددەى شەش مۆتلە قە، لە كاتى قەسلى تە شىرىعى يان لە دەرەوۋى قەسلى تە شىرىعى سەرۋىكى پەرلەمان يان يەك لەسەر سىي ئەندامان، چونكە ئەمە تەعدىل كراوہ لە ياساى ھەئىزاردن پەرلەمانى كوردستان كراوہ بە يەك لەسەر سىي يان يەك لەسەر چوار كۆنترە لە پەرلەمانى كوردستان تەعدىلەكەى كە ئەمە تەعدىل كراوہ كە تەعدىلە كۆنەكەى سەرۋىكى پەرلەمان و يەك لەسەر سىي ئەندامانى پەرلەمان دەتوانن داواى كۆبوو نەوۋى نائاسايى بىكەن بۆ ھەر بابەتەىك كە لە داواكارىيەكەيان ئامازە پىكراروہ كاك عىنايەت قەرموو،

بەرپىز عمر عىنايەت ھەمە:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ئەوۋى ئەم بەرپىزانە نوو سىويانە مەبەست ئەو بابەتە نەى ناو پىپرەو، ئەگەر بنوو سىرپىت دواخستنى بەرنامەى كار.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋىكى پەرلەمان:

نە، ئالوگۆر لە بەرنامەى كار، ئالوگۆر لە بەرنامەى كار كە موناقتشە بوو بەرنامەى تر ھە يە كە پەپرەو دوادەخرىت و بەرنامەكانى تىرى پەپرەوۋى كار پىش دەخرىت، وا نىيە؟ كاك قەمان قەرموو،

بەرپىز قەمان فىصل سلىم:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ئەوۋى لىردەدا ھاتوۋە ئەو مافە بە پەرلەمانتار دەدات كە داوا بىكات، بەئام كىشەى ئەوۋە دورست دەبىت كە پەپرەوۋى ناوخۆ ئەوۋى بەركارە كە رىگە نادات بەرنامەيە كە تر بىت، ئىمە ژمارەى ئاسايى ئەندامانى پەرلەمان داوا بىكەين بابەتەىك بىتە ناو بەرنامەى كار ئەوكاتە پىپرەوۋى بەركار رىگامان پىنادات كە ئەوۋە عىلاجى ئەو كىشەيە ناكات كە كاك عمر باسى كرد. سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋىكى پەرلەمان:

ئەو پىشنىارانەى ئىوۋە دەبىت بۆ تەعدىلى ماددەى 94 كە باس لە ھەموارى پىپرەوۋى ناوخۆ دەكات، بۆ چۆنىەتى ھەموارى پىپرەو، كە بىرگەى تر تەعدىل دەكەى بۆ نەمو نە بە پىي پىپرەوۋى ناوخۆى ئىستاي پەرلەمان گىفتوگۆ كردن بۆ پرۆژە ياسا ماددە بە ماددە دەبىت و مادە يەك دەنگى لەسەر دەدرىت و ئىنجا دەچىتە ماددەيەكى تر، ئىستا ئىوۋە تەعدىل دەكەن بەشىك موناقتشە دەكرىت و ئەو سەرنج و تىبىنيانەى لەسەر ماددەكە ھەن دەنوسرىنەو، دوايى ۋەكو خويندەنەوۋى سىيەم دەنگدانى بۆ دەكرىت، تۆ تەعدىلى پىپرەو دەكەى و ئەو بابەتەى لە نوقتەى نيزامى ھاتوۋە تەعدىل بىت بۆ ئەم بابەتە و دەنگى لەسەر بىدرىت. كاك سۆران قەرموو.

بەرپز سۆران عمر سعید:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

دیسان لەو قسەیی بەرپز تووشی ئیشکال دەبین لە خالی چوار، ئەو میکانیزمە پەپرەوی بەرکاری ئیستا تەعیدل ناکات و تووشی ئیشکال دەبین ئەگەر شتیکی شوینی پپرەو کۆنەکە بگریت پپرەوی ئیستا بەرکارە خالی چوار دەلیت هەموو پپرەوی ناوخوا بە یەکەو دەکەوێتە بواری جی بە جی کردن و تەعدیلی ماددە کە ناکات و دیسان ئەو کیشەییە دروست دەبیت.

بەرپز د. یوسف محمد صادق / سەرۆکی پەرلەمان:

ئیمە لە دانیشتنەکانی پیشوو لەسەر شیوازی دانیشتنەکانی پەرلەمان گفتوگۆیەکی کراوە کردومانە بە سی خولەک، کە تەعدیلی پپرەوی نەکردوو و ماددەکانی پپرەو هەموو بەرکارە و میکانیزمەکانی گفتوگۆ بەو شیویە دەبیت کە ئیو پپشنیارتان کردوو دەخریتە دەنگ و دەبیتە بەرنا مە ی کاری شیوازی گفتوگۆ لەسەر پەپرەوی ناوخوا، کاک باپیر فەرموو،

بەرپز باپیر کاملا سلیمان:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

مادەم لە پپرەو هاتوو ماددە 24 و ج پپویستی بەم وەرەقە یە هە یە؟ جگە لە سی خولە کە نەبیت، کەواتە پپویستی پپ نییە جگە لە سی خولە کە بدە نە دەنگدان مادەم ج پپویستە ئەم پپرەو نییە، جەنابتان جارێک دلین هەییە و برادەران دلین رەفزی دەکەین و تەناقوزات زۆر هەییە.

بەرپز د. یوسف محمد صادق / سەرۆکی پەرلەمان:

کاک بەهزاد فەرموو،

بەرپز بەزاد دەرویش دەرویش:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەفە بیە خالەکا خیلافی و زیاتر ل سی ئەندام پەرلەمانا داخاز کر کو خالەکا ئاشکرای بیته بەحس کرن کو پەرلەمانی بوی هەبیت هەر بابە تەکی بینتە پیش، چونکی قەنا عەتا من ماددا شه شی کۆبوو نەوی نائاسایی جەنابی تە بەحسی موتلهقی کر، چونکی ئەفە ماددا پپنجی ئەگەر بەحس کەین بەحسی خولیت پەرلەمانی دکەت حالتیت ئاسایی و مادئ شەشە بو حالەتیت نەئاسایی بو غەیری فەسلی تەشریحی، بە پپی پپرەوی ناوخوا، مادئ پپنج دبیزیت پەرلەمان لە سالیکدا دوو خول دەکات و دواتر باسی نائاسایی دەکات بو ئەووی تەفسیری جیاواز نەبیت کە زیاتر لە سی ئەندام بهیته دەنگدان کە خالی جیازوا باس بکەین بینە پپش بو ئەووی پەسەند بکەین.

بەرپز د. یوسف محمد صادق / سەرۆکی پەرلەمان:

تیدایە کە ئەندامی پەرلەمان دەتوانیت داوا بکات پیشوو پاش لە بەرنا مە ی کاردا بکات و ئە مە دەخریتە دەنگدان د. ریواز فەرموو.

بەرپز د. رېواز فايق حسين:

بەرپز سەرۆکی پەرلهمان.

ماددهی شەش له ژیر بابی کۆبوونهوهی پەرلهمان هاتوو و کۆبوونهوهی پەرلهمان نهی و تووه و نهخراوه ته ژیر دەروازیهک که ناوی پشووی پەرلهمان بیټ یان نیوان دوو خولی تهشریعی بیټ به موتلهقی ماددهی 6 له ژیر بابی کۆبوونهوهی پەرلهمان هاتوو ، ئهوهی ئیستا دهیکهین کۆبوونهوهی ئاساییه بۆ گفتوگو کردن لهسەر پێرھوی ناوخوا و که ئیستا لهبەر دهستمانه و بهرکاره ناتوانین بهرنامهی کار به زۆرینه بگۆرین، بهلام ئهسل ئهوهیه بابتهیک که چووینه ناو گفتوگۆکردنی برینى نییه، ئیستیسنا ئهوهیه که بپهرین و بچینه بابتهیکی تر که له پێرھودا نییه، دهنگدان له سەر ئه و ئیستیسنایه تهعیدیلیکی موئه قهتی ئه و پێرھوهیه که ئیستا ئیشی دهکهین تکایه مادهیهکی سهریح له قانونهکهدا ههیه که ریگا به جهنابت و یهک له سەر سی ئه ندام دعات، بۆ ئهوهی تووشی دهنگدان و ئیستیسنا نه بین ئیمه ده توانین له ناو کۆبوونهوه ئاساییهکانی پەرلهمان که وهرزی ته شریعی اعتیادییه بابتهیک بیټ له جیاتی دهنگ له سەر ئیستیسنا بدهین و تععن بۆ خۆمان دروست بکهین کۆبوونهوهیهکی ئاسایی بکهین لهسەر ئه م بابته، ئه م بابتهانه چین؟ یان کیشهی سەرۆکایهتی ههریمه یان ئه و بابته عامیا نهی که ئیستا په یوه ندی به ژانی خه لاکه، ئه گهر دلی وهزیرهکان رازی بوو بینه پەرلهمان کوردستان له بهر ئه م ئه م جده له ئیمه وهک ئه ندام با قسه بکه م، ئه و احساسه لای ئیمه دروست مه که ن که ئیشه کهی ئیمه هه رزان فروشه و ئه گهر پێرھو بگۆریت وهزیر ناتوانیت بلیت ناهیمه پەرلهمان و میکانیزمی ته فعلیل کردن کاری پەرلهمانی کوردستان بۆ خوی بهشیکه له پرۆسهی چاکسازی له بواری چاودیری له دهسه لاتی جی به جی کردن له لایهن پەرلهمان، من دلنیام ئه ندامانی پەرلهمان پرۆژهی خویندوته وه له ناویدا هه یه ئه گهر وهزیریک نه هاته بۆ پەرلهمان چیه؟ بهلام له پێرھوه کهی تر دا نییه، بۆیه تکا ده که م ئیمه با ده ست به مونا قشه بکهین و دهنگ له سەر ئه و بابته بدهین و ساغی بکهین و ئه ندام پەرلهمان بزانیټ کا مه ئیستیسنایه و ته عدیلی پێرھوه؟ ئیمه دهنگمان له سەر سی دهقیقه داوه که واته پێویست ناکات دهنگ بدهین ئه گهر به دوو دهقیقه رازی نین، ئه مه لادهین. نوختهی نیزامی هه یه پێویست ناکات دوو مه سه له گرنه که ئه وهی هه موو پیکه وه ناخوینریت و بهش بهش ده خوینریت و بپرو کهی سییه م دروست ده بیټ ئه ندامی پەرلهمان ده بیټ بزانیټ بپرو کهی خویندنه وهی سییه م له مونا قشه ی ئه م پێرھوه دروسته ، سوپاس.

بەرپز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلهمان:

سوپاس، د. فرست فهرموو،

بەرپز فرست صوفا علی:

بەرپز سەرۆکی پەرلهمان.

ئه وهی د. رېواز گوتی پشتگیری ده که م، ریک قسه کانی ئیمه یه، ئه و میکانیزمه تابه ته ته نیا بۆ مونا قشه ی پێرھوی ناوخوا ئیستا، ته نیا ئه و رۆژه به که لکمان دیټ که دین باسی پێرھوی ناوخوا ده کهین، سه به رته

بەوہی زیاد لە لزوم ئەگەر بابەتی گرنگ هاتە پێش گەورە کرا بابەتەکە، هەر وەك لە خولی تەشریحی پێشو نەمانتوانی ئەم پێرەووە تەواو بکەین تەنیا لەبەر ئەم خالە، ئە گەرنا ئیستا ببوینە خاوەنی پێرەوی نوێ، تکایە با چیتر نەکرێتە قوربانی بابەتی گرنگ، ئەگەر پێتان باشە ماددە 6 وازحە و رێگر نییە، ماددە و خالی تر زیاد دەکەین و بریار مان داووە سەرەتایەکی نوێ دەست پێبکەین و هاوکار بین و پرسی سەرەکیەکان بەیەگەووە توتوو بکەین، پێتان باشە ماددەبەکە لە ناو ئەو میکانیزمە نامزە پێبەدەین هەر بابەتی گرنگ هاتە پێش بە رێکەوتنی فراکسیۆنەکان دەکرێت پێرەوی ناوخوا قەتە بکریت با زیاد گەورە نەکەین و دەست بکەین بە پەسەند کردنی خالەکانی ئەم میکانیزمە، ماددە بریارمانداووە بەیەگەووە توتوو بکەین ئیستا کۆبوونەووی چوار قۆلی و پینج قۆلی هەیە خەریکن لەیەگەووە نیزیکی دەبن، ماددە وایە هەر پرسیک بێتە پێش بەیەگەووە دەکەین و بریارمان نەداووە پەرلەمان بە دابەشبون ببەین، بۆیە بە تەسەوری من حەجمی ئەو شتە ئەو نەو نەو نییە کە چەندەها جار موناقتە دەکەین خۆنا مان خوات، هاتە پێش رایدەگرین، بابەتیک گرنگە توتوو دەکەین و دەچینە سەر پێرەوی خۆمان.

بەرپێز د. یوسف محمد صادق / سەرۆکی پەرلەمان:

منیش هەست دەکەم ئەم گفتوگۆیە درێژە کیشا پێویست ناکات و پێم وابێت هەم ماددە 6 موعالە جە ی کردووە و برگە ج لە خالی 6 موعالە جە ی کردووە کە دەلیت ئەندامی پەرلەمان بۆی هەیە نوقتە ی نیزامی بگریت و خالی پێرەوی بگریت بۆ داوا کردن لە دواخستنی بابەتیک یان بریاردان لە سەر گفتوگۆ و ئالوگۆ کردنی بەرنامە ی کار کە ماددە ئەندام بۆی هەبێت داوای ئەمە بکات کە ئیستا دەنگی لە سەر دەدەین کەواتە هیچ ئیشکالیک بۆ ئەمە نییە پێویست بە ئیزافە کردنی برگە ی تر نەبێت، بەهار خان و کاک رابون دوا نوقتە ی نیزامی فەرموون

بەرپێز د. بەهار محمود فتاح:

بەرپێز سەرۆکی پەرلەمان:

پرسیارێک ئاراستە ی بەرپێز و لیژنە ی کاتی کە ئەو میکانیزمە لە روانگە ی کە کات کوشتنە لە جیاتی پێرەوی ناوخوامان گفتوگۆ بکرایە بەمەووە خەریکن، پرسیارە کە من ئەو یە تا ئیستا ئەم چەند خولە ی تەشریحی کە هی ناومانە هەموو پرۆژە بریار و یاساکان بە پێرەوی ناوخوا بەرکار ئیشتان لە سەر کردووە ئەوە خیرە ئیمە پێرەوی ناوخوا چارەسەر دەکەین کە خۆی هەموو کیشەکان چارەسەر دەکات و لە کاتی ئەودا میکانیزمەکان دیاری دەکەین، بۆچی بە بەرکار کە ئیش ناکەین؟ کە خۆی هەموو کیشەکان چارەسەر دەکات لە دوا ی گفتوگۆی ئەم یاسایە چارەسەری هەموو ئەو کیشانە دەکات کە بۆمان دروست بوو لە کاتی چارەسەری میکانیزمی نوێ و ئیستینا دەهینین بە کارەووە لە کاتی کدا بۆ هەموو پرۆژە یاسا و بریارەکان کە پێرەوی ناوخوا بەرکار بەرقەرارە، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

وا بزانم وەلامت وەرگرت پىشتەر، پەيوەندى بەمەوۈ ھەيە كە پىرشەوى ناوخۇ 149 ماددەيە بۇ ئاسانكارى لەسەر گەفتوگۆگردن پىرەوى ناوخۇ و بۇ ئەوۈى ھەر بابەتتەك كە پىويست بىت گەفتوگۆى لەسەر بىرئەت لە پەرلەمان بىتە بەرنامەى كار، بۇيە ئەو مىكانىزمە دانراو، كاك رابوون فەرموو.

بەرپىز رابوون توفىق معروف:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من ھاوپرام لەگەل د. فرست كە دەگرىت موعالەجە بىرئەت بۇ ئەوۈى بىرگە يەك زىاد بىرئەت كە لە كاتى پىويست موناقتە لەسەر ئەمە رابگرىت و لەسەر ئەو بابەتەى كە پىشنيار كراو، تەنيا بە يەك دەستكارى، ناكرىت بە رىكەوتن لە سەر فراكسىون، چونكە دەبىتە بابەتتەى سىياسى، دەبىت بە دەنگدان لە ھۆلى پەرلەمان كە پىرەوى ناوخۇى بەركار موعالەجەى كىرەوۈ ئەو بابەتە پىشنيار دەگرىت و سەرۆكايەتى دەخاتە دەنگدان و ئەگەر زۆرىنەى ئامادەبووان حالەتى نىسابى قانونى تەواو بىكات و دەنگى لە سەر درا موناقتەكە رابگرىت و بابەتە پىشنياركارا بىتە پىش و پەسەند بىرئەت، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

ھىچ قسەيەكتان ھەيە لىژنەى پىرەو، ماددە ب ماددە بىخوینەو، بەس دوو خولەك بىخە نە دەنگ ئەگەر دەنگى نەھىنا دەگرپىنەو دەنگدانى پىشەو، موقتەنعن بە سى؟ دەخەينە دەنگەوۈ ئەگەر دەنگى نەھىنا ئەوا سى خولەكە، كاك نازم نوقتەى نىزامى؟

بەرپىز نازم كىر محمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من تەئىدى قسەكانى بەھارخان دەكەم ماددەم پىرەوى بەركار ھاتووۈ پىويست بەم مىكانىزمە ناكات.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

دەخەينە دەنگەوۈ ئەگەر دەنگى ھىنا دەبىتە مىكانىزمى موناقتەشەى پىرەو، د. فرست فەرموو ماددە بە ماددە بىخوینەو، بۇ ئەوۈى بىخەينە دەنگەوۈ يەنى خال بە خال،

بەرپىز فرست صوفى على:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

پىش ئەوۈى بىخوینەوۈ ئەگەر ئەندامانى بەرپىزى پەرلەمان قە لەقن كە ئەم مىكانىزمە كىشە و نازادى قسەگردن دەگرىت با سى خولەك يان پىرەو چۆن بىت با وا بىت.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

بىخوینەوۈ ئەگەر دەنگى نەھىنا پەسەند ناكرىت.

بەرپىز فرست صۇفى على:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ھەر ئەندامىكى پەرلەمان بۇى ھەيە لەسەر ھەر ماددەيەك يەك جار قسە بىكات و لە ماوہى دوو خولەك قسەكانى تەواو بىكات.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

كى لەگە ئىدايە؟ ﴿47﴾ كەس لەگە ئىدايە، كى دژيەتى؟ ﴿10﴾ كەس لەگە ئىدا نىيە، كەواتە پەسەند كرا،

بەرپىز گەشە دارا جلال:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەرگەى دووہم، پرۇژەى پىرەوى ناوخۇ بەش بەش دەخویندريتەوہ، ئىنجا ماددە بە ماددە ئەو بە شەى بە پىي رىزبەندى ماددەكان دەخريتە گفتوگۇ، دواى گفتوگۇ لەسەر ماددەكانى ھەر بە شىك ئىنجا ماددە بە ماددە دەخريتە دەنگدان و كامە زياتر دەنگى ھىنا بە پەسەند كراو دادەنريت، ئەو زۇرينە يە ھەرۆك پىرەوہ پىشووہكەيە بە دژ دەكەويت.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

د. بەھار نوقتەى نىزامى؟

بەرپىز د. بەھار محمود فتاح:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەوہى كە دەلايت كامە را زۇرينە دەھينيت بە پەسەند دادەنريت ماددەم وە كو پىرەوہ كۇنەكە يە با لايىبەين.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

گەشەخان فەرموو،

بەرپىز گەشە دارا جلال:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەرگەى دووہم، پرۇژەى پىرەوى ناوخۇ بەش بەش دەخویندريتەوہ، ئىنجا ماددە بە ماددە ئەو بە شەى بە پىي رىزبەندى ماددەكان دەخريتە گفتوگۇ، دواى گفتوگۇ لەسەر ماددەكانى ھەر بە شىك ئىنجا ماددە بە ماددە دەخريتە دەنگدان.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

كى لەگە ئىدايە؟ ﴿47﴾ كەس لەگە ئىدايە، كى دژيەتى؟ كەس نىە ، كەواتە پەسەند كرا.

بهرېز گهشه دارا جلال:

بهرېز سهرۆكى پهرلهمان.

خالى سېيهم: ههر رايهك بخريته دهنگدان دهبيت به لايهني كهه له لايهني سي نه ندام پهر لهمان پشتگيري بكریت.

بهرېز د.يوسف محمد صادق/ سهرۆكى پهرلهمان:

كى لهگهليدايه؟ ﴿39﴾ كهه لهگهليدايه، كى دزيهتي؟ ﴿8﴾ كهه دزيهتي، كهواته پهسهند كرا.

بهرېز گهشه دارا جلال:

بهرېز سهرۆكى پهرلهمان.

خالى چوار، ههموو پيپرهوى ناوخو بهيه كهوه دهكهويته بواري جي به جي كردن و دواتر ههموو دهخريته دهنگدان و ئينجا بهپهسهندكراو ههژمار دهكریت.

بهرېز د.يوسف محمد صادق/ سهرۆكى پهرلهمان:

پيپرهوى ناوخوى نوى بو زياد ناكهن؟

بهرېز گهشه دارا جلال:

بهرېز سهرۆكى پهرلهمان.

خالى چوار، ههموو پيپرهوى ناوخوى نوى بهيه كهوه دهكهويته بواري جي به جي كردن و دواتر ههموو پيپرهو دهخريته دهنگدان و ئينجا به پهسهندكراو ههژمار دهكریت.

بهرېز د.يوسف محمد صادق/ سهرۆكى پهرلهمان:

كى لهگهليدايه؟ پيپرهوى نوى يه نهك ههمواركراو، ﴿51﴾ كهه لهگهليدايه، كى دزيهتي، كهه نيه، كهواته پهسهند كرا. خالى پينج، نهو پولين كردنهى له پرۆزهى پيپرهوى نويى كراوه بو ماده و به شهكاني نهه پيپرهوه دهكریت له دواى تهواوبوونى گفتوگو له سهري ليژنهى پيپرهو ريژبه ندى بهش و مادهكان دابريژتهوه. نوقتهى نيزامى د. بههار؟

بهرېز د. بههار محمود فتاح:

بهرېز سهرۆكى پهرلهمان:

پيشنيار دهكهه نهو پولينكردنه له پرۆزهى نوى بو ماده به ماده له جياتى نهوهى بهردهستان دابنين.

بهرېز د.يوسف محمد صادق/ سهرۆكى پهرلهمان:

راسته،

بهرېز گهشه دارا جلال:

بهرېز سهرۆكى پهرلهمان.

خالى پينج، نهو پولين كردنهى له پرۆزهى پيپرهوى نويى كراوه بو ماده و به شهكاني نهه پيپرهوه دهكریت له دواى تهواوبوونى گفتوگو له سهري ليژنهى پيپرهو ريژبه ندى بهش و مادهكان دابريژتهوه.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

كى له گەئىدايه؟ ﴿55﴾ كەس له گەئىدايه، كى دژيهتى؟ ﴿1﴾ كەس دژيهتى، كهواته پەسەند كرا.

بەرپىز گەشە دارا جلال:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

مىكانىزمى وەرگرتنى خالى پىپرهوى له كاتى گفتوگۆ كردنى ئەم پرۆژە يە تەنيا له و حالەتانهى خوارەوه دەبىت /ئەگەر پىشپىلى يەكئىك له مادده و برهگەكانى خالەكانى دەستور يان يەكئىك له ياسا بەركارەكانى يان پىپرهوى ناوخۆ كرا له گەل ئامازە كردن بە مادده كە، ب/ ئە گەر گفتوگۆ كان له بابەتى دانىشتنەكە دەرچون. ج/ داواكردن بۆ دواخستنى گفتوگۆ لەسەر بابەتئىك و برياردان و گفتوگۆ لەسەر بابەتى تر يان ئالوگۆر له بەرنامەى كار. د/ هەر ئە ندامئىك داواى ئاخفتنى كرد له رىگەى خالى پىپرهوى، بەلام ئە گەر ئاخفتنى پىپرهوى نەبوو سەرۆكى پەرلەمان دەتوانئىت ئاخفتنى پى بپرئىت و له كاتى دووبارە بوونەوى له و دانىشتنە هەلىكى تری ناداتى بۆ ئاخفتن له رىگەى خالى پىپرهو.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

كاك عمر فەرموو،

بەرپىز عمر عىنايت حەمە:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەمە له پىپرهوى ناوخۆ موعالەجە كراوه من نازانم رىكارەكانى وەرگرتنى خالى پىپرهو زۆر واز حە، ئە مە كە لەبچە كردنى ئەندام پەرلەمانە بۆ ئەوهى قسە نەكات.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

دەخەينه دەنگدان ، بۆچى؟

بەرپىز عمر عىنايت حەمە:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەمە له پىپرهوى ناوخۆى ئىستا هەيه، جەنايت دەتوانى هەر كەسئىك رابگرى كە بە خالى پىپرهو كار نەكات.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر گرنگە ئەم خالە بمىنئىت، چونكە شىواى گفتوگۆى ناو پەرلەمان رىك دەخات و زۆر خالىكى گرنگە، د. رىواز فەرموو،

بەرپىز د. رىواز فايق حسين:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من بە كاك د. فرستم وت بەم شىوهيه لىبەكە، بۆ ئەوهى تەفسىرى تر هەئەگرئىت، داواكردن بۆ دواخستنى گفتوگۆ لەسەر ئەم پرۆژەيهى پىپرهو برياردان لەسەر گفتوگۆ كردن لەسەر بابەتئىكى تر، بۆ ئەوهى نەبئىت بە تەعدىلىكى تر عام، تەنيا ببئىت بۆ ئەم حالەتە و ئەگەر بريارماندا حالەتى تر هەبئىت دەبئىت له پىپرهوه

دەنگى لەسەر بدریٲت، بۆيە ئەو زۆر دەخايەنٲت و کاتى زۆرى دەوٲت، لەبەر ئەو تەحدىدى بکەين نەک ھەر بابەتٲک داوا کردن بۆ دواخستنى گفتوگۆ لەسەر ئەم پرۆژەيەى پٲرەو و ئەو توزە ببٲتە تەعدیل و با زۆر ورد و دەقیق بٲت و خاس بٲت بۆ ئەم پرۆژەيە.

بەرٲز د. یوسف محمد صادق / سەرۆکى پەرلەمان:

راستە ناكرٲت برگە و ماددەكانى پٲرەو كە پٲش و پاش بکەين، دواخستنى گفتوگۆ لە سەر پٲرەو بٲت رەنگە وا گونجاوتر بٲت بە ئى فەرموو،

بەرٲز د. فرست صؤفى على:

بەرٲز سەرۆکى پەرلەمان.

ئٲمە ئەو نەسە رٲك ئەوئى لە پرۆژەى پٲرەو كە ھەبوو نەقلمان کردوو، بۆ ئەوئى بٲنٲنە ئٲرە بۆ ھالەتٲكى كاتى، ھەموومان نوسیبوو بۆ بدرٲتە پٲش مەبە ستمان ئەو نە بوو قە لەقى دروست بكرٲت، مەبەست ئەو بوو وەكو خۆى گواستوو مانە بۆ ئەوئى مۇئە قەتى لٲرە دا بٲنٲن لە دوايى ھەر پە سەندى بکەين، بە تەسەورى من ھەر وەكو ھاتوو بە دەنگى لەسەر بدەين، ئٲمە باسماں کرد بۆ ئەوئى ئەو بابە تە دەكرٲت لە رٲگەى ماددەى شەش كە ھاتوو عىلاج بكرٲت با نە ھٲنە سەر گفتوگۆ كە تەواومان کرد بۆ يە با وەكو خۆى دەنگى لەسەر بدرٲت.

بەرٲز د. یوسف محمد صادق / سەرۆکى پەرلەمان:

وەكو خۆى دەخەينە دەنگەو، ﴿45﴾ كەس لەگە ئٲدايە، كى دژيەتى؟ ﴿9﴾ كەس دژيەتى، كەواتە پە سەند كرا، ئەمە دەبٲتە برٲارٲك كە پەرلەمانى كوردستان دەرى دەكات، بۆ ميكانىزمى گفتوگۆ و پە سەندکردنى پرۆژەى پٲرەوى ناوخۆى نوٲى پەرلەمانى كوردستان، ئٲستا دە چينە سەر پٲرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان و بەش بە بەش دەخوٲندرتٲ و ماددە بە ماددە دەخوٲتە دەنگدان، بۆ ئەوئى راي ئە ندام پەرلەمانەكان وەر بگرين.

بەرٲز ھارەمان ھادر ھتاج:

بەرٲز سەرۆکى پەرلەمان.

بە شى يە كەم، پٲنا سەكان، مادەى يە كەم، ھەريٲم، ھەريٲمى كورد ستانى عٲراق، پەر لەمان، پەر لەمانى كوردستانى عٲراق، سەرۆك، سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان، دەستەى سەرۆكايەتى ، دەستەى سەرۆكايەتى پەرلەمان، دەستەى گشتى پٲك دٲت لە سەرۆكايەتى پەرلەمان و سەرۆكى فراكسيۆنەكان، ئە ندام، ئە ندامى پەرلەمان، دانىشتن، كۆى گشتى ئەو كۆبوونەوانە يە كە لە رۆژٲكدا دەبە ستٲت، خوئى پەر لەمان، ماوئى وٲلايەتى پەرلەمان، پٲرەو، پٲرەوى ناوخۆى پەر لەمان، سەرۆك وەزيران، سەرۆكى ئەنجو مەنى وەزيرانى ھەريٲمى كوردستان، ئە ندامى ئەنجو مەنى وەزيران، جٲگرى سەرۆك و سەرۆك وەزيران و وەزيرە كان دەگرٲتەو، پرۆژە ياسا و برٲار، پرۆژە ياسا و برٲارانە يە كە لە لا يەن دەسەلتاى جٲ بە جٲ کردن يان دەسەلتاى دادوئرى بە مەبە ستى دەر جواندن ئارا ستەى پەر لەمان دەكرٲت، پٲ شنىازى يا سا و برٲار،

پېشنيزى ئو ياسا و برپارانەيە كە لە لا يەن 10 ئە ندام يان زياتر بە مەبە ستى دەر چواندن ئاراستەى
پەرلەمان دەكرىت،

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

كى قسەى ھەيە با ناوى خۆى بنوسىت. كاك سالار فەرموو،

بەرپىز سالار محمود مراد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من تىبىنىم لەسەر قسەىكى جەنابت ھەبوو، ئەوەى ليژنەى كاتى پىرەوى ناوخۆ خرايە بەردەست كە
پەسەند كرا، وەكو چوار چىوہەيەك يان ميكانيزمىك كارى لە سەر بكرىت نا چىتە چوار چىوہى برپارەو،
چونكە برپار بە پرۆژەو پىشكەش دەكرىت و دەچىتە رۆژنامەى وەقاعىقەو، جەنابت و تە ئە مە برپارە
ھىوادارم ھە ئەى لەفزی بىت چونكە ئە مە وەكو برپار تەماشاشا ناكرىت وەك ئەوەى خۆيان ناويان ناوہ
ميكانيزم و پەسەند كراوہ بەلام برپار نيە.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

وەكو برپارىك وايە، چونكە دەنگمان لە سەر داوہ و پەسەند كراوہ بۆ ميكانيزمى گفتوگو كردن لە سەر
پىرەوى ناوخۆى نو.

بەرپىز سالار محمود مراد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بە پى پىرەوى ناوخۆ ھەر مە سەلەيەك ببىتە برپار، دەبىت بەپرۆژە پىشكەش بكرىت و بخرىتە
بەرنامەى كار و لە رۆژنامەى وەقاعىقە پەخش بكرىت، بەلام ئەمە ميكانيزمىكە بۆ بەرپارەو چوونى كارەكان،
ئەگەر ئەمە برپار بىت، دەبىت رىوشوئى تىر بگرىتە بەر و ئەمە لەگەل پىرەوى ناوخۆ ناگونجىت.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

كاك سالار پىم وايە جەنابىشت و تە ئاگادارى ئەوەى پىرەوى ناوخۆ و ھەموارەكەى كە ھەموو جارىك بە
برپار دەرچوو، پىويستى بە خويندنەوہى يە كەم و پىشكەش كردنى پرۆژە نەبوو، پىويستى پىشكەش
كردنى پرۆژە نەبوو، كاك قادر فەرموو،

بەرپىز قادر ئۆتمان رسول:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من سەرئەجم لەسەر پرۆژە ياسا و برپار ھەيە، ديارە ليژنەدا دەسەلتى جى بە جى كردن و دەسەلتى داوہى
مافى ئەوہيان ھەيە كە پرۆژە ياسا و برپار پىشكەش كەن كە پىويستە ھەيان بىت، بەلام ئەوہى كە
ئەندامى پەرلەمان پىشكەشى دەكات پىشنيازە، من تىدەگەم كە دەبىت فلتەر ھەبىت و ئىستاش فلتەر ھەيە
و ئەندامانى پەرلەمان و ژمارەى ياسايى ئەندامانى پەرلەمان درك بەوہ دەكەن كە پرۆژە ياسا يان پرۆژە
برپار بۆجى پىشكەش دەكەن؟ و ئامانجيان چىيە؟ بۆشايى ياسايى ھەيە، ياخود تەعدىلە، ئەگەر رەبىت بە

پابەندبوونی دارایی ھەبوو ھەویش دەزانین كە پېيوستى بە رەزامەندى حكومەتە، بۆيە لە راستیدا من پېشنیاری دەكەم كە وا دابېرئىتەو پېرۆژە ياسا و بېرپار، يەعنى ئەو پېرۆژە ياسا و بېرپارانەى كە لە لایەن دەسەلاتى جى بەجى كۆردن يان دەسەلاتى دادوهرى، يان (10) ئەندام يان زياتر بە مەبەستى دەر چوواندى ئاراستەى پەرلەمان دەكرىت، واتە (10) ئەندام يان زياتریش مافى پېشكەش كۆردنى پېرۆژە ياسايان ھەبىت، نەك ئەوھى كە (10) ئەندام يان زياتر پېشنیاری پېرۆژە بکەن، يان پېشنیاری بېرپار بکەن، چونكە لە ئىستاشدا ئەو فلتەرانە ھەن، لىژنە تايبەتمەندەكان، لىژنەى ياسايى، سەرۆكايەتى پەرلەمان ئەگەر پېيوست نەكات لىژنەكان راناسپىریت، ئەگەر نامانجى پېرۆژە كە نا روون بىت، يان لە گەل واقىعدا نەگونجىت ئەو كاتە لىژنە تايبەتمەندەكان لىژنەى ياسايى كارى لە سەر ناكەن، راپۆرتى لە سەر ئامادە ناكەن، بۆيە ئەو فلتەرە لە ئەساسدا ھەيە، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىز كاك بىستون فەرموو.

بەرپىز بىستون فائق محمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

لە پېناسەكان، مادام ئەندام پېناسە كراو و دەستەى گشتىش پېناسە كراو پىك دىت لە سەرۆكايەتى پەرلەمان و سەرۆكى فراكسىۆنەكان، باشتر بوو پېناسەى فراكسىۆنىش لىرەدا بکرايە، فراكسىۆن لە ماددەكان و بېرگەكانى دواتر باس كراو، بەلام بە راي من لە فەقەرەى پېناسەكاندا جىگەى فراكسىۆنىش بکرايەتەو ھەكو پېناسەيەك، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىز بەھزاد فەرموو.

بەرپىز بەھزاد دەرويش دەرويش:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من سى تىبىنيم ھەيە، يەك: ھەكو عورفيك لى ھاتىە مەبەستا فان دەستەواژەيىن خارى ماناى بەرامبەر بىتە ئىزافە كۆرن دەست پىكى، دوو: بىژنى دەستەى سەرۆكايەتى پەرلەمان كە بىرتىن لە سەرۆكى پەرلەمان و جىگرەكەى و سكرتيرى پەرلەمان، سى: فراكسىۆن منىش پىشتىگرى فى رەئيا (كاك بىستون) ى دكەم، بەس ئەف فى تەعريفى بىت، فى پېناسە (فراكسىۆن كۆى گشتى ئەندامانى پەرلەمان سەر بە يەككە لە سەر لىستى سەرکەوتووھەكان لە ھەلئىزاردنى گشتىدا، يان سەر بە چەند لىستىكە كە ھاوپەيمانىان لە نىوانياندا ئەنجامداو، چونكە ئەگەر سەح بکەينى ھەكو چاوا دەستەى گشتى ھاتىە پېناسە كۆرن لە بەشى (10) بەحسى ھەر سى دەستەواژە ھاتىە كۆرن، فراكسىۆن، ئۆپۆزسىۆن، دەستەى گشتى، لىرە فراكسىۆن پېيوستە بىتە پېناسە كۆرن ھەكو ئامازەم پى كۆرد، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋكى پەرلەمان:

بەرپىز د.سروود فەرموو.

بەرپىز د.سروود سليم متى:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

لە دەستەى گشتى، پېشنيار دەكەم بېتە لە دەستەى سەرۋكايەتى، لەبەر ئەوەى سەرۋكايەتى بەتەنھا پېناسە نەكراو، دەستەى سەرۋكايەتيمان ھەيە، ئەوەى دوووم پرسیارم ھەيە كە دەئى ئەندامانى ئەنجومەنى وەزيران، جىگىرى سەرۋك وەزيران و وەزىرەكان دەگرېتەو، لېرە ھەندىك ھەيئەمان ھەيە، دەستەمان ھەيە بە پلەى وەزىرن ئەوانىش، ئايا لېرە دەگرېتەوە يان نا؟ ئەگەر دەگرېتەوە دەبىت ئىزافە بكرىت، بېتە وەزىرەكان و ھەيئەكان دەگرېتەو، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋكى پەرلەمان:

بەرپىز كاك عمر فەرموو.

بەرپىز عمر عىنايەت ھەمە:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

نازانم من ئاخىر كەسم، چونكە سەرەنجىكم ھەيە لەسەر پىشتىگىرى سى كەسەكە، يەئنى بۇ نموونە من ئەگەر ئىستا ئاخىر كەس بىم كى پىشتىگىرىم دەكات؟ ئەگەر رەئىيەكەشم باش بىت، كەواتە ئەو ھەلەيە، يەئنى تۆ بلى سى كەس دەبى پىشتىگىرى بكات، من پىش كۆتايىم، يان كۆتايىم كى پىشتىگىرىم دەكات؟ من بۇيە لەگەل ئەو ھەبوم، يەئنى مەفروزە رىگەمان بەدەن قسە بكەين، دوو سەرەنجىم ھەيە لەسەر بابەتەكە، ئەنجومەنى وەزيران پىك دىت لە سەرۋكى ئەنجومەنى وەزيران ئەويش ھەر لەوييە، يەئنى سەرۋكى ئەنجومەنى سەرۋكە، بەلام ئەندامىشە لە ئەنجومەنى وەزيران، ناكىرىت سەرۋكى ئەنجومەنى وەزيران دەربىنى لەو، وەرزى پەرلەمان پېناسە نەكراو، خولەكە پېناسە كراو، بەس وەرزەكە پېناسە نەكراو، وەرزى پەرلەمانىشمان ھەيە، وەرزى تەشرىعى، ھىوادارم لىم وەربىگرن ئەو برادەرانە، پىشتىگىرى بەرپىز (كاك قادر) دەكەم، من پىم باشە پىرۆژەى ئەو ياسا و بىپارانە كە لەلایەن دەسلەتتى جى بەجى كردن يان دەسلەتتى دادوهرى، يان (10) ئەندامى پەرلەمان بە مەبەستى دەرچوواندىنى ئاراستە بكرىت، وای لى بكرىت و ئەوەى پىشنيارى ياسا و بىپارە لابرېت و بەو (10) ئەندام پەرلەمانە ئەو ھەل دەكرى، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋكى پەرلەمان:

كاك سەرکەوت فەرموو.

بەرپىز سەرگەوت سەرھەد خەلىفە:
بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

دىيارە لە سەرۋىدا باس دەكات سەرۋكى پەرلەمان پىۋىست دەكات پەرلەمانى كوردستانى عىراقى پىۋەبىت، دىيارە دەستەى سەرۋىدايەتى: سەرۋىدايەتى عىراق بە ھەمان شىۋە، ئەندام: ئەندامانى پەرلەمانى كوردستانى عىراق، كۆى گشتىي ئەو دانىشتانە، يەئنى پىم باشە كۆى دانىشتنى نا ئاسايىش باس بكرى ئەوانە دانىشتنى نا ئاسايى دەكرى لە كاتى خۆيدا، پەپرەو، پەپرەو ناوخۆى كوردستانى عىراق، دىيارە بە نىسبەت پىۋىستە ياسا ئەو پىۋىستە ياسا و بىپارانەى كە لەلايەن دەسلەتتى جى بەجى كردن، يان دەسلەتتى دادوهرى ئاراستەى پەرلەمان دەكرى پىۋىست دەكات لەلايەن سەرۋكى ھەرىم، سەرۋكى ھەرىمىش دەتوانى ئەو پىۋىستە ياسايە تەقدىم بكات، يان ژمارەبەكى ياسايى، پىشتىگرى (كاك قادر) و (كاك عمر عىنايەت) پىش دەكەم لەو بوارانەدا، زۆر سوپاس؟

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋكى پەرلەمان:
بەرپىز خاتوو بىگەرد فەرموو.
بەرپىز بىگەرد دلشاد (بىگەرد تالەبانى):
بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

منىش پىشتىوانى لە براى بەرپىزم (كاك قادر رەزگەبى) و (مامۇستا عمر) دەكەم لە پىۋىستە ياسا و بىپار، ئەو پىۋىستە ياسا و بىپارانەى كە لەلايەن كەم (10) ئەندامى پەرلەمان بتوانى پىشكەشى بكات لەگەن دەسلەتتى جى بەجى كردن و دەسلەتتى دادوهرى، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋكى پەرلەمان:
بەرپىز كاك انور فەرموو.
بەرپىز انور قادر مصطفى:
بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

من پىشتىگرى لە قسەكانى بەرپىز (كاك عمر عىنايەت) دەكەم، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋكى پەرلەمان:
بەرپىز كاك فەمان فەرموو.
بەرپىز فەمان فىصل سليم:
بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

پىش ئەوھى بىمە سەر ماددەى يەكەم لە ياسا شتىك ھەيە تەساويە، مەسەلەن ئەگەر تۆ بىي دەست كارى لە دەستوردا بىكەى دەبىت بە دەستور بىكەى، ئەگەر دەست كارى لە ياسايەكى عادى بىكەى دەبى بە ياسايەك بىكەى، ئەگەر لە بىپاردا بىكەى دەبى بە بىپار بىكەى، كەواتە يەك نەموزەج لە ھەموو دونيا ھەبوو دەست كارى ياساكيان دەكرد بە بىپار ئەويش مەجلىسى قىادەى سەورە بوو، كەواتە سەرھەنجەكەى (كاك

سالار) زۆر له جیڭای خۆیدا، ناکریت تۆ به پیی برپاریک تەوقیفی پەپرەوی ناوخۆ، یان یاساگانى بەرکار بکە، ئەویش یاسای ھەلبژاردنە، چونکە ھەندیک لەو خالانەى تیدایە، سەبارەت بە ماددەى یەكەم من یەك سەرەنجە ھەبە لەسەر ئەوێ ھەموو شتیک لێردا پیناسەگراو، ئیزافەتەن ئەوێ كە (كاك عمر عینایەت) باسی وەرزی گریدانى کرد ئەویش زەرورە، تەنھا فراکسیۆن نەبیت، فراکسیۆنیش بردیانە ماددەى (124)، کەوا پیمواییت گرتین شت لەناو پەرلەماندا پیناسە بکریتن لە ماددەى یەكەمدا دەبیت فراکسیۆن بیت، رەنگە خیلافی لەسەر پیناسەى فراکسیۆن یان ئالیەتى ئەوێ ھەلبژاردنى فراکسیۆنەگان، ئەندامان لەناو فراکسیۆندا خیلافیان ھەبیت، بەلام دەرگا ئەو خیلافە بێنیتە ئیڕە و بە دەنگدان ئەو یەکلایى بکریتەو، زۆر سوپاس.

بەرپز د. یوسف محمد صادق / سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپز د. قالا فەرموو.

بەرپز د. قالا فرید ابراهیم:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

دوای دەست خۆشى لە ئەندامانى لیژنەى کاتى بۆ پیداجوونەوێ پەپرەوی ناوخۆ، من تەئیدی ئەو رایە دەكەم كە لە ناو پرۆژەكەدا ھاتوو، ئەوێ كە پرۆژە یاسا و برپارە لە پیناسەى یاسا و برپار جیاگراونەتەو، لەبەر ئەوێ كە ئەوێ ھاتوو و دارپژراوتەو ئەو پەپرەو دەرگرتن لە پەپرەوی ناوخۆى پەرلەماناتى دوێ زۆر مۆتەقەدیم، (ئەلمانیا و سوید) یەكێكن لەو دەولەتانە، ھەرودھا عیراقیش بە پیی برپارى مەحكەمەى ئیتىجادى ئەو بابەتە ھەل گراو، بۆیە من داوا دەكەم وەكو خۆى ھاتوو ئاوا پەسەند بکریت، زۆر سوپاس.

بەرپز د. یوسف محمد صادق / سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپزان، سەرۆك و ئەندامانى لیژنەى کاتى پەپرەو فەرموون.

بەرپز د. فرست صوفى علی:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بەشیکى زۆر لەو رایانەى كە باس كرا دەرگرت ئیمە وەرېبگرین، دواتر ئەوانەى تریش كە تییینیمان ھەبە قسەى لەسەر دەكەین، سەبارەت بە پیناسەى فراکسیۆن دەرگرت بەینینە یەكەم، بەلام جارئ موناقلەشەى ناکەین، لەبەر ئەوێ كە کاتى خۆى بزانی لە چەند ئەندام پیک دیت، بەس دەرگرت بلیین فرکسیۆن پیک دیت بۆشایى لە ناو قەوس لێرە دایبینین لە سەرەتا، ئیمە راویژیشمان کرد مانعمان نیبە، فراکسیۆن بەینین لێرە پیناسەى بکەین، بەلام چ پیناسەى ئەو کاتى كە ریکەوتین، ئەو پیناسەى نەقل دەكەینە ئیڕە، بەس ئەو کاتى كە موناقلەشەمان کرد و ریکەوتین ئەو یەك، سەبارەت بە وەرزی یاسا دانانیش دیسان ماددەى كەمان ھەبە تاوێكو ئیستا یەكلا نەبووینەو، وەرزی یاسا دانان دوو رای لەسەرە، ئایا لە دوو وەرزی یاسا دانانمان دەبیت، یان سى، ئەو ئەو کاتەى كە ریکەوتین دیسان ئەویش دەرگرت بیھینین لێرە

پېنئاسەى بىكەين، ئەوھى كە (كاك د.سروود) باسى كرد دەستەى سەرۇكاپەتى، ئىمە پېمانواپە پلەى وەزىر ناگرېتەو، دەيكەينە دەستەى سەرۇكاپەتى، ئەوھى كە جەنابت گوتت لە جىگاي خۇپەتى كە نووسىومانە سەرۇكاپەتى، دەيكەينە دەستەى سەرۇكاپەتى، بەلام سەبارەت بە پرسىارەكەت ئەندامانى ئەنجومەنى وەزىران و ئەوھى كە (كاك عمر عىناپەت)ىش گوتى راستە سەرۇك وەزىرانى بۇ زياد دەكەين، جىگىرى سەرۇك وەزىران، وەزىرەكان دەگرېتەو، ئەوانە ناگرېتەو كە پلەيان وەزىرە يان سەرۇك دەستەكانە، سەبارەت بەوھى كە (كاك سەرحەد) باسى كرد پېمواپە راستە دەبى عىراقىشى بۇ زياد بىكەين، پېمواپە دانىشتنى نا ئاسابى پېويست ناكات كە پېنئاسە بىكرېت، ئەوھى كە موناقلەشەى زۇر ھەلدەگرېت ئەگەر يارمەتى بدەن لە ماوھى دوو، سى دەقە روون كىردنەوھىك لەسەر پىرۇژە ياسا و پېشنىيازى ياسا بدەين، بەرپىزان، مەبەست لە ناو پىرۇژەكەى كە لەبەر دەستانداپە كە دەلئىن پېشنىيازى ياسا (10) ئەندامى پەرلەمان دەتوانى پېشكەشى بىكات، ھەمان ئەو ھەقەپە كە حكومەت ھەپەتى لە پىرۇژە ياسا، بەلام تەنھا جىاواپەكە لە تەسمىپە، لىك جىاگردنەوھىپە، عورفىكى پەرلەمانپە، خۇ ئىمە دامان نەھىناو، ھەرچى لە ناو ئىرە نووسراوہ لەبەر دەستى ئىوھىپە ئىمە وەكو لە موقەدەپمەكەش كە لە فەسلى تەشرىعى رابردو خويئندمانەوہ گوتمان سەردانى (سوید)مان كرد، (5) رۇژ لەوئى ماوینەو، (21) پەپىرەوى ولاتانى دونيا رۇژانە لەبەر دەستمان بووہ و كۆبوونەوھى پەرلەمانمان كىردوہ دامانناوہ لە پېش خۇمان و بە پىشت بەستن بەو قەرارەى كە مەحكەمەى ئىتىجادى كە (د.فاللا) باسى كرد، ھەرودھا بە پىشت بەستن بەو سىستەمە پەرلەمانپانەى بە تاپبەتى كە لە (سوید) بىنپان ئەوان پېشنىيازى ياسا جىا دەكەنەوہ لە پىرۇژە ياسا، ئەوھش لەبەر ئەوھى پىرۇژەى ياسا يەكسەر خويئندنەوھى يەكەمى بۇ دەكرى، لەبەر ئەوہ نىپە ئەفزەلىتەمان داوہتە حكومەت، بە ھىچ شىوھىك بەو شىوھىپە نىپە، لەبەر يەك ھۆپە، لەبەر ئەوھىپە پىرۇژەى ياسا كە لە حكومەت دىت بە مەجلىسى شورا دادىت، لە مەجلىسى شورا كۆمەللىك خەلكى قانونى و حاكم و قانون زانى تىداپە لەوئىدا فلتەرى دەكەن پىيدا دەچن، واتە ئەو پىرۇژەى كە لە حكومەتىش دىت فلتەر دەكرېت، لەلای كى؟ لەلایەن مەجلىسى شورا فلتەر دەكرېت، ئەوھى تر كە جىامان كىردۆتەوہ و ناومان لى ناوہ پېشنىيازى ياسا و بىپار كە لەلایەن (10) ئەندامى بەرپىزى پەرلەمانەوہ پېشكەش دەكرېت يەك جىاوازى ھەپە، ئەوئىش ئەوھىپە لە جىاتى بچىتە مەجلىسى شورا دىتە لىژنەى قانونى، لىژنەى قانونى كۆمەللىك خەلكى تىداپە تەبەن دەبىت قانونى بن، ئەوانە پىيدا دەچنەوہ ئايا ئەو پىرۇژەپە بۇشاپبەكى ياسابى پىر دەكاتەوہ، ئەو پىشنىازە، تەنھا ئەوھىپە، خۇ ھەقى نىپە بلىت لە خۇپەوہ ئەوھى موبەرىراتى قانونى ھەبىت بلىت رەفز، تەحدىدمان كىردوہ، كۆتوبەندمان كىردوہ سەلأىياتى لىژنەى قانونى، كۆتومانە يەك: دەبىت فەراغىكى قانونى ھەبىت پىر بىكاتەوہ، مەسەلەن بۇ نمونە لەوانەپە پىرۇژە پېشكەش كرا لەو پەرلەمانە لە ئەساسدا لە سالى (1993)دوہ پىرۇژە ھەبووہ، قانون ھەپە لە پەرلەمان، بەلام پېشكەشمان كىردوہ و ئاگامان لى نەبووہ، دوو: ئايا ئەو پېشنىيازى ياساپە كە پېشكەش كراوہ پارە لەسەر حكومەت دروست دەكات، خۇ لە ھەموو نىزامى پەرلەمانپەكە ھەموومان نىزامى پەرلەمانى

دەكەين، بەرپىز ئەگەر نەزانى گىرفانى حكومت چەندى تىدايه تۆ ناكىت له خۆتەوه له پەرلەمان برپار بەدى بلىي ئەو پارە لەسەر حكومت دروست دەكەم، لىژنەى ياساي دەلى ئايا ئەو تەعدىلەى پىشكەش كراوه فىعەلەن پىويستى پىيە، كۆمەلىك فلتەرمان داناو، كۆمەلىك خال له پىناو حەسر دامانناو، يەنى يەك، دوو، سى، لىژنەى ياساي ئەو خالانە سەير دەكات ئەوهى تىدايه ئەگەر نا پرۆژەكە پىشنىازەكە دىتە ناو ھۆلى پەرلەمان خويندنەوهى بۆ دەكرىت وەكو ئەوهى كە له حكومت دىت، ئەى ئەگەر بىتوو ئەو (10) ئەندامە ھەستىان بەو كەرد كە لەلایەن لىژنەى ياسايەو كە رەفرى پرۆژەكەيان كراو، بابلىين دىقەت نەكراو، بۆيان ھەيە لەلایەن سەرۆكايەتى پەرلەمان تەعنى لى بدن، ئەگەر سەرۆكايەتى پەرلەمانىشيان رەئى ئەوانىش بە دل نەبوو زانىان حىادى نىيە، بۆيان ھەيە لەلایەن دەستەى گشتى تەعنى لى بدن، ئەگەر دەستەى گشتىشيان بە دل نەبوو دەتوانن لە پەرلەمان تەعنى لى بدن، يەنى (10) ئەندامى پەرلەمان كۆمەلىك رىگای تەعنىان لەبەر دەستدایە، جارى لە ھەموو حالەتەكان حەقى خۆيانە پىشنىازى ياسا و برپار پىشكەش بكەن، پىشنىازى ياسا و برپارىش ھىچ فەرقى نىيە مۆتلەقەن لەگەل پرۆژە، ھىچ فەرقى نىيە تەنھا تەسمىەكەيە بۆ لىك جياكردنەويە، بەلام ئەگەر لە تەسمىە گومانان ھەيە و قەلەقتان ھەيە دەبى پرۆژە بىت، بەلام دەبىت فلتەرمان بۆ (10) ئەندام ھەر دابىرى، ئەگەر نا ئىمە كۆمەلىك شتمان ھىنايە ناو ھۆلى پەرلەمان بە شىوہى مەقالە نووسىبو، يەك لە شەرتەكان چىيە؟ دەبى لە رووى شكلىو بە قانون بچىت ئەو ئەندامانى پەرلەمان پىشكەشى دەكەن، واتە لەسەر ئەساسى ماددە و برگە رىكخرايىت، بۆيە من پىموايە ئەمە لە بەرژەوہندى كەس دانىيە، لە بەرژەوہندى پەرلەماندايە ئەوهى ئىمە دامانرشتوو، لە بەرژەوہندى خۆماندايە بۆ ئەوهى شتىك وەعد نەدەين نەيھىنە ناو ھۆل كە پىمان نەرۆات، مەسەلەن تۆ دىي پرۆژەيەك پىشكەش دەكەى لە ئىعلام ئىعلانى دەكەى دوو، سى مليار دۆلار دروست دەكات و دواترىش لىرە دەكەوى، وەكو ئەوهى كۆمەلىك برپارمان دەرکرد، بۆيە ئىمە پىمانوايە ئەو كاركەكانى پەرلەمان تەنرىم تر دەكات، ئەوهى ترىشيان تەنھا مەجلىسى قەزا، يەنى سولتەى دادوہرى ئەو پرۆژانە پىشكەش دەكات كە پەيوہندى بە خۆيەو ھەيە، دەسەلاتى نىيە مەجلىسى قەزا پرۆژە پىشكەش بكات كە پەيوہندى بە شوپىنى ترەو ھەيە، ئەو روون كەردنەوهى ئىمە بوو لەسەر پرۆژە ياسا و پىشنىاز، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

با ئەندامانى لىژنەكە قسەى خۆيان بكەن، دواتر دەرڤەت بە ئىوہش دەدەين كە قسە بكەن، بەرپىز د.بەھار فەرموو.

بەرپىز د.بەھار محمود فتاح:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

پشتگىرى تەواوى قسەكانى (كاك د.فرست) دەكەم، بەس يەك سەرەنجم ھەبوو ئىمە كە ھاتووین پىناسەى سەرۆك وەزىرانمان بە جياكردوو لەگەل ئەندامانى ئەنجومەنى وەزىران، تەبەن ئەم ماددەى پىناسەيە

ئەۋەدەيە كە لە ناو پەيرەۋەدەكەيە لە ھەر شوپىنېك ناوت ھېنا گوتت ئەندامانى ئەنجومەنى ۋەزيران تۆ بزانى مەبەستت لە كىيە، بۇيە ئىمە كە ناومان ھېنا ھەمىشە دەمان گوت سەرۆك و ئەندامانى ئەنجومەنى ۋەزيران، ئەو قەسەيە ھاتە پېشەۋە جېگر، ئەى جېگر لە كوچەيە كە دەلىي ئەندامانى ئەنجومەنى ۋەزيران جېگرىش دەگرىتەۋە، ئەو پېناسەيە لەۋە سەرچاۋەى گرت، بۇيە پېناسەكە ۋەكو خۇى بخرىتە دەنگدان باشە، پېشنيار و پرۆژە ياساش من پېشنيار دەكەم لىرە پېناسەيە، با ۋەكو خۇى پەسەند بكرى، با بچينە سەر ئەۋەى كە باسما كىرەۋە پېشنيار جىيە و پرۆژە ياسا و بپار جىيە، بەو روون كىرەۋەنەى كە (كاك د.فرست) پېشكەش كىرە و دىئام ئەندامانى پەرلەمانىش خويىندويانەتەۋە ئەو كاتە كە بپار درا پېشنيار لابرى ۋەكو خۇى لى بكرىتەۋە، ئەۋە ئەو پېناسەيە لىرە ئۆتۆماتىكى لادەبرى، لىرە من پېشنيار دەكەم ھىچ ھوكمىكى لەسەر نىيە مۇجەرەد پېناسەيە، با ۋەكو خۇى لا نەبرى، لابرەنەكە ھەلبىگرى بۇ ئەو كاتە، زۇر سوپاس.

بەرىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى، ماددەى (90) لە پەيرەۋە نوچەكە پېشنيازى ياسا و بپارى رىك خستوۋە، تەبەن منىش پىشگرى لە راي لىزەنە دەكەم كە پىويست دەكات فلتەر ھەبىت بۇ پرۆژە ياساكان، بەلام لە ھەمان كاتىشدا پىويست دەكات زەماناتىش ھەبىت بۇ ئەندامانى پەرلەمان كە پرۆژەيەك بە رىكارە ياسايەكانى خۇى ھاتوۋە لە رووى شكلەۋە دەقىقە كىشەى نىيە و نەتوانرىت لەسەر مىزاجى شەخسى ئەو پرۆژە ياسايەكانى ۋەلابىرى ئەۋە پىويستى بەۋە ھەيە كە زەماناتىش بۇ ئەندامانى پەرلەمان دىارى بكرىت كە ئەۋە دەكرىت دوايى كە موناقتەشەى پرۆسەى ياسادانان لە پەرلەمان دەكەين و لە ماددەى (90) و ماددەكانى دواترى موناقتەشە دەكەين ئەو كات ئەو زەماناتانە، ئەو گرەنتيانە بۇ ئەندامانى پەرلەمان دەستەبەر بكرى لە رىگا و راو سەرەنجى ئەندامانى پەرلەمان، بەرىز كاك عمر عىنايەت فەرموو.

بەرىز عمر عىنايەت ھەمە:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان:

بەرىز كاك (د.فرست) باسى ئەۋەى كىرە كە ئىمە دەتوانىن ئىستا فراكسىون دابىنىن و دواتر تەعريفەكەى بىنىنەۋە، (د.بەھار خان) پىش باسى مەسەلەى پېشنيازەكەى كىرە كە ھەر كاتىك ئىمە دەنگمان لەسەر ئەمە دا ئىمە ناتوانىن دەست كارى بكەين، ئەمە قابىلى قەبول نىيە تۆ بىى جارىكى تر دەست كارى ئەو بەندە بكەى، دەنگى لەسەر دەدرى و تەسبىت دەبى، لەبەر ئەۋە دزى پەيرەۋى ناوخۇشە، كۇنەكەش و ئەۋەى ئىستاش، سەبارەت بە پېشنياز و پرۆژە ياساش ئىمە دەزانىن تەحسىل ھاسلە، ھەر پرۆژە ياسايەك مەردوداتى مالى ھەبى دەنىردىتەۋە بۇ ھكومت، يان ھەتا ئىدارىشى ھەبىت، بۇ نمونە ئىمە پرۆژە ياساى رىگرى لە تەجاۋزات سىفەى ئىستىعجالىشمان ۋەرگرت ناردمان بۇ ھكومت سى مانگە لەۋى كەۋتۆتە مەقبەرەى پرۆژەكانەۋە، بۇ ھەندى پرۆژە بە شەو رۆژىك بپارى لى دەدەن، بەلام بۇ پرۆژەيەكى وا زۇر بە داخەۋە سى مانگە لەلايانە نەنىرداۋە، من داۋا دەكەم (10) ئەندامى پەرلەمان بۇى ھەبىت

پرۆژه ياسا پيشكەش بکات و بخريته ناو ئەم پەپرەو و ھەرچيشى مەردودى مالىھىە يان پەيوەندى بە
حکومەتەو ھەيە بئيردرى بۇ حکومەت، زۆر سوپاس.

بەرپز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپز خاتوو پەروا فەرموو.

بەرپز پەروا على ھەمە:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

منيش ھەمان راى (كاك عمر)م ھەيە لەوھى كە ئەگەر ئيمە لە ئىستا پیناسەى فراكسيون ليرە دانين و
چاوەرپى دەنگدانى لەسەر بکەين، دواتر شەرحەكەى لە کاتى خويدا بەئيرتەو ئەمە دزى پەپرەوى
ناوخويە و ناتوانين جاريكى تر ئيزافەى بۇ بکەين، زۆر سوپاس.

بەرپز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپز كاك سالار فەرموو.

بەرپز سالار محمود مراد:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

مەسەلەيەكى گرنگ لە ماددەى يەكەمدا ھەيە ئەويش پەيوەستە بە مافى پەرلەمانتار و چەسپاندى
سيستەمى پەرلەمانيش لە كوردستاندا كە ھەموو لايەك ئىستا كە لە كوردستاندا دىعايەى چەسپاندى
سيستەمى پەرلەمانى دەكات، دەبى پەرلەمانى كوردستان لە تەشريع لە پيشكەش كردنى پرۆژه ياسادا
دەست كراوہييت، ناكري قوہتى قانونى پەرلەمانى كوردستان ھاوشانى دەستەيەك بكرى كە سەرۆكى
دەستەكە پلەى بەرپوہبەرى گشتى ھەييت، (10) ئەندامى پەرلەمان لە پال دەستەيەكدا كە سەرۆكى
دەستەكە پلەى بەرپوہبەرى گشتى، بۇيە ئەم خالە خالتي تەواو جەوہەريە، تەناقوز لەگەل ھيچ
سيستەميكى دنيا ناكات ئەگەر پەرلەمانى كوردستان بە ژمارەى ياسايى ئەندامانى پەرلەمان ھەقى
پيشكەش كردنى پرۆژه ياسايان ھەييت ئەم ھەقە لە ماوہى (23) سالە ھەقيكى موكتەسەب بووہ لەم
پەرلەمانە، پەرلەمانتار تەبەنى كردووہ، ناكري ئىستا لىي بسەنریتەوہ، لەبەر ئەوہ رام وايە ئەمە خالتيكە
دەبى پەرلەمانتاران ديقەتى لى بکەن لە نيوان پيشنياز كردنى پرۆژه ياساكە و پيشكەش كردنى پرۆژه ياسا
جياوازيەكى زۆر ھەيە، خوشتان دەقەكە بخويننەوہ كە لەگەل (10) ئەندامى پەرلەمانى كوردستاندا باسى
دەستەگان دەكات، لەبەر ئەوہ پيموايە دەبى ھەم سەرۆكايەتى پەرلەمان لەمەدا پشتيوانى قوہتى قانونى
پەرلەمانتاران بييت و ھەم خودى ليژنە بەرپزەكە، زۆر سوپاس.

بەرپز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەس ئەوہى لەبەر دەستى منە وانبيە، ئەوہى كە جەنابت باسى دەكەى، پيشنيازى ئەو ياسا و بپيارانەى
كە لەلايەن (10) ئەندام يان زياتر بە مەبەستى دەرچوواندن ئاراستەى پەرلەمان دەكەن، با روون كردنەوہ
بدەن دواتر ليژنەى پەپرەو، كاك قادر فەرموو.

پروژه، ئىمە بەلامانەوہ گرنگ يەك شتە، ھەموو شتىك نىتە ناو ھۆلى پەرلەمان تا بە فلتەرى ليژنەى قانونى تىپەر نەبىت، ئەوہ بەلاى ئىمەوہ گرنگە، لە پىناوى يەك سەبەب، لە پىناو ئەوہى ئەو پەرلەمانە كاتىك كە خویندەنەوہى يەكەم بۇ پروژە ياسايەك دەكات، بۇ پىشنىيازى ياسايەك دەكات فەلەن مقەويمات و ئەساسياتى پروژە ياسا و پىشنىيازى ياسا تىدابىت، چونكە ھەندىك جار لە پەلەكردن، ھەندىك جار بەھوى مەملانىي حزبى، ھەندىك جار بە داخەوہ لەسەر يەكتر موزايەدەكردن زۆر شت دەھىنە ناو ھۆل كە لە ئەساسدا بە مليارات دۆلار لەسەر حكومەتیشى دروست كردووە و بەراستىش پىتان بلىم فلتەر نىيە، كى پى دەللىت لە پەپرەوى ناوھۆ فلتەر ھەيە، پىم بلى كامە ماددەى فلتەر ھەيە، فەرموو پىم بلىن كامە لە پەپرەوى ناوھۆ ئىستاي بەركار فلتەرى داناوہ، فلتەر نىيە ئەسلەن دەستەى سەرۆكايەتیش ھەقى نىيە پروژە ياسا پىشنىيار بكات لەلايان (10) ئەندام پىشكەش دەكرى راي بگرى و خویندەنەوہى بۇ نەكات، ھىچ مانىك نەبووہ، ھەر لەبەر ئەوہشە ھەموو شتىك ھاتووہ، ئىمە تەنھا ئەوہمان كردووہ، وەكو بەرپىز سەرۆكى پەرلەمانىش باسى كرد زەماناتان دەوى دادەنلىن ھەفتەيەك ليژنەى ياساي دەبى برپار لەسەرى بدات بۇ ئەوہى ئىوہ نەللىن مانگىك لەلايان دەمىنئەوہ، ئىمە دەتوانىن شتىكى وا بكەين كە ھەقى ئەندامى پەرلەمان نەسووتى، دواتر خۇ ئىمەش ئەندامى پەرلەمانىن، چۆن شتىك دەنووسىن كە لە بەرژەوہندى ئەندامى پەرلەمان نەبىت، بۆيە ئەوہى نووسىومانە تەنھا شتىكە وەكو باسەم كرد (سوید) رووھى نىزامى پەرلەمانىە، لەوى ئەو شىوازە ھەيە، ھەرودھا دواترىش بەھوى مومارەسات لە مەھكەمەى دەستوورى عىراقىش قەرارىكى واپان دەر كرد جىاوازيان كردەوہ لە نيوان پروژە ياسا و پىشنىيازى ياسا، واتە ئىمە شتىكمان كردووہ كە لە پەرلەماناتى دونيا ھەيە و لە (ئەلمانىا)ش ھەمان ھالەت ھەيە، لە (مصر) ھەمان ھالەت ھەيە، بۆيە پىمانوايە وەكو خۇى دەنگى لەسەر بدرىت، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىز كاك عمر فەرموو.

بەرپىز عمر عىنايەت ھەمە:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

پىشنىيازىكەم ھەبوو بۇ ئەوہى لەو مەعزەلەيە نەجاتمان بىت، ئەم ماددەيە دەنگدان لەسەرى دوا بخەين تا ئەوہى ماددەكانى تر دەكرى بۇ ئەوہى بزانىن جى تەعريف بكرى باشە، ھەم بۇ فراكسيون، ھەم بۇ وەرزەكان، ھەم بۇ مەسەلەى پروژەكەش، ئەگەر ھاتوو ئەندامانى پەرلەمان لە ماددەكانى تر گەيشتە قەناعەت ئەوہ ئەو كاتە دەزانىن جى پىويستە پىناسە بكەين، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

پىشنىيازىكە دەكرى بخرىتە بەردەم ليژنەكە، پىموايىت پىشنىيازىكى خراپىش نىيە، بەرپىز د.شىركو فەرموو.

بەرپز د.شیرکۆ جودت مصطفی:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

مەسەلەى پيشنياز و مەسەلەى پرۆژه ياسا، يەعنى من بەراستى كە پيناسەكانم خويندەو بە باگراونديك يان بە نەفەسيك هەست پى دەكەى بەوہى كە ئەو زوعفەى كە ئەو ياسايانەى پەرلەمانتاران ھەنديكيان بليين داينانواہ كە من پيموايە ھەمان عيلەت لاى حكومەتيش ھەر ھەيە، يەعنى ئەو لاينانەى كە پيشنيارى پرۆژه دەكەن بۆ پەرلەمان بە دەيان پرۆژه ھەيە كە جەدواى ئىقتيسادى ھەلەى بۆ گراوہ، بە دەيان پرۆژه ھەيە كە ئاسەوارى سلبى لەسەر كۆمەلگە دروست كردووہ، حكومەتيش كردووہيتى و لە رىي ئەنجومەنى شوراھەوہ ھاتووہ و خەلەلى گەورەشى تىدابووہ، بۆيە عيلەتەكە لە پرۆسەى دارشتنى پرۆژه ياساگان ھەيە، جا ئايا (10) پەرلەمانتار پيشكەشى بكات، ئايا حكومەت پيشكەشى بكات، ئايا ئەنجومەنى دادوہرى پيشكەشى بكات، بۆيە مەسەلەى جياگردنەوہى (10) پەرلەمانتار و ئەو ھەموو رۆتينياتەى بۆ زياد بكرى، كە ئەوانە من پيموايە ئەمە فلتەرەكان زەرورە سەد لە سەد لەگەلئىدام، ھەموو پرۆژە ياسايەك دەبى جەدواى ئىقتيسادى بۆ بكرى، ھەموو پرۆژە ياسايەك دەبى جەدواى قانونى بۆ بكرى، جەدواى كۆمەلايەتى بۆ بكرى، ئەمانە پيوستن، بەلام نابى جيا بكرتەوہ، نابى (10) پەرلەمانتار دونيايەك فلتەرى بۆ دابنرى لە كاتيكا كە بەو نەفەسە قسە بكەين كە ئەوہى لە حكومەتەوہ ھاتووہ ھيچ كەم و كورتىەكى تىدانىيە، ئەوہى پەرلەمانتار دايدەنيت زەعيفە و لاوازە، بە پيچەوانەوہ سەندوقى كوردستانمان لە دەورەوہ دانا ليژنەى مەعنى پەرلەمان و ھەموو فراكسيۆنەكان پيەكەوہ ياسايەكمان دانا زۆر مۆتەتەورتر لەوہى كە لە حكومەتيشەوہ ھاتوون، بەلام دواتر ئىقراريش كرا و ھيوادارين جى بەجى بكرى، لەبەر ئەوہ ھيوادارم ھەردووكى يەك بخريت، بەلام فلتەرايزيشن بكرى، فلتەر دابنرى بۆ پرۆسەى دارشتنى پرۆژە، بەلئى، بۆ ئەوہى ئىقتيسادىيەن و كۆمەلايەتى و لە ھەر شتىكى تر، سوپاس.

بەرپز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

پيموايەت ئەوہى كە دەنگمان لەسەرى دا تۆزىك لەمەوويش ئىستا پەيرەوى ناكەين، گوتمان نوقتەى نيزامى پيوست دەكات پەيوەنديدار بيت بە پيشيل كردنى ماددەيەك، بەرپز د.فرست فەرموو.

بەرپز د.فرست صوفى على:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە پيشنيارەكەى (كاك عمر) نيوہى قەبولە، بەلام نيوہەكەى تر ئىستا ئيمە بەشيكى زۆرى پيناسەكانمان كردووہ، دەبى ئەوانە بە پيى ئەو پيشنيازانەى ئيوہ ئىستا ئيمە سياغەى دەكەينەوہ، رەئىھەكان دەھينين دەيخەينە دەنگدان، ئەوہى مايەوہ كە پيناسە نەگراوہ ئيوہ پيشنيارتان كردووہ، گەيشتەينەوہ وەرزى ياسادانان پەسەندى دەكەين دەليين دەچيتە پيناسەكان بەوہى كە پەسەندمان كرد، گەيشتەنە فراكسيۆن دەليين پەسەندمان كرد و دەچيتە پيناسەكان بەوہى كە پەسەندمان كرد، يەعنى زۆر ئاسايە يەكسەر ھەم لەوى دەبى، ھەم لە پيناسەش، واتە ئەوہى كە ھەيە پەسەندى دەكەين، دواتر

چيرتمان به باش زانى پېناسه بکرى ئيزافه دهکينه سهر نهو ماددانه، سهبارت بهووش که بهراستی پيم خوشه جاريکی تر نهو روون گردنهوهيه بددين به هيچ شيويهک مهبهست له يهک جياکردنهوهی پرؤزه و پيشنياز پيشاندانی زوعفی پهرلهمان نييه، وهکو باسم کرد لهو سيستهمانهی که ئيمه سوودمان لی وهرگرت و ئيمه خومان موشاههدهمان کرد و بينيمان خو لهوی پهرلهمان لاواز نييه، بهلام لهویش نهو فلتهرانه تهنه پهرلهمان خو لهسهر خو دادنهی به پي مهبدهنی فسل له بهینی سولتات، حکومهت مهسئوله له بهرامبهر پرؤزهکهی خو، با پرؤزهيهکی زهعيف بيت، تو ليره دسهلاتت ههيه وهکو پهرلهمان نهسلنه ههر رهفزی بکهيتهوه، نهگهر حکومهت پرؤزهيهکی هينا جهدوای ئيقتيسادی باش نييه، ليره رهفزی بکهوه بهبی نهولا و نهولا، بهلام ئيمه دهمانهوهی که پيشنيازی ياساکانی خومان له پهرلهمان پيشهکesh دهکين به قوت بن، کومهئیک شورتمان بو داناه، بويه بهراستی نهوانيش فلتهریکيان ههيه که فلتهری مهجلیسی شورايه هيچ پرؤزهيهک و دواتر فلتهری کوبوونهوهی نهنجومهنی وهزيرانه، واته کاتيک پرؤزهيهک له وهزارتی پهروهده ديت بهشی ياسایی وهزارت دهيينی، دپته نهنجومهنی وهزيران له کوبوونهوهی نهنجومهنی وهزيران و فهريمانگهيهکی ياسايان ههيه لهوی سهير دهکری، دپته مهجلیسی شورا له مهجلیسی شورا پهسهند دهکری، دپته پهرلهمان خویندنهوهی يهکهمی بو دهکری، دهچپته ليژنهی پهيوهنديدار و قانونی و نهوانه به کومهئیک فلتهر دادهروات، مانای وا نييه پرؤزهی حکومهت نهفرهليهتی ههيه و حاکميهتی ههيه و دپته ناو هوئی پهرلهمان و موعهزهز موکهرم پهسهند دهکری، نهخير، وا نييه، بهو ههموو فلتهرانه دادهروات، نهوهی پهرلهمان وا نييه، يهک فلتهری ههيه، تهنه فلتهری ليژنهی قانونيه، لهوی دهروات و يهگسهر دپت موناقهشهی لهسهر دهکريت، بويه به تهسهوری من هيچ نهوعیک له نا تهوازن دروست نهبووه، به پيچهوانهوه هيشتاش پهرلهمان نهفرهليهتی زياتری ههيه به پي نهوهی که ئيمه دامان رشتووه، زور سوپاس.

بهريز د.يوسف محمد صادق/ سهروکی پهرلهمان:

دوو نهندام پهرلهمانی بهريز مابوون که دهستيان بهرز کردبووه، بهريز د.شيرکو فرمومو.

بهريز د.شيرکو حهमे امين:

بهريز سهروکی پهرلهمان.

دهتوانين بليين نهوه من لهگهله نهوه مافي پيشكesh کردنی پرؤزهی ههبيت، ناکری بليين مافي پيشكesh کردنی پيشنياز و پرؤزه، يهعی پيشنيازی بو زياد بکهين پرؤزهشی لهگهلهدابيت نهوه خاليک، خاليکی تر نهگهر مهسهلهن کهم و کورتی ههبوو له پرؤزهکه، عادهتهن نهوهی که ناوی يهکهم پيشكesh دنووسيت، من بروام وايه خاوهنی پرؤزهکهيه، ناکری بانگی بکهن، قسهی لهگهلهبا بکهن، ياخود بينيرن بو نووسينگهی ياسایی، ياخود نهوانهی که موبهبعاتی مالی ههيه حکومهت بانگ بکهن له پيشدا رهئی وهربگرن، خو دهتوانين بهمانه چارسهري بکهين، زور سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىز كاك دلپىر ماوهتى فەرموو.

بەرپىز دلپىر مصطفى حسن (دلپىر ماوهتى):

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من لەم ماوهيە خەلكى شارەزاي ياساييم زۆر بينيوه كه هينيان لى كر دووم ئەم پەرۆزهيه ئاوا نەپرات ئەو پەرۆزه و پيشنياره، وا باس دەكات له رۆژههلات دائيم پەرلەمانهكان كه دروست كراون، پەرلەمانى لاواز دروست كراوه، هەميشه سهپرى بكه دەسهلاتى جى بهجى كردن سولتهى كر دووه بهسەر دەسهلاتى تەشريعيدا، هەر چەندە زۆر شتىكى ناساييه ئەم دوو دەسهلاته يەكتريان خوش نەويت، چونكه دەسهلاتى جى بهجى كردن پىي خوشه پەرلەمان لاوازييت بۆ ئەوهى له دەرەوهى چوارچيويه ياسادا هەندىك كاروبار بكات، هەر وهها دەسهلاتى تەشريعيش دائيم پىي خوشه حكومهت به پىي رينمايى و ياسا و بريارهكانى بپرات بەرپۆوه، بەراستى ليرەدا خۆمان لەوه دەهچييت (0) فەزلى دەسهلاتىك بەدين بهسەر دەسهلاتىكى تردا، ئەگەر واش نەبى، ئەگەر مەبهستهكەشمان وا نەبى و ليزنەى ياسايى واشى نەكردبى لەم قوناغەدا هەر به پەرۆزه بمينيتهوه، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

ئىستا پشووويهك وەردەگرين، كاترمير (2:30) دەگەرپينهوه بۆ هۆلى پەرلەمان، بۆ بەردەوام بوون لەسەر گفتوگۆكردن لەسەر پەيرەوى ناوخۆى پەرلەمان.....

دانیشتنی دووم

به‌پرز د. یوسف محمد صادق / سه‌رۆکی په‌رله‌مان:

به‌ناوی خوی گه‌وره‌و میهره‌بان.

دانیشتنه‌که‌مان به‌ناوی گه‌لی کوردستانه‌وه ده‌ست پی ده‌که‌ینه‌وه، خوی چواره‌می هه‌ڤاژدن، سالی دووم، کۆبوونه‌وه‌ی ژماره (2)، رۆژی دانیشتن 2015/9/16، به‌نارمه‌ی کار به‌پیی حوکه‌مکانی برکه (1) ی مادده (20) له په‌په‌وه‌ی ناوخوی په‌رله‌مانی کوردستان □ عیراق ژماره (1) ی سالی (1992) ی هه‌موار کراو، به‌رده‌وام ده‌بین له‌سه‌ر برکه‌ی یه‌که‌م له به‌رنا‌مه‌ی کار که بریتیی‌ه له گه‌توگو کردن له سه‌ر په‌په‌وه‌ی ناوخوی په‌رله‌مانی کوردستان، که له لایه‌ن لیژنه‌ی کاتی بۆ پیداجوونه‌وه‌ی په‌په‌وه‌ی ناوخۆ ئا ماده کراوه به‌پیی بر یاری ژماره (26) ی سالی (2014) و برکه‌ی (8) له مادده‌ی (56) ی یا سای هه‌ڤاژدن ی په‌رله‌مانی کوردستان ژماره (1) ی سالی (1992) ی هه‌موار کراو پالپشت به‌ مادده‌ی (94) ی په‌په‌وه‌ی ناوخوی په‌رله‌مانی کوردستان ژماره (1) ی سالی (1992) ی هه‌موار کراو. به‌پرزان ئه‌ندامانی په‌رله‌مان.

تکایه‌ پابه‌ ند بن به‌و په‌رله‌سیپانه‌ی که خستمانه‌ ده‌نگدا نه‌وه بۆ موناقه شه‌ کردنی په‌په‌وه‌ی ناوخۆ، به‌تایبه‌تی ئه‌وه‌ی که په‌په‌وه‌ند یداره به‌ نوقته‌ی نیزامی، ئیوه‌ ئازادن له ماوه‌ی دوو خوله‌ کدا له کاتی موناقه‌شه‌ کردنی مادده‌کاندا راو بیرو بۆچوونی خۆتان ده‌برن، به‌لام دوا‌ی ئه‌وه‌ی ده‌رگای گه‌توگو دا خرا، لیژنه‌ هه‌ندیگ روون کردنه‌وه ده‌دات ئه‌وه‌ی که پیویست به‌ روون کردنه‌وه بیته، به‌لام راکانی ئیوه‌ دوا‌ی صیاغه‌ ده‌کریته‌وه‌وه ده‌خریته‌ ده‌نگدا نه‌وه، ئه‌و روون کردنه‌وه‌ی لیژنه‌ په‌په‌وه‌ ندی به‌وه‌وه نییه‌ که ره‌ئیه‌کانی ئیوه‌ به‌ نه‌زه‌ری ئیعتیبار وهر نه‌گیریت، به‌لکو روون کردنه‌وه‌یه بۆ ئیوه، بۆ ئه‌وه‌ی له کاتی ده‌نگدانا ره‌چاوی بکه‌ن و، بزنان بۆچی ئه‌و لیژنه‌یه ئه‌و ره‌ئیه‌یه‌ی په‌سند کردوه، داواش له لیژنه‌ی په‌په‌وه‌ند یدار ده‌که‌ین له روون کردنه‌وه‌کانیا ندا سه‌رنج ئه‌وه‌ بدن که ره‌ئی ئه‌ندامانی په‌رله‌مانیش به‌ نه‌زه‌ری ئیعتیبار وهر ده‌گیریت، دوا‌ی صیاغه‌ ده‌کریته‌وه‌وه ده‌خریته‌ به‌رده‌ستتان، له دانیشتنیکی تردا ده‌نگی له سه‌ر ده‌دریت، بۆیه‌ ئیوه‌ ده‌ر فه‌تی ئه‌وه‌تان هه‌یه له‌ناو فراک‌سیۆنه‌کانی خۆتا نه‌وه له‌نیوان فراک‌سیۆنه‌ جیاوازه‌ کانیش پێش ده‌نگدان له سه‌ر هه‌ر برکه‌وه‌ مادده‌یه‌ک گه‌توگو بکه‌ن و له دانیشتنی دا هاتوودا ته‌نها ده‌نگدانی له سه‌ر ده‌کریته، ئیستا ئه‌و مادده‌یه‌ی که خویندرا په‌وه‌وه دوا‌ی گه‌توگو کرا پێشیاره‌کانتان هه‌ندیکیان ره‌چاو کراوه‌وه، هه‌ندیکیشی ده‌خریته‌ ده‌نگدانه‌وه، با به‌پرزان له سه‌رۆکایه‌تی و ئه‌ندامانی لیژنه‌ی کاتی په‌په‌وه‌وه فه‌رموون بۆ خویندنه‌وه‌یان، بۆ ئه‌وه‌ی بیخه‌ینه‌ ده‌نگدانه‌وه.

بەرپىز د. فرست صۇقى على: بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

وھكو ئەو مىكانىزمەى دەنگمان لە سەردا، ئىستا ئىمە لە گەل ھاورپىيان لە لىژنەى پەپرەو ھەلستاين بە صياغە كوردنەوھى رەئىھەكانى ئىيە، ئەوھى ھەر لىپرە كە گوتمان تەواوھو پىمان وەرگرتووه، ئەوھى تر ئەوھى دوو رايەكە دەخەينە دەنگدانەوھ.

سەبارت بەو پىشنىازەى كە لە سەرھەتاي ماددەى يەك بنوو سىرپت، بەس لەم زاراوانەوھى خوارەوھ ئەو مانايەى كە بەرامبەريان ھاتووه بۆ مەبەستى ئەم پەپرەوھ، ئەوھمان زىاد كرددوھ، واتا سەرھەتاي ماددەكە بەم شىوھىيە دەست پىدەكات، مەبەست لەم زاراوانەى خوارەوھ ئەو مانايەى كە بەرامبەريان ھاتووه بۆ مەبەستى ئەم پەپرەوھ مەبەست لەم زاراوانەى خوارەوھ ئەو مانايەى كە بەرامبەريان ھاتووه بۆ مەبەستى ئەم پەپرەوھ.

ھەرپىم وھكو خۇى ما يەوھ، چونكە ھىچ مولا ھەزەى لە سەر نەبوو، پەر لەمان وھكو خۇى ما يەوھ، ھىچ مولا ھەزەى لە سەر نەبوو، سەرۋىك: سەرۋىكى پەر لەمانى كوردستان □ عىراقى بۆ زىاد كرا، (- عىراق) لەسەر پىشنىيارى ئەندامانى بەرپىزى پەر لەمان، دەستەى سەرۋىكايەتى وھكو خۇى ما يەوھ، دەستەى گشتى لەسەر پىشنىيازى ئەندامانى پەر لەمان گۇرا پىك دىت لە دەستەى سەرۋىكايەتى و سەرۋىكى فراكسىونەكان، لە جىياتى سەرۋىكايەتى پەر لەمان دەبىتە دەستەى سەرۋىكايەتى، ئەندام تەنھا دەنووسىرپت ئەندامى پەر لەمان، چونكە پىشتر پەر لەمان پىناسە كراوھ، دانىشتن، وھكو خۇى دەمىنپتەوھو ھىچ مولا ھەزەى لە سەر نەبوو، خولى پەر لەمان وھكو خۇى دەمىنپتەوھ، چونكە ھىچ مولا ھەزەى لە سەر نەبوو، پەپرەو وھكو خۇى دەمىنپتەوھ، سەرۋىك وەزىران تەنھا دەنووسىرپت سەرۋىكى ئەنجومەنى وەزىرانى ھەرپىمى كوردستان □ عىراق، عىراقىكى بۆ زىاد دەكرىت، ئەندامانى ئەنجومەنى وەزىران وھكو خۇى دەمىنپتەوھ.

سەبارت بەو پىشنىازەش كە پىناسەى دىكە ئىزافە بكەين، ئىمە ئەوھ دەخەينە بەردەمى ئىيە مەسەلەى فراكسىونە، وەزىرى ياسا دانانە، لە ھەر ماددەيەك ئىمە لەگەل ئەندامانى لىژنە وائىتيفاقمان كورد لە ھەر شوىنپىك، لە ھەر ماددەيەك زانىمان زاراوھىەك پىويستى بە پىناسەيە، كە ماددەكە پەسند دەكەين دەلپىن لە پىناسەش دادەنرپت.

سەبارت بە پرۆژە ياسا و پرۆژەى پىشنىيازى ياسا بە دوو را صياغەمان كرددوھ:

رەئى يەكەم/ وھكو خۇى كە لە پرۆژەى ئامادە كراوى پەپرەوى ناوخۇى پەرلەماندا ھاتووه.

رەئى دووھم/ بەم شىوھىيە: (پرۆژە ياسا و بىرپار: پرۆژەى ئەو ياسا و بىرپارنە يەكە لەلا يەن (10) ئەندامى پەرلەمان، يان دەسەلاتى جى بەجى كوردن، يان دەسەلاتى دادوھرى بە مەبەستى دەر چوواندن ئاراستەى پەرلەمان دەكرىت)، بەلام ئەگەر ئەوھش بە ھەر شىوازيك بىت ماناي ئەوھ نىيە لەلاى فلاتەرەكان دانپىن، يەئنى ھەموومان موئەققىن دەبىت فلتەر ھەر ھەبىت، بەلام ئەو دوو رەئى ھەيە، داوا لە بەرپىز سەرۋىكى

پەرلەمان دەكەين بىخاتە دەنگدانەو، ئەوۋى تىرىش ھەموو ئەو رەئىانەى كە ئىۋە گوتتان پىمان وەرگرت و جىمان كىرۋتەو ۋەكو ئەوۋى كە خىستمانە روو، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋكى پەرلەمان:

باشە، سوپاس بۇ ئىۋە، ئىستا ئەو دەخەينە دەنگدانەو كە پىناسەى پىشنىازى ياساۋ بىر يار بىمىنىت، يان نەمىنىت، تەبەن ئەگەر پىشنىازى ياساۋ بىر يار بىمىنىت، ئەو بەو شىۋەپە كە لە پەپرەو كەدا ھاتوۋە، ئەگەر نەمىنىت ئەو پىشنىازى پرۆژە ياساۋ بىر يار دە مەج دەكرىت لە گەل پرۆژە ياسا، بۇ يە ئىستا ئەو دەخەپ نە دەنگدانەو، كە پىشنىازى ياساۋ بىر يار بەو شىۋەپە كە لە پرۆژە كە لەبەردە ستانداپە بىمىنىتەو، يان نا، كى لەگەلداپە بىمىنىتەو دەستى بەرز بىكاتەو؟ (28) كەس لەگەلداپە، زۆر سوپاس، كى لەگەلدا نىپە دەستى بەرز بىكاتەو؟ (42) كەس لەگەلدا نىپە، كەواتە پەسند نەكرا، ئىستا كۆى ماددەكە بە يەكەو بەخوئىنەو، بۇ ئەوۋى بىخەينە دەنگدانەو، فەرموون.

بەرپىز د.فەرست صۇقى على:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

بەشى يەكەم

پىناسەكان

ماددەى (1):

مەبەست لەم زاراۋانەى خوارەو ئەو ماناپەى كە بەرامبەريان ھاتوۋە بۇ مەبەستى ئەم پەپرەو:

ھەرپىم: ھەرپىمى كوردستان □ عىراق.

پەرلەمان: پەرلەمانى كوردستان □ عىراق.

سەرۋك: سەرۋكى پەرلەمانى كوردستان - عىراق.

دەستەى سەرۋكايەتى: دەستەى سەرۋكايەتى پەرلەمان.

دەستەى گشتى: پىك دىت لە دەستەى سەرۋكايەتى و سەرۋكى فراكسىۋنەكان.

ئەندام: ئەندامى پەرلەمان.

دانىشتن: كۆى گشتى ئەو كۆبوونەوانەپە كە لە رۆژىك دەبەستىن.

خولى پەرلەمان: ماۋەى ولايەتى پەرلەمان.

پەپرەو: پەپرەوى ناوخۆى پەرلەمان.

سەرۋك وەزىران: سەرۋكى ئەنجومەنى وەزىرانى ھەرپىمى كوردستان □ عىراق.

ئەندامانى ئەنجومەنى وەزىران: جىگرى سەرۋك وەزىران و وەزىرەكان دەگرىتەو.

پرۆژەى ياساۋ بىر يار: پرۆژەى ئەو ياساۋ بىر يارانەپە كە لەلاپەن (10) ئەندامى پەرلەمان، يان دەسەلاتى

جى بەجى كىردن، يان دەسەلاتى دادوۋەرى بە مەبەستى دەرچوۋاندىن ئاراستەى پەرلەمان دەگرىن.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋكى پەرلەمان:

ئىستا دەپخەمە دەنگدانەو، كى لەگەلدايە بەو شىوہىيە كە خویندرايەو دەستى بەرز بكا تەوہ؟ (46) كەس لەگەلدايە، كى لەگەلدا نييە دەستى بەرز بكا تەوہ؟ (21) كەس لەگەلدا نييە، كەواتە ماددەكە پە سەند كرا، دەچينە سەر ماددەى دوو لە بەشى دووہم، فەرموون بىخویننەوہ.

بەرز گەشە دارا جلال:

بەرز سەرۆكى پەرلەمان.

بەشى دووہم

پىكھاتەو كۆبوونەوہى پەرلەمان

ماددەى (2):

1- پەرلەمان بالاترين دەسلاتی ياسادانان و چاودىرىكردنە، پيادەى ئەو دەسلاتانە دەكات كە لەم پەيرەوہو لە ياسا كارپىكراوہ پەيوەندىدارەكاندا ئامازەيان پى دراوہ.

2- پەرلەمان پىكدىت لە (111) ئەندام، بە پى ياساى ھەلباردن پەرلەمانى كوردستان ھەلدە بۆردىن، نوینەرايەتى سەر جەم پىكھاتەكانى گەلى كوردستان- عىراق دەكەن.

ماددەى (3):

پەرلەمان دانىشتنى يەكەمى خۆى لەسەر بانگھىشتى سەرۆكى ھەريەمى كوردستان لە ماوہى (10) رۆژ لە رى كەوتى پە سەند كرد نى ئەنجا مە كۆتايە يەكانى ھەلباردن دەبە ستىت، لەكاتى ئارا ستە نەكردنى بانگھىشتنامەكە پەر لەمان بە شىوہىيەكى خۆر سكانە لە كا تزمير (12)ى نىوہرۆى رۆژى دواى ماوہى ئامازەپىدراو كۆدەبىتەوہ.

ماددەى (4):

دانىشتن لە ھەولير دەبىت و دەكرىت لە سەر داواى دەستە، يان (10) ئە ندام و بە رەزامە ندى زۆرينەى رەھا لە ھەر شوینىكى دى بىت.

ماددەى (5):

1- دانىشتن بە ئامادەبوونى زۆرينەى رەھاى ئەندامان ياساى دەبىت، ياساو بىيارەكان بە زۆرينەى سادە پەسەند دەكرىن، جگە لەو ياساو بىيارانەى كە پىويستى بە زۆرينەى تايبەت ھە يە، لەكاتى يەكسان بوونى دەنگەكاندا ئەو لايەى دەنگى سەرۆكى لەگەلدايە بە زۆرينە ئەژمار دەكرىت.

2- ئەگەر رىژەى ياساى تەواو نەبوو، سەرۆك كردنەوہى دانىشتنەكە بۆ ماوہى كا تزميرىك دواوہ خات، ئەگەر رىژەكە ھەر دەستەبەر نەبوو، دانىشتنەكە بۆ كاتىكى دى دوا دەخرىت.

3- ئا مادەبوونى رىژەى ياساى، مەر جە بۆ درو ستىى دەنگدان، بەلام كار ناكاتە سەر بەردەوامىى كۆبوونەوہكە.

ماددهى (6):

خولى پەرلەمان چوار سائە، لە يەكەم دانىشتنى دەستپېدەكەت و بە كۆتايى ھاتنى دوايىن دانىشتنى لە سائى چوارەمدا، كۆتايى دېت.

ماددهى (7)

لەسەر بىرگەى يەكەمى ئەو ماددەىە دوو راهەىە:

راى يەكەم:

1- لە سائىكدا پەرلەمان دوو وەرزى گرىدانى ھە يە، يەكەمىان لە سەرھەتاي مانگى ئادار دەستپېدەكەت تا كۆتايى مانگى حوزەيران، دووھمىان لە سەرھەتاي ئەيلول دەستپېدەكەت تا كۆتايى كانونى يەكەم.

راى دووھم:

1- پەرلەمان لە سائىكدا سى وەرزى گرىدانى دەبىت، يەكەمىان لە سەرھەتاي مانگى كانونى يەكەم دەست پېدەكەت و تا كۆتايى مانگى شوبات بەردەوام دەبىت. دووھمىان لە سەرھەتاي مانگى نىسان دەست پېدەكەت و تا كۆتايى مانگى حوزەيران بەردەوام دەبىت. سىيەمىان لە سەرھەتاي مانگى ئاب دەست پېدەكەت و تا كۆتايى مانگى تشرىنى يەكەم بەردەوام دەبىت.

2- لە نيوان دوو وەرزى ياساداناندا پەرلەمانتاران و لىژنەكان لە جىبەجى كەردنى ئەركەكانىاندا بەردەوام دەبن.

3- ئەو وەرزى گەفتوگۆى بودجەى ھەرىمى تىدا دەكرىت ھەتا پەسند كەردنى بودجە كۆتايى نايەت.

4- پەرلەمان بۆى ھەىە لەسەر داواى سەرۆكى ھەرىم، يان سەرۆكى پەرلەمان، يان سەرۆكى ئەنجومەنى وەزيران، يان (25) لە ئەندامان، بە دەنگى زۆرىنەى رەھاي ئەندامەكانى ماوہى گرىدانى ھەرىەك لە دوو وەرزەكە بۆ ماوہىەك كە لە (30) رۆژ زياتر نەبىت درىژبەكاتەوہ، ئەوئىش بۆ تەواو كەردنى ئەو ئەركانەى كە پىويست بووہ وەرزەكەيان بۆ درىژ بكرىتەوہ.

ماددهى (8):

1- سەرۆكايەتى پەرلەمان يان لا يەنى كەم سى يەكى ژ مارەى ئەندامان بۆ يان ھە يە بانگھىشتى كۆبوونەوہىەكى نائاسايى بكەن، كۆبوونەوہەكەش تەنيا بۆ تىپروانىنى ئەو بابەتانە دەبىت كە لە بانگھىشتەكەدا ديارى كراون.

2- سەرۆكى پەرلەمان لەكاتى پىويستدا لە سەر داواى سەرۆكى ھەرىم يان سەرۆكى ئەنجومەنى وەزيران بانگھىشتى كۆبوونەوہىەكى نائاسايى دەكەت.

ماددهى (9):

يەكەم: لەسەر ئەم بىرگەىە دوو را ھەىە:

راى يەكەم: دانىشتنەكانى پەرلەمان بەئاشكرا دەبن و دەشيت بەشپوہىەكى راستەوخۆ پەخش بكرىن.

راى دووھم: دانىشتنەكانى پەرلەمان بەئاشكرا دەبن.

دووم: دھكریت دانیشتنهكانی پەرلەمان لەسەر داواى سەرۆك یان سەرۆكى ھەریم یان سەرۆكى ئەنجومەنى وەزیران یان یەك لەسەر چواری ئەندامان و بەرەزامەندی زۆرینەى ئامادەبووان نھیتی بن.

بەرپز د. یوسف محمد صادق / سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، ئیستا ماددەى دوومیش بخویننەوہ جارێكى تر تا بیخەینە گفتوگۆوہ، فەرموو.

بەرپز گەشە دارا جلال:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (2):

1- پەرلەمان بالاترین دەسەلاتى یاسادانان و چاودیریکردنە، پیادەى ئەو دەسەلاتانە دەکات کە لەم پەپەرەوہو لەیاسا کارپیکراوہ پەپوہندیدارەکاندا ئاماژەیان پى دراوہ.

2- پەر لەمان پى کدیٹ لە (111) ئە ندام، بەپى یا سەى ھەژ بژاردنى پەر لەمانى کورد ستان ھەژدەبژیردرین، نوینەرایەتى سەرجم پیکھاتەکانى گەلى کوردستان □ عیراق دەگەن.

بەرپز د. یوسف محمد صادق / سەرۆكى پەرلەمان:

باشە سوپاس، فەرموو ئیستا كى دەپەوێت قەسەى لە سەر بکات باناوەکانیان بنووسین، فەرموو جەنابى سكرتیر.

بەرپز فخرالدین قادر عارف (سكرتیری پەرلەمان):

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەم ئەندامە بەرپزانە دەپا نەوێت قەسە لە سەر ماددەى دووم بکەن، (بێگەرد دلشاد، قادر ئۆتمان، شامۆ شیخۆ، شوان شیخ احمد، ابوبکر عمر، بەھار عبدالرحمن، بەھزاد دەرویش، عمر عینا یەت، عادل عزیز، محمود عمر، شیرکۆ جودەت، عباس غەزالی، سرود سلیم، فەمان فیصل، یروانت نیسان) سوپاس.

بەرپز د. یوسف محمد صادق / سەرۆكى پەرلەمان.

زۆر سوپاس، خاتوو بێگەرد فەرموو.

بەرپز بێگەرد دلشاد تالەبانى:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

من لەسەر خالى یەكەم تیبینیەكم ھەپە، كە پەرلەمان بالاترین دەسەلاتى یاسادانان و چاودیری كردنە، وە مەرجمەى یاسایى و سیاسى چارەنووسسازى خەلكى كوردستانە، ئینجا پیادەى ئەو دەسەلاتانە دەکات كە لە پەپەرەوہو یاسا کارپیکراوہ پەپوہندیدارەکاندا ئاماژەیان پى دراوہ. پيشنيار دەكەم ئەوہى بۆ زیاد بكریت، وە پيشنيار دەكەم خالى سییەم بۆ ماددەى دووم زیاد بكریت، لەكاتى یەكلایى بوو نەوہى چارەنووسى ناوچە كوردستانىەكانى دەرەوہى ئیدارەى ھەریم، بەیاسا یان بە ئەمرى واقع، ژمارە یەك كورسى لەپەر لەمانى كوردستان دیارى دھكریت، بۆ ئەو ناوچانەو دواتر لەماوہى یەك سالدە ھەژبازردنى تەواوكارییان بۆ ئەنجام دەدریت، سوپاس.

بەرپىز د. يوسىف محمد صادق / سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، كاك شامۇ شىخۇ، فەرموو.

بەرپىز شامۇ شىخۇ نەمۇ:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ھەر بۇ ژمارەكە، ھالى حازر راستە (111) ئەندامىن، بۇ ئاينىدە ئەگەر ھاتوو دە فەرى دا براو يان مەژى وەكى پىكھاتەكى ئىزىدى مە پىژە يەك پىشنيار كرىيە، بۇ كۆتايە ئىزىدى پاشى وى ئىستىدامە ناكەت دگەل وى عەدەئى سەقق كرى، سوپاس.

بەرپىز د. يوسىف محمد صادق / سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، كاك ابوبكر ھەلەدنى، فەرموو.

بەرپىز ابوبكر عمر عبدالله ھەلەدنى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من كاتى خۇى لەناو لىژنەكەش رەئىم وابوو نازانم ئەم پىوهرى (111) ئەندامە لەچىو ھاتوو، يەعنى بۇ ھەرىمىكى 4 ما يۇن كەسى، ئەگەر لە ھەموو دوز يادا پىژە ئەندام پەر لەمان لە سەر ب نەماى ژمارەى دانىشتوان دەستنيشان دەكرىت، لەبەر ئەو ەن بەش بەھالى خۆم پىم وايە پەرلەمانى كوردستان (70) بۇ (80) ئەندام بىت، (111) زۆرە سال بەسالىش ئەبىت بە بارگرانيەكى گەورە بۇ خەلكى كوردستان، بۇ يە داواى كەمكردەو ەكەم بۇ ئەو رىژەيە، سوپاس.

بەرپىز د. يوسىف محمد صادق / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، دكتور سرود سليم، فەرموو.

بەرپىز د. سرود سليم متى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

قسەكانم كران، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. يوسىف محمد صادق / سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، خاتوو بەھار عبدالرحمن، فەرموو.

بەرپىز بەھار عبدالرحمن محمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (2) :-

خالى يەكەم، كە پەرلەمان وەكو وىنايەك كراو ە ديارە لەروانگەى ئەو مەھام و ئەركانەى كە ھەيەتى تۆ يارى ئەكەيت، جگە لەدە سەلاتى ياسادانان و چاودىرى كردن، مەھامىكى تىرىشى ھە يە كە نوينەرايەتى ھاووللاتيانە، بۇيە من پىشنيار دەكەم بووترىت كە پەرلەمان بالاترىن دەسەلاتى ياسادانان و چاودىرىكردن و نوينەرايەتى ھاووللاتيانە، لەخالى دوو ەميش ئەو (111) يە كە ديارە ئەو ە رىژەى ئەندامانە ئەو

ئالبەتتەنەي كە بۇي ديارى دەكرىت وە كو عورقى مۆتە بەع لەزۆرىنەي و لاتا ندا بەپىي رېژەي دانىشتوانە، رېژەي دانىشتوان گۇرانتكارى بەسەردادىت، بۇيە ئەو (111) بەرپۇزە ديارى بكرىت نەك بە رەقەم، سوپاس.

بەرپۇزە د. يوسف محمد صادق / سەرۇكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك قادر ئۆتمان، فەرمو.

بەرپۇزە قادر ئۆتمان رسول:

بەرپۇزە سەرۇكى پەرلەمان.

ماددەي دووم بر گەي يەك، پىشنيار دە كەم كە بر ياردان لە سەر پر سە چارەنووس سازەكانى بۇ ئىزافە بكرىت، ئە گەر لىز نەي بەرپۇزىش پىيان وادىت ئەو دە سەلاتەكانى پەر لەمان لە ماددەي (56) ي اساي هەلبۇزاردن هاتووه، ئەوانى ترىش ياسادانان و چاودىرىكىردنەكەش هاتووه، وە پشتگىرى لە راکەي بىگەرد خان دە كەم بۇ زياد كردنى ئەو بر گەي يە، راستە ديارى كردنى ژ ماردى كور سىهكان پىويستە لەياساي هەلبۇزاردنەكاندا بىت، بەلام لە بەرگىنگى ناو چە كورد ستانىهكان ئامازەي پى بدرىت، بەپىويستى دەزانە، لەهەمان كاتىشدا لەباتى ئامازەي پىكراوه، بنووسرىت هاتووه، زۇر سوپاس.

بەرپۇزە د. يوسف محمد صادق / سەرۇكى پەرلەمان:

زۇر سوپاس، كاك بەهزاد دەرويش، فەرمو.

بەرپۇزە بەزاد دەرويش دەرويش:

بەرپۇزە سەرۇكى پەرلەمان.

منىش پىشنيار دكەم لە خالا يەكيدا لە ماددەي دوو، ئان خالا دويدا ئامازە پى بكرىت، من پىم باشە بىت پەر لەمان پىك دىت لە (111) ئە ندام بەپىي ياساي هەلبۇزاردن، پەر لەمانى كورد ستان هەلدە بىزىرن، نوينەرىن راستەقىنەيا هاوولاتيان بىتە ئىزافە كرن، پاشان نوينەرىت پىكها تەكان، لەبەر چ، چونكى پىشان ئەم بىزىن موغلق بوو، لىستى دا خراو بوو، ئىستا نىف كرىنە، لەبەر هىندى، نوينەرىت راستەقىنە هاوولاتيان بىتە ئىزافە كرن، سوپاس.

بەرپۇزە د. يوسف محمد صادق / سەرۇكى پەرلەمان:

زۇر سوپاس، كاك پروانت نىسان، فەرمو.

بەرپۇزە پروانت نىسان ماركۇس:

بەرپۇزە سەرۇكى پەرلەمان.

ئەز تەئىدا كاك شىخ شامۇ دكەم، ئەو موقتەره حەي داى، دو يەزى، ئەف (111) نوينەره لە سالا 1991 دانرايە، ئەكىد نىسا سكانى هەنوكة زىدا بوون، مە هەر (111) بت، من نە گەل هەندىمە كەم بكەم، ئەز دگەل هەندىمە زياد بكرىت، سوپاس.

بەرپۇزە د. يوسف محمد صادق / سەرۇكى پەرلەمان:

زۇر سوپاس، كاك عمر عىنايەت، فەرمو.

بەرپىز عمر عىناپەت ھەمە:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

سەبارەت بە بىر گەي يەك لەماددەى دوو، پەر لەمان بالاتىر دە سەلاتى يا سادانان و چاودىرىكىردنە لەھەرىمدا، وشەى ھەرىم زىاد بىكرىت، بۇ بىر گەي دوو مىش من پىم باشە وا بىت، (ژمارەى ئە ندامانى پەرلەمان بەپىي ژمارەى دانىشتوان و لەيا ساي ھەلبىزاردنى پەرلەماندا ديارى دەكرىت)، يەنى ژمارەكە لابرىت چونكە قابىلى كەم و زۆرە من لەگەل ئەو ھەم كەمبىكرىتەو، سوپاس.

بەرپىز د. يوسىف محمد صادق / سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك عباس غەزالى فەرموو.

بەرپىز عباس غزالى مىرخان:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

پىشتىگرى رەئىيە كەي شىخ شامۇ دە كەم، لەخالى دوو مىش لە گەل رەئى كاك ابوبىكر ھە لەدنىم، راستە ئەمىرىكى واقى لىرەدايە، كە ئەمرو ئىمە لىرەدا (111) ئە ندامىن، بەلام لە ھەموو شوپىنىك بەنىسبەى دانىشتوان ئەندام بۇ پەرلەمان دادەندىت، لەناو نوخبەيەكى كەمىش رەئى باشتر و بوختەتر دىتە دانان، سوپاس.

بەرپىز د. يوسىف محمد صادق / سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك عادل عزيز، فەرموو.

بەرپىز عادل عزيز شىكر:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

قىسەكانى من لەلايەن خاتوو بىگەردو كاك عمر و كاك ابوبىكر كران، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. يوسىف محمد صادق / سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك فەمان فىصل، فەرموو.

بەرپىز فەمان فىصل سلىم:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ديارە ئەو رىزە يە كە دىتە داپنان بۇ بە شداريا پەر لەمانى لەگور يا سايەكى تايبەت بۇ ئەوژى يا سا ھەلبىزاردنايە، جا ئەو رىزە چەن بىتن، يان ئەو ھەدەدە كورسىيەك بىت يان 10 كورسى بىت، يان 111 كورسى بىت كىشە نىيە، تەنى مە سەرنجى خۇ وى بدەم، ل دياركرنا ئەو ژى ئەو ھەكو ئەندا مەكى پەرلەمانى قى خالى زىدا دزانم يان ژى پرسىيار دكەم، عىلەت ھەبىنا قى خالىدا ل پەپرەوئىد ناوخۇ چ دايە، سوپاس.

بەرپىز د. يوسىف محمد صادق / سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك محمود حاجى عمر، فەرموو.

بهریز محمود حاجی عمر:

بهریز سرۆکی پەرلهمان.

ماددهی دووم برگه‌ی یه کهم، بهرئی من ئاوا دابریژر تهوه، (پەر لهمان بالاترین دهسه‌لاتی یاسادانان و چاودیریکردن و به‌دوادا چوونه، پەر لهمان ئهو دهسه‌لاتانه پیاده ده‌کات که لهم په‌یره‌وی ناوخۆ و یاسا کارپیکراوه‌کاندا ئاماژه یان پیکراوه)، برگه‌ی دووه‌میش، من ته‌ئیدی قسه‌کانی کاک ابوبکر و کاک عمر ئه‌که‌م، به‌لام ده‌گریت به‌پیی ریزه‌ی ژماره‌ی دانیشتون ئه‌م ریزه‌یه زیاده یان کهم بگریت یان نرخ‌ی کورسی دیاری بگریت، سوپاس.

بهریز د. یوسف محمد صادق / سرۆکی پەرلهمان:

سوپاس، دکتۆر شیرکو جهودهت، فهرموو.

بهریز د. شیرکو جودت مصطفی:

بهریز سرۆکی پەرلهمان.

من پشتگیری له قسه‌کانی کاک بهزاد و خوشکه به‌هار ده‌که‌م، سه‌بارت به مه‌سه‌له‌ی نوینه‌رایه‌تی که گرنگه له‌خالی یه‌که‌مدا به‌روونی دیار بی‌ت، هه‌روه‌ها پشتگیری له ره‌ئیه‌که‌ی مامۆستا هه‌ له‌دنی ده‌که‌م، سه‌بارت به که‌مکردنه‌وه که به‌پیی مه‌عایری نیوده‌وه له‌تی نی‌سه‌به‌تی کورسی دیاری بگریت، وه که‌م بگریته‌وه، هه‌روه‌ها پشتگیری له ره‌ئیه‌ خوشکه بی‌گه‌رد ده‌که‌م سه‌بارت به ناوچه دابریژندراوه‌کان له‌م برگه‌یه‌دا شتی‌ک دیاری بگریت بۆ ئه‌وان تا به‌هه‌ر شیوه‌یه‌ک بی‌ت ئاماده‌ییان هه‌بی‌ت له پەرلهمان، سوپاس.

بهریز د. یوسف محمد صادق / سرۆکی پەرلهمان:

سوپاس، به‌ریز شیرکو همه‌امین، فهرموو.

بهریز د. شیرکو همه‌امین:

بهریز سرۆکی پەرلهمان.

قسه‌کانی من کران، ته‌نها پشتیوانی له قسه‌کانی بی‌گه‌رد خان و کاک ابوبکر و کاک شیرکو و کاک عمر و کاک محمود و کاک عباس ده‌که‌م، سوپاس.

بهریز د. یوسف محمد صادق / سرۆکی پەرلهمان:

سوپاس، هیچ سه‌رنج و تییینیتان هه‌یه به‌ریزان له ئه‌ندامانی لیژنه، فهرموو دکتۆر فرست.

بهریز د. فرست صۆفی‌علی:

بهریز سرۆکی پەرلهمان.

پیم باشه پیش ئه‌وه‌ی روونکردنه‌وه بده‌ین، سه‌رنجیکی عام بده‌م، ئیمه دوینی له کۆبوونه‌وه‌ی لیژنه‌ی په‌یره‌ویش قسه‌مان کرد، له‌کۆبوونه‌وه‌ی فراکسیۆنه‌کانیش قسه‌مان کرد، باسی ئه‌وه‌مان کرد ئیمه له‌م په‌یره‌وه کۆمه‌ئیک ختوتی ئه‌سا سیمان داناوه و به‌یه‌که‌وه‌ش دامان ناوه، ئه‌وه‌ی له‌م په‌یره‌وه نوو سراوه به‌یه‌که‌وه نووسیومانه، ئه‌گه‌ر بریار بوایه یه‌ک ره‌ئیه جیاواز هه‌بوایه لیژنه ئه‌وه نوو سراوه ره‌ئیه یه‌که‌م و

رەئى دوووم، بەلام كاتىك كە بېينە ناوھۆل و ھەر لەناو خۆمان بەرپۆز ئەندامانى لىژنە بېين بە دوو رەئى و سى رەئى، بەراستى بۇ من سەيرە من نەزمانىوہ ئىمە پىكەوہ نووسىومانە، پىكەوہ بە سەندمان كرددوہ، بەم شىوہىە موناڧە شەى پەپرەو ناكرىت چونكە ئەم پەرۆزە بە ھى ھەمووما نە، بېرپارىشمان داوہ كە ختووتى ئەساسى ئەم پەپرەوہ بەيەكەوہ بېرپۆينىن، بۇيە ھىوادارم بەلانى كەم لەم كارە بەيەكەوہ بېرپۆين تا ئەخىرى و پابە ندىش بېين بەوہى كە كرددوما نە، سەبارەت بەو تېبىنيا نەى كە ھەبوون لە يەك نزيكن، بەتېروانىنى من پېم واىە ئە گەر بېرپارى بېت، ئەو ھەموو تەفاصيلى بديتت، ئەو ھەمووہ لەلا يەك مرجەعى سياسى و دەسلالتي راستەقىنە، ئەوہ ئەصلەن ئىمە بۇ ئەوہ نەمان نووسىوہ ئەو پرسە، ئە صلەن پرسى پەپرەو نىە، بۇيە دەكرىت بلېين ئەو ھەموو تەفاصيلى ئەگەر بېرپۆن لە ياساى ھەلېزاردن يان ياساى پەرلەمان يان دەسلالتيەكانى پەرلەمان جىڭاى بكە نەوہ، ئەو ماددە بە با لېرەدا ھەلېگرين، چونكە ئەو ماددەيە تەنھا بۇ ئەوہ دانرا لەرپووى پەپرەويىوہ ئەم پەرلەمان نە ئىشى چاودېرىكردن و تە شريع دانانەو تەواو، ئىشىكى ئىختىصاصى خۆمان نووسىوہ، ئەگەر بچينە سەر پرسى سياسى و با بەتى دىكە، پېم واىە شوپنى پەپرەو نىەو موتلە قەن ناكرىت لەناو پەپرەو ئەو بابە تە سيا سيانە دابندرىت، سەبارەت بە مەسەلەى ژمارەى ئەندامانى پەرلەمان، ديسان من خۆم لە گەل ئەو رايەدام كە ژمارە كە ديارى نەكرىت وەكو ئەوہى كە لە ياساى ھەلېزاردن ديارى كراوہ، جا ياساى ھەلېزاردن چۆنى ديارى كرد، من پىشتىگرى ئەو تېروانىنە دەكەم، ئەوانى ترىش و ابوون كە ئە گەر بېرپارە ئەو صياغە نوپيا نە بېين، ئەوہ با ھەر ماددەكە بەكاملى ھەلېگرين، تەنھا ئەركى چاودېرىكردن و ياسادانان بېت، چونكە ئىمە لەچار چپوہى پەپرەوہ قسە دەكەين، ئەوہشى لەو پەپرەوہ ھاتووہ باسى چاودېرىكردن و ياسادانان و كارى پەرلەمانىە، سوپاس.

بەرپۆز د. يوسف محمد صادق / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، دكتورە بەھار، فەرموو.

بەرپۆز د. بەھار محمود فتاح:

بەرپۆز سەرۆكى پەرلەمان.

ئىمە ئەم ماددەيەمان لە ژېر ناونيشانى ئەو بە شە ھېناوہ كە باس لە پىكەتەو كۆبوو نەوہى پەرلەمان دەكات، ئەم ماددەى دوو بەتايبەت باس لە پىكەتەى پەرلەمان دەكات، بۇيە كورسى زياد بكرىت يان كەم بكرىت، لەگەل وەرگرتن بە نەزەرى ئىعتىبار ھەموو رەئىەكان، يەعنە ئەوہ ئىشى رەئىەكان نىە، زيادكردن و كەم كردنى كورسىەكانى پەرلەمان، ئەوہ ئىشى ياساى ھەلېزاردنە، دەبىت لەياساى ھەلېزاردن ئەوہ رېك بخرىت، ئىمە وتوومانە پىكەتە، پىكەتەى پەرلەمان ئىستا حالى حازر لە (111) ئە ندام پىك ھاتووہ، ھەركاتىك ئەم پىكەتەيە بەپىي ياساى ھەلېزاردن گۆرا، ئىمە دەبىت پەپرەوى بۇ تەعدىل بكەين، سەبارەت بە نوپنەرا يەتى كردنىش ئە گەر سەير بكەن لە بېرگەى دووہ ھاتووہ، ئەئىت (پەرلەمانى كوردستان

نۆپنەراپەتە سەر جەم پېكھاتەكانى گەلى كوردستان □ عىراق دەكەن)، بۇ يە لەبەر گەى دواتردا نەھاتوودە، باقى ئەوانى تر دكتور فرسەت ئىشارەتى پېدا، سوپاس.

بەرپىز د. يوسف محمد صادق / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، گەشە خان، فەرموو.

بەرپىز گەشە دارا جلال:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

وئەلا سەبارەت بەوہى كە پەر لەمان مەر جەى بر پارە ياساى و سياسىيەكانىشە، خۆى لەخۆيدا ئەوہى يە ئىستا تۆ بىيىت لە پېناسەكە شدا باسى بىكەيت، كارىكى زۆر ئاساىيە، بۆ نموونە ئىمە سەرۆكى ھەرىم پىشنيارى ئەوہى بۆ كردين كە ئىمە ھىز بنىرىن بۆ كۆبانى ئايا ئە مە راستە بر يارىكى قانونى بوو لەپەر لەمان، بەلام بر يارىكى سيا سىش بوو، كەواتە مەر جەى بر ياردانى ياساى و سياسى پەر لەمانى كوردستانە، بۆ خەلكى كوردستان، ئەگەر لە پېناسەكەدا بىكرىت كارىكى باش ئەبىت، سەبارەت بەو رېژە يە ئەگەر دابندىت بۆ ناوچە كوردستانىەكان، ئەگەر بەرپىزەش ديارى نەكرىت، وەكو ئەوہى خاتوو بىگەرد وتى دواى يەكلابوونەوہى ئەو پرسە، دواى يەكلابوونەوہى چارەنووسى ناوچە دابىرپىندراوہكان، ئەكرىت ئىمە بلىين ژمارەيەك كورسى ديارى دەكرىت، لىرەدا باس لەوہى بىكرىت كە ژمارەيەك كورسى ديارى دەكرىت دواى يەكلاى بوونەوہى ئەو ناوچانە، سوپاس.

بەرپىز د. يوسف محمد صادق / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كەواتە ئىستا دەچىنە سەر ماددەى سىيەم مادام رپونكردنەوہى تر زىيە، فەرموو بۆ ماددەى سىيەم.

بەرپىز سۆران عمر سعید:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (3):

پەرلەمان دانىشتنى يەكەمى خۆى لە سەر بانگھىشتى سەرۆكى ھەرىمى كوردستان لەماوہى (10) رۆژ لە رپۆ كەوتى پە سەندىردنى ئەنجا مە كۆتاي يەكانى ھەلا بىژاردن دەبە ستىت، لەكاتى ئارا ستەنەكردنى بانگھىشتنامەكە پەر لەمان بە شىوہىەكى خۆر سكانە لە كا ترمىر (12)ى نىوہرۇى رۆژى دواى ماوہى نامازەپىدراو كۆدەبىتەوہ.

بەرپىز د. يوسف محمد صادق / سەرۆكى پەرلەمان:

كى قسەى ھەيە لەسەر ئەم ماددەيە، كاك سرود سلیم، فەرموو.

بەرپىز سرود سلیم متى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من بەس پر سیارم هه یه له لیژنهى په یوه ندى یدار، كه ده لایت له كاتى ئاراسته نه كردهى بانگه یشتنامه كه پەرلەمان بەشیوه یه كى خۆرسكانه له كاتزمیر (12)، ئەگەر ئەو كۆبوونه وهیه نه كرا، یه عى دونه یاهه نى ساب ته واو نه بوو، چى لى دیت ئەو پەرلەمانه؟، سوپاس.

بەرپىز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

له مادده كانى دواتر ئەوه موعاله جه كراوه دكتور سرود، كاك عمر عىنايهت، فەرموو.

بەرپىز عمر عىنايهت حەمە:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

پىم باشه دارشته كه بهم شیوه یه بىت، یه كه م: له سەر بانگه یشتى سەرۆكى هەرىم، ئەوه بخریته پىشه وه، چونكه له پرووى ریزمانیه وه ئەوه ته واوه، له سەر بانگه یشتى سەرۆكى هەرىم كورد ستانه كهش لابریت، چونكه ئیمه ئەمانه ویت پهیره وه كه مان كورت بىت ئەو شتانه دووباره ده بنه وه، چونكه سەرۆكى هەرىمیش ته عریف كراوه، له سەر بانگه یشتى سەرۆكى هەرىم پەرلەمان یه كه م دانىشتنى خوى له ماوه ی (10) رۆژ له رىكه وتى په سه ن كردهى ئەنجامه كۆتاییه كانى هەلبژاردن و سه عات (12) ش بۆ وادىت بىكه ن به (11)، باشتره، سوپاس.

بەرپىز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، كاك على هالۆ، فەرموو.

بەرپىز على على هالۆ:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ل دهست پىكا فى خوى كيشه یه ك بۆ مه دەر كه فته دانىشتنا ئىكى (11/6) مه كر و چه ند هه یفا ئىدى پەرلەمان نه شیا روینشتین خۆ بكهت، ژبه ر هندى كو حكومهت پىك نه هات پىشيارا من ئەوه كو دقئ ماددى دا هو سا بىته رىك خستن كو پەرلەمان ل سەر كۆمبوونىن خۆ به رده وام بىت، واته پەرلەمان چافه رى پىك ئىنانا حكومهت نه كهت دا كو هه یبهت و شكوها پەرلەمانى پاراستى بىت، سوپاس.

بەرپىز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، خاتوو شكریه اسماعیل، فەرموو.

بەرپىز شكریه اسماعیل مصطفى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

له سه رهتا پىم وایه ئەو ته عیره تۆزىك ره كىكه، وه كو كاك عمر وتى ئەمه پاش و پىش بخریت باشتره، سه بارهت به وهى شیوه یه كى خۆرسكانه بكریت به شیوه ی سروشتى خوى، نازانم بۆ كاتزمیر (12) دانراوه، ئایا ناکریت بكریت به كاتزمیر (10) ئەوه هىچ بنه مايه كى هه یه، سوپاس.

بەرپىز د. يوسىف محمد صادق / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، خاتوو بەھار عبدالرحمن، فەرموو.

بەرپىز بەھار عبدالرحمن محمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەمەى من دەپلېم سەرنج و تېببىنىيەكە لەروانگەى ئەو خەمەى كە ھەمىشە لە ھەرىمى كوردستان يە كەم دانىشتن ھى پەرلەمانى كوردستانە، يەكەم پىكھىنانى كابىنەى حكومەت، كە ھەمىشە كىشەى تىدە كەوئىت، ديارە ئەمە بۆ موعالەجەى ئەو ھالەتە دانراو، بەلام قسەكە لىرەدا ئەو پرسىيارو سەرنجەكەى من ئەو يە، كە دەئىت لەسەر بانگھىشتى سەرۆكى ھەرىمى كوردستان، ديارە ئەمە دەبىتە يەكئىك لە دەسەلاتەكان بۆ سەرۆكى ھەرىم، ئەگەر كاتئىك دەسەلاتەكانى سەرۆكى ھەرىم لە ياساى سەرۆكايەتى ھەرىمدا دواچار ديارى كرا، خالئىك دنرا، كە پىچەوانەى ئەمە بىت، بۆ نموونە ئەو (15) رۆژى دانا ئىمە كردمان بە (10) و تەسبىتمان كرد، لەو ھالەتانەدا جۆن تەوازن ئەكەين لەكاتئىكدا كە ئەو سەرۆكى ھەرىمە، لەدەسەلاتەكاندا شتىك دارپىژرا پىچەوانەى ئەمە بىت كە لىرەدا دانراو، ئەو جۆن موعالەجە ئەكرىت، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. يوسىف محمد صادق / سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، بەرپىزان فەرموو لىژنە پەيوەندىدارەكان.

بەرپىز د. فرست صۇئى على:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەشى زۆرى قسەكان صياغە بوو، ئەوھى كە باسكرا صياغەى ئەكەپ ئەوھى دوايى دەپخەينە روو لەسەر بانگھىشتى سەرۆكى پەرلەمان پىش بخرىت، ئەوھى دىكەى كە نىصاب تەواو نەبوو لەدواى ئەوھى، خۆى ياسا ديارى كردوو، (45) رۆژە ھەر پەرلەمان كۆنەبووئەوھى ئەوھى ھەل دەبىت، ھەلدەوھى شىتەوھى، بكرىتە سەعات چەند (11) يان (12) ئەوھى شتىكى مۆتەبە عەو ھەر ئەوھى دانراو ئەتوانىت بكرىت بە ھەر چەند كە بمانەوئىت، ئەوھى كىشە نىيە، ئەوھى تريان ئەگەر لەپاش ئەم پەپرەوھى ياسايەكى تر دەر چوو، چۆن صياغەى كردبىت ئەوھى دەخوات، ئەوھى دىت ئەوھى پىش خۆى قەيد دەكات، ...

بەرپىز د. يوسىف محمد صادق / سەرۆكى پەرلەمان:

ببورە دكتور فرست ئەگەر مەجالم بەدى، بەرپىزان ئىوھ قسەتان كردوو، سەرنج و تېببىنىتان ھەبوو، ئىستا وەلام دەدرىنەوھى، گوئى بگرن بۆ ئەوھى وەلامە كەى خۆتان وەر بگرن، ناكرىت ئىوھ قسە بگەن و ئەندامانى لىژنەش قسە بگەن، فەرموو دكتور فرست.

بەرپىز د. فرست صۇئى على:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ھەر ئەوھى بوو روونكردەوھەكە، دوايى ئەو ماددەيە صياغە دەكەينەوھى سەعاتەكەش ئەگەر كىشەى لەسەر نىيە دەپخەينە دەنگدانەوھى، سوپاس.

بەرپىز د. يوسىف محمد صادق / سەرۋىكى پەرلەمان:

ئەگەر كەسى تر قىسى نى دەچىنە سەر ماددەى چوارەم، فەرموون.

بەرپىز سۇران عمر سعید:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ماددەى (4):

دانىشتن لە ھەولپىر دەبىت و دەكرىت لەسەر داواى دەستە يان (10) ئەندام و بە پەزىمەندى زۇرىنەى رەھا لە ھەر شوپىنىكى دى بىت.

بەرپىز د. يوسىف محمد صادق / سەرۋىكى پەرلەمان:

كى قىسى ھەيە لەسەر ئەم ماددەيە، ناوگانىان بنووسن.

بەرپىز فخرالدين قادر عارف (سكرتېرى پەرلەمان):

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ئەم ئەندامانە دەيانەوئىت قىسە بىكەن(عمر عىنايەت، فەمان فىصل، قادر ئۆتمان، سەرگەوت سەرحەد، شوان شىخ احمد، ، فىروز تەھا، شىرىيە اسماعىل، دىكتور شىركۆ حمە امين، سرود سلیم، پەروا على، عباس غەزالی، محمود حاجى عمر، بىگەرد دىشاد، پەرى صالح، شىرىن حسنى، رابون توفىق، حىيات مجید، عادل عزيز، بەھزاد دەرويش، دىكتور سراج، غرىب مصطفى، پروانت نىسان)، سوپاس.

بەرپىز د. يوسىف محمد صادق / سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك عمر عىنايەت، فەرموو.

بەرپىز عمر عىنايەت ھەمە:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ھىوادارم لىژنەى كاتى نوو سىنەوھى پەپىرەو لىمان زوو یر نەبن، ئىمە بەپراستى ھەدەفمان ئەوھ يە كە ئىشەكەى ئەوان جوان بىكەين، بىپار بوو من كاتى خۇشى لە گەلىان بىم، بەلام بەدا خەوھ رىك نە كەوت، دانىشتن لە ھەولپىر دەبىت و دەكرىت لە سەر داواى دەستە، لىرەدا دەستە تەعريف نەكراوھ، دوو دەستە تەعريف كراوھ، دەستەى سەرۋىكايەتى، دەستەى گشتى، ئەمە كامىا نە، كەوا تە ئەبىت لىرەدا بووترىت دەستەى سەرۋىكايەتى يان دەستەى گشتى، من تەنھا ئەو سەرنجەم ھەيە، زور سوپاس.

بەرپىز د. يوسىف محمد صادق / سەرۋىكى پەرلەمان:

باشە سوپاس، كاك فەمان فىصل، فەرموو.

بەرپىز فەمان فىصل سلیم:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ل نافر ھەمى ياسايا دونيايى دا تەنھا ئىك جوملە تىن نقىسىنى سەبارەت بە دانىشتنى پەرلەمانى، ئەو ژى ئەوھ كو روینشتىن پەرلەمانى بتنى دى ل عاسیمەى بن، يەئنى ھىچ كىشەيەك دروست نابىت ھەر

چەندە ھەتتا نوکە ل کوردستانى كيشە ل سەر ھندى ژى دروست نەبىيە دگەل ناوچەبەكى دى يان باژىرەكى دى بەس يا باشتر ئەو ھەتتا كو بتنى ل ھەوليرا پايتهت بن، چونكى ل عىراقى ژى دا بتنى ل عاسيمەى دەينە كرن ئەو سەرنجەك، دوو : من ژى ھەمان سەرنج ھەبە كو ئايا دەستا گشيە يان دەستەيا سەرۆكاتىيە يان ھەر دووكن، چونكى ئەگەر ل سەر داخازا ھەر دووكا ژى بيتن ھىچ كيشەبەك نابيت و زۆر سوپاس.

بەرپىز د. يوسف محمد صادق / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، بەرپىز قادر ئۆتمان، فەرموو.

بەرپىز قادر ئۆتمان رسول:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ھەمان سەرنجى كاك عمرم ھەبە، خو ئەگەر دەستەى گشتى و ژمارەى دەستە، مەبەستى لەھەردووكى بىت، ئەو ھەتتا ژمارەى ھەردوو دەستەكە زياترە لەژمارەى ئەندا مەكانى، بەلام ديارى بكرىت باشترە، پىم باشە زۆرىنەى رەھا نەبىت، يەنى بە دەنگدانى ژمارەى زۆرىنەى رەھا نەبىت، بە زۆرىنە بىت، لە بەر ئەو ھەتتا لەوانەبە خواست ھەبىت ھەر لەرووى مەعنەویشەو، بۇ دانىشتنى پەرلەمان لە شوينىكى تر يان قەزايەكى تر يان شارىكى تر گرى بادت، بۆيە پيشنيار دەكەم زۆرىنە بىت، نەك زۆرىنەى رەھا، سوپاس.

بەرپىز د. يوسف محمد صادق / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك شوان شىخ احمد، فەرموو.

بەرپىز شوان شىخ احمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

باس لەدانىشتن دەكرىت، ئەگەر ئەمە تەواو كەرى ماددەكەى پيشووتر بىت، بۆيە ئەگەر بكرايە بنوو سريت دانىشتنەكانى پەرلەمان لە ھەولير دەبىت، دەكرىت لە سەر داواى دەستە، بيگو مان منيش ئەو تيبينىم ھەبوو، ئەو دەستە گشتى، يان سەرۆكايەت، سوپاس.

بەرپىز د. يوسف محمد صادق / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، خاتوو شكريه اسماعيل، فەرموو.

بەرپىز شكريه اسماعيل مصطفى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

منيش ھەمان تيبينىم ھەبوو سەبارەت بە دەستە، من پىم باشە بكرىت بەدەستەى گشتى، سەبارەت بەو ھەتتا كە ئەمە بۇ كامە دەگەرپتەو، بەرەزامەندى زۆرىنەى رەھا، ئايا ئەو ھەتتا دەستەكەش دەگەرپتەو، يان بەتەنھا بۇ (10) ئەندام پەرلەمانەكە دەگەرپتەو، من دەمەوئىت جەخت لەسەر ئەو ھەتتا بکەمەو، كە ئەو زۆرىنەى رەھايە بۇ ھەردووکیان بگەرپتەو، سوپاس.

بەرپىز د. يوسف محمد صادق / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك سرود سليم، فەرموو.

بەرپز سرود سلیم متی:

بەرپز سەرۆکی پەرلهمان.

هه‌مان قسه‌ی كاك عمرو كاك فه‌مانم هه‌یه، له‌سه‌ر بابته‌ی ده‌سته‌كه، سوپاس.

بەرپز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلهمان:

سوپاس، خاتوو په‌روا علی، فه‌رموو.

بەرپز په‌روا علی حه‌مه:

بەرپز سەرۆکی پەرلهمان.

سه‌باره‌ت به‌وه‌ی له‌سه‌ر داوای ده‌سته، ئه‌وه بکریت له‌سه‌ر داوای سەرۆکی پەرله‌مان بی‌ت، چونکه ئه‌وه

یه‌کێکه له‌سه‌ه‌لا‌حیه‌ته‌کانی سەرۆکی پەرله‌مان، زۆر سوپاس.

بەرپز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرله‌مان:

فه‌یروز طه، فه‌رموو.

بەرپز فیروز طه عبدالخالق:

بەرپز سەرۆکی پەرله‌مان.

من دوو تی‌بینیت هه‌ین، ئێک له‌ ماددا (4)، به‌ زۆرینه‌ی ر‌ه‌ها ئه‌ز پ‌یشنیار ده‌کم ببیته (2) له‌سه‌ر (3)،

تی‌بینیه‌که‌ی دی من دب‌یژیتن (هه‌ر شوینیکی تر بی‌ت)، مه‌به‌ست له‌ هه‌ر شوینیکی دی کوی یه‌؟ مه‌به‌ست له‌

شوینیکی تر هه‌ریمه‌؟ له‌ ناو عیراقه‌؟ یان له‌ ده‌ره‌وه‌ی عیراقه‌؟ من پ‌یشنیار ده‌کم ببیته (له‌ ناو

کوردستانی عیراق بی‌ت)، سوپاس.

بەرپز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرله‌مان:

باشه، سوپاس، به‌رپز كاك سه‌رکه‌وت، فه‌رموو.

بەرپز سه‌رکه‌وت سه‌رحه‌د خلیفه:

بەرپز سەرۆکی پەرله‌مان.

دیاره به‌رپزان باسیان کرد ئه‌و ده‌سته (ده‌سته‌ی سەرۆکیه‌تی پەرله‌مان)، یان (ده‌سته‌ی سەرۆکیه‌تی گشتی)،

پ‌یم باشه (سه‌رۆکیه‌تی پەرله‌مان) بی، (ئهن‌دام) یش (ئهن‌دامی پەرله‌مان) بی‌ت، یه‌عنی پ‌شتگیری كاك عمر

و كاك قادر ده‌کم.

بەرپز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرله‌مان:

باشه، سوپاس، به‌رپز د. ش‌یرکو حه‌مه‌ آمین، فه‌رموو.

بەرپز د. ش‌یرکو حه‌مه‌ آمین:

بەرپز سەرۆکی پەرله‌مان.

من له‌گه‌ل ئه‌و هاو‌رپ‌پانه‌م که باسی ده‌سته‌یان کرد، چونکه پ‌یناسه نه‌کراوه، دیار نییه، به‌ دیاریکراویش

پ‌شتگیری له‌ راکه‌ی خاتوو په‌روا علی ده‌کم، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، بەرپىز كاك عباس غزالى، فەرموو.

بەرپىز عباس غزالى مىرخان:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

منىش لەگەڵ ئەو دەم لە پايتەختى ھەريەم (ھەولپىرى پايتەختى ھەريەم) بى، بەلام بۇ ئەو دەم لە ھەر شوپىنىكى تر زۆرىنەى رەھا بۇ ئەو دەم (3/2) بى، چونكە ئىمە زۆرجار وەكو بە پارىزگاگردن بۆتە چاولىكەرى، ئەو دەلى لىرە بى و لەوى بىت، لە فلان شوپىن بىت، منىش لەگەڵ ئەو رەئىيەمە (3/2) ى داوا بكەن بۇ شوپىنىكى تر بى، شەرت نىيە لە كوئ بى، بەلام بۇ ئەو دەم ھەموو شارەكان داوا نەكەن بە پارىزگا بوون، دانىشتنەكان بە (3/2) بى.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

باشە، سوپاس، بەرپىز كاك محمود عمر، فەرموو.

بەرپىز محمود حاجى عمر:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەراى من ئەو (دەكرى) يە زيادەيە، دەكرى بلىين دانىشتن لە پايتەخت بى و لەسەر داواى سەرۆكى پەرلەمان بىت، يەعنى ئەو (دەستەيە) بكرىتە (سەرۆكى پەرلەمان)، تەئىدى قسەكەى پەروا خان و ئەو برادەرانە دەكەم.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

باشە، سوپاس، خاتوو بىگەرد تالەبانى، فەرموو.

بەرپىز بىگەرد دلشاد تالەبانى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

لە راستى دا من ماددەى (4) پىشنيار دەكەم، زۆرىنەى رەھايەكە پشتىوانى قسەكانى كاك قادر رەزگەيى و ھەفائەكانى ترم دەكەم كە پىشنيارىيان كرد زۆرىنەى رەھا لابرىت، تەنھا بكرىتە (بە رەزامەندى زۆرىنەى دەنگى ئەندامانى پەرلەمان)، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

باشە، سوپاس، خاتوو پەرى صالح، فەرموو.

بەرپىز پەرى صالح حميد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

قسەكانەم كران، پشتىوانى لە قسەكانى پەروا خان دەكەم، (دەستە) بكرىتە (سەرۆكى پەرلەمان).

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

باشە، سوپاس، خاتوو شرىن حسنى، فەرموو.

بەرپىز شىرىن حسنى رىمان:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

پىشتەفانىيا ئاخافتنى كاك فەمانى دكەم، سەبارەت بە دانىشتن تەنھا لە پايتەختى بىنە كرن، پىشتەفانىيى
ئاخافتنىت كاك شوانى دكەم سەبارەت بە وشەى (دەستە) بىتە پىناسە كرن، كىز دەستەيە؟ سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋىكى پەرلەمان:

باشە، سوپاس، بەرپىز كاك رابون معروف، فەرموو.

بەرپىز رابون توفىق معروف:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

سەبارەت بە دانىشتنى پەرلەمان كە لە ماددەكە دەلى (دانىشتن لە ھەولپىر دەبى و دەكرىت لەسەر داواى
دەستە يان (10) ئەندام يان بە رەزامەندى زۆرىنەى رەھا لە شوپىنىكى تر بىت) من پىشنيار دەكەم
سەرۋىكى پەرلەمان دەسلەتتى ھەبىت بە بى دەنگدانى پەرلەمان، واتا بە بى ئەوھى دەنگدانى پەرلەمانى بۇ
بكرى سەرۋىكى پەرلەمان بەو ئىعتىبارەى رەئىسى مۇئەسسەسەكەيە، مافى ھەبى ئىعلانى دانىشتنى پەرلەمان
لە شوپىنىكى تى كوردستان بكات، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋىكى پەرلەمان:

باشە، سوپاس، خاتوو حىيات مجىد، فەرموو.

بەرپىز حىيات مجىد قادر:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

دانىشتن لە ھەولپىرى پايتەختى ھەرىمى كوردستان بىت ، لەسەر زۆرىنەى رەھاكە ئەگەر بكرى بە (3/2)
كە چەند ھاورپىكانەم پىشتر ئەوھيان وت، دەستەكەش تەحدىد بكرىت و لە ھەر شوپىنىكى تر بى لە كاتى
پىويست دا، ئەگەر ئەوھش زىاد بكرى خەراپ نىيە، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋىكى پەرلەمان:

باشە، سوپاس، بەرپىز كاك عادل عزيز، فەرموو.

بەرپىز عادل عزيز شكر:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

بۇ ئەوھى رزگارستان بى لەوھى كە دەستەى سەرۋاكيەتى يان دەستەكەى ترە، بۇ گەراندەوھى بۇ
صەلاحياتى سەرۋىكى پەرلەمان، پىشتىوانى لە قسەكانى خاتوو پەروا دەكەم، ئەو دەستەيە بكرىتە سەرۋىكى
پەرلەمان.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋىكى پەرلەمان:

باشە، سوپاس، بەرپىز كاك بەھزاد درويش، فەرموو.

بەرپىز بەھزاد درويش درويش:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

پشتگىرى رەئىيا كاك عمر عىنايەت دەكەم، چۈنكى ئەو ھەل كەس باس كىرد، (دەستەى سەرۋىكايەتى) نە (سەرۋىكايەتى پەرلەمان)، چۈنكى سەرۋىكايەتى ھاتىيە پىناسە كىرن، (دەستەى سەرۋىكايەتى)، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋىكى پەرلەمان:

باشە، سوپاس، بەرپىز د.سراج أحمد، فەرموو.

بەرپىز د.سراج شىخ أحمد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

من سى تىبىنىم ھەيە، خالى يەكەمىيان/ لە رووى زمانەوانىيەو نووسراوہ دانىشتن لە ھەولير دەبىت و دەكرىت، خوى جەلسە وەكو لە عەرەبى دەلئىن (تعقد الجلسة)، يەنى دانىشتن لە ھەولير گرى دەدرى، چۈنكى جەلسە گرىدانە، ئەو خالى يەكەم، خالى دووم/ لە ھەر شوپىنىكى دىكە، ناكىرئ لە ھەر شوپىنىكى دىكە، من پىم باشە لە شارە گەورەكان بكرى، شوپىنى شىاويان ھەبى، ھەندىك شار ھەيە، يان ھەندىك شارۋچكە ھەيە كە شوپىنىان نىيە، ناكىرئ پەرلەمان بۇ ئەو شوپىنانە پروات، بكرى لە ھەر شارىك بى، شارە گەورەكان، مەسەلەن بلىين سلىمانى، دھوك، ھەلەبجەيە، بەلام شوپىنى شىاويان ھەبىت كە قابىلى گرىدانى جەلسە بىت، سىيەمىيان/ من پالپشتى ئەو ھاورپىيانە دەكەم كە باسى (3/2) دەكەن بە نىسبەت دەنگدانەكە، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋىكى پەرلەمان:

باشە، سوپاس، بەرپىز مامۇستا غرىب مصطفى، فەرموو.

بەرپىز غرىب مصطفى ھەمە:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

من سەرەتا پىشتىوانى راکەى كاك عمر عىنايەت دەكەم، خۆشم ھەمان سەرنجەم ھەبوو، بەلام ئەو ھالەتەى كۆبوونەو كە نەقل دەكرى بۇ شارىكى تر، من وا دەبىنم ئەو بۇ ھالەتەى ئاسايى يە، لە ھالەتەى ئاسايى دا دەكرى جەنابت ئەو بەخەيتە دەنگدانەو كە دانىشتن لە پىنجويىن بكرى، بۇ نەموونە، بەلام ھەندى ھالەتەى ناناىى روو دەكاتە ولات، يان بە ھوى دۇخى سىياسىيەو، يان خوانەكات بە ھوى كارەساتى سروشتىيەو كە ناكىرئ پەرلەمان كۆبىيىتەو و برپار لەسەر ئەو بەدات دانىشتنەكە نەقل بكات بۇ شوپىنىكى تر، دەبى ئەو ھەش لەبەرچا و بگرىن ئىمە، لەبەر ئەو برپارى رەزامەندى زۆرىنەى رەھا يان دەنگى پەرلەمان، بە ھىچ جۆرىك بە پىويستى نازانەم، ھەر ئاواى لى بكرىت لەسەر داواى (10) ئەندام و بە رەزامەندى دەستەى سەرۋىكايەتى لە ھەر شوپىنىكى تر بىت، بۇ ئەو ھالەتە ناناىى يە، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋىكى پەرلەمان:

باشە، سوپاس، بەرپىز كاك يىروانت نىسان، فەرموو.

بەرپز پروانت نىسان ماركۇس:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

نەفسى تىببىنىيا دەستە من ھەيە، يا دوئى دانىشتى لى ھەولپىر، ھەولپىر پارىزگايە، شارە، يەئنى بىنە تەھدەيد كرن، چونكە پارىزگا بىت، پارىزگا بىت، پايتەخت بىت، پايتەخت بىت، شار بىت، شار بىت، زۆر سوپاس.

بەرپز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

باشە، سوپاس، ھەر سەرنجىكتان ھەيە فەرموون، سەرۆكايەتى و ئەندامانى لىزنى كاتى پەيرەو، فەرموون.

بەرپز د.فەرست صۇقى على:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەوئى كە زۆر سەرنجى لەسەر بوو دەستە بوو، ئىمە مەبەستمان دەستە سەرۆكايەتى بوو، كە نەپۇشوو، مەبەست دەستە سەرۆكايەتى يە، ئەو رەئىئەتى تىرىش كە پىشكەش كرانەو، ھەموومان تۆمار كر دوو، دواتر كە صياغەمان كرنەو دەيخەينە دەنگدان لەسەر ئەوئى ئايا با بلىين تەنھا بنووسرى لە پايتەخت دەبى؟ يان بىكرىتە زۆرىنەى رەھا بى؟ يان (3/2) بى؟ يان زۆرىنەى سادە بى؟ يان چى بى؟ ئەوانە ھەمووى دوایى يەك، يەك دەيخەينە دەنگدانەو، لە جەلسەى داھاتوو جەلسەى دەنگدان دەبى.

بەرپز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

باشە، سوپاس، تىببىنى تىرتان نىيە؟ من يەك سەرنجى ھەيە، لىرەدا پىويست دەكات ياساى ھەلبۇاردنى پەرلەمانى كوردستان رەچاوى بىكرى، پىموابىت ئەگەر بە ھەلەدا نەچوويم لە ياساى ھەلبۇاردنى پەرلەمانى كوردستان ئامازە بوو دراو، كە دەكرى بە دەنگدانى ئەندامانى پەرلەمان دانىشتن لە ھەر شوپىنىكى تر ئەنجام بدرى، موتەبەئىش لە ياساى ھەلبۇاردنى پەرلەمانى كوردستان زۆرىنەى سادەى ئەندامانى پەرلەمانە، بۇيە تىكايە لەم بابەتانەدا رەچاوى ياساى ھەلبۇاردنى پەرلەمانى كوردستان بىكەين، چونكە نابى پەيرەوى ناوخۇ پىچەوانەى ياساى ھەلبۇاردنى پەرلەمان بىت، دەچىنە سەر ماددەى دوای ئەو، ماددەى پىنج، فەرموو.

بەرپز سۇران عمر سعید:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى پىنجەم:

1- دانىشتن بە ئامادەبوونى زۆرىنەى رەھای ئەندامان ياساى دەبىت، ياسا و بىرپارەكان بە زۆرىنەى سادە پەسند دەكرىن، جگە لەو ياسا و بىرپارانەى كە پىويستى بە زۆرىنەى تايبەت ھەيە، لە كاتى يەكسانبوونى دەنگەكان دا ئەو لايەى دەنگى سەرۆكى لەگەلدايە بە زۆرىنەى ئەژمار دەكرىت.

2- ئەگەر رىژەى ياساى تەواو نەبوو سەرۆك كرنەوئى دانىشتنەكە بۇ ماوئى كاتزمىرىك دوا دەخات، ئەگەر رىژەكە ھەر دەستەبەر نەبوو دانىشتنەكە بۇ كاتىكى تر دوا دەخىت.

3-ئامادەبوونى رېژەى ياساى مەرجه بۇ دروستى دەنگدان، بەلام كار ناكاتە سەر بەردەوامى كۆبوونەوہكە.

بەرپز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

ئەوانەى كە قسەيان ھەيە لەسەر ئەم ماددەيە، بەرپز كاك دلير مصطفى، فەرموو.

بەرپز دلير مصطفى حسن:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى پېنج بەشى زۆرى ھەر پېنج خالەكەى پەيوەندى بەو ھەيە كە كۆبوونەوہكان نىصابى ياساى تەواو بكن، بە رەئى من لەوانەيە دانىشتن پيويستى بەو ھەيە نەبى زۆرينەى رەھا بى، بەلكو دەنگدان پيويستى بەو ھەيە بە زۆرينەى رەھاى ئامادەبووان بىت، يەئنى سيستەمى سويدى دانىشتنى زۆرينەى رەھا نيە، يەئنى كۆبوونەوہكان دەكرى، بەلام دەنگدان زۆرينەى رەھاى، سوپاس.

بەرپز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەئى، زۆر سوپاس، بەرپز كاك فەمان فيصل، فەرموو.

بەرپز فەمان فيصل سليم:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت ماددا پېنجى، خالا (2)، بىزىتن ئەگەر رېژە ياساى تەمام نەبى ل فيرئ سەرۆكى پەرلەمانى ئىجبار دكەت، يان مولزەم د كەتن، دفيتن د كەرا ئىكى دا رونىشتنا پەرلەمانى تەئجىل بكەت بۇ سەعاتەكى، ل جارا ديتەر دويفرا شنيكا دەستى وى فەدكەتن و دبىزىتن ئەگەر رىزا ياساى تەمام نەبىت روينشتنا پەرلەمانى ھەئبگريتن ب زوروى دزانم فيرئ ئىخياري بىدەتن سەرۆكى پەرلەمانى، چونكى حالەت دەمىنيتن يان پىشھات دەمىنيتن يان رەنگە روينشتنا پەرلەمانى ھندا زورويش نەبىت بەس ل سەر داخزا ھاتىبەتە داخزا كرن يان ھەر ئەگەرەكى ديتەر بىتن دەستەى سەرۆكى پەرلەمانى فەكرى بىتن چ تەئخير كەت بۇ سەعاتەكى يان كىمتر يان زىدەتر يان زى ئىكسەر راكەتن بۇ وەختەكى ديتەر، سوپاس.

بەرپز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

باشە، سوپاس، خاتوو نجىبە لطيف، فەرموو.

بەرپز نجىبە لطيف أحمد:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

لە كاتى گەتوگۆ كرن لەسەر پىناسەكان بە داواى لىبووردنەو ھە ناو ھۆل نەبووم، بۇيە ئىستا پىشنيار دەكەم كە ھەندى زاراو ھەيە دووبارە بۆتەو، بەتايبەتى لەم ماددەيە، زۆرينەى رەھا و زۆرينەى سادە ئەگەر لىژنە پىيان باش بى لە پىناسەكان دا بەئىنرى، چونكە پىمواى دەركاى پىناسەكردى زاراوہكان دانەخراو، سوپاس.

بەرپز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەئى، سوپاس، خاتوو مريم صمد، فەرموو.

بەرپىز مريم صمد عبدى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان.

لە ماددەى پىنج دا ئاماژە بەو نەكراوئە گەر لە كاتىك دا سى جار دانىشتن كرا و نىصابى قانونى تەواو نەبوو، يەنى هىچ حەلىك، چارەسەرۆك بۇ ئەو دانەنراوئە، ئەگەر بكرىت ئىزافەيەك بكرىت بە جۆرۆك، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

باشە، سوپاس، خاتوو زۆزان صادق، فەرموو.

بەرپىز زۆزان صادق سەيد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من پسارەكا هەى، ئەگەر بەرسقەك هەبى پىشنيارەكا دكەم، نوقتا ئىكى هاتى برپارانەكا كە پىويستى بە زۆرينەى تايبەت هەيه، لىرە زۆرينەى تايبەت چەندە؟ ئەگەر بە رىژرە تەحدىد بكات و ابزانم باشترە، من پىشنيار دەكەم كە (3/2) تەحدىد بكرى، وا باشتر دەبينم، مەبەست لە تايبەت چىە لىرە؟

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

باشە، وەلامت دەدرىتەو دەوايى، سوپاس، خاتوو بەهار عبدالرحمن، فەرموو.

بەرپىز بەهار عبدالرحمن محمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (5) خالى (1)، سەبارەت بەوئەى كە دەلىت (جگە لەو ياسا و برپارانەى كە پىويستى بە زۆرينەى تايبەت هەيه)، من لىرە پىشنيار دەكەم ئەم برگە لىرە دا ببى بە (جگە لەم ياسا و برپارانەى كە ئەم پەيرەو دەيارى كرددوو)، چونكە ئىمە ياسا و برپارى ترىشان هەيه، ئىحتىمال هەيه مەسەلەن موئەسسەسەيەكى تر برپارىكى دەركردوو كە شتىكى ديارى كراو، بۇ نموونە (3/2) بى، بۇ ئەوئەى ديارىكراو بى، ئىمە ئەو ياسا و برپارانەى كە ئەم پەيرەو بە تايبەت دايانان، نەك ياسا و برپارى لايەنىكى تر، ياخود جىهەتىكى تر.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

ياسا هەر لە پەرلەمان دەردەچى خاتوو بەهار.

بەرپىز بەهار عبدالرحمن محمد:

بەلى وازحە، ئىمە ياسا و برپارى دەردەكەين، بەلام موئەسسەسەى ترىش هەيه كە برپارى دەردەكات، كە تۆ لىرە ديارىت كرد، ئەوئەى كە لەو پەيرەو دەيارى دەكرىت، نەك بۇ نموونە مەسەلەن، سەرۆكى ئەنجومەنى وەزيران برپارىك دەردەكات دەلى ئەم برپاره بۇ نموونە دەلى ئەو برپاره پىويستى بە (3/2) ئەندامان هەيه، واتا تايبەتى ديارى كرددوو، ئىمە مولزەم نەكات وەكو پەرلەمانى كوردستان، ئەو خالە هەبى بۇ

ئەۋەدى ئەو ئىشكالاتە نەمىنى، بلىين (ئەۋەدى كە ئەو پەپرەۋە ديارى كىرەۋە)، سەبارەت بە خالى دوۋەم/ يەك كاتىمىر بىرى بە دوو كاتىمىر پىم باشە، بۇ ئەۋەدى رەچاۋى شوپىن بىرى، جارى وا ھەيە مەسەلەن پىۋىست بىكات خەلك لە شوپىنكەۋە، لە سلىمانىيەۋە، لە دھۆگەۋە پىۋىست بىكات سەفەر بىكات، بىتەۋە، ئەگەر زەرورەتى كۆبۈنەۋەكە ھەبى، لايەنى كەم بىرى بە دوو سەعات باشترە لە يەك سەعات، زۆر سوپاس.

بەرىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋكى پەرلەمان:

باشە، سوپاس، بەرىز د.شىركۆ جودت، فەرموو.

بەرىز د.شىركۆ جودت مصطفى:

بەرىز سەرۋكى پەرلەمان.

قەسەكانى من خوشكە بەھار كىردى، زۆر سوپاس.

بەرىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋكى پەرلەمان:

باشە، سوپاس، ھىچ سەرنج و تىبىنىيەكتان ھەيە بەرىزان سەرۋكايەتى و ئەندامانى لىژنەكە؟ بەرىز د.فەرست، فەرموو.

بەرىز د.فەرست صۇقى على:

بەرىز سەرۋكى پەرلەمان.

سەبارەت بەو پىشنىازەى كە زۆرىنەكان پىناسە بىكەين، پىشنىازىكى بەجى يە، دىكرى زۆرىنەكان پىناسە بىكرىن لە ناو پىناسەكان، صياغەيەكى بۇ ئامادە دىكەين بۇ ئەۋەدى ھەبىت، سەبارەت بەۋەدى كە باس كرا ئايا مەبەستمان چىيە لە زۆرىنە تايبەت؟ تەبەن ئەۋە قاعىدەيە كە دەلى (زۆرىنەى ئامادەبووان)، ئەۋە قاعىدەيە بۇ ھەموو بىپارەكان، (زۆرىنەى تايبەت) مەبەستمان (زۆرىنەى مەوسوف)، ئەو زۆرىنەى كە ۋەسەف كرايە لە قانونى پەرلەمان، لە قانونى سەرۋكايەتى، لە ھەر قانونىكى تر كە لەو ۋلاتە دەرچوۋە، ئەۋە زۆرىنەى مەوسوفە، زۆرىنەى تايبەتە، زۆرىنەيەكە كە ديارى كراۋە، ئەۋەش ھەسرە بۇ قەۋانين، ھىچ دەزگايەكى تر، ھەر شتىك دىربىكات ناگاتە مەرتەبەى ئەۋەدى كە لەو پەپرەۋە باس بىرى، موقارەنەى قانونى پەرلەمان لەگەل ھىچ شتىكى تر ناكىرى، ئىمە تەنھا مەبەستمان ئەۋەدى كە چەند زۆرىنەيەكەمان ھەيە، زۆرىنەى ئامادەبووان، لەگەل زۆرىنەكانى تر، جا (4/3) مان ھەيە لە ياساى سەرۋكايەتى دا، (3/2) مان ھەيە، زۆرىنەى رەھامان ھەيە كە نىۋە زائىدەن يەكە، ئەۋانەش ۋەگو نجىبە خان باسى كىرد ھەموۋى لە پىناسەكان پىناسەى دىكەين، بۇ ئەۋەدى ئەو ئىشكالىيەت و غموزەش نەمىنى، ئەۋانەى تر پەيوەست بوون بە صياغە كىردنەۋە و پىشنىياز و ئەۋانە، ۋەگو باسمان كىرد ئىمە جەلسەى دىنگدانمان جىاۋازە، نامانەۋى زۆر كاتتان بىگرين، ھەموو ئەۋانەى پەيوەستن بە راۋ راى جىاۋاز دەيكەينە را، لىرە تەرحى دىكەين لە خىزمەت ئىۋە، بە دىنگدان يەكلايى دىكەينەۋە.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

دەستخوش، دەچىنە سەر ماددە (6)، فەرموون بېخوئىننەو.

بەرپىز سۇران عمر سعید:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددە شەش:

خولى پەرلەمان چوار سالە، لە يەكەم دانىشتنى دەست پى دەكات و بە كۆتايى ھاتنى دوایىن دانىشتنى لە سالى چوارەم دا كۆتايى دىت.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

كى قسەى ھەيە لەسەر ئەم ماددەيە؟ خاتوو بەھار عبدالرحمن، فەرموو.

بەرپىز بەھار عبدالرحمن محمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

پىموايە لەم خالەدا ئىشكاليەتيك ھەيە، لە بىدايەتەو دەلئىن خولى پەرلەمان چوار سالە، چوار سالمان ديارى كردوو، بەلام دەلئىن بە يەكەم دانىشتن دەست پى دەكات و كۆتا دانىشتن، كى دەلى كۆتا دانىشتن چوار سال و نيو نابىت؟ جارى وا ھەيە ھەئىزاردن دوا دەكەويت، بۆيە ئىشكاليەتيك لەويدا دەبينم، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

باشە، سوپاس، بەرپىز د.سیراج، فەرموو.

بەرپىز د.سیراج شىخ أحمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

خولى پەرلەمان چوار سالە لە يەكەم دانىشتنى دەست پى دەكات، بە راي من ئەو زىاد بكرى، (كە سوئىدى ياساي ئەندامان تىيدا دەخورى)، لەبەر ئەو كى دەلى لە يەكەم دانىشتن سوئىدى ياساي دەخورى؟ لەوانەيە ھەندى ئىشكاليەت ھەبى، ھەندى شت دروست بن، لە جەلسەى يەكەم ئەندام پەرلەمان وەكو پەرلەمانتار حىسابى بۆ نەكرى، لەوانەيە مانگىكى تر بخايىنى، لەوانەيە دوو مانگى تر بخايىنى، وا بنووسرى (لەو دانىشتنەى كە تىيدا ئەندامانى پەرلەمان سوئىدى ياساي دەخون، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

باشە، سوپاس، بەرپىز كاك محمد سعدالدين، فەرموو.

بەرپىز محمد سعدالدين انور:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

منيش لەگەل ھەمان رام، يەعنى ئەگەر ئىمە ئەو ياسايە دابنئىن، بە گوپرەى بارودۆخى ناوچەكە دابنئىن، چوار سال ئەگەر شەش مانگ دواخرا ھەئىزاردنەكە، ياخود لە بارودۆخىكى وابووين پىويستمان بەو

ھەبوو بەردەوام بېت، ھەلبۇزاردن لە كاتىكى تر بىكرىت، ئەو كات دووبارە ئىشكالىيەتتىكى ياساى دەبىت، پىويستە لىرە بە دوو، سى جوملە ئەوھش روون بىكرىتەو، باشترە، سوپاستان دەكەين.

بەرىز د.پوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

باشە، سوپاس، خاتوو شىرىيە اسماعىل، فەرموو.

بەرىز شىرىيە اسماعىل مصطفى:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

من پىم باشە واى لى بىكرى بۇ ئەوھى كىشەكانمان بۇ ھەل بىكات، خولى پەرلەمان چوار سالىھ لە كاتى ئاساى، لە يەكەم دانىشتى دەست پى دەكات و كۆتايى دىت كاتى كە ھەلبۇزاردنى خولى داھاتووى دواى ئەوھ ئەنجام دەدرى، چونكە ئەگەر بۇ نەمونە ھەلبۇزاردن دوو سالى تىر خايناند، دەبى ھەرىمى كوردستان بى دەسەلاتى ياسادانان بى؟ سوپاس.

بەرىز د.پوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

باشە، سوپاس، روونكردنهوتان چىيە بەرىزان؟ بەرىز د.فرست صۇقى، فەرموو.

بەرىز د.فرست صۇقى على:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

تېيىنىيەكى گشتى و روونكردنهوتە لەسەر ئەوھى چوار سال، يەكەمىيان/ ئىمە كە ئەو دەقانەمان دەرھىناو، بەراستى ئەوانە ستانداردن، يەعنى (70%)ى پەپىرەوى ھەموو ولاتانى دونيا وەكو يەكە، بەرىزان تكايە رەچاوى ئەوھ بىكەن، ئىمە كە ئەوھمان نووسىوھ يەك نەص لە گىرفانى ئىمە دەرئەھاتووه، (70%)، (80%)ى پەپىرەوى ولاتانى دونيا ئەوھىيە، جا نە ئىمە موخەوھلىن، نە كەس سەھلاھىيەتى بە ئىمە داوھ بە كەيفى خۇمان بە ناو بىكەوين، زىاد و كەمى بىكەين، قاعىدە بۇ ئىستىسنا دابنىين، ئىستا سەبىركە، ئەگەر چوار سال و دە رۆژىشى خايناند، دەبى پەرلەمان بىت لىرە دابنىشىت بە قەرارىك ئەو دە رۆژە زىاد بىكات، تەواو ھەقى تۆ نەما، خەلك دەنگى داوھتە تۆ بۇ چوار سال، چوار رۆژىش ناتوانى زىاد بىكەى نەك نىو سال و نەك دوو سال و ئەوانە، ئەوھ يەك، ئەوھى تىران/ ھەتا دەست بەكاربوون، لە ھەموو پەپىرەوى دونيا جەلسەى يەكەم تۆ ئەندام پەرلەمانى، جا لە كوردستان ھالەتلك رپوويدا، شەش مانگ ھىكومەت تەشكىل نەبوو، ئەوھ ھالەتلكى ئىستىسنايە، ئىنشالاقەت جارىكى تر روو نادا، ناكىرئ ئىمە بىين پەپىرەوى ناوخۇمان وا تەنزىم بىكەين كە بۇ ئەوھىش بىگونجى، دەبى پەپىرەوى ناوخۇ وا تەنزىم بىكەين ئەو مەجالى ئىستىسنايە بە ھىچ شىوھىيەك تىيدا دروست نەبىت، زۆر سوپاس.

بەرىز د.پوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، كەسى تر سەرنجى ھەبوو بەرىز ئەندامانى لىزنە؟ سەرنج نىيە؟ باش، كەواتە دەچىنە سەر ماددەى دواى ئەو، ماددەى ھەوت، فەرموو.

بەرپىز سۆران عمر سعید:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى ھەوت:

يەكەم:

لەسەر بىرگەى يەكەمى ئەو ماددەىە دوو را ھەىە:

پاى يەكەم/ لە سائىك دا پەرلەمان دوو وەرزی گرىدانى ھەىە، يەكەمىيان لەسەرەتاي مانگى ئادار دەست پى دەكات تا كۆتايى مانگى حوزەيران، دووھمىيان لەسەرەتاي ئەيلول دەست پى دەكات تا كۆتايى كانونى يەكەم.

پاى دووھم/

1-پەرلەمان لە سائىك دا سى وەرزی گرىدانى دەبى، يەكەمىيان لە سەرەتاي مانگى كانونى يەكەم دەست پى دەكات و تا كۆتايى مانگى شوبات بەردەوام دەبى، دووھمىيان لە سەرەتاي مانگى نىسان دەست پى دەكات و تا كۆتايى مانگى حوزەيران بەردەوام دەبى، سىيەمىيان لە سەرەتاي مانگى ئاب دەست پى دەكات و تا كۆتايى مانگى تشرىنى يەكەم بەردەوام دەبى.

واتا ئەو دوو رايە پەيوەست بوو بە بىرگەى يەكەم.

دووھم:

لە نىوان دوو وەرزی ياسادانان دا پەرلەمانتاران و لىژنەگان لە جىبەجى كردنى ئەركەگانىيان بەردەوام دەبن.

سىيەم:

ئەو وەرزی گفتوگۆى بودجەى ھەرىمى تىدا دەكرى تا پەسندكردنى بودجە كۆتايى نايىت.

چوارەم:

پەرلەمان بۆى ھەىە لەسەر داواى سەرۆكى ھەرىم، يان سەرۆكى پەرلەمان، يان سەرۆكى ئەنجومەنى وەزيران، يان (25) لە ئەندامان، بە دەنگى زۆرىنەى رەھاي ئەندامانى ماوہى گرىدانى ھەر يەك لە دوو وەرزەكە بۆ ماوہىەك كە لە (30) رۆژ زياتر نەبى درىژ بكاتەوہ، ئەویش بۆ تەواو كردنى ئەو ئەركانەى كە پىويست بووہ وەرزەكەيان بۆ درىژ بكرىتەوہ.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

دەستخوش، كى قسەى ھەىە لەسەر ئەم ماددەىە؟

بەرپىز فخرالدين قادر عارف/ سكرتيرى پەرلەمان:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەم ئەندام پەرلەمانانە گفتوگۆى ماددەى ھەوت دەكەن:

قادر ئۆتمان رسول، عباس غزالى مىرخان، د.شپىركۆ ھەمە آمىن، ايدن معروف سليم، عمر عىنايەت ھەمە، شىلان جعفر على، سەرگەوت سەرھەد خليفە، پەروا على ھەمە، غريب مصطفى ھەمە، منى نبى نادر،

بەھار عبدالرحمن محمد، د.رېۋاز فائق حسين، شكريه اسماعيل مصطفى، حسين اسماعيل حسين (مروان گەللى)، بەھزاد درويش درويش، د.سراج شېخ أحمد.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق / سەرۋكى پەرلەمان:

باشە، سوپاس، بەرپىز كاك سەرگەوت، فەرموو.

بەرپىز قادر ئۆتمان رسول:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

سەبارەت بەو ماددەيە من لەگەل راي دووم دام، كە پەرلەمان لە سائىك دا سى وەرزی گرىدانى ھەبى، پىشنياز دەكەم خالى سىيەمى بگوازىتەو بە ئەو بابەى كە تىيدا گفوتگووى بودجە دەكرى، سەبارەت بە خالى چوارەم من پىشنيار دەكەم كە بەو شىۋەيە دابرىزىتەو (پەرلەمان بوى ھەيە لەسەر داواى سەرۋكايەتى پەرلەمان يان (3/2)ى ئەندامانى بە دەنگى زۆرىنەى رەھاي ئەندامەكانى ماوہى گرىدانى ھەر يەك لە ھەردوو وەرزەكە بۆ ماوہيەك كە لە (30) رۆژ زياتر نەبىت درىژ بكاتەو)، تاكو دەقەكە كۆتايى دىت، لەبەر ئەوہى كە سەرۋكى ھەرىم و سەرۋكى ئەنجومەنى وەزيران كە دەسەلاتى ئەوہيان ھەيە داواى كۆبوونەوہى نائاسايى بكن، ئەگەر پەرلەمانى كوردستان و سەرۋكايەتییەكەى پەرلەمان داواى بكن، ياخود قۇناغەكە بخوازى خولى گرىدانى يان درىژكردنەوہى فەصلى تەشرىعى، سەيرە سەرۋكايەتى پەرلەمان و پەرلەمانتاران ھەست نەكەن بەو پىۋىستىيە، لەسەر خواستى ئەوان بى، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق / سەرۋكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، بەرپىز كاك عباس غزالي، فەرموو.

بەرپىز عباس غزالي ميرخان:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

من لەگەل ئەوہدام كە لە سائىك دا دوو وەرزی پشووئانمان ھەبى، دوو وەرزی ياسادانان ھەبى، ئەگەر بشكرىت، نازانم لە روى ياساييەوہ چۆن دەكرى؟ ئەگەر دوو وەرزی نەبى، با وەرزی بەھارە و ھاويەنە و پاييزە و زستانە بى ھەر يەك، دوو مانگى فەصلى ئەوى بىتن، ھەر چوار مانگەكەى ئەوہ بىت، زۆر مەمنون.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق / سەرۋكى پەرلەمان:

باشە، سوپاس، بەرپىز د.شېركۆ ھەمە أمين، فەرموو.

بەرپىز د.شېركۆ ھەمە أمين:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

وہكو مەبەدە من لەگەل دوومەم، ئەوہى سى وەرزەكە، بەلام خالى دووم يەئنى براندووئىتيەوہ كە پەرلەمان دوو وەرزی ھەيە، دەبى بىخوئىنەوہ دەلى (لە نيوان دوو وەرزی ياسادانان دا)، اتا ئەو خالى

دوومە تەواو كۆتايى بەو دوو رەئىيە سەرەو ھىناو، (لە نيوان دوو وەرزى ياسادانان دا)، بەلام ئەوھى سەرەو دوو رايە، ئەوھى تىرىش پىشتىوانى لە قسەكەى كاك قادر دەكەم، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

باشە، سوپاس، بەرپىز كاك ايدن معروف، فەرموو.

بەرپىز ايدن معروف سليم:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

لە ماددەى ھوتەم مەن پىشتىوانى بىرگەى يەك و دوو ناكەم، بەلام لىرەدا ئىقتىراحىك پىشنىياز دەكەم كە لە زۆربەى ولاتەكان دا بە تايبەتى لە ولاتە پىشكەوتووكان دا لە سالىك دا يەك وەرزى گرىدانى ھەيە، لە يەك وەرزى گرىدانى پەرلەمان دا ئەنجامدانى بەدواداچوونەو بۇ چالاككەيەكانى ئىش و كارى پەرلەمان، گەيشتن بە ياسا، زۆر بە ئاسانتر دەبىت، بۆيە پىشنىياز دەكەين كە ئەو بىرگەيە بەو شىوھە رىك بخرىت/ (لە سالىك دا پەرلەمان يەك وەرزى گرىدانى ھەيە، ئەم وەرزە لە سەرەتاي مانگى تىرىنى يەكەم دەست پى دەكات لە كۆتايى مانگى ئەيلول كۆتايى دىت، ياخود لە بەروارى يەكەم كۆبوونەوھى داوى ھەئىزاردن دەست پى دەكات، لە كۆتايى مانگى ئەيلول كۆتايى پى دىت)، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، بەرپىز كاك عمر عىنايەت ھەمە، فەرموو.

بەرپىز عمر عىنايەت ھەمە:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان، مەن پىشتىغىرى راي يەكەم دەكەم، وەكو راکان، كە دوو وەرزى گرىدان ھەبىت، دەربارەى ئەوھى لە بىرگەى چواردا ھاتوو بۆچوونەكەى د.شىركۆ راستە، ديارە ئەو بەرپىزانە كە رەشنووسەكەيان نووسيوە بىرپارىيان داوہ كە دوو وەرزەكە بى، بە ھەئە ھاتوو، لەبەر ئەوھى ئەو دوو وەرزە پىويستە لىرە دەستكارى بىرى، پىشتىغىرى راکەى كاك قادىرىش دەكەم كە لەسەر داواى ئەندام پەرلەمانەكان خۇيان بىت درىزكردنەوھى وەرزەكە نەك لەسەر داواى سەرۆكى ھەرىم، سەرۆكى پەرلەمان، ئەندام پەرلەمانەكان خۇيان ھەست بەوھى بکەن كە ئايا پىويست دەكات درىز بىرىتەوھى؟ يان درىز نەكرىتەوھى، يان ھەر ھىچ نەبى لەسەر داواى سەرۆكى پەرلەمان بى.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

باشە، سوپاس، خاتوو شىلان جعفر، فەرموو.

بەرپىز شىلان جعفر على:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

لە ماددەى ھوتەم لە خالى چوارەم دا ھاتوو كە دەئى (بە دەنگى زۆرىنەى رەھاي ئەندامان)، لە پەيرەوھى بەركارەكەشدا لە ماددەى ھوت دا دەئىت (بە $3/2$))، بۇ ($3/2$) كراوہ بە زۆرىنەى رەھا، چونكە ئەوھى بە

حه حقیقهت په یوه نندیداره به هموو نندامه کانه وه، زورینه ی مهوسوف باشتره، واتا (3/2) ی نندامان به
رهنی من باشتره، بویه من پشتگیری هر هه مان په یرووه بهرکاره کی نیستا ده کم، سوپاس.

به پریز د. یوسف محمد صادق/ سرۆکی په رله مان:

باشه، سوپاس، به پریز کاک سرکه وت، فهرموو.

به پریز سرکه وت سرحه د خلیفه:

به پریز سرۆکی په رله مان.

دیاره به پریزان باسیان کرد، به پای من پای دووم باشتره وه کو عورفیکه له په رله مانى کوردستان دامه زراوه،
ئو سى وهرزه هر له رابردووشدا هه بووه، زانراوه تا نیستا له لایه ن خه لکی کوردستان.

به پریز د. یوسف محمد صادق/ سرۆکی په رله مان:

باشه، سوپاس، به پریز خاتوو په روا علی، فهرموو.

به پریز په روا علی حه مه:

به پریز سرۆکی په رله مان.

زور سوپاس، قسه کانم کرا له لایه ن کاک عمر عینایه ت و کاک د. شیرکو، سوپاس.

به پریز د. یوسف محمد صادق/ سرۆکی په رله مان:

باشه، سوپاس، به پریز ماموستا غریب، فهرموو.

به پریز غریب مصطفی حه مه:

به پریز سرۆکی په رله مان.

من له سه ر برپگه ی دووه می مادده ی حه وته م قسمه هه یه، (له نیوان دوو وهرزی یاسادانان دا په رله مان تاران و
لیژنه کان)، به پای من وشه ی لیژنه زیاده، لابرئ، چونکه خو ی په رله مان تار نندامی لیژنه یه که، که وت
په رله مان تاران ئه رکه کان روونه، به شدارییه له لیژنه، له خول و سیمینار، له به سه رکرده وه، له چاودیری
کردنی حکومه ت، له ناماده یی له نویسنه گه کانى په رله مان، نیتر روونه کاری نندامانى په رله مان له غه یری
مه سه له ی دانیشتنه کانى په رله مان هه یه، له بهر ئه وه (لیژنه کان) به زیاد ده زانم، سوپاس.

به پریز د. یوسف محمد صادق/ سرۆکی په رله مان:

باشه، سوپاس، به پریز خاتوو منى نبى، فهرموو.

به پریز منى نبى نادر:

به پریز سرۆکی په رله مان.

له کاتى کو بوونه وه کان دا له لیژنه ی په یروودا به باشمان زانى پای یه که م په سنده لای نیمه، که له سالیك
دا په رله مان دوو وهرزی گریدانى هه یی، سه باره ت به برپگه ی چواره م بکریته (3/2) ی نندامانى په رله مان،
سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

باشە، سوپاس، بەرپىز خاتوو بەھار عبدالرحمن، فەرموو.

بەرپىز بەھار عبدالرحمن محمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەرگەى دوو، خالى (1) پېشنيارىكم بۆى ھەبە كە پەرلەمانتاران و ليژنەكان و فراكسيونيشى بۆ ئيزافە بكرى، بەو ئىعتىبارەى فراكسيون وەكو چەمكىك لە ناو ئەو پەيرەوہ نويە ھاتووہ و كارو وچالاکى ھەبە، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

باشە، سوپاس، بەرپىز د.رېواز فائق، فەرموو.

بەرپىز د.رېواز فائق حسين:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من لەگەل راي دووہم، لەبەر ئەوہى ھەست دەكەم ئەو دوو مانگە زۆر دامان دەبري لە يەكترى، زۆر دامان دەبري لە كاري ليژنەكان، ئيمە راستە بەردەوام دەبين لە كار، بەس وەكو پيويست نيە، ئەوہ جوړيكي تازەبە و نەفەسيكي تازەبە لە ئيش كردن، بۆ نموونە لە وەرزی يەكەم دا مانگى سى كراوہ بە پشوو، كە خوئ ھەر پشووہ لە ئەصلدا، يەعنە بۆ خەلكيش ھەر پشووہ، لەبەر ئەوہ لەگەل بېرۆكەى دووہميانم، پيموايە جوړيكي تازەبە لە ئيش كردن، بە تايبەتى كە تەواوكەرى ئەم ماددەبە لە ماددەكانى ناوہوہ كە باسى تەشريع دەكرى، بە جوړيك رېكخراوہ كە بۆ ئەندامى پەرلەمان و بۆ ليژنەكانى پەرلەمان ئاسانكارىبەكى باشە، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

باشە، سوپاس، خاتوو شكريە اسماعيل، فەرموو.

بەرپىز شكريە اسماعيل:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من لەگەل راي دووہم ئەمەم پى باشترە و شتيكى باشترە، بە تايبەتى بۆ ئيستاي ھەريمى كوردستان كە سى وەرزی تيدايە و سى مانگيش دەبى، لە كوئى (9) مانگ دەبى بە وەرزی ياسادانان، سەبارەت بەوہش لەسەر داواى زۆرينەى پەرلەمانتاران، پيم باشە واى لى بكرى نەك سەرۆكى ھەريم، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، مامۆستا مەروان فەرموو.

بەرپىز مەروان گەللى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

لە گەل راي يە كەم دام، خالى دووم ئە گەر راي يە كەم يان راي دووم تە سبب بوو ئە شكالى تپدا ني يە، چونكە بىگو مان هەردوو وەرزه كە هەر يەك دە كات، يە كەم و دوومەيان و دووم و سىيەم هەر لە ناو وەرزه كان دە كات و ئە شكالى قانونى و يا سايى تپدانىيە، لە گەل رە ئى براى بەرپىز كاك قادر دام بوو گواستنهوى خالى سىيەم بوو بەشى نۆيەم كە بودجەيە.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

كاك بەهزاد فەرموو.

بەرپىز بەهزاد دەرويش:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەز بخو دگەل رەئيا يەكى دام بە نىسبەت خالا يەكى، خالا دوھى ئە گەر ئە شكالەك هەببەت بەس وشەى هەر زيەدەبكرى لە نيوان هەردوو وەرزي ئەو دەئ ئە شكالا حەل ببەت، ئەگەر هاتوو رەئيا دوھى پەسەند بى، خالا چارنى من پى باشە يەك لە سەر سى، ناببەت ژمارە ببەت بەرپىز سەرۆكى پەرلەمانى، چونكى ژمارە لەوانەيە ژمارەببەت ئەندامى پەرلەمانى ببەتە گوپىن، بەلام رپزه شتەكى ياسايى و مەنتقىە كە رپزه ببەتە بەحس كرن، من پى باشە 3/1 ي ئەندامانى پەرلەمان، زور سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، سەرنج و تيببىنى ئيوە بەرپىزان سەرۆك و ئەندامانى ليژنەى پەيوە ندار، د. سراج ناوت نەنوو سرا بوو فەرموو.

بەرپىز د.سراج شىخ احمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من پالپشتى راي يە كەم دە كەم، بەرا يەكى گو نجاوى دەزانم، بو يە پالپشتى ئەو رايە دە كەم لە بەر ئەم ھۆيانەى خوارو، يەك/ راي يە كەم لە گەل مەناخ و كە شوھەواى ساردو گەرمى گونجاوہ چونكە مانگى حەوت و ھەشت قىمەى گەرميە، مانگى يەك و دووش لەرووى ساردىوہ قىمەى ساردىە، دووم خالى راي يەكەمى بو يە بە پەسەند دەزانم لە گەل پشوو قوتابخانەكانى خانەوادە و منالەكان تە سەور دە كەم زور گونجاوہ، ئەندامى پەرلەمان دەتوانى لە كاتى پشووكان كارەكانى خوى تەنزىم بكات، بەلام ئە گەر ببەتو لە مانگى ھەشت بى ئەندامى پەرلەمان لە دوام دابى و مندال لە پشو دابى پيمواى يەعنى نەوعەك لە جەنجالى و نەوعەك لە غير تەنزىمى لە خانەوادەكان و ئەندامانى پەرلەمان دروست دە بى ئەك ئيشەكانى خويان بەيەكەوہ رايى بكن، بە پيچەوانەوہ، پاشان عوتلەى سەرى سائيش بە ھەمان شيوە كە مانگى (12) يە كە ئەگەر بكوپتە پشوو پەرلەمان، ئەندامان سوودى ئى وەردەگرن، ئەگەر ببەتو لە قىمەى دوام دابى ناكري تۆ لە پشووكانى سەرى سال سوود ئى وەربگري، پسپوران و شارەزايانى ياسايى كە شتىكى واين رپك

خستوو پیموایی بی حیکه مەت نەبوو، لەبەرئەوێ ئەوان زانیویانە بەو شیوازە نەبیت، ئەگینا ئەندامانی بەرلەمان ناتوانن سوود لە کاتەکان وەرگیری، سوپاس.

بەرپز د. یوسف محمد صادق / سەرۆکی بەرلەمان:

سوپاس، بەرپزێان سەرۆکیانەتی و ئەندامانی لیژنە کاتی پەپرەو، کاک د. فرست فەرموو.

بەرپز د. فرست صوفی:

بەرپز سەرۆکی بەرلەمان.

شتیکی وامان نییە، چونکە ئەوانە دەبی لە نەتیجە هەر بیخەینە دەنگدان لەسەر رای یەکەم و دوووم، بەس ئەوێ کە نووسراوە لە نیوان دوو وەرزی یاسادانان هەر راستە ئەو قسەییەش، لەبەر ئەوێ ئە گەر بە سێ وەرزه کەش وەری بگری لە نیوان ئەو دوو وەرزه مانگیك هە یە، لەنیوان وەرزی پاییز و وەرزی هاوینە مانگیك هە یە، ئەو مانگە ئەندامانی بەرلەمان و لیژنەکان ئیشی خۆیان دە کەن، مەبەست ئەوێ یە، ئەوێ تریان کە جەنابیشت ئاماژەت پێیدا بەرپز سەرۆکی بەرلەمان، بە پێی یاسای بەرلەمانیش لە حالەتی دی ئیمە تازە سەیرمان کرد لە کۆبوونەوێ نا ئاسایی کە سەرۆکی هەریم دەتوانی داوای بکات و سەرۆکی حکومەت دەتوانی داوای بکات، رپژە یاسایی ئەندامانی بەرلەمان دەتوانی داوای بکات، زۆر زۆر حالەتیکی ئاساییە، مەعنا ئەوێ نییە کە ئیمە پەپرەو بۆ خۆمان دادە نیین سەرۆکی ئەنجو مەنی وەزیران نەتوانی داوای دە رپژ بکات کە وەزیفەییکی تاریی لە حکومەت بۆی دیتە پێش پیمواییە حالەتیکی زۆر ئاساییە مادام ئیمەش لە نیزام بەرلەمانییە تەنسیق و تەعاون لە گەل حکومەت هە یە، پێویستمان بە یەک دە بی هەشت، نو، دە رپژ یارمەتی حکومەت دەدەین پرۆژەییکیان لەبەردەستە لە بەرلەمان تەواو بکری، پیموایی ئەمە بەم شیوەییە و هیچ ئەشکالیەتیکی تری تیدا نییە.

بەرپز د. یوسف محمد صادق / سەرۆکی بەرلەمان:

سوپاس، د. بەهار فەرموو.

بەرپز د. بەهار محمود فتاح:

بەرپز سەرۆکی بەرلەمان.

سەبارەت بەوێ کە بەرلەمانتاران و لیژنەکان لا بپزێ ئە مە بەرلەمانتار ئیشییکی هە یە وە کۆ شەخسی بەرلەمانتار بە تاک لەناو لیژنەش بە کۆ ئیشییکی هە یە، بۆیە ناکری ئەوێ لا بپزێ، بەلام ئەو پێشیارە ی کە و ترا سەرۆکی هەریم و سەرۆکی ئەنجو مەنی وەزیران ئەوێ زیاتر لە سێ کەس داوایان کردوو دەبیتە بخریتە ناو ئەوانە ی کە دەخرینە دەنگدانەو و بە دەنگدان یەکلایی دەکرینەو.

بەرپز د. یوسف محمد صادق / سەرۆکی بەرلەمان:

باشە من تەنها ئەو سەرنجەم هە یە کە ئەو شتانە ی کە لە یاسایەکان دا هەن یاسایی هەلپژاردنی بەرلەمانی کورد ستان، یا سێ سەرۆکیانەتی هەریمی کورد ستان، یا سێ ئەنجو مەنی وەزیران ی هەریمی کورد ستان، پێویست دەکات لەم پەپرەو جیی بکەینەو و پێویست دەکات شتیکی لەم پەپرەو نەبی پێچەوانە ی یا سا

كارپىكراوهكانى ھەرىمى كوردستان بى، چونكە پەيرەو ناگونجى پىچەوانەى ياساكارپىكراوهكان بى، بۇ يە
ئەو شتانەى كە پىچەوانەى ياسابەركارەكانى ھەرىمى كوردستان، پىويست دەكات لە پەيرەودا نەبى و
تەنانەت ئەگەر ئىستا تىايەتى پىويست دەكات موعالەجەى بكەين، كاك سۆران فەرموو.

بەرپىز سۆران ەمر:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من دوو تىببىنيم ھەيە، يەكەميان / بەكارھىنانى پشوى پەرلەمان، بەراستى ئىمە لە پەيرەوى ئىستى
بەركار و ماوہى رابردووش پىوہى گىرۆدە بووين، چونكە ئەوہ لای خەلك دروست بووہ كە دەللى پشوو واتە
وہك ھەر پشووئەكى تر كە لە ھەرىمى كوردستان ھىچ كەس ھىچ ئەرك و بەرپرسيارىيەتتىكى لەسەر نىيە،
بەلام ئىمە ديسان جەخت دەكەينەوہ ھىچ پشووئەك لىرە و لە پەيرەوى بەركارىش نىيە بەناوى پشوو،
ئىمە دوو شتمان ھىناوہ ناومان ناوہ وەرزى گرىدان، جا دووہ يان سىيە، رەئىھەكان دوايى دەخريتە دەنگدان،
بۇيە ھىوادارم لەوہ دەرباز بين كە پشوو نىيە، لەبەرئەوہى تەئكىد كراوہتە پەرلەمانتاران لىژنە
مەعنىھەكان كارى خۇيان لەنيوان ھەردوو وەرزى گرىدانەكان يان ھەر سى وەرز بى، تىببىنەكى تىرش ھەر
بۇ خۇمانەو دوايى ھىوادارم موعالەجەى بكەين، ئىمە ناومان ناوہ وەرزى گرىدان، دەللىن دوو وەرزى
گرىدان ھەيە، بەلام لە خالى (2) دەللىن وەرزى ياسادانان، رەنگە ئەوہش يەك بخريت باشە، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق / سەرۆكى پەرلەمان:

راستە وايە، كاك ەمر نوقتە نىزامى؟ فەرموو.

بەرپىز ەمر عىنايەت ھەمە:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ھەلەيەك روويداوہ پىويستە ھاوکاريان بكەم، چونكە جەنابى د.فرست گوتى لە نيوان دوو وەرزى
ياسادانان، يەعنى على اساس ئىمە ئەگەر سەرنجى خالى چوار بەدەين نووسراوہ دوو وەرزەكە، ئىمە لەسەر
ئەوہ سەرنجمان ھەبوو، دوو وەرزەكە لە خالى چوار پەرلەمان بۇى ھەيە دواى ئەوہ دەللى بە دەنگى زۆرىنەى
رەھاي ئەندامەكان ماوہى گرىدانى ھەر يەك لە دوو وەرزەكە، ئا لەويا بىرپارەكە دراوہ، تەنھا راست
كردنەوہيە بۇ جەنابى د.فرست، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق / سەرۆكى پەرلەمان:

بەللى راستە ئەچىنە دواى ماددەى ئەو كە ماددەى (8) كاك سۆران فەرموو.

بەرپىز سۆران ەمر سعید:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى/8

سەرۆكايەتى پەرلەمان يان لايەنى كەم سىيەكى ژمارەى ئەندامان بۇيان ھەيە بانگھىشتى كۆبوونەوہيەكى
ئاسايى بكەن، كۆبوونەوہكەش تەنھا بۇ تىروانىنى ئەو بابەتانە دەبى كە لە بانگھىشتەكەدا ديارى كراون،

سەرۆكى پەرلەمان لە كاتى پېويست دا لەسەر داواى سەرۆكى ھەريم يان سەرۆكى ئەنجومەنى وەزيران بانگھيشتى كۆبوونەوهيهكى نا ئاسايى دەكات.

بەرپز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

كى قسەى ھەيه لەسەر ئەو ماددەيه؟ خاتوو زۆزان فەرموو.

بەرپز زۆزان صادق سعيد:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

من پرسبارەكا ھەى، ئەز ھەز دكەم ليژنە بۆمە روون كرنى لسەر بدات، د خالا ئيكي دا ھاتى سەرۆكايەتى پەرلەمان يان لايەنى كەم سييهكى ژمارەى ئەندامان بۆى ھەيه بانگھيشتى كۆبوونەوهى نا ئاسايى بكات، ئەم سى يەكە چەندە؟ ل پەپرەوى كەفن دا 4/1 بوو يەعنى لقيرى پرسبارا من ئەو ھەيەت چيە يەعنى كرىە 3/1 ئان 4/1 ؟ ھەيەت چيە ل گۆرپنى ئەفیدا، سوپاس.

بەرپز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

كاك صالح فەرموو.

بەرپز صالح فەقى محمد:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەرۆكايەتى پەرلەمان پيشتر پيناسە كراو ھەر دەستەى سەرۆكايەتى، ئەو ھەيە بۆيان ھەيه رەنگە وشەيهكى ترى بۆ بدۆزريتەو ھەيەتەلەحى ترى بى دەتوانن يان ھەر ھينىكى ترى، لەھەر دوو خالەكە باسى كۆبوونەوهيهكى كروو، لە باتى كۆبوونەوهيهك ھەر كۆبوونەوهى ئاسايى بى، لە خالى دووھمدا سەرۆكى پەرلەمان لە كاتى پېويستدا ئەو لە كاتى پېويستەى ناوى مادام ھەر لەسەر داواى سەرۆكى ھەريم يان سەرۆكى ئەنجومەنى وەزيران بى ديارە شتيكى پېويستە بۆيه بانگھيشتى دەكەن، سوپاس.

بەرپز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك عادل فەرموو.

بەرپز عادل عزيز شكر:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

خالى (1) دەلى سەرۆكايەتى پەرلەمان، يان لايەنى كەم سييهكى ژمارەى ئەندامان بۆيان ھەيه، ليرەدا يەعنى ھەست بە ھەيەت بەو دەكەين كە سەرۆكى پەرلەمان بە تەواوتى سەلاحيەتەكانى لى سەندراووتەو، ئەو يەكى بوو لە سەلاحيەتەكانى سەرۆكى پەرلەمان كە داواى كۆبوونەوهى نا ئاسايى بكات، لە خالى (2) دا دەلى سەرۆكى پەرلەمان لە كاتى پېويست، يەعنى سەرۆكى ھەريم يان سەرۆكى ئەنجومەنى وەزيران دەتوانن داواى بانگھيشتى كۆبوونەوهى نا ئاسايى بكەن، بەلام ليرە سەلاحيەت لەسەرۆكى پەرلەمان سەندراووتەو كە داواى كۆبوونەوهى نا ئاسايى بكات، لەبەرئەو ھەيەتەى پيم باشە ئەو سەلاحيەتە ليرەدا بگەرپتەو بۆ سەرۆكى پەرلەمان، يان لايەنى كەم سى لەسەر يەك، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، خاتوو زولفا فەرموو.

بەرپىز زولفا محمود عبدالله:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

پشتگىرى پېشنيازەكەى كاك عادل عزيز دەكەم.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، خاتوو منيرە فەرموو.

بەرپىز منيرە عثمان على:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

پشتگىرى قسەكانى كاك عادل دەكەم.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، خاتوو پەروا فەرموو.

بەرپىز پەروا على حەمە:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بەخالى يەكەم، بەئى منىش پېموايە دەبى سەرۆكى پەرلەمان بى، سەبارەت بە خالى دوووم خۆى لەويا وتراو سەرۆكى ھەرىم و سەرۆكى ئەنجومەنى وەزيران، كەواتە سەرۆكى پەرلەمانىش ديسانەو دووبارە كراوتەو، ئەگەر لەخالى يەكەم دا ئەو لاپىرى دزى ماددەى 49 ياساى ھەلېزاردنە كە گرنگە ئەو لەبەرچا و بگىردى، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، د.بەھار فەرموو.

بەرپىز د.بەھار محمود فتاح:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ھەرچەندە من خۆم لە پەيرەووەكە بەشدار بووم، بەلام ئىستا ھەستمان پىي كرد كە لە ياساى ھەلېزاردن بېرگەى (2) لە ماددەى (49) دەئى سەرۆكى پەرلەمان، يەئنى سەرۆكى پەرلەمان يان لايەنى كەم سىيەكى ژمارەى ئەندامەكانى بۆيان ھەيە داواى دانىشتنى نااسايى بكەن، بۆيە ئەمە بە بى دەنگدان سەرۆكايەتى بكرىت بەسەرۆك بۆ ئەو ھى گونجاو بى لەگەل ئەو ياسايە.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك عمر فەرموو.

بەرپىز عمر عىناپەت ھەممە:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

وشەى كۆبۈنەۋە ھاتوۋە لەھەر سېكى دەبى بىكى بە دانىشتن، ئەۋە يەكى لەسەرەنچەكان، بۇ موعالەجە كىردى ئەگەر داۋاى كۆبۈنەۋەى نائاساىى كراۋ نىساب تەۋاۋ نەبوۋ من پېشنىار دەكەم بەم شىۋەىيە موعالەجە بىكى، لە ھەردوۋ بىرگەكە بنووسى ئەگەر لە ۋادەى دىارى كراۋدا رېژەى ياساىى تەۋاۋ نەبوۋ بۇ بەستنى دانىشتەكە سەرۋىكى پەرلەمان ۋادەىيەكى دى دىارى بىكات بۇ ھەمان مەبەست، ۋەك ئەۋەى كە ئىمە داۋاى دانىشتنى نائاساىيىمان كىرد رېژەى ياساىى ئەندامانى پەرلەمانى بەرپىز شەرت نىيە بۇ بابەتتىكى ۋا ھەساس بى، لەۋانەىيە بابەتتىكى دىكە بى، بابەتى تر ھەىيە، ئىمە ئىستا باس لە پەرلەمانىك دەكەىن كە سبەىنى بۇ دەىان سال ئەمە دادەنپىن ئەم پەپىرەۋە، مەجموعەىيەك ئەندامى پەرلەمان ۋ ژمارەى ياساىى ئاۋا دانىشتنىكى پەرلەمان دەكەن ئەۋدانىشتە ئەگەر تەۋاۋ نەبوۋ سوتفە لە سەفەر بوۋن لە دەردەۋە بوۋن نىساب تەۋاۋ نەبوۋ سەرۋىكى پەرلەمان بۇى ھەبى ۋادەىيەكى تر دىارى بىكات، يەكجار، تا ئەۋ كاتەى نىساب تەۋاۋدەبى، بۇ ئەۋەى جارىكى دىكە ئىمزا كۆنەكرىتەۋە ۋ يەك لەسەر سىى ئەندامان جارىكى دىكە ۋاژوۋ كۆبىكەنەۋە، يەعنى موعالەجە بىكى ئەۋ بابەتە.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس، بەرپىزان سەرۋىكى ۋ ئەندامانى لىژنەى كاتى پەپىرەۋ، كاك د.فرست فەرموو.

بەرپىز د.فرست صۇفى على:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

پىرسىارى ئەۋە كرا بۇجى (3/1)؟ لەبەر ئەۋەى (4/1) مان كىردە (3/1) تاۋەكو لەگەل ياساى ھەئىژاردنى پەرلەمانى كوردستان بگونجى، چونكە لەۋى (3/1) بوۋ ۋ لە پەپىرەۋ (4/1) بوۋ، سەبارەت بەۋەش سەرۋىكەىيەتى بىكرىتە سەرۋىكى ھىچ كىشە نىيە، با بىكرىتە سەرۋىكى، بەلام ھىچ تەعاروزىش ناكات لەگەل ياساىيەكە، چونكە تۇ نايەى دەسەلاتەكە فراۋان دەكەى لە جىياتى تەنھا سەرۋىكى بىپار بىدات، سەرۋىكەىيەتى دەىدات، بەس ئەگەر بىپتان باشە ئەۋ كاتى سىاغەى دەكەىنەۋە، كىشەى تىدا نىيە، ئەۋەى تىرىش لە چوارچىۋەى با بلىپىن سىاغەكان ئەۋ ماددەىيە دواتر راي ئەندامان دەنووسىنەۋە، زۇر سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس، سەرنجى تر نىيە ۋانىيە؟ دەچىنە ماددەى (9) كاك سۇران فەرموو.

بەرپىز سۇران عمر سعید:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ماددەى/9

يەكەم/

لەسەر ئەم بىرگەىيە دوۋ را ھەىيە:

راى يەكەم/ دانىشتەكانى پەرلەمان بە ئاشكرا دەبن و دەشىت بەشىۋەيەكى راستەوخۇ پەخش بىكرىن.
راى دوووم/ دانىشتەكانى پەرلەمان بە ئاشكرا دەبن.
دوووم/

دەكرى دانىشتەكانى پەرلەمان لەسەر داواى سەرۆك يان سەرۆكى ھەرىم يان سەرۆكى ئەنجومەنى وەزيران
يان (4/1) ى ئەندامان بە رەزامەندى زۆرىنەى ئامادەبووان نەينى بن.

بەرىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

كى قسەى ھەيە لەسەر ئەم ماددەيە؟ كاك (بىستون) فەرموو.

بەرىز بىستون فائق محمد:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

من لەگەل راى يەكەم لە فەقەرەى يەكەم/ بەم شىۋەيەى ئى بىكرىت (دانىشتەكانى پەرلەمان بە ئاشكرا
دەبن و بەشىۋەيەكى راستەوخۇ پەخش دەكرىن) واتە وشەى (دەشى) لاپىرى، بۇ دوووم بەم شىۋەيەى ئى
بىكرىت (دەكرىت دانىشتەكانى پەرلەمان لەسەر داواى 4/1 ى ئەندامان و بە رەزامەندى زۆرىنەى
ئامادەبووان نەينى بن)، واتە ئەوەى كە دەكەوئتە داواكە لاپىرى، زۆر سوپاس.

بەرىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، خاتوو وەحيدە فەرموو.

بەرىز وەحيدە ياقو ھرمز:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەز بىژم دگەل رەئيا دووومەم دانىشتەكانى پەرلەمانى ئاشكرا دەبن، چونكى گەلەك جارا مۆتەعلقە بە
تشتىت نەينى، ئەم نەشىين لەسەر دەعوا دانىشتى پەرلەمانى، يەئنى دگەل رەئيا دووومەم.

بەرىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك د.شېركۆ فەرموو.

بەرىز د.شېركۆ ھەمە امين:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

پشتيوانى لە قسەكانى ھاوړىم بىستون فائق دەكەم.

بەرىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، خاتوو زۆزان فەرموو.

بەرىز زۆزان صادق سعید:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

ل نوقتا دوھى دا ئەو (4/1) ئى ئەگەر ئەم تەنسىق بىكەين دگەل ئەو رېژەيىت بورى دا مە گۆتن 3/1 مە
پېشنيار دكەم ئەو (3/2) بەيىت، جا نزانم چەوا دى تەنسىق بىتن.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك قادر فەرموو.

بەرپىز قادر ئۆتمان رسول:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

راى يەكەم بە پەسەند دەزانم ھەرودەك كاك بىستون گوتى، سەبارەت بە دوووم لەراستى دا دەكرى دانىشتەكانى پەرلەمان لەسەر داواى سەرۆك يان 4/1 ى ئەندامان بەرەزامەندى يان بە دەنگى زۆرىنەى رەھاي نامادەبووان بە نەينى بن، چونكە زۆرجار دەسلەلتى جى بەجى كردن ھىچ شتىكى نەينى نىيە كە داواى دانىشتى نەينى دەكات تەنھا لەسەر ئەوھىيە كە تەقەبولى رەخنە ناكات لە سىياسەتەكانى يان لە پلانەكانيان، بەلام ريش دەكەويت كە لەو پەرلەمانە بابەتى گرنىگ و تاوتويى پرسى گرنىگ بكرىت كە بەينردى و دانىشتى نەينى بۆ بكرىت، بۆيە بە مەرج بگىرىت و بە دەنگى زۆرىنەى رەھا دانىشتەكان بكرىن بە نەينى، ھەرچەندە لىرەدا بە رەزامەندى زۆرىنەى نامادەبووان گوتراو.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك مەروان فەرموو.

بەرپىز مەروان گەلالى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

قسەكەى من كراو كە رام لەگەل راى يەكەمە و دەستتان خوش بىت.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، خاتوو فىان فەرموو.

بەرپىز فىان عباس عمر:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

نىسبەت ماددا (9) ئەز دگەل خالا ئىكىمە، بەس فى شىوھى بىتن، رۇنىشتىن پەرلەمانى دىت ئاشكار بن و بۆ ھەمى دەزگەھىن راگەھاندى ھەيە راستەوخو پەخش بگەن، ئەفە خالا ئىكى، ب نىسبەت خالا دوھى ب فى شىوھى بىتن، لەسەر داخازا سەرۆكى ھەرىمى يان سەرۆكى جقاتا وەزىران يان سەرۆكايەتيا پەرلەمانى كوردستانى يان رەزامەندىا 3/2 ى ئەندامان رۇنىشتن دىت نەينى بىتن، ژ بەر كو ئەگەر بە زورى ھەساس بىتن يەعنى وئ فەترى بىتن رەزامەندىا 3/2 ى ئەندامان بىتە وەرگرتن، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، خاتوو بەھار فەرموو.

بەرپىز بەھار عبدالرحمن محمد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

من پىموايه ئەم ماددەپە پەيوەستە بە مەبدەئى شەفافیەتەوہ، ئىمە دەبى برەوى پى بدەين لە ھەرئىمى كوردستان دا، بۇيە لەگەل راي يەكەمەم و وشەى (دەشى) لابرئى بۇ ئەوہى زياتر ئەو مەبدەئە بچەسپى، راي دووہم و خالى دووہم من پيشنيار دەكەم تەنھا ئەوہندە بنووسرى دەكرئى دانىشتەكانى پەرلەمان لەسەر داواى 4/1 ى ئەندامان و بە رەزامەندى زۆرينەى ئامادەبووان نەينى بن، چونكە پىموايه پەرلەمانتاران ھىندە ھۆشياريان ھەيە ئەگەر بابەتئىك پىويستى بەوہ كرد نەينى بى، خۇيان برپار بدەن كە نەينى بى، پىويست ناكات ھىچ كەسئىكى دىكە ئەو پيشنيارە بكات و زۆر سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك برزۆ فەرموو.

بەرپىز برزۆ مجيد عبدالله:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

برگەى دووہم لە ماددەى 9 دەكرئىت دانىشتەكانى پەرلەمان لەسەر داواى سەرۋىكى پەرلەمان ھەرئىم يان سەرۋىكى ئەنجومەنى وەزيران، خۇ دانىشتەكانى پەرلەمان تەنھا تايبەتە بە سەرۋىكايەتى پەرلەمان و ئەندامانى پەرلەمان، بۇيە لىرە پىويستى بە تەمىيز و تەحديديەك ھەيە، ئەگەر بابەتئىك پەيوەندى بە سەرۋىكايەتى ھەرئىم يان بە سەرۋىكايەتى ئەنجومەنى وەزيران ھەبوو دەكرئىت ئەوانىش رايان ھەبى و داواكاريان ھەبى، بۇيە لىرە تەمىيز و جياكارىيەكمان پىويستە، چونكە بە گشتى دانىشتەكان پەيوەستە بە سەرۋىكايەتى پەرلەمان و ئەندامانى پەرلەمان، ئەى ئەو بابەتانەى كە پەيوەندى نەبوو بە سەرۋىكايەتى ھەرئىم و بە ئەنجومەنى وەزيران، ئەوان بە چ ميكانىزمىك داوا دەكەن ئەمە نەينى بى يان نەينى نەبى، بۇيە تەمىيزىك پىويستە و، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس، مامۇستا ھەورامان فەرموو.

بەرپىز ھەورامان ھەمە شريف:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ماددەى 9 لەسەر برگەى يەكەم، راي يەكەمەم لاپەسەندە.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك خلف فەرموو.

بەرپىز خەلف احمد معروف:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

لە خالى دووم، ئەو بابەتەنى كە رەھەندىكى نەتەۋەدىيان ھەيە و مەترسى بۇ ئاسايشى نەتەۋەدىي ھەرىمى كوردستان دروست دەكات پىشنيار دەكەم ئاۋاي ئى بىرى كە ئەو بابەتەنى دەچنە چوارچىۋەيەۋە لەسەر داۋاي سەرۆكايەتى ھەرىمى كوردستان يان سەرۆكايەتى ئەنجومەنى ۋەزيران بە رەزامەندى (4/1) ى ئەندامانى پەرلەمان دانىشتەكە بىرى بە نەينى، نەك سەرۆكى پەرلەمان و سەرۆكى ھەرىم و سەرۆكى ئەنجومەنى ۋەزيران لە يەك مستەۋا بن، چونكە سەرۆكى پەرلەمان بۇ خۇي بەرپرسە لە ئىدارەدانى دانىشتەكان و لىرەش دىارى نەكرىت دەتوانرى ئەو رايە تەرح بىكات، بۇيە ئەۋەدى بۇ زىاد بىرى، ئەو بابەتەنى كە ھەستىاريەكى نەتەۋەدىيان ھەيە و لە چوارچىۋەيەكى ئاسايشى نەتەۋەدىي دان و مەترسى بۇ ئاسايشى نەتەۋەدىي ھەرىمى كوردستان دروست دەكات لەسەر پىشنيارى سەرۆكى ھەرىم يان سەرۆكى ئەنجومەنى ۋەزيران بە رەزامەندى (4/1) ى ئەندامانى پەرلەمان دانىشتەكە بىرى بە نەينى.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك بەھزاد جەنابىشت قسەت ھەيە؟ فەرموو.

بەرپىز بەھزاد دەرويش دەرويش:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ببورە، ماددا 9 ئەز دگەل رەئىيا ئىكىمە يەكەم، دووم ئەز دىبىژم بۇ ئەندام پەرلەمان ھەر كەسەكى داۋا بىكات نەينى بىت، نەتىجەى بە دەنگدانىت ئەندام پەرلەمانا يەكلا بىتەۋە، ئەز دگەل ھەندىمە بە زۆرىنەى رەھا، رەھا ئىزافە بىتە كرن، ھنگى ئەو ۋەختە د زفرىتە بۇ ناف ھۇلا پەرلەمانى نەينى بىت يان نا، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، سەرۆك و ئەندامانى لىژنەى كاتى پەپرەۋ، كاك د.فرست فەرموو.

بەرپىز د.فرست صۇفى على:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

پىموايە ئەم بابەتەش پىۋىستى بەۋە ھەيە رۋونكردەۋەيەكى گشتى بدەينەۋە لەسەر ئەۋە جارىكى ترىش، بەراستى ئىمە بىرپارمان داۋە پەرلەمان قەتە بىكەين و لە جەزىرەيەكى دابنىين جىاۋاز لە حكومەت، يەئنى بەراستى ئەۋەدى من لە موناقتەشات گويمان ئى بوو يەئنى دەمانەۋى پەرلەمان لە جىزىرەيەك بى ۋە بە ھىچ رايەلەيەك بە حكومەت و ھىچ شوينىكى تر نەبەستىتەۋە كە لەراستى دا پىمان خۇش بى و پىمان ناخۇش بى ئىمە و حكومەت بىكەۋەين، ناكرى بلىي حكومەت چى نەينى ھەيە تاۋەكو داۋاي دانىشتى نەينى بىكات، يەئنى ئەسلەن داۋاكردەنە، ھەقى داۋاكردنىشى پى نادەى، تەنھا داۋا دەكات، لىرە رەھزى بىكەۋە كە داۋاي كرددو زانىت بابەتەكە پەيوەست نىيە بە ئەو و زانىت پەيوەست نىيە بە حكومەت

و نھینى نىيە تۆ حەقى رەفز لەلای تۆيە، تەنھا ئەو داوايەك دەكات، بۆيە بە تەسەورى من بەو روحيەتە ئىمە ناتوانىن پەيرەويكى باش بنووسىنەو، ئىمە پەيرەو بۆ سويسرا نانووسىن، بۆ حكومەتى جەمعيە ئەو دەوى ئىو دەيلين، پەرلەمانىك ھەموو شت، حكومەت نابى ھىچ وجودىكى ھەبى، ھىچ مەبەست ئەو نىيە، بەلام لە ھەموو سىستىمى پەرلەمانى ولاتانى دونيا بەتەحەداو دەلئىم ئەو لەبەردەستتەنە برۆن سەيرى بکەن بزەنن حكومەت دەتوانى داوا بکات كۆبوونەو بەكرىتە نھينى يان نا لە ھەندى حالەتى تايبەت، دەگرى ئىمە لە ھەموو دونيا خۆمان دابرىنين لەبەرئەو زروفىك ھاتە پيش و ئىتر ھەست دەكەى لە ماددەى يەكەمەو تا ئەخىر بەو ئاراستەى برۆين من پيموايە نە سەرکەوتو دەبين لە نووسىنەوئى ئەم پەيرەو، نە بەو روحيەتەش من وەكو سەرۆكى ليژنەى پەيرەو ناتوانم بەو شيوەى بەردەوام بەم بەراستى، يەنى لە ئەوئەو ئىمە دەستمان بە موناھەشە کردو، ھەموو لەو ئىتفاقيانەى كە کردوومانە لەسەر مەبادئى ئەساسى ئەم پەيرەو خەرىكە ھەلدەگەرپينەو و دەگەرپينەو سەر ئەو تەشەنوجات و ئەو وەزەى كە لە ناو كوردستان دروست بوو و دى ئەمرۆ لە موناھەشە ئىمە پەنگ دەداتەو، يەنى ئەگەر تۆ پيت رەوا نەبى تەنھا سەرۆك وەزيران حالەتىكى تايبەتى ديتە پيش و كۆبوونەو نھينى بى تەنھا داوا دەكات، بريار بۆ پەرلەمانە، من پيموايە بەراستى ئەمە دروست کردنى دابرائىكى تەواو لە بەينى پەرلەمان و لە بەينى (حكومەت) كە ئەوئەو لە ھەموو سىستىمى گونجاو و لە سىستىمى پەرلەمانى ناگونجى كە قسەى سەر زار و بن زارى ھەر ھەموومانە، ئەوئەو تر سەبارەت بە پەخش، ئىمە زۆر موناھەشەى ئەو بابەتەمان کرد، پەئى يەكەم: تۆ ناكرى فەزائىكە ناچار بکەى بلى ئىلا دەبى بۆم پەخش بکەى، فەرموو ئىستا ئىمە قسە دەكەين ليما وەرەز بوون و كەس بۆمان پەخش ناكات، ئەگەر (دەشى) لابیەى، ئەگەر ئىستا پەخش نەرۆات راستەوخۆ دەبى رابگرىت، وەكو ئەوئەو ئىو دەيلين بەشىكتان ئەگەر (دەشى) لابیەين دەبى كۆبوونەو ھەلگرين، چونكە يەكەى لە رووكنەكانى كۆبوونەو نەمايە، ئەوئەو كەسمان بۆ پەخش ناكات راستەوخۆ، بۆيە ئىمە كەلىمەى (دەشى) مان دانا بۆ ئەوئەو ئىجبارى فەزائيات نەكەين، ئىلا دەبى پەخشى راستەوخۆمان بۆ بکەى، سوپاس.

بەريز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، د. بەھار پيش ئەوئەو جەنابت قسە بکەى، من چەند سەرنجىكم ھە يە، ھىوادارم سەرۆك و ئەندامانى ليژنەى پەيرەو سنگيان فراوان بى بۆ سەرنج و تيبينەكانى ئەندامانى پەرلەمان، بەلام ھىوادارم ئەندامانى پەرلەمانىش بە روئىايەكى واسەو، بە روئىايەكى فراوانەو گفتوگو لەسەر پەيرەوى ناوخۆ بکەن، ھەندىك شت پيوست ناكات بكرىت بە گرفتى گەورە مادام بريار لە پەرلەمانى كوردستان بى كە دانىشتنى دەكات بە نھينى يان نايكات، ئەو بەراستى پيشنيار کردنى ئەو بابەتە لەلایەن سەرۆكى حكومەت تەنانتە من پيموايە لەلایەن وەزيرى پەيوەندارەش ئەگەر ھەر وەزيرىك با بەتیک لە پەرلەمان باس دەكات و پىي وایە پيوست دەكات نھينى بى، بۆ چى ئىجراجى بيتە سەر ئەندامانى پەرلەمان و ئەندامانى داواى دانىشتنەكە بکەن و بیکەن بە نھينى، بەريزان ئىو خۆتان دەزانن چەند جار حكومەت

ھاتۆتە پەرلەمان ۋەزىرى پەيوەندار ھاتۆتە پەرلەمان ۋە پەرلەمان داۋاي ئەۋەيان كىردۈۋە دانىشتن نەپنى بى، ئىۋە ناچار بوون داۋاتان كىردۈۋە ۋازوۋتان كۆكىردۈۋەتەۋە بۇ ئەۋەى دانىشتن بىكىرى بە نەپنى، جا ئەگەر سەرۋكى حكومت خۆى دەپەۋى دانىشتن نەپنى بى با خۆى داۋاي بىكات، بەلام ئەۋە دوا جار ئە نىدامانى پەرلەمانن كە دەنگ لەسەر ئەم بابەتە دەدەن، بۇيە مەنىش پىمۋايە ئەم بابەتە پىۋىست ناكات ئەۋە نىدە ھەسەسىيەتى لەسەر دروست بىكىرى، بەلام لە ھەمان كاتىش دا داۋا لە بەرپىزان سەرۋك ۋ ئە نىدامانى لىژنەى كاتى پەپىرەۋ دەكەين كە سىنگيان فراۋان بى بۇ راي ئە نىدامانى پەر لەمان، ئە نىدامانى پەر لەمانىش رايۋ بىرۋىچۈنى خۆيان دەربىرەن، د.بەھار فەرمۋو.

بەرپىز د.بەھار محمود فتاح:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

لەگەل ئەۋەى من لەگەل ئەۋەم سەرۋكى ھەرىم يان سەرۋكى ئەنجۈمەنى ۋەزىران بۇى ھەبى داۋاي ئەۋە بىكات، بەلام لە ماددەى (52) لەياساى ھەلپىزاردن بەۋ شىۋەپە ھاتۋە دەلى دانىشتنەكانى پەرلەمان ئاشكران ۋ دەشى لەسەر داۋاي سەرۋكى پەرلەمان يان لايەنى كەم چۋار يەكى ئەندامەكانى ۋ رەزامەندى پەرلەمان بە زۆرىنەى ئامادەبوۋەكانى دانىشتنەكە نەپنى بى، بۇيە من وام پى باشە ئىمە ئەم بىرگەپە ۋەكو خۆى نەقل بىكەين بۇ ئەۋەى تەعاروز نەبى، ئەگەر بىرگەپەكى تر ئىزافە بىكەين بىلەين سەرۋكى ھەرىم ۋ سەرۋكى ئەنجۈمەنى ۋەزىران لە كاتى پىۋىستەدا، يەنى لە كاتى پىۋىست يەنى ئەۋە كاتەى كە ئەۋان پىۋىستىانە بۇ ئەۋەى ھەم تەعاروزىش نەبى لەگەل ئەۋە ۋ ئەۋ ھەقەش لەۋان نەسەنەۋە.

بەرپىز د.بوسف محمد صادق/ سەرۋكى پەرلەمان:

نوقتەى نىزامى د.رئاس فەرمۋو.

بەرپىز د.رئواز فائق حسين:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ئەم ئەشكالىيەتەى كە ئىستا دروست دەبى بۇ مەسەلەى تەعاروز لە بەينى ئەم پەپىرەۋە ۋ لە بەينى قانۋنەكانى كە رەھەندى دەستۋورىان ھەپە، پەيوەندى بەۋەۋە ھەپە كاتى خۆى ئەگەر رەفەقەكانەم لە لىژنە بىريان بى ئىمە خەرىكى دارشتنى ئەم پىرۋەپە بوۋىن ۋ تمان ئەم پەپىرەۋە دەكەين بە قانۋن، بۇيە ئەۋە دەستكارىانەى كە كىردۈۋمانە يەنى ھەندى دەستكارىمان كىردۈۋە، لەناۋ ئەم پىرۋەپە دەدا كە رەنگە لە ياساى ھەلپىزاردن يان لە ياساى سەرۋكايەتى دا جۇرىكى تر بى پەيوەندى بەۋە ئىتفاقە پىش ۋەختەى لىژنەكە ھەپە كە ۋ تمان دەبى قانۋن بى ئەگەر بەرپىزان ئەۋەيان لەبىر مابى، بۇيە ئىزافە كىردى شتىك بەتەعاروز حساب ناكىرى، ئەۋە بىرۋكەپەى د.بەھار باسى دەكات بە تەعاروز ھەزمار ناكىرى بەرپەى من ئەگەر ئىمە بىرپارىمان داۋە سىستەم پەرلەمانى بى لە ئايىندەدا دەبى راپەلەپەك لە نىۋان ئىمە ۋ حكومت دا ھەبى، بۇيە زۆر تەبەپە دەسەلاتى جى بەجى كىردن داۋا بىكات نەپنى بى دانىشتىك، بەلام

دهكړی ئیمه نهگەر پیمان وابوو نهوهی نهو داوای دهکات مهنتقی نییه به دهنگان لیره خویمان نهوه
یهکلای بکهینهوه، زور سوپاس.

بهريز د. يوسف محمد صادق/ سرؤکی پهرلهمان:

ئيسټا هم بابتهی که لهبهردهستی ئيمهيه پهپروهی ناوخوی پهرلهمانه و ياسای ناوخوی پهرلهمان نييه،
لهبهر نهوهی بهريزت دهزانی بهريز د. پيواز که پيشکه شکردنی پروژه ياسای به شيوازی تره، ئيمه
ليژنهيهکمان پیک هيناوه برياريک له پهرلهمان بو سهر لهنوی دارشتنهوهی پهپروهی ناوخوی به بويه ليره
ئيسټا همه پهپروهکه نابي پيچهوانه بي لهگهل ياسا بهرکارهکان، بهلام رهنکه ئيزافه کردنیش دزی نهبي،
بهلام لهو بابتهانهی که دزیهکی دروست دهبي لهگهل ياساکان پيويست دهکات ناگامان ليی بي، بهريز کاک
سوران فرموو.

بهريز سوران عمر سعید:

بهريز سرؤکی پهرلهمان.

والله لهسهر نهو مهوزوعی پهخشی راستهوخو هلبهت له ليژنهکesh نهو کاته نهو نهشکاله دروست بووه،
ئايا پهخشی راستهوخو مهبهست نهوهيه کهنالکان نهقلی بکن، يان مهبهست نهوهيه هم کوبونهوهيه
لهم راستهوخوی له پشتمانه بچيته سهنتهري ميديا کي وهري دهگري و کي پهخشی دهکات ئيمه نه
مولزهمی دهکين نه عيلاقهمان ههيه، نهک ئيلا دهبي کهنالک پهخشی بکات واتای پهخشی راستهوخو،
نهخير واته پهخشی راستهوخوکهی پهرلهمان بدری به سهنتهري ميديای کي وهري دهگري وهري بگريټ،
نهوه مهبهسته له پهخشی راستهوخو.

بهريز د. يوسف محمد صادق/ سرؤکی پهرلهمان:

کاک ابوبکریش نهندامی ليژنهکه بوو، فرموو.

بهريز ابوبکر عمر عبدالله:

بهريز سرؤکی پهرلهمان.

کهترين دهرهت به من ددهی، دوو سهرنجم ههيه، يهکهم/ پشتگري لهو قسهيهی د. پيواز دهکهم ئيمه
ههموومان وتوومانه هم پهپروهی 23 سالی رابردوو زور سهفته، موستهلهحاتی زورمان بهکارهينا،
لهبهر نهوه ئيمه هر بلين فلان برکه و مادده پيچهوانهی فلان ياسايه، نهو نامانجهمان نايهتهدی که هم
پهپروهی بو ههموار دهکري، لهبهر نهوه ههندی برکه بهرهنی من دائيمه ههندی شتی گرنگ، نهگهر
پيويست بهوه بکات ئيمه ياسايهکی بو تهديل بکهين دهبي بيکهين نهگهر پهپروهیکی باشمان ههبي،
دووه/ نهک بو هم ليژنه بهريزه، سرؤکی ليژنه به سوپاسهوه که زور زور ماندوو بووه له ههموومان
زياتر ماندوو بووه، بهلام له ليژنهکانی تريش هر ديقهت ددهم زورجار سرؤکايهتی ليژنه
بيروبوچونهکانی خوئی تیکهلاو دهکات لهگهل ههندی شتی ترده، بهرای من هم قسانهی ئيسټا د. فرست
کردی جهنابيشت به روحيهتی تهشهنوج و بارگرزی سياسی و کومهلی شتت هينايه گوري، چونکه رای

جەنابتان لەگەڵ ئەم راپانەى ئەم ئەندامانەى كە لێرە دانىشتوون هەمان راپە تۆ تەبىعەى دىفاع لە راپەگەى خۆت بگەى، منىش تەبىعەى دىفاع لە راپەگەى خۆم بگەم، لەبەرئەووە نەى بەستىن بەشتى ترەو، چونكە ئەمە رەئىيە، زۆر سوپاس.

بەرپز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

كاك شوان ئەبى ئەوہى جەنابت نوقتەى نىزامى بى، فەرموو.

بەرپز شوان شىخ احمد:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

مەبەستەكەى من ئەوہىيە لەبەرئەوہى لە پرۆتۆكۆل تەسجىل دەكرى، زۆر جار كەلىمەى سىقەت و شتى دىكە بەكارديت، كۆمەلئىك كەسانى شارەزا و پسپۆر بە مامۆستای خۆمانمانيان دەزانين پەپرەوى ناوخۆيان داناو دەكرى بۆ ئەو كاتى زۆر زۆر باش بووبى، ناكرى ئىمە فى سفرى بگەين كەئەنەما هىچ نەكراو، بۆيە چونكە ئەووە پرۆتۆكۆلە تەسجىل دەكرى، با رەنج و خەبات و تىكۆشان و ماندوووونى ئەو كەسە شارەزايانە لەبەرچاو بگيردرى، سوپاس.

بەرپز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپزان ژمارە يەكى زۆر لە ئە ندامانى پەر لەمان داواى ئەووە دە كەن كۆبوونەووە كە و دانى شتتەكەمان هەل دەگرين بۆ يەك شەممە كاتژمير (10).

د. يوسف محمد صادق

سەرۆكى پەرلەمانى

كوردستان - عىراق

جعفر ابراهيم ئىمىنىكى

جىگرى سەرۆكى پەرلەمانى

كوردستان □ عىراق

فخرالدين قادر

سكرتيرى پەرلەمانى

كوردستان □ عىراق

پەرلەمانى كوردستان - عىراق

پروفۇكۆلى دانىشتىنى ژمارە (3)ى

يەك شەممە رېكەوتى 2015 9 20

خولى چوارەمى ھەئىزاردن

پروتۆكۆلى دانیشتنی ژماره (3)

یهك شههمه ریکهوتی 2015/9/20

کاتژمییر (11) ی پێش نیوهپۆی رۆژی یهك شههمه ریکهوتی 2015/9/20 په‌رله‌مانی کوردستان - عێراق به‌ سه‌رۆکایه‌تی یوسف محمد صادق سه‌رۆکی په‌رله‌مان و، به‌ ئاماده‌بوونی به‌رپێز جعفر ابراهیم ئییمینکی جیگری سه‌رۆک و، به‌رپێز فخرالدین قادر سه‌کرتییری په‌رله‌مان، دانیشتنی ژماره (3) ی خولی چواره‌می، سالی (2015) ی خۆی به‌ست.

به‌رنامه‌ی کار:

به‌پێی حوکمه‌کانی برگیه (1) ی ماده (20) له‌ په‌رپه‌روی ناوخۆی ژماره (1) ی هه‌موارکراوی سالی 1992 ی په‌رله‌مانی کوردستان □ عێراق، ده‌سته‌ی سه‌رۆکایه‌تی په‌رله‌مان برپاری دا دانیشتنی ژماره‌ی (3) ی خولی گرێدانی دووه‌می سالی یه‌که‌م له‌ خولی چواره‌می هه‌لبژاردن له‌ کات (11) ی پێش نیوهپۆی رۆژی یه‌ك شه‌مه‌هه‌م ریکه‌وتی 2015/9/20 دا به‌م شیوه‌یه‌ به‌یت:

یه‌که‌م: به‌رده‌وام بوون له‌سه‌ر گه‌فتوگۆ کردنی په‌رپه‌روی ناوخۆی په‌رله‌مانی کوردستان، که‌ له‌لایه‌ن لیژنه‌ی کاتی بۆ پێداچوونه‌ی وه‌په‌روی ناوخۆ ئاماده‌ کراوه، به‌پێی برپاری ژماره (26) ی سالی 2014 و برگیه (8) له‌ماده‌ی (56) ی یاسای هه‌لبژاردنی په‌رله‌مانی کوردستان ژماره (1) ی سالی 1992 ی هه‌موارکراو، هه‌روه‌ها پالێشت به‌ماده‌ی (54) ی په‌رپه‌روی ناوخۆی په‌رله‌مانی کوردستان ژماره (1) ی سالی 1992 ی هه‌موارکراو.

به‌رپێز د. یوسف محمد صادق / سه‌رۆکی په‌رله‌مان:

به‌ناوی خۆی گه‌وره‌و میه‌ره‌بان.

به‌ناوی خۆی به‌خشنده‌و میه‌ره‌بان دانیشتنه‌که‌مان به‌ناوی گه‌لی کوردستان ده‌ست پێ ده‌که‌ینه‌وه، خولی چواره‌می هه‌لبژاردن، سالی دووه‌م، ژماره‌ی دانیشتن (3) رۆژی دانیشتن (2015 /9/20) به‌رنامه‌ی کار به‌پێی حوکمه‌کانی برگیه (1) له‌ماده‌ی (20) ی په‌رپه‌روی ناوخۆی په‌رله‌مانی کوردستان □ عێراق، ژماره (3) ی یه‌کی سالی 1992 ی هه‌موارکراو، ده‌سته‌ی سه‌رۆکایه‌تی په‌رله‌مان برپاری دا کاتی دانیشتنی ژماره (3) ی خولی پایزه‌ی سالی دووه‌م، له‌ خولی هه‌لبژاردنی چواره‌می په‌رله‌مان، له‌کاتژمییر (11) ی پێش نیوهپۆی رۆژی یه‌ك شه‌مه‌هه‌م 2015/9/20 ده‌به‌یت و به‌رنامه‌ی کاری دانیشتنه‌که‌ به‌م شیوه‌یه‌ ده‌به‌یت:

یه‌که‌م: به‌رده‌وام بوون له‌سه‌ر گه‌فتوگۆ کردنی په‌رپه‌روی ناوخۆی په‌رله‌مانی کوردستان، که‌ له‌لایه‌ن لیژنه‌ی کاتی بۆ پێداچوونه‌ی وه‌په‌روی ناوخۆ ئاماده‌ کراوه، به‌پێی برپاری ژماره (26) ی سالی 2014 و برگیه (8) له‌ماده‌ی (56) ی یاسای هه‌لبژاردنی په‌رله‌مانی کوردستان ژماره (1) ی سالی 1992 ی هه‌موارکراو، هه‌روه‌ها پالێشت به‌ماده‌ی (54) ی په‌رپه‌روی ناوخۆی په‌رله‌مانی کوردستان ژماره (1) ی سالی 1992 ی

هه موارگراو، له ده دستپیک داوا له سکر تیری پەرله مان ده کهم که پوخته یه که له کۆنوووسی دانیشتنی پيشووی پەرله مانى کوردستان بخویننه وه، فهرموو.

بهريز فخرالدين قادر عارف (سكرتيري پەرله مان):

بهريز سهروگی پەرله مان.

به ناوی خواي پەخشنده و میهره بان

پوختهی دانیشتنی ژماره (2) له بهرواری (2015/9/16)، بهم شیوهی خواره وه بوو:

یه کهم: ده ستپیکردنی دانیشتن له لایه ن بهريز سهروگی پەرله مانه وه.

دووهم: خویند نه وهی پوختهی دانیشتنی پيشوو، ههروهها خویند نه وهی ناوی نه ندامانی پەر له مانى ئاماده بوو و ئاماده نه بوو له دانیشتنی لیژنه کانیان.

سییه م: گفتو گوگردن له سهه په پیره وی ناوخوی پەر له مانى کوردستان، که بو دانیشتنی ئه مرۆ دوا خرا، سوپاس.

بهريز د. یوسف محمد صادق / سهروگی پەرله مان:

سوپاس، سوپاس بو بهريز سکر تیری پەرله مان، ئیستا داوا له بهريزتان ده که یه ن ناوی ئاماده نه بووانی دانیشتنی پيشوو بخویننه وه.

بهريز فخرالدين قادر عارف (سكرتيري پەرله مان):

بهريز سهروگی پەرله مان.

ناوی نه و نه ندامانهی پەرله مان که له دانیشتنی ژماره (2) ی ناسای له بهرواری (2015/9/16) مۆلته پیدراو بوون یان بهی مۆلته ئاماده نه بوون، له کۆبوونه وهی یه کهمدا بهم شیوهی خواره وه یه:

- 1- ابراهيم احمد مۆلته
- 2- ئارى محمد مۆلته
- 3- ئاواز جهنگی مۆلته
- 4- ئیشار ابراهيم مۆلته
- 5- بشار مشیر مۆلته
- 6- ته لار له تیف مۆلته
- 7- تحسین اسماعیل مۆلته
- 8- جمال عثمان مۆلته
- 9- جهودهت جرجیس مۆلته
- 10- سهام عمر مۆلته
- 11- گۆران ئازاد مۆلته
- 12- عبدالله محمود مۆلته

مۆلەت	عبدالله جاسم	-13
ئامادەنەبوو	عمر صالح	-14
مۆلەت	فەرھاد حمە صالح	-15
ئامادە نەبوو	كەنعان نجم الدين	-16
مۆلەت	ماجد عثمان	-17

لەكۆبۈنەوھى دووھمدا:

مۆلەت	1- احمد سمۆ	
مۆلەت	2- ئارى محمد	
مۆلەت	3- ئاواز جەنگى	
مۆلەت	4- ئىقار ابراهيم	
مۆلەت	5- بشار مشير	
مۆلەت	6- تەلار لەتيف	
مۆلەت	7- تحسين اسماعيل	
مۆلەت	8- جمال عثمان	
مۆلەت	9- جەودەت جرجيس	
مۆلەت	10- سهام عمر	
مۆلەت	11- گۆران نازاد	
مۆلەت	12- عبدالله محمود	
مۆلەت	13- عبدالله جاسم	
ئامادەنەبوو	عمر صالح	-14
مۆلەت	فەرھاد حمە صالح	-15
ئامادە نەبوو	كەنعان نجم الدين	-16
مۆلەت	ماجد عثمان	-17

بەرپۆز د. يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، ئىستاش دەچىنە سەر بەرنامەى كارى دانىشتنەكەمان، كە بىرگەى يەكەمى برىتتیه لە بەردەوام بوون لە سەر گەفتو گۆگردنى پەپرەوى ناوخۆى پەر لەمانى كورد ستان، كە لە لا يەن لىژنەى كاتى بۆ پىداچوونەوھى پەپرەوى ناوخۆ ئامادە كراو، بەپىيى بىرپارى ژمارە(26) ى سالى 2014، و بىرگەى (8) لە ماددەى (56) ى ياساى ھەئبژاردنى پەرلەمانى كورد ستان ژمارە (1) ى سالى 1992، ھەرۆھا پالپشت بە ماددەى(94) ى پەپرەوى ناوخۆى پەر لەمانى كورد ستان، ژمارە(1) ى ھەمواركراو، ئىستا داوا لە بەرپۆزان

سەرۆكايهتی و ئەندامانی لیژنەى كاتى پەيرەو دەكەين بىنە سەر مەنەسە بۆ دەستکردن بە گەفتوگۆکردن،
فەرموون. كاك زانا نوقتەى نيزاميت هەيه، فەرموو.

بەريز زانا عبدالرحمن عبدالله:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

لەراستیدا ئیমে وەكو لیژنەى پەيوەندىبەكان و رەوەندى كوردستانی دوو داواكارى خیرامان هەيه، ئە گەر
فرسەتمان بىخەينە روو لەم كۆبوونەوهيهدا...

بەريز د. يوسف محمد صادق / سەرۆكى پەرلەمان:

كاك زانا ئیستا لەبەرنا مەى كاردا نیه، من دو ئیى له گەل جەنابت قسەم كرد، ئەگینا داواكارىیەكانتان
بنیڤن، ئەوه هەر له دەست پیکهوه خۆت ئەزانیت رەزامەندین لەسەر داواكارىیەكانتان، بەلام لەبەرنا مەى
كاردا نیه، بۆیه بەیاداشتیک پیکهشى سەرۆكايهتی بکەن، سوپاس بۆ جەنابت، بەريزان ئیستا دەنگدان
له سەر ئەو ماددا نە دەكریت كە لەدانیشتنی پيشووى پەر لەمان گەفتوگۆى له سەر كراوه، دواى ئەوهى
دەنگدان لەسەر ئەو ماددانه دەكریت، دواى ئەوه وتووێژ له سەر بە شىكى تری پەيرەوى ناوخۆ دەكریت،
دواى یهك بە يهك مادده كانی دەخريته دەنگدا نەوه، ئیستا لەبەشى دووه مین پیکهتا تە و كۆبوو نەوهى
پەرلەمان، سەرەتا هەر رايهك هەيه بىخوینەوه تا بىخەينە دەنگدان، دواى كۆى مادده كەش دەخەينە
دەنگدانەوه، فەرموو دكتور فرست.

بەريز د. فرست صؤفى على:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

رايهكانى ماددهى دووهم دكتورە بەهار پيشكەشى دەكات، سوپاس.

بەريز د. يوسف محمد صادق / سەرۆكى پەرلەمان:

باشە دكتورە بەهار فەرموو.

بەريز د. بەهار محمود فتاح:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

چەند رايهك هەبوو لەسەر ماددهى دووهم، رايهكیان ئەوهيه كە ئەوهى لەناو راپۆرتەكەدا هاتوووه وەك خۆى
بىخەينە دەنگدانەوه، راي تر هەبوو كە پيى وابوو ژمارەى (111) ئەندامە كە زياد بكریت، رايهكى تر
هەبوو پيى وابوو كەمبكریتەوه، ئیমে ئەو پيشنيارە پیمان وایە زياد كردن و كەمكرد نەوهى ژمارەى
كورسيهكانى پەر لەمان دەستكارى كردنى ژمارەكان بەهەر شيوهيك بىت لەرووى ياساييهوه پیمان وایە
جیگا كەى ئیره نیه، جیگا كەى ياساى هەلبژاردنە، بۆیه ئیमे وەكو لیژنە لەرووى ميهەنەيهوه لەرووى
ياساييهوه، تەئکید دەكەينهوه لەسەر ئەوهى كە دەستكارى كردن جیگای ئیره نیه، بەلام بۆ ئەوهى ئیमे
بتوانین پيشنيارهكانى بەريزان بە نەزەرى ئيعتبار وەر بگيرين دەتوانین ناوى ژمارە هەر نەهينین لیرەدا
بليين پەرلەمان پیک دیت لە ژمارهيهك ئەندام كە لەياساى هەلبژاردندا دیارى كراوه، بۆ ئەوهى هەركاتيک

که یاسای ھەلبژاردن تەعدیل کرا بەھەرشیۆبەك بێت ئەم پەپرەو ھەگەڵیدا بگۆنچیت، پێشنیاریکی تر ھەبوو کە مەرجەعی سیاسی و یاسایی لەھەریمی کوردستان یەعنی ئەو ھەزاردە بەکەین (پەر لەمان) بالاترین دەسەلاتی یا سادانانەو مەرجەعی سیاسی و یاسایی لە ھەریمی کوردستان، ئەو پێشنیارەش دەخریتە دەنگدانەو، ئەگەردەنگی ھینا ئەو ھەزاردە بەکەیت، پێشنیاریکی تر ھەبوو، بۆ کورسی بۆ ناوچە دابراو ھەکان، کاتیکی ئەو ناوچانە دەگەڕێنەو بۆ سەر ھەریمی کوردستان، ئێمە ئەو پێشنیارە پێم وابیت یە کەمجار بێگەرد خان کردی، پاشان پشٹیوانی لیکرا لەلایەن زیاتر لە سێ ئەندام پەرلەمانەو، ئەو پێشنیارە زۆر بەرز ئەنرخینن و ھەمووشمان ئەزانین ئەو پێشنیارە لەچ روانگەبەکەو ھەر، ئەو ھەموومان بەدەننایییەو، بەلام بەھەمان شیۆدی زیادکردن و کەمکردنی ژمارە کورسیەکان ئەمە لەپرووی یاساییەو ھەجگاکی ئێرە نیە، یەعنی وەکو ئەو ھەوایە تۆ عقوبات لەناو یاسای ئەحوالی شەخسی دابنیت، یەعنی ئیختصاصی پەپرەوی ناوچۆ نیە، کە تۆ دەستکاری ئەو بەکەیت، جگە لەو ئێمە ئەگەر ھاتوو ئەو ناوچە دابراوانە بگەڕێنەو، بەدەننایییەو مافی ئەو ھەیان ھەبە دەنگ بەدەن، چونکە مافی ئەو ھەیان ھەبە، ئێمە لەگەڵ ئەو ھەیان کە ئەو پێشنیارە ئەزانین لەچ روانگەبەکەو ھەر بەرز ئەنرخینن، بەلام ئەمە رای یاسایی لێرە نیە کاتی پەپرەوی ناوچۆ یە لە سەر ئەو بابەتە، بۆ یە ئیستا پێشنیارەکان دەخەینە دەنگدانەو، یە کەمجار ئەو ھەوای کە لەیاساکەدا ھاتوو، وەکو خۆی، بەلام لە سەر قەسەکی کاک عومەر ئەو ھەوای و تی لەھەریمی زیاد دەکەین، ئەو یە کەمجار وەکو خۆی دەخەینە دەنگدانەو پاشان پێشنیارەکانی تر دەخەینە دەنگدانەو، سوپاس.

بەرپێز د. یوسف محمد صادق / سەرۆکی پەرلەمان:

ئێستا پێشنیارەکان بخویننەو، خۆی با شتر وایە لێرە کاتی پەپرەو، پێش ھەر دانیشتنیک ئەگەر بۆ لەمەودا بەکەیت پێشنیارەکان بنوو سڕیتەو، بەسەر ئەندامان دابەش بەکەیت، بۆ ئەو ھەوای لەبەردەستیان بێت، ئەوکات ئەندامان بە بەرچاوی ھەر دەنگدەن بەو پێشنیارانە کە ئەخوازن، بۆ یە ئیستا وایا شتر، دوو نوقتە نیما ئێمە بەس وایا شتر نوقتە نیما ئیستا، دەر فەتھان دەدەم، بەلام وایا شتر پێشنیارەکان بخویندڕیتەو، تا ئەندامانی پەرلەمان بزانی دەنگ بەچ پێشنیاریک دەدەن، کاک فەرھاد، فەرھوو.

بەرپێز فەرھاد ھەمە صالح:

بەرپێز سەرۆکی پەرلەمان:

من نا مەوێت تەعلیق لە سەر قەسە ئێو ھاو کارەم بەم، بەلام یاسا لە ھەموو دۆن یادا دائە ندریت بۆ بەرژەو ھەندێ گشتی ئەمە یاسایی یان یاسایی نیە، لە بەردەم بەرژەو ھەندێ گشتی و ئەمە قەومی و مەسەلە نیە تەو ھەبە و نیشتمانیدا یاسا ھەر نرخ نیە، چونکە یاسا دائە ندریت بۆ ئەوانە، دانانی کورسی بۆ ناوچە دابراو ھەکان بەپێی یاسا ئەبێت، ئەمە مومکین نیە، سوپاس.

بەرپز د. یوسف محمد صادق / سەرۆکی پەرلهمان:

كاك فەرهاد ئیتر نا چینهوه سەر گفتو گو، ئهوه ئهخری ته دهنگدا نهوه، ئه ندامانی پەر لهمان یه کلائی
ئهکه نهوه که دهنگ ئههینیت یان نا، زۆر سوپاس، خاتوو بههار فەرموو.

بەرپز بههار عبدالرحمن محمد:

بەرپز سەرۆکی پەرلهمان.

سهبارت بهوهی که پەرلهمان بالاترین دهسهلاتی یاسادانان و چاودیری و نوینه رایهتی زیاد له سی ئه ندام
پیشنیاری کرد، نازانم بو باسیان نهکرد، سوپاس.

بەرپز د. یوسف محمد صادق / سەرۆکی پەرلهمان:

دکتۆره بههار باسی کرد، باشه فەرموو دکتۆره بههار.

بەرپز د. بههار محمود فتاح:

بەرپز سەرۆکی پەرلهمان.

سهبارت به نوینه رایهتی لهبرگهی دووهم هه یه، جهلسهی پیشوو روونکردنه وهما ندا بو یه لیبره با سمان
نهکرد، لهبرگهی دووهم دهلیت نوینه رایهتی سهرجه م پیکها تهکانی کوردستان ده کهن، ئیستا پیشنیارهکان
دهخهینه دهنگدانهوه..

بەرپز د. یوسف محمد صادق / سەرۆکی پەرلهمان:

باشه بهس كاك عومەر قسهی ههیه، با ئهویش تیبینه کههی خوی بدات، فەرموو كاك عومەر

بەرپز عمر عینایهت حه مه:

بەرپز سەرۆکی پەرلهمان.

من تهنا به بیری لیژنه ی کاتی ئههینمه وه، وتمان ژماره ی نهدامانی پەرلهمان، به پیتی یا سای هه لباردنی
پەرلهمانی کوردستان دیاری دهگریت، سوپاس.

بەرپز د. یوسف محمد صادق / سەرۆکی پەرلهمان:

تکایه پیشنیارهکان بخویننه وه، فەرموون.

بەرپز د. بههار محمود فتاح:

بەرپز سەرۆکی پەرلهمان.

پیشنیارهکان دهخهینه دهنگدانهوه، وشه ی (لههه ریما) ئهوه زیاد دهکهین، دهنگدانی ناویت ئهوه صیاغهیه،
سهبارت به ئهوه ی (مه رجعه ی سیاسی و یا سای پەر لهمان بالاترین ده سهلاتی یا سادانانه، مه رجعه ی
سیاسی و یاساییه لههه ریمی کوردستان) ئه و پیشنیاره ئیستا بهرپزتان بیخه نه دهنگه وه، کپی لهگه ئدا یه که
بو ی زیاد بگریت، سوپاس.

بەرپىز د. يوسىف محمد صادق / سەرۆكى پەرلەمان:

ئىستا كى لەگەل ئەو ھەدايە ئەو دەستەواژەيە زىاد بىكرىت (پەر لەمان مەر جەعى سىياسى و ياساى ھەرىمى كورد ستانە) كىي لەگەلدا يە با دە ستى بلند بىكات تىكا يە؟، (43) كە سى لەگەلدا يە؟، كىي لەگەلدا نىيە؟، (34) كەسى لەگەلدا نىيە، كەواتە بە زۆرىنەى دەنگ پەسەند كراو ئەو ھى بۇ زىاد دەكرىت، بۇ پىشنىارىكى تر.

بەرپىز د. بەھار محمود فتاح:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

پىشنىارى دووھم: لەجىاتى ئەو ھى كە ژمارە كەم يان زىاد بىكەين، چونكە ئەمە ھەر دىراسەيەكى عىلمىشى بۇ نەكرائە كە ئىمە زىادى بىكەين يان كەمى بىكەين، بەو شىوھىە بلئىن (پەر لەمان پىك دىت لەژمارە يەك ئەندام كە بەپىي ياساى ھەلئىزاردنى پەرلەمانى كوردستان دىارى دەكرىت).

بەرپىز د. يوسىف محمد صادق / سەرۆكى پەرلەمان:

كىي لەگەلدا يە كە ژمارە دىارى نەكرىت، بەپىي ياساى ھەلئىزاردنى پەر لەمان دىت لەياساى ھەلئىزاردن ھاتوو، لەوى دىارى دەكرىت، ئىستا كىي لەگەلدا يە تىكايە بادەستى بلند بىكات؟، (62) ئە ندامى لەگەلدا يە، ئىستا كىي لەگەلدا نىيە؟، (7) كەسى لەگەلدا نىيە؟، بەزۆرىنەى دەنگ پەسەند كرا.

بەرپىز د. بەھار محمود فتاح:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

پىشنىارىكى تر سەبارەت بە زىاد كوردنى كورسى بۇ ناوچە دابراوھگان، ئىمە تەئكىد دەكەينەو ھەكو لىژنە كە ئىمە بەتەواوھتى لەگەل ئەو پىشنىارەين، بەلام شوىنەكەى ياساى ھەلئىزاردنە، بۇ يە پىو پىست دەكات ئىمە كار بىكەين بۇ ھەموار كوردنەو ھى ياساى ھەلئىزاردن بۇ ئەم بابە تەو بۇ بابەتى تىرىش، بۇ يە تىكا لەخواھنى پىشنىارەكان دەكەم، تەفەھومى قانونىەتى بابەتەكە بىكەن، سوپاس.

بەرپىز د. يوسىف محمد صادق / سەرۆكى پەرلەمان:

چەند نوقتە نىزامىەك دەبىنەم، بەلام تىكايە گىفتوگوى لەسەر ناكەين، كاك ئومىد فەرموو.

بەرپىز ئومىد حمە على:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەم پىشنىارەى دووھم، پىچەوانەى دەنگدانەكەى يەكەممان بوو، چونكە ئىمە دەنگمان لە سەردا كە بەپىي ياساى ھەلئىزاردن ئەو ژمارەيە دىارى دەكرىت، ئىستا تۇ ژمارەو ئالوگور دەخەيتە دەنگدانەو، بۇ يە پىم وايە پىچەوانەى دەنگدانى يەكەممانە، سوپاس.

بەرپىز د. يوسىف محمد صادق / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، خاتوو امىنە زىكى، فەرموو.

بەرپز امینه زکر0ی سعید:

بەرپز سەرۆکی پەرلهمان.

من قیت بیرا پەرلهمانی بێنم یاسایهك دهربارهی چاودیری کرن، یان ئەندامی ناوچهیه دا براری دهرهوی ههریم، که پیشکەش کرن، له لایه ن سێ لیژینه هاتیه پیشکەشکرن، ههر سێ لیژنه یا په یوه ندیدار ئەو یاسا موخالفا یاسایا دی دزانن، له ناحیا ئیداریش ئەوان لسه ر کوردستانێ نه بوون، ژ بهر هه ندی یاسایا هاتیه ره د کردن، ئەعنی ئەمه پیچه وانیه، ئەف یاسایا، سوپاس.

بەرپز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلهمان:

سوپاس، خاتوو بیگهر د تاله بانى، فهرموو.

بەرپز بیگهر د لئشاد تاله بانى:

بەرپز سەرۆکی پەرلهمان.

من له سه ر ئەوه ئەو پێشنياره م کردوو، له راستیدا من پێم وایه، دۆخی ئیستای ههریمی کوردستان، ئە گه ر پێشنياره که بخویننه وه، من وتوو مه به یی یاسا یان به ئەمری واقیع، ئیستا ههریمی کوردستان و ئەو ناوچانه ئەمری واقیع له سه ر ههریمی کوردستان، ئیمه له راستیدا له رابردوو شدا ته نا نه ت دامه زرا ندى کۆمسیۆن له ههریمی کوردستان به مه به ستی ئەوه بووه، که ئەو ناوچانه وه کو مه وقعیک تاکو ئیستا له گه ل حکو مه تی ناوه ند گ ر ف ت و کێشه ی زۆری له سه ر بووه، بۆیه ئەو گ ر ف ته هه بووه، تا ئیستاش له روه ی ئیدارییه وه سه ر به وانن، بۆیه ئەگه ر بریار وابیت ر پفراندۆم له و ناوچانه ئەنجام بدهن، ده بیت دهر فه تی ئەوه ش بره خسینین، من ر پژه م دیاری نه کردوو، نه م وتوو ه چه ند کورسی له زمنی ئەو کورسیانه بیت له پەرلهمانی کورستان ئەو شیوه ی که پیشووتر گرا، که ر پژه دیاری بکریت، منیش داوا ی دیاری کردنی ر پژه نه کردوو، ته نها داوا ی ر پژه یه که ده کم بۆ ئەو ناوچانه، بۆیه پێم وایه حه قی خو یا نه و بۆ یان داوا ده کم، به لām ئەو ناوچانه ناوچه ی کوردستانین، مافی ئەوه شیان نه بیت نوینه ریان هه بیت له پەر لهمانی کوردستان، سوپاس.

بەرپز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلهمان:

کاک ابوبکر هه له دنى فهرموو.

بەرپز ابوبکر عمر عبدالله:

بەرپز سەرۆکی پەرلهمان.

ئیمه له بر گه ی پیشووتر ئەو بابە ته مان حه سم کرد، چه ندايه تی و چۆنایه تی، ئەو ژ ماره ی ئە ندامانی پەرله مان نه له یا ساي هه ل بژاردن حه ل ده ک ر يت، ئەوه پيوست نا کات ل ب ره دا مونا قه شه ی له سه ر بکر يت، ئە و کاته ی ئەو ناوچانه ش گه رانه وه سه ر ههریمی کوردستان وه کو که ر کوک و هه ولیر و هه له بجه و سلیمانی و شوینه کانی تر دهن، سوپاس.

بەرپز د. یوسف محمد صادق / سەرۆکی پەرلهمان:

سوپاس، كاك فەرهاد نوقتەى نيزاميت ههيه، فەرموو.

بەرپز فەرهاد حمە صالح:

بەرپز سەرۆکی پەرلهمان.

بەرپاستى من واز لەو مەسەلەيە ناهينم، يەعنى لەپەر لەمانى كوردستان جيگا بو (كەركووك، خانەقەين، سنجار) دانەندريت، ئەمە نەقەسى شعورى قەوميه لە پەرلهماندا، من دوو مانگ لەمەوپيش ئەو پەرۆژە يەم پيشكەش کردوو، ئەگەر لەبیرتان بێت و تەم ئەبێت هەموو پاريزگارو قائيم مەقام و مودير ناحيهگانى ئەو ناوچانە بەلانى كەمى سى مانگ جارێك بێنە پەرلهمان بۆ بەستنهوى ئەو ناوچانە بەگوردستانهوه، دوو مانگ لەمەوپيش هەمووتان لەبیرتانه، سوپاس.

بەرپز د. یوسف محمد صادق / سەرۆکی پەرلهمان:

باشە تەواو سوپاس، تەبەعنەى راي ئەندامان ئەوهيه كە باوەرناكەم هيج ئەندامێكى پەرلهمان خيلاقى لەسەر ئەوه هەبێت كە جيگای بكریتەوه، بەلام هەندىكيان پييان وایه لەياساى هەلابژاردن جيگای بكریتەوه هەندىكى تريش پيى وایه ليرە رپژەى بۆ ديارى بكریت، تەبەعنەى ئەوهى كەبا سكر كە خيلاقى دەنگدانى پيشوو مانە لەدەنگدانى پيشوودا ژمارەمان ديارى نەکردوو، ليرە داواى ئەوه ئەكریت بەبى ديارى كردنى ژمارە باس لەوه بكریت كە جيگای بكریتەوه، ئەوه دەخەينه دەنگدانەوه بەلام ئەوه دەنگدانى ئەندامانى پەرلهمان يەكلايى دەكاتەوه، با دكتور فرسەت و كاك قارەمانيش قسە بكەن، فەرموو.

بەرپز قارەمان قادر فتاح:

بەرپز سەرۆکی پەرلهمان.

من پيم وایه دوا جار مەسەلەى ناوچە دابراوه كان ببیت بە ئەمرى واقع، بگەرپنەوه سەر هەريمی كوردستان، هەر رپژەيهك كە ئيمە دەستنيشانی بكەين ليرە غەدریان لى دەكەين، من پيم وایه دەكریت پەرۆژە پيشكەش بكەين، سوپاس.

بەرپز د. یوسف محمد صادق / سەرۆکی پەرلهمان:

كاك قارەمان تكيه لەرووى ياساييهوه با قسە بكەين، مەچنەوه ناو موناقلەشە، لەوهى كە ئايا ئەمە گونجاوه يان گونجاو نيە، سوپاس، دكتورە رپواس، فەرموو.

بەرپز د. رپواس فائق حسين:

بەرپز سەرۆکی پەرلهمان.

دەرگا كەردنەوه بۆ موناقلەشە كردن لە خویندنهوهى سيهەمدا پيم وایبیت هەلەيه، ئيمە پيشتر رپككەوتووین لەسەر ئەوهى هەر پيشنيارىك ئەندامێكى پەرلهمان پيشكەشى كرد و سى ئەنداميش پشتيوانى لى كرد، دەيخەينه دەنگدانەوه، بەرپزتان بيخەنە دەنگدانەوه بزانه دەنگ ئەهينيت يان نا، سوپاس.

بەرپىز د. يوسىف محمد صادق / سەرۆكى پەرلەمان:

باشە ئىستا ئەو پېشنياره بخويننەو تا بيخهينه دەنگدانەو.

بەرپىز د. بەھار محمود فتاح:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

لە سىغەى دووم ئەو زىاد بىكرىت ژمارە يەك كورسى بۇ ناو چەداپراوەكان لەپەر لەمانى كوردستان زىاد بىكرىت، لەكاتى گەرانەوەيان بۇ سەر ھەرىمى كوردستان، سوپاس.

بەرپىز د. يوسىف محمد صادق / سەرۆكى پەرلەمان:

باشە ئىستا كى لەگەل ئەم پېشنياره دايە بادەستى بلند بكات تكايە؟، باشە فەرموو دكتور فرسەت.

بەرپىز د. فرست صۇفى على:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

كاتىك ئەو ناو چانە گەرانەو سەر ھەرىمى كوردستان ناكرىت ناوى ببەين بە ناو چەى داپراو، ئەوانە ھەولير و دھۆك و سلىمانى و كەركوك ئەبىت، ئەوانە ھەرىمى كوردستان دەبن، بۇ يە ئىمە پيمان وا يە ئىستا ھەر شتىك لەبارەى ئەو ناو چانەو بەخەينە دەنگدانەو ھىچ مەنتقى تىدا نىە، ئىمە ھەموومان لەگەلى نەبين، بەلام لەيەك شت جياوازين ئەوەى كە چۆن خزمەتى ئەو ناو چانە بىكەين، بەج سىغەيەك خزمەتى ئەو ناوچانە بىكەين، سىغەكەى ئىمە ئەلئىن ئەگەر بىتوو لىرە ئىستىسنا بدەين بەو شوپانە، لەرووى ياساوە تا ئەبەدى ئەبەدى تۆ ئەو شوپانەت ئىستىسنا كرد بە چاوى ھەولير و دھۆك و سلىمانى سەيرت نەكردن، ئىمە ئەلئىن كە گەرانەو ناكىرت بەھىچ شىوہىەك ئىستىسنايان بدەينى، لەرووى ياسايىو ئەبىت بەيەكچا وەك ھەولير و دھۆك و سلىمانى سەيرى بىكەين، ھەولير چەند نوپنەرى ھەبىت كەركووكىش بەھەمان شىوہ، بەپى رىژەى دانىشتوان و دەنگدەران، ئەو نە نوپنەريان دەبىت، بۇ بىين ئىستىسنايەكى بدەينى لەكاتىكدا ئىمە ئەلئىن لەكاتى گەرانەوەيان، كاتى گەرانەوەيان يەعنى وەكو ھەولير و سلىمانى، سوپاس.

بەرپىز د. يوسىف محمد صادق / سەرۆكى پەرلەمان:

خاتوو بىگەرد خۇ ھىچ تىبىنى يەكت ھەيە؟

بەرپىز بىگەرد دلشاد تالەبانى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من نەم وتوو لە كاتى گەرانەو، يەعنى پېشنيارهكان لە لايەن بەرىزانى لىژنە گوتراوە من دە ئىم تا يەك بوونەو ھى چارەنووسى ناوچە كوردستانىيەكانى دەرەو ھەرىم تا يەك لای بوو نەو چارەنووسى ناوچە كوردستانىيەكانى دەرەو ھىدارەى ھەرىم بە ياسا يا خود ئىستا كە بە ئەمرى واقىع يەك لای بوو تەو ھى ژمارەيەك كورسى ديارى دەرئى بۇ ئەو ناوچانە و لە ماو ھى يەك سالدا ھەل بىژاردنى تەواو كارى بۇ ئەنجام دەدەن، ئەو پېشنيارهكەى من بوو و ناردوشمە بۇ بەرىزان.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

كەواتە، دەبى ھەر بە ياسا موعاليجەى بىگەرد خان، چونكە ئىستا ناتوانى رىژەيەك بۇ ديارى بىكەى نەزانى رىژەكە چەندە چۆن دابەشى ئەكەى.

بەرپىز بىگەرد دلشاد تالەبانى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەو رىژەى كە پەر لەمانى كوردستان، يەعنى لە سەر يەك لای دەبىتەو چەند ئە ندامى دەبىت ئەو ناوچانەش ھەر بەو شىوہيە دەبىت، يەعنى ئىمە لە سەر چ ئەساسىك (111) ئە ندامى پەر لەمانمان لە پەرلەمانى كوردستان ديارى كوردوہ.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

ئى، كەواتە، بە پىي ياسا ھەلئىزاردن دەكرىت.

بەرپىز بىگەرد دلشاد تالەبانى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

قەى ناكات، بەلام خۆ لىرەدا كە باسى پەرلەمانى كوردستان دەكات، يەعنى ئەو ناوچانە ئىستا ھىچ جۆرە ئەفزەلئىيەتتىكى نەداوہتى لە ناو پەرلەمانە كەى خۆيا ندا، ئە گەر بىر يارە ناو چەيەكى كوردستانى و بىر يارە ھەموومان، يەعنى بە قەناعەتەو باورمان بە كوردستانى بوونى ئەو ناوچانە ھە يە مەفرۇزە، يەعنى ئىعتىراف بەوہى بىكەين كە ئەو ناوچانە ھەقى ئەوہيان ھەبىت كە نوپنەريان بنپىر نە ناو پەرلەمانى كوردستان.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى، ئەو موناقتەشەيە زۆر ئەكرىتەوہ وا لە سەر ئەم بابەتە كە ئەبى بە پىي ياساى ھەلئىزاردن جىبەجى بىكرىتەوہ، خاتوو بىگەرد فەرموو.

بەرپىز بىگەرد دلشاد تالەبانى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

لە بەر ئەوہ راى لىژنە پىيان وايە كە ئەمە دەبى لە ياساى ھەلئىزاردن جىبى بىكرىتەوہ من داواكارىيەكە ھەيە داوا دەكەم ھەموو سەرۆكى فراكسىونەكان بە يەكەوہ رىكەوتنىك واژوو كەين ئەم بابەتە لە ياساى ھەلئىزاردن جىگەى بۇ بىكرىتەوہ و رىژەيەك بۇ ئەو ناوچانە دابىرئىت مافى بە شدارى كردنپان ھەبى لە پەرلەمانى كوردستان و ئايندەى ئەوانىش لە گەل ئىمەيە، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

باشە، سوپاس، كاك ئومىد فەرموو.

بەرپىز ئومىد عبدالرحمن:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

سوپاس، ھەر چەندە ھەقى قىسە كىردىم نىيە، بەلام زۆر ھەقى دىكەت دا ئەمىش لەو چوار چىۋە دا ھەقى خۇم دەبىنم، كەركوك كوردستانە و شىنگال كوردستانە و ئەو ناو چانە دانەپراون لە كوردستان لە رووى واقىعەو بەعس بە جەبەرۋوتى خۇى نەيتۋانى داىبىرپىنيتن ئەمپرۆ ئەم ھۆمەتە لەرزو كەى بە غدا مومكىن نىيە بتوانىتت ئەو ناوچانە داى بىرپىنيتن، با ھۆلى پەرلەمان نەبىتە بە شىك لە موزاىيدات بەو ناوچانە.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋىكى پەرلەمان:

نە، نە، باشە، نابىتە بە موزاىيدە ئەو راى خۇى وتوو.

بەرپىز ئومىد عبدالرحمن:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

سى، ئە مە شەش مانگ پىش ئىستا لە فراكسىۋنى پارتىدا پرۆژە مان بەو بابە تە پىشكەش كىرد ئەو بەرپىزانەى كە ئىستا ئەو بابەتە بە ئىمە دەفرۆشەو و لە لىژنەكاندا

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋىكى پەرلەمان:

كەس ناى فرۆشپتەو، تىكايە بەرپىز كاك ئومىد.

بەرپىز ئومىد عبدالرحمن:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

كەركوك دا نەپراوى كوردستانە بە يا سا لە چوار چىۋەى يا سادا ئەمرى لى دە كەين، بۇ يە ئىمە ھىچ پىۋىستىمان بە رىكەوتن نىيە لە نىۋان خۇماندا، ئە گەر بىگەينىنە ئەو رۆژەى فراكسىۋنەكانى پەرلەمان ھىزبەكانى كوردستان لە سەر ناوچە كوردستانىيەكاندا رىكەوتن بىكەين دەبىت خەلەل لە خۇماندا ھەبىت ئەوانە بەشىكى دانەپراوى كوردستان، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋىكى پەرلەمان:

با شە، ئىمە لە سەرۋىكايەتى پەرلەمان، با شە خاتوو بىگەرد دەر فەت بە جەنابت ئەدەم، ئىمە لە سەرۋىكايەتى پەرلەمان بە ئەركى پەرلەمانى كوردستان ئەزانىن كە رى و شوينى ياساىى بۇ جى كىرد نەوھى نوپنەرايەتى ناوچە كوردستانىيەكانى كە ئىستا لە دەرەوھى ھەرپىمىش نىنن، چونكە ئىستا خۇشەختانە ھىزى پىشمەرگە ئەو ناوچانە ئەپارپىزى نوپنەرايەتى كىردنىان لە پەرلەمانى كوردستان و جى كىردنەوھىان لە پەرلەمانى كوردستان ئەركى ئەم خولەى پەرلەمانى كوردستانە بە پىيى يا سا و ئىمە پىشتىگىرى ئەو ئە كەين كە بە زوو ترين كات لە رووى يا ساىيەوھ موعالە جەى ئەم بابە تە بىكرىت دا خوازى ھەموو فراكسىۋنەكانە بۇيە ئەم بابەتە لە رووى ياساىيەوھ موعالەجە ئەكرىت، خاتوو (بىگەرد) فەرموو.

بهریز بیگهرد دلشاد تاله‌بانی:

بهریز سهرۆکی په‌رله‌مان.

من پیم خۆشه له راستیدا ئەو وشه‌یه له لای هیچ که‌سی‌کدا به کار نابیت که ئیمه ده‌مانه‌وی موزاییده به سهر که سدا بکه‌ین له په‌ر له‌مانی کوردستاندا و ئیمه ناوی که‌رکوکمان نه‌هیناوه من وتوو مه ناو چه کوردستانییه‌کانی دهره‌وی ئیداره‌ی ههریمی کوردستان، له به‌ر ئەوه من داواکارم و پاشگه‌ز نابمه‌وه له قسه‌که‌ی خۆم که وای ئی هات ببیته موزاییده و موزاییده‌کاری به سهر یه‌کتری دا داواکارم بخریته ده‌نگدانه‌وه.

بهریز د. یوسف محمد صادق / سهرۆکی په‌رله‌مان:

تکایه با ئەو مه‌وزوعه کۆتایی پی بینین پیم وا بیت ئەمه ده‌بیته زیاتر خیلافات له نیوان فراکسیۆنه‌کان، کاک فه‌رهاد ده‌ستت به‌رز کردۆته‌وه.

بهریز فه‌رهاد همه‌ صالح:

بهریز سهرۆکی په‌رله‌مان.

بهریز ئەندامانی په‌رله‌مان، ئیمه به راگه‌یاندن په‌نجا ساله باسی که‌رکوک و خانه‌قین و شنگال ئە که‌ین به راستی له‌وانه یه من داوا لی‌بورده ئە که‌م ئەم ته‌عبیره به کار دینم هه‌ندی له خه‌فیه‌کانی زه‌مانی حکومه‌تی.

بهریز د. یوسف محمد صادق / سهرۆکی په‌رله‌مان:

نا پیویست ناکات، باشه، سوپاس

بهریز فه‌رهاد همه‌ صالح:

بهریز سهرۆکی په‌رله‌مان.

نه مومکین نییه نه‌خریته ده‌نگدانه‌وه ئەندامانی په‌ر له‌مانی کوردستان ئەوه قبول مه‌ که‌ن که نه‌خریته ده‌نگدانه‌وه.

بهریز د. یوسف محمد صادق / سهرۆکی په‌رله‌مان:

باشه، سوپاس، کاک فه‌مان فه‌رموو.

بهریز فه‌مان فیصل:

بهریز سهرۆکی په‌رله‌مان.

له به‌ر ئەوه‌ی ئیمه هه‌موومان له په‌رله‌مانی کوردستان موته‌فقین په‌یره‌وی ناوخۆ ته‌بیعه‌تیکی ده‌ستووری هه‌یه، له به‌ر ئەوه پشتیوانی قسه‌کانی کاک (فه‌رهاد) ده‌که‌م ئەو پی‌شنیاره بیخه‌ینه ده‌نگدان و شوینیکی زۆر گونجاوه که جیگای له ناو په‌یره‌ودا بکریت و سوپاس.

بهریز د. یوسف محمد صادق / سهرۆکی په‌رله‌مان:

ئهمه ئیتر پیم وا بیت خیلافه‌کان گه‌وره‌تر ئەبیت، فه‌رموو کاک عه‌باس.

بەرئیز عباس فتاح:

بەرئیز سەرۆکی پەرلەمان.

ئىمە مېكانىزمىكىمان بۇ گەتوگۇ دانا لە خالى دووهميان ئىمە ئەگەر ھەر پېشنيارىكى نوئى ھەبوو دوو، سى كەس پشتىوانى كردى ئەخەينە دەنگدانەوہ و ئەم گەتوگۇ كردنە پېچەوانەى ئەم مېكانىزمەيە كە خۇمان دامانناوہ، سوپاس.

بەرئیز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

دەست خۇش، قسەكەت تەواوہ راستە تىكايە سىاغەى ئەخىرى بىكەن و بىخەينە دەنگەوہ، ئەبىخەينە دەنگەوہ تازە سى ئەندامى پەرلەمانى پشتىوانى كردووہ، ئەبىخەينە دەنگەوہ ناكرىت تا بەيانى گەتوگۇ لە سەر ئەم بابەتە بىكەين تىكايە سىاغەى ئەخىرى بىكەنەوہ.

بەرئیز شىركۇ ھەمە امين:

بەرئیز سەرۆكى پەرلەمان.

با ئىمەش قسە بىكەين لە راستىدا من ئەئىم، ئەگەر پەرلەمان.

بەرئیز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

كاك دكتور (شىركۇ) ناتوانى لە خۇتەوہ قسە بىكەى، تىكايە لە شوپىنى خۇى قسە مەكە، ناتوانى لە شوپىنى خۇى قسە بىكەى كاك رابون فەرموو.

بەرئیز رابون توفيق:

بەرئیز سەرۆكى پەرلەمان.

من تىبىينەكى تەكنىكىم ھەيە ئەو لىژنە بەرئىزەى كە لەوېن مەفرۆزە ئەوان لىژنەى ياسايان لەوېن باشتر نىيە ياسا ناسەكانىشمان لەوئى بن ئەو بابەتانەى كە پىيان وايە كە لە گەل روحي پەپرەوى ناوخۇ نايەت نەبىخەنە دەنگدانەوہ ئەو بابەتەيان وايە كىشەيان لە رووى ياسايەوہ لە گەل روحي پەپرەوى ناوخۇ دىت بىخەينە دەنگدانەوہ ئەو دەبىت ئەو لىژنەيە يەك لا بىكەيتەوہ، زۆر سوپاس.

بەرئیز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

لىژنەكان قسەكەى خۇيان كردووہ پىم وا بىت كاك دكتور شوان فەرموو.

بەرئیز عمر مصطفى (شوان قەلادزەبى):

بەرئیز سەرۆكى پەرلەمان.

ناوچە كوردستانىيەكانى دەرەوہى كوردستان بە ئەمرى واقع ئىستا لە ژىر دەستى ھەرىمى كوردستاندايە پىشمەرگەخوېن لە سەر دەرژىت ئىمە ئەوہشمان پەسەند كرد كە پەرلەمانى كوردستان مەر جەعى ياسايى و سىاسى ھەرىمى كوردستانە، لە بەر ئەوہ زۆر پىمان ئاسايە كە ئامازە بۇ ئەوہ بىكرىت لە ھەر خولىكى ھەلبىژاردن نوپنەرايەتى ئەو ناوچانە ديارى بىكرىت ئىمە ئەگەر چاومرئى بىن لە بە غدا بۇمان يەك لا بىكەنەوہ تا رۆزى قىامەت يەك لا نابىتەوہ.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋىكى پەرلەمان:

باشە، سوپاس، با لىژنە قسە بىكەن فەرمو كاك سۆران.

بەرپىز سۆران عمر:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

من ئەو بە بىر دېنمەوہ ئىمە بە ماوہ يەكى زۆر پېش ھەلبىژاردنى سەرۋىكايەتى پەرلەمان خەرىكى ئەم پىرسە بووین ھەمووشمان بە گىرنگمان دانابوو كارى پەرلەمانى بەو پەپىرەوہ نوپىە بخىرتە سەر سىكەيەكى دىكە و نوپى نەرى ھەموو فراك سىۋنەكان كە (13) ئە ندامىن لەو لىژنە كاتىپ يەدا نوپىنەرا يەتى فراكسىۋنەكانمان كىردوہ بە داخەوہ ئەمەى ئىستا لىژنە دروست دەبىت لە جەدەلى ناو پەپىرەوہكە لە لىژنە كاتىپە كەدا دروست نەبووہ بە شىك لەم رەئىا نە كە ئىستا دىتە پىشەوہ ھىچى حوزورى نەبووہ واش رىكەوتووین كە ئىمە ئەم پەپىرەوہ بە نەرمترىن شىۋە بە ئاسانترىن شىۋە تىبپەپىرەپىنن و ئەگەر نا زۆرى ئەو بەرپىزانەى نوپىنەرايەتى فراكسىۋنەكانى كىردوہ بە راستى ئىمە ئىجراج ئەبىن بەتال ئەبىتەوہ ئەم پەپىرەوہ دىنبا بن بۇ خولى پىنجىش بىروا تەوہ تەواو نابى، بۇ يە ئومىد دەكەم ھەموو فراكسىۋنەكان ھاوكارمان بن بۇ ئەوہى كە ھەندى پرس كە ھى ئىرە نىيە بىخەينە شوپىنىكى تر بە تەبىعى بىروا ھەندى پرسىش ھى ئىرەيە ھەر بە تەبىعى تى بىپەرى، ئەگەر نا، بە راستى پىم وايە لىژنە كەش ئىمە ئىجراج ئەبىن بەو شىۋەيەش ناتوانىن ئەم پەپىرەوہ بەرپىوہ بەرىن، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس كاك سۆران، بەرپىز دىكتۇرە بەھار فەرموو.

بەرپىز د. بەھار محمود:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

من لە فراكسىۋنەكان ئەپىرسەم، يەعنى بۇچى خەلكى موختەس دائەنىن بە ناو ئەو جۇرە لىژنەنە يە، بۇ ئەوہ نىيە كە ئەگەر بابەتىكى وا ھاتە پىشەوہ يەك لايى بىكەين لەوانە يە كە ئا يا ئە مە جىگەى ئەوہ يە بخىرتەوہ دەنگدانەوہ يا جىگەى ئەوہ نىيە، ئەگەر وا نەبىت خۇ پىۋىست ناكات خەلكى موختەس داىبىنن ھەر كەسىك بىت داىبىنن مادەم ھەموو شتىك ھەر بخىرتە دەنگدانەوہ، يەعنى بە راستى ئەم شتانە ھەقىك بە لىژنە كەى بدەن كە يەك لاي ئەوانە بىكە تەوہ بۇ ئەوہى دووا جار ئىمە رەخەنى دەرەوہى ياساىيمان دىتە سەر ئىستا خەلكانى ياساىى ھەن گۇپىيان لە ئىمەيە گۇيمان لى ئەگىرن ئەزانىن چى ئە كەين چى ناكەين تى ئەگەن لە وەزەكە.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋىكى پەرلەمان:

ژمارەيەك لە ئەندامانى پەرلەمان دەستىان بەرز كىردووتەوہ دىنباىم دىسان ئەو گىفتوگۇ كىردنە لە سەر ئەم بابەتە.

بەرپز رابوون توفيق:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ئىمە ئىستا كە لەو مۇنەھەدى دانىشتووین ھەموو رەنگە جىياوازەكانىن لەو فراكسىۆنانە ئىمە لە دەرەودى فراكسىۆن و لە دەرەودى سىياسەت پىمان واىە و داواى ھاو كارىش لە ئىو دەكەين و پىمان واىە لە گەل ئەوھش كە دكتۆرە (بەھار) یش گۆتى تەواو پشتگىرى ئەكەين ئەو بابە تە زۆر زۆر گەورە ھەلدە سەنگىنن رەئىھە كەى بەرپز (بىگەرد) خانىش زۆر گەورە ھەلدە سەنگىنن، بەلام وە كو ئەو ستافەى كە لىرەين و جىگای متمانەى ئىو بووین و ئىو ئىمەتان ناردوو داواتان لى دەكەين ئەو بابە تە شوینى ئىرە نىپە داوا ئەكەين نەخرىتە دەنگدان، ئەگەر سىقەتان بە ئىمە ھەيە پىمان خۆشە برۆینە سەر بابەتتىكى تر و ئەگەر بەو شىوھشە كە مەلمانى نىوان فراكسىۆنەكانە و ئەوھە بىنە ناو ئىرە من بەئىنتان پى دەدەم وە كو كاك سۆرانىش گۆتى ئەو پەپرەو ھەر وەكو خۆى دەمىنىت قەت لە داىكىش نابىت، ئەگەر حەرىصن لە سەر ئەوھى بىنە خاوەن پەپرەو تۆزىك لە گەل مرووت بونۆينن پىمان واىە ئەو بابە تە نەخرىتە دەنگدان ھەمووشمان رەئى ھىچ لاىىك نىپە رەئى ئەوھە رەئىھە قانۇنىيە نەك رەئىھە سىياسە، بۆىە با ئەو بابەتە تى پەپىنن و زىاتر لەو مۇناقەشەى نەكەين بچىنە سەر ماددەھەكى تر و زۆر سوپاس.

بەرپز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

ئىستا پىم وا بىت ھىچ گىرەتەك نایەتە كایەو، ئەگەر برىارىكىمان نەبى كە بە ياسا ئەم پىرسە چارە سەرى بکەين لىرەش ئەگەر داى بنىن ھەر بە ياسا ھەلباردن چارەسەر كەى تەنانەن دەنگىش بىنن ھەر ئەبى بە ياسا ھەلباردن چارەسەرى بکەين كە مادەم واىە بۆ ھەلى نەگرىن بۆ ياسا ھەلباردن لە كاتى ياسا ھەلباردندا مامەلەى لە گەلدا بکەين و ئەم پىرسەى ئىستا زىاتر گىتوگۆ لە سەر نەكرىت ئىمە دوو حەلمان لە بەر دەستماندايە كاك (فەرھاد) تكاىە لە سەر خۆ، دوو حەلمان لە بەر دەستماندايە حەلىكىان ئەوھە كە ھەندىك لە ئەندامانى پەرلەمان داوا ئەكەن لەمرۆو ھەر لە ئەمرۆو پىرۆزە ھەموارى ياسا ھەلباردن پەرلەمانى كوردستان حازر بکرى و پىشكەش بکرى بە سەرۆكايەتى پەرلەمان، بۆ ئەوھى خۆیند ئەوھى يەكەمى بۆ بکرىت و ئەم بابە تە لەوئى مامەلەى لە گەل بکرى و لەوئى جى بکرىتەو و يان باس لەو بکرىت كە سەرچەم پىكەتەكان و شارەكانى كوردستان لە پەرلەمانى كوردستان نوپنەرايەتەيان ئەكات، لىژنە سىاغەكىيان ھەيە با بىخۆینەو ئەگەر پەسەند نەبوو بە لاتانەو ئەو گىتوگۆ لە سەر ئەم ماددەھە دوو ئەخەين تا رىكەوتنى لە سەر ئەكرى و دوایى ئەنووسىت.

بەرپز د. بەھار محمود:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ئىمە لىژنە ھەموومان ھەموو ئەندامانى لىژنە لە سەر ئەم سىاغەھە رىكەوتوون بۆ ئەو ماددەھە، يەك : پەرلەمان بالاترىن دەسلەلاتى ياسادانان و چاودىرى كردنە مەرجەھى سىاسى و ياسايە لە ھەرپىدا پىادەى ئەو دەسلەلاتانەى دەكات كە لەم پەپرەو و لە ياسا كار پىكراو پەيوەندىدارەكاندا ئامازەيان پىدراو، دوو :

پەرلەمان لە ژمارەپەك ئەندام پیک دیت بەو پێیە كە لە یاسای ھەلبژاردنی پەرلەمانی كوردستاندا ھاتوو، بە پێی یاسای ھەلبژاردنی پەرلەمانی كوردستان ھەلدەبژێردریتن و نوینەرایەتی سەرجم كا تەكانی گەلی كوردستان □ عێراق دەكەن.

بەرپز د.یوسف محمد صادق / سەرۆکی پەرلەمان:

بەلێ، ئەو كاتە ھەریمەكە لەوێ نامینیت ئه‌ویش ئه‌بێتە كوردستان، پێكھاتەكانی گەلی كوردستان، بەرپزان ئەووە ئەخەمە دەنگەووە گەتوگۆ لە سەر ئەم ماددەییە دوا بخەین تا رێكەوتنی لە سەر بکەین كی لە گەل ئەووە یە گەتوگۆ لە سەری دوا بخەین تا رێكەوتنی لە سەر ئەكری ئەم ماددە یە، ماددە ی دوو، كی لە گەلئییەتی؟ كی لە گەل ئەووە ئەم ماددەییە گەتوگۆ لە سەری دوا بخەین تا ئەگەینە رێكەوتن لە سەری؟ كی لە گەلئییەتی لە سەر دواخستەنەووە ئەو ماددەییە؟ ئاخەر ماددە بە یەگەووە ئەخەیتە دەنگەووە، موشکیە نییە ئەووە دەنگی لە سەر درا ئەو بەشە ی با بینیت، كاك (سالار) جەنابیش ئه‌زانیت ماددە ئەخەیتە دەنگەووە دوا یی ناکریت یەك بڕگە بە جی بێلین بەس ئیزارفەمان خستووتە دەنگەووە، ئیزارفەكە ی خراوتەووە دەنگەووە، كی لە گەل ئەووە گەتوگۆ لە سەر ئەم ماددە یە دوا بیخەین؟ (4) كەس لە گەلئییەتی، كی دزییەتی دوا بخەین؟ تا ئەووە دیسانەووە گەتوگۆ بکریت سەعاتیک ی تر گەتوگۆ لە سەر ئەم بابەتە ئەكریت یەك سەعاتی تر، لە بەر ئەووە پێویستە گەتوگۆ ی لە سەر نە کەین بیانخەینە دەنگەووە یەك بە یەك پێشنیارەكان بخوینەووە ئەیخەینە دەنگەووە كامە دەنگی ھینا ئەروا تەواو، یەعنی ھیچ كێشە یەك نییە پێشنیارەكان بیخوینەووە بۆ ئەووە بیخەینە دەنگەووە، بەلێ فەرموو، بەس ئەووە ماووە؟ ئەو پێشنیارەش بیخەینە دەنگەووە، بەرپزان دانیشتنەكەمان بۆ ماووە (15) خولەك را ئەگرین تكا یە سەرۆکی فراكسیۆنەكان بێنە ژووری سەرۆكایەتی.

د. یوسف محمد صادق

سەرۆکی پەرلەمانی

كوردستان - عێراق

جعفر ابراهیم ئیمینکی

جێگری سەرۆکی پەرلەمانی

كوردستان □ عێراق

فخرالدین قادر

سکرێتری پەرلەمانی

كوردستان □ عێراق

پەرلەمانى كوردستان - عىراق

پرۆتوكۆلى دانىشتىنى ژمارە (4)ى

دووشەممە رېكەوتى 21 9 2015

خولى چوارەمى ھەئىزاردن

پروتۆكۆلى دانىشتىنى ژماره (4)

دووشەممە رېكەوتى 2015/9/21

كاتزىمىر (10) ى پېش نيوەپۇ رۇژى دووشەممە رېكەوتى 2015/9/21 پەرلەمانى كوردستان - عىراق بە سەرۆكايەتى يوسف محمد صادق سەرۆكى پەرلەمان و، بە ئامادەبوونى بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى جىگىرى سەرۆك و، بەرپىز فخرالدين قادر سكرتېرى پەرلەمان. دانىشتىنى ژماره (4) ى خولى چوارەمى، سالى (2015) ى خۇى بەست.

بەرنامەى كار:

بەپىى حوكمەكانى برگه (1) ى مادده (20) له پەپرەوى ناوخۇى ژماره (1) ى ھەمواركرائى سالى 1992 ى پەرلەمانى كوردستان □ عىراق، دەستەى سەرۆكايەتى پەرلەمان برپارى دا دانىشتىنى ژماره (4) ى خولى گریدانى دوومى سالى يەكەم له خولى چوارەمى ھەلېژاردنى له كات (10) ى پېش نيوەپۇ رۇژى دووشەممە رېكەوتى 2015/9/21 دا بەم شىوہىه بىت:

1. بەردەوام بوون له سەر گەفتوگۆگردنى پەپرەوى ناوخۇى پەرلەمانى كوردستان، كە لەلايەن لىژنەى كاتى بۇ پىداچوونەوى پەپرەوى ناوخۇ ئامادەكرائە، بەپىى برپارى ژماره (26) ى سالى (2014) و برگه (8) له مادده (56) مى ياساى ھەلېژاردنى پەرلەمانى كوردستان ژماره (1) سالى (1992) پالېشت بە مادده (94) ى پەپرەوى ناوخۇى پەرلەمانى كوردستان ژماره (1) سالى (1992) ى ھەمواركرائى،

بەرپىز د. يوسف محمد صادق / سەرۆكى پەرلەمان:

بەناوى خواى گەورەو مېھربان.

بەناوى خواى بەخشنە و مېھربان، دانىشتەكەمان بە ناوى گەلى كوردستان دەكەينەو، خولى چوارەمى ھەلېژاردنى، سالى دووم، دانىشتىنى ژماره (4)، رۇژى دانىشتىنى (2015/9/21)، بەرنامەى كار، بەپىى حوكمەكانى برگه (1) ى مادده (20) له پەپرەوى ناوخۇى پەرلەمانى كوردستان - عىراق، ژماره (1) ى سالى (1992) ى ھەمواركرائى، دەستەى سەرۆكايەتى پەرلەمان برپارىدا كاتى دانىشتىنى ژماره (4) ى خولى پايزەى سالى (2) له خولى ھەلېژاردنى چوارەمى پەرلەمان، له كاتزىمىر (10) ى پېش نيوەپۇ رۇژى دووشەممە، رېكەوتى (2015/9/21) بىت و بەرنامەى كارى دانىشتەكە بەم شىوہىه بىت،

1. بەردەوام بوون له سەر گەفتوگۆگردنى پەپرەوى ناوخۇى پەرلەمانى كوردستان، كە لەلايەن لىژنەى كاتى بۇ پىداچوونەوى پەپرەوى ناوخۇ ئامادەكرائە، بەپىى برپارى ژماره (26) ى سالى (2014) و برگه (8) له مادده (56) مى ياساى ھەلېژاردنى پەرلەمانى كوردستان ژماره (1) سالى (1992) پالېشت بە مادده (94) ى پەپرەوى ناوخۇى پەرلەمانى كوردستان ژماره (1) سالى (1992) ى ھەمواركرائى، له دەستپىك داوا له بەرپىز سكرتېرى پەرلەمان دەكەين كە پوختەيەك له كۆنووسى دانىشتىنى پىشوو پەرلەمانى كوردستان بخویننەو، فەرموو،

بەرپىز فخرالدين قادر عارف/ سكرتېرى پەرلەمان:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەناوى خوای گەرەو بەخشیندەى میهرەبان، پوختەى دانیشتنى ژمارە (3) لە بەروارى (2015/9/20) بەم شیۆهیهى خوارەو بوو،

1 - دەستپیکردنى دانیشتن لەلایەن سەرۆكى پەرلەمانەو.

2 - خویندەنەو پوختەى دانیشتنى پېشوو ھەرەوھا خویندەنەو نای ئەندامانى پەرلەمانى ئامادەنەبوو لەلایەن سكرتېرى پەرلەمانەو،

3 - گفتوگۆکردن لە سەر پەپرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان كە بۆ دانیشتنى ئەمپرۆ دواخرا،

بەرپىز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپىز سكرتېرى پەرلەمان، داوا لە بەرپىزىان دەكەین كە نای ئامادەنەبوانى گۆبوونەو پېشووى پەرلەمانى كوردستان بخوینتەو، فەرموو،

بەرپىز فخرالدين قادر عارف/ سكرتېرى پەرلەمان:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ناوى ئەندامانى پەرلەمان لە دانیشتنى ژمارە (3) ناسایى لە بەروارى (2015/9/20) مۆلەت پیدراو بوون یان بى مۆلەت ئامادە نەبوون بەم شیۆهیهى خوارەو، 1. ناری محمد (ناری ھەرسین) مۆلەت، 2. ئیثار ابراھیم - مۆلەت، 3. تحسین اسماعیل - مۆلەت 4. پەرى صالح - مۆلەت 5. جمال عثمان - مۆلەت 6. جودت جرجیس - مۆلەت، 7. دلیر مصطفى - مۆلەت 8. سھراب میکائیل - مۆلەت 9. شیركۆ جودت - مۆلەت 10. گۆران ازاد - مۆلەت 11. صالح بشار - ئامادەنەبوو، 12. عبدالله جاسم - مۆلەت 13. عمر صالح - ئامادەنەبوو 14. كەژال ھادی - مۆلەت، 15. كنعان نجم الدين (حاجى كاروان) مۆلەت 16. ماجد عثمان - مۆلەت 17. محمد علی - ئامادەنەبوو، 18. محمود عمر - مۆلەت)

بەرپىز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، بۆ بەرپىز سكرتېرى پەرلەمان، ئیستا دەچینە سەر بپرگەى (1) لە بەرنامەى كارى دانیشتنى ئەمپرۆمان كە بریتىیە لە بەردەوام بوون لە سەر گفتوگۆکردنى پەپرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان، كە لەلایەن لیژنەى كاتى بۆ پیداجوونەو پەپرەوى ناوخۆ ئامادەكراو، با لیژنەى كاتى پەپرەو بفرموون بۆ سەر منەصە بۆ دەست پیکردن بە گفتوگۆ، فەرموو ماددەى (21) بخویننەو بۆ ئەو پەپرەوى بیخەینە گفتوگۆو.

بەرپىز گەشە دارا:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەشى چوارەم ئەندامىتى: ماددەى (21) دروستى ئەندامىتى، راي یەگەم: راي بەشیک لە ئەندامانى لیژنە پىیان وایە دەبیت دروستى ئەندامىتى لە پەپرەو بمینیت بەم شیۆهیه بىت: 1. مەبەست لە دروستى

ئەندامىتى دۇنيا بۇنە لە بارى ياساى ئەندام لە كاتى پېشكەش كىردى داواكارى بۇ پالاوتنى تاكو راگەياندىنى ئەنجامەكان و بوونى بە ئەندام، بەپىي ئەو مەرجانەى كە لە ماددەى (21) لە ياساى ھەئىزاردنى پەرلەمانى كوردستان ژمارە (1) سالى (1992)ى ھەمواركارا، ئامازە پىدراو،

2- پەرلەمان لە رىگەى ھەئىزاردنى لىژنەىگەى كاتى لە سەرەتاي ھەموو خولىكى ھەئىزاردن پىك دەھىنىت بۇ پىداچوونەو بەو تانانەى پېشكەش كراون لە سەر دروستى ئەندامىتى، پىك دىت لە ژمارەىك ئەندام كە لە (5) كەمتر نەبىت و، لە (7) زياتر نەبىت، بەمەرجىك لە نىوان ئەندامانى لىژنە ئەندامانى تانە لىدەر يان تانە لىدراو لە سەر دروستى ئەندامىتى تىدا نەبىت، لىژنە كە لە يەكەم دانىشتنى دا سەرۆك و بىرپاردەرىك بۇ خۆى ھەئەبىزىرىت و كارەكانى بەپىي ئەو حوكمە تايبەتايانەى كە بۇ لىژنەكانى پەرلەمان دانراون لەم پەپرەوودا بەرپۆە دەبات.

3- ھەموو ئەندامىك مافى ھەيە تانە لە ھەر ئەندامىتى بدات، ھەرودھا ھەر پالىوراوىك لە لىستى براوہ بۇى ھەيە تانە لە ئەندامىتى ئەندامى براوہ لە لىستەكەى خۆى لە پەرلەمان بدات و داواى پوچەل كىردنەوہى ھەئىزاردنى و دروستى ئەندامىتەىگەى بكات و لە ماوہى (30) رۆژ، لە سوپند خواردىنى ئەندام.

4- تانەكان بە نووسىن لە ماوہى وەرزى ياسادانانى يەكەمى پەرلەمان، داواى ھەئىزاردن پېشكەشى سەرۆك دەكرىت و ئەویش ئاراستەى لىژنەى پىداچوونەوہى دروستى ئەندامىتى دەكات.

5- لىژنە وىنەىگەى تانەكە بۇ ئەندامى تانە لىدراو دەنىرىت، بۇ ئەوہى لەو ماوہىە بۇى دىارى دەكرىت بەرگرى خۆى پېشكەش بكات، ھاوكات بۇى ھەيە ئەو بەلگانە ببىنى كە لە سەرى پېشكەش كراون.

6- لىژنەكە پىداچوونەوہ بە داواى تانە لىدان دەكات و بۇى ھەيە ھەموو كۆنووس و بەلگەكانى پەيوەست بە ھەئىزاردنى ئەندامى تانە لىدراو ببىنىت و بانگەيشتى شاھىد كەسى شاھزا بۇ گەيشتن بە راستى بكات، ھەرودھا راپۆرتەكەى لە ماوہى كە لە (30) رۆژ، زياتر نەبىت لە رۆژى ناردنى داواكە پېشكەش دەكات، داواتر پەرلەمان دروستى ئەندامىتى بە زۆرىنەى دوو لە سەر سى دەنگى ئامادەبووان يەك لا دەكاتەوہ.

7- لە كاتىكدا كە تانەكە جدى نەبوو يان زانىارى نادروستى لە خۆ گرتبوو بە ئامانجى لەكەداركردنى ئەندام لىژنە راپۆرتىك دەداتە سەرۆكى پەرلەمان ئەویش بۇى ھەيە بىداتە دادگاى لىكۆلىنەوہى تايبەت بۇ گرتنەبەرى رىو شوپنى ياساى بەرامبەر تانە لىدەر، ھەرودھا بۇ تانە لىدراو ھەيە خۆى ئەم رى و شوپنە راستەوخۆ بگرىتە بەر.

راى دووہم: بەشىكى ئەندامانى لىژنە پىيان واىە پىويست ناكات دروستى ئەندامىتى لە ناو پەپرەو ھەبىت و زيادەىە.

بەرپۆز دىوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

كى قسەى ھەيە لە سەر ئەم ماددەىە؟ مامۇستا عبدالرحمن نوقتەى نىزامى؟

بەرپىز عبدالرحمن فارس (ابوکاروان):

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من پىم باشە لە جياتى ئەوھى ئىمە موناقلەشەپەكى زۆر بکەين خۆى دوو را ھەپە، بخرىتە دەنگدانەوھ
کۆتايى پى بىنى، چونکە راي يەکەميان پىم وابى ئىشى کۆمسيۆنى ھەلبژاردنەکانە لە راستيدا لىرە
دەكرىت،

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەس ھەر دەبى موناقلەشە بکرى، ھەندىک لە ئەندامان پىيان وايە کە بمىنى، ھەندىک لە ئەندامان پىيان
وايە لا بىرى، ھەر دەبى موناقلەشەى ئەوھ بکرى، چونکە ھەندىک لە ئەندامان رايان وايە کە بمىنى،

بەرپىز فخرالدين قادر عارف/ سكرتېرى پەرلەمان:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەم ئەندام پەرلەمانە بەرپزانە ناوى تۆمارکردووه بۆگفتوگۆکردن لە سەر ماددەى (21)ى پەپىرەوى ناوخۆ
(قادر وتمان، فرھاد ھەمە صالح، تەلار لطيف، شوان شىخ احمد، فەمان فيصل، عباس غزالى، شيلان
جعفر، سالار محمود، مروان گەلالى، شىركۆ ھەمە امين، بەھار عبدالرحمن، بەزاد دەرويش، ايوب عبداللە،
پەروا على، ابو کاروان، ايدن معروف، غريب مصطفى، بىستون فائق، جوان اسماعيل، شكريه اسماعيل، د.
سرود سليم، قالا فرید، د. شوان قەلادزەبى)

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو بەرپىز قادر.

بەرپىز قادر ئۆتمان:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من لەگەل راي يەکەمم، راي يەکەمان لا پەسەندە، کەواتە دروستى ئەندامىتى بمىنى، چونکە راستە
کۆمسيۆن بۆ ئەم مەبەستە بە ئەركى خۆى ھەلئەستى و دىراسە دەکات، بەلام لەوانەپە ھەندىک لە
مەرجهکانى خۆ کاندید کردن لەگەل ھەندىکیان جياوازی ھەبىت، بۆ نموونە لەوانە زوو کۆمسيۆن بگات
بەو راستىەى کە کەسەکە ھاوولاتی کوردستانى عىراقە يان لە رووى تەمەنەوھ ئەمە زوو يەک لا دەبىتەوھ،
بەلام کۆمەلتيک مەرجى تىداپە کاتى زياترى پىويستە و، کۆمسيۆنىش لەو فەترە زەمەنىەى کە کەسەکان
خۆيان کاندید دەکەن تا راگەياندن پەسند کردنى ياخود رەتکردنەوھى کاتى زۆرى لەبەر دەست دانىپە،
بۆپە دروستى ئەندامىتى بمىنى، خالى سىيەميش: پىم وايە کە ئەو ماوہىەى کە (30) رۆژە تەحدید کراوہ
کەمە، من پىم وايە ئەم دەرگاىە ھەر ئاوالا بىت و، ئەگەر ئەم دەرگاىەش ئاوہلا نەبىت ئەوہ ماوہکە زۆر
کەمە بکرىت بە (90) رۆژ، لەبەرئەوہ (30) رۆژ زۆر کەمە بۆ ئەوھى کە کەسىک ئەگەر خوا نەکردە
دروستى ئەندامىتى تەواو نەبوو (30) رۆژ يان بەلگە نەبىت يان ئەگەر بەلگەش ھەبىت چاو پۆشى لى
بکرى لەوانەى کە بەلگەيان لەبەر دەست داپە، بۆپە (30) رۆژ پىويستە دەرگاگە ئاوہلا بىت کە ئەمە

بەرپىز عبدالرحمن فارس (ابو كاروان):

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

من لەگەل راي دوووم دام لەبەرئەووى كۆمسيۆنى بالا شەرتەكانى داناو، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك شيركو.

بەرپىز د. شيركو حەمە امين:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

من لەگەل راي دوووم دام، واتە بە پيويستى نازانم ئەم ماددەيە ھەبىت، لەبەر ئەم ھۆكارانە، يەكەم: كانديد كە سويندى خوارد بەپيى ياسا دەبىتە ئەندامى پەرلەمان و، ھەموو ماف و ھەقىقىي ئەندامىتى پەرلەمانى ھەيە و، پيويستە ئەم پڕۆسەيە پيش سويند خواردنى ئەنجام بدرى، و ھەر ھەروھا ئەمە كارى كۆمسيۆنى سەربەخوى ھەلبازدەنەكانە و، پيويستە مەرجەكانى كانديد فەراھەم بكات لەوى يەك لايى بكرىتەو و، خائىكى تر دەشيت ئەمە بسپىردريت بە دادگاي بالا ياخود دادگاي تەمىز بۇ يەك لايى كردنەووى ئەم كيشەيە و، خائىكى تريس ئەوويە كە لە راستيدا تا ئىستا لە پەرلەمانى كوردستاندا ھالەتى وا رووى نەداو، يەعنى ئەم مەرجە لە پەيرەوى ئەم ماددەيە لە پەيرەوى ناوخۇشدا ھەبوو تا ئىستا لە پەرلەمانى كوردستاندا ھالەتى وا رووى نەداو و، رەنگە ھەمووشمان مولاھەزەشمان ھەبوو بىت لە كاتى خۇيدا، بەلام بەھەر حال من ناچمە ئەو تەفاسىلەو، بۇيە لە سەر ئەو ئەندامانەى لە خولەكانى رابووردوو دابوون ھەلبەتە مەبەستەم لەوويە، بۇيە من لەبەرئەم ھۆيانە لەگەل خالى دەم دام و، بە زيادەى دەزانم و، ئەگەر ھەر ھاتوو راي يەكەم سەرکەوت، ئەوا من بە پيويستى دەزانم پيش ئەووى سويندى ياسايى بخوا ھەر ئەندامىك ئەم رىكارەى لەگەلدا بگيرىتەبەر، وانا ناكرىت ئەندامىك سويندى ياسايى بخوات و بىي بە پەرلەمانتار و ماف و حقوقى پەرلەمانتارى وەربرى ئىنجا بىي ئەم رىكارەى لەگەلدا بگيرىتەبەر و، لە راستيدا ئەمە ئىشى پەرلەمانىش نىيە جىبەجىي بكات، بۇيە من لەگەل راي دوووم دام، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋىكى پەرلەمان:

كاك فەمان فەرموو.

بەرپىز فەمان فيصل:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ئىكى سولبين كارى پەرلەمانى مانە ئەقى رەئىيا ئىكيە كو دقئتن ئەف بەشى تەعنا ليدانا دروستيا ئەندامەتيا پەرلەمانيا د كەتن دقئتن بمىنئتن، بەس بتنى ھندەك سەرنج مە ھەنا كو ئەو زى خالە ئىكى دەسپىكەتن، ئىكيش كارا ئەساسيا پەرلەمانى، دەست پىكا دەست بكار بوونا وى دقئت ئەف لىزنە ھەبىت پىكھىنانا تلقائىەن، يەعنى پشى بورينا مەسەلەن دوو رۇزا، سى رۇزا يەكەم دانىشتن دقئتن ئەف لىزنا بىت پىكھىنان، بەس لقىرى پىچەك تەناقوز ھەيە كو دەمەك دىبىزى مەرجەكى ئەندامىت وى لىزنى نابىتن

تانە لیدەر یان تانە لیدراو بن، کەواتە ئەگەر ل دەست پێکی پەرلەمانی لیژنەك پیکهینابیتن چاوا ئەو دیتن زانین گو ئەندامییت فی لیژنی نیت تانە لیدەر و تانە لیدراو؟ ئەفە ئیک، دوو، ل خالە شەشی بەحسیت دکەتن بیژتن پەرلەمان دروستیا ئەندامییت زۆرینا دوو ل سەر سی ئیکلایی کاتن، مەبەست لفیژی گەلەك وازیح نینە، دروستیا ئەندامیەتی چاوا ئیکلایی کەتن؟ ئەگەر بەلگە نەبی گو ئەف تەعنا هاتیە لیدانی ل جیهی خۆ دایە، چاوا پەرلەمان یەکلا بکاتن؟ ل بەر هەندئ فیژی پیچەك لیکنەکا دی بو فی ماددی زەروریه و ماناوی گەلەکا پیدفیە، سوپاس.

بەرئیز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو کاک فەرهاد.

بەرئیز فەرهاد حەمە صالح:

بەرئیز سەرۆکی پەرلەمان.

هیچ گومانە نیه کە هەمووتان دلسۆزن بو ئەم ولاتە، بەلام قسەکانم وه کو تییبینی ئە کەک تکا یە گویم لی بگرن.....

بەرئیز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

سەبارەت بەو ماددەیه؟

بەرئیز فەرهاد حەمە صالح:

بەلی سەبارەت بەو ماددە یە، پەر لەمان وه کو پەرزسیپ، پەر لەمانتار وه کو پەرزسیپ ئەو نەه گرنگ و گەورە یە کە ئەبی زۆر بە هەیبەت تر و زۆر بەرپزترهوه سەیری بکری لەو کورد ستانە، پەر لەمانی کوردستانیش پەرلەمانی نەتەوهیهکی داگیر و دابەش کراوه کە پەر لە مەشاکیلی ئەو ولاتە، لە بەر ئەوه دروستی ئەندامیەتی ئەگەر لە هیچ پەرلەمانیکی دنیا نەمینی پیویستە لە پەر لەمانی کوردستان بمینی، مەسەلەئ ئەندامیەتی لە پەرلەمانی کوردستان تەنیا مولکی ئەندامی پەر لەمان زیە، خەلکی کوردستان پەرلەمان هەئەبژیرن، بۆیە بەرای من هاوولاتییش بتوانی تانە لە ئەندامی پەر لەمان بدات، چونکە لەو ولاتەئ نیمة (100) سائە داگیر و دابەش کراوین، جاش، بەعسی، جەیش شەعبی، موخا بەرات، هەمووی لەو ولاتەئ نیمة هەبووه، راستە زۆری بە زۆری بووه، بە ئیحراج بوون بووه، ئەسلەن نیمة پیویستە لەو پەرلەمانە بنووسین لە پەیرەو ئەوهی کە باوک و دایکیشی لە ریزەکانی دوزمن بووبی بوی زیە بیته ئەو پەرلەمانە، پەر لەمانی کوردستان وا گالته یە؟ پەر لەمانی کوردستان پیویستە ئەوه نەه گەورە رابگرین هەرکەسی بیته ئەو پەرلەمانە هەست بکات گەورە ئەبی، پەر لەمان بچووک زیە، پەر لەمانی کوردستان پیویستە هاوولاتییش مافی تانە لیدانی هەبی لە ئەندامیەتی پەرلەمان، ئەک پەر لەمانتار، ئەوه بەیلینەوه، بلین هاوولاتی و ئەندامی پەرلەمان مافیان هەیه تانە بدن لە ئەندامیەتی بو نموونە من، ئەوه یەک، دوو، ئەوهی کە ئەلی لیستەکەئ خوی، تۆ بۆت نیه بەس تانە بەدی لە لیستەکەئ خۆت، بۆت هە یە تانە بەدی لە لیستەکانی تریش، ئەوه وهکو رەخنە لە خۆ گرتنەکەئ شاخە، نیمةیان فییر کردبو رەخنە لە خۆ

گرتن، بۆت نيه رەخنە لە موقابيلەكەت بگري، بەلام بۆت ھەيە لە خۆتى بگري، دووھم، بەراستی برادەران (30) رۆژ زۆر كەمە، (30) رۆژ تىپەر ئەبى سەدان كەس ھەيە ئەزانى بۆ نموونە من خائىن بووم ھەر بىرىشى ئەجى لەو (30) رۆژە، پىويستە (30) رۆژەكە كراوھبى، و ھاوولاتىش بۆى ھەبى تانە بدات لە مافى ئەندام.....

بەرپۆز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەداخەوھە كاتت تەواو بوو، فەرموو كاك عەباس.

بەرپۆز عباس غزالي:

بەرپۆز سەرۆكى پەرلەمان.

من لەگەڵ ئەوھم ئەو ماددەى بىمىنیتەوھ، چونكە دروستى ئەندامى مەرجىكە بۆ ئەندام بوونى پەرلەمان، بەلام بە گۆرانيكەوھ، خالى يەكەم بىمىن، خالى دووھم پىويست ناكات پەرلەمان لىژنە دابىن، لە كاتى ھەر گرفتیک و ئەنداميك دیتە پيش تانەى لى دەدرى يان تانە بىت با دەزگای دادوهرى يەكلايى بكاتەوھ.

بەرپۆز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو خاتوو بەھار.

بەرپۆز بەھار عبدالرحمن:

بەرپۆز سەرۆكى پەرلەمان.

من راي دووھم بە گونجا ئەزانم بەو ئىعتىبارانە، يەكەم ئەوھە كارى كۆمىسيۆنە، بە تايبەتيش كە ئىستا كۆمىسيۆنىكى سەربەخۆمان ھەيە لە ھەريمى كوردستان، بىگومان ئەوان بە دواى ئەوھە ئە چن كە لە مەرجەكانى كانديد ھاتووھە كە ئەو كەسانەى خويان كانديد ئەكەن لە ياساى ھەلبژاردن وەكو مەرج ھاتووھە، ئەو كەسە نابى ھىچ تانە و گومانىكى لەسەر بى، كەواتە ئەبى ئەوانە تەحقيقى ئەوھەيان كەرد بى، ئەوان دىراسەى ئەوھەيان كەرد بى، خالىكى تر ئەو كەسە دەنگى پىدراوھە لە لا يەن ھاوولاتىيەوھ، يەعنى دواى ئەوھە كە دەنگى پىدراوھە و بۆتە نوینەرى خەلك دواى ئەوھە ئەو كەرە بكەى نەگونجاوھ، ئەبى ھەر لە ئەساسەوھ ئەوھە بكەى، نەك خەلك دەنگى پى بدات دوايى بەو شىوازە، خالىكى تر لە راستى پەرلەمان موئەسسەسەيەكى تەحقيقى نىيە ئەوھە نەدى موئەسسەسەيەكى بەدوادا چوون و ياسا دەر كەرد نە، بۆ يە وەكو موئەسسەسەيەكى تەنفيزى ئەوھە جى بەجى بكات، لە ھىچ خولىكى پەرلەمانيش ئەوھە لە پرووى عەمەليەوھ جى بەجى نەكراوھ، بۆ يە من راي دووھم پى پەسندە، سوپاس.

بەرپۆز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو دكتور سرود.

بەرئىز د.سرود شېخ سلېم:

بەرئىز سەرۆكى پەرلەمان.

من پشتگىرى له خالى يەكەم ئەكەم كە ھەمووى بىمىنئەتەو، راستە لە كۆمىسيۇن ئەو مەرجانە ھەيە، بەلام ناكرى كۆمىسيۇن تەنيا فلاتەر بى، لە بەر ئەو ئەزانين و رەخنەمان ھە يە لە سەر كۆمىسيۇن، لە سەر ئەساسى موحاسەبەى حيزبى دروست بوو، سبەى، دووسبەى بە تەئكىد موساودەماتى حيزبى رۆلى سەرەكى ئەبى لەو بابەتە، پيشنيار دەكەم لە فەقەرەى دووم كە ئەلى لىژنەى كاتى لە سەرەتاي ھەموو خوليك ھەلدەبژىرى، پيشنيار ئەكەم تەقدىم و تەئخىر بكرىتەو، ئەگەر تەعون نەبى پىويست ناكات ئەو لىژنە ئەسلەن تەشكىل بكرى، يەئنى ئەگەر تەعون نەبى تەشكىل ناكرى، ئەگەر تەعون ھەبى ئەوكات لىژنە كە تەشكىل ئەكرى، سوپاس.

بەرئىز جعفر ابراھىم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو دكتور سرود، فەرموو كاك ئايدن.

بەرئىز ئايدن معروف:

بەرئىز سەرۆكى پەرلەمان.

من لەگەل ئەووم راي يەكەم زيادە، لەبەر ئەووى لە كاتى پالاوتن تا ھەلئىزاردن ورد بين كردن و لىكۆلئىنەو ھە دوستى ئەندامىەتى يەكەكە لە ئەركەكانى كۆمىسيۇنى بالاي ھەلئىزاردنى ھەرىمى كوردستان، سوپاس.

بەرئىز جعفر ابراھىم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو تەلار خان.

بەرئىز تەلار لطيف:

بەرئىز سەرۆكى پەرلەمان.

من لە گەل راي دووم مە، لە بەر ئەو ھۆكارا نە، يەك، پشتگىرى ئەو بەرئىزا نە ئەكەم كە فيەلەن وا يە كۆمىسيۇن ئەو كەسانەى ھەلئىزىردراون و دەرچوون و سوپىندنى ياسايان خواردوو بە فيلتەرى كۆمىسيۇن رۆيشتوو، لەبەر ئەو ئەو مەرجانەى تەواو كردوو، دواتر ئىمە ھەندى ميكانىزم ھە يە كە لە بىرگەى يەكەم نامازەى پى نەكراو ئەو كارى دادگاىە، ئەو كارى ئەو لىژنە يە نىە، ميكانىزمى ديارى نەكراو، بۆ يە گرنگە ئەو رپكارە ياسايانە بۆ نموو نە لەو حالەتا نە بدرىتە دەستەى نەزا ھە، ئىمە دەستەى نەزاھەمان ھەيە، ئەتوانن لە رپگەى دەستەى نەزا ھە لە كاتى بوونى ئەو شتانە كە لە ژىر چاودىرى پەرلەمانە ئەتوانين ئەو خالانە لەبەر چاو بگرين، ئەو شمان لە ياد نەچى لە ھەر حالەتەى ئىدىعاي عامان ھەيە، ئەگەر ماوہكەشى بەسەر چوو لە رپگەى ئەوان ئەتوانين كارى خوى لەسەر بكات، سوپاس.

بەرئىز جعفر ابراھىم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو شىلان خان.

بەريز شيلان جعفر:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

منيش لەگەڵ رەئى يەكەمم، بۆيە فسەكانم دووبارە ناكەمەوه، پشتگيرى ئەم هەفالا نە ئە كەم، بەريز كاك قادر وەتمان، بەريز فەمان، بەريز كاك عباس، سوپاس.

بەريز جعفر ابراهيم ئيميني / جيگري سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو مامۆستا غەريب.

بەريز غەريب مصطفى:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

من لەگەڵ ئەو رايەم كە دروستى ئەندامىەتى پيوستە بميني، بەلام تەنيا ئەوه نەدە بميني ئە گەر تانەيك سەريهەلدا لە ئەنداميك ميكانيزميك هەبى لە ناو پەيرەوى ناوخوى پەرلەمان كە چارە سەرى حالەتە كەى پى ب كرى، ميكانيزمە كەش پەيوە ندى نە يە بە پەر لەمانى كورد ستانەوه، پەيوە ندى هە يە بە داد گاي ئيكۆلئينهوه، واتە ئە گەر تانە كە جدى بوو سەرۆكى پەر لەمان بيدا تە داد گاي ئيكۆلئينهوه، بەلام داد گاي پابەند ب كرى، كاتى بۆ ديارى ب كرى بۆ چارە سەرى كيشەكە، بۆيە ئەو دەقەم دارشتوو (سەرۆكى پەر لەمان دۆسيەى تانە ليدانەكە پەوانەى داد گاي ئيكۆلئينهوه ئەكات، پيوستە دادگاش لە ماوهى يەك مانگ ئەنجامى داواى تانە ليدانەكە يەكلايى بكاتەوه و وەلامى پەرلەمان باداتەوه) سوپاس.

بەريز جعفر ابراهيم ئيميني / جيگري سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، ئەگەر زەحمەت نەبى ئەوه بنيري ئەوهى نووسيوته، فەرموو كاك سالار.

بەريز سالار محمود:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

هەبوونى مەرجى ئەندامىەتى گەنگە، هەر چەند ئەندامى پەر لەمان تا ئەوكاتەى ديتە هۆلى پەر لەمان پيشتر بە چەند فيلتەر يك تينه پەرى، بىرمان نەچى فيلتەرى كانديد بوون لە پيش فلتەرى ئەندامىەت يە، ئەوهش ئە سپيردرى بە كۆميسيونى بالاي هەلبژاردن، و بە ياساى كۆميسيونى بالاي هەلبژاردن و ئەو پەيرەوهى كە كۆميسيونى بالاي هەلبژاردن كارى پى ئەكات، بۆيە لە نيوان فلتەر بۆ كانديد بوون و فلتەر بۆ ئەندامىەتى ئەوه دوو مەسەلەى جياوازە، ئەوهى ئيستا پەيوەستە بە فلتەر بۆ ئەندامىەتى بەدىلى ئيمە مەسەلەى مەرجى ئەندامىەتى گەنگە بميني تەوه، من پرسيارىكم لە ئەندامانى بەريزى ليژنەى دەستوورى هەيه، پەيرەوه كەى ئيستا وەكو بەشيك لە بنەما وەرئەگيرى يان تەنيا راپورتە كە بە بنەما وەرئەگيرى لە كاتيكدا رام وا يە ئە سلى ماددهى (24) بە شى يە كەم كە ئەندامىەتى مەر جەكانى دروستى ئەندامىەتى دەستنيشان كراوه زۆر بە دەقىقى هاتوو، راستە كارى پى نەكراوه لە خو لەكانى راپردوو ئەم خو لەش تەبيەت يە پەرلەمان و سروسى عەمەل يە سىياسى و ديموكراسى و ابووه، ئەگەرنا تە سەورم وا يە لە ئايندە ئەم خالە ئەبیتە يەكى لە خالە گەنگەكانى ناو پەيرەوى ناوخۆ كە لەسەر مەرجى ئەندامىەتى و دروستى

ئەندامىيەتى كارى لەسەر بىكىرى، بۇيە مانەۋى ئەۋ بىرگانەى كە لە ئەسلى پەيرەۋەكە ھاتوۋە زۆر گىرنگىزە، ئەگەرنا بەشى دوۋەمى بىمىنئەۋە كارىكى باشە، سوپاس.

بەرىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك بىستون.

بەرىز بىستون فائق:

بەرىز سەرۋكى پەرلەمان.

من لەگەل راي دوۋەم، لەبەر ئەۋەى فلتەرىكى زۆر گىرنگ ھەيە، تەبەن پىشتىگرى ئەۋ قىسانەى ھاورپىيانم ئەكەم، دوۋبارەى ناكەمەۋە، يەكى لەۋ فلتەرە گىرنگانەى ئەندامانى پەرلەمان دەنگى خەلكە، بە تايبەت بۇ ئەم خو لە و خو لەكانى دا ھاتوۋ كە قائىمە كە كراۋە يە، يەنى خەلكى كوردستان دەنگ و بىر يارى داۋە كەسىك بىتتە ئەندامى پەرلەمان، چۆن ئەۋ خەقە لە خەلكى كوردستان ئەسەنى؟ خۇ ئەگەر قەرار وابى ھەر كاندىدىك يەكى لەۋ خالە خراپانەى تىدا بى كەنەبىتە ئەندامى پەرلەمان بىگومان خەلكى كوردستان ئەتوانى عقوبەى بدات و نەھىلى بىتتە پەرلەمانەۋە، بۇيە ئەكرى ئەۋەى ئىستا باسى ئەكەين ئەۋ توند كىرنەۋەيە ئەكرى لە كاتى ئىنتىخابات و ئەۋ رەئىشەش كە دوىنى جىگەى نىقاش بوو لە نىۋان ئىمە لەگەل كۆمەلىك بابەتى تىش ئەۋ دەست بەرىن بۇ تەعدىل كىرنى ياساى ئىنتىخابات، بەلام لىرە ئەندامىيەتى لە ئەندامىكى پەرلەمان بىسنىن ئەى رەئى خەلك چى لى بکەين كە ئەۋ ئەندامە (30، 40) ھەزار دەنگى ھىناۋە؟ بۇيە ئەۋە پىچەۋانە ئەبى لەگەل رەئى خەلك، سوپاس.

بەرىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك فەرھاد.

بەرىز فەرھاد ھەمە صالح:

بەرىز سەرۋكى پەرلەمان.

ئەگەر كابرەك گەيشتە پەرلەمان و بەۋ ھەموو فلتەرەنە دەر چوو، گەپىشتە ئىرە، رىقمە ھەلنە ستىن لە خولى يەكەمى پەرلەمانەۋە بەسى دەرکەم تا ئەگاتە ئىستا...

بەرىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۋكى پەرلەمان:

ئەۋە نوقتەى نىزامى نەبوو كاك فەرھاد، موناقتەشە بەردەۋامە، فەرموو كاك بەھزاد.

بەرىز بەھزاد دەرويش:

بەرىز سەرۋكى پەرلەمان.

بۇچوونا من دروستيا ئەندامىيەتيا تا بىتە سەلماندىن سى قۇناغە، قۇناغە ئىكى كاندىد كرنا، مەرجىت كاندىد بوونىنە، ئەقە ئەركى كۆمىسىۋىيە، قۇناغە دوى پىشتى راپگەھاندا ئەنجامان، ئەقەش كۆمىسىۋىن دگەل مەھكەمە تەمىزى، گەلەك جارەش تەعنا ھاتىە لىدان، مەر ھەلا سى ئەندا مەتيا، پىۋىستە ل ھۇئا پەرلەمانى، ئەم لگەر ھەنىدىن كو ئەف قۇناغا سى بىمىنىت، دروست بوونا ئەندامىيەتى پەرلەمان فىعلەن با

ليژنه پيک بينيت، ئەم دگەل رەئيا ئيکين، چونكى قەناعەتم وايە فلتەرەكى يەدەگە يە، پيويستە بمينيت، خالە دووش ئەم دگەل هەنديين کو سيبەم بەحس دکەت (30) رۆژ بۆ چوونا مە مە، ببیتە (60) رۆژ باستر بيت، و خالە شەشيش پي باشە کە بيژيتن دواتر پەر لەمان دورستی ئەندامیەتی بە زۆرینەى سى لەسەر دوو ئەو دەى بێتە جى کو بيژيتن ئەگەر ئەف تەعەنە هاتنە سەلماندن سەرۆکا پەر لەمانى پيشکە شى وئ لیستی بکەتن، و ناگادار بکات و ئیکلا بکات، نەپە تە دەنگدانە پەر لەمانى باسترە ب فقهنا عەتا من، سوپاس.

بەريز جعفر ابراهيم ئيميني / جيگري سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو کاک ئەيوب.

بەريز ايوب عبدالله:

بەريز سەرۆکی پەرلەمان.

م نيش له گەل راي دوو مە، له بەر ئەو دەى ئەو دەى بارە کرد نەو دەى کارى کۆمى سيۆنە، وەك ئەلین وەردانەو دەیتە، تا ئیستاش ئەو ماددەیه له پەپرەوى ناوخۆ هەبوو و جى بەجى نەگراو، تەنیا پەپرەوى ناوخۆى پى قەبە گراوو، خالیکى تر ئەو دەیه کە پيويستە فلتەرەکانى کۆمى سيۆن بەهیزتر بکرى، چونکە لەگەل راپهکەى يەكەم باسى ئەو ئەکات ئەگەر تانە لەسەر ئەندامىک هەبوو، زانیاریەکان نا دروست بوون ئەو ئەیحالەى دادگایەکی تايبەت ئەکرى، کەواتە با بۆ هەردوو حالەت، بۆ دروستى و نا دروستى با ئیحا لە دادگای تايبەت بکرى، چ پيويست ناکات ئیمە له ناو پەرلەمان لیژنەى بۆ پیکبێنین، و هە ندی له هەفالان ئەلین پيش سویند خواردن، باشە ئەندامىکی پەرلەمان کە سویندى یاسای نەخوارد بووبیچ، نەبووبیتە ئەندام، چۆن ئەتوانى ببیتە لیژنە له سەر پالیوراویک؟ پالیوراو چۆن ئەتوانى ببیتە لیژنە له سەر ساغ کردنەو دەى ناوى پالیوراویکی تر کە بزانی دروستە، سویندى یاسای نەخواردوو و نەبۆتە ئەندام، بۆ یە وا بە پيويستى ئەزانم کە رۆوبەرۆوى دادگای تايبەت بکریتەو، سوپاس.

بەريز جعفر ابراهيم ئيميني / جيگري سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو کاک علی.

بەريز علی علی هالۆ:

بەريز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەگەر بۆم بە خالى پەپرەو حیساب بکەن مەمنون دەبم، نازانم خالى پەپرەویە یان نا.....

بەريز جعفر ابراهيم ئيميني / جيگري سەرۆکی پەرلەمان:

ئەبى خالى پەپرەوى بى.

بەريز علی علی هالۆ:

من پشتیوانى سەد له سەد له قسەکانى بەريز فەرهاد سەنگاوى ئەکەم، زۆر سوپاس.

بەرئیز جعفر ابراهیم ئیمنیکی / جیگری سەرۆکی پەرلهمان:

ئەوش خالی نیزامی نەبوو، فەرموو دکتۆره فالاً.

بەرئیز د.فالاً فرید:

بەرئیز سەرۆکی پەرلهمان.

من پشتگیری رای یەكەم ئەكەم، بە زیادەشی نازانم، پێویستە هەبێتن، دروستی ئەندامیەتی چونكە ئە گەر تەتبیقیش نەكرابى عادەتەن كە پێویست ئەبى ئینجا تەشریح نەقسی لى ئەكەوێتەوه، ئە گەر بگەرێنەوه بۆ یاسای هەلبژاردنی پەرلهمانی كوردستان لە ماددەى (56) لە بڕگەى (11) ئەللى (یەكلایی كردنەوهى ئەو تانانەى پێشكەش كراون لە بارەى دورستى هەلبژاردنی ئەندامەكانى، ئەندامیەتیش بە زۆرینەى دەنگى دوو لەسەر سببى ئامادە بووانەوه نەبى هەلناوێتەوه)، واتە ئەوه وه كو قاعیدە عامە هیئانویەتی كە دروستی ئەندامیەتی یەكێكە لەو هۆكارانەى ئەكرى ئەندام پەرلهمان ئەندامیەتی خۆی پى لەدەست بدات، ئەوهی كە لە ناو پەپرەو هاتوو و وردە كاری ئەو بابەتەیه، واتە لە ناو قانونی هەلبژاردن باسى كردوو كە یەكی لەو خالانەى ئەندامیەتی پى لەدەست دەدهی ئەوهیه كە ئە گەر دروستی ئەندامیەتیت تەواو نەبى، ئینجا پەپرەوی ناوخوا هاتوو وردی كردووە لە دەستدانى ئەو ئەندامیەتیه چۆنە، بەو شیوازەى هاتوو، تەنیا داواكاری من ئەوهیه لە ئەندامانى بەرئیزی لیژنە كە پێداچوونەوهیهك بۆ ئەو خالە بکەن لە کاتی سیاغە كردنەوهی، دەنا تەئکید لەسەر مانەوهی ئەكەم، بە زەروریشی ئەزانم، سوپاس.

بەرئیز جعفر ابراهیم ئیمنیکی / جیگری سەرۆکی پەرلهمان:

سوپاس، فەرموو مامۆستا.

بەرئیز شوان مصطفى قەلادزەبى:

بەرئیز سەرۆکی پەرلهمان.

منیش لەگەل رای دووهمم، لەبەر ئەوهی جەماوەر دەنگى پێداوه، ئەوه تەداخولە لە رەئى خەلك، بەلام پێویستە فلتەرەكانى كاندید كردن زیاتر بكرين، و لەگەل بەشیکى زۆرى رەئیهكانى كاك فەرهاد سەنگاویم، ئەوهی كە مەسەلەیه خیانهتی نیشتمانی و نەتەوهیی و بەعسى بوونە ئەوانە زیاتر چڕ بكریتەوه، چونكە لە خو لەكانی پێشوو ئەوه هەندى لەو هەلانه بووه، و ئەو موحهقیقانهی كە عیلاقەیان بە كاروبارى یا سایهوه هەیه زیاتر لە یا ساي هەل بژاردنی كۆمى سیونى بالای زیاتر رۆل ببینن، و ئەو بابەتەى تەندورستیش تا ئیستا هەیمەنەى حیزب بەسەر زۆر شت زالە، ئە گەر بمینى لەوانە یە یەكی تۆمەتی بۆ دروست بكرى، ئەگەر هیچشى نەبى، وهكو چۆن ئیستا ئەبینن لە راگەیانندنەكان باس ئەكرى، سوپاس.

بەرئیز جعفر ابراهیم ئیمنیکی / جیگری سەرۆکی پەرلهمان:

سوپاس، فەرموو پەروا خان.

بەرپز پەروا علی:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

منیش بە ھەمان شیوہ لە گەل ڤای دووہ مە، چونکە لە راستی دا ئەو کارە ئەکەوێتە ئە ستۆی دوو مۆئەسەسە سە، تر، کە ئیمە کۆمیسسیۆنی بالامان ھە یە، و دادگا شمان ھە یە، ئەتوانین ئەو شتانە بەوان ڤاسپیرین، بەلام ئەکرێ مەرجی ئەندامیەتی توندو تۆل تر بکریتەو، دواتر ئەوکاتی کە پەرلەمانتار یان ئەو کەسە کە کانید دەبیئت و دواتر دەر دەچیت و سویندی یاسای دە خوات، پیم وا نییە وا بە ئاسانی ئەندامیەتی لیبسەندریتەو، لەبەر ئەو زۆر گرنگە لەو کاتاندا کۆمیسسیۆنی بالای ھەلبژاردن کە ئیمە یان سیقەمان پیمان نییە یان ئەگەر سیقەمان پیمانە مەرجەکان توندو تۆلتر بکریت، بۆ ئەووی کە ئەو نەر کە ئەرکی ئەوان بیئت.

بەرپز د. جعفر ابراھیم ئیمینکی / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس بۆ پەروا علی، د. جوان اسماعیل فەرموو،

بەرپز د. جوان اسماعیل عزیز:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

من لەگەل خالی دووہ مە، دروستی ئەندامیەتی ئەووی ئەمینیئت لە گەل برادران، چونکە بلفعل فلتەریک دابنریت لە کۆمیسسیۆن کۆمەلێک مەرج ھە یە، واتە ئەندام پەرلەمان ئەو مەرجانە ی بێنیوہ مەعقول نییە ببیئتە نوینەری خەلک پاش سویندەکە ی بیی تەعنی لیبدە، بلایت بسم الله، تۆ راست تەعنی لیدان لە ئەندام پەرلەمانی دەست پیکە ی، لەگەل ئەمەدا نیم زۆریش ئیتلاعم کرد لەسەر پەیرەوی ناوخوی ولاتان بە تایبەتی پەیرەوی ناوخوی عیراقتی مەسەلە ی تەعنی باس نەکراو، دووہ لە گەل ئەوہدا نیم ئە ندام پەرمان پاش سویندخواردنی لە پەرلەمان تەعنی لیبدریت و پاشا ئیقتیراحیش بدە ی کە ھاوولاتیشت تەعنی لە ئەندام پەرلەمان بکەن، کە تۆ وا لە نوینەران ی پەرلەمان بکە ی کە ئەوان کردوو یا نە نوینەری خۆ یان، ئە گەر ھات و عەلامەت ئیستیفھامەک لە سەر ئە ندام پەرلەمانیک ھەبیئت یان رابردوو یان خراپ بیئت، مەعقول نییە تۆ تەعمیمی بکە ی لە سەر ھەموو ئە ندام پەرلەمان نەکان، ئە مە ھە یبەتی پەرلەمانی پی دەشکیت ئەندام پەرلەمان ھە یە لە قاعە ی دانیشتووہ لەو خولە و خولەکانی رابردوو، ئە سحاب حەقن، ئەسحاب میژوو یەکی خاوینن و سلوکیکی میھەنی بەرز و لە شوینی بەرز ھاتوونە و خزمەتی ھاوولاتی کوردستان بکەن و بەرەو پیشەوہ ببەن، من لەگەل مەسەلە ی تەعنی ئەندام پەرلەمان نیمە و ئە مە کاری کۆمیسسیۆنە و کاری پەرلەمان نییە، سوپاس.

بەرپز د. جعفر ابراھیم ئیمینکی / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، د. شکریە فەرموو.

بەرپز د. شكريه اسماعيل مصطفى:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

من له گەڵ رای یه كه مەم، پيەم باشه ئەم فلتەره بيمينتەوه، وه كو مه سه له ی كوردی هه یه ده لايت ئەوهی بەرپزی پاك بێت له هیچ شتێك ناترسیت، دیاره من به پپویست دهزانم له سالانی رابردوو هه م له پەرلەمانی كوردستان و هه م له پەرلەمانی عێراق توانیویانه بین به ئەندام پەرلەمان له كاتیكدا كه شتی خرابیان له سەر بووه، بۆیه دروستی ئەندام و هیشتنه وهی ئەم فلتەره به دروستی دهزانم، سوپاس.

بەرپز د. جعفر ابراهیم ئیمنی / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس ، رای لیژنه، كاك د. فرست فرموو،

بەرپز د. فرست سۆفی علی:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

له بنه رهندا ئەم راپه به دوو را هاتوو، بۆیه له وانه یه ئیمه له ناو ئە ندامانی لیژ نه ش تیروانی نی جیاواز هه بییت، بۆیه زۆر ئاساییه، به ئام ئەوهی كه په یوهسته به خۆم چهند خائێك دهخه مه پوو و دوا برپاریش بۆ ئیوهی بهرپزه، له ههردوو حاله تدا ئیمه نابینین پيشیل هه بییت، به ئام ئەو روونکردنه وانه ی پيشكه شی دهكهن ته نیا بۆ بهر چا وروونی ئیوهی بهرپزه، خالی یه كه م ئەوه ندهی ئیمه بهر چا وروونیمان له پپه وهی ناوخوی ولاتانی دونیا پیداهه راین و بینیمان بیجگه له پپه وهی ناوخوی عێراق زۆر بهی ئەو پپه وانه ی سهیرمان كرد دروستی ئەندامی تییدا هاتوو ته نانه ت به پپه وهی هه ندیک ولاتی ئەوروپیش كه له لای ئیمه هه ن، هه ركه سیك هه ز بکات ده توانین بخره یه به رده ستی، خالی دووه م، له بهر چی هه ولما ندا زۆر بهی ئەو ئستانداردانه ی له پپه وهی ناوخوی دونیا هه یه لیڤه جی بکه یه نه وه؟ چونکه پپه وهی ئیمه ته واهه بییت ئیستا به کۆمه لیك مستندی له لای کۆمپانیای ئین دی ئه ی و ئەوانه، كه ته وایش بییت وهی ده گرن بزانه ئەو مه اعیرانه ی له پپه وهی ولاتانی پيشكه وهتوو هه یه ئیمه جی به جی مان کردوو، بۆیه ئیمه هه ولماندا له و خه ته گشتیه كه پپه وهی ولاتان تۆماریان کردوو پابه ند بین پپه وه و بنوو سین و مه به ستم لیڤه هه بییت، خالی دووه م کاتیک ئەم بابه ته مان لیڤه دارشتوو کۆ مه لیك زه مانا ت دراوه ته ئە ندامی پەر له مان، ئەوهی كه تانه ی لیده دریت، جاری وهك ئەوهی د. فالاً باسی كرد له مادده ی (56) له فه قه ره ی (11) له ناو یاسای هه لبژاردن ته سببیتی کردوو كه ده بییت دروستی ئەندامی هه بییت، كه چۆن لیژنه یه ك پیک بییت و ئەو لیژنه یه ده بییت به لگه ی هه بییت و ئەو به لگانه كه سی تانه لیڤه و ببینیت و كه سی تانه لیڤه و دیفاع له خوی بکات و ئەوجا دی ته پەر له مان و به دوو له سەر سیی ئە ندامان و موده ی دیاریکراو، کۆ مه لیك ئیجرائات زۆر وه كو زه مان و ئە گه ر بییت و كه ی دیش بوو، وا تا ئەو فایله ی بۆ ئەو ئە ندام پەر له مانه دروست کراوه راست و دروست نه بوو ئەو ئەندا مه بۆی هه یه و سەرۆکی پەر له مان دهیدا ته مه حکه مه و لیكۆلی نه وه له گه ل ئەو كه سه دا ده کریت كه ئەو شته ناراسته ی بۆ ئەو ئە ندام پەر له مانه دهر کردوو هه شیکی زۆری ئەندامان باسی ئەوه یان كرد چۆن ده کریت یه کیك سویند بخوات و نوینه ری گه ل بییت و ئەو

ليژنه يه لى له سەر دروست بکړیت؟ و چېند مادده يهكى تر دواى ئه و مادده يه دین مه سله لى نه مانى ئه نداميتى و ئه وانه ئه گهر (3) سان و (11) مانگيشت ته واوت كړد بېت يه كيك له مهر جه كانى عوزو يه تت له دهست دا ئه وه ئه نداميتى له دهست ددهيت، ماناى وايه كه تۆ سيقه لى خه لكت وهر گرت و ته واو ئه وه سيقه لى ئه به دييه و په يوه سته به و شروتانه لى كه قانون بۆتى ديارى كړدوه، بۆ يه بۆ چى دانراوه؟ مادام كۆميسيون هه يه بۆ ئه مه هه بېت؟ ئه مه بۆ چېند حاله تيكه، ئه گهر شتيك به سهر كۆميسيوندا رت بوو يان كۆميسيون به سه به بيك له فتره كه لى كه ديارى كراوه نه يتوانى به سهر ئه و فلتره تيپه ريت له سهر پاشخانى ئه و كه سه يان ته نانه ت له ليسته كه لى خۆى به سه به بيك حزبه كه ت غه درى له تۆ كړد و يه كيكى تر پيش تۆى خست ئه و ئه ندامه هه م له ليسته كه لى خۆى و هه م عاميش ده توانيت له ئه و شروتانه لى كه هه يه و ديارى كراوه، جاريكى تر ته نكيد ده كه پنه وه مادام له ناو ياساى هه لېژاردنيش ئامازه پيكراره و گرنگه ئه و پيروه له گه ل ياساى هه لېژاردن بگونجيني و سه باره ت به پيروه لى ناوخۆ كه ئيستاش بهركاره، باسى كراوه ئيمه ده توانين له لاي ئيمه ئه وه ئه سله و ئه و پروژهى ئامده مان كړدوه ئه وه ئه سله بۆ مونا قشه، به لام هه ر مادده يه كه هه ر ئه نداميكى به ريزى په ر له مان پي باشه له پيروه لى بهركار پيشنيارى بكات به يني نه وه ده كريت به پالپشتى (2) كه س ببه (3) و بخه ينه دهنگدان و مادده لى پيشوو كه ئيستاستا بهركاره و كو خۆى په سه ندى بكه ين، بۆ يه ئيمه به ديراسه كړدى ئه م حاله تانه پيمان وايه كه بوونى ئه و بابته له بهر ئه و ئستانداردانه يه كه باس كړد له پيروه كه به زهروورى ده زانين، به لام جى به جى نه كړدى ماده كانى كه په يوه ستن به دروستى ئه نداميتى له سائانى رابردوه نابيت ببيتته سه به ب بۆ هه لگرتنى له قانونى عقوباتى عيرافى له سالى 1969 څخه دهرچووه مادده لى تيدايه تا ئيستاستا هه ر جى به جى نه كراوه و زور ئاساييه و ئه گهر مادده يه كه جى به جى نه كرا نابيتته ئه گهر بۆ لابردي، ئه و پاسا و نييه بۆ لابردي و دوا بپرياش بۆ ئيوه لى به ريزه، سوپاس.

به ريز د. جعفر ابراهيم ئيميني / جيگرى سه روكى په رله مان:

سوپاس ، كاك د. فرست فه رموو.

به ريز د. بهار محمود فتاح:

به ريز سه روكى په رله مان.

سه ره راي پشتگيريم له قسه كانى د. فرست، ئه و دوو رايه كه هات بۆ ليژنه كه له سهر چېند ئه سا سيك هات راي يه كه م، ئه ساس ئه وه بوو كه ده مانويست ئه نداميتى له فلتهر بۆ كانديد بوون جيا بكه پنه وه كه كاك سالار ئامازه لى پيكر و دهرفته لى تر بدرت بۆ ئه وه لى جاريكى تر پيدا چوونه وه بۆ دروستى ئه نداميتى ئه ندامان بكرت دواى ئه وه لى ده ببه ئه ندام، به لام زه مانا ت مان داوه، كه يه كيك له زه مانا ت ئه وه يه كه هه نديك به ريز پيشنيارى ئه وه يان كړد دهرگا كه والا بكرت، يه كيك له زه مانه كان ئه وه يه كه ئه و حه قه به خراب به كار نه هيترت موده مان ته حد يد كړدوه، تانه دان له دروستى ئه نداميتى ده بيت له وهرزى يه كه مى ده ستپي كړدى خوله كه دا بيت ، وانا نه كه دوايى له بهر هو كاريك بيت بين ئه م مادده يه به خراب

به کاربهرينریت له دژی ئه ندامان، بۆ يه ئهو زه مانه مان دا ناوه و يه کلايی کردنه وه کهش ﴿30﴾ رۆژ مان داناوه، بۆ ئه وهی که له لای لیژنه که ئهو مه سه له یه نه مینیت و جاریکی تر به هه لئاسراوی، ئه مانه زه مانن بۆ ئه وهی که ئه م مادده یه ئه گهر بمینیت به خراپ به کار نه هینریت و سه بارهت به و وتووێژانه ی که کرا پیم وایه ئهو پێشنیاره ی ﴿3﴾ کهس پشتگیری کرد که مودده که زیاد بکریت ئه وهش نییه ئهو روونکردنه وه یه مان دا دواتر دهنگی ئه ندامان یه کلايی دهکات، ههروهها ئه وهی پالپشتی مان کرد بۆ دانانی ئه و رایه، جگه له وهی یاسای هه لئباردن که باس کراو له یاسای هه لئباردن که له مادده ی ﴿56﴾ هاتوو و له دهستوری عیرق هاتوو، بۆ یه له پێرهوی په رله مانى عیراق نه هاتوو له مادده ی ﴿52﴾ له دهستوری عیراق که باس له ئیشه کانی په رله مان دهکات دهلیت (بيدو مجلس النواب في صحة عضوية اعضائه خلال ثلاثين يوما من تاريخ تسجيل الاعتراض باغلبية ثلثة اعضاء) واته له پێرهوی ناوخوی په رله مانى عیراق نه هاتوو، چونکه له دهستوردا هاتوو ههروهها سه بارهت به وهی که تهئمیمی بکهین له سه ر ئه ندامانى په رله مان، نه خیر ته عن بۆ ئه وهیه که پرسیاریک له سه ر ئه ندامینی هه بیته ئه گه رنا بۆ هه موو ئه ندامیک تهئمیم ناکریت و زه ماناتی زۆر یه کلايی دهکریته وه، ئینجا سه بارهت به وهی که لیستی خۆی بۆی هه بیته، نه خیر وایه، نییه، ئییه و توومانه هه موو ئه ندامانى په رله مان بۆی هه یه تانه له ئه ندامی تر بدات ئینجا بۆی هه یه تانه له لیستی بۆی هه یه تانه له لیسته که ی خۆی بدات، واته ئه ندام بۆی هه یه و به م شیوه یه ته نزیم مان کردوو، ئهو لیژنه یه که ته شکیل دهکریت وتیان پێش سویند خواردن ئه مه له گه لدا بکریت ئهو لیژنه یه که له په رله مان و له لایه ن سه رۆکایه تی ته شکیل بکریت که واته ناکریت پێش سویند خواردن ته شکیل بکریت له رووی ته کنیکیه وه، سوپاس.

به رپێژ د. جعفر ابراهیم ئیمینکی / جیگری سه رۆکی په رله مان:

سوپاس ، کاک ابوبکر فه رموو،

به رپێژ ابوبکر عمر هه لئهدنی:

به رپێژ سه رۆکی په رله مان.

من له گه ل رای یه که م دام که ئه م فلاته ره له په رله مانى کوردستان هه بیته، به ئام له گه ل ماوه که دا نیم پێویسته به ره هایى بمینیت، چونکه له وانه یه له کۆتایی خوله که دا خائینیک ده رکه ویت و ته نا نه ت له خوله کانی پێشووتریشدا چۆن وه کو وتار بپێژه که ی شۆرشى فه رهنسی میرا بوبیت له گۆره کهش ده ریان به یینی، به ئام من گۆمانم له جی به جی کردنی ئه مه هه یه تا حزبه گان دا لده ی به عس و جاش و سیخۆر و بکوژه کان پێشمه رگه و ئه نفا لچییکان بدن، نه ک له ئه ندام په رله مان ئه وان له دیوانی حزب کاتیک خزمه تی جاشایه تی به پێشمه رگایه تی حساب ده کریت ئیتر ج باکیان به ئه ندامی په رله مان هه یه کاتیک دیوه خا نه یان بۆ ده بردریت و زه وی و به نزیخا نه یان ده دریتى که باخ و فیلا یان هه یه ته ماعیان له ئه ندامیتی په رله مان نییه، ئهو فه ته به یه له پارێزگای هه له بجه نووسراوه که بۆ به عسییه گان نییه بینه زوره وه، رۆژانه به عسییه گان له ناو شارى هه لئه بجه ته راتین ده گهن، ته نا نه ت کاندیدی به عسی ته ر شیخ

كراوه بۇ ئەۋەدى بېتە پارىزگارى ھەلەبجە خوا رەھمى كىرد نەبىت بە پارىزگار، لەبەر ئەۋە دوۋەم پېۋەرى جاش و سىخورى و ئەۋانە چىيە؟ بە پىيى ياسا رىشەكىش كىردى بەعس تا ئەندامى فىرقە لەقە لەم دەدرىت، لەبەر ئەمە ساخ نابىت و لەگەل مانەۋەدى ماددەكەدام و گۆمانم ھەيە كە ۋە كو خۇى جى بە جى بىرىت ، سوپاس.

بەرىز د. جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس ، گەشە خان فەرموو،

بەرىز گەشە دارا جلال:

بەرىز سەرۋكى پەرلەمان.

من قسەى ھاۋرپىكانم دوو بارە نا كەم سەبارەت بە راي يە كەم و دوۋەم، بەلام سەبارەت بە ۋە مودە يەى كە ھەندىك ئەندامى پەرلەمان پىيى كەم بوو لە برگەى ﴿3﴾ لە ماۋەى ﴿30﴾ رۆژ ماۋەى تانە لىدانى دروستى ئەندامىتى بىت و لە برگەى ﴿4﴾ باس لە مە دەكات كە ۋەرزى ياسادانانى دۋاى ھەلەبژاردن و ۋەرزى ياسادانانى يەكەم واتە چۋار مانگ دەكات، بۆيە لە گەل راي ئەندامان يەكى دەگرپتەۋە ئىمە ۋە كو لىژنە پىمان باشە كە ھەر برگەى ﴿4﴾ بىمىنىت و موددەى ﴿30﴾ رۆژ لابرىت، سوپاس.

بەرىز د. جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس ، منى خان فەرموو،

بەرىز منى نبى نادر:

بەرىز سەرۋكى پەرلەمان.

من لەگەل راي يەكەمدام و ماۋەكەى كراۋە بىت و تەنيا ﴿30﴾ رۆژ نەبىت، سوپاس.

بەرىز د. جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس ، كاك سۆران فەرموو،

بەرىز سۆران عمر سعید:

بەرىز سەرۋكى پەرلەمان.

بەداخەۋە ئەم ماددەيە لە كاتىكدايە كە ئىستا زۆرتىن تەشھىرى نارەۋا دەخرىتە سەر پەرلەمانتار، چۈنكە ئەگەر پەرلەمانتارىك ھەبىت ئالىيەتى پەرلەمانتارى و تانە لىدان لە پاكىتى ھەبىت ئەۋە كۆى پەرلەمان لە سەرۋك تا ئاخىر دەكەۋىتە ژىر پىسىار، من لەگەل مانەۋەدى ئەم ماددە يەم و لە گەل راي يەكەم و بە كراۋەش، واتا مودەيەك نەبىت لە ۋە مودەيە نەتوانرىت شت نامادە بىرىت، بۆيە لە گەل مانەۋەدى دام، راي يەكەم، سوپاس.

بەرىز د. جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس ، كاك قارەمان فەرموو.

بەرپز قارەمان قادر فتاح:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ئىمە سەرەتا لەگەڵ مانەوای ماددەكە بووینە مودەكە كە ﴿30﴾ رۆژە بكریتە فری و كراوه بێت، سوپاس.

بەرپز د. جعفر ابراهیم ئیمنی / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس ، موناقدەكە بەردەوام دەبێت لەسەر ماددەى ﴿22﴾، فەرموون بخویننەو،

بەرپز سوران عمر سعید:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەركەكانى ئەندام:

یە كەم: ئە ندام بە ئامادەبوونی لە دانیشتنەكانى پەر لەمان پابە ند دەبێت ئە گەر بە بى ھۆ یەكى رەوا ئامادەى دانیشتن نەبوو سەرۆك پەرلەمان بە نووسین سەرنجى رادەكیشیت، ئە گەر ئامادە نەبوون دوو بارە بوو لە ﴿5﴾ لە مووچەكەى لە ھەر دانیشتنێك كە ئامادە نەبیت دەپردریت، ئە گەر ئامادە نەبوون لە ﴿3﴾ دانیشتنى یەك لە دواى یەك یان ﴿5﴾ دانیشتنى پچر پچر بێت لە ماوہى یەك وەرزی یاسادانان، ئەوا ئامادەنەبوونە كەى لە مالپەرى تاپبەتى پەر لەمان بڵاودەكریتەو ئە مە و یرای برپنى موو چەكەى ئامادەنەبوون، ئەگەر ئامادەنەبوونی دواى ئەم دوو بارە بوو یەو ئەوا سەرۆك بۆى ھە یە بابەتە كە بخاتە بەردەم پەر لەمان و پەر لەمانیش دەتوانیت بۆ روو نى دەنگى ئەندا مەكانى بە لەدە ستدانى ئە ندامیتى لەقەلەمى بدات.

دووہم: ئەندام پابەندە بە ئامادەبوون لە دانیشتنەكانى ئەو لیژنەى تیدا ئەندامە و ھەرودھا لیژنە بۆى ھە یە بە زۆرینەى رەھای دەنگى ئەندامەكانى بە دەست لەكاركیشاوە لە قەلەمى بدات ئە گەر بە بى ھۆى رەوا لە ﴿3﴾ دانیشتنى یەك لە دواى یەك یان ﴿5﴾ دانیشتنى پچر پچر لە ماوہى یەك وەرزی گری دان ئامادە نەبوو.

سێیەم: ئامادەنەبوونی ئەندام لە دانیشتنەكانى پەرلەمان بە ھۆى راسپاردنى بە ئەركى فەرمى لە لایەن پەرلەمان بە ئامادەنەبوو دانانریت.

چوارەم: لە بەروارى ئەنجام دانى سویندى یاسای ئە ندام پەر لەمان بە دەست لەكاركیشاوە لە كارەكەى پيشوو دادەنریت، پيوستە پەيوە ندى بەوكارە بریت و پابە ند بێت بە خو تەرخان كردن بۆ كارى پەرلەمان.

پینجەم: نابیت ئەندام لە ماوى خولى ھەلبژاردن گری بەست لەگەڵ پەرلەمان یان حكومەت بۆ خو یى یان لە رینگەى كەسانى تر ئەنجام بدات و نابیت سیفەتى ئەندامەتى خو ی ئیستغلال بكات یان بەكارى بێنیت و یان رینگە بدات سیفەتى نوینەرایەتى یەكەى بۆ كارێكى بازرگانى یان دارایی بەكار بھینریت.

شەشەم: پیاوەكردنى ئەركى كارى حزبى یان سەندىكایى ریکخواوەكانى كۆمەلگای مەدەنى بە پیاوە كردنى كارى وەزىفى یان پيشەى ھەژمار ناکریت.

حهوتەم: نابېت ئەندام دەست وەربىداتە كارەكانى ھەر يەك لە دەسلەتەكانى دادوهرى و جى به جى كردن تەنيا لە پىپورىتى ياسادانان و چاودىرى نەبىت.

ھەشتەم: نابېت ئەندام كۆكردنەوہ بكات لە نيوان ئەندامىتى پەرلەمان و ئەندامىتى لە ئەنجومەنىكى دى لە ئەنجومە نە ھەلبىژىردراوہكان پىويستە لە سەر ئەندام لە ماوہى ﴿8﴾ رۆژ لە رىكەوتى راگەيا ندى ئەنجامەكانى ھەلبىژاردن يەكئىك لە دوو ئەنجومەنەكەدا ھەلبىژىرىت بە پىچەوانەوہ وا سەير دەكرىت كە ئەندامىتى لە پەرلەمانى ھەلبىژاردوہ.

نۆيەم: ھەركاتىك ئەندام پۆستىكى وەزارى وەرگرت ئەوا بە دەست ھەلگرتوو لە ئەندامىتى پەرلەمان ھەژماردەكرىت.

بەرپىز د. جعفر ابراھىم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ سۆران عمر بۆ خويىندنەوہى ماددەى 22، دەرگاى موناقتشە دەكەينەوہ، فەرموون،

بەرپىز فخرالدين قادر عارف / سكرتېرى پەرلەمان:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەم ئەندام پەرلەمانە بەرپىزانە ناويان تۆمار كردوہ بۆ گفتوگۆكردن لەسەر ماددەى (22)، (بىگەرد دىئاد، قادر نۆتمان، صالح فقى، سعید مەسىفى، سالار محمود، مريم صمد، دلير مصطفى، شيركو حەمە امين، بىستون فائق، بەھزاد دەرويش، بەھار عبدالرحمن، غريب مصطفى، د.شوان قەلادزەيى)، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپىز سكرتېرى پەرلەمان، گفتوگۆكان بەردەوام دەكەين، بەرپىز بىگەرد دىئاد فەرموو.

بەرپىز بىگەرد دىئاد (بىگەرد تالەبانى):

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

لە راستىدا من لەسەر خالى سىيەم نامادە نەبوونى ئەندام لە دانىشتنەكانى پەرلەمان، من داواكارم كە خالىكى تر ياخود بلين ئەوہى كە من دامناوہ ئىزافە بكرى يان بۆ خالى سىيەمىان وەكو خالىكى تر ئىزافە بكرى، چونكە ھەر لەم خولەى پەرلەماندا يەك، دووجار رووبەرۆوى ھەندىك گرفت بووينەوہ لەسەر ئەو حالەتانە لە ناو ھۆلى پەرلەماندا، جارى وا ھەيە ئەندامىك گرفتىكى ھەيە لەسەر برپگەيەك ياخود دەبەوى بايكۆتى دانىشتنەكە بكات، يان فراكسيونىك لە ناو ھۆلى پەرلەمان بايكۆتى دانىشتنەكە دەكات زۆرجار بە غىاب حىساب كراوہ، من داواكارم كە ئەمە وەكو برپگەيەك ئىزافە بكرىت، لە كاتى دانىشتنى پەرلەمان بەجى ھىشتنى ھۆلى پەرلەمان لەلایەن ئەندامىك يان فراكسيونىك بە نامادە نەبوو ئەژمار ناكرىت، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىز قادر نۆتمان فەرموو.

بەرپىز قادر ئۆتمان رسول:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

لەسەر خالى يەكەم من پىموايه ئەم دەقە بەم شىۋەيە بىمىنئەتەۋە، ئەندام بە ئامادەبوۋى لە دانىشتنەكانى پەرلەمان پابەند دەبىت ئەگەر بى ھۆيەكى رەوا ئامادەى دانىشتنەكان نەبوو سەرۋىكى پەرلەمان بە نووسىن سەرەنجى رادەكېشى، ئەگەر ئامادە نەبوو دووبارە بۆۋە لە (5%)ى موۋجەكەى لە ھەر دانىشتنىك كە ئامادە نەبىت دەبىرپىت، ھەرۋەھا ئەمە پىش بخرىت لە مالپەرى تايبەتى ناۋى بلاۋ بىرئەتەۋە، ئەگەر ئامادە نەبوو لە سى دانىشتنى يەك لە دواى يەك يان پىنج دانىشتنى پىچر، پىچر، ئەندامىيەتى بە كۆتا بىت، يەنى تاۋەكو ئىرە دەقەكە تەۋاۋ بىرئەت، چۈنكە لە ماددەى (43) ياساى ھەلئىزاردن كە كۆتايى ھاتنى ئەندامىيەتى ديارى كىرۋە تىيدا ھاتوۋە (ئامادە نەبوۋى ئەندامىك لە سى دانىشتنى يەك لە دواى يەك ئەندامىيەتى بە كۆتا دىت)، راستە ئەگەر ئەمە پەسەند بىرئەت كار بەمە دەكرىت، لەبەر ئەۋە مېژوۋى ئەمەيان تازە تر دەبىت، بەلام من وا بە باشى دەبىنم، چۈنكە ئىمە متمانەمان پى لە يەك ۋەزىر ۋەرنەگىراۋتەۋە لە مېژوۋى ئەم پەرلەمانەدا، ئىنجا بىين ۋەكو پەندە كوردىيەكە خەرىكى ئەۋەبىن لىرە متمانە لە ئەندامانى پەرلەمان ۋەرگىنەۋە، ھەرۋەھا من پىموايه خالى دوۋەمىش سەرۋىكى لىژنە مافى ئەۋەى نەبىت كە ئەندامى لىژنەكە لە لىژنەكە لىبەرپىت لەبەر ھۆكارى ئامادە نەبوۋى، ھەر چەندە من خۆم باۋەرم بە ئامادەبوۋى ھەيە و لە مېژوۋى دەستپىكى ئەۋە پەرلەمانەش يەك جار مۆلەت بوۋمە، بەلام سەرۋىكى لىژنە مافى لىبەردنى ئەندامەكانى لىژنەى نەبىت بە ھۆكارى ئامادە نەبوۋى، لىژنە راپۆرت بەرزىكاتەۋە بۇ سەرۋىكايەتى پەرلەمان و سەرۋىكايەتى پەرلەمان لەۋ كاتەى كە ئەندامى لىژنەكە لە سى دانىشتنى يەك لە دواى يەك يان لە پىنج دانىشتنى پىچر، پىچر لە ماۋەى ۋەرزىكى ياساداناندا ئامادە نەبىت ئەمىش مىكانىزمىك بدۇزىتەۋە بۇ ئەۋەى كە متمانەى لى ۋەرگىرئەتەۋە، چۈنكە لە ناۋ پەرلەمان ئەندامانى لىژنە ديارى دەكرىت، يان متمانەيان پى دەدرىت، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىز د. شىركۆ فەرموۋ.

بەرپىز د. شىركۆ ھەمە امىن:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

من لەۋەدا پىشتىگىرى لە (بىگەرد خان) دەكەم، واتە ئەگەر جى ھىشتنى ھۆلى كۆبۈنەۋەكان بە ھۆكارىكى سىياسى بوۋ، يەنى بايگۆت كىردن بوۋ، نەك بە عەمدى ئامادە نەبوۋ، ئەۋە بىين بە نەھاتوۋ دانەنرىت، ھەرۋەھا با بىين نەھاتن لە لىژنەكانىشدا ھەمان سزاي ئەۋەى ھەبىت نەھاتن لە دانىشتنەكانى پەرلەمان، يەنى ئىستا بۇ نەۋنە لىرە نابىنرىت ئەگەر لە دانىشتنەكانى لىژنەكاندا ئامادە نەبوۋ ئەۋە ئەندامە، ئەى ئەۋە چ رىكارىكى بەرامبەر دەگىرئەتەۋە، من ئەۋە دوو سەرەنجەم ھەبوۋ، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىز د.شوان قەلادزەيى فەرموو.

بەرپىز عمر مصطفى باوھمىر (د.شوان قەلادزەيى):

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

من لەگەڵ ئەو دەدام پىش ئەوھى سەرۋىكى پەرلەمان بە نووسىن سەرھنجى ئەو ئەندامە رابكيشيت، ئاگادارى فراكسيونەكەى بکاتەو، بۆچى ئەو ئەندامە ئامادە نەبوو، دووھميش لەگەڵ رەئىھەكەى بەرپىز (خاتوو بىگەرد) م، كە بايکۆت كەردن بە رەسمى تۆمار بکريت كە بە ئامادە نەبوون ئەژمار ناکريت، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىز صالح فقى فەرموو.

بەرپىز صالح فقى:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

لە خالى يەك و خالى دوو بە كراوھى ھىشتر اوھتەو دەلى بۆى ھەيە سەرۆك، واتە دەتوانى سەرۆك بۆشى نەبىت، بۆيە ئەو ھەسرى و با تەفسىر ھەئەگريت كە ئەو ئىجرائاتانە بکرى لە خالى يەك و لە خالى دووھمدا، لە خالى سىيەمدا بە ئەركىكى پەرلەمان، ئەگەر ئەركى لىژنەشى بۆ زياد بکرى رەنگە ھەندىجار لىژنەيەك ئەندامىك راسپىريت بە ئەركىكەو، بۆيە لەلایەن پەرلەمان يان لىژنەكەى بۆ زياد بکريت، خالى ھوتەم: لە دواى پىسپورىيەتى لە ياسادانان و چاودىرى بەدوا داچوونىشى بۆ زياد بکريت كە يەككە لە ئەركەكانى پەرلەمان، خالى ھەشتەم: لە برى ئەو ھەشت رۆژە دواى ئەنجامى ھەئەژاردنەگان ئەگەر سوپىندى ياساى بىت باشترە، ئەو رۆژەى كە ئەندامى پەرلەمان سوپىندى ياساى دەخوات، ھەر وھا بۆ زياد كەردنى ئەو خالەش بۆ بايکۆت كەردن من پشتگىرى لە قسەكەى (خاتوو بىگەرد) دەكەم، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىز بەھزاد دەرويش فەرموو.

بەرپىز بەھزاد دەرويش دەرويش:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ئەز دىبىژم خالا (7) ئى بە شىوھىيەكى نەگەتيف ھاتىە نفىسىن، مە پى باشە پۆزەتيف بىت، بەو شىوازەى بىت، يەئنى وشەى نابىت ئەز دىبىژم يا ناشرىنە، كارى خۆ ئەنجام دەدات لە چوارچىوھى پىسپورىيەتيا خۆ، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىز بىستون فائق فەرموو.

بەرپىز بېستون فائق محمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

خالى ھەشت و خالى نۆ بە تايبەت خالى نۆ لە ماددە (25)، لە مەرجەكانى نەمانىيەتى ئەندامدا ھاتوو، بۆيە لىرە زىادەيە بە تايبەت خالى نۆ كە دەلى ھەر ئەندامىك پۈستىكى وزارى وەرگرت ئەو لە ماددە (25) دا ھاتوو كە ئەندامىيەتى لە ئەنجومەنى وەزيران ئۆتوماتىكىيەن لىرە ئەندامىيەتى لە دەست دەدات، بۆيە زىادەيە، دەكرى ئەمە ھەر دووكى ھەنگرىت خالى ھەشت و نۆ لە ماددە (25)، نەمانىيەتى ئەندام لە ھەقەرەدى سى سەيرى بكة وەرگرتنى يەككىك لە پۈستەكانى سەرۆكايەتى ھەرىم، ئەنجومەنى وەزيران، ھەر پۈستىكى دى ھەرمى، واتە ھەردوو ھەقەرەدى ھەشت و نۆ دەگرىتەو و لىرەدا ھەيە، بۆيە ئەو زىادەيە، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمىنكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىز د.سراج ھەرموو.

بەرپىز د.سراج شىخ احمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من ئەو ھەندەى گەرام لە ناو خالەكانى ئەندامىيەتى، ئەركەكانى ئەندام، ئەو ھەم نەبىنى، نەكەوتە بەرچاوم كە باسى پاراستن و نەدركاندى زانىارى بكات، چونكە ئەندام بەو پىيەى كەوا ھەقى چاودىرى و بەدەست ھىنانى زانىارى ھەيە، دەبوايە ئامازەى پى بكارايە كەوا لە چ شوپىنىك بتوانىت ئەو ماف و زانىارىانەى بە دەست نەھىنىن كە ئەو بە دەستى دەھىنىت بە پىيەى پىگەكەى خۆى بى پارىزىت، ئىنجا بە راي من خالىك زىاد بكرى بنووسرى نابل ئەندام ھىچ زانىارىيەكى تايبەت بە وەزارەتىك ياخود دەستەيەك، ياخود ئەو شوپىنەى ئەو كارى چاودىرى و رىقابى لەسەر دەكات بدركىنىت بۆ لايەنىك، ئىلا مەگەر بە رەزامەندى سەرۆكايەتى پەرلەمان بىت، بۆ نمونە ھەندى وەزارەت ھەن مەجبورن ھەندى زانىارى ورد يان ھەندى زانىارى نەھىنى بدن بە ئەندامى پەرلەمان بەو پىيەى كەوا كارى خۆيەتى، ئەركى خۆيەتى، بەلام لەوانەيە ھەندى ئەندامى پەرلەمان ئەو واجىبە لەوانەيە ھەندى جار، لەوانەيە لە داھاتوو پىشىلى بكات و بىداتە لايەنىك كەوا ھەقى پىدانى نەبىت، من داوا دەكەم لىرە وەكو ئەرك، وەكو واجىب ئەندامى پەرلەمان ھەر زانىارىيەك كەوا پىويست بىت بدركىنى، ئىلا مەگەر بە رەزامەندى سەرۆكايەتى نەبىت، لىرە ئامازەى پى بكرىت، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمىنكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىز كاك سعید مەسىفى ھەرموو.

بەرپىز سەيد محمد سەيد (سەيد مەسەبى):

بەرپىز سەرۋى پەرلەمان.

بەرپىز، ئەندامانى پەرلەمان، لە ماددە (22) ئەركەكانى ئەندام، بىرگە دوو: ئەندام پابەندە بە ئامادەبوون لە دانىشتنەكانى ئەو لىژنەيەي كە ئەو تىيدا ئەندامە، يەنى ئەگەر دانىشتن لە دواي دانىشتن ئامادە نەبوو سەرۋى لىژنە دەتوانىت لە ئەندامىيەتەي بە كۆي دەنگ لاي ببات، بەلام ئەو ئەندامانى كە لەو لىژنە ناتوان، لەبەر ئەودەي ئەندام بۆ ھەر لىژنەيەك لە ناو پەرلەمان بە زۆرىنەي دەنگى ئەندامانى پەرلەمان دەنگى پى دەدرىت، پىويستە بە راپۇرتىك سەرۋىكايەتەي پەرلەمان ئاگادار بىرىتەو و ئەو كاتە لە ناو ھۆلى پەرلەمان بتوانى متمانەي لى بىرىتەو و لەو لىژنەيە، ھەرودە خالى تر من پىشتىوانى لە (كاك دىبىركۆ) و (بىگەرد خان) دەكەم، بۆ ئەودەي خالىك زىاد بىرى كە بايكۆت كردن بە غىبابات حساب نەكرىت، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنى / جىگىرى سەرۋى پەرلەمان:

بەرپىز بەھار عبدالرحمن فەرموو.

بەرپىز بەھار عبدالرحمن محمد:

بەرپىز سەرۋى پەرلەمان.

پىشتىگىرى لە قەسەكانى (خاتوو بىگەرد) دەكەم، لە كاتى بايكۆت كردندا ئەندام بە غىباب حساب نەكرىت، بەلام ئەمە لە مافەكانى ئەندامدا جى بەجى بىرىت، چونكە مافىكە كە بايكۆت كردن بە غىباب حساب نەكرىت، سەبارەت بە خالى دوووم كە لىژنە بۆي ھەيە، من دەلىم ئەمەي بۆ ئىزافە بىرىت بە ھەماھەنگى لەگەل سەرۋىكايەتەي پەرلەمان لىژنە بۆي ھەيە بە دوو لەسەر سىي دەنگى ئەندامەكانى بە دەست لە كاركىشاوھ لە لىژنەكە لە قەلەم بىرىت، ھەرودە لە رووى سىاغەوھ ھەر سەبارەت بە خالى دوووم كە ئەندام پابەندە بە ئامادەبوون لە دانىشتنەكانى ئەو لىژنەيەي تىيدا ئەندامە، ئەگەر بەبى ھۆي رەوا لە سى دانىشتنى يەك لە دواي يەك، يان پىنج دانىشتنى پىچر، پىچر لە ماوھى يەك وەرزى گرىدان ئامادە نەبوو ئىنجا بىجىتە سەر ئەودەي كە لىژنە بۆي ھەيە، ياخود ئەو پىشنىارانەي كە كردم بە ھەماھەنگى لەگەل سەرۋىكايەتەي پەرلەمان لەگەل لىژنە بۆي ھەيە بە دوو لەسەر سىي دەنگى ئەندامەكانى بە دەست لەكار كىشاوھ لە قەلەمى بدات، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنى / جىگىرى سەرۋى پەرلەمان:

بەرپىز كاك سالار فەرموو.

بەرپىز سالار محمود مراد:

بەرپىز سەرۋى پەرلەمان.

من سى خال دەخەمە روو، خالى يەكەمىان: پىرسىارە لە لىژنەي بەرپىز ئايا ئەم ئەركانە دەستەي سەرۋىكايەتەي دەگرىتەو؟ چونكە لە ئەرك و دەسلەتەكانى دەستەدا ئامازە بەو رى و شوپىنانە نەكراوھ بۆ

ئامادەبوون و ئامادە نەبوون، خالى دووم: پېشنيار دەكەم ئەو پرسەى كە پەيوەندى بە ئامادەبوون لە دانىشتەكانى پەرلەمان و دواتر بە ھەر ھۆيەكەو بەيكۆت دەكریٹ بە غیاب ئامازەى پى نەكریٹ، خالى سېيەمیش: ئەو ھەيە دىقەتى زياتر بكەن لە برگەى ھەوت ئايا ئەمە تەداخول كردن نىيە لە كارى بەدوا داچوون و ياسادانانى پېشەيى كارى پەرلەمان؟ يەئنى تەفزیل كردنى دەسلەتەكانى تر نىيە بەسەر دەسلەتەى ياساداناندا سەبارەت بە چاودېرى كردن و ياسادانان، ھيوادارم ئەو خالەيە ھەر جىگای نەبیتەوہ لەم ماددەيەدا، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئيمىنى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىز مريم صمد فەرموو.

بەرپىز مريم صمد عبدى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەرپىزان، ئەندامانى پەرلەمان، لە ماددەى (22)، لە خالى دوو من پىشتگىرى لە ھەفالىنم دەكەم كە پىويستە بە راپۆرتىك دەستەى سەرۆكايەتى ئاگادار بكریتەوہ، ھەروەھا لە خالى سېيەم پىشتگىرى لە راي ھەفالىنم دەكەم دووبارە لە كاتىكدا بايكۆت كردنى ھەر ئەندامىك غیاب نەدریٹ، ھەروەھا لەگەل ئەو رايەم كە خالى (ھەوتەم و ھەشتەم و نۆيەم) لابرېت، يەك پىشنيارم ھەيە ئەگەر بكریت برگەيەك زىاد بكریت، خالىك زىاد بكرى بۆ ئەو لىژنەيەى كە لە سى دانىشتن يەك لە دواى يەك كۆبوونەوہ نەكات ئەو لىژنە، يەئنى چۆن بلىئى ئىجرائاتىكى لەگەل بكریت، يان ئەوہتا دەستەى سەرۆكايەتى ئەو لىژنەيە ھەلبوہشىنیتەوہ، ياخود بە غیاب لە قەلەمى بدات، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئيمىنى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىز د.فالا فەرموو.

بەرپىز د.فالا فرید ابراهيم:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

لە خالى يەكەمدا ھاتوہ ئامادە نەبوونەكە لە مالىپەرى تايبەتى پەرلەمان بلاو دەكریتەوہ، سەرەراى ئەوہش برىنى مووچەكەى لە ئەنجامى ئامادە نەبوونە، من پىموايە بلاوكردەوہى ناوى ئامادە نەبوو لە مالىپەرى تايبەتى پەرلەمان كارىكى رەوا نىيە، ئەگەر بكریت ئەندامانى لىژنە ئەم دەقە ھەلبىگرن، لەبەر ئەوہى برىنى مووچەكەى كافىيە بۆ ئەو بابەتە، ئەوہ زياتر دەچیتە بابى بابلىين بلاو بوونەوہ بە ئامادە نەبوو بە كارىكى رەواى نابىنم بۆ ئەندامى پەرلەمان كە لە مالىپەرى پەرلەمان بلاو بكریتەوہ و بگوتريت ئەوہ ئامادە نەبووہ لە دانىشتەكانى پەرلەمان، لەبەر ئەوہى ئەو كارى علمى خۆى دەكات، ئەگەر باكى نەبیت بەوہى كە كارەكانى خۆى ئەنجامدا ئەوہ پەرلەمان دەتوانى بە جۆرىكى تر سزاي بدات ھەر لە برىنى مووچە تا سەحى سىقە و لە دەستدانى ئەندامىيەتى، بۆيە لەگەل بلاو بوونەوہنىم لە مالىپەرى پەرلەمان، ھەرەوہا ئەوہى كە پەيوەندى بەوہ ھەيە كە بايكۆتى ئەندامى پەرلەمان بە ئامادە نەبوو

ئەژمار نەكرىت، ئەو خالىكە دەبى زۆر بە وريايى كارى لەسەر بكرىت، چونكە مەسەلەى بايكۆت كردن واتە نەگەتېشە، تۆ لىرە تەنزىم كردنى نەگەتېش و پاساودان بە ئامادە نەبوون دەبى زۆر بە حەزەر لە ياسادا تەعامولى لەگەل بكرىت، چونكە ئەو كە ئامادە نابىت تۆ دىيى پاساوى پىدەدەى دەللى ئەو بە بايكۆتە بە ئامادە نەبوو حىسابى مەكە، جا ئايا ئامادە نەبوونەكە ئەو حەقى بايكۆتە تۆ دەدەى بە فراكسيون يان دەيدەى بە تاكە ئەندامىكى پەرلەمان، لەوانەىە ئەندامى پەرلەمان لە وەرزيكدا لە (10) جەلسە ئامادە نەبىت تۆ نەتوانى سزاي بەدى، ئەگەر تەنزىم نەكردىتەو، ئەو دەللى من بايكۆتەم كردوو، تۆ چۆن دەتوانى بېسەللىنى كە ئەو بەيكۆتى كردوو، ياخود دەپەوى كارەكانى خۆى ئەنجام نەدات، بۆيە پىموايە ئەو پىشنيارە پىشنيارىكى نەگەتېشە و بالزات لەگەل ئەو توندىيە تەنزىميان كردوو بۆ ئەو دەى ئەندامى پەرلەمان ئامادەبىت، بۆيە داوايان لى دەكەم زۆر بە دەقيقى تەعامول لەگەل ئەم بابەتە بكەن، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىز مامۇستا غرىب فەرموو.

بەرپىز غرىب مصطفى حەمە:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بە ناوى خواى پەخشندەو مېهرەبان، من دوو سەرەنجم ھەيە لەسەر خالى يەك و لەگەل خالى شەش، خالى يەك: كە باسى ئامادە نەبوونى ئەندامى پەرلەمان دەكات لە دانىشتەكانى پەرلەمان بەراستى ئامادە نەبوونى ئەندامى پەرلەمان لە دانىشتى پەرلەمان يان لە دانىشتى لىژنە كارەساتە، ئەو دەى كە نووسراو ئەگەر بەبى ھۆيەكى رەوا ئامادەى دانىشتەكان نەبوو سەرەنجى ئەو لىژنە بەرپىزە رادەكېشم دانىشتەكان بكرىت بە دانىشتىكى نەبوو، چونكە دانىشتەكان رەھايە، دەبى ئەو رەھايە سنوورى بۆ دابنرىت، ئەگەر جى دواتر راست كردنەو دەى بۆ كراو لە پەرەگرافى دوايى خۇيدا، پاشان پشتيوانى لە رايەكەى (د.قالا) دەكەم لە مالىپەرى تايپەتى پەرلەمان بلاوكردەنەو كەى بە پىويست نابىنم، ھەر چەندە سزاكەى بۆ قورستر بكرىت، لە خالى شەشەمدا سەرەنجى من لەسەر خالى شەشەم يەكگرتنەو دەى كارى حزبى لەگەل كارى ئەندام پەرلەمانى، ئەم بابەتە ئەگەر جى ترسم ھەيە ئەندامانى بەرپىزى پەرلەمانتاران پشتيوانىم لى نەكەن، ھەر وھە ئاگادارنىم ئاخۆ لە ھىچ پەرلەمانىكى دونيادا وايە، خۆزگە پەرلەمانى كوردستان ببوايەتە يەكەمىن پەرلەمان كە كارى حزبى و كارى پەرلەمانتارى بە يەكەو كۆ نەكردبايەتەو، چونكە كارى ئەندامى پەرلەمان لىرە نوينەرايەتى مىللەتە، نوينەرايەتەك كە لە لوتكەى ئەمانەتە، كە رەنگە كارى سەرۆكى ئەنجومەنى وەزيران گەلى، گەلى سەنگىن بىت، ئەگەر دادوورېك سەرەتا دەستبەكار دەبىت، سوپىدى ياسايى بخوات كە پەيوەندى بە حزبەو نەمىنىت، ئەو بۆ كارى ئەندام پەرلەمان بەراستى زۆر بە پىويست ترى دەبىنم، چونكە ھەندى جار بەرژەوەندى حزب، لەگەل بەرژەوەندى گشتى يەك ناگرىتەو، من بەچاوى خۆم چەندجار ئەووم بىنيو كە دەنگدان لەسەر بابەتېك كراو، ئەندامى پەرلەمان دەنگى داو، لەكاتىكدا دلتيا بوو لە 100% زيان بە بەرژەوەندى گشتى دەگەيەنىت، بۆيە بە پىويستى دەزانم

كارى حزبى جىيا بىكرىتەۋە لەكارى ئەندام پەرلەمانى، من دەقىكىم نووسىۋە بۆي (پىۋىستە ئەندام لەرۋۆزى سۆيىند خوار دىنيەۋە دەست لەكار كىشانەۋەى فەرمى خۆى لە حزب رابگەيەنىت) ئىتر خۆ ئەۋ دۇستايەتى ھەر ئەمىنىت لەگەل حزب، بەلام ئەندامى حزب نەبىت، سوپاس.

بەرپىز د. يوسىف محمد صادق / سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك عبدالرحمن على، فەرموو.

بەرپىز عبدالرحمن على رضا:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ۋەللا من تىبىنىيەكەم لەسەر ئەۋەيە ئىمەى پەرلەمانتاران، كارى سەرەكىمان لە 80% كارى رۇژانەمان لەناۋ لىژنەكانى پەرلەماندايە، ئەۋەى كە دەمىنىتەۋە تەنھا لە 20%ى لەھۆلى پەرلەماندايە، بۆيە پىم وايە و پىشم باشە، ئەۋ سزايە ۋەكو ئەۋەى سزاي ناۋ نراۋە، كە لە 5%ى بىرىنى موۋچەكەيە، ھەر پەرلەمانتارىك لە ھۆلى پەرلەماندا ئامادە نەبوۋ ئەۋ بىرىنى، ھەمان سزاش بۇ ئامادە نەبوۋنىش لە لىژنەكان بىرىت لەراستىدا، چونكە ئىمە زۆرىنەى كارەكانمان لەۋىدايە، بەداخەۋە زۆرىك لە لىژنەكان ئەندامەكان رەنگە بچىت (5) دەقەيەك لەۋى بىت و واژوويەكى ئامادەبوۋن بىكات ئەمە گىرەتە، شتىكى تر باسى متمانە سەندەۋە لە ئەندام دەكرىت لەناۋ لىژنەكاندا، ئىمە لەناۋ ھۆلى پەرلەماندا دەنگ بە ئەندام بوۋنى ھەر پەرلەمانتارىك دەدەين لەناۋ لىژنەكان، بەلام ناكىت لە لىژنەكەى خۇيدا مافى ئەندامىتى لى ۋەربىگىرتەۋە، تەنانەت بۇ گواستەۋەى بۇ لىژنەيەكى تىرش لەناۋ ھۆلى پەرلەمان دەنگى لەسەر دەدەين، بۆيە پىم باشە ئەۋ دەسەلاتە بەلىژنە نەدرىت، بەئارەزوۋى خۆى يان پەرلەمانتارىك چەند كۇبوۋنەۋەيەك ئامادە نەبوۋ مافى ئەندامىتى لەۋ لىژنەيەدا نەمىنىت، ئەۋە ھەلبىگىرىت لە ھۆلى پەرلەمان ساغ بىكرىتەۋە، خالىكى تر من پىشتىگىرى تەۋاۋى ئەۋ بۇچوۋنەى كاك سالار دەكەم، كە خالى حەۋتەم شتىكى زيادەيەۋ ئەمە جۆرىك لە كۆت و بەندى بۇ پەرلەمانتاران دروست كرەۋە، كە بەھىچ شىۋەيەك نەچىن بەلای مەسەلەى داداگان كە ئەۋە بەراستى خالىكى زيادەيە بەرەنى من، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. يوسىف محمد صادق / سەرۋكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، كاك دلير مصطفى، فەرموو.

بەرپىز دلير مصطفى حسن:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

من تىبىنىيەم لەسەر خالى چوارەم ھەيە، لەسەر (ئەندامى پەرلەمان كە پابەندە بە تەفەرۋەى تەۋاۋ لەھەر پىشەيەك)، ئەۋ (پىشەيە) بىكرىت بە (ۋەزىقە)، چونكە پىشە، شتى تىرش دەگرىتەۋە، خالىكى تر (ناپىت ئەندامى پەرلەمان دەست ۋەربىداتە كارەكانى ھەر يەك لەدەسەلاتەكان)، پىم وايە ئەۋە دەست بەستەۋەيە، چونكە مەبەدەنى دەستورى (لا سلطات على القضاء) تەنھا بىريارى داداگا دەگرىتەۋە، ۋە لە ئمورى ئىدارى و

تەنزیمی و مالی و ھەیکەلی، مافی پەرلەمانە جاودیڤی سوئتە قەزائی بکات، لەخالی ھەشتیش، پیشە، لەکوئاییدا ھاتوو، کاری وەزیفی یان پیشەیی ھەژمار ناکریت، ئەو پیشەییە زیادەییە، زۆر سوپاس.

بەرپز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، کاک انور قادر، فەرموو.

بەرپز انور قادر مصطفی:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

منیش تیبینیم لەسەر برگەیی ھەوت ھەییە، نابیت ئەندام دەست وەربدا، چەند پەرلەمانتاریکیش ئامازەیان پئی کرد، چونکە لە ماددە (56) ئەرک و دەسەلاتەکانی پەرلەمان بەروونی لەماددە (56) ی ھەلبژاردنی پەرلەمانی کوردستان ئەرک و دەسەلاتی پەرلەمان بەروونی دیارە، بۆیە ئەو برگەییە بە زیادە دەزانم، زۆر سوپاس.

بەرپز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر سوپاس، بۆ بەرپزتان گەتوگۆ لەسەر ئەو ماددەییەش تەواو بوو، تکایە ماددە (23) بخویننەو، باشە دکتۆرە بەھار قسەتان ھەییە، لەسەر قسەکانی ئەندامان، فەرموو.

بەرپز د. بەھار محمود فتاح:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

سەبارەت بەوێ کە زیاتر لە (3) ئەندامی بەرپزی پەرلەمان باسیان لەووە کرد کە نەھاتن لە لیژنەکان ھەمان سزای نەھاتنی ناو ھۆلی پەرلەمانی ھەبیت، ئەووە لە ماددە (33) لەم پەرۆژەیی پەیرەووی کە لەبەردەستی بەرپزتاندا ھاتوو، و توومانە ئەو ھوکمانەیی لەپەیرەو تاییبەتن بەنامادە بوون لە داینشتنەکانی پەرلەمان، بەسەر نامادەبوون لەدانیشتنی لیژنەکانیش جیبەجی دەبیت، بۆیە ئیئە لەویدا کە باسی لیژنەمان کردوو لیژنە ھەمیشەییەکان، ئەو خالەمان جیگر کردوو، سەبارەت بە خالی ھەوتەم: ئەویش زیاتر لە سی ئەندام داوای ئەووی کردوو، کە ئەم خالە نەمینیت، ئەووە دواتر دەبیت بە ئیقتراح، بەدەنگدان یەکلایی دەبیتەو، بەلام مەبەستی ئیئە ئەووە بوو کە زەبیتی ئەووە بکریت ئەندامی پەرلەمان لەچوارچۆیە کاری خۆیدا کار بکات، تەنھا مەبەستی ئیئە ئەووە بوو، بەلام دواتر ئەمە ئەبیت بەدەنگدان یەکلایی بکریتەو، چونکە زیاتر لە (3) ئەندامی پەرلەمان داوای کردوو، سەبارەت بەووی کە نابیت ھیچ ئەندامی پەرلەمانی پەرلەمان زانیاری تاییبەت بدات بە وەزارتەکان، ئەووە پیم واییت نابیت لە پەیرەوی ناوخۆدا ئەندامی پەرلەمان تەقید بکریت، ئەندامی پەرلەمان ئەرک و مافی خۆی دەزانیت، بۆیە پیم باش نیە ئەندامی پەرلەمان لە پەیرەویدا پئی بووتریت نابیت زانیاری بدات بە خەلکانی تر، زۆر سوپاس.

بەرپز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر سوپاس، پیش ئەووی کاک ابوبکر قسە بکات، بەرپزان ئەندامانی پەرلەمان، بزانی ئەگەر نوسخەیی کۆنی پەیرەوتان لایە داوا بکەن بۆ ئەووی بیگۆرین بۆ نوسخە نووییەکە، ئەشتوانن ھەر بەووە بەراوردی

بەكەن، خالىى حەوتەم لەماددەى (22)ئەركەكانى ئەندام، لىرە باس لە دەسەلاتى دادوهرى ئەكات، ئەگەر لای ئىوہ شتىكى ترە تكايە داوا بەكەن بۇ ئەوہى بىگۇرۇن بە وىنە تازەكەى ھەموارەكە، بۇ ئەوہى لەكاتى گەفتوگۇدا ئاگادارى گۇرانكارىيەكان بن، كاك ابوبكر ھەلەدنى، فەرموو.

بەرىز ابوبكر عمر عبدالله:

بەرىز سەرۇكى پەرلەمان.

من پشتگىرى لە قسەكانى بەھار خانم ئەكەم، كە بايكۇت كردن وەكو مافىكى ئەندام پەرلەمان بىت، نەك لىرەدا بنووسرىت، ئەم دەقەش زىاد بەكەن لە مافەكان(ئەندام بۇى ھەيە بايكۇتى داینشتەكانى پەرلەمان بكات، وەك دەربرىنى ھەلۆيىست، بەھەر ھۆكارىك بىت، ئەو بايكۇت كردنە بەتەنھا بىت يان چەند پەرلەمانتارىك، يان فراكسىونەكە پىى ھەلۆبىستىت)، يەعنى وەكو مافىك ئامازەى پىى بدەين، سوپاس.

بەرىز د. يوسف محمد صادق/ سەرۇكى پەرلەمان:

سوپاس، دكتور فرسەت، جەنابىشت قسەت ھەبوو، فەرموو.

بەرىز د. فرست صۇفى على:

بەرىز سەرۇكى پەرلەمان.

ئەوہى كە زياتر لە (3) ئەندام پىشنىيازىان كردوو، لە صياغە ئەوانە دەخەينە دەنگدان، بەلام ھەر بۇ روونكردنەوہ ئەوہى كە سەبارەت بە بلاوكردنەوہى لە سايتى فەرمى كە ھاورپىكانم باسيان نەكرد، دەكرىت ھەلۆبگىرىت، ئەوہ ئاسايىيە، باوہر ناكەم كىشەمان ھەبىت، بۇيە ئەوہمان دانا تا ئەندام وەكو حرسىك ئامادەى دانىشتنەكان بىت، بەلام ئەگەر پىتان زىادە ھەلۆ دەگرىن، سەبارەت بەوہى لىژنەكان، بەتەئكىد كە دىينە سەر كارى لىژنەكان، ھەمان ئەو رپىكارانەى كە لىرە ھەن لەسەر ئەندام لە كۇبوونەوہەكانى پەرلەمان، بەھەمان شىوہش لەسەر ئامادە نەبوون لە كۇبوونەوہەكانى لىژنەكان وەكو يەك يەكسانمان كردوو، سەبارەت بە بىرگەى حەوتەم، يەعنى ئىمە ديارىمان كردوو، خۇ ئىمە لە پەرلەمان جگە لە كارى ياسادانان و چاودىرى كردن كارى ترمان نىيە، ھەر ئەوہ كارمانە، واتە لەو چوارچىوہ ئەندامى پەرلەمان دەستى كراوہيە، ھەرچى بىيەوئىت بىكات، بەلام لە دەرەوہى ئەوہ، بۇيە ئەوہمان داناوہ تا بەھەمان شىوہ دەسەلاتەكانى ترىش رپگە بەخۇيان نەدەن لەدەرەوہى ئىشى خۇيان بەھىچ شىوہيەك قسە لەسەر كارى پەرلەمان بەكەن، ئەوہش ئىلتىزام كردنە بەو پەرنسىپەى كە پىى ئەوترىت پەرنسىپى لىك جياكردنەوہى دەسەلاتەكان، وە پەرنسىپىكى گەورەيە، بۇيە دەبىت ھەموومان رپزى لى بگرىن، لەسەر ئەو بنەمايە و بەھىچ شىوہيەك ئەوہ كەمكردنەوہ نىيە، ئەركى پەرلەمانە، ئەوہى ترىش كە باس كرا، ناكرىت ئەندامى پەرلەمان وەكو قازىيەك بىت، بمانەوئىت يان نەمانەوئىت كارى سىياسى لەم پەرلەمانە ئەكرىت، لەھەموو پەرلەماناتى عالەمىش ئەكرىت، بۇيە بەتەسەورى من ئەمە شتىك نىيە كە بتوانىن گەفتوگۇى لەسەر بەكەين، كە كارى حزبى لە پەرلەمان قەدەغە بەكەين، وە ھەمووشمان نوئىنەرى حزبەكانىشىن، وە لەھەموو دونىاش وايە، سوپاس.

بەرپىز د. يوسىف محمد صادق / سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، تىكايە ماددە (23) بىخویننەۋە بۇ ئەۋەدى بىخەينە گىفتوگۆۋە، فەرموو.

بەرپىز سۆران عمر سەيد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددە (23) مافەكانى ئەندام

1- لەكاتى كۆتايى ھاتنى ئەندامىتى ئەگەر مەرجىك لە مەرجەكانى لەدەست نەدابوو، ئەندام بۆى

ھەيە بگەرپتەۋە بۇ ۋەزىفە ئەندامانى خولەكانى پېشوتىرى پەرلەمان دەتوانن لەم

مافەبەھرمەند بىن.

2- ماۋە ئەندامىتىكەى بۇ مەبەستى سەرموچەۋ پەلە بەرز كىرندەۋە تەرقىيە ۋ خانەنشىنى ھەژمار

دەكرىت .

3- ئەندام بۆى ھەيە مۆلەتى نەخۆشى بەپىي رىكارەكان ۋەرىگرىت .

4- سەرۆك بۆى ھەيە مۆلەتتىكى ئاسايى بداتە ئەندام ئەگەر بارودۇخەكەى پېويستى كىرد بۇ

ماۋەيەك كەلە (15) رۆژ تىپەر نەكات لە ماۋەى ھەر ۋەرزىك لە ۋەرزەكانى كىردان

5- ھەريەك لەدەستەى سەرۆكايەتى پەرلەمان ۋ ئەندامان مووچە ۋ دەرمالەى مانگانە ۋەردەگىرن كە

بە ياسا رىكەدەخرىت .

6- ئەگەر ئەندامىك لەكاتى يان لە ئاكامى راژەى لە پەرلەمان يان بەھۆيەۋە كۆچى دوايى كىرد ئەۋا

مووچەيەكى خانەنشىنى بۇ مىراتگرانى تەرخان دەكرىت بەپىي ياسا كارپىكراۋەكان.

بەرپىز د. يوسىف محمد صادق / سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىزان كى قسەى ھەيە لەسەر ئەم ماددەيە، تىكايە ناۋەكانتان دەنووسىن، كاك عباس غەزالى، فەرموو.

بەرپىز عباس غەزالى مىرخان:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەنىسبەت خالى سىيەم: ھەموو مرۆقنىك قابىلى ئەۋەيە نەخۆش بىيىت، بۆيە نەخۆشىش پېويستى بە

مۆلەت ھەيە، ئىمە لەگەل ئەۋەداين، بەلام لە حالەتتىكدا كە نەخۆشى بىيىت بە نەخۆشى ماۋە درىز،

خولتىكى پەرلەمانى چوار سالە، لەو چوار سالە ھەمووى نەخۆش بىيىت، بەمەرجىكى تىدا بىيىت كە

لەۋەرزىكى ياسادانان تىپەر نەكات، سوپاس.

بەرپىز د. يوسىف محمد صادق / سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، شكرىە خان، فەرموو.

بەرپز شكريه اسماعيل مصطفى:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بەخالى يەكەم، حەز دەكەم لىژنەكە روونکردنەوى زياترمان بداتى، ئايا مەسەلەى خانەنشینی،
ياخود گەرانهوه بۆ وهزيفه ئىختيارى تەواوى تىدايه، يان نا؟، سوپاس.

بەرپز د. يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، دکتۆر سرود فەرموو.

بەرپز سرود سليم مەتى:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

قسەکانە کران، زۆر سوپاس.

بەرپز د. يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، دکتۆر شېركۆ حەمە امين، فەرموو.

بەرپز د. شېركۆ حەمە امين:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

لە خالى يەكەم نووسراوه (لەكاتى كۆتايى هاتنى ئەندامىتى، ئەگەر مەرجىك لەمەرجەكانى لەدەست
نەدابوو، ئەندام بۆى هەيه بگەرپتەوه بۆ وهزيفەكەى، ئەندامانى خولەكانى پيشووترى پەرلەمان دەتوانن
لەم مافە بەهرەمەند بن) ، ئەمەويت ئەمانەى تىدا زياد بكرىت، بەتايبەتى من موعاناتىكى زۆرم هەيه
لەگەل ئەوهدا، (ئەندام بۆى هەبىت راستەوخۆ نووسراو ئاراستەى دەسلەلاتى جىبەجىكردن بكات،
دەسلەلاتى جىبەجىكردنیش مولزەم بىت بەوهى كە كەمترين ماوه(دوو هەفتە) زۆرترين ماوه(چوار
هەفتە)وهلامى نووسراوهكەى بداتەوه، يەعنى لەراستيدا بۆ نموونه من خۆم جارى وا هەيه نووسراويك
ئەهينم بەدوومانگ هەر لەم پەرلەمانە دەرناسىت، ئەمە يەكئىكە لەوانەى كە لەبەردەستمدايە، بۆيه
لەراستيدا ئەبىت ئەندام خۆى ئەو مافەى هەبىت كەراستەوخۆ نووسراو ئاراستەى دەسلەلاتى جىبەجى
كردن بكات، من ئەو پرسيارەم كردوو كە لەراستيدا دەكرىت، لەولاتانى پيشكەوتوو ئەمە هەيه، خالىكى
تر ئەوهيه بەخويندنهوه دەيخوينمەوه(يەكەم: ئەندامى پەرلەمان لە سەرچەم دەزگاو دامەزراوهكانى
هەريمدا مامەئەى كەسايەتى پلە بلندى بۆ دەكرىت، بەمەبەستى راپەراندنى ئيشوكارى تايبەت بە
پەرلەمان و نابىت هيج رېگرى و دەستخستنه رېگاي بكرىت، لەهيج بازگەو دەزگايەكى رەسمى هەريمدا)،
(دووم: ئەندام دەتوانىت بەشيوهى فەرمى داواى زانيارى و دۆكۆمىنت لە دامەزراوهكانى هەريم بكات،
وينەيهكيش لەداواكارىيەكە رەوانەى دەستەى سەرۆكايەتى دەكرىت و پيوستە لايەنى پەيوەندىدار
لەماوهى (10)رۆژ لەوهگرتنى داواكارىيەكە وهلامى ئەندامەكە بدرىتەوه، ئەگەر ئەو لايەنە نەيتوانى ئەو
بەلگانە بختە بەردەستى ئەندام، ئەوه پيوستە بەنامەيهكى فەرمى ئاگادارى بكاتەوه، ئەگەر ئەندام سوور

بوو لەسەر داواكارىيەكەى ئەووە لەو بارەووە لیژنەى ناوەند دوایرپار بدات)، ئەندامى پەرلەمان بەتاك يان بەكو دەتوانن سەردانى سەرجهەم فەرمانگەو دامەزرادەکانى هەريەم بکەن، سوپاس.

بەريز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

دياره کاتت تەواو بوو بەريز دکتور شيركو دەتوانى پيشنيارەکانت بنيرى بو لیژنە، بەريز دکتور عزت فەرموو.

بەريز د. عزت صابر:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ئيمە لە رابردوودا هەمواريکمان پيشکەش کرد بو ياسای خانەنشینی يەگگرتووی عيراق لە خووە حکومەتى هەريەم گووتى لە بەر بى بوجەى پيمان جى بە جى ناکريت، بەلام لە ويدا ئيمە ئەو ماددانەى لە عيراقيش دەستیيان بو نەبن ئيمە چاکسازيمان تيدا کرد بو ئەوہى بگونجى لە گەل واقيعى هەريەم کوردستان ليرە پەيوەست بە خالى يەگەم لە کاتى کۆتايى هاتنى ئەندامیيەتى، ئەگەر مەرجیک لە مەرجەکانى لە دەست نەدابیت بوى هەيە بگەرپتەووە بو وەزيفە ليرەدا زور گرنگە لیژنە بەريزەکە ئەووە بە هەند وەريگريت وەکو حەلى وەسەت بو ئەم قوناغەى ئیستا پەرلەمانتار سەر پشک بکرى لەوہى کە بەم ياسا بەرکارەى هەيە کە ئیستا خانەنشين دەبیٹ يا خود نامادەيە رازى بیٹ بەو موحەى کە ئەگەرپتەووە بو وەزيفەکەى خوى سەر پشک کريت لەوہياندا بوى ئەوہى ئیستا سى صەد پەرلەمانتار لە هەريەم کوردستان خانەنشين کە ئەو سى صەدە دوو صەد يان سى صەديان خزمەتییان بەو هەريەم کوردستانە کردبايە بە بى ئەوہى هيج خەرجیيەکى تر لە سەر حکومەتى هەريەم بوستى، کەواتە سوودەکە لە مەدايە پەرلەمانتار کە پەرلەمانتارى تەواو کرد بگەرپتەووە سەر وەزيفەکەى خوى، بەلام ئەوہى لە بەردەم دا بیٹ کامەيان هەلدەبژيردريت، ئەگەر موحەى خانەنشینی پەرلەمانتارى يا خود ئەو موحەيە کە ئەچیتەووە سەر وەزيفەکەى خوى، هیوادارم جيگەى بکەیتەووە ئەووە هەم بو پەرلەمانتار هەم بو کوردستان هەم بو کەم کردنەوہى خەرجى سوود دەبیٹ، زور سوپاس.

بەريز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

زور سوپاس، بەريز مامۇستا غريب فەرموو.

بەريز غريب مصطفى:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

پشتیوانى هەموو رایەکانى کاک دکتور شيركو ئەگەم و پشتیوانى هەموو رایەکانى کاک دکتور عزت ئەگەم، پاشان لە سەر خالى چوار سەرنجم هەيە سەرۆک بوى هەيە مۆلەتیكى ئاسایى بداتە ئەندام وا ئەبیینم مۆلەتیكى ئاسایى يەك مۆلەت ئەگریتەووە کە پانزدە (15) رۆژ ئەگریتەووە دراستنەکە بەم جوړە بیٹ بکريتە مۆلەتى ئاسایى، سەرۆک بوى هەيە مۆلەتى ئاسایى بداتە ئەندام پەرلەمان، واتە يەك جار لە

رۇۋىك تا پانزده (15) رۇۋ ئەگرېتەوۋە ئەمە پاشان كە پانزده (15) رۇۋ تېپەر نەكات ئەوۋى بۇ ئىزافەى
بكرېت بە سەر يەكەوۋە يان بچر بچر، سوپاس.

بەرېز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋكى پەرلەمان:

زۇر سوپاس مامۇستا بۇ جەنابت، بەرېز كاك شوان فەرموو.

بەرېز شوان مصطفى ھەلادزىيى:

بەرېز سەرۋكى پەرلەمان.

پشتىوانى لە رەئىھەكانى كاك دكتور شېركۇ ھەمە ئەمىن دەكەم، بېرگەى يەكەمىش بەو شېوھىەش
دابېرېزېتەوۋە : ئەندام ئەگەر لە كاتى كۇتايى ھاتنى خۇلى پەرلەمان مەرجى ئەندامىيەتى لە دەست نەدا
بوو بى ھەيە بگەپتەوۋە سەر پېشەكەى پېشوۋ ئەم مافە ئەندامەكانى پېشوۋ دەگرېتەوۋە، بېرگەى چوارەم
بەو شېوھىە دابېرېزېتەوۋە : سەرۋك لە كاتى پېويستدا بۇ ھەر وەرزىك لە وەرزەكانى سال بۇى ھەيە مۇلەت
بداتە ئەندام بۇ ماوھىەك كە لە پانزده رۇۋ (15) تېپەر نەكات، بېرگەى پېنجەمىش بەو شېوھىە : ئەگەر
ئەندامىك لە ماوھى كارى پەرلەمانىدا كۇچى دوايى كرد بە پېى ياسا كارپېكراوھكان خانەنشىن دەكرېت،
سوپاس.

بەرېز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس كاك شوان، بەرېز كاك قادر فەرموو، لېرە نىيە؟ بەرېز كاك فەرھاد فەرموو.

بەرېز فەرھاد ھەمە صالح:

بەرېز سەرۋكى پەرلەمان.

يەكەم پشنگىرى لە قسەكانى دكتور عزت ئەكەم، دووھم، شتەكانى ترم گووتران.

بەرېز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋكى پەرلەمان:

زۇر سوپاس، كاك سالار فەرموو.

بەرېز سالار محمود:

بەرېز سەرۋكى پەرلەمان.

من رام وايە خالى سىيەم و چوارەم يەك بخريت لە ماددەى پېشوۋا باسى بورېژندرا كە ببەسرېتەوۋە بە
مافەكانى ئەندامەوۋە كو ئەويش پەيوەستە بە بايكوت كردنى دانشتنەكانى پەرلەمان، بۇيە ئەم بابەتە چ
ئىجابى بى يان سلبى مافىكى رەوايە يەككىكە لە پراسىبەكانى كارى پەرلەمانى و ناكريت بە حالەتېكى
نىگەتيف تەماشبا بكرېت بۇيە پرسىكى بەدېھىە لە ھەر حالەتېكدا كە ئەندامى پەرلەمان يان فراكسىۋنى
پەرلەمانى يان گرۇپى پەرلەمانى يان لىژنەى پەرلەمانى بىھوئى لە سەر پرس و بابەتېك كە خۇى برۋاى
پىيەتى بايكوتى دانىشتنەكان بكات ئەوۋە بەستراۋ بوو بە ئەركەكانەوۋە و ئامازەش بەوۋە كرا كە لە پرسى
مافەكاندا باس بكرېت بۇيە من ئەم باسە ھىنامە پېشەوۋە، چونكە لىژنەى بەرېز ولامىكى كۇنكرېتى بۇ

ئەم پەرسە نەبوو كە لە ھەمان كاتيشدا بە ھالەتتە نىگەتيف دارىژرا، لە بەر ئەووە من بە پەرسىكى ئىجابى ھەموو پەرلەمانىكى زىندووى دونيا ئەزانم بۆيە ناكرى لە مافەكانيشدا ناو بەئىرئىت، سوپاس.

بەرئىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

دەست خۆش كاك سالار، كاك سعید فەرموو.

بەرئىز سعید محمد:

بەرئىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەرئىز ئەندامانى پەرلەمان، لە ماددە بىست و سى لە بىرگە يەكەم بەشى كۆتايىيەكە لاپىرئىت لە كاتى كۆتايى ھاتنى ئەگەر مەرجىك لە مەرجەكانى لە دەست نەدا بوو ئەندام بۆى ھەيە بگەرئىتەووە سەر وەزىفە، بەلام ئەوانەى خۆى پىشتەر و چەند سالە وازيان ھىنايە وەكو ئەوانە پىويست ناكەت لە سەر ئەووە بنووسرئىت، بەس خالى دوووم لە رووى ياسايىيەووە ئەندام پەرلەمان لە كاتى سوئىند خواردى بە دەست لە كار كىشانەووە ھەژمار دەرئىت ئىستىقالەى لە سەرە ئايا دەتوانئىت كەسىك ئىستىقالەى بدرئىت و بگەرئىتەووە لە سەر كارى وەزىفى خۆى يان نا؟ سوپاس.

بەرئىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

باشە، سوپاس، وابزانم ئىستىقالە كراو بە ئىنفىكاك ئەووى كە من سەرنجە ھەيە، يەئنى دەست كىشانەووە دەست لە كار ھەلگرتن، بەلام ئەو سەرنجەى كاك سالار باسى كرد پىش ئەووى بەرئىزان ئەندامانى لىژنەى كاتى پەپرەو و ولامانى ئەندامانى پەرلەمان بەدەنەووە ئەمەويست ئىمەش لە دەستەى سەرۆكايەتى سەرنجى جەنابتان بۆ ئەووى رابكئىشىن كە پىويست ئەكات پەرسى بايكوت كردنى ئەندامان رىك بچەين و راستە بەئى ئەمە مافىكە مافىكى ئەندامى پەرلەمانە مافىكى فراكسىۆنەكانى پەرلەمانە، بەلام ئەمە رىك بچەين بۆ ئەووى جيا بگرئىتەووە لە غىاب لە ئامادە نەبوونى ئەندام پەرلەمان پىويست ئەكات، يەئنى ھالەتتەى بۆ بدوزىنەووە و داواكارى پىشكەش بكات راي خۆى بە بەيان ئاراستەى دەستەى سەرۆكايەتى بكات داواكارىيەكى ھەبى يان داخوازىيەكى گشتى ھەبى پرۆژە ياسايەك داواكارى بىت شتتەى لەم بابەتە بىت بۆ ئەووى جيا بگرئىتەووە لەووى ھەندىك لە ئەندامانى پەرلەمان رەنگە ئامادەى دانىشتنەكەى پەرلەمان نەبن ئىستا ئىندامى پەرلەمانمان ھەيە ئامادەى دانىشتنەكەى پەرلەمان نەبوو ئەمەرۆ نامەيەكى ئاراستەى كردووين داواى ئەووە ئەكات وەكو بايكوت بۆ حىساب بکەين ئاخەر ئەمە ناكرىت، يەئنى لە داواى ئەووى كە تۆ لە دانىشتنى پەرلەمان ئامادە نەبووى ئىستا داواى ئەووى بکەى كە بە بايكوت بۆى ھەژمار بگرئىت لە كاتىدا لە پەپرەووى ئىستاي بە كارى پەرلەمانى كوردستان پەرسى بايكوت رىك نەخراو بە شىوہەيەكى عورفى لە ماووى رابردوو ھەر ئەندامىكى پەرلەمان لە كاتى دانىشتنەكانى پەرلەمان بابەتتەى بە دل نەبوو بى بەرنامەى كارى بە دل نەبوو بى يان شىوازى مامەلەى ئىمە بە دل نەبوو بى ھەستاو رۆشتووتە دەرەو و بايكوت بۆمان ھەژمار كردووە، بەلام يەئنى ئەو پەرسە پىويستە رىك بخرئىت، بەرئىزان لە لىژنەى كاتى ئەگەر سەرنجىكتان ھەيە فەرموون، بەرئىز دكتورە رىواز فەرموو.

بەرپز رېواز ھائق:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە روونکردنەوہى بېرگەى يەكەم لە ماددەى بىست و سى ئىمە ئەزانىن، يەنى ھىنانى ئەو بېرگەى لىرەدا رەنگە لە رووى شكلىيەوہ وادەربكەوئىت كە تەعدىل كەردنى ياساى خانەنشینیە، بەلام ئىمە بۆیە وەكو مافىك دەستمان بۆ بردووہ بۆ ئەوہى كە ھەندىك لە بەرپزان ئەندامانى پەرلەمان تەنانت خۆلەكانى پىشوووش داوايان كەردووہ و خواستیان ئەوہ بگەرىنەوہ سەر وەزىفە و ئىمە زانىارىمان ھەىە كە تەنانت داواكارىشان پىشكەشى دامەزراوكانیان كەردووہ، بەلام رىگەيان پى نەدراوہ بگەرىنە سەر وەزىفەكانى خۆيان بۆ بەرپزان ھەموو ئەندامانى پەرلەمان ئەمە مافىكى ئىختىارىە ئەندجامى پەرلەمان ئەتوانى لى بەھرمەند بى و ئەتوانى خانەنشین بى بە گوپەرى ياسا كار پىكراوہكان و ئىمە لە لىژنەكە داوى موناھەشەىەكى زۆر ئەمەمان داناوہ و پىمان وایە ئەمە مافىكە ئەندامى پەرلەمان ھەىە ھەز دەكات بگەرىتەوہ بۆ وەزىفە، بەلام دەزگای مۇئەسسەسى حكومەتى ھەرىمى كوردستان رىگەى گەرانەوہيان پى نادەن لە كاتىدا ھەندىكیان گەنج تەمەنیا ن زۆر لە خوار چل سالىوہىە، سەبارەت بەوہى بۆچى خۆلەكانى پىشووتر ئەگەرىتەوہ وەكو روونم كەردووہ بەرپزىك داواى كەرد ئەو خۆلەكانى پىشوو نەگەرىتەوہ ھەندىك لە ئەوانىش دەیانەوئى بگەرىنەوہ سەر وەزىفەكەى خۆيان بۆیە ھەقە ئەم مافە بۆ ئەوانىش بە ھەمان شىوہ بىت، سەبارەت بە داواكارىيەكانى بەرپز دكتۆر شىركۆ بەشىكى زۆرى داواكارىيەكانى سەبارەت بە ولام دانەوہى پرسىيار و دىارى كەردنى ماوہ بۆ دەسەلاتى جىبەجى كەردن بۆى ولامى پرسىيارەكانى بداتەوہ بەرپزىان دەبى سەپرى ماددەكانى (64، 65، 66، 67، 68)ى ناو پەرزەكە بكات كە تايبەتە بە پەرزەسى ئاراستە كەردنى پرسىيار جگە لەوہى كە داوا ئەكات كە ئەندام پەرلەمان بۆى ھەبىت راستەخۆ پرسىيار بكات ئەوہيان لە راستىدا لە ناو ئەو پەرزەىەدا رىك نەخراوہ، بەلام سى ئەندامى پەرلەمانىش پىشتىوانى كەردووہ ئەوہ ئەكرىت دواتر قسەى لە سەر بكرىت، زۆر سوپاس.

بەرپز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، پىم وا بىت بەھار خان وىستوىەتى ناو تومار بكات، بەلام ناوى تومار نەكرا بوو ھەر ناو نەخوئىنرايەوہ ئىستا ئەم جارە ھەر ناو نەخوئىنرايەوہ بۆ جارى پىشوو، ئەگەر قسەىەكت ھەىە فەرموو.

بەرپز بەھار عبدالرحمن:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

پىشتگىرى قسەكانى دكتۆر شىركۆ ئەكەم ھەروہا تەئكىد لەو پىشنىيارە ئەكەمەوہ كە لە ئەركەكانە باسى بايكوت كرا لە مافەكاندا جى بكرىتەوہ بەو سىاغەىە كە مامۇستا ئەبوبەكر ھەلەدنى خستىە روو ھەروہا سەبارەت بە خالى سىيەم كە ئەلئى ئەندام بۆى ھەىە مۇلەتى نەخوشى بە پى رىكارەكان ئەو رىكارانە ئەگەر لىژنە روونكەردنەوہىكمان بۆ بەدن رىكارە ياسايەكان، عورفىەكان، ئىجازەى نەخوشى چىيە؟ ئەگەر روونكەردنەوہمان بۆ بەدن، زۆر سوپاس.

بەرئیز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

باشە، سوپاس، بەرئیز دکتۆر فرست فەرموو.

بەرئیز فرست صۆفی:

بەرئیز سەرۆکی پەرلەمان.

سەبارەت بە گەرانەوه بۆ وەزىفەى پيشوو ئەوه سياغه دەكەينهوه له سياغه كيشەى هەيه، بەلام ئىستا له سەر ئەو بابەتە رەئىهەكى تەرىش هەيه دواتر له كاتى با بليين سياغه كردن دەيخهينه دەنگدان ئەويش ئەوهيه كه گەراشەوه سەر پشك بىت كامە مووچە هەئەبژيرى خانەنشيني، يەعنى وەزىفەگەى خۆى ئەوه هەموو ئەو سياغانە ريك دەخهين و دەخهينه دەنگدان سەبارەت بەوهى كه بەرئيز دكتۆر شيركو باسى كرد، ئەگەر كاك دكتۆر شيركو سەيرى كارى ليژنەكان و سەيرى رەقابەش بكات لەوى زۆر بە ريك و پيكي هەموو ئەو خالانە جيگە كراوتەوه جگە له ئەو خالەى كه وەكو دكتۆرە ريواز باسى كرد ئەندام دەتوانرئيت راستەخۆ نووسراو بكات پيم وايە، ئەگەر يەعنى نمونەى يەك پەرلەمانى دونياش هەبئيت پەرلەمانتار بە بئ ئەوهى كه، چونكه ئيمە قسە دەكەين و ئاراستەى دەستەى سەرۆكى پەرلەمان دەكەين چۆن دەتوانين سەرۆكى پەرلەمان دەستەى سەرۆكايەتى راستەخۆ نووسراو ئاراستە بكەين؟ و ئەوه لەوانەيه زەمانەتى كارى پەرلەمانى ئيمە تيك بدات و لە زەمانەت كردنى ئەو مەوعيدانەى كه هەيه بۆ گەرانەوهى نووسراو كى زامنە؟ دەستەى سەرۆكايەتى زامنە، بۆيه ئاراستە كردنى راستەخۆى نووسراو ئەگەر زەرەيهەك بىت بە دەرجە يەك له ئيمەيه له ئەندامانى پەرلەمان، چونكه فەوزايەك دروست دەكات ئەتوانئيت خۆى بدوزئيتەوه لەو كاتانەى كه ديارى كراوه چۆن دەروات چۆن دئيت، ئەو رسوماتە كه هەيه بۆيه پيم وايە له رووى پەيرەوييەوه ناكريئيت، ئەگەر پشتگيريش بكرئيت بيخهينه دەنگدان، چونكه ئەسلەن شتيك نيهه له هيج پەرلەمانى دونيا شتى وا هەبوو، بەلام ئەوهى تر بەرئيز كاك دكتۆر شيركو هەموويان هەيه و له هەر شوئينيك زانئيت ئەو خالانە نيهه ئيمە له بەر ئەوهى سى كەس پشتگيرى كردوو دەخهينه دەنگدان و ديراسە دەكەين، بەلام پيمان وايە هەموومان له رەقابە و له كارى ليژنەكان جيگە كردووتەوه، سوپاس.

بەرئيز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

باشە، سوپاس، كەس قسە نيهه له بەرئيزان ئەندامانى ليژنە؟

بەرئيز د. فرست صۆفی:

بەرئيز سەرۆکی پەرلەمان.

سەبارەت بەوهش كه مەسەلەى بايكوت كردن وپراى ئەوهى جەنابيشت روونكردنهوت دا دكتۆرە فالاش قسەى له سەرى كرد، بەلام له لايەن سى ئەندامى پەرلەمانەوه پشتگيرى كراوه له كاتى سياغه كردنەوه له ناو مافەكانى ئەندام دەيخهينه دەنگدانەوه.

بەريز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

باشە، دەستت خۆش بى، جا ئىستا ماددى بىست و چوار (24) بخوئىننەو بەريزان، بۇ ئەوۋى بىخەينە گىفتوگۆيەو.

بەريز سۆران عمر:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددى بىست و چوار (24) : پارىزبەندى پەرلەمانى (الحصانە البرلمانية)، يەكەم : ئەندام ئازادى ئاخوتن و رادەربىرىنى تەواۋى ھەيە لە كاتى ئەنجامدانى بەكارەكانى لە ناو پەرلەمان يان لە لىژنەكانى پەرلەمان سەبارەت بەو بابەتانەى دەخريئە روو بۇ گىفتوگۆ كىردن بە شىۋەيەك رەچاۋى رىزگرتن لە دامەزرارە دەستوورىيەكانى ھەريم لە چوارچىۋەى كارپىكرارەكان بىكات، دوووم : نابىت ئەندام راوہ دوو بىرئىت يان لىكۆلىنەوۋى لە گەل بىكرىن يان مال و نووسىنگەكەى پىشكىنى بۇ بىكرىت يان دەستگىر بىكرىت بە بى مۆلەتەى پىش وەختى پەرلەمان تەنھا لەو ھالەتە نەبى كە تاوانىكى بىنراۋى ئەنجام دابىت، سىيەم : لايەنى دادوۋى تايبەتمەند لە رىگەى سەرۆكايەتى ئەنجومەنى دادوۋى داۋاى ھەلگرتنى پارىزبەندى ھاۋپىچ لە گەل پەراۋى ئەو دوسىيەى كە بابەتى رى و شوئىنە سزايىيەكان ئاراستەى دەستەى سەرۆكايەتى پەرلەمان دەكرىت، چوارەم : سەرۆكى پەرلەمان داۋاكارىيەكە لە گەل پەراۋەكەى دوسىيەكە دەنرىت بۇ كاروبارى ياساى بۇ دىراسەت كىردن و پىشكەش كىردنى راپۇرتىك لە ماۋيەك كە لە دە رۇژ تىپەر نەكات، ئەگەر لەو ماۋيەدا راپۇرتەكەيان پىشكەش نەكرد سەرۆك دەتوانىت بابەتەكە راستەخۇ بختە بەردەم پەرلەمان بۇ بىرپاردان لە سەر ھەلگرتنى پارىز بەندى لە سەر ئەندامى تومەتبار يان رەتكىردنەوۋى، پىنجەم : پەرلەمان و لىژنەى ياساى لە روۋى بوون و نەبوونى بەلگەى تاوان لە دوسىيەكەى ناروان تەنھا ئەو ھەك لاي دەگەنەوۋە كە مەبەست لە داۋەكە راپگرتنى كارى نوئىنەرايەتى ئەندام نىيە، شەشەم : بىرپارى ھەلگرتنى پارىزبەندى پىۋىستى بە دەنگى زۆرىنەى ئامادەبوۋانى پەرلەمانە لە دەروۋە وەرزەكانى ياسا دانان دەستەى سەرۆكايەتى بىرپار لە سەر ھەلگرتنى پارىزبەندى دەدات، ھەوتەم : بىرپارى ھەلگرتنى پارىزبەندى تەنھا بۇ ئەو كىردە تاوانىيەيە كە لە داۋاكەى دادوۋەر ھاتوۋە لە سەر كىردەكانى دىكەى ئەندام جىبەجى ناكىرى، ھەشتەم : ئەگەر ئەندام تاوانىكى لە جۇرى جىنايات لە ناو ھەرەمى پەرلەمان ئەنجام بەدات لە سەر سەرۆك پىۋىستە فەرمان بىكات بە دەستگىر كىردن و گىلدانەوۋى لە شوئىنىكى دىارى كراۋ ئىنجا رادەستى دەسەلاتى دادوۋى بىكات، بەلام ئەگەر تاوانەكە لە جۇرى كەتن جونچە بوو سەرۆك بۇى ھەيە دەسەلاتى دادوۋى ئاگادار بىكاتەوۋە بۇ گرتنە بەرى رى و شوئىنى ياساى پىۋىست بەرامبەرى، نوئىم : ئە ئەندامەى پارىزبەندى لە سەر ھەلگىراۋە و رانەگىراۋە، واتە تەۋقىف لە يە كىك لە گرتوۋخانەكان بۇى ھەيە بەشدارى كۆبوونەوۋەكانى پەرلەمان و دانىشتنى لىژنەكان بىكات و بەشدارىش بىت لە گىفتوگۆ كىردن و دەنگىدان، دەيەم : ئەندام لە رۇژى سوئىد خواردىنى ياسايە پارىزبەندى پەرلەمانى دەبىت و ناتوانىت بە بى مۆلەتى پەرلەمان تەنازولى لى بىكات، يانزەدە : ئەگەر پەرلەمان داۋاى ھەلگرتنى پارىزبەندى رەت كىردەوۋە بە

بى پېشكەش كىردى بەلگەى نوبى له سەر هەمان بابەت داواكارى نوبى پېشكەش ناكىرېتەو، داوندە : له سەر زىاد كىردى بېرگەيەكى دى بۇ ئەو ماددەيە دوو را هەيە، راى يەكەم پى واىە ئەو بېرگە زىاد بىكرېت (دواى تەواو بوونى خۆلى پەرلەمان مافى سكالەكە له سەر گىرتنە بەرى رى و شوپىنى ياساىى بەرامبەر پەرلەمانتار پارىزراو دەبىت)، راى دووهم : پىويست ناكات ئەم بېرگەيە زىاد بىكرېت.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

ئىستا كى ناوى خۆى ئەنووسىت بۇ قسە كىردن له سەر ئەم ماددەيە؟ خاتوو بىگەرد تالەبانى، فەرموو.

بەرپىز بىگەرد دلشاد تالەبانى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من تەنھا لەسەر خالى (12)، لەسەر زىادكىردى بېرگەيەكى تر، من لەگەل ئەوودا نىم كە ئەو بېرگەيە زىاد بىكرى، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، بەرپىز كاك عباس غزالى، فەرموو.

بەرپىز عباس غزالى مېرخان:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

پشتگىرى رەئى بىگەرد خان دەكەم.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

دەستخوش، بەرپىز كاك بىستوون فائق، فەرموو.

بەرپىز بىستوون فائق محمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى يەكەم: (بەشىوئەيەك رەچاوى رېزگرتن له دامەزراو دەستووربىيەكانى هەرىم بىكرى) تۆزىك مەتاتىيە، ئەو ئەگەر هەر لابرئ باشترە، فەقەرەى حەوتەمىان ئەو رېزمانەوانىيە، دەلى (بىپارى هەلگرتنى پارىزبەندى تەنھا بۇ ئەو كىردە تاوانىيەكە له داواكەى دادوهرى دا هاتوو)، ئەوئەى ئەخىرى كە دەلى (له سەركردهكانى دىكە جىبەجى ناكىرى) پىويست ناكات، چونكە لىرە (تەنھا) هاتوو، مادام (تەنھا) بۇ ئەو كىردە تاوانىيەكە، واتا ئەوئەى ئەخىر (له سەركردهكانى دىكە) زىادەيە و پىويست ناكات، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، بەرپىز د.شوان قەلادزەيى، فەرموو.

بەرپز عمر مصطفى باومير (د.شوان قەلادزەي):

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

منیش لەگەڵ ئەوەدام ئەوەی كە دەلی (رېزگرتن لە دامەزراوە حكومىيەكان)، لەوانەيە بەو پاساوەوە هەندىك سنوور بۆ رەنى و كار و چالاكى پەرلەمانتارەكان دابندریت، دووهمینیش ئەوەی لابردي حەسانە لەسەر ئەندامى پەرلەمان، لە خاریجى خولى تەشرىعیش هەر لە صەلاحیەتى دەستەى سەرۆكایەتى نەبیّت، لابردي حەسانە بەس بۆ زۆرینەى ئەندامانى پەرلەمان بگەرپتەو، بوونی سكالاش ئەو نەبى بە كۆتایى هاتنى خولى پەرلەمان سكالاکەر بۆی هەبى ئەو سكالایە بچوولینى، لە هەموو كاتىك دا بۆی هەبیّت ئەگەر هەر پەرلەمانتارىك پىویستی بەو بوو شەكوای هاوولاتیانى لەسەر بیّت، سكالای خۆی لەسەر بەرز بکاتەو، سوپاس.

بەرپز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، بەرپز كاك بەهزاد دەرویش، فەرموو.

بەرپز بەهزاد دەرویش دەرویش:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

مادده (24) خالا (6) ئەز دگەل هەندیمە دەنگى، یى نفیسی (دەنگى زۆرینەى ئەندامانى پەرلەمان) ببیتە (دەنگى رەها بیّت)، ئەفە خالىك، خالا (2) پشتگىريا ئاخافتنا بیگەرد خانى دكەین سەر خالا (12)، یادیش من پى باشە خالەكا دى ئیزافە بیتن ئەگەر لیژنا پەیرەوى نەبیتن، ئەگەر هاتو بریار هاتە دان بۆ هەلگرتنا پارىزبەندى ئەندام پەرلەمان، پاشان دادگای بى تاوانى ئەندام پەرلەمانى سەلمان، پىویستە ئەندام پەرلەمان لە هولا پەرلەمانى رابگەیینى كو ئەف ئەندام پەرلەمانە بى تاوان دەرچوو، چونكى دا ئەف مافە بۆ بزفرینتەفە ئەف تەشەیرا پى هاتیە كرن، چونكى مادام لە هولا پەرلەمان پارىزبەندى ل سەر راکر لازمە پەرلەمان جارەكا دى قى بوعدى مەعنەوى بۆ بزفرینتەفە و ئەم بیژین ئەف ئەندامە ئەف مافە هەبیت هەمی رىكارین....

بەرپز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپز كاك بەهزاد ئامازەى بە برگەكان دا بۆ ئەوەى بەرپزان

بەرپز بەهزاد دەرویش دەرویش:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

حەتا ئامازەشم پىكرد گۆتم خالەكى ئیزافى ئەو هاتوو، ئەگەر بریار هاتە دان پارىزبەندى هاتە هەلگرتن هولا پەرلەمانى، پاشان بى تاوانى ئەو ئەندامە دەرچوو ل دادگایى پەرلەمان دناف هولا پەرلەمانى جارەكا دى قى ئەوا مەعنەوى بۆ پەرلەمانى بزفرینتەفە كو بى تاوان دەرچوو رابگەهینتن و ئەندام پەرلەمانیش بۆی هەبیت هەمی رىكارین یاسایى بەرامبەر سكالالیکەر دتە بەر، زۆر سوپاس.

بەرپز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

باشە، سوپاس، ئەو تىبىيىيە بۆ ھەمووتانە بەرپزان ئەندامانى پەرلەمان، لە كاتى قسە كردن دا ئاماژە بەو برپگەيە بدن كە قسەى لەسەر دەكەن، بۆ ئەوھى بەرپزان لە لیژنەى كاتى پەپەرەو بزەنن كە لەسەر ج ماددەيەك قسە دەكەن، بەرپز د.فالا فرید، فەرموو.

بەرپز فالا فرید ابراهيم:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

لە برپگەى سىيەم لایەنى دادوهرى تايبەتمەند لە رینگاى سەرۆكايەتى ئەنجومەنى دادوهرى داواى ھەلگرتنى پاريزبەندى دەكات، من پيموايه ئەو فيلتەرهى كە دايانناوھ زيادکردنە، كار بکريت لیژنەكە بۆ سووک کردنى ھەسانە، نەك بۆ قورسکردنى، بۆيە لە پەپەرەوى بەرکار كە ئیستا كاری پى دەكرى، ئەوھيان نيیە كە لە رینگاى سەرۆكايەتى ئەنجومەنى دادوهرى بى، بۆيە داوا دەكەم وەكو خۆى دابريژریتەو، ئەو بابەتە ھیندەى تر قورس نەكرى، خالى چوارەم پيموايه زيادەيه، خالى پينجەم بە ھەمان شيۆھ زيادەيه، خالى ھوتەميش زيادەيه، لەبەر ئەوھى كارەكان خۆى وايە، بۆيە داواى ھەلگرتنى ئەو خالانەش دەكەم.

بەرپز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

باشە، سوپاس، بەرپز كاك سەرکەوت سەرھەد، فەرموو.

بەرپز سەرکەوت سەرھەد:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ديارە خالى دوانزە كە باس دەكات بۆ زيادکردنى، پيويست دەكات لابریت، پيويستى بە زيادکردنى ئەو برپگەيە نيیە، چونكە ئەوھ تەھصيل ھاسلە، لە داواى نەمانى ھەسانەى پەرلەمانى و داواى تەواوبوونى خولەكە سكالاکار دەتوانى سكالاکە بچوولینى، مافى سكالاکار پاريزراوھ، يەعنى پشتگيرى لە داواكەى بيگەرد خان و ھاوړپكان دەكەم.

بەرپز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، بەرپز د.شیركو ھەمە أمين، فەرموو.

بەرپز د.شیركو ھەمە أمين:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

من لە برپگەى يەكەم دا پيشنياز دەكەم ئاواى لى بكرى (ئەندام نازادى ناخاوتن و رادەربيرىنى تەواوى ھەيە لە كاتى ئەنجامدانى كارەكانى)، سەبارەت، يەعنى لە ناو پەرلەمان يان لە ناو لیژنەكان، لە راستى دا لەگەل ئەوھدا نيم، لە كاتى ئەنجامدانى كارەكانى، مەبەستم ئەوھيە لە دەرەوھى پەرلەمانيش ئەگەر بە ئيشى پەرلەمانى كاری كردبوو، ھەر وەكو ھەسانە ھيسابى بۆ بكرى، لەوھى تر خالى (12) پشتگيرى لەو ھاوړپيانە دەكەم، پشتگيرى لە قسەكانى كاك بيستوون فايقيش دەكەم، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس، بەرپىز كاك أبو كاروان، فەرموو.

بەرپىز عبدالرحمن فارس عبدالرحمن (أبو كاروان):

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

بەشىك لە قسەكانى من كرا، بە تايبەتى ئەوۋى كە ئىستا د.شېركۆ وتى لە خالى يەكەم، منىش لەگەل ئەووم پىويست ناكات لە ناو پەرلەمان يان لە لىژنەكانى پەرلەمان، خالىكى تر لىرە ھەر لە خالى يەكەمە، ئەوۋىە كە بە شىۋەيەك رەچاۋى رېزگرتن، پىموايە پىويستە نەك ھەر لە دامەزراۋە دەستوورپىيەكانى ھەرىم، بەلكو لە خودى پەرلەمان و پەرلەمانتاران، چونكە زۆر جار بەراستى زۆر قسەى نابەجىش دەكەين، رېز لەوش ناگرين، زۆر جار ئىتپىھامى يەكتىش دەكەين، زۆر جار واى لى ھاتوۋە چۆن دەلېن يەعنى ئەو پىويستە داخىل بكرىت، چونكە زۆر جار وەكو ئەوۋى لىھاتوۋە ئەو شىعەرى لەتيف ھەلمەتى لىھاتوۋە دەلى: (گەر دل كۆير بى رۆزى رۋوناك شەۋى تارە، ئەگەر پشيلە پۇلىس بى ھەموو مشكى تاوانبارە)، با ورياي ئەوۋە بىن.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋىكى پەرلەمان:

باشە، بەرپىز د.عزت صابر، فەرموو.

بەرپىز د.عزت صابر اسماعيل:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

سەبارەت بە خالى (12)، زۆرىنەى زۆرى ئەو تاوانانەى دەخريتە پال پەرلەمانتار لەبەر كارى پەرلەمانتارىيەتى، بۆيە پشتيوانى راکەى بېگەرد خان دەكەم، دواى تەواۋبوۋنى كارى پەرلەمانتارى ھەموو سكالاکانى لەسەر بسرىتەۋە.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋىكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، بەرپىز كاك قادر ئۆتمان، فەرموو.

بەرپىز قادر ئۆتمان رسول:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

من پىموايە كە بەشىك لە ماددەى (26) و (27)ى پەپەرۋە كۆنەكە بىمىنيتەۋە، چونكە لە ھەندى لەو خالانەدا ئازادى قسەگردنى پەرلەمانتار زۆر بەرتەسك كراۋتەۋە، لە راستى دا، بۆ نمونە خالى يەكەم/ (ئەندام ئازادى قسەگردن و رادەربىرىنى تەۋاۋى ھەيە لە كاتى ئەنجامدانى كارەكانى لە ناو پەرلەمان لەلايەن لىژنەكانى پەرلەمان، يەعنى تا ئەۋى بىمىنيتەۋە، ئەگەر قەرار بى بىمىنيتەۋە، نەك ئەو ھا تەحدىد بكرى و بەرتەسك بكرىتەۋە، راستە ئەندامى پەرلەمان پىويستە لەسەر ئەو بابەتە قسە بكات كە خراۋتە بەرنامەى كار، يەعنى لە دەرۋەى ئەو بابەتە قسە نەكات، ئەوۋە راستە، بەلام لە راستى دا بەرتەسك كراۋتەۋە، پشكىرى لە قسەكانى د.قالا دەكەم، پىويست ناكات بە نمونە، ئەم خالانە لىبىرىن، بۆ نمونە

ليژنهي ياسايي ئەگەر بە دروستي و راسته‌قينهي دۆسيه‌گه‌ش نەرواني، ئەي ئەم دۆسيه‌يه بۆ دەرچي؟ بۆ نموونه خالي (4)، خالي (5) يه‌عني ئەگەر ئەركي ليژنهي ياسايي تەنانەت ئەو‌هش نەبي لە دروستي و راسته‌قينهي دۆسيه‌گه‌ ب‌رواني، يه‌عني ئيش لەسەرچي دەكات؟ دۆسيه‌گه‌ چي لي دەكات ئەو ليژنهيە؟ تەنها ئەو‌هي سەير دەكات كە ئەو تۆمەته‌ي كە ئاراسته‌ي پەرلەمانتارەگه‌ كراوه؟ ياخود ئەو‌هي كە دادگاي تايبەتمەند ناردوو‌يتي؟ تەنها ئەو تۆمەت‌يكي راسته‌قينه‌يه لە رەگەزەكاني تاوان بەدي دەرچين؟ تەصه‌ور دەرچين ياخود نا؟ بۆيه راسته ئەندامي پەرلەمان ناكري پاريزراو بي لە هيچ شتيك، لە كاتيک دا جينايەت دەكات و تاواني گەوره ياخود كەتن، بەلام لە هەمان كاتيش دا ناكري ئيمه زمينه‌يه‌كي ئەوها ب‌رەخسپين كە چۆت دادگا مەدەنييه‌كان بەردەوام دۆسيه‌كانيان دەنيرن بۆ وەزاره‌تي پيشمەرگه‌ و بۆ دادگا سەربازيه‌كان كە راپه‌له‌يه‌كي به‌هيز هەيه، بەردەوام دۆسيه‌ دي‌ت و دەرچي لەسەر كۆمەلئيك تۆمەته‌ي زۆر لاوه‌كيش، لەبەر ئەو‌هي دوو دادگاي ليك جياوازن، ناكري پەرلەمانيش ئاوهاي لي بي، پشتگيري لە قسه‌كاني بيگەرد خانيش دەكەم لەو‌هي كە وتي، زۆر سوپاس.

بەرپز د. يوسف محمد صادق / سەرۆكي پەرلەمان:

زۆر سوپاس، بەرپزان لە سەرۆكايه‌تي و ئەنداماني ليژنهي كاتي، ئەگەر قسه‌يه‌كتان هەيه، بەرپز د. فرست، فەرموو.

بەرپز د. فرست صوفي علي:

بەرپز سەرۆكي پەرلەمان:

دەمه‌وي ر‌وونکردنەوه لەسەر بابەتيك بەدم، سەبارەت بە برگه‌ي (12) كە بە دوو ر‌ا هاتبوو، تەبعەن هيچ لەو دوو ر‌ايه‌ كە برگه‌ي (1) دەلي (ئەگەر ماوه‌ي ئەنداميتي پەرلەماني تەواو بوو ماناي وا نيه‌يه كە ر‌يگه‌ بگري‌ت لە خەلك كە سكالاي هەبووه‌ لەسەر ئەو ئەندامي پەرلەمانه‌، كە بە هەر هۆيه‌ك لە هۆيه‌كان حەصانه‌ي لەسەر هەلنەگيراه‌)، برگه‌ي دي‌كه‌ دەلي (ئەوه‌ زياده‌يه‌) ئەوه‌ بەو مانايه‌ نيه‌يه‌ وەكو ئەو‌هي بەرپز د. عزت باسي كرد، يه‌عني ئيت‌ر ئەندامي پەرلەمان تا هەتا هەتايه‌ حەصانه‌ي هەيه، ئەو شته‌ي كە لە خيالاي ئەو چوار ساله‌ي ك‌ردوو‌يتي حەقي هاوولاتي نيه‌يه‌، هەنديك جەرئيم هەيه ئەگەر ئەندامي پەرلەمان ك‌ردب‌يتي و بە هەر هۆيه‌ك لە ناو ئەو هۆله‌ سياسي بووه‌ ئەو كوتله‌يه‌، زۆر زۆر بووه‌ نەيتوانيوه‌ حەصانه‌ي لەسەر هەلگري، هيچ پاساوئيك قەزائي، قانوني ر‌يگه‌ نادات دواي ئەوه‌ ئەو ئەندام پەرلەمانه‌ پاريزراو بي، يه‌عني ئەگەر برگه‌كە نەشنوو‌سين، ئەگەر ب‌شنوو‌سين و پ‌يچەوانه‌شي ب‌كه‌ين، ئەوه‌ نيزامي عاممه‌ و مەباديئي عاممه‌، قەزا دەوري خۆي دەبين، سكالاکەر حەقي خۆيه‌تي، بۆيه‌ نە ئەندامي پەرلەمان موقه‌دەسه‌، نە وەزير موقه‌دەسه‌، نە سەرۆكي هەري‌م، نە سەرۆكي حكومه‌ت، نە سەرۆكي پەرلەمان، هەر كەسيك تاواني كرد هاوولاتي حەقي خۆيه‌تي سكالاي لەسەر ب‌كات، بۆيه‌ ئەگەر برگه‌ي (12) مان زياد نەك‌رد مەعناي ئەوه‌ نيه‌يه‌ كە ئەندامي پەرلەمان سكالاي لەسەر ناكري، سكالاي لەسەر دەرچي، بەلام لەسەر ئەو‌هي هەبي يان نەبي، ئەوه‌ دوو ر‌ايه‌ و دەيخه‌ينه‌ دەنگدان و سي كەس پشتگيري ك‌ردوووه‌، بەخۆشي هەيه‌ ر‌ايه‌كان،

زۆر زۆر ئاسايى يە، بە دەنگدان ئەم بابەتە يەكلايى دەكرېتەو، سەبارەت بە باسكى تر كرا كە من بەراستى دەمەوئى وەكو مولاھەزەيەكى عام باسى بىكەين، باوەرتان ھەبى، ئەو ئەندامانى لىژنەكە لىرە ئامادەن، ئىمە كە زۆربەي زۆرى ئەوانەي وەرمان گرتو، يەنى پشت بەستەنە بەو پىوەرەنەي لە پەپرەوي ناوخۆي ولاتانى دونيا، كە لە بەشيكيان بۇ نموونە ئەووي سويد بەشيكە لە دەستوورى ئەو ولاتەش، زۆر ئاسايى يە كە بلى ئەندامى پەرلەمان كە قسە دەكات رېز لە دامەزراو دەستوورپىيەكانى بگرېت، ھەز دەكەي شەش جوملەي دىكەشى بۇ زياد بىكەين، بەلام ئەگەر ئەم جوملەيە ھەبو، ماناي وا نىيە كە ئەو ھەز لە ئەندامى پەرلەمان كراو، يان ئازادى ئەندام پەرلەمان كۆتووبەند كراو، ئەي ئەو دامەزراو دەستوورپىيە ئىو بونىادتان نەناو؟ بە دەنگى ئىمە نەھاتو؟ چۆن ئەگەر نەسېك ھەبى رېزى لى بگرېن ئىمە پىمان وابى ئەو كۆتووبەندى ئازادى ئەندام پەرلەمان دەكات؟ لە ھەموو دونياش وايە، چۆن ئەندامى پەرلەمان رېز لە دامەزراو دەستوورپىيەكانى خۆي ناگرې؟ كە ئىمە دەبى پارېزگارى لى بىكەين، ئىمە دەبى ھىمايەتيان بىكەين، بە پىچەوانەو ھەر كەسكى تر لە دەرەوي ئىمە بى تەشھىريان پى بىكات، ناويان بزېنئى، ئەو ئىمەين دەبى داكۆكيان لى بىكەين، قىبول نەكەين لە ھىچ كەسېك ئەو دامەزراوانەي كە ئىمە (ھامىن)، پارېزگارېن، بۆيە بە تەصەورى من نابى بە ھىچ شىوہىەك ئەندامى پەرلەمان ھەسەسپىيەتى بەرامبەر ئەم جوملانە ھەبى، بە پىچەوانەو دەبى پىش ھەمووان خۆمان كۆتووبەند بىكەين بۇ ئەووي بتوانېن خەلكى ترېش كۆتووبەند بىكەين، ئەووي تر، ھەر بۇ ئاگادارىشتان لە بىدایەت كە موناھەشەمان كەرد بەرېزان، رەئىەك ھەبو ئەسلەن ھەسانە ھەر ھەلگرېن، بەلام دواتر چۆنكە لە زۆر پەپرەوي ناوخۆي ولاتان ھەسانە ھەر نەبو، يەنى ھەيە پەپرەوي ناوخۆ ھەسانەي ھەر تىدا نىيە، ھالى ئەندامى پەرلەمانېش ھالى ھەر كەسكى تر، بەلام ئىمە ھىشوو مانەتەو، بۆيەش وەكو بەشېك لە ئەندامانى پەرلەمانېش باسېان كەرد، ئەوئەندەش با بلىېن شلى بىكەين، ئەوئەندەش ئەووي بىكەين كە ئەندامى پەرلەمان موستەھىل بى ھەسانەي لەسەر ھەئىستى، ھەموومان بەشەرىن، قابىلى ئەووي ھەيە ھەئە بىكەين، بۆيە ئەگەر ھەلەمان كەرد بە پى ئەو رېكارانەي ئىمە نووسىومانە ھەسانە ھەلېگرې، سەبارەت بەو بابەتانەش كە گووترا زيادە و ئەوہىە، ئىمە ئەووي كە سى ئەندام پىشتگىرى كەردى، دەپخەينە دەنگدان، كامە برگەي زيادە ھەئىدەگرېن، سوپاس.

بەرېز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، بەرېز د.بەھار، فەرموو.

بەرېز د.بەھار محمود فتاح:

بەرېز سەرۆكى پەرلەمان.

برگەي (12) كە ھات بە دوو رەئى، عىلاقەي بە مەبەدەئىكەو ھەبو كە لە قانونى عقوباتى عىراقى دا تەنزىم كراو، ئەوېش برىتى يە لە تەقادومى دەعوای جەزائى، ئايا دەعوای جەزائى بەسەر دەچى؟ يەنى ئايا كە كەسېك تاوانىك دەكات ماوہىەكى بەسەردا بچى، مافى تاوان لىكراو، تاوان لەسەر كراو بەسەر دەچى

بۇي نەبى؟ ئەوھ لە قانونى عىراقى دا ئەسل ئەوھىپە كە دەعوای جەزائى تەقادوم ناكات، بەلام لە قانونى ئسوولنى موھاكەماتى جەزائى يان لە ماددەى (3) مەجمەعەيەك جەرائىمى داناوھ كە ئەم جەرائىمانە تەقادوم ناكات، يەعنى چەند ئىستىسائىكى كرددوھ، بۇيە ئىمە لەسەر ئەو ئەساسە ھاتىن ئەو موناقەشەيەمان كەرد، وتمان بۇ ئەوھى ئەو تاوانانەش كە تەقادومى دەعوای جەزائىش نايگىرئەوھ، لىرەدا بيگىرئەوھ، بەلام ئەوھ ھەر بۇ روون كەردنەوھ، دواچار ئەوھ دوو رەئىيە، بە دەنگى ئەندامانى پەرلەمان يەكلایى دەبىتەوھ.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، بەرپىز كاك سۆران عمر، فەرموو.

بەرپىز سۆران عمر سعید:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

خالى (12) راي يەكەم زۆر بە رەھايى ھاتووھ، ئەوھى براى بەرپىز كاك دكتور فرسەت وتى و د.بەھار وتى، جىباى نەكەردۆتەوھ كە جەزائى مافى سكالاکار دەمىنئەتەوھ، يەعنى دەلى دواى تەواوبوونى خولى پەرلەمانى مافى سكالاکار لە گرتنەبەرى رپى ياساى، وانا ھەرچى دەعوایەك بە سەبەبى كارەكەش بى كە پەرلەمانتارە كرددووئىتى، دەمىنئەتەوھ و دواى پەرلەمانتار دەبى لە كۆتايى خولەكە رپىگای تەنھا مەھكەمەى بۇ بىمىنئەتەوھ، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

منى خان، فەرموو.

بەرپىز منى نبى نادر:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە بەرگەى (12) من لەگەل راي يەكەمدام، سەبارەت بە ھەلگرتنى چوارەم و پىنچەم و ھوتەم لە ماددەى (20) و (14) پشستگىرى بەرپىز د.قالا دەكەم، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

باشە، سوپاس، بەرپىز د.بەھار محمود، قسەيەكى تەرت ھەبوو، فەرموو.

بەرپىز د.بەھار محمود فتاح:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئىمە لىرە باسى سكالادەكەين، سكالادە جەزائى يە، دەعوای مەدەنى تەنانەت ھەلگرتنى ھەسانەشى ناوى.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەس ئەو پىرسيارەى كاك سۆران وھجىيە، ئەگەر ھەسانە ھەلگرتنى لە پەرلەمان، لەبەر ئەوھى پەيوەندى بە كارى پەرلەمانتارەكەوھ ھەيە، پەيوەندى بە ئەندامبوونى لە پەرلەمانەوھ ھەيە، دواى ئەوھى كە تەواو

بوو، ئەو سكالايانەى كە بە ھۆى كارى پەرلەمانىيەوۋە بوو ھەر دەمىنى و بەردەوام دەبى؟ بەلى، بەرپىز د. فرسەت، فەرموو.

بەرپىز د. فرسەت صۇفى ەلى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

كارى پەرلەمانى خۇ تاوان نىيە، چ قوۋەتلىك ھەيە لەسەر كارى پەرلەمانى سكالاي لەسەر ئەندامى پەرلەمان بىكات؟ كارى پەرلەمانى مەشروعە، (100%) مەشروعە، ھەر كەسىك بە ھۆى كارى پەرلەمانىيەوۋە سكالاي لەسەر بىكرى، خۇ مەحاكىمى ئىمەى ئەوۋەندە ئەوۋە نىن، يەكسەر سكالايكە رەت دەبىتەوۋە، ئەسلەن كەسىش ھەر ئەوۋەى ناكات، ئەوۋەى كە ئىمە باسى دەكەين تاوانە، كەسىكى كوشت، لە كەسىكى دا، كەسىكى برىندار كرد، ناووزاندنىكى گەورەى كرد، ئەوۋە لە ناو پەرلەمان بى ھەر تاوانە و ھەر رەفىى حەسانە دەكرى، لە دەرەوۋەى پەرلەمان بى ھەر واىە، ئەوۋەى بە ھۆى كارى پەرلەمانىيەوۋە بىكرى، ھىچ قوۋەتلىك نىيە بىتوانىت ئىستا و لە داھاتوو و لە پاش سەد سالى تىرىش سكالاي لەسەر بىكات، بشچى لەبەر ئەوۋەى ئىمە حەسانەمان بى داوۋە ھەرچى بىلى لە چوارچىوۋەى كارى پەرلەمانى، ھەرچى بىكات لە چوارچىوۋەى رۆلى رەقابى، ئەوۋە مەحمىيە قانونىيەن، بۇيە ھىچ كەسىك ناتوانى سكالاي لەسەر بىكات.

بەرپىز د. يوسىف محمد صادق / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى، باش، با بزانىن نوقتەى نىزامى ھەيە، كاك خلف، فەرموو.

بەرپىز خلف أحمد معروف:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ناروونىيەك ھەيە، واتا لە نىوان ئەو پىشنىارانەى كە بەرپىز بىگەرد خان و كاك د. عزت و ھەندىك لە پەرلەمانتارەكانىش پىشنىارىان كرد، تىنەگەيشتن ھەيە لەلايەن بەرپىز سەرۆكى لىژنەى كاتى پەيرەودا، تەصوور دەكەم قسەكە لەسەر ئەوۋەيە، ئەو كەيسانەى كە لە كاتى پەرلەمانتارى دا پەرلەمانتارىك بىيى ھەستاوۋە بەرامبەر بە دەزگايەكى گەورە، بەرامبەر بە كۆمپانىيەكى گەورە، دواتر كە ئەو پەرلەمانتارە حەسانەى نامىنى دواى كارى پەرلەمانى، ئەم كۆمپانىيا گەورە بە دنيايەك محامى و پارە و ئەوانەوۋە، ئايا جەوى ھەرىمى كوردستان واى لىھاتووۋە كە ئىمە حەسانەى لى ھەلبىگرى يان ئەوۋە بىكرى، يان دەبى ئەو پەرلەمانتارە تا قىيامەت مەحامى بىكرى و لەپىگەى دادگا بى، سوپاس.

بەرپىز د. يوسىف محمد صادق / سەرۆكى پەرلەمان:

د. رىواز فەرموو.

بەرپىز د. رىواز ھانىق:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

لەبىرمە ئىمە كاتى موناقتەشەى ئەوۋەمان كرد باسى مافى ھاووللاتىيەكمان كرد كە پەرلەمانتارىك بە ھۆى ھەل نەگرتنى پارىزبەند يەوۋە نە چۆتە مەحكە مە مافى ھاووللاتىيەك نەماوۋە تەوۋە و پەيوۋە ندى بە كارى

پەرلەمانى نەبوو، ئىمە رەنگە لەو مەسەلەدا دەقىق نەبووبىن لە دارشتندا، بەلام ئەمنىتە كەمان بەو شىۋەيە بوو، بۇ يە بۇ حەل كەردىن حالەتە كە ئەگەر ھاورپىكانم لە لىژنە كە پىيان باش بى سىاغەى دەكەينەو بەو شىۋەيەى لى دەكەين، جگە لەو داوايانەى كە پەيوەندى بە كارى پەرلەمانى ھە يە، دواى تەواو بوونى خولى پەرلەمان مافى سكالاکار لە گرتنە بەرى رپوشوئىنى ياساى بەرامبەر پەرلەمانتار پارىزراو دەبى، يەنى ئەو كاتە ئەو حالەتەنە ناگرىتەو، بەلام حالەتى تر بۇ نموونە من لە دەرەو بە سەيارەكەم لە منالەيك دەدەم، يەنى منالە كە دە مرى، ئى باشە ئەو ھاوولاتىە كە ئىو ھە سانەم لى ھەئناگرن لەبەرئەو لىرە فراكسىۋنەكەم بۇ نموونە تەحالف دە كات لە گەل فراكسىۋنەكانى تر باشە دواتر خاۋەنى ئەو كەسە يان ئەو باوكە حەقى ئەوئە نىيە سكالام لە سەر تۆمار بىكات، لەبەرئەوئە من پەرلەمانتارم، يەنى ئەو بەس بۇ ئەو، من دئىيام ھەموو ھاورپىكانم نىتەكەمان پاراستنى مافى خەلك بوو، نەك ئەوئە مافى كۆمپانیا و ئەوانە، لەبەرئەو پىشنىارەكە بەو شىۋەيە دەبى و ئىمە سىاغەى دەكەينەو، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

دوو نوقتەى نىزامى تر ھەيە كاك فرھاد فەرموو.

بەرپىز فرھاد سەنگاۋى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان، من قسەيەكەم ھەيە لەسەر ئەوئە كە رپىز لە دامودەزگاكانى حكومت بگرين.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

ئاخر ئەمە نوقتەى نىزامى نىيە بەرپىز كاك فرھاد، بىورە، چونكە دەرگەى گفتوگو دا خرا لە سەر ئەو ماددەيە، كاك د.عزت فەرموو.

بەرپىز د.عزت صابر:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ھەر سەبارەت بە خالى (12) ھىوادارم باش سىاغە بىرئەتەو، ئەوئە دە عواى كە سىيە و لە سەر كە سى پەرلەمانتار تا قىيامەت با لەسەرى بى و تا دادگا يەكلايى دەكاتەو، بەلام ئەوئە كە خاۋەنى كۆمپانیا كان بەو ھەموو سەرمايەو مەحاميانەو ھەيانە پەرلەمانتار دواى ئەوئە لە پەرلەمانتارى رپىشت نە تە ھەمولى ئەوئە دەكات نە لەگەل ئەوان پىك دپت.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىز د.شىركۆ فەرموو.

بەرپىز د. شىركۆ جودت مصطفى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

لەرپاستى دا داواى لى بوردن دەكەم ئە گەر تۆزىك له نوقتە نيزامى چومە دەرەو، تەنھا ئەوہى كە من پىشتر گوتەم يەئنى مەبەستم ئەوہ نىيە پرسىيار ھاوپرام پرسىيار دەبى لەرپى پەرلەمانەوہ بى، بەلام گرفتى ھاوولاتىكە بۇ نمونە ھاوولاتى ھەيە شتى ھىناوہ بۇ لاي من سى سائە مامەئە كەى يان لە ئەنجومەنى وەزيرانە يان لە وەزارەتلىكە، دە جارىش لە پىگەى پەرلەمانەوہ مجاوه لەى كر دووہ، دووہ ميان (100%) لە گەل ئەوہم بىر گەى (12) سياغە بىكرىتەوہ، مافى ھاوولاتى ھەمووى پارىزراو بى ئىمە لە ھىچ ھاوولاتىكە گەرەتر نىن لە راستى دا لە ھەرىمى كوردستان دا، سوپاس.

بەرپىز د. يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

دەچىنە سەر ماددەى (25) تەكايە بىخویننەوہ بۇ ئەوہى بىخەينە گەفتوگۆوہ، كاك سۆران فەرموو.

بەرپىز سۆران عمر:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى/25

نەمانى ئەندامىەتى

يەكەم/كۆتايى ھاتنى ئەندامىەتى لە يەككە لەم حالەتەنە دا دەبى:

1/ كۆتايى ھاتنى خولى پەرلەمان يان ھەلوەشانەوہى.

2/ مردنى ئەندام.

3/ وەرگرتنى يەككە لە پۆستەكانى سەرۆكايەتى ھەرىم، ئەنجومەنى وەزيران، ھەر پۆستىكى دى فەرمى.

4/ نەتوانىنى ئەندام بۇ ھەستان بە كارە پەرلەمانىەكەى كەبە پىي راپۆرتى لىژنەى پزىشكى تايبەتمە ند ساغ كرابىتەوہ.

دووہم/دەست لەكاركيشانەوہ:

1/ ئەندام بۆى ھەيە بەدەر لە مەرج بەداوا يەكى نوو سراو دەست لەكاركيشانەوہ لە پەرلەمان پيشكە شى سەرۆك بكات.

2/ پىويستە سەرۆك لە نزيكترين دانىشتنى پەرلەماندا داواكارىەكە بخاتە بەرنامەى كار بۇ ئەوہى لە ھەر بارىك دا لە ماوہى (30) رۆژدا دەست لەكاركيشانەوہكە بەدەنگى زۆرىنەى ئامادەبووان يەكلايى بىكرىتەوہ.

3/ ئەندامى داواكار بۆى ھەيە لە داواكەى پاشگەز بىتەوہ لەپىگەى پيشكەشكردى داوا يەكى نوو سراو بۇ سەرۆك پيش دەنگدان لەسەر دەست لەكاركيشانەوہكەى.

سىيەم/ لەدەست دانى ئەندامىەتى واتە (سقوط العضوية):

ئەندام لەم حالەتەنە ئەندامىەتى لە دەست دەدات:

1/ لەدەستدانى شياوى ياسايى.

2/ له دەست دانى يەككە له مەر جەكانى ئەندامىيەتى كە له ياساى ھەئبژاردنى پەر لەمانى كورد ستاندا ھاتوون.

3/ حوكم دران بەھۆى ئەنجامدانى تاوانىكى ئەنقەست يان كەتنىكى ئابرووبەر.

4/ ئامادە نەبوونى ئە ندام له كۆبوو نەوكانى پەر لەمان بە پىي بپ گەى (1) له ماددەى (22) ى ئەم پەپرەو.

بەپپز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

دەست خۆش، كى ناوى خۆى دەنووسى بۆ قسە كردن لەسەر ئەم ماددەى؟ كاك ناضم فەرموو.

بەپپز ناضم كبیر:

بەپپز سەرۆكى پەرلەمان.

له نەمانى ئەندامىيەتى دا يان كۆتايى ھاتنى ئەندامىيەتى له بپ گەى (3) پيشنيار دە كەم كە بپ گەى (3) ھەئبگيردرىت بە بۆچوونى من ئەو زىادە لەبرى ئەو بىنوووسى بەھەر ھۆكارىك له ھۆكارەكانى دەست له كاركىشانەو، زۆر سوپاس.

بەپپز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

د.شپركۆ فەرموو.

بەپپز د.شپركۆ ھەمە امين:

بەپپز سەرۆكى پەرلەمان.

من لەگەل ئەو دەم ئەم خالەى بۆ زىاد بگرى، ھەر ئەندامىك لەسەر داواى خۆى دە ستى لەكاركىشاپەو ھىچ ماف و ئىمتيازاتىكى پەرلەمانى وەر نەگرى.

بەپپز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

كاك ايدن فەرموو.

بەپپز ايدن معروف:

بەپپز سەرۆكى پەرلەمان.

منيش لەگەل ئەو دەم كە له ماددەى (25) له خالى (3) وەرگرتنى يەك له پۆستەكانى سەرۆكايەتى ھەرىم و ئەنجومەنى وەزيران و ھەر پۆستىكى ترى فەرمى، ئەم خالە ھەئبگيردرىت لەبەر ئەو ھى ليرەدا باشت واپە وەرگرتنى يەككە له سەرۆكى ئەنجومەنى وەزيران ياخود پۆستى جپگرى ئەنجومەنى وەزيران ياخود پۆستى وەزير نەبیتە ھۆى كۆتايى ھاتنى ئەندامىيەتى پەر لەمان، لەبەر ئەو ھى ئە مە دەبیتە ھۆى پتەوگردنى پەيوەندى نىوان پەرلەمان و حكومەت رۆلى پەرلەمان له چاودپرى كردن و كاروبارى حكومەت نزيكمان دەكاتەو له سىستىمى حكومەت و پەرلەمانى دا كە ئەم شپوازه له ھە ندىك ولا تانى جپهان تاوەكو ئىستاش پەپرەو دەگرى، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

خاتوو حیات فەرموو.

بەرپىز حیات مجید:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

پشتگیری له قسهکانی برای بەرپىز كاك نازم كبر دهكەم، لەبرگەى يەكەم دا كۆتايى هاتنى ئەندامىەتى له خالى چوارەم دا نەتوانىنى ئەندام بۆ هەلسان بەكاره پەرلەمانىەكەى بە پىي راپۆرتى پزىشكى تايبەتمە ند ساغ كرابي تەوه، ئا يا ئەوه لەناو هۆلى پەر لەمان دا دە توانى با ب ليين لەرپگەى دەنگدا ئەوه ئەوه يەكلا بکري تەوه يان تەنيا لەرپگەى سەرۆکايەتى پەرلەمانەوه يەكلا دەکري تەوه؟ سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

كاك بيستون فەرموو.

بەرپىز بيستون فائق:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من لي ره تەئكيد دەكەمەوه سەرنجى كاك د.فرست رادەكيشم پيم وابى له ماددهى (22) پيشنياريكم بوى كرد نەينوسى بوو، هەر لەويش هاتوو كە لە ئەركەكانى ئەندامە نابى دوو وهزيفهى هەبى، لي ره جاريكى تر هاتوو، بۆ ئەوهى ئاگاتان لى بى، گرنگيشه ئەم خالە بمينى، چونكه ناكري وهزير بيت و ئەندامى پەرلەمان بى، لەسەر فەقەرەى (4) ئە مە رەكيكە و وشەى ساغ كرابي تەوه هاتوو، من بەم شيوهيهى لى دە كەم كاتيك ئە ندام نەتوانى كارە پەرلەمانىەكەى راپ پەرپينى كە بە پىي راپۆرتى ليژنەى پزىشكى تايبەتمەند سەلمينرابى، لە فەقەرەى (2) شدا پشتگیری كاك د.شيركو دە كەم خالىكى ديكە خو ئە نداميكي پەرلەمان كاتى دەست لە كار دەكيشي تەوه ئەو حەقەى هەبى تۆ دەيخەيتە دەنگدانەوه، مەسەلەن لەم خولەدا هەبووه ئەندامى پەرلەمان دەستى لە كار كيشاوتەوه و بەلام دوايى هاتوو دەنگى نەهيناو، يەعنى ئەو حەقەش بەدەينه ئەندامى پەرلەمان كە دەستى لەكار كيشاوه بە قبول حساب بى، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

كاك على فەرموو.

بەرپىز على هالۆ:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

نسبەت بە خالى سييهم وەرگرتنى يەككە لە پۆستەكانى سەرۆكايەتى هەريم و ئەنجومەنى وهزيران بەرپەئى من ئەوهى ئەنجومەنى وهزيران لاجيرى، ئەگەر ياساش رپگە نەدات، ياساكانى تر هەموار بکري نەوه، لە زۆر بەى ولاتانى پيشكەوتوو كە مۇديليكى زۆر سەرکەوتوو شه وهزير ئە ندامى پەرلەمانە و سەرۆك وهزيران ئەندام پەرلەمانە، بۆ ئەوهى هەماهەنگىەكى باشتر هەبيت، هەم لە نيوان پەر لەمان و حكومەت و

ههميش وهزيردهگان نزيك بن له خه لگ و بتوانن له دهر دو كه موکوری خه لگ تی بگهن و داواکاری خه لگ جی به جی بگهن، زور سوپاس.

بهريز د. يوسف محمد صادق / سهروکی په رله مان:

د. قالا فهرموو.

بهريز د. قالا فريد ابراهيم:

بهريز سهروکی په رله مان.

ماددهی (25) خالی (3) پشتگیری له بهريز کاک نازم و بهريز کاک علی ده کم که هه لگيردری باشتره، له بهرته وهی هه لگرتنی زیاتر چه سپاندنی نيزامی په رله مانیه که هه موومان داواکارینه و ئیستاش په پیره و کراوه له هه ریمی کوردستان، له له ده ستدانی ئەندامیه تی، خالی (3) مه به ستیان چی بووه له خالی سییه م؟ تهنه رپوونکر دنه وه سوپاس.

بهريز د. يوسف محمد صادق / سهروکی په رله مان:

فهرموون ئەندامانی سهروکیه تی و ئەندامانی لیژنه ی په پیره و؟ بهريز د. فرست فهرموو.

بهريز د. فرست صوفي علی:

بهريز سهروکی په رله مان.

ئو بابته ی که زورترین گفتوگوی له سهه ده کری و ئیمهش زور گفتوگۆ مان له سهه ی کرد ئایا کاتیک که که سییک له و په رله مانه بو وهزیر حهقی هه بی وهزیر بی و ئەندامی په رله مان بی، ئە مه قسه یه کی زور راسته له سیستمی په رله مانیه که بابلین (به ریتانیا) دایکی سیستمی په رله مانیه و ئیستاش له وی ده کری ئەندامی په رله مان وهزیریش بی، به لām ئی مه سهه ی ته جرو به ی به خدامان کرد هه ر سی ستمه که په رله مانیه، به لām له وی قه دهغه کراوه کاتی که بووه وهزیر یه که سهه له په رله مان ده ست له کارکی شانوه هه هه ژمار ده کری، ئەمه وهکو ئەساس زور زور ئاساییه و ته قریبه ن قاعیده شه که ده کری وهزیر بی و ئەندام په رله مان بی مادام ئی مه سیستمه ممان په رله مانیه، به لām له هه مان کاتدا سهه رمان کرد له کوردستان عه مه لی نییه، زور به ی ئەو حاله تانه ی رپوویا نداوه یه که سهه که وهزیر ده ست به کاربووه که لهو خوله ی ئی مهش کرا، یه که سهه ده ستی له کارکی شاهوته وه، له دیوه کی دیکهش سهه رمان کرد کاتیک که که سییک ئەندامی په رله مان بی و وهزیریش بی و له لیژنه یه کی بی که له وهزاره ته که ی خو یه تی و تۆزه ک ئەوه له لیژنه ی په پیره و دیرا سه مان کرد ئی مه گه یشتینه ئەو راپه ی که بو په رله مان باشتره یه که سهه ده ست له کارکی شانوه هه ژمار بکری، ئەوه ی تر که کاک بیستون باسی کرد ئی مه له مادده ی (22) باسی ئەنجومه نی هه لگيردر او ده گانیش کراوه، یه عنی ئەو بره گه یه ی جه نابت، یه عنی ئەو ئەنجومه نه محافه زات و ئەوانه ناکری له هه مان کاتدا له ئەنجومه نی محافه زه بی و له په رله مانیش بی، ئەوهش با سهه رمان، به لām ئەوه یه کی که له شه رته کانی کوتایی هاتنی ئەندامیه تی، ئەوه ی تریان سهه رته به بره گه ی (3) پیموایی د. قالا باسی کرد له ده ستدانی ئەندامیه تی با هه ر رپوونکر دنه وه یه کی عام بده م کردمانه سی بهش یه عنی

نەمانى ئەندامىيەتى يەككىيان ئەوۋە يە كە كۆتايى ھاتنى ئەندامىيەتتە بە شىۋاۋىكە يەنى لە دەرەۋەى ئىرادەى ئەندامى خۆى كۆتايى پى دىت كە كەسەكە دەمرى، ئەوۋە تىران دەست لە كاركىشانەۋەى و خۆى بە ئىرادەى خۆى دەست لەكار دەككى شىتەۋە، يەنى كىرما نە سى بەش، ئەوۋە تىران لەدە ستدانى ئەندامىيەتتە بەھۆى سەبەبىك كە دىار نىيە، مەسەلەن نەمانى شىۋاۋىيەتتە جا عەقلى لەدەست دەدات يان ھەر مەرجىكى تىر لە مەرجەكانى كە لە ياساى ھەل بىزاردن ھاتوۋە، يەك لەوانەى تىر كاتى كە كەسەكە ئەندامى پەرلەمانە ھوكم دەدرىت بە تاۋانىك كە بە عەمدى ئەنجامى دابى، يان كەتنىكى ئابروۋ بەرى كىر دىبى لەو كاتەى كە ئەندامى پەرلەمانە، لەو كاتە كە ئەو تاۋانەى كىر دىۋە و ھوكم درا يەكسەر ئەندامىيەتتە كەشى لەدەست دەدات، بۇيە ئىمە بەھو شىۋە پۆلىنمان كىر دىبى ئەوۋە پرونتر بى و بە تەئكىد لەگەل ئەندامانى لىژنە پىيدا دەچىنەۋە لە كۆى پىۋىستى بە ئىعادەى سىاغە بى بە باشتى كىر دىبى ئەو رايانەى ئىۋە كە بە تەئكىد راي زۆر باشى تىدا بو، ئىمە ۋەكو باسەم كىر دىبى ھەول دەدە يان لە كاتى خستەنە دەنگدانى ھەم ئەوانەى پەيوەندى بە سىاغەۋە ھەبە و ئىمەش ھە ستمان كىر دىبى شىكى زۆرى ماددەگانمان لەروۋى سىاغەۋە پىۋىستىان بە پىدا چوونەۋە تەئكىد پىيدا دە چىنەۋە باشتى دە كەين و گونجوتى دەكەين رايەكانى ئىۋە ھەموۋى بە نەزەرى ئىعتبار ۋەردەگىرەن و زۆر سوپاس.

بەرىز د.يوسف محمد صادق / سەرۋكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس ھىچ ئىزاھىيەكى تىر نىيە كەۋاتە ماددەى (26) بىخوئىنەۋە بۇ ئەۋەى بىخەينە گىتوگۇۋە، كاك سۆران فەرموۋ.

بەرىز سۆران عمر:

بەرىز سەرۋكى پەرلەمان.

ماددەى/26

دەنگدان لەسەر لەدەستدانى ئەندامىيەتى بەشىۋەى نەينى دەبى.

بەرىز د.يوسف محمد صادق / سەرۋكى پەرلەمان:

بەرىزان كى قسەى ھەبە لەسەر ماددەى (26) ناۋى خۆى بنووسى، كاك د.شىركۇ فەرموۋ.

بەرىز د.شىركۇ ھەمە امين:

بەرىز سەرۋكى پەرلەمان.

من پىشنىاز دەكەم ئەمەى بۇ زىاد بىرى دەنگدانى لەسەر لەدەستدانى ئەندامىيەتى بەشىۋەى نەينى دەبىت و بە زۆرىنەى رەھا و واتە (1+50)، سوپاس.

بەرىز د.يوسف محمد صادق / سەرۋكى پەرلەمان:

كاك ناظم فەرموۋ.

بەرپز ناظم كىر:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

والله من داواى روونکردنه وههيهك له ليژنه دهكهم، بۆ بهشيوهيهكى نهيينى بى؟ زۆر سوپاس.

بەرپز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپزان له ليژنهى كاتى پەپرەو فەرموون روونکردنه وههتان چييه؟ د.رپواز فەرموو.

بەرپز د.رپواز هانق:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ئەوەى كە زۆرینه كەمان دانەناوه ئەوه دەبى دىراسەى بكەين له ليژنه كە، بەلام ئەوەى كە كاك ناظم دەلى بۆ چى نهيينى بى، ئيمه زۆر موناقة شەى ئە مەمان كرد، زۆر جار ئە نداميكي پەرلەمان كە ئىستقاله دهكات، رەنگه ئەندامانى ترى پەرلەمان ئىجراج بن بهوهى كە بلين بهلى يان نهخير، ئيمه بۆ ئەوهى ئە ندامى پەرلەمان لەو ئىجراجيه رزگار بكەين ئەوهمان داناه كە نهيينى بى، دوا جار بەرپزان ئەندامانى پەرلەمان ئەوه يەكلايى دهكەنهوه، تەبعەن سقوت و حالهتەكانى تريش بۆ ئەوهى خەلك ئىجراج نهبى، رەفيقه كەى ئىستقاله دهكات سقوتى ئەنداميهتى هەيه، پيوست دهكات كە تۆ دەنگى لەسەر بەدى بۆ ئەوهى كەس ئىجراج نهبى و هەموو كەسيك بە شكليكى مەوزوعى دەنگ بەدات، سوپاس.

بەرپز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

باشه سوپاس، ماددهى (27) كاك سۆران فەرموو.

بەرپز سۆران عمر:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

دياره ماددهى (26) تەنها لە سەر سقوتى عزويه يه، يەعنى تەنها لە ماددهى (25) تەنها لە سەر برگەى سييهميهتى، بۆ ئەوهى ئەوه روون بى.

ماددهى/27

ئەگەر كورسيهكى پەرلەمان بە تال مایهوه ئەوا بە پى ياسا كارپيكرارهكان كانديديكى ترى هەمان ليست چيگەى دەگریتەوه.

بەرپز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

كى قسهى هەيه لەسەر ئەم ماددهيه، كەس نييه؟ كەواته گفتوگوى لە سەر ناكرى، بەرپزان بەم شيوهيه هاتينه كۆتايى كۆبوونهوهى ئەمرۆ، زۆر سوپاس.

د. يوسف محمد صادق
سەرۆكى پەرلەمانى
كوردستان - عىراق

جعفر ابراهيم ئيميني
چيگري سەرۆكى پەرلەمانى
كوردستان □ عىراق

فخرالدين قادر
سكرتيري پەرلەمانى
كوردستان □ عىراق

پەرلەمانى كوردستان - عىراق

پروژەكۆلى دانىشتىنى ژمارە (5)ى

سى شەممە رېكەوتى 6 10 2015

خولى چوارەمى ھەئىزاردن

پروتۆكۆلى دانىشتىنى ژماره (5)

سى شەممە رېكەوتى 2015/10/6

كاتزىمىر (11) ى پېش نيوپرۇ رۇژى شەممە رېكەوتى 2015/10/6 پەرلەمانى كوردستان - عىراق بە سەرۇكاپەتى يوسىف محمد صادق سەرۇكى پەرلەمان و، بە ئامادەبوونى بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى جىگىرى سەرۇك و، بەرپىز فخرالدين قادر سكرتېرى پەرلەمان. دانىشتىنى ژماره (5) ى خولى چوارەمى، سالى (2015) ى خۇى بەست.

بەرنامەى كار:

بەپىى حوكمەكانى برگه (1) ى مادده (20) له پەپرەوى ناوخۇى ژماره (1) ى ھەمواركاراى سالى 1992 ى پەرلەمانى كوردستان عىراق، دەستەى سەرۇكاپەتى پەرلەمان برپارى دا دانىشتىنى ژماره (5) ى خولى گرېدانى دووھى سالى يەكەم له خولى چوارەمى ھەلېژاردن له كات (11) ى پېش نيوپرۇ رۇژى سى شەممە رېكەوتى 2015/3/9 دا بەم شىوھىه بىت:

1. بەردەوام بوون له سەر گفوتوگۇگردنى پەپرەوى ناوخۇى پەرلەمانى كوردستان كه لەلايەن لىزنەى كاتى بۇ پىداچوونەوھى پەپرەوى ناوخۇ ئامادەكراو، بەپىى برپارى ژماره (26) ى سالى (2014) و برگه (8) له مادده (56) ى ياساى ھەلېژاردنى پەرلەمانى كوردستان ژماره يەكى سالى 1992 ى ھەمواركارا، پال پشت بە مادده (94) ى پەپرەوى ناوخۇى پەرلەمانى كوردستان، ژماره يەكى سالى 1992 ى ھەمواركارا،

بەرپىز د. يوسىف محمد صادق / سەرۇكى پەرلەمان:

بەناوى خواى گەورەو مېھربان.

بەناوى خواى بەخشنە و مېھربان، دانىشتەكەمان بە ناوى گەلى كوردستان دەكەينەو، خولى چوارەمى ھەلېژاردن، سالى دووھ، دانىشتىنى ژماره (5)، رۇژى دانىشتى 2015/10/6، بەرنامەى كار بەپىى حوكمەكانى برگه يەكى مادده (20) له پەپرەوى ناوخۇى پەرلەمانى كوردستان - عىراق، ژماره يەكى سالى 1992 ى ھەمواركارا، دەستەى سەرۇكاپەتى پەرلەمان برپارىدا كاتى دانىشتىنى ژماره (5) ى خولى پايزەى سالى دووھ، له خولى ھەلېژاردنى چوارەمى پەرلەمان، له كاتزىمىر (11) ى پېش نيوپرۇ رۇژى سى شەممە، رېكەوتى 2015/10/6 بىت و بەرنامەى كارى دانىشتەكە بەم شىوھىه بىت،

1. بەردەوام بوون له سەر گفوتوگۇگردنى پەپرەوى ناوخۇى پەرلەمانى كوردستان كه لەلايەن لىزنەى كاتى بۇ پىداچوونەوھى پەپرەوى ناوخۇ ئامادەكراو، بەپىى برپارى ژماره (26) ى سالى (2014) و برگه (8) له مادده (56) ى ياساى ھەلېژاردنى پەرلەمانى كوردستان ژماره يەكى سالى 1992 ى ھەمواركارا، پال پشت بە مادده (94) ى پەپرەوى ناوخۇى پەرلەمانى كوردستان، ژماره يەكى سالى 1992 ى ھەمواركارا، له دەست پىكدا داوا له بەرپىز سكرتېرى پەرلەمان دەكەين كه پوختەيەك له كۆنوسى دانىشتى پىشوو، پەرلەمان بخوئىتەو،

بەرپىز فخرالدين قادر عارف/ سكرتېرى پەرلەمان:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەناوى خىۋى گەورە بەخشىدە مېھرىبان، پوختە دانىشتى ژمارە (4) لە بەرۋارى 2015/9/21، بەم شىۋەيە خوارەو بوو،

1. دەست پېكىردى دانىشتىن لەلايەن سەرۆكى پەرلەمانەو،

2. خويىندەو پوختە دانىشتى پېشوو ھەروھە خويىندەو نەئامانى ئامادەنەبوو لەلايەن سكرتېرى پەرلەمانەو.

3. گىفتوگۆردىن لە سەر پەپەروى ناوخۇ كە بۇ دانىشتى ئەمپۇ دوخرا.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس بۇ بەرپىز سكرتېرى پەرلەمان، ئىستا داوا لە بەرپىزتان دەكەين كە نەئامانى ئامادەنەبوانى دانىشتى پېشوو پەرلەمان و لىژنەكانى پەرلەمان بخويىندەو،

بەرپىز فخرالدين قادر عارف/ سكرتېرى پەرلەمان:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ناوى نەئامانى پەرلەمان كە لە دانىشتى ژمارە (4) ناسايى لە بەرۋارى (2015/9/21) مۆلەت پېدراو بوون يان بەبى مۆلەت ئامادە نەبوون بەم شىۋەيە خوارەو: 1. ئارى محمد - مۆلەت، 2. ئىقار ابراهيم - مۆلەت، 3. باپىر كامەلا - مۆلەت، 4. تحسين اسماعيل - مۆلەت، 5. پەرى صالح - مۆلەت، 6. جمال عثمان - مۆلەت، 7. جودت جرديس - مۆلەت، 8. حسن صالح - مۆلەت، 9. زانا عبدالرحمن - مۆلەت، 10. سھراب ميكائيل - مۆلەت، 11. شىركۆ جودت - مۆلەت، 12. صالح بشار - مۆلەت، 13. گۆران نازاد - مۆلەت، 14. قىيان عباس - مۆلەت، 15. عادل عزيز - مۆلەت، 16. عبدالله جاسم - مۆلەت، 17. عمر صالح - ئامادەنەبوو، 18. عمر عينايت - مۆلەت، 19. فرحان جوهر - مۆلەت، 20. كەژال ھادى - مۆلەت، 21. ماجد عثمان - مۆلەت، 22. محمد صادق - ئامادەنەبوو، 23. محمد على ياسين - ئامادەنەبوو، 24. يروانت نيسان - ئامادەنەبوو، 25. يعقوب گورگيس - ئامادەنەبوو، 26. محمود عمر - مۆلەت، 27. كنعان نجم الدين - مۆلەت) بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان. راپۇرتى بەدواداچوونى كۆبوونەو ھەفتانە لىژنە ھەمىشەيەكانى پەرلەمانى كوردستان لە بەرۋارى (2015 /9/16) تا (2015/10/6) بەم شىۋەيە خوارەو بوو،

1. لىژنە ناوخۇ و ئەنجومەنە خۆجەيەكان: (2015 /9/16) كۆبوونەو ھەپتە كوردو (عبدالله محمود مۆلەت بوو، برزۆ مجيد مۆلەت بوو)

2. لىژنە ئەوقاف و كاروبارى ئاينى: (2015 /9/16) كۆبوونەو ھەپتە كوردو گشت نەئامان ئامادە كۆبوونەو كە بوون،

3. لىژنە كۆمەلەيەتى و مندال و خىزان: (2015 /9/20) كۆبوونەو ھەپتە كوردو (كەژال ھادى مۆلەت بوو ئاواز جەنگى ئامادەنەبوو)

4. لیژنەى كۆمەلایەتى و منداڵ و خیزان: (2015 /9/21) كۆبۆونەوهیان كرددووه (پەرى صالح مۆلەت بووه، كەزائ ھادی مۆلەت بووه، ئاواز جەنگى مۆلەت بووه)
5. لیژنەى دەست پاكى: (2015 /9/30) كۆبۆونەوهیان كرددووه (ئیدریس علی مۆلەت بووه، ئومید ھەمە علی مۆلەت بووه، برزۆ مجید مۆلەت بووه، گۆران نازاد مۆلەت بووه)
6. لیژنەى پیشەسازی و وزه و سەرچاوه سروشتییەکان (2015 /10/1) كۆبۆونەوهیان كرددووه (رۆزا محمود ئامادەنەبووه، علی ھالۆ - مۆلەت بووه، صالح بشار ئامادەنەبووه، - عزت صابر - مۆلەت بووه، فائق مصطفی - مۆلەت بووه، بەیار طاھر - مۆلەت بووه)
7. لیژنەى داكۆكى كردن له مافەكانى ئافەرت: (2015 /10/4) كۆبۆونەوهیان كرددووه (مريم صمد - مۆلەت بووه)
8. لیژنەى كۆمەلایەتى و منداڵ و خیزان: (2015 /10/5) كۆبۆونەوهیان كرددووه (ئاواز جەنگى - مۆلەت بووه)
9. لیژنەى دارایی و كاروبارى ئابوورى و وەبەرھێنان: (2015 /10/5) كۆبۆونەوهیان كرددووه (رۆزا محمود - مۆلەت بووه)
10. لیژنەى رۆشنگیری و راگەیاندن و ھونەر: (2015 /10/5) كۆبۆونەوهیان كرددووه، گشت ئەندامان ئامادەى كۆبۆونەوهكە بوون،
11. لیژنەى كاروبارى مۆمەلگای مەدەنى: (2015 /10/5) كۆبۆونەوهیان كرددووه (ناظم كبی - مۆلەت بووه، محمد علی یاسین - ئامادەنەبووه، ئیشار ابراهیم - مۆلەت بووه)

بەرپز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس بۆ بەرپز سكرتیری پەرلەمان، ئیستا دەچینه سەر بەرنامەى كارى دانیشتنى ئەمڕۆمان كە برپگەى یەكەمى بریتییە لە بەردەوام بوون لە سەر گفتوگۆكردنى پەپرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان كە لەلایەن لیژنەى كاتى بۆ پێداچوونەوهى پەپرەوى ناوخۆ ئامادەكراوه، بەپێى برپارى ژماره (26) ی سالى (2014) و برپگەى (8) لە ماددهى (56) ی یاسای ھەلبژاردنى پەرلەمانى كوردستان ژماره یەكى سالى 1992 ی ھەموارکراو، پال پشت بە ماددهى (94) ی پەپرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان، ژماره یەكى سالى 1992 ی ھەموارکراو، داوا لە لیژنەى كاتى پەپرەو دەكەین كە بیئە سەر منەصە بۆ دەستپێكردن بە گفتوگۆ لەم بوارە، فەرموون، ھەندىك لە ئەندامانى پەرلەمان نوقتەى نيزامیان ھەيە؟ ئیمە پيش كۆبۆونەوهى پەرلەمان دانیشتنیكمان كرد لەگەل سەرۆكى فراكسیۆنەكان سەبارەت بەو بارودۆخەى كە ئیستا لە ھەریمی كوردستان لە ئارا دا، بەتایبەتى مەسەلەى قەیرانى نەدانى مووچە و، بەردەوام بوونى قەیرانى دارایی لە ھەریمی كوردستان و، لەو كۆبۆونەوهیە برپارى ئەو دراوہ كە كۆبۆونەوهیەكى ھەردوو لیژنەى دارایی و وزه و سەرچاوه سروشتییەکان لەگەل وەزیری دارایی ئەنجام دەدریت لە نزیك ترین كاتدا و، بە ھەمان شیوہ كۆبۆونەوهى سەرۆكى فراكسیۆنەكان و سەرۆكایەتى پەرلەمان لەگەل ھۆكۆمەت ئەنجام

يەنى راستى مە دىقېت پەرلەمان رولى خۇ بىبىنىت يا ئەكتىف بىتن، بۇ نمونە لىژنا ئافەدانكرنى و نىشتەجېكرنى ئەفە (4) ھەيفا ھىج دانىشتەك نەكرىا، نە ئاماژە پېكرد كە دانىشتن نەكرىنا، يەنى سەبەب چىنا،

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

دەتوانى وەكو ياداشتېك ئاراستەى دەستەى سەرۆكايەتى پەرلەمانى بىكەى، فەرموو كاك بەزاد دەرويش،

بەرپىز بەزاد دەرويش:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من ھەرچەندە خالە نىزامىم ھەبوو ل سەر ئەف وەلامى تەدابا ب راستى،

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو د. شېركو،

بەرپىز د. شېركو جودت:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەناوى خوداى بەخشندە و مېھرەبان، جەنابتان ئاگادارن كە پېش جەژن من داواى پىرساندم كىردوو بە وەزىرى سامانە سروشتىيەكان، بە شەخسى و بە جەماعىش لەگەل چەندىن پەرلەمانتارى تردا داوامان كىردوو، دوينېش ياداشتېكمان ئاراستەى سەرۆكايەتى كىردوو (24) سەعات پېش كۆبوونەوى ئەمىرۆ بەوى كە بىرپارىكى گىرنگ بۇ ئەوى كە پەرلەمان بتوانى كە رولى ھەقى خوى بىبىنى لە بىرپاردان لە سەر لىپرسىنەوى و پىرساندىن و

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

ئەم ياداشتەى تۆ نەگەيشتوتە ئىمە، فەرموو د. شېركو،

بەرپىز د. شېركو جودت:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

قسە لە سەر ئەوىيە بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان، ئەم مەوزووچە كە جەنابت دەفەرموى كە پەيوەندى بە كارنامەى ئەمىرۆو نىيە، ئەم مەوزووچە لە پېش جەژنەوى ئىمە باسما كىردوو، ھاتنى وەزىرى دارايى بۇ ھەردوو لىژنەكە عىلاجى كېشەكە ناكات، كۆبوونەوى سەرۆك فراكسىونەكان و سەرۆكايەتى ھكومت كېشەكە چارەسەر ناكات، وەزىر ھەيە قەزىيەى قانونى لە سەرە.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

ئەو ياداشتەنى ئىوہ باسى دەكەن كە داواتان لە سەرۆكايەتى پەرلەمان كىردوو، لە سەرۆكايەتى پەرلەمان ئاراستەى ھكومت كراوہ، پىويست دەكات كاتى دانىشتن دىارى بىكرى، بۇ ئەو پىرسانە لە نىوان پەرلەمان و ھكومت و، ئەو كات ئىوہ دەزانن ئىستا گىرفتېك لە ئارادا ھەيە و، شاراوش نىيە، ئىمە ئەمىرۆ لە

كۆبۈنۈەۋەدى سەرۋك فراكسىيۇنەكاندا باسماڭ كىرد كە پىۋىست دەكات ئەم گىرقتە چارەسەر بىكرىت، ئەۋ كاتە ھەۋل دەدەين دانىشتەكانى پەرلەمان لە سەر ئەۋ بابەتانە بىكرىت،

بەرپىز د.پوسف محمد صادق/ سەرۋكى پەرلەمان:

ئەم ياداشتەى تۆ نەگەيشتوتە ئىمە، فەرموو د. شىركۆخەمە امين،

بەرپىز د. شىركۆخەمە امين:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

نوقتەكانى من ھەموۋى نىزامىيە؟ ئىنجا تكات لى دەكەم رىگەم پى بدە قسەكانى خۇم بىكەم، ئىمە لە (16)ى مانگەۋە ياداشتەمان پىشكەش كىردوۋە بۇ ئامادەبوۋنى بەرپىزانى ئەنجومەنى ھەرىمى بۇ كاروبارى نەۋت و گاز بە پى ماددەى (54)ىش كە ئەۋ حكومەتە لە لىپرسىنەۋە دەترسى، لە سەحى سىقە دەترسى، من دلئىاي دەكەم سەحى سىقە لەم پەرلەمانە روو نادات،

بەرپىز د.پوسف محمد صادق/ سەرۋكى پەرلەمان:

باشە بە ئارەزوۋى خۆت ھىچ كىشەك نىيە لەۋەى كە دادەنىشى يان دانانىشى، جەنابت دەتوانى بە ئارەزوۋى خۆت ھەر بىرپارىك دەيدەى بىدەى، بەلام ئەگەر ھەر ياداشتىكى ئىۋە ئەندامانى پەرلەمان لەلايەن سەرۋكايەتى پەرلەمانەۋە نەنىراۋە بۇ حكومەت پىرساندنتان كىردوۋە بۇ ۋەزىرەكان، نەپۇشتوۋە بۇ حكومەت ئەۋە ئىۋە دەتوانن گلەى لە سەرۋكايەتى پەرلەمان بىكەن كە بۇچى ئەم بابەتانە نەنىردراۋە بۇ حكومەت، بەلام كاتى كۆبۈنۈەۋە دەبى دىارى بىكرىت ۋەبەر مەبنى ئەۋە، لەبەرنامەى كاردا دابىرى، ۋ، دواى قسە لە سەر ئەم پىرسانە بىكرى، ئىستا ئەۋ ئەندامانەى پەرلەمان دەيانەۋى قسە لە سەر ئەم بابەتە بىكەن، ئايا گىرقتەكانى خەلكى كوردستان ھەر بە قسەكردنى ئىۋە لە ھۆلى پەرلەمان بە مەنەلۇجى داخلى ئىۋە قسە بىكەن ھەر بۇ ئەۋەى لە كەنالەكانى راگەياندن قسەكانتان بلاۋبىتەۋە ھىچ لە كىشەكان چارەسەر دەبى؟ ئىۋە كەستان دىرخىشتان نەكىردوۋە كە لە كەنالەكانى راگەياندن قسەى خۆتان بىكەن، دەستان خۆشبى ئىشىكى باشتان كىردوۋە، حكومەت ئەگەر ناىى لە پەرلەمان جوابى پەرلەمانتاران بداتەۋە، ئەندامانى پەرلەمانىش لە كەنالەكانى راگەياندن قسەى خۆيان دەكەن، بۇيە ئىمە دەمانەۋى كۆبۈنۈەۋەى پەرلەمان بەرھەمدار بى، ئىستا ھەموومان دىك بەۋ كىشە و گىرقتانە دەكەين كە خەلكى كوردستان بە دەستىيەۋە دەنالئىى كە بەشىكى پەيوەندى بە بارى بىرئىۋىانەۋە ھەيە، بەشىكى پەيوەندى بە خىزمەتگوزارىيەكانەۋە ھەيە و، ئىمەش خۆ لە سەرۋكايەتى پەرلەمان قسەى خۇمان لەم بواردە كىردوۋە، بەلام نامانەۋى تەنھا كۆبۈنۈەۋەى پەرلەمان بۇ مەنەلۇجى داخلى بى، بۇ قسە و قسەى بەرامبەرى ئەندامانى پەرلەمان بى، لە برى ئەۋەى كىشەكە چارەسەر بىى ھەندەى تر كىشەكە قوۋل بىتەۋە بەتايىبەتى لە ناۋ پەرلەمانى كوردستان لەم روۋەۋە پەپەرۋى ناۋخۇى پەرلەمان رىۋوشىنەكانى قسەكردن و شىۋازى قسەكردن و لە ناۋ ھۆلى پەرلەمان رىك خستوۋە كە پىۋىست دەكات ئەندامانى پەرلەمان داۋا بىكەن كاتى كۆبۈنۈەۋە دەست نىشان بىكرى ۋەبەر مەبنى ئەۋە دواى كۆبۈنۈەۋەىكى مونىچ ئەنجام بىرى، ئىمە

ئەمپۇرۇ لە كۆبۈۋەنەۋە بوۋىن لەگەل سەرۋكى فراكسىۋنەكان هەندىك رېوشوۋېنمان داناۋە كە كارى لە سەر دەكەين، بە دىئىيەۋە قەيرانەكانى خەلك ھى ئەۋەيە لە پەرلەمان باس بىكى، ۋەكو لە كۆبۈۋەنەۋە تىرىش باس كر دوۋە، ناكىرىت پەرلەمان كۆت و بەند بىكىرىت لەۋەي كە لىپرسىنەۋە ۋەزىرەكان نەكات و، ھىچ ياساۋ رىسايەكىش رىگاي بەمە نەداۋە ۋەزىرەكان و، سەرۋكايەتى ئەنجومەنى ۋەزىران دەبىت پابەندىن بەو ياسايانەي كە پەيوەندى نىۋان ھەردوۋولامان رىك دەخات و، پىچەۋانەي ئەۋە پەرلەمان دەتوانى رىكارى خۆي بگىرىتەبەر، فەرموۋ مامۇستا عمر صالح،

بەرپىز عمر صالح:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ئەز زانم كو پەپرەۋى ناوخۇ گەلىك كىم و كاسيا تىدا ھەين، ئىختىمالە مەۋزۋوۋە تەعلىقە عزوۋىەتى

بەرپىز د.يوسف محمد صادق / سەرۋكى پەرلەمان:

ئەمەش ھەر پەيوەندى بە بابەتەۋە نىيە، جەنابت دەتوانى روونكردەۋەي خۆت لە دەرەۋەي پەرلەمان بەدى، فەرموۋ د. بەھار،

بەرپىز د. بەھار عبدالرحمن:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

تكاىە بەناۋى لە بەرنامەي كاردا قسەمان پى مەپرە، چونكە قسەكانمان ياسايە، ئىمە لەۋ ساتە ۋەختە كە لىرە ئەم گىفتوگۋىە دەكەين خەلك رزاۋتە سەر جادە موۋچە و

بەرپىز د.يوسف محمد صادق / سەرۋكى پەرلەمان:

ئەمە پەيوەندى بە بەرنامەي كارەۋە نىيە، منىش دەزانم ھەموۋ دەزگاكانى راگەياندىش دەزانن خەلك رزاۋتە سەر جادە، دەزانن خەلك كىشە و گىرفتى ھەيە، بەلام بەۋەي تۆ لىرە باسى بىكەي ھىچ لە كىشەكە چارەسەر نابى، فەرموۋ كاك سۇران،

بەرپىز كاك سۇران عمر:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ئىمە بۇ خۇمان لە كاركردن لە لىژنەي پەپرەۋى ناوخۇ مىكانىزمىكان پەسەند كر

بەرپىز د.يوسف محمد صادق / سەرۋكى پەرلەمان:

باشە، پەپرەۋى ناوخۇ يەكىكە لە بابەتە ھەرە گىرنگ و سەرەكىيەكان، تكايە ئەم بابەتە بەۋ ئاقارە مەبەن كە پەپرەۋى ناوخۇ گىرنگ نىيە، پەپرەۋى ناوخۇش گىرنگە، بەتايىبەتى بەشىك لەۋ كىشانەي كە ئىستا روبەرۋوى پەيوەندى نىۋان ئىمە و حكومەت بۆتەۋە، پەيوەندى بە پەپرەۋى ناوخۇ پەرلەمانەۋە ھەيە، فەرموۋ كاك سۇران،

بەرپىز سۇران عمر:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ئىمە لە لىژنەى كاتى ھەموارى پەيرەو مىكانىزمىكىمان پەسەند كرد، بەپىي ئەو مىكانىزمە يەككىك لە خالەكان ئەوھىيە كە ھەر پرسىكى تىرى گىرنگ ھاتە پىش (3) پەرلەمانتار داوا بىكات ياخود بە كۆبۇونەوھىيەكى نا ياساى، بۇيە لە دەرەوھى موزايەدە، لە دەرەوھى تەشەنوج و برىنداركردى يەك، ھەر (111) پەرلەمانتارەكەوھ بە دەستەى سەرۋىكايەتەشەوھ فەرموو با دەست بىخەينە ناو دەستى يەك موعاناتى خەلك فەرموون با قسەى لى بىكەين بۇ ئەوھى ئەم رەد فىعلەى ئىستا لە ناو ھۆلەكەش ھەيە بۇ پەرلەمانتاران دروست نەبى،

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋىكى پەرلەمان:

ئىمە لە كۆبۇونەوھى دەستەى سەرۋىكايەتى و فراكسىۇنەكان ئەوھشمان باس كرد تەنانەت ئەگەر حكومەتەش نەيەتە پەرلەمان، كۆبۇونەوھى پەرلەمان دەكرى لە سەر ئەم بابەتە، بەلام باشترا وايە كە ئەم كۆبۇونەوھىيە بەرھەمدار بىت بە ئامادەبۇونى حكومەت، فەرموو ھىفا خان،

بەرپىز ھىفا حاجى:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

من وەكو برىاردەرى لىژنەى دارايى دوو جار داوام كر دووھ كە وەزىرى دارايى و وەزىرى سامانە سروسشتىيەكان بۇ بەرچاۋروونى بىنە لىژنەى دارايى، وەزىرى دارايى حازر بوو كە بىتن بەتايبەتى لە سەر بودجەى (2016) و، بۇ مووجەى موزەفەينى حكومەت كە قسە بىكات، بەلام لىژنەى دارايى دەللىت دەبى ئىلا بىتە ھۆلى پەرلەمان، بۇ چ نەيەتە لىژنەى دارايى، لىژنەى دارايى دەتوانى كەمىك كىشەكان چارەسەر بىكات،

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋىكى پەرلەمان:

ئەوھ برىارى لىدراوھ، ئەوھ دەكرىت، فەرموو د. شىرىن،

بەرپىز د. شىرىن حسنى:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ئەگەر چاۋەرپىي بەرنامەى كارى پەرلەمان بىكەين تا دوو مانگى تر دەبى قسە نەكەين، ھەزار و يەك كىشە لە دەرەوھى پەرلەمان ھەيە، دەبى ئىمە چاۋەرپىي بەرنامەى كارى پەرلەمان بىكەين ئەمە كاتى پەيرەوى ناوھخۇ نەبوو ئىستا كەوتە بەرنامەى كار تا دوو مانگى تر

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋىكى پەرلەمان:

كاتى پەيرەوى ناوھخۇيە، چونكە پەيرەوى ناوھخۇ ھەر لە بەرنامەى كار بوو فەرموو كاك عمر،

بەرپىز عمر عىنايەت:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

راستە ئەو بەرپىزانەى كە قسەيان كرد لە بەرنامەى كاردا نىيە، بەلام بەپىي ماددەى (54) برىگەى دوو و چوار، ھەر ئەندامىك مافى ھەيە داوا لە دەستەى سەرۋىكايەتى بىكات كەوا بىرۆكەيەك بىخاتە روو بۇ ئەوھى لەلايەن حكومەتەوھ پىي وەرگىرىت، كەواتە ھەموو كەسىك لە ئىمە ئەو مافەى ھەيە كە بىرۆكە بىخەينە

روو بۇ حەل كىشى، مەن تەنھا بە بەرپىز دەلىم و بە دەستە سەرۋىكايەتەش دەلىم
ئەنجومەنى ۋەزىران نايەنە ناو پەرلەمانە، و لە ناو ئەم پەيرەۋى ناوخۇشدا موعالەجە نەكراۋە ئەگەر
نەھاتن ئىمە چى بىكەين،

بەرپىز د.يوسف محمد صادق / سەرۋىك پەرلەمان:

باشە، ئىمە موناقتەشە تازە پەيرەۋى دەكەين كە جەنابىشت دەزانى ئەم بابەتە تىدا موعالەجە كراۋە،
فەرمو كاك عمر،

بەرپىز عمر عىناپەت:

بەرپىز سەرۋىك پەرلەمان.

ئەمە موعالەجە نەكراۋە،

بەرپىز د.يوسف محمد صادق / سەرۋىك پەرلەمان:

با، ئەم بابەتە موعالەجە كراۋە لە پەيرەۋى تازە، فەرمو كاك عمر،

بەرپىز عمر عىناپەت:

بەرپىز سەرۋىك پەرلەمان.

نا، مەن ئەۋە كۆنەكە باس دەكەم، ئىمە كارىك بىكەين چارەسەرى ئەم كىشەيە بىكەين كە لەمەۋلا
ئەنجومەنى ۋەزىران يان ھەر ۋەزىرىك ئامادەنەبوو لە پەرلەمان ئەم كاتە ئىمە بەپىي ئەم پەيرەۋە تازەيە
چارەسەرىكى بۇ بدۋىزىنەۋە،

بەرپىز د.يوسف محمد صادق / سەرۋىك پەرلەمان:

فەرمو منىرە خان،

بەرپىز منىرە عثمان:

بەرپىز سەرۋىك پەرلەمان.

تكاپە قسەى ھاۋرىپىكانمان لە پەرلەمانى كوردستان مەبەست ئەۋە نىيە كە ئىمە بۇ راگەياندىنەكان ياخود بۇ
ئىعلام قسە بىكەن ئەمە گىرتىكى گەۋرە كۆمەلگە كوردىيە، بە ھەزاران خەلك لەم رۆژەدا برسىيە، بە
ھەزاران مامۇستا و فەرمانبەر لە سەر شەقامە.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق / سەرۋىك پەرلەمان:

مەبەستەم ئەۋە نەبوۋە كە قسەى ئەندامانى پەرلەمان بۇ راگەياندىنە، باسى ئەۋەمان كىرد، وتمان
دەمانەۋى كۆبۈۋنەۋەدەكى بەرھەمدارى پەرلەمان لە سەر ئەم بابەتە بىتە كايەۋە، نەك ئەۋە تەنھا
ئەندامانى پەرلەمان قسە بىكەن و، ئەندامىكى تىرى پەرلەمان تەعللىق لە سەر قسەكەى بدات و، ئەمە لە
كەنئالەكانى راگەياندىن بىتەۋە، باسى ئەۋەمان كىرد كە ئەمە لە كەنئالەكانى راگەياندىنەش دەكەن، بەلام
كارى بەرھەمدارى پەرلەمان ئەۋەدە كە ۋەزىر ئامادەبى، لىپرسىنەۋە لى بىكەن، روونكىردنەۋە خۇى
بدات و، ئەم كاتە پەرلەمان بىرپار بدات، نەك ئەۋە پەرلەمان بەس قسە بىكات، فەرمو كاك ابوبىر.

بەرپۇز ابوبىكر ھەلەدنى:

بەرپۇز سەرۋكى پەرلەمان.

ئەم خەمە، خەمى ھەمووانە بۇ ئەۋەدى لەم جەدەلەش بىرازى و ئىجتىرامەن لە بازىنەى موزايەدە دەرجى، جەنابتان رايىبگەينىن ۋەكو دەستەى سەرۋكايەتى كە ئەم ماۋىيە لە ئەۋلەۋىيەتى كارەكانى پەرلەمان چارەسەر كىردن و بەدۋاداچوون بى بۇ ئەم كىشانە، ئىتر بەيانىيە كۆبۈنەۋەدى تايىبەتى بۇ تەرخان بىكەين لەگەل ھۆكۈمەتدا بىيىنە سەر خەت، ئەمە خەمى ھەموو (111) پەرلەمانتارانە، ھى ھىچ پەرلەمانتار و ھىچ فراكسىۋنىك نىيە بەتەنيا، ئەو شەقامەش ھەموومان خاۋەنى ئەم شەقامەين يەك بە يەكمان ئىۋە ئەو بەئىنە بىدەن بۇ ئەۋەدى

بەرپۇز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋكى پەرلەمان:

ئەو بەئىنە ھەيە لە رابوردووش خۆت دەزانى لە خولى گرىدانەكانى پېشۋوى پەرلەمانى كوردستانىش يەككىك لەو بابەتە ھەرە سەرەككىيەكان كە لە گىتوگۋى پەرلەماندا بوۋە ئەو قەيرانانە بوون كە لە ھەرىمى كوردستان ھەن، قەيرانى وزە، قەيرانى دارايى و، چەند كۆبۈنەۋەدەيەكمان بۇ كىردوون و، ئىستاش ئىۋە دەزانن كە ئەمىرۇ كۆبۈنەۋەدى سەرۋكايەتى پەرلەمان و سەرۋكايەتى فراكسىۋنەكان بوۋە لە سەر ئەم بابەتە و، پەرلەمان لە سەر خەت بوۋە ئەو ياداىشانەش كە پەرلەمانتاران ھەيان بوۋە ئاراستەى ھۆكۈمەت كراۋە، ھەر بىرۋكەيەكىش لەلايەن پەرلەمانتاران ھەبوۋە ئاراستەى ھۆكۈمەت كراۋە، فەرموۋ كاك جمال مورتكە.

بەرپۇز جمال عثمان:

بەرپۇز سەرۋكى پەرلەمان.

ئەو بابەتانەى كە دەرووژىندىرئىت يان باس دەكرىت شتىكى واقىيە و پىۋىستىشە باس بكرىت و فەرامۇشىشى نەكەين، بەلام بەراى من ئەو واقىيەتەى ئەمىرۇ و تەۋاۋى كوردستان بەپىي تەجرۋبەى (501) سال لەۋەدى پىشتر زۆر مەترسىدارتەرە، بۇيە ئەۋەدى جەنابت باس كىرد جەلسەيەكى تايىبەتى بىبەستىتن، زۆر بە زەرۋورى دەزانم، تەنانەت حىزبەكانىش بىن.

بەرپۇز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋكى پەرلەمان:

ناكرىت حىزبەكان بىن، بەلام دەبىت ھۆكۈمەت ئامادە بىت، فەرموۋ مامۇستا عبدالرحمن،

بەرپۇز عبدالرحمن على رضا:

بەرپۇز سەرۋكى پەرلەمان.

من تىكا دەكەم ھەر ھاورىيەك كە قسە دەكات ۋا لىك نەدرىتەۋە ئەو پەرلەمانتارانەى كە قسە ناكەن، ئىتر ئەمانە نازانن كە كىشە ھەيە و گرفت ھەيە لەم ۋلاتە و، پىشنىارىش دەكەم بۇ سەرۋكايەتى پەرلەمانى كوردستان كە ھەر ئىستا بىر بار بىدات ھەفتەى دادى، بانگھىشتى بەتايىبەت ئەنجۈمەنى بالاي نەۋت و گاز كە سەر جەم كىشەكانى ئەم ھەرىمە پەيوەستە بەو (5) كەسەۋە بانگھىشتى پەرلەمانى كوردستان بكرىن و بە ھەموومان بە پەرلەمان و ھۆكۈمەت و، بە ھەموو دامەزراۋەكان چارەسەرى رىشەيى بۇ گىرۋەكان بىدۇزىنەۋە لايەنى كەم من نالئىم ھەموو چارەسەر دەكرى، بەلام ھەندىكى دەتوانىن چارەسەرى بىكەين،

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو د. شوان قەلادزەيى،

بەرپىز شوان مصطفى باوەمىر قەلادزەيى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەس تىكايە قىسەكەم پى مەپرە، ئىستا لە دوو پارىزگا (سلىمانى و ھەلەبجە) دەوام راوەستاو، مامۇستايان بايکۆتايان کردوو، ئەوانىش متمانەيان نىيە كە حكومەتى ھەريەمى كوردستان پارەى نىيە، لەبەر ئەوھى پىويستە ئەو كۆبوونەوھىيە كە جەنابت باسى دەكەى بەيانى بە جدى پىينە سەر خەت

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

لەگەل جەنابت كۆبوونەوھىيە كە جەنابت لە كۆبوونەوھى سەرۆكى فراكسيۆنەكانىش قىسەكانى خۆت كەرد، فەرموو د. شوان قەلادزەيى،

بەرپىز شوان مصطفى باوەمىر قەلادزەيى::

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

لەويش ھەمان قىسەم كەرد، بەس قىسەكانم گوئ ناگرن، ئەمە وەكو گالته كەردن وايە بە خەلكى كوردستان كە باسى پەپەرەو دەكرىت، چونكە بە راستى پەرلەمان لە دۆلىكە و جەماوەر لە دۆلىكە،

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

ئەو قىسەيەى جەنابت لايەق نىيە بە شوينى پەرلەمان، بۆيە لە پىرۆتۆكۆل دەسپىتەوھى ئەمە گالته كەردن نىيە بە شوينى خەلك بەرپىزان پەپەرەوى ناوخۆى پەرلەمان وەكو دەستورىكى بچووكرراوھ وايە لە رىكخستنى پەيوەندى نيوان حكومەت پەرلەمان پەپەرەوى ناوخۆ گىنگى تايبەتى خۆى ھەيە، راستە كىشەكانى خەلكىش گىنگى تايبەتى خۆى ھەيە، ئىوھ دەزانن لىژنەكانى پەرلەمان و ئەندامانى پەرلەمان درىخيان نەكردووھ لەم ماوھىيە لە بەدواداچوونى ئەم كىشانە، بەلام لە ھۆلى پەرلەمانىش پىويست دەكات ئەم كىشەيە باس بكرى، بەس بە شىوازيك بىت كە دەرئەنجامى ئىجابى لى بكەوئتەوھ، فەرموو ئىقارخان،

بەرپىز ئىقار ابراھىم:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەم پەپەرەوھ (149) ماددەيە بۆ ھەموار كەردنەوھ، بۆ ماوھى مانگىك دەبىت تەنھا (9) ماددە رۆيشتووھ، ئەگەر ئاوا بە خاوە بىتن تا سەرى سال تەواو نابىن، بۆ ئەوھى كىشەو گىرەتەكان چارەسەر بكرىتن، پىشنيار دەكەم بە لاي كەمى خەفتەى (3) رۆژ كۆبوونەوھەكان بەردەواميان ھەبىتن، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

ئەمە چارەسەرى بۇ كرا، ھەر لە يەكەم كۆبۈنۈنە ھەر بابەتتىكى گرنگ ھەبى كە بتوانىن لە پەرلەمان گىفتوگۆى لە سەر بىكەين، دەتوانىن بېھىننە بەرنامەى كارمۇە و، موناقتەشەى پەيرەو بوەستىنن ئەو بابەتە گىفتوگۆى لە سەر بىكەين، فەرمۇو د. ابراهيم

بەرىز د. ابراهيم سەمۇ:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

ب راستى ئەز عەكسى ھەقالى خۇ د ئاخىم، دەست خۇشيا سەرۆكايەتيا پەرلەمانى دكەم بۇ ئەدائە وايە ئەفرۇ، چونكە ئەكە ل دەسپىكا دەشتنى مەيە پەرلەمانى ئەدائە سەرۆكايەتيا پەرلەمانى فى رەنگى بايا ئەو ھەمۇو موزايەدات و ئەو شەقام كوردى نە دەھاتە تىكدان ژ بەر ھەندى ئەفرۇكە ئەدائە فى رەنگى رى ئەدان كە ھەر كەسى

بەرىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

ببۇرە دكتور پەيوەندى بە بەرنامەى كارمۇە نييە، ببۇرە فەرمۇو كاك گۇران،

بەرىز گۇران ئازاد:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

رىگەتان بە زۇربەى ئەنداماندا لە سەر ئەو قسە بىكەن،

بەرىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

وابزانم رىگەم نەداو، فەرمۇو كاك گۇران،

بەرىز گۇران ئازاد:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

من تەنھا دوو جوملە دەلىم ئەگەر روخسەت بى، من پىم وايە ھەمۇو ئەندامانى پەرلەمان ھاوسۇزن لەگەل خەلكى خۇپيشاندر و موعاناتى خەلك، بەلام بەجۇرىك قسە دەكرى وەك ئەوہى ئەم حكومەتە، حكومەتى بىكە فراوان نەبى، وەك ئەوہى ئىمە ھەمۇومان دەنگمان بەو حكومەتە نەدابى، ئىستا لە ناو ھۇلى پەرلەمان لايەك نييە موعارزە بى و لايەكىشمان لە دەسەلات بى، ھەمۇومان بەيەكەوہىن و، دۇخى ھەرىمى كوردستان پىويستى بە تەتبەى عىلاقەى نيوان لە ھەمۇو شتىك پەرلەمان و حكومەت ھەيە، سەرەتا با بىن ئىمە وەزىرەكان بانگھىشتى لىژنەكان بىكەين، لە خولى پىشوش دائىمەن وەزىر رۇزانە لە پەرلەمان ئىشى پى دەبى، ھەمۇو رۇژىك ناكرى تۇ بانگى جەلسەى بىكەى، بانگى لىژنەكانى بىكەين، ئەگەر لىژنەكان قەناعەت نەھات بە داتاكانيان، بە مەلوماتەكانيان و، قەناعەتمان بە بۇچوونەكانيان نەبوو دواى ئەوہ بانگھىشتى ھۇلى پەرلەمانى كوردستان دەكەين، بەلام ئىمە پىويستمان بە باشتركدنەوہى عىلاقاتى نيوان سولتەى تەنفىزى و تەشرىعى ھەيە، ئەگەر دەمانەوئى خزمەتى خەلك بىكەين،

بەرىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

بە داخەوہىن، كە ئەمرو نەدەتوانرا قسە لە سەر ئەم بابەتە بىكرى، چونكە مونتيچ نەدەبوو و، ئەمە بىرپارى سەرۆكايەتى پەرلەمان و سەرۆكايەتى فراكسىونەكان بوو، كە لە كورتىن ماوہدا ھەم لە لىژنەكانى پەرلەمان

لهگهڻ وهزيرهگان دابنیشن هم سهرؤکايهتی پهرلهمان و حکومت و بهههمان شیوه له ماوهیهکی نزیکی داهاتووش کؤبوونهوی پهرلهمانیش له سهر ئهم بابته نهنجام بدری، رینهدانی ئیمه بؤ قسهکردن له سهر ئهم بابته دهرخهری نهوه نییه که ئیمه له کیشه و گرفتهکانی خهلك ناگادار نین، ئیوه بؤخوتان دهرانن همومومان ناگاداری کیشه و گرفتهکانی خهلكین، بهلام دهبیت بهشیویهک باس بگریت که دهرنهجمیکی ئیجابی لی بکهوئته، نهک نهوهی جاریکی تر وهکو باس کرد له هؤلی پهرلهماندا پهرلهمانتاران وهکو مهنهلؤجیکی داخلی لهم بابتهانه قسه بکهن و، نهگهر تهنانهت به باشیستان زانی له داهاتوویکی نزیکیشدا نهگهر حکومتیش نامادهنبوو هم گرفتگی نامادهنبوونی حکومت چارهسهر بکهین، چ نهو پیشنیارانهی که باسکرا له باشکردنهوی پیوهندی نیوان حکومت و پهرلهماندا یان به ههر ریکاریکی یاسایی که نهندامانی پهرلهمان چ له پهیرهوی ناوخؤ به گونجیوی دهرانن چ له یاساکانی پیوهندیدار به گونجیوی دهرانن دهتوانری چارهسهری نهو پرسانه بکهن، زؤر سوپاس بؤ هموو لایهکتان بهریزان فهرموون له سهرؤکايهتی و نهندامانی لیزنهی پهیرهو، ئیستا وابزانم دهنگان دهکهن له سهر نهو بهشهی که پیشتر گفتوگؤی له سهر کرابوو، فهرموو کاک فرست.

بهریز دهرست صؤقی:

بهریز سهرؤکی پهرلهمان.

ئیمه نهو رایانهی که لهسهر ماددهی (21 تا 25) ههبوو له بهشی چوارهم دامانرشتوونهتهوه، ئیستا مادده به مادده لهگهڻ هاوریکانمان نهیخهینه بهر دهستان، بهلام بهر لهوهی باسی نهوه بکهین وه کو خالی پهیرهوی نه گهر لیمان وهرگری نهمانوی دوو قسه بکهین، بهریزتان نهزانن بهپی پهیرهوی ناوخؤی پهرلهمان برگی (2) ماددهی (7)، و بهپی برگی (1) له ماددهی (5) پهیرهوی ناوخؤ له بهرنامهی کاردا دانراوه، و ئیمه وهکو بهریزیت ناماژته پی کرد میکانیزمیکی پهسند کردنی نهو پهیرهوههمان پهسند کرد، له یهکی برگیهکان له ریگی خالی پهیرهوی ههر نهندامیکی بهریزی پهرلهمان نهتوانی خالی پهیرهوی وهرگری، و داوی ئالوگؤر له بهرنامهی کار دا بکات، و ههر بابتهیکی گرنگ بیته پیش نهتوانی گفتوگؤی له سهر بکات، بهلام له هموو جهلسهکان و له ئیعلامیش رؤژانه گوئیستی نه ندامانی بهریزی پهرلهمان نهبین بهوهی که پهیرهو کاریکی گرنگ زیه، و خؤ دزینهوهیه، ئیمه بهراستی ماندو بووین بهو پهیرهوه، ئیستاش نه گهر ره ئی ئیوه بهو شیویهوه هممووتان قسه نه کهن، فهرموو بیخهنه سهعاتیکی تر، ئیستا پهیرهو له بهرنامهی کار دهربهینن، چونکه دهستهلاتان ههیه، و ههر بابتهیک که به ئیوه گرنگه بیخهنه بهرنامهی کار، بهلام به تیروانیی ئیمه دووباره کرد نهوهی نهوه و به شیویهکی بهردهوام و له ئیعلام و له ناو هؤلی پهرلهمانیش هم پیگی نهو پهیرهوه ناوخؤیه که قانون و دهستووری ئیوهیه، و له داهاتوو نهبیته دهستووری ئیوه، به ته سه،ری من له شهئنی نهو پهیرهوه دینه خوارهوه، دووهم، نهو ئیمه نهو پهیرهوههمان بؤ چهند خولی داهاتووش نووسیوو، بهو رؤحیهته و بهو شیوازه گفتوگؤی لهسهر بکهین باوهر ناگهم پهیرهویکی باشتر دهرچی لهوهی ئیستا لهبهردهستان ههیه، یهعنی باشتر نابی لهو پهیرهوه بهرکارهی له بهر دهستان دا ههیه، بویه هیوادارم لهو دؤخه دهر بیین، نه گهر بریاره موناغه شهی پهیرهو بکهین با به جدی موناغه شهی بکهین، نهگهر بریاریش نیه نهوه دهستهلاتی خوتانه، فهرموو ههر ئیستا بیخهنه دهنگان با له بهرنامهی کار لای بدین، تیبینی دووهم بهشیکی نهندامانی پهرلهمان گلهی نهوهیان ههبووه له کاتی نهوی که قسه نهکهن و پانهکان نهخه نه روو ئیمه وهلامی همموویان نادهینهوه، ئیمه که وهلام نادهینهوه ناوی نه ندامانی بهریزی پهرلهمان ناهینین مانای نهوه نییه پیشنیازی نهو له جیگی خوی نهبووه، یان به گهورههمان دانهناوه، ئیمه هممووی تۆمار

ئەكەين، ناو بە ناو، لەگەڵ ھاوڕێكان، دواتر كە دىين ماددە كان سياغە ئەكەينەووە ھەمووی لە بەر چاۋ ئەگرين، تەنيا ئەوانە وەلام ئەدەينەووە كە پىۋىستى بە ڤوون كەردنەووە ھەيە، و پىۋىستى بە وەلامدانەووە ھەيە، ئەگەرنا ڤە ئى ھەمووان موحتەرەمە، و ھەمووی حيسابە، و ھەر ڤەئىھىكىش سى ئەندام پىشتگىرى كەردى بە دلمان بى يان نا بە دئايى ئەيخەينە دەنگدان، دىينە سەر ماددەى (21).

ماددەى (21):

لە سەرتا ئەبى ئەو ڤوون بەكەينەووە ئەو ماددە دوو ڤاى لەسەر ھەبوو، يەكيان ئەو ڤوون كە دروستى ئەندامىەتى لە ناو پەيرەو بەمىنى، ڤايەكى تىرش لەگەل ئەو ڤوون كە دروستى ئەندامىەتى لە پەيرەو نەمىنى، بەپى ئەو پىۋەرە بى ئەبوايە بمانخستبوايە دەنگدان، بەلام دواى ئەو بەشيك لەو ئەندامە بەريزانەى پەرلەمان بە شداريان كەرد لە گفتوگو، ئەو ڤەيان بىر ئىمە خستەووە كە لە ماددەى (56) لە ياساى ھەلەبژاردنى پەر لەمان ژ مارە (1) ى سالى (1992) ى ھەموار كراو ھاتووە كە ئەبى لىزنەيەك بۆ دروستى ئەندامىەتى پىك بىت، ماناى وايە ناتوانين ئەو بڤگەيە بخەينە دەنگدان، چونكە لە ماددەى (56) ئەو بە ڤوونى ھاتووە، دروستى ئەندامىەتى لە ناو پەيرەوى ناوخۆ دەمىنىتەووە، لەبەر ئەو بىخەينە دەنگدان پىچەوانەى ماددەى (56) ى ياساى پەرلەمانە، و ھەر لە بڤگەى (3) لە ماددەى (21) بەشيكى بەريزى ئەندامان داوايان كەرد بوو (30) ڤۆژ كە مە، ئەبى زياتر بڤكرى، ئىمە ئەو (30) ڤۆژەمان ھەلگرتووە، ئىكتيفامان كەردووە بە بڤگەى (4) كە تىدا ھاتووە يەك وەرزى ياساى دانان لەبەردەست دايە بۆ ئەو ئەندامانى پەرلەمان تانە لە دروستى بدن، ئەگەر شتىكەم لەبىر نە چووبى پىم وايە لە ماددەى (21) تەنيا ئەو دوو بابەتە ھەبوو، يەكيان ناخەينە دەنگدان، ئەو تىرش ئەو (30) ڤۆژە لە بڤگەى سىيەم لە ماددەى (21) ھەلگرتين، بۆيە داوا ئەكەين كە ماددەى (21) وەكو ئەو ڤە باسمان كەرد بىخەينە دەنگدان.

بەريز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو بىخوینەووە بۆ ئەو ڤە بىخەينە دەنگەووە، فەرموو كاك فەرھاد.

بەريز فەرھاد سەنگاوى:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

لەو گفتوگو ڤە ئىمە سى كەس زياتر داوامان كەرد كە چوار سائەكە كراو بى، چونكە ئەندام پەر لەمانىك لەوانەيە لە كۆتاييدا مەلوماتىكى پى بگات كە من كابرايەكى خراپم و خائىنم، لەبەر ئەو لە سى كەس زياتر داوامان كەرد كە ئەو ئۆپن بى نەك وەرزىك بى.

بەريز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك قادر بەريزىشت ھەمان تىبينە؟ فەرموو دكتورە بەھار.

بەريز د.بەھار محمود:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

تېببىنى كاك فەرھاد تەواو، كاك قادر، كاك فەرھاد، شىلان خان داواى ئەوھىيان كرد كه ئەو ماوھ يە والابى، و كاك بەھزادىش وتى (30) رۆژەكە بىرى بە (60) رۆژ، بەلام ئىمە كه ئەم بابەتە و ئەم حەقە بۇ ئەوھى ئەكرىتە تەھدىد لەسەر ئەندامى پەرلەمان، خۇ لەوانەھە ئەوھ لایەكى وەك ئەوھەبە كه كاك فەرھاد بىرى لى ئەكاتەو، ئەوانەھى خاوەنى پىشنيارەكە بىرى لى ئەكەنەو، بەلام لایەكى تىرى ھەبە كه رەنگە بە والابى بىمىنئەو، خراب بەكار بىت، بەلام لەگەل ئەوھش ئىمە كه ئەو تىببىنە ئەدەبىن بۇ بەرىزان ئەندامى پەرلەمان بۇ ئەوھى لە دەنگدان بىرى خۇيان بەدەن لە سەر ئەو بابەتە، لە بەر ئەوھى (3) كەس داواى كر دوو بەلئى ئەو پىشنيارە ئەبى بىرىتە دەنگدانەو.

بەرىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

باشە، لە كۆ تايى ھاتنى ئەندامى پەتە ئەكرى مەرجىك ئىزا فە بىرى لەوھى ئە گەر ئە ندام يەكى لە مەرجەكانى بە ئەندام بوونى لە پەرلەمان لە دەست دا، و ئەكرى ئەوھش وانىبە؟ لە برگەى سىبەم لە ماددە (21) لەوئى نامازە بەوھ دراوھ كه ھەموو ئەندامىك مافى ئەوھى ھەبە تانە لە ئەندامى پەتە ھەر ئەندامىكى تر بەدات، و ھەر پالئورائىك لە لىستى براوھ بۇى ھەبە تانە لە ئەندامى پەتە ئەندامى براوھ لە لىستى خۇى لە پەرلەمان بەدات و داواى پوچەل كىرە ئەوھى ھەلئىزاردن و دروستى ئەندامى پەتە بەكات لە ماوھى (30) رۆژ لە سوئىد خورادنى ئە ندام، داواى ئەوھ ئەكرى كه (30) رۆژەكە ھەلئىزاردن، كى لە گەل ئەوھە (30) رۆژ ھەلئىزاردن؟ فەرموو دىكتورە بەھار نوقتەى نىزامىبە؟

بەرىز د.بەھار محمود:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان:

بۇ ئەوھى پىشنيارى ئەوان وەكو خۇى بى پىوئىستە برگەى (3)، (4)، چونكە لە برگەى (3) نوو سىوومانە لە ماوھى (30) رۆژ، لە برگەى (4) نوو سىوومانە تانەكان لە ماوھى وەرزى ياسادانانى يەكەم، كەواتە ئەبى ئەوھ بىخەينە دەنگدانەو كى لەگەل ئەوھەبە كه ماوھە بە والابى بەلئىزاردن، ئە گەر ئەوھ دەنگى ھىنا ئەوكات ئەبى برگەى (3) و (4) م رىك بىخەينەو.

بەرىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

كى لەگەل ئەوھەبە كه ئەو ماوھى بۇ تانەدانە لە ئەندامى پەتە ئە ندام بە كراوھى بىمىنئەو، كى لەگەلە؟ (22) كەس لەگەلئەتە، كى دزىبەتە؟ (40) كەس دزىبەتە، كەواتە پەسند نەكرا، ئىستا ماددەكە بىخوئەنەو بۇ ئەوھى بىخەينە دەنگەو، بەو تەعیدلانەھى كراون لەلایەن لىژنەكەوھ ئەخوئىندىتەوھ بۇ ئەوھى بىرىتە دەنگەو، فەرموو.

بەرىز د.رېواز فائق:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان:

بەشى چوارەم ئەندامىتى

ماددە (21)

دروستى ئەندامىتى:-

راي يەكەم :- راي بەشىك لە ئەندامانى لىژنە پىيان وايە دەبى دروستى ئەندامىتى لە پەپرەو بىنى بەم شىۋەيە بىت .
يەكەم :- مەبەست لە دروستى ئەندامىتى دۇنيا بوونە لە بارى ياسايى ئەندام لەكاتى پىشكەش كردنى داواكارى بۇ پالاۋتنى تاكو راگەياندى ئەنجامەكان و بوونى بە ئەندام بەپىيى ئەو مەرجانەي كەلە ماددە (21) لە ياساي ھەلئاردنى پەرلەمانى كوردستان ژمارە (1) ى سالى (1992) ى ھەموار كراو ناماژەي پىدراو

دووم :- پەرلەمان لە رىگەي ھەلئاردن لىژنەيەكى كاتى لەسەرەتاي ھەموو خولكى ھەلئاردن پىك دەھىتت بۇ پىداچوونەو بە تانانەي پىشكەش كراون لە سەر دروستى ئەندامىتى، پىك دىت لە ژمارەيەك ئەندامەكە لە (5) كەمتر نەبىت و لە (7) زياتر نەبىت ،بە مەرجىك لە نىوان ئەندامانى لىژنە، ئەندامى تانە لىدەر يان تانە لىدراو لەسەر دروستى ئەندامىتى تىدانەبىت. لىژنە كە لە يەكەم دانىشتىدا سەرۆك و برىاردەرىك بۇ خۆي ھەلدەبىرتت و كارەكانى بەپىي ى ئەو حوكمە تاييەتيانە كە بۇ لىژنەكانى پەرلەمان دانراون لەم پەپرەو دەبەرئىو دەبات.

سىيەم :- ھەموو ئەندامىك مافى ھەيە تانە لە ئەندامىتى ھەر ئەندامىكى دى بدات ، ھەرەھا ھەر پالىوراۋىك لە لىستى براوہ بۇي ھەيە تانە لە ئەندامىتى ئەندامى براوہ لە لىستەكەي خۆي لە پەرلەمان بدات و داواي پوچەل كوردنەو ھەلئاردنى و دروستى ئەندامىتىكەي بكات

چوارەم :- تانەكان بە نووسىن لە ماوہى وەرزى ياسادانانى يەكەمى پەرلەمان داواي ھەلئاردن پىشكەشى سەرۆك دەكرىن و ئەويش ناراستەي لىژنەي پىداچوونەو بە دروستى ئەندامىتى دەكات .

پىنجەم :- لىژنە وىنەيەكى تانەكە بۇ ئەندامى تانە لىدراو دەنيرتت ، بۇ ئەوہى لەو ماوہيەي بۇي ديارى دەكەن بەرگرى خۆي پىشكەش بكات ، ھاوكات بۇي ھەيە ئەو بەلگانە بىنى كە لە سەرى پىشكەش كراون ،

شەشەم :- لىژنەكە پىداچوونەو بەداواي تانە لىدان دەكات و بۇي ھەيە ھەموو كۆنوس و بەلگەكانى پەيوەست بە ھەلئاردنى ئەندامى تانە لىدراو بىنىت و بانگەپىشتى شايبەت و كەسى شارەزا بۇ گەپىشتن بە راستى بكات ، ھەرەھا راپۇرتەكەي لە ماوہيەك كەلە (30) رۆژ زياتر نەبىت لە رۆژى ناردنى داواكەپىشكەش دەكات .دواتر پەرلەمان دروستى ئەندامىتى بە زۆرىنەي (2/3) ى دەنگى نامادەبوان يەكلايى دەكاتەوہ.

ھوتەم :- لە كاتىكدا كە تانەكە جدى نەبوو يان زانىارى نادروستى لە خۆ گرتبوو بە نامنجى لەكەداركردنى ئەندامى ، لىژنە راپۇرتىك دەداتە سەرۆكى پەرلەمان ، ئەويش بۇي ھەيە بىداتە دادگاي لىكۆلىنەوہى تايبەت بۇ گرتنە بەرى رىو شوينى ياسايى بەرامبەر تانە لىدەر ، ھەرەھا بۇ تانەلىدراو ھەيە خۆي ئەم رىو شوينە راستەوخۇ بگرىتەبەر .

راي دووم :- بە شىكى ئەندامانى لىژنە پىيان وايە پىويست ناكات (دروستى ئەندامىتى) لە ناو پەپرە و ھەبىت و زيادەيە .

بەرئىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو كاك عومەر.

بەرئىز عمر عىناپەت:

بەرئىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەبوابە سىياغەى ئەخىريان بىكردايە ئەو بەرئىزانە، چونكە دەنگى لە سەر دراوہ كە ئەمىنىتەوہ، پىويست نەبوو بلى راي يەكەم و دووہم.

بەرئىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

تەواوہ، كى لە گەل ماددەكە يە بەو شىوہى خویندرا يەوہ؟ (30) رۆژ لا براوہ، كراوہ بە وەرزيك، وەرزي يەكەم، (64) كەس لەگەئىتە، كى دزىتە؟ (1) كەس دزىتە، كەواتە پەسند كرا، ماددەى (22).

بەرئىز د.فەرست صوفى:

بەرئىز سەرۆكى پەرلەمان.

لەسەر ماددەى (22) كۆمەئىك بىرگە ھەن پىويستە بخىنە دەنگدان بۆ يەكلایى كردهويان، رايەك كە سى ئەندام زياتر پشتگىريان كردهو، باسى ئەوہى كردهبوو كە نەھاتن لە كۆبوو نەوہى لىژنەكان ھەمان سزاي نەھاتنى كۆبوونەوہى پەرلەمانى ھەبى، بەلام ئەگەر سەيرى پرۆژەى بەر دەستتان بىكەن لە ماددەى (33) رىك ئەوہى تىدا ھاتوہ، بۆيە ئەوہ ناخەينە دەنگدان، لە ماددەى (33) ھاتوہ، رايەكى تر پىي وابوو كە بىرگەى (7) لابرئى، ئەوہش ئەخەينە دەنگدان، رايەكى تر پىي وابوو كە خالى (8، 9) لابرئى، بەلام خالى (8، 9) ئەمىنى، بەلام لە ماددەى (25) دووبارەيە لەوئى لاي ئەدەين، كە گەيشتەينە ماددەى (23) ئەوہ يە كە باسى ئەوہ ئەكات ئەبى ئەندامى پەرلەمان وەزىر نەبى، ئەوہ لە ماددەى (25) لادەدەين، واتە خالى (8، 9) ئەمىنى، بىرگەيەكى تر ھەبوو كە باسى ئەوہ ئەكرا لە مالىپەرى رەسمى بلاو نەكرىتەوہ، بلاو بىكرىتەوہ، رايەك ھەبوو كە ئەوہ لابرئى، ئەيخەينە دەنگدان، و لە بىرگە يەكى تر باسى ئەوہ كرا بوو كە ئە ئەندامى لىژنە بە زۆرىنەى رەھا ئەتوانن ئەندامى پەرلەمان لە لىژنەكە لابدەن ئەگەر لە سى كۆبوونەوہى يەك لە دواى يەك و لە پىنج كۆبوونەوہى پىچر پىچر نامادە نەبوو، ئەوہش ئەخەينە دەنگدان، و رايەكى تر ھەبوو سەبارەت بەوہى كە ئەندامى پەرلەمان لە كاتى بەدواداچوونى بۆ كىشەيەكى حكومەت نەينى ئەو دۆسيەيە بىپارىزئى، دوو ئەندامى پەرلەمان پشتگىرى كردهبوو، نەبوو سى، بەر لەوہى بگەينە ئەو ماددە يە لە گەل سەرۆكى پەرلەمان قسەمان كردن ھەموو ئەو رايانەى كە دوا كەس قسە ئەكەن و پىشتريش بەرئىز عومەر عىناپەت باسى كردهبوو، ئىمە موعالەجەيەكى ئەوہمان كردهو، ھەر ئەندامىكى بەرئىزى پەر لەمان كە دوا كەس قسە ئەكات و دەر فەت نامىنى كەس پشتگىرى بىكات، لە جەلسەى دەنگدان تەنيا بۆ ئەو كە سە ئىستىسانەن ئەگەر ھاورپىيانى ئەندامى لىژنە و سەرۆكايەتى پەر لەمان و ئىوہ لارىتان نەبى تەنيا بۆ ئەو كەسە بشى لە ناو ھۆل ئەوكات دوو كەس پشتگىرى بىكەن بۆ ئەوہى رايە كەى بىخەينە دەنگدان، بۆ ئەوہى غەدرى لى نەكەين، پىم وايە بەرئىز دكتور سىراج ئەوہى پىشنيار كردهبوو ئاخىر كەس بوو، بۆ يە

ئەكرى ئەوۋە بۇ ئەو بابەتە بىكەين، و رايەكى تر ھەبوو ھەر لەو ماددەيە كە بىرگەيەك زىاد بىكرى، بايكۆت بە غىياب حىساب نەكرى، و زياتر لە سى ئە ندام پىشتىگىريان كىرد بوو، بەرىز دىكتور بەھار پوون كىرد نەوۋە لەسەر ئەو بابەتە پىشكەش ئەكات.

بەرىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو دىكتور بەھار.

بەرىز د.بەھار محمود:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت زىاد كىردى بىرگەيەك بە ھەژمارە نەكىردى بايكۆت بە ئامادە نەبوون يە كەم شت ئەو بىرگە يە ئەبى بىخىرتە دەنگدا نەوۋە، ئا يا ئەوۋە ئىزافە بىكرى يان نا؟ ئە گەر دەنگى ھىنا ئەبى بىخەينە مافەكان، چۈنكە ئەوۋە ئەرك نىيە، بەلكو مافىكە كە ئە ندامى پەر لەمان ئەتوانى ئەو مافەى مومارە سە بىكات، بۇ يە ئەگەر دەنگى ھىنا ئەبى بىخەينە ماددەى (23) كە بىرىتىيە لە مافەكانى ئە ندام، و لە ھەمان كات بۇ ئەوۋەى كە ئىمە لەوۋە دەر باز بىن كاتى يەكى بە غىياب ئەبى و دواتر بلى غىبابە كەم بايكۆت بوو، ئىمە سىاغەيەكەمان بۇ كىردوۋە ئەگەر دەنگى ھىنا ئەبى سىاغەكە بە شىۋەيەك بى كە بايكۆت جىيا بىكەينەوۋە لە غىبابى ئىعتىادى، ئەوۋە لەو ماددەى ئەگەر خرايە دەنگدان جارى ئايا ئەم بىرگەيە زىاد بىكرى، ئە گەر دەنگى ھىنا سىاغەكە ئەخوئىنەنەوۋە، بەلام ئەبى دواتر نەقلى بىكەين بۇ ماددەى (23).

بەرىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك خەلەف.

بەرىز خەلەف احمد:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

لەسەر ئەو پىشنىارەى بەرىز سەرۆكى لىژنە باسى كىرد تا يەبت بە ئەخىر كەس كە قسە ئەكات، ئەوۋەى پىش ئەخىر تەنيا يەك كەس ئەمىنىتەوۋە بۇ پىشتىوانى كىردى، كەواتە ئەبى ئەخىر و ئەوۋەى پىش ئەخىرىش ھەمان مافىان ھەبى.

بەرىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

ئىمە ئەتوانىن شتىكى تر بىكەين، ئەو دوون سى كە سەى لە ئەخىر راي خۇيان ئەدەن با ئەوانە بىخىرتە دەنگەوۋە، با ئىستىسنا بىكرىن لەو سى كە سە، ئەو سى كە سەى لە ئەخىر قسە ئە كەن ئىستىسنا بىكرىن، فەرموو كاك رابوون.

بەرىز رابوون معروف:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

من بۆخۇم لەگەل ئەو دەم بابەتی بايکۆتى سىياسى لە پەپرەوى ناوخۇ جى بکرىتەو، چونگە گرنگە، بەلام کيشەيەكى هەيە، ئەگرى هەر كەسى غياب بى ناوى بى بايکۆتى سىياسى.....

بەريز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

كلك رابوون، لە دانيشتنى پيشوو باسماں كرد، لەو دانيشتەى ئىستا ناكرى جارىكى تر بگەريينەو سەر وتويژ كردن، ئەم دانيشتە دانيشتنى دەنگدانە، و ئەندامانى ليژنە ئەلئين موعالە جەمان كردوو، فەرموو دكتورە بەهار.

بەريز د. بەهار محمود:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەو كاتى ئەبى كە دەنگى هينا، بەس سىاغەكە ئەخويندەمەو بۇ ئەوئە ئەندامان داند يا بن كە موعالە جەمان كردوو، كاتى فراكسيون يان ئەندام لەبەر هەلوپىستىك بايکۆتى دانيشتنى پەرلەمان ئەكات بە ئامادە نەبوو ئەژمار ناكرى بە مەرجى.

أ ئەگەر برپارى بايکۆت كردن لە ناو هۆلى پەرلەمان بوو، ئەو پىويستە سەرۆكى فراكسيون يان ئەندام پيش بەجى هيشتنى هۆلى پەرلەمان لە ريگەى خالى پەپرەوى هۆكارى بايکۆتەكە روون بكاتەو.

ب- ئەگەر برپارى بايکۆت كردن پيش هاتنە ناو هۆلى پەرلەمان بوو ئەو پىويستە سەرۆكى فراكسيون يان ئەندام پيش دەست پىكردى دانيشتن ياداشتىك پيشكە شى سەرۆك بكات تىادا هۆكارى بايکۆتەكە روون بكاتەو، پىويستە لە دانيشتنى پەرلەمان پيش دەست كردن بە بەرنامەى كار بخويندريتەو.

بەريز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

باشە، يەئنى ئەو ئەگەر چەسپينرا لە مافەكان ئەو بەو شيوەيە رىكخراو، كلك باپير نوقتەى نيزامىيە؟ تىكايە نيزامى بى.

بەريز باپير كاملا:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەو سىاغەى بەريز بەهار خان خويندەو موعالەجەى يەك شت ناكات.....

بەريز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

هيشتان نەچوونەتە سەر ئەو، جارى ئەبى ئىزافە بکرى، هيشتان نە چووينە سەر ئەو، بابەتى تر ماو بەريز تە دەنگدان، كە گەيشتینە سەر ئەو ئەتوانى قسەى خۆت بکەى، فەرموو دكتور فرست ئەو دەستكارىانەى كە بۇ ئەوئە يەك بە يەك، بەس ئەبى روون كردنەوئە لەسەر بدن، يەئنى ئەسلى برگەكە چيە، داواى چ دەستكارىەك كراو بۇ ئەوئە ئەندامان ئاگادار بن كە دەنگ لەسەر چى ئەدەن، فەرموو كلك عومەر.

بەريز عمر عينايت:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

من جەلسەى پېشوو داواى لېبورىن ئەكەم لېرە نەبووم، بەلام رەيم ھەيە لەسەر يەك بابەت...

بەريز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

ئەتوانى بە نوووسين بۆيان بىئىرى، لەبەر ئەودى ئىستا دانشتنى دەنگدانە، ئەتوانى بۆيان بىئىرى، فەرموو.

بەريز د.فرست صۇقى:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەگەر ماددەى (22) بىرگەى يەك، لە بىرگەى يەك ئەو ئەخەينە دەنگدان، راپەك كە زياتر لە سى ئەندامى بەريز پىشتىگىريان كىرەووە كە ئەو بىرگەى ھەلگىرىئە لە مالىپەرى تايبەتى پەرلەمان بلاو ئەكرىتەووە.

بەريز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

چى لە مالىپەر بلاو ئەكرىتەووە؟

بەريز د.فرست صۇقى:

غىياب، راپەك پىي واىە ئەوە زيادەيە، پىويست ناكات لە مالىپەرى رەسمى پەرلەمان بلاو بىكرىتەووە، ئەبى بىخەينە دەنگدان ئايا كى لەگەل ئەو دەستەواژەيە ھەلگىرىئە لە بىرگەى يەكەم لە ماددەى (22)؟

بەريز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەريزان لە ماددەى (22) ئەركەكانى ئەندام بىرگەى يەك ئەو ھاتووە كە ئامادە نەبوونى ئەندامى پەرلەمان لە دانىشتنەكانى پەرلەمان لە سايتى رەسمى پەرلەمان بلاو بىكرىتەووە، لېرە وا ھاتووە، سى ئەندام داواى ئەو ھەيان كىرەووە ھەلگىرىئە، كى لەگەل ئەو ھەيان ئەو بىرگەى ھەلگىرىئە كە لە سايت بلاو بىكرىتەووە؟ (57) كەس لەگەل ھەلگرتىنەتى، كى دژيەتى؟ (11) كەس لەگەل ئەيەتى، كەواتە پەسند كرا، ئەو بىرگەى ھەلگىرىئە، فەرموو.

بەريز د.فرست صۇقى:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

لە بىرگەى دوو، لە ماددەى (22) راپەك كە زياتر لە سى ئەندامى پەرلەمان پىشتىگىرى كىرەووە پىي وا يە كە ئەندامى لىژنە ناتوانن بە زۆرىنەى دەنگى رەھا ئەندامى لىژنە لاپدەن، پاساوەكەش ئەو ھەيان لە ناو ھۆلى پەرلەمان دەنگيان پى دراو، ھەر لە ھۆلى پەرلەمانىش ئەبى لە لىژنەكە لاپچن، ئەو ئەخەينە دەنگدان، ئەگەر ھەلگىرا واتە بىرگەى دوو لە ماددەى (22) ھەلگىرىئە.

بەريز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

يەنى بىرگەى ھەموو ھەلگىرىئە؟ بەريزان سى ئەندامى پەرلەمان زياتر داواى ئەو ھەيان كىرەووە بىرگەى دوو لە ماددەى (22) كە پەيوەندىدارە بە ئامادە نەبوونى ئەندامى پەرلەمان لە دانىشتنى لىژنەكان ھەلگىرىئە، لە بەر ئەو ھەيان بىرگەى تر چارەسەر كراو، كى لەگەل ئەو؟ كى لەگەل ھەلگرتى بىرگەى دوو لە ماددەى (22)؟ (60) كەس لەگەل ھەلگرتىنەتى، كى دژيەتى؟ كەس نىيە، كەواتە پەسند كرا، پىشنيارى سىيەم.

بەريز د.فرست صۇقى:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

لەسەر برڤگەى ﴿3 و 4 و 5 و 6﴾ هیچ رایهكى ئەوتۆى لەسەر نەبوو كە 3 ئەندام پەرلەمان پشنگیریان کردبیت، وه كو خۆى دەمینی تەوه، لە سەر برڤگەى 7 لە ماددهى 22 راي 3 ئە ندامى پەر لەمان ز یاتر پشنگیریان کردوو، رایان وایه ئەم برڤگەیه هەلبگریت و نەمینی، بۆیه دەبیت ئەمه بخهینه دەنگدان ئایا كى لەگەل ئەوهدايه كە نەمینی؟

بەرپز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

تکایه ئەندامانى پەرلەمان ئاگادار بن، كى لە گەل ئەوهدايه كە نابیت ئە ندام دە ست وەریدا ته كارە كانى هەریهك لە دەسهلاتهكانى دادوهرى و جى به جى كردن تەنیا لە پشپۆریتی یاسادانان و چاودیرى نەبیت؟ زیاتر لە 3 ئەندامى پەرلەمان داواى هەلگرتنى ئەم برڤگەیان کردوو، كى لە گەل هەلگرتنى ئەم برڤگەیه؟ كى لەگەل هەلگرتنى برڤگەى 7 لە ماددهى 22 یه؟ كى لەگەل ئەوهیه ئەم برڤگەیه نەمینی كە داوا دەكات ئە ندامى پەر لەمان دە ست وەرئەدا ته دە سهلاتى دادوهرى؟ لیڤه برڤگە یهك هاتوو دەلایت نابیت ئە ندام دەستوهربداته دەسهلاتى دادوهرى و 3 ئەندام داوايان کردوو كە نەمینی، ببورن دەسهلاتى دادوهرى و جى به جى كردن، لە چوارچۆهى پشپۆرى خۆى، خراوته دەنگهوه، باشه تهوزیجى زیاترى دهكەین، ئەندامانى پەرلەمان هەرچهنده به پى پیره و ناکریت بابەتیک كە خرایه دەنگهوه تهوزیجى لەسەر بدریت، دیسانهوه داواتان لى دهكەم لە کاتى گفتوگو له هۆلى پەر لەمان ئاگادارى پیره و پيشنیارهكان بن كە دینه هۆلى پەرلەمان پيوسته كە پیرهوتان خویندیتهوه، بۆ ئەوهى بزائن دەنگ لەسەر چى دەدەن لیڤه لە برڤگەكان لە ئەرهكەكانى ئەندام ماددهیهك هاتوو دەلایت نابیت ئەندام دەستوهربداته هەریهك لە دەسهلاتى دادوهرى و جى به جى كردن تەنیا لە چوارچۆهى پشپۆریتی یاسادانان و چاودیرى نەبیت، 3 ئە ندامى پەر لەمان داواى ئەمهیان کردوو كە ئەمه هەلبگریت و دەنگ لە سەر ئەوه دەدەین و كى لە گەل ئەمهدايه كە ئەم برڤگەیه هەلبگریت؟ (28) كەس لەگەل هەلگرتنى ئەو برڤگەیهیه، چەند كەس لەگەل مانهوهیهتى؟ گفتوگو و موناقتشه كراوه و لەبەر دەستان دایه، (41) كەس لەگەلیدايه، كهواته په سەند كرا، پيشنیارى تر چى هەیه؟

بەرپز فرست صوفى على:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

پيشنیاریك هەبوو كە خالى ﴿8 و 9﴾ لیڤه نەمینی و ئیمه موعاله جەمان کردوو لە ماددهى 25 هەلیدهگرین و لیڤه دادەنپین و ناخهینه دەنگدان، ئەوهى تر 2 برڤگە پيشنیار كراوه زیاد بكریت داوا لە بەرپز سەرۆكى پەرلەمان دەكەین بخاته دەنگدان، سەرەتا ئایا برڤگەیهك زیاد بكریت، بۆ ئەوهى بايكوت به غیاب حساب نەكریت ئینجا ئە گەر زیاد كرا ئەو سیاغەیهى د. بههار خویندییهوه دەخهینه دەنگدان، سەرەتا ئەو بابەته بخهینه دەنگدان ئایا برڤگەیهك زیاد بكریت بۆ ئەوهى بايكوت به غیاب حساب نەكریت؟

بەرپز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەرگه يهك دهخه ينه دهنگانده وه كه زياد بكریت و پیم وابیت ئەندامانی لیژنه روونكردنه وه يان دا، بهرپزان ناگاداری ئیره بن، بۆ ئەوهی بزنان دهنگان لهسەر چی دهریت؟ ژماره يهك له ئە ندامان داوايان كرددوووه كه بايكۆت لیره جی بكریته وه و ئەندامی بهرله مان مافی ئەوهی هه بیٹ بايكۆتی دانیشته كانی بهرله مان بكات و ئەگەر دهنگی هینا پیویسته شیوازی ریکخستنه كه شی بخریته دهنگه وه كه د. بههار خویندییه وه و وه كو ئە ندامانی لیژنه باسیان كرد ئە گەر ئیزافه بكریت لیره له ئه كه كان ئیزافه ناکریت دهرواته مافه كانی ئەندام، بویه كی له گهل ئەوه دایه مافی بايكۆت زیات بكریت؟ د. قالا نوقتهی نيزامیت هه يه؟

بهرپز د. قالا فرید ابراهيم:

بهرپز سهروکی بهرله مان.

هه ره لهسەر ئەم خالهی روونكردنه وه ددهین و ئەوهی په یوه ندی به بايكۆت هه يه له بهرله مانى كوردستان و له هه موو بهرله مانه كانی جيهان به عورف ته سبیت بووه كه ئەگەر بايكۆت كرد به غیاب بۆی دانانی و ئەگەر هاتی بايكۆت كرد بۆ ئەوهی مه عایر هه بیٹ بۆ زه بت كردنی پیم وایه بهر له مان دهرگا يه كی كرددووته وه بۆی داناخریت، بویه تكا دهكهم ئەم بابته زیاتر علمیا نه لیک بدریته وه ئایا مه عاییری بايكۆت كردن چیه؟ ئەوهی كه خویندرايه وه له لایه ن لیژنه ئەو دهرگا يه ناگریت كه به شیوه يه كی ته نزیمی بانگ نه كریت له لایه ن ئەندامانی بهرله مان، سوپاس.

بهرپز د. یوسف محمد صادق/ سهروکی بهرله مان:

سوپاس، له بهر ئەوهی سهروکی لیژنه ی یاسایت ئە گەر نا موداخه له كهت په یوه ندی به دانیشتنی ئەمرو نییه، ئەمه له گفتوگۆی پیشووتر ده بوايه باس بكریت، ئەمه ئیستا رای ئەندامانی بهرله مان يه كلا دهكریت كه ئیزافه بكریت یان نا؟ دوا یی پیوه ره كان بۆ دابنریت، كی له گهل ئەمه دایه مافی بايكۆت كردن بۆی زياد بكری؟ (44) كهس له گهلیدایه، كی دژیته ی؟ (25) كهس دژیته ی، كهواته په سه ند كرا، به لام لیره ئیزافه ناکریت و له مافه كان ئیزافه دهكریت، وا نییه؟ ئیستا ناخویریته وه، ئەو بهرگه يه ی تر كه ئیزافه دهكریت، چ بهرگه يه كی تر داوا كراوه كه زياد بكریت؟ كاك عمر فهرموو،

بهرپز عمر عینایت هه مه:

بهرپز سهروکی بهرله مان.

من ته نیا ویستم به براده رانی لیژنه و كاك د. فرست بلیم مۆله ت له شاندرن و راسپاردن جیا بكریته وه، به یانیشم نووسیوه.

بهرپز د. یوسف محمد صادق/ سهروکی بهرله مان:

ئەمه هاتووته بهر ده ستیان، سوپاس.

بهرپز فرست صوفی علی:

بەرپرز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەوئى كاك عمر باسى كورد دەخەينە چوار چىپوئى سىاغە ئىستا دەخوئىننەو بەرپىزان باسى ئەوئى كوردوئە ئامادە نەبوونى ئەندام لە دانىشتنەكانى پەرلەمان و كۆبوونەوئى لىژنەكان بە ھۆى راسپاردنى ئەركىكى پەرلەمانى بە ئامادە نەبوو ھەژمار ناكىت و بە شاندىكراو ھەژمار دەكرىت، وشەى بە شاندى كراو زىاد دەكرىت و وەكو سىاغە ھەئى دەسەنگىنن و كىشەمان نىيە ئەگەر تەسبىت بىت.

بەرپرز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

باشە ئەمە وەكو سىاغە سەبرى بكن.

بەرپرز فرست صوفى على:

بەرپرز سەرۆكى پەرلەمان.

برگە يەكى تر ھەمان ئەو پەرز سىبەى باسمان كورد لە سەرى تەتبىق دە كەين كە د. سراج پىشنىزى كورد دەخوئىننەوئە دەخەينە دەنگدان كە ئايا زىاد بكرىت، نابىت ئەندام ھىچ زانىارىيەكى تايبەت و نەئىنى بە وەزارەت و دەستە بدركىننئىت لە مەدىيا تەنبا ئە گەر بە رەزامە ندى سەرۆكايەتى نەبىت و دواى تەواو بوونى كارەكانى بەدواداچوون بىت.

بەرپرز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوئاس، بەرپىزان ئاگادار بن، ئە ندامىكى پەرلەمان داواى ئەوئى كوردوئە كە زانىارىيەكان پىئوست دەكات نەئىنى بن و لە كەنالەكان بئاو نەكرىتەوئە تا دۆسىيەكە تەواو دەبىت، ئاگادار بن خۆتان بە دەنگدانەكەى پىشوو كە لە كاتى دەنگدان داواى نوقتەى نىزامى دەكرا، بەرپرز د. فرست جارىكى تر بخوئىننەروە، كە ئەو برگەيەى كە دەتويست ئىزافە بكرىت زىاد دەكرىت لە ئەركەكانى ئەندام زىاد دەكرىت، تىكايە بخوئىننەوئە؟

بەرپرز فرست صوفى على:

بەرپرز سەرۆكى پەرلەمان.

نابىت ئە ندام ھىچ زانىارىيەكى نەئىنى لە وەزارەت و دەستە بدركىننئىت لە مەدىياكان تەنبا ئە گەر بە رەزامەندى سەرۆكايەتى پەرلەمان داواى تەواو بوونى كارى بەدواداچوون.

بەرپرز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوئاس، كى لە گەل زىاد كوردنى ئەم برگەيەى يە؟ ﴿29﴾ كەس لەگەئىدا يە، كى دژ يەتى؟ ﴿34﴾ كەس دژ يەتى، كەواتە زىاد ناكىت، پىم وايە ھىچ پىشنىارەك نەماو، بۆ ئەوئى بخرىتە دەنگدان؟ فەرموون كۆى ماددەكە بخوئىننەوئە، امنەخان نوقتەى نىزامى؟

بەرپرز امنە زكرى سەيد:

بەرپرز سەرۆكى پەرلەمان.

تىكايە، دەمى نوقتە يەك دكەوئىتە بەردەنگدانى و مە نوقتە نىزامى ھەبىت مەجالى بدە مە باخفىن، بۆ نەموونە ھەرچەند ئەو ماددە يە جوو دەنگدانى و تىپەرى، بەئى ئە گەر كۆبوونەوئە يەكا نەئىنى بوو كو ل

فەترا چوویی گەل حکومەتی ژى ھەبوو، حکومەتی دا خواز کر ئەو مەلومات نھینی بەینن ژ لا یی پەرلەمانتارافە.

بەرپز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، دەبوايە ئەمە لە دانیشتنی پێشوو باس کرابایە، ئەم دانیشتنە ئیستا بەس تەنیا دەنگ دەدەین، بۆ یە کردمانە 2 خۆیند نەو و لە دانیشتنی یە کەم گەتوگۆ یە و لە دانیشتنی دوو دەنگدانە، ئە گەر دەرگای گەتوگۆ بکەینەو جارێکی تر گەتوگۆ دەرکێتەو، فەرموون ماددەکە بەو شیوەیە زیاد و کەم کرا بخویننەو.

بەرپز فرست صۆفی علی:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

دوای ئەوێ خستمانە دەنگدان ماددە 22 تەواوی بەرگەکانی بەم شیوەیە دەبێت:

1- ئەندام بە ئامادەبوون لە دانیشتنەکانی پەرلەمان پابەند دەبێت ئەگەر بە بی ھۆی رەوا ئامادە دانیشتنەکان نەبوو سەرۆک پەرلەمان بە نوو سین سەرنجی رادەکێشیت و ئە گەر ئامادە نەبوون دووبارە بوویەو، لە 5٪ مووچەگە ی بۆ ھەر دانیشتنێک بێتە برین و ئە گەر ئامادە نەبوون لە سەر 3 دانیشتنی یەک لە دوای یەک یان 5 دانیشتنی پچر پچر بێت لە ماوێ یەک وەرزی یاسادانان ئەوا ھە ئدەگێریت و پیرای برینی مووچەگە ی و ئامادەنەبوونە کە ی لە مالپەری فەرمی پەرلەمان ھە ئدەگێریت یە کسەر ، ئە گەر ئامادەنەبوونی دوای ئەمە دوو بارە بوو یەو سەرۆک بۆی ھە یە بابەتە کە بخاتە بەردەمی پەرلەمان و پەرلەمانیش دەتوانیت بە دەنگی زۆرینە ی رە ھای ئەندامان بە لە دەستدانی ئەندامیتی لە قە لە می بدات.

بەرپز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەرپزێان تکایە سەرنج بدەن بۆ ئەوێ بزانی دەنگ لە سەر چی دەدەن؟

بەرپز فرست صۆفی علی:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

2- بەرگە ی 2 بە تەواوی ھە ئدەگێریت.

3- ئامادەنەبوونی ئەندام لە دانیشتنەکانی پەرلەمان بە ھۆی راسپاردنی بە ئەرکی فەرمی ئەمە جیی

دەگێریتەو، ئامادە نەبوونی ئەندام لە دانیشتنەکانی پەرلەمان کۆبوو نەوێ لیژنەکان بە ھۆی راسپاردنی بە ئەرکی پەرلەمانی بە ئامادەنەبوو ھەژمار ناکریت و بە شاندرکراو ھەژمار دەرکێت.

4- لە بەرواری ئەنجامدانی سویندی یاسایی ئەندام بە دەست لە کارکێشاو لە کاری پێشووی دادەنریت پێویستە پە یوھندی لەم کارە بپچرینیت و پابەند بێت بە خۆتەرخان کردن بە کاری پەرلەمان.

- 5- نابېت ئەندام لە ماوەی خولی ھەلبژاردن گری بەست لەگەڵ پەرلەمان یان حکومەت بۆ خۆی یان لە رینگە کەسانی تر ئەنجام بدات، ھەروەھا نابېت سیفەتی ئەندامی خۆی ئیستیقلال بکات یان رینگە بدات سیفەتی نوینەرایەتیبەکی بۆ کارێکی بازرگانی یان دارایی کار بەئێریت.
- 6- پیادە کردنی ئەرك و کاری حزبی یان سەندیکی یان ریکخواوە کانی کۆمەلگای مەدەنی بە پیادەکردنی کاری وەزیفی یان پیشەیی ھەژمار ناکریت.
- 7- نابېت ئەندام دەستووربەداتە کارە کانی ھەریەک لە دەسەڵاتەکانی دادووری و جی بە جی کردن تەنیا لە چوارچێوەی پسیۆپیتی یاسادانان و چاودێری نەبیت.
- 8- نابېت ئەندام کۆکردنەووە بکات لە نیوان ئەندامی پەرلەمان و ئەنجومەنیکی تر لە ئەنجومەنە ھەلبژاردنەووەکان پێویستە لەسەر ئەندام لە ماوەی 8 رۆژ لە ریکەوتی راگەیانندی ئەنجامەکانی ھەلبژاردن یەکیک لە 2 ئەنجومەنە کە ھەلبژیریت، بە پێچەوانەووە وا ھەژمار دەکریت کە ئەندامی پەرلەمان ھەلبژاردووە.
- 9- ھەرکاتیک ئەندام پۆستیکی وەزاری وەرگرت بە دەست ھەلگرتووە لە ئەندامی پەرلەمان ھەژمار دەکریت.

بەرپز د. یوسف محمد صادق / سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، کۆ لە گەڵ ماددە کە یە بەم شیوہیە کە خویندرا یەوہ؟ ﴿61﴾ کەس لە گەڵیدا یە، کۆ دژیەتی؟ ﴿4﴾ کەس دژیەتی، کەواتە پەسەند کرا، ماددە 23،

بەرپز د. بەھار محمود فتاح:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان:

پیش ئەوہی ماددە 23 پێشنیارەکان بچەینە روو، ئێمە میکانیزمی مان دا نا بۆ پەسەندکردنی ئەم پێرەوہ، یەکیک لە خالەکان، 3 خویندەووە بوو ئیتسا من ھەست دەکەم ئەم 3 خویندەووە لە جیاتی ئەوہی ئیشە کەمان ئاسان کات قورسی کردووە و تەخیر دەکات، بۆیە پێشنیار دەکەم ئەم میکانیزمە پێدا بچینەووە، بۆ ئەوہی ئەم خالە کە 3 دانیشتنە کە و چەند خالی تر پێداچوونەووە دەویت، ماددە 23، سەبارەت بە خالی 1 لە ماددە 23 پێشنیاریک ھەبوو کە دەستەواژەیک زیاد بکریت کە ئەندام سەرپشکە لەوہی موو چەی خانەنشینی یان موو چەکە ی تری وەردەگریت و لە ئەسلی خالە کە لەکاتی کۆتایی ھاتنی ئەندامی ئەگەر مەرچیک لە مەرچەکانی لە دەست نەدابوو بۆی ھەبە بگەریتەووە بۆ وەزیفە، ئەندامانی خولەکانی پێشوو پەرلەمان دەتوانن لەم مافە بەھرمەند بین و پێشنیارە کە ئەمە بوو ئەو بڕگە یە زیاد بکریت کە ئەندام سەرپشکە کە موو چەی خانەنشینی یان موو چەکە ی تری وەربگریت، تکایە سەرۆکی پەرلەمان زیادکردنی ئەم دەستەواژە یە بچەرە دەنگدان.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس، بەرپىزان لە ماددەى 23 مافەكانى ئەندام بىرگەى 1 ، ئەمە جى كراوه تەوہ كە ئە ندام بۆى ھە يە بگەرپتەوہ كارەكەى دواى تەواو بونى كارەكەى، پيشنيارىك كرا كە لەو كاتەى گەراتەوہ كارى پيشوو، سەرپشك بىكرىت كە مووچەى كارەكەى خۆى وەربرىت يان مووچەى خانەنشینی ئە ندامىتى، كى لە گەل ئەمەدا يە كە ئە ندامى پەر لەمان سەرپشك بىت لە وەرگرتنى پارەى خانەنشینی و مووچەكەى يان مووچەكەى خۆى، كى لە گەل ئەوہدا يە پەر لەمان سەرپشك بىت لە نىوان ئەم دوو مووچەيەدا؟ ﴿49﴾ كەس لەگەلئىدايە، كى دزىەتى؟ ﴿14﴾ كەس دزىەتى، كەواتە پەسەند كرا.

بەرپىز د. بەھار محمود فتاح:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

بىرگەى 4 ھىج شتىكمان نەگۆرپوہ، تەنيا دووبارە سياغەمان كىردووہ و تەنيا سىغەكە گۆراوہ و پىويست بە دەنگدان ناكات و سياغە تازە كە دەخويندەوہ و ئە گەر بەروارد لە گەل سياغە ئە سلىبەكە بىكەن، چونكە بەشيك لەئەندامانى پەرلەمان لە 3 كەس تىنەپەرى بوو، بەلام ئىمە وەكو سياغە سەيرمان كىرد بۆ يە لەو 15 رۆژە سەرۋك بۆى ھەيە مۆلەتى ئاسايى بىدا تە ئە ندامى پەر لەمان ئايا ئە مە پچىر پچىرە يان بە سەر يەكەوہيە؟ مۆلەتى ئاسايى بۆ يەك جار نەبىت، بۆ يە لە سەر بىنەماى ئەو پيشنيارانە كە وەكو سياغە سەيرمان كىردووہ، دووبارە دارشتنەوہى بۆمان كىردووہ، سەرۋك بۆى ھە يە مۆلەتى ئاسايى بىدا تە ئە ندام ئەگەر بارودۆخەكە پىويستى كىرد بۆ ماوہ يەك كە لە 15 رۆژ تىپەر نەكات بە سەر يەك يان پچىر پچىر لەماوہى ھەر وەرزيك لە وەرزەكانى ياسادانان.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋكى پەرلەمان:

كى لەگەل ئەو بىرگەيەيە بەو سياغەى كە ئىستا خوئىرايەوہ؟ ﴿53﴾ كەس لەگەلئىدايە، كى دزىەتى، كەس نىيە، كەواتە پەسەند كرا.

بەرپىز د. بەھار محمود فتاح:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

پيشنيارىكى تر ھەبوو كە دەنگى ھىنا بۆ ئەوہى كە زىاد بىكرىت، ئەوہى سەبارەت بە ھەژمار نەكردنى بايكۆت بە ئامادە نەبوون، دەنگى ھىناوہ كە زىاد بىكرىت و لە مافەكان زىادى دەكەين بەم شىوہيە، كاتىك فراكسيون ئەندام لەبەر ھەلۆيستىك بايكۆتى دانىشتنى پەرلەمان دەكات بە ئامادەنەبوو ھەژمار ناكىرت بە مەرجىك أ/ ئەگەر بىرپارى بايكۆت كىردنەكە لەناو ھۆلى پەرلەمان بوو ئەوا پىويستە سەرۋكى فراكسيون يان ئەندام پيش جى ھىشتنى ھۆلى پەرلەمان لە رىگەى خالى پىرەوى ھۆكارى بايكۆتەكە روون بىكاتەوہ. ب/ ئەگەر ھۆكارى بايكۆت كىردنەكە پيش ھاتنە ناو ھۆلى پەرلەمان بوو پىويستە سەرۋكى فراكسيون يان ئەندام پيش دەست پىكردنى دانىشتن يادا شتىك ئاراستەى سەرۋك بىكات و ھۆكارەكەى روون بىكات و

پېوېسته پېش دانېشتنی پەرلەمان و باس کردن به بهرنامه‌ی کار بخویندیه‌وه ئه‌گەر دهنگ دینیت دهبیته برگه‌ی 7/ له مادده‌ی 23.

بهرپز د. یوسف محمد صادق/ سهرۆکی پەرلەمان:

کئ له‌گه‌ل برگه‌ی 7 له مادده‌ی 23 بهم شیوه‌یه‌ی د. به‌هار خویندیه‌وه، کئ له‌گه‌لیدا یه؟ ﴿21﴾ کەس له‌گه‌لیدا یه، کئ دژ یه‌تی؟ ﴿25﴾ کەس دژ یه‌تی، که‌واته په‌سه‌ند ناکریت، دهبیت سیاغه‌یه‌کی تر بۆی بدوزریته‌وه، چونکه مافه‌که چه‌سپینرا، کاک رابون فەرموو،

بهرپز رابوون توفیق معروف:

بهرپز سهرۆکی پەرلەمان.

من ئەو کات که ویستم ته‌قیمی خۆم له‌سه‌ر ئەم بابته‌ به‌کم ئیستا کاتبیتی ئه‌گەر دهر فەتم بده‌ی، جارئ بایکوت حه‌قی مه‌شروع، د. فالاً نامازده‌ی به‌مه کرد به عورف له پەرله‌مانی هه‌موو دونیا هه‌یه، به‌لام من له‌گه‌ل ئه‌وه‌دام بخریته په‌یره‌وی ناوخۆش، به‌لام له‌بهر ئه‌وه‌ی کئ برپار بدات دهبیت مه‌ر جه‌عیک هه‌بیت که دان به‌وه بنیت که بایکوته، رهنگه پەر له‌مانتاریک بیه‌ویت به فیعلی به شداری له مه‌دا بکات که به‌شداری له دانېشتنه‌که نه‌کات و رهنگه نیه‌تی تاییه‌ت به خۆی هه‌بیت، به‌لام دیت له‌سه‌ره‌تای دانېشتنه‌که ده‌بیت من برپار دده‌م هه‌تا حکومه‌تی هه‌ریم مو چه‌ی فەرمان‌به‌ران نه‌دات من بایکوتی دانېشتنه‌کان ده‌کم، ئه‌گەر حکومه‌تی هه‌ریم نه‌یتوانی موو چه‌ دا بین بکات ئه‌وه بایکوته که به‌رده‌وام دهبیت، رهنگه که‌سیک بلیت تا پېشمه‌رگه شارۆچکه‌ی حه‌ویجه نه‌گرن و نازاد نه‌کن من بایکوتی دانېشتنه‌کان ده‌کم و بایکوته‌که‌ی کراوه دهبیت و هه‌ج مه‌ر جه‌عیک نیه‌ بلیت ئه‌مه بایکوته یان نا؟ من دوو پېشنیارم بۆ لیژنه به‌رپزه‌که ناروو، پېشنیاریک ئه‌وه‌یه سهرۆکایه‌تی پەر له‌مان برپار له بایکوتی بدات و پېشنیاریکی تر لیژنه یاسایی میکانیزمه باوهر پیکراوه‌کانی خۆی برپار بدات له‌سه‌ر بایکوته‌که‌ی و له هه‌ردوو حالته‌ بایکوت ریک ده‌خات، بۆ ئه‌وه‌ی بایکوت نه‌کریت حاله‌تیک کراوه و هه‌موو کاریک بیه‌ته بایکوتی سیاسی، سوپاس.

بهرپز د. یوسف محمد صادق/ سهرۆکی پەرلەمان:

مادام زیادکردنی برگه‌یه، بۆیه له‌هه‌ر فراکسیونیک 2 کهس قسه بکات فەرموو، د. فرست،

بهرپز د. فرست صۆفی علی:

بهرپز سهرۆکی پەرلەمان.

هه‌ر چه‌نده ئه‌وه‌ی ئیستا رووی دا حاله‌تیک نوئ بوو بۆ من، به‌لام له‌بهر ئه‌وه‌ی دهنگدانی یه‌که‌م که کرا به زۆرینه که برگه‌یه‌ک زیاد بکریت، به‌لام دهنگدانی دووم که برگه‌که خویندرا یه‌وه و قبول نه‌کرا، به برپاری من سقوتی دهنگدانی یه‌که‌می کرد، له‌بهر ئه‌وه‌ی دهنگدانی یه‌که‌می قبول نه‌کرد ﴿لا حق خیر سابه﴾، ئیستا شتیکی لاهقه و دهنگدانی پېشوخته‌یه و ئه‌وه‌ی پېش خۆی سربیه‌وه، تېروانیی من بایکوت به غیاب حساب بکریت هه‌ج برگه‌یه‌ک زیاد ناکریت.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، پىم وايە راي تريس هەبىت و بەندە راي من ئەو يە مافە كە خرايە دەنگەو، بەلام سياغەكەى دوايى دەخەينە دەنگەو، ئىستا ئەگەر ئەندامانى پەرلەمان پىيان باش بىت كە مافە كە نەبىت، بەلام با ئەندامان بۆيان هەبىت قسە بكەن، د. رىواز فەرموو،

بەرپىز د. رىواز فايق حسين:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من پىچەوانەى كاڭ د. فرستم دەنگدرا لەسەر مەبدەئەكە، بەلام دەنگ لەسەر معيارەكان كە دانرابوو بۆ بايكوت كردن، لە بەر ئەو دەبىت معيارەكان بگۆرڻ لەوى نەبووم نەم دەزانی چى بكەم، بۆيە دەبىت سياغەكە وای بكرىت كە ناوەرۆكەكە بگۆرپىت نەك لە رووى كەليمە، ئەندامانى پەرلەمان رازى نەبوون بەو 2 مەرجه بايكوت بكرىت لەوانەيە كە بيانەويت مەرچى تر زياد بكرىت يان بەم شىوہيە بىت، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاڭ صالح فەرموو،

بەرپىز صالح فەقى احمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

منيش پشتگىرى لە د. رىواز دەكەم بە هەمان شىوہ ئەوہى سەرەتا مافەكە چەسپا كە بايكوت دەبىت، بەلام لەسەر شىوازي سياغەكردنى بايكوتەكە قسەم لەسەرى هەيە من لەگەل ئەو دەم كە بە شىكى تر بۆى زياد بكرىت كە تەنيا بايكوت لە ناو ھولى پەرلەمان نەكرىت و ئەوہى باس لە ياداشت بكرىت و رەنگە كە سىك لە دەرەوہى و لات بىت بنووسىت و يان بايكوتىك كە بۆ ماوہى حەفتە يەك يان 10 رۆژ بىت سەفەرىك بكات لە كاتىكدا كە مۆلەتى وەر نەگرتوو، بۆيە لەم حالەتەدا درىژخاين بوو رۆژانە بىتە ھۆلى پەرلەمان و لە كاتى دەستپىكردنى دانىشتن پەرلەمان جى بەيلىت واتە لە دەرەوہى ھۆل بايكوت نەبىت، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاڭ خەلف فەرموو،

بەرپىز خەلف احمد معروف:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من لەگەل ئەو دەم تەحديدى ھۆكارى بايكوت بكرىت، پىشنيارەكەم ئەو يە ھەر با بەتىك لە بەرژەوہ ندى خەلكى گشتى كوردستان نەبوو بە بايكوت ھەژمار نەكرىت بە پىچەوانەوہ ھەر با بەتىك بۆ بەرژەوہ ندى خەلكى كوردستان بوو بە بايكوت ھەژمار بكرى و ئەو كاتەى بابەتى بايكوت بۆ كراو گەيشتە ئەنجامى خۆى بايكوتەكە ھەلبوہ شىنرىتەوہ، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىز د.قالا فەرموو.

بەرپز د.فالا فرید ابراهیم:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

سەرۆکایەتی لیژنە چەند جار ئاماژەى بەو داوە کە ئیستیفادەیان کردوو لە دیراسەت کردنی بە لایەنى کەمەو (29) پەپرەوى ناوخۆى ولاتان، تەنھا پرسیارەکەى من ئەوویە لە کام پەپرەو کە دیراسەتیان کردوو بەبیکۆت بە نەس تەنزیم کراو؟ گوتومانە حەفتیکى عورفیە، ئەو حەقە ئەندامى پەرلەمان هەبەتە کەس ناتوانى لىی بسەنیتەو، بەلام ئەگەر کردت بە نەس دەبى مەعایرى بۆ دانىی، ئەو مەعایرانە چۆن زەبەت دەکەن بۆ خۆیان ئەو پرسیارى منە بۆ ئەوان، لەبەر ئەووى نازانم چۆن زەبەت دەکەن، من ديسان دووبارەى دەکەمەو، بەرپز سەرۆکی پەرلەمان، دەرگایەک دەکەینەو دواجار پیمان داناخریت لە پەرلەمان، زۆر سوپاس.

بەرپز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەرپز کاک فرحان فەرموو.

بەرپز فرحان جوهر قادر:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

دەنگدان کرا لەسەر نوقتەى سیاغە دەنگى نەهینا، دەنگدان کرا لەسەر برپگەى یەکەم کە ئەم مافە هەبیت کە حەقى بایکۆت کردنى هەبیت، پیموایى تەنھا ئەم سیغەیه بمینیتەو، بەلى، بایکۆت بە ئامادە نەبوو حیساب نەکرى، تەواو، وەکو مافیک هەبیت تەنھا غیاب نەدریت، ئەمە سیاغەکەى پىویست نییە، لەبەر ئەووى دەنگى نەهینا، مەعیاریکیش نییە لە هیچ پەپرەویک، دەلى دیار نەکراو، بایکۆت تەنزیم ناکریت وەکو (د.فالا) باسى کرد، بۆیە دەرگایەک دەکەیتەو ئیدی هەموو رۆژیک خەریکی جەلسەبى لە یاداشتیک بخوینریتەو چوار لاپەرەى ئەم پەرلەمانتارە بخوینریتەو، بەلى، جا ئەمە وایە، ئەمە وایە، موزایەدە دەکرى، من لەبەر ئەو نایەم، لەبەر خەمى خەلک نایەم، ئیدی سەرۆکایەتى پەرلەمان و ئیمە هەر دەبى خەریکی ئەوەبەین و ئەم یاداشتانە بخویننەو، پیموایى تەنھا ئیکتیفا بەو بکات بایکۆت بە غیاب حیساب نەکریت و تەواو، کۆتایى پى بینین بە رەئى من، زۆر سوپاس.

بەرپز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەرپز مامۆستا مەروان گەلالى فەرموو.

بەرپز حسین اسماعیل حسین (مەروان گەلالى):

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

پشتگیری لە قسەکانى (د.فالا) و برایانى پيشوو دەکەم، بە موتلهقى بمینیتەو و شەرح و تەفسیلی بۆ نەکریت، زۆر سوپاس.

بەرپز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەرپز کاک عبدالله فەرموو.

بەرپىز عبداللە محمود محمد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

من لەگەل رەئىيەكەى (كاك فرحان)م، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىز كاك بەھزاد فەرموو.

بەرپىز بەھزاد دەرويش دەرويش:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ئەم گەل ھەندىيىنە ئەف مافە بىتە چەسپاندىن و دەنگدان سەر ھاتە كرن بە دوو مەرج، ھەر بايكۆتئىك بۇ يەك جار بىت و ناف ھۇلا پەرلەمانى بىت، نەك بە تەفسىلى بخوئىنئىتەو، بۇ يەك جار بىت و ناف ھۇلا پەرلەمانى داخاز بكات، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىز كاك ئومىد فەرموو.

بەرپىز ئومىد ھەمە على:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ئىمە لەگەل مانەوھى مافەكەين كە بچەسپىت، رىك بخرىت، ئەو مەرجانەى بەرپىزان لە لىژنەكە دايان نابوو مەرجى خراب نەبوون، بەلام بە برۋاى ئىمە ئەو زۆر گرنگە كە بايكۆت بە ئامادەى فراكسىون يان ئەندامى پەرلەمان بىت لە ناو پەرلەمانى كوردستان، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىز كاك عمر فەرموو.

بەرپىز عمر عىنايەت ھەمە:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

جارى من پىم باشە وشەى بايكۆت بكرى بە كوردى، لەوانەيە نيوھى زۆرىمان نەزانين سىپلەكەى چىيە، ئەم بايكۆتە وشەيەكى ئەجنەبىيە ھاتۆتە ناو ئىمەو، بە كوردى پى دەوترىت چى؟ با لىژنە بۇمان روون بكنەنەو، ئەو زۆر گرنگە، دووھمىش ھەر كەسىك بايكۆت دەكات بۇ ئەو پشەتگىرى لە قسەكانى (كاك فرحان) و (كاك صالح) دەكەم، با بىتە ھۆلى پەرلەمان و ئىرەش بەجى نەھىلى لە ناو ھۆلى پەرلەماندا بىت، كەواتە ھەر كەسىك بىھوئىت بايكۆت دەكات و دەجى بەدەم كارپكى خوييەو، يەعنى بايكۆت دەبى بەراستى نرخی بايكۆتئىش بزائين، ئەو كەسەى بايكۆتئىش دەكات لە ناو بىنايەى پەرلەمان بىنئىتەو تا جەلسەكە تەواو دەبىت، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىز مامۇستا غرىب فەرموو.

بەرپز غریب مصطفیٰ ھەمە:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەم بابەتی بايکۆتە ھەر چەندە ھەز دەکەم (کاک عمر) شتیکی بگوتایە منیش ئەو وشە کوردیەم بەکاربھێنایە کە خۆشەم سەرم لێ دەرئەکرد، بابەتی بايکۆت دەرگایەکی کراویە، یەعنی ئیمە دەرگایەکی ناکەینەووە کە خۆی داخراوییت، کەچی فەلەن شتکە ھەبە، بە عورف مامەلەئە لەگەڵدا کراوە، ئیستا ئەگەر بخریتە ناو چوارچێوەی پەیرەووەکەو تەنزیم دەرکۆت، تەنزیمەکە پێویستە بەراستی بۆ ئەو بەو شیوە ھەر مەکیە کە ئیستا خۆی کراویە نەھێلێتەو، ئەو مەعیارە کە باسیان کرد پەرلەمانتاران پێویستە ببیت بۆ ئەو ھیچ ئەندام پەرلەمانیک نەتوانی ئیستیغلالی بايکۆت بکات، من پێشنیاریک دەکەم بايکۆت لە سێ دانیشتنی پەرلەمان زیاتر نەبیت، زۆر سوپاس.

بەرپز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەراستی زۆرە سێ دانیشتنی پەرلەمان، بەرپز کاک باپیر فەرموو.

بەرپز باپیر کامەلا سلیمان:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

من پشتیوانی لە رایەکی (کاک عبدالله) و (کاک فرحان) و ھاوڕێیان دەکەم، کە بايکۆت بە مۆتلەقی بیت و ھیچ پێوەریکی نەبیت، من پێموایە ئەو پێوەرانە کە باسی دەکەن بايکۆتەکە بێ ئەھمییەت دەکات و کۆت و بەندیکی لەسەر ئەندامی پەرلەمان، سوپاس.

بەرپز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

لیژنە راتان چییە؟ بەرپز د.فرست فەرموو.

بەرپز د.فرست صۆفی علی:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ئیمەش لە ناو خۆمان رەئی جیاوازان ھەبە وەکو لیژنە لەسەر ئەو بابەتە، چونکە ئەسلەن ئەو بابەتە ئیمە تەنزیمان نەکردبوو، بۆیە بە حالەتیکی تەبیعی وەری بگرن، ھەر یەگەرەو را و تێروانیی خۆمان ھەبە، ئەو بەرپز (د.فالا) گۆتی ئایا لە کۆی بینووتانە لە ماوەی دیراسەکردنی پەیرەو، ئیمە نەمانبینی بە سەراحت ئەو شتە من خۆم نەمبینی، ئەگەر ھاوڕێکانم ھاوڕامبن نەمانبینی بايکۆت تەنزیم کرابیت، دوا بپاریش بۆ ئێوەی بەرپز، (د.بەھار) سیاغەییکی نوێی کردوو، دەپخوینیتەو، بۆ ئەوانە کە ئەنسانی ئەوون کە ھەبیت، من خۆم لەگەڵ ئەوونیم کە ئەسلەن کە ھەبیت، سوپاس.

بەرپز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەرپز د.بەھار فەرموو.

بەرپز د.بەهار محمود فتاح:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

سەبارەت بەو هەش کە وشەى بايکۆت کوردی نییه ئەو بە هەمان شیوێ ئەم مەسەلەیه لەسەر پێشنیاری ئەندامانی پەرلەمان بوو، لیژنە ئەمەى دروست نەکردوو، تاوێکو بەرپرس بیټ لەو، من پێم خۆشە ئەوانەى کە پێشنیاریان کردوو پێمان بلین بايکۆت بە کوردی چی پێ دەلین، لە کۆى ئەو گفتوگۆیانەى کە ئیستا کرا ئیمە سیاغەیه کمان ئامادەکردوو، ئەگەر ئەو سیاغەیه بخریته دەنگدان کاتیک فراکسیۆن یان ئەندام لەبەر هەلۆستیک کە لە بەرزەوهندى گشتی بیټ بايکۆتى دانیشتنی پەرلەمان دەکات لە ناو هۆلى پەرلەمان بە ئامادە نەبوو ئەژمار ناکریت بە مەرچیک لە دوو دانیشتنی یەک لە دواى یەکی پەرلەمان تیپەر نەکات، زۆر سوپاس.

بەرپز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەرپز امنە خان فەموو.

بەرپز امنە زگری سعید:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

دیڤ ئەو میکانیزمی مە دانای بو دەنگدانى، مادام سەر مەبدهئى بايکۆتى دەنگدانى یا هاتیه کرن دڤیت رهئیا دوورتر ژ وى ئەو کو پەسەندا وى دکەت یەکەم بکەڤیته دەنگدانى، کەواته رهئیا (د.فرست)ه، دەبیټ یەکەم ئەو بچیتە دەنگدانى، پشتی هەنگى ئەوێ تر بچیتە دەنگدانى، سوپاس.

بەرپز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

خۆى بە پێى پەیرهو نابیت لەسەر بابەتیك دووجار دەنگدان بکریټ، بەرپز کاک ناظم فەرموو.

بەرپز ناظم کبیر محمد:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

لە سى کەس زیاتر پێشنیاریان کرد کە بمینیت بەلام مەعایری بو دانەنریت، ئەگەر ئەو بخریته دەنگدان، زۆر سوپاس.

بەرپز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەرپز خاتوو پەروا فەرموو.

بەرپز پەروا علی حەمه:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

من پشنگیری لە رهئیه کەى (کاک عمر عینایهت) دەکەم، هەر وهها ئەو سیاغەیهى کە (د.بەهار) خویندیه وه، بەلام ئەگەر ئیزافهیهک بکری بەوێ کە پەرلەمانتار لە ناو تەلاری پەرلەماندا بمینیتە وه، زۆر سوپاس.

بەرپز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەرپز د.بەهار فەرموو.

بەرپىز د.بەھار محمود فتاح:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەم سىياغەيە بەو شېۋەيەي كە بە موتلەقى يەكسەر داينىين، چونكە مافەكە دەنگى ھېناۋە، كاتىك فراكسىون يان ئەندام لەبەر ھەلۋىستىك بايكۋتى دانىشتى پەرلەمان دەكات لە ناو ھۆلى پەرلەمان بە ئامادە نەبوو ئەژمار ناكرىت، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

باشە، دوو كەس دەستيان بەرزكردۋتەۋە بۇ نوقتەي نيزامى (كاك زانا) و (كاك فەرھاد)، فەرموو كاك زانا.

بەرپىز زانا عبدالرحمن عبدالله:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

پىموايە زۆر بابەت دەبىتە ھەسەسيەت لە ناو پەرلەمان، ئەۋدى من لەو گىفتوگۋيە بەدىم كرد يەك شتە، بۇ ئىمە ئەم گومانە لەسەر ئەندامى پەرلەمان دروست بکەين كە دەيەۋى فىل بکات، بيەۋى لە رىي بايكۋتەۋە نەيەت بۇ دەۋام، من پىموايە ئەۋە زۆر ناشرينە، يەئنى ئەگەر كەسيك بيەۋى نەيەتە دەۋام ئامادە نابىت بۇ ئامادە نەبوون سزاكەي چىيە تاۋەكو فىل بکات، بۇيە من پشتيوانى لە رەئىكەي (كاك فرحان) دەكەم، پىويست ناكات ھىچ شتىكى بۇ بنووسين، ئەۋدى كە بايكۋت دەكات بە ئامادە نەبوو ھىساب ناكرى، شتىكى زۆر ئاساييە، با ئەۋەندە ھەسەسيەت و گومان لەسەر يەكترىش دروست نەكەين لەو پەرلەمانە، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىز كاك فەرھاد سەنگاۋى فەرموو.

بەرپىز فەرھاد ھەمە صالح (فەرھاد سەنگاۋى):

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

لەبەر ئەۋە ۋەكو (د.فالاً) گوتى، ۋەكو ئەۋ برادەرەي ترىش گوتى دەكرى ھىنى بۇ بكرى، يەئنى پىموايە بگوترىت بايكۋت يەك دانىشتن بى و سەرۋكايەتى پەرلەمان بە بەرژەۋەندى گشتى بزانىت، سەرۋكايەتى پەرلەمانىش سى كەسن ھەتمەن سى كەس ھەر ھوكمىك دەدات كە ئەۋە راستە يان نا، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

ئىستا ئەۋ سىياغەيەي كە خويىندرايەۋە سىياغەيەي گشتگرە، بەرپىزان، تكايە ئاگاداربن، بەلام لە ھەمان كاتىشدا دوايى ئەۋە دەكەۋىتە تەقدىرى سەرۋكايەتى پەرلەمانەۋە، يەئنى ئىستا ئەندامى پەرلەمان ھەبوۋە ھەر لەم خولەدا بايكۋتى پەرلەمانى كردوۋە، بايكۋتى چەند دانىشتىكى پەرلەمانىشى كردوۋە بەبى ئەۋدى سەرۋكايەتى پەرلەمان ئاگادار بکاتەۋە، يەئنى ئايا ئەۋە بە غىياب ھىساب نەكرى، يان ھىساب بكرى، يەئنى ئەگەر ئەۋە دەنگىشى لەسەر درا بەراستى دەكەۋىتە تەقدىرى سەرۋكايەتى پەرلەمانەۋە كە چ بايكۋتىك بايكۋتە و چ بايكۋتىك بايكۋت نىيە، ناكرىت ئەندامى پەرلەمان لەسەر ھەلۋىستىكى خۇي نەيەتە ھۆلى پەرلەمان، برۋات بۇ شوينىكى تر و بللى بايكۋتى دانىشتەكانى پەرلەمانە كردوۋە، ئەۋ

سیاغە گشتییەى كە خویندراپەوہ دەخریتە دەنگدانەوہ، ئەگەر دەنگى ھینا ئەوہ تەسبیت دەكرى وەكو ماف، ئەگەر دەنگیشى نەھینا ئیتەر خو ئەوہ ئەندامانى پەرلەمان ريك ناكەون لەسەرى، كاك عمر ئاخەر موداخەلە فەرموو.

بەرپز عمر عینایەت ھەمە:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

تەنھا داوا دەكەم بنووسن بەجیھیشتن یان ئامادە نەبوون لە ھۆلى پەرلەمان، جارى وا ھەيە نایەتە ژوورەوہ، یەعنە دەلى من بايکووت دەكەم نایەمە ژوورەوہ، یان لە ناو ھۆلى پەرلەماندا دەجیتە دەرەوہ، داواى لیبووردن دەكەم، یەعنە دەبى ھەل بكرى ئەو شتە، یەعنە ھەردووکی وشەى بايکووت دەكاتەوہ، سوپاس.

بەرپز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپز د.بەھار فەرموو.

بەرپز د.بەھار محمود فتاح:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەگەر ئەوہ ئیزافە بكەینەوہ ئەوہیە كە یەكەمجار ريكمان خستبوو، ئیمە بۆیە یەكەمجار بە دوو بپرگە ريكمان خستبوو ئەگەر لە ناو ھۆلى پەرلەماندا بى و لە دەرەوہى پەرلەمان بىت، ئەگەر وابىت دەگەرپینەوہ سەر سیاغە ئەسلیەكە، سوپاس.

بەرپز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپز د.فرست فەرموو.

بەرپز د.فرست صوفى على:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

جەنابت فەرمووت كە ئەگەر تەقدیری سەرۆكایەتى پەرلەمانە كە ئایا ئەوہ بايکووتە یان نا، پیموایە ئەو نەسەى بەرپز (د.بەھار) پەسەند بكرى ھىچ تەقدیریك بۆ ئیوہ نامینیتەوہ، ئیوہ ناتوانن بلین ئەوہ بايکووت نییە، سوپاس.

بەرپز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

دەپخەینە دەنگدانەوہ، ئیتەر ئەگەر دەنگى ھینا ئەوہ ئەندامانى پەرلەمان دەنگیان پیداوہ، تکیا بە بیخوینەوہ بۆ ئەوہى بیخەینە دەنگدانەوہ، ناکریت گفتوگۆ لەوہ زیاتر درپز بكریتەوہ، فەرموو.

بەرپز د.بەھار محمود فتاح:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

كاتيك فراكسیون یان ئەندام لەبەر ھەلۆیستیک بايکووتى دانیشتنى پەرلەمان دەكات لە ناو ھۆلى پەرلەمان بە ئامادە نەبوو ئەژمار ناکریت، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىزان، ئىيستا دەيخەينە دەنگدانەو، كى لەگەلدايە؟ تىكايە دەست بەرزكاتەو، (38) كەس لەگەلدايە، زۆر سوپاس، كى لەگەل دانىيە؟ تىكايە دەست بەرزكاتەو، (16) كەس لەگەل دانىيە، زۆر سوپاس، كەواتە بە زۆرىنە دەنگ پەسەندكرا، بەلى، د.بەهار فەرموو.

بەرپىز د.بەهار محمود فتاح:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەرپىز (د.شېركۆ) چەند پېشنيارىكى بۆ ناردين بۆ ماددەى (23) بۆ ئەووى مافەكان ئىزافە بكەين و لەلايەن زياتر لە سى ئەندامى پەرلەمانى تر پشتگىرى كرا، ئىمە لە جەلسەى پېشوووش روونكردەوهمان دا لەسەر خالەكان، بەلام لەم جەلسەيەدا جاريكى تر، چونكە بەشيكى زۆر لەو خالانەى كە بەرپىزيان باسى كردوو لەگەل ئەووى كە خالى وەجىهەن پېويستە لە ناو پەيرەودا هەبن، بەلام ئىمە بەشيكىيان لە ناو ئەو پېرۆژەى پەيرەووە جىگامان كردۆتەو، بۆيە ئىشارە دەدەين بۆ ماددەكە كە لە ناو پېرۆژەى پەيرەووەكەدا هەيە، سەبارەت بە خالى يەكەم: دەلى ئەندامى پەرلەمان لەسەر جەم دەزگا و دامەزرادەكانى هەريمەدا مامەلەى كەسايەتى پلە بلدى بۆ دەكرىت بە مەبەستى راپەراندنى ئىش و كارى تايبەت بە پەرلەمان و نايىت هېچ رىگرى و دەست خستە رىگەى بكرىت لە هېچ بازگە و دەزگايەكى رەسميدا، ئەمە لە بېرگەى يەكەم و دووومى ماددەى (24) ئەمە ئىمان پى كردوو و لە بېرگەى يەكەمدا ئىمە گۆرانكارىيەكمەن كردوو، دوواتر كە دىينە سەرى دەيخوئىنەو كە ئەم بېرگەيە دەگرىتەو سەبارەت بەووى كە مامەلەى كەسايەتى پلە بلدى بۆ بكرىت ئەو ئىمە پىمانوويه وەكو لىزە كە ئەندامى پەرلەمان نايى بشوبهئىرى بە كەسايەتى پلە بلدى، بەلكو كەسايەتى كە دەيوئى پلەى بلدى بىت دەبى بە ئەندامى پەرلەمان بشوبهئىرى، ئەگەر لەو پىشتر شتىكى وا كرابى ئەو لە دەرەووى ياسابوو، هېچ ياسايەك نەيگوتو دەبى ئەو مامەلەيە بكرى، بۆيە پىمانوويه كە مامەلەى كەسايەتى پلە بلدى بۆ بكرى لە پەيرەودا جى كردنەووى ئەو كەم كردنەووى شەئى ئەندام پەرلەمانە، بۆيە ئەم خالە لەگەل ئەووى كە لە ماددەى (24) لە بېرگەى يەكەم و دووومدا جىگەى كراووتەو، تەنھا ئەو دەستەواژەى تىدا نىيە، ئەو دەستەواژەيش ئىمە تىبىنيان هەبوو لەسەرى، بېرگەى دوووم: كە دەلى (ئەندام دەتوانى بە شىووى فەرمى داواى زانىارى و دۆكيۇمىنت و بەلگە لە وەزارەت و دامەزرادەكانى هەريم بكات)، ئەو لە ماددەى (43)، فەقەرەى (5) دا ئەمە جىي كراووتەو، سەبارەت بە فەقەرەى (3) لە داواكارىيەكەى بەرپىز (د.شېركۆ) و ئەوانەى تر كە پشتىوانيان كرد، دەلى (ئەندامى پەرلەمان بە تاك يان كۆ دەتوانن سەردانى سەر جەم فەرمانگە و دامەزرادەكانى هەريم بكەن)، پىويستە لايەنى پەيوەندىدار كار ئاسانى تەواو بۆ كارى پەرلەمانتاران بكات بە مەرجيك دەستخست نەبىت بۆ كاروبارى ئەو فەرمانگە، ئەندام يان ئەندامەكانى دەستەى سەرۆكايەتى لە سەردان و ناكامەكەى ناگادار بكەنەو، ئەو بەزەبەت لە ماددەى (32، 42)، ئەم بېرگەيە جىي كراووتەو، سەبارەت بە بېرگەى چوارەم، ئىمە پىمانوويه ئەمە بېرگەيەكە لە شوئى خۆيداىە، دەخرىتە دەنگدانەو، ئەگەر دەنگى

هینا ئیزافه دھکری بۇ ماددە (23)، بېرگەكە بریتیه لەوہی (ئەندام لە رینگەى فراکسیون و لیژنەکانەوہ، یان راستەوخۆ لە رینگەى دەستەى گشتییەوہ ئاگاداری سەرچەم کاروبارە ناوخۆییەکانی پەرلەمان دھکریت و بۆى ھەییە کە سەیری کۆنووسی ھەموو لیژنەکانی پەرلەمان و کۆبوونەوہکانی پەرلەمان بکات)، بەرپز سەرۆکی پەرلەمان، زیادکردنی ئەم بېرگەییە ئەگەر بخریتە دەنگدانەوہ، سوپاس.

بەرپز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

تکایە جاریکی تر بیخوینەوہ.

بەرپز د.بەھار محمود فتاح:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەندام لە رینگەى فراکسیون و لیژنەکانەوہ، یان راستەوخۆ لە رینگەى دەستەى گشتییەوہ ئاگاداری سەرچەم کاروبارە ناوخۆییەکانی پەرلەمان دھکریت و بۆى ھەییە سەیری کۆنووسی ھەموو لیژنەکانی پەرلەمان و کۆبوونەوہکانی پەرلەمان بکات، سوپاس.

بەرپز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

نوقتەى نیزامییەمان ھەییە، بەرپز د.رێواز فەرموو.

بەرپز د.رێواز فائق حسین:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

کە دەلی ئاگادار دھکری ئیتر ئەو کاتە وەکو ئیلزامی لی دیت، بەلام بگوتری سیاغەکەى وابیت دەبی ئاگادار دەبی، یان دەتوانی ئاگاداری، بۇ ئەوہى دوایی وا لیک نەدریتەوہ کە ئەندامی پەرلەمان مافیکی تری ھەییە، یەعنى تۆزیک سیغەکەى بگۆرن، سوپاس.

بەرپز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەرپزان، ئیستا دەیخەینە دەنگدانەوہ، کى لەگەل بېرگەکەییە بەو سیاغەکەى کە خویندراپەوہ و بەو تەعدیلەى کە (د.رێواز)یش کە باسی ئەوہى کرد بۆى ھەییە؟ کى لەگەلداپە؟ تکایە دەست بەرزکاتەوہ، (36) کەس لەگەلداپە، زۆر سوپاس، کى لەگەل دانییە؟ تکایە دەست بەرزکاتەوہ، کەس نییە لەگەلدا نەبیت، کەواتە پەسەندکرا، فەرموو.

بەرپز د.بەھار محمود فتاح:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

بېرگەییەکی تر کە بېرگەى پینجەم کە داواى کردووہ زیاد بکری، ئەندام دەتوانی راستەوخۆ نووسراو ئاراستەى دەسلاتی جى بەجى کردن بکات و دەسلاتی جى بەجى کردن لە ماوہیەک لە (15) رۆژ کەمتر نەبی و لە (30) رۆژ زیاتر نەبی وەلامى ئەندامی پەرلەمان بداتەوہ، ئەم بېرگەییە لە ھیج بېرگەییەک لەو پەرۆھییە لەبەر دەستمان جی نەکراوہتەوہ، بەلام ئیمە وەکو لیژنە پیمانواپە نابى بابەتیکی لەو شیوہ بخریتە دەنگدانەوہ، چونکە ئەمە تیکدانى شیرازەى ئیدارییە، تەسەلسولى ئیدارییە لە ناو پەرلەمانی

كوردستان كه ناكريٽ ئەندامى پەرلەمان راستەوخۆ نووسراو بەبى ئاگادارى دەستەى سەرۆكايەتى و سەرۆكى پەرلەمان نووسراو ئاراستە بكات، داواكە گراوه و سى كەسىش پشتگىريان كردوو، بەلام ئەمە راي لىژنەيه، دواتر برپار بۆ ئەندامانى پەرلەمانه، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

ليرەدا بەس تەنها يەك روون كردنەوه بۆ ئاسانكارى كارى ئەندامانى پەرلەمان، ئيمە لە ماوهى رابردوو رينمايەكەمان دەرکردوو كه نووسینگەكانى پەرلەمان بۆيان ھەبىت لە سنوورى پارىزگاگەى خۆيان يان سنوورى ئەو قەزايەى كه كارى تيدا دەكەن نووسراو ئاراستەى ئەو يەكە ئىدارىيانە بکەن كه لەو سنوورە ھەن، ئەو لە دەسلەتتى سەرۆكايەتى پەرلەمان گوزراوتەوه بۆ نووسینگەكان، ئەگەر نا ئەو تىر كه پەيوەندىدارە بە وەزارەتەكان پيوست دەكات سەرۆكايەتى پەرلەمانى كوردستان ئاگادارى نووسراوەكان بىت، لە رىگاي سەرۆكايەتى پەرلەمانەوه ئاراستەى ئەنجومەنى وەزيران بکريٽ، يان وەزىرى پەيوەندىدار، تەنانەت سەردانەکانيش بە ھەمان شيوە، ئەو تەواكو ئىستا بەو شيوە مۆتەبەع بوو، ئەندامانى پەرلەمانيش خۆيان سەر پشکن لەو دەنگ بە چى دەدەن، كه ئايا ئەندامانى پەرلەمان راستەوخۆ سەر پشک بکريٽ لەو موخاتەبەى وەزارەت و ئەنجومەنى وەزيران بکريٽ يان نا، بۆيە تکايە ئەو برگەيه جاريكى تىر بخويئەنەوه بۆ ئەو بىخەينە دەنگدانەوه، بەرپىز د.بەهار فەرموو.

بەرپىز د.بەهار محمود فتاح:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

پيش ئەو بىخويئەنەوه جاريكى تىر دەلييم، يەنى ئەگەر ئەو دەنگ بىنيٽ کارەساتە لە ناو پەرلەماندا.....

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

کارەسات نييه، بەلام جاريكى خراپە، يەنى لە رووى ھەيکەلى ئىدارىيەوه، فەرموو.

بەرپىز د.بەهار محمود فتاح:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەندام دەتوانىت راستەوخۆ نووسراو ئاراستەى دەسلەتتى جى بەجى کردن بکات و دەسلەتتى جى بەجى کردن لە ماوهيەك كه لە (15) رۆژ كەمتر نەبى و لە (30) رۆژ زياتر نەبى وەلامى ئەندامى پەرلەمان دەداتەوه، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىزان، ئىستا دەيخەينە دەنگدانەوه، كى لەگەل زياد كوردنى ئەو برگەيه دايە؟ تکايە دەست بەرزكاتەوه، كەس نييه لەگەل دابىت، كى لەگەل دانييه، تکايە دەست بەرزكاتەوه، (25) كەس لەگەل دانييه، كەواتە پەسەند نەكرا، كۆى ماددەكە بخويئەنەوه، فەرموو.

بەرپىز د.بەهار محمود فتاح:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەو كۆى پيشنيارەكان بوو، ئىستا ماددەكە دەخويئەنەوه.

ماددەى (23): مافەكانى ئەندام

- 1- لە كاتى كۆتايى ھاتنى ئەندامىيەتى ئەگەر مەرجىك لە مەرجەكانى لە دەست نەدابوو ئەندام بۆى ھەيە بگەرپتەو ھەيە بۇ ھەيە، سەرپشكە لە ھەيە مووچەى خانەنشيني يان مووچەى تىرى ھەردەگرى، ئەندامانى خولەكانى پيشوو تىرى پەرلەمان دەتوانن لەم مافە بەھرەمەندبن.
- 2- ماوھى ئەندامىيەتيەكەى بۇ مەبەستى سەر مووچە و پلە بەرزكردنەو، تەرقىيە و خانەنشيني ئەژمار دەگرىت.
- 3- ئەندام بۆى ھەيە مۆلەتى نەخۆشى بە پىي رىكارەكان ھەردىگرىت.
- 4- سەرۆك بۆى ھەيە مۆلەتى ئاسايى بداتە ئەندام ئەگەر بارودۆخەكە پىويستى كرد بۇ ماوھەكە كە لە (15) رۆژ تىپەر نەكات بە سەر يەكەو، يان پچر، پچر لە ماوھى ھەر ھەردىگرىك لە ھەردەكانى ياسادانان.
- 5- ھەر يەك لە دەستەى سەرۆكايەتى پەرلەمان و ئەندامان مووچە و دەرمالەى مانگانە ھەردەگرىن كە بە ياسا رىك دەخرىت.
- 6- ئەگەر ئەندامىك لە كاتى يان لە ئاكامى راژەى پەرلەمان يان بە ھۆييەو كۆچى دوايى كرد ئەو ھەيە مووچەيەكى خانەنشيني بۇ مىراتگرانى تەرخان دەگرى بە پىي ياسا كار پىكاراھەكان.
- 7- كاتىك فراكسيون يان ئەندام لەبەر ھەلۆپستىك بايكۆتى دانىشتنى پەرلەمان دەكات لە ناو ھۆلى پەرلەمان بە ئامادە نەبوو ئەژمار ناكرىت.
- 8- ئەندام بۆى ھەيە لە رىگەى فراكسيون و لىژنەكانەو، يان راستەوخۆ لە رىگەى دەستەى گشتىيەو ھاگادارى سەرجم كاروبارە ناوخۆييەكانى پەرلەمان بكرىت، بۆى ھەيە سەيرى كۆنوووسى ھەموو لىژنەكانى پەرلەمان و كۆبونوونەوكانى پەرلەمان بكات.

بەريز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەريزان، ئىستا دەيخەينە دەنگدانەو، كى لەگەل ماددەكەيە كە بەو شىوھەيەى خويىندرايەو؟ تكاپە دەست بەرزكاتەو، (49) كەس لەگەلدايە، زۆر سوپاس، كى لەگەل دانييە؟ تكاپە دەست بەرزكاتەو، (8) كەس لەگەل دانييە، زۆر سوپاس، كەواتە بە زۆرينەى دەنگ پەسەندكرا، تكاپە ماددەى (24) بخويىنەو.

بەريز گەشە دارا جلال:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان:

ئەندامانى پەرلەمان، سەبارەت بە بىرگەى يەك لە ئازادى ئاخوتن و را دەربىرىنى ئەندام پەرلەمان لە ناو لىژنە و لە ناو پەرلەمان، رايەك ھەبوو كە پەرلەمانتار ئازاد بىت لە ئاخوتن لە دەروھى پەرلەمانىش، يەنى بەو سىغەيە بىت كە لە ناو پەرلەمان و لە ناو لىژنە و لە دەروھى پەرلەمانىش، ئىمە پىمان باش بوو كە بەم شىوھەيە بىت، ئەندام ئازادى ئاخوتن و را دەربىرىنى تەواوى ھەيە لە كاتى ئەنجامدانى كارى پەرلەمانى بە شىوھەيەك رەجاوى رىزگرتن لە دامەزراو دەستوورپەكانى ھەريم لە چوارچىوھى ياسا

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋىكى پەرلەمان:

كى لەگە ئىيەتى؟ (44) كەس لەگە ئىيەتى، كى دىيەتى؟ (5) كەس دىيەتى، كەواتە پەسند كرا، كى لەگە ئىيەتى لابرندى بىرگە (3) يە؟ (42) كەس لەگە ئىيەتى لابرندىيەتى، كى دىيەتى؟ كەس نىيە دىيەتى، كەواتە پەسند كرا، بىرگە (4) بىخوئىننەو، كە داواى لابرندى كراو.

بەرپىز گەشە دارا جلال:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

داواكارىيە كە لەگە ئىيەتى پەراوەكانى دۆسىيەكە دەنئىرئىت بۇ لىژنەى كاروبارى ياساى بۇ دىراسەت كىردن و پىشكەش كىردن راپورتىك كە لە ماوۋى (10) رۆژ تىپەر نەكات، ئەگەر لەو ماوۋىيە راپورتەكەيان پىشكەش نەكرد، سەرۋىكى دە تىوانى بابەتە كە راپستەوخۇ بىخا تە بەردەم پەر لەمان بۇ بىر ياردان لە سەر ھەلگىرتنى پارىزبەندى لەسەر ئەندامى تۆمەتبار، يان رەتكىردنەو.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋىكى پەرلەمان:

كى لەگە ئىيەتى ھەلگىرتنى بىرگە (4)؟ (26) كەس لەگە ئىيەتى، كى دىيەتى؟ (19) كەس دىيەتى، كەواتە لادرا، فەرموو بىرگە (5).

بەرپىز گەشە دارا جلال:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

پەرلەمان و لىژنەى ياساى لە رووى بوون و نەبوونى بەلگەى تاوان دۆسىيەكە ناروانن تەنھا ئەو ھەكلایى دەكەنەو كە مەبەست لە راگىرتنى كارى نوئىنەرايەتى ئەندام نىيە.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىز د.فرسەت، فەرموو.

بەرپىز د.فرسەت صۇفى على:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

مادام بىرگە (4) لاچوو، ئىستا پىويست ناكات بىرگە (5) بىخەپتە دەنگدان، چونكە تەحصىل حاصل دەبىت ھەلگىرت، يەنى بەيە كەوۋە رەبتن، بۇ يە تەسەور دە كەم بىرگە (5) ئەگەر دەنگى بۇ بەدەين بىمىنى، ئىمە موشكىلەمان بۇ دروست دەبى لە رووى ئەو، بۇيە دەبى ھەلگىرى، ھەلى دىكەمان نىيە.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋىكى پەرلەمان:

كەواتە بىرگە (5) پەيوەندى بە بىرگە (3) و (4) ھەيە، لە بەر ئەو مادام بىرگە (3) و (4) ھەلگىرا، بىرگە (5) ىش ھەلگىرا، بىرگە تر ھەيە بىخىرتە دەنگەو؟

بەرپىز گەشە دارا جلال:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

بىرگە (7) بىپارى ھەلگىرتنى پارىزبەندى تەنھا بۇ ئەو كىردە تاوانىيە يە كە لە داواكەى دادوۋى ھاتوۋە لەسەر كىردەكانى دىكەى ئەندام جىبەجى ناپىت.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

كى له گەل ھەلگرتنى برگەى (7)؟ نىمە لابر دى بىرگە كانمان خستوتە دەنگەو، (21) كەس لە گەل ئەو ھەو بوو لابر، (19) كەس دى بوو، كەواتە لابر، بەلى، روونكر دنەو بەدە بۆ ئەندامانى پەرلەمان.

بەرپىز د.فرسەت صوفى على:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

نىمە بۆيە وا برگەى (7) مان نووسيو، ئەگەر كەسك، ئەندامىكى بەرپىزى پەرلەمان لە دادگا سكالايەكى لەسەر بوو لەسەر بابەتەكى ديارىكراو، برگەى (7) بەو مانايە دى كە تەنھا ئەو ئەندامى پەرلەمانە بۆ ئەو بابەتە ديارىكراو دە چىتە بەردەم پەرلەمان، نەك ئەو بەرپىز تە دەرفەتەك، ئىستىغلال بكرى، بلەين حەسانەى لەسەر ھەلگىراو، كۆمەلەك كەيس و مەلەفى تىشى بخرىتە پالى و لە دادگا بە دەرفەتەك ھەربگىرى پىويستى بە حەسانە نەبى، نەخىر، ئەگەر بەيانى مەلەفىكى تىرى بوو دەبى ديسان بخرىتەو دەنگدان، مەعنای ئەو نىيە لەو دوو، سى مانگەى كە حەسانەى لەسەر ھەلگىراو ئىتر ھەموو بابەتى تىشى بخرىتە بەردەم مەحكەمە، مەلەفىكى تىشى دەبى ديسان بخرىتەو دەنگدان، پىموايە ئەو لە بەرژەو دەندى ئەندام پەرلەماندايە، بەلام راپەكەش ھەيە زياتر لە سى ئەندام پىشتگىريان كىر دوو دەلى ھەلگىرى، دەخرىتە دەنگدان.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

ئىستا دواى روونكر دنەو بەرپىز د.فرسەت، كى لە گەل ئەو ھەبگىرى؟ تەنانت ئەوانەيشى كە داوايان كىر دوو ئىستا لە گەلى نىن، (3) كەس لە گەل ھەلگرتنەتە، كى دى ھەلگرتنەتە؟ (28) كەس دى ھەلگرتنەتە، كەواتە برگەى (7) ماىەو، پىشنىارى تر چى ھەيە بەرپىز گەشە خان، فەرموو.

بەرپىز گەشە دارا جلال:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

برگەى (12)

لەسەر زىادكر دى برگەيەكى تر بۆ ئەو ماددەيە دوو را ھەيە:

راى يە كەم/ پىيوا يە ئەم برگەيە زىاد بكرىت (دواى تەواو بوونى خولى پەرلەمان مافى سكالاکار لە گرتنەبەرى رىوشوینى ياساى بەرامبەر پەرلەمانتار پارىزراو دەبىت.

راى دووهم/ پىويست ناكات ئەو برگەيە زىاد بكرىت.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

تكايە روونكر دنەو زياتر بەدەن بەرپىزان ئەندامانى لىژنە، بەلام ئەو خوى ھەر بە دوو را ھاتوو لە ناو ھۆلى پەرلەمان، راپەكەيان پىيوايە كە پىويست دەكات برگەيەك ئىزافە بكرىت، راپەكى تر ئەو كە ئەم برگەيە زىادە، فەرموو دكتور فرسەت.

بەرپز د. فرست صۇقى على:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ھەرۈكۈ لە پرۆژەكەش ديارە، ئېمە دوو رەئىن، ۋە كو ليژنە ناتوانىن رەئى خۇمان بېلىين لە سەر ئەۋەدى پىشتىگىرى كامە رەئى دەكەين، ئەۋە بۇ ئەندامانى بەرپزى پەرلەمان دەمىنئىتەۋە، تەنھا پاساۋى زىاد كىردنى بىرگەكە ئەۋەپە كە ئەندامى پەرلەمان لە بەر ھەر ھۆيەك ئەگەر زۆرىنە يەكى پەرلەمانى لەگەلدا يە لەم قۇناغەۋ بەرامبەر دادگا دەۋەستىت ھەسانە ھەئناگرىت، ئەۋ مافەى ھاۋولاتى نەفەوتىت دواى ئەۋەدى تەۋاۋ بوو بىتوانىت رىكارى ياساى بەرامبەرى بىگرىتە بەر، بەلام لە ھەمان كاتىشدا ئەۋەش ھە يە ئەۋ ھەقە سقوت ناكات، ئەگەر نەشنوسرىت ھىچ رىگرىكى قانونى نابىت كە لە دواى تەۋاۋ بوونى پەرلەمان ئەۋ ھاۋولاتى، يان ئەۋ كەسە دە عواى خۇى بىجۈولپىنى، ئەمە تەنھا بۇ تەئكىد كىردنەۋە يە، دوا بىر يارىش بۇ ئەندامانى بەرپزى پەرلەمانە، سوپاس.

بەرپز د. يوسف محمد صادق / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، خاتوو گەشە فەرموو.

بەرپز گەشە دارا حفىد:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

خۇى لە خۇيدا ھە ندىك دە عوا ھە يە ماۋەى زەمەنى ھە يە، لەۋ ماۋە زەمىنە ئەگەر تۆ دە عوا بەرز نەكەپتەۋە ھەقەكەت سقوت دەكات، لىرە ئەگەر خولى پەرلەمان تەۋاۋ بوو ھەقەكە سقوتى كىرد بوو، ئەۋە تەحصىل ھاسىلە، ناتوانىت، ئەگەر مابووش ھەر دەمىنى، بۇ يە ئەۋ رەئى ھە يە كە پىۋىست ناكات ئەم بىرگە يە ھەبىت، سوپاس.

بەرپز د. يوسف محمد صادق / سەرۆكى پەرلەمان:

ئىستا دەخەينە دەنگدانەۋە، كى لەگەل زىاد كىردنى ئەۋ بىرگە يە، ۋا تا رەئى يە كەم دە ستى بەرز بىكا تەۋە؟ (16) كەس لەگەلدا يە، زۆر سوپاس، كى لەگەلدا نىيە دە ستى بەرز بىكا تەۋە؟ (28) لەگەلدا نىيە، زۆر سوپاس، كەۋاتە ئەۋ بىرگە يە زىاد نەكرا، تىكايە سەرجەمى ماددەكە بىخوئىنەۋە.

بەرپز گەشە دارا حفىد:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (24):

پارىزبەندى پەرلەمانى (الحصانة البرلمانية):

1- ئەندام ئازادى ئاخاۋتن و رادەربىرنى تەۋاۋى ھە يە لەكاتى ئەنجا مدانى كارى پەرلەمانى بە شىۋەپەك رەچاۋى رىزگرتن لە دامەزراۋە دەستورىيەكانى ھەرىم لە چوارچىۋەى ياسا كارپىكراۋەكان بىكات.

2- نابیت ئەندام راوه دوو بنریت، یان لیکۆلینەوهی لەگەڵ بکریت، یان مال و نووسینگەگەهی پشکنینی بۆ بکریت، یان دەستگیر بکریت بەبێ مۆلەتی پێش وەختە پەرلەمان، تەنها لەو حالەتە نەبیت کە تاوانیکی بینراوی ئەنجام دابیت.

3- بپاری هەلگرتنی پارێزبەندی پێویستی بە دەنگی زۆرینە ئامادەبووانی پەرلەمان، لە دەرەوهی وەرزهکانی یاسادانان دەستە سەرۆکایەتی بپارلەسەر هەلگرتنی پارێزبەندی دەدات.

4- بپاری هەلگرتنی پارێزبەندی تەنها بۆ ئەو کردە تاوانیە یە کە لە داواکەیی دادوهری هاتوو لە سەر کردەکانی دیکە ئەندام جی بەجی نابیت.

5- ئەگەر ئەندام تاوانیکی لە جۆری جینایەت لە ناو حەرەمی پەرلەمان ئەنجامدا، لە سەر سەرۆک پێویستە کە فەرمان بکات بەدەستگیر کردن و گلدانەوهی لە شوپنیکێ دیاریکراو، ئینجا رادەستی دەسەلاتی دادوهری بکات. بەلام ئەگەر تاوانەکە لە جۆری کەتن (جنحة) بوو، سەرۆک بۆی هەیه دەسەلاتی دادوهری ئاگادار بکاتەوه بۆ گرتنەبەر رێشوینی یاسایی پێویست بەرامبەری.

6- ئەو ئەندامە پارێزبەندی لەسەر هەلگیراوه و رانەگیراوه (توقیف) لە یەکیک لە گرتووخانەکان بۆی هەیه بەشداری کۆبوونەوهکانی پەرلەمان و دانیشتی لێژنەکان بکات و بەشداریش بپیت لەگفتوگۆ کردن و دەنگدان.

7- ئەندام لە رۆژی سویند خواردنی یاسایی پارێزبەندی پەرلەمانی دەبیت و ناتوانیت بەبێ مۆلەتی پەرلەمان تەنازولی ئی بکات.

8- ئەگەر پەرلەمان داوای هەلگرتنی پارێزبەندی رەتکردەوه، بەبێ پێشکەشکردنی بەلگە نوێ لە سەر هەمان بابەت داواکاری نوێ پێشکەش ناکریتەوه.

بەرپز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئێستا ماددەکە دەخەینە دەنگدانەوه، کێ لەگەڵدا یە بەو شیوەیە کە خویندرا یەوه دەستی بەرز بکاتەوه؟ (54) کەس لەگەڵدا یە، زۆر سوپاس، کێ لەگەڵدا نی یە دەستی بەرز بکاتەوه؟ (2) لەگەڵدا نی یە، زۆر سوپاس، کەواتە پەسند کرا، تکایە ماددە (25) بخویننەوه.

بەرپز قارەمان قادر فتاح:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان:

ماددە (25)

نەمانی ئەندامی

یەکەم: کۆتایی هاتنی ئەندامی لە خالی سییەم/ (وەرگرتنی یەکیک لە پۆستەکانی سەرۆکایەتی هەریم، ئەنجومەنی وەزیران، هەر پۆستیکی دی فەرمی) ئەمە دووبارە یە لە بپگەیی هەشت و نوێەم لە ماددە (22) بۆیە لێرە لا دەبیت.

خالى چوارەم تەنھا دارشتنەۋەى بۇ دەكرىت (نەتوانىنى ئەندام بۇ ھەئسان بەكارە پەرلەمانىيەكەى، كە بەپپى راپۇرتى لىژنەى پزىشكى تايبەتمەند سەئمىندرا بىت).

بۇ بەشى دوووم (دەست لەكاركىشانەۋە) و بەشى سىيەم لەدەست دانى ئەندامىتى (سقوط العضوية) وەكو خۇى دەمىنىتەۋە، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس، خاتوو نەجىبە نوقتەى نىزامىت ھەبوو فەرموو.

بەرپىز نجىبە عبدالطيف:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

من پىشتر ئامازەم بەۋە كرەو وىستەم پىشتىگرى ئەو پىشنيارەى دكتورە (بەھار) بىكەم لەسەر پىچوونەۋە بە مىكانىزىمى پەسند كرنى ماددەكانى پەپرەۋەدا، من لە كۆبوونەۋەى پىشوو بە نووسراو ناردەم بۇ بەرپىزان سەرۋكى لىژنە، بەرپاستى كۆبوونەۋەى ئەمپرۇ ئەو دوو خويىندەۋەىيە كاتەكەى زۆر درىژر دەكاتەۋە، لە كۆبوونەۋەى ئەمپرۇ تاكو ئىستا بەس دەنگدان بوو لەسەر ماددەكانى پىشوو، تاكو ئىستاش تەۋاۋ نەبوو، ھەر لە كاتى خۇى دەنگدانى لەسەر بىكرىت كەمتر كاتى پىويستە، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس، ئەۋە لىژنە دوايى دەبىت صياغەى بىكەنەۋەو پىشنيارەكەت تا رادەپەكى زۆر وەجائەتى تىايە، بەھۇى ئەۋەى ئەندامانى پەرلەمان ماۋەپەكى زۆرە گىتوگۇيان لەسەر بابەتەكە كرەوو، ئىستا بىريان چۆتەۋە كاتىكى زىاترى دەۋىت روون كرنەۋە بەدەين بە ئەندامانى پەرلەمان لەسەر بىرگەۋ ماددەكان، خويىندەۋەى سىيەم ئەو كاتە گرنگ دەبىت و رۇلى خۇى دەبىت، كاتىك كە بە نووسراو پىشنيارەكان دوو رۇژر پىش دانىشتنى پەرلەمان رۇيشت بىتە بەردەستى ئەندامانى پەرلەمان، ئەندامانى پەرلەمان بىزان دەنگ لەسەر چى دەدەن، بەلام كاتىك كە لە ھۇل دەخويىندىتەۋە دىسان ئىشكالىەت دروست دەكات، بۇيە پىمواپە وەجائەتى تىايە دوايى ئەمە قسەى لەسەر بىكرىت، دكتور (فرسەت) فەرموو.

بەرپىز د.فرست صۇقى على:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ئەۋە حالەتەى ئىستا روويدا حالەتتىكى ئىستىسناپە كە جەژنى بەسەردا ھاتوو ئەۋانە، بەلام لەۋانەپە ھەر ئەمپرۇ ئەگەر بىچىنە سەر بەشىكى نوئى ھەر ئەمپرۇش ئامادەى بىكەين و بىخەپنە دەنگدانەۋە، ئەۋە كىشە بەم شىۋەپە نىپە كە بلىتى ھەموو دە رۇژر و بىست رۇژرى دەكەۋىتە نىۋان، ئەۋەى يەك.

دوو/ پىمواپە زۆر سوودمەند بووين لەۋ رىگاپەى تازە گرتوومانەتە بەر، لەبەرچى؟ ئىمە ئىستا ھەموو شتمان حازر كرەوو، ئەى ئەگەر بىتو يەكسەر لەگەل قسەكانى ئىۋەو صياغەى بىكەين، باۋەرتان ھەبىت لەسەر ئەۋە مەنصەپە فەزايەك دروست دەبىت و لە يەك تى ناگەين، ئىمە دەچىن دادەنشىن بە يەكەۋە يەك رەئىەكانى نووسىۋە ھەموۋى كۆ دەكەپنەۋەو ئەۋەى پىشتىگرى كرەوو، ئەمە رىگاكەمان بۇ ئاسانتر

دەكات، بەلام ئەو حالەتەى ئىستا كە ئەمپرو ھەيە ئىستىسنايە ئەويش جەژنى كەوتە پېش، ھەندىك ماددەش ھەر تەبىعەتى وايە، بۇ نموونە قەت تەسەورمان نەدەگرد ماددەيەك بخريته دەنگدان، دەنگ بەينيت كە ئيزافە بكریت، دواتر كە صياغەى ماددەكە دەخوينەنەوہ دژى دەنگ بدەن، ئەوہ ھەر كاتيك بوايە كيشەى دروست دەگرد، بۇيە ئەمە حالەتیکى ئىستىسنايە بۇ ھەموومان نوئ بووہ، بۇيە من پيموايە ئەو ميكانيزمەى دامانناوہ ميكانيزمیکى باشە دوا برپاريش بۇ ئيوہى بەپزە، دئنياستان دەكەمەوہ ئەم ريگايە باشە دەشتوانن بگەپنەوہ سەر ريگاگانى پيشووتر، بۇيە دەبيت لەسەرى را بين و پەيرەويش شتيكى باشە وەكو نموزەجيك وەرى بگرين، من پيشنيار دەكەم وەكو خوئى بروات كە برپارمان لەسەرداوہ، سوپاس.

بەپز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، ئىستا لەبەر ئەوہى ھىچ پيشنيار نييە بخريته دەنگدانەوہ، كۆى ماددەكە بخوينەنەوہ، بۇ ئەوہى بيخەينە دەنگدانەوہ، سوپاس.

بەپز قارەمان قادر فتاح:

بەپز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (25):

نەمانى ئەنداميتى

يەكەم / كۆتايى ھاتنى ئەنداميتى

لە يەككە لەم حالەتانەدا دەبيت:

1- كۆتايى ھاتنى خولى پەرلەمان، يان ھەلەشانەوہى.

2- مردنى ئەندام.

3- نەتوانينى ئەندام بۇ ھەلسان بەكارە پەرلەمانیەكەى، كە بەپي راپورتى ليژنەى پزيشكى تايبەتمە ند سەلمينرا بيت.

دووہم / دەست لەكاركيشانەوہ

1- ئەندام بۇى ھەيە بەدەر لە مەرج بە داوايەكى نوو سراو دەست لەكاركيشانەوہ لە پەر لەمان پيشكە شى سەرۆك بكات.

2- پيوستە سەرۆك لە نزيكترين دانيشتنى پەرلەماندا داواكارييە كە بخا تە بەرنامەى كار، بۇ ئەوہى لە ھەمووباريكدا لەماوہى (30) رۆژدا دەست لەكاركيشانەوہكە بە دەنگى زۆرينەى ئا مادەبووان يەكلايە بكریتەوہ.

3- ئەندامى داواكار بۇى ھەيە لە داواكەى پاشگەزيبيتەوہ، لە ريگەى پيشكەش كردنى داوايەكى نووسراو بۇ سەرۆك پيش دەنگدان لەسەر دەست لەكار كيشانەوہكەى.

سى يەم / لەدەست دانى ئەنداميتى (سقوط العضوية):

ئەندام لەم حالەتانه ئەندامی ئی لە دەست دەدات:

1- لە دەستدانی شیاوی یاسایی.

2- لە دەست دانی یەگێك لەمەر جەگانی ئەندامی ئی ئە یاسای هەڵبژاردنی پەر لەمانی كورد ستاندا هاتوو.

3- حوكمدران بەهۆی ئەندامدانی تاوانی ئی ئەنقەست، یان كەتنی ئی ئابرو پەر.

4- ئامادە نەبوونی ئەندام لە كۆبوونەوهكانی پەر لەمان بەپێی بڕگە (1) لە ماددە (22) ی ئەم پەر پەر.

بەرپز د. یوسف محمد صادق / سەرۆکی پەر لەمان:

ئێستا ماددەكە دەخەینە دەنگدانەوه، كی ئەگە ئی بەو شیوهی كە خویندرا یهوه دەستی بەرز بكا تەوه؟
(52) كەس لەگە ئی، زۆر سوپاس، كی ئەگە ئی نییه دەستی بەرز بكا تەوه؟ كەس نییه لەگە ئی نەبیت، زۆر سوپاس، كەواتە پەسند كرا، تکیه ماددە (26) بخویننەوه.

بەرپز قارەمان قادر فتاح:

بەرپز سەرۆکی پەر لەمان.

ماددە (26): دەنگدان لەسەر لە دەست دانی ئەندامی ئی بەشیوهی نەینی دەبیت.

بەرپز د. یوسف محمد صادق / سەرۆکی پەر لەمان:

ئێستا ماددەكە دەخەینە دەنگدانەوه، كی ئەگە ئی بەو شیوهی كە خویندرا یهوه دەستی بەرز بكا تەوه؟
(46) كەس لەگە ئی، زۆر سوپاس، كی ئەگە ئی نییه دەستی بەرز بكا تەوه؟ (كەس نییه) لەگە ئی نەبیت، زۆر سوپاس، كەواتە پەسند كرا، تکیه ماددە (27) بخویننەوه.

بەرپز قارەمان قادر فتاح:

بەرپز سەرۆکی پەر لەمان.

هیچ پێشنیاری ئی لەسەر نەبوو وەكو خۆی دەخویننەوه.

ماددە (27): ئەگەر كورسیه كی پەر لەمان بەتال مایهوه ئەوا بە پێی یاسا كارپێكراوهكان كاندیدی تری هەمان لیست جیگە دەگریتهوه.

بەرپز د. یوسف محمد صادق / سەرۆکی پەر لەمان:

ئێستا ماددەكە دەخەینە دەنگدانەوه، كی ئەگە ئی بەو شیوهی كە خویندرا یهوه دەستی بەرز بكا تەوه؟
(47) كەس لەگە ئی، زۆر سوپاس، كی ئەگە ئی نییه دەستی بەرز بكا تەوه؟ (كەس نییه) لەگە ئی نەبیت، زۆر سوپاس، كەواتە پەسند كرا، بەرپزان، دانیشتنەكەمان بۆ ماوهی یەك كات ترمیر هەڵبژاردن، كات ترمیر (3) دەست دەكەین بە دانیشتن.

دانیشتنی دوووم

بهرپرز د. یوسف محمد صادق / سهرۆکی پهرلهمان:
بهناوی خوای گه ورهو میهرمان.

دانیشتنه که مان بهناوی گهلی کوردستانه وه دهست پێ دهکهینه وه، خولی چوارهمی ههڵبژاردن، سالی دوووم، دانیشتنی ژماره (5)، رۆژی دانیشتن (2015/10/6).

بهرپرز، بهردهوام دهبین له بهرنامهی کار که بریتیه له بهردهوام بوون له سهر گفتوگو کردنی پهیرهوی ناوخوی پهرلهمانی کوردستان، که له لایهن لیژنه ی کاتی بو پیداجوونه وهی پهیرهوی ناوخو ئاماده کراوه، بهرپرز، لیژنه که پیشنیاریان ئه وهیه که به شی پینجه م گفتوگو بکریت، به شی لیژنه کا نه، دوا یی به شی سییه م گفتوگو بکریت که په یوه ندیاده به سهرۆکایهتی پهرلهمان، واتا به شی پینجه م لیژنه ی هه میشه یی و تایبه ته کا نه، ئه مه ده خه ینه دهنگدانه وه، کێ له گه ل ئه وهیه که ئیستا وتویژ له سهر به شی پینجه م لیژنه هه میشه یی و تایبه ته کا نه بکریت دهستی بهرز بکا ته وه؟ (38) کهس له گه لدا یه، زۆر سوپاس، کێ له گه لدا نییه دهستی بهرز بکا ته وه؟ (13) کهس له گه لدا نییه، که واته په سند کرا، تکایه به شی پینجه م بخویندنه وه، بو ئه وهی ماده به ماده گفتوگوی له سهر بکهین، فه رموون.

بهرپرز قارهمان قادر فتاح:
بهرپرز سهرۆکی پهرلهمان.

به شی پینجه م

لیژنه هه میشه یی و تایبه ته کا نه

یه که م: لیژنه هه میشه ییه کا نی پهرلهمان
ماده ی (28):

1- لیژنه هه میشه ییه کا نه له ماوه ی (25) رۆژ له رێکه وتی کو تای هاتنی یه که م دانیشتنی پهر له مان به دهنگی زۆرینه ی ئاماده بووانی پهرلهمان هه لده بژیردرین.

2- لیژنه ی هه میشه ییه کا نه ژماره یه که ئه ندام پیک دین که نابێ له (5) ئه ندام که مترین و له (11) ئه ندام زیاتر بن، که نوینه رایه تی فراکسیونه کا نی ناو پهر له مان ده که ن به پێی رێژه ی نوینه رایه تیان له پهرلهمان.

3- ههر لیژنه یه کی پهرلهمان له سهر بانگه یشتی سهرۆک له دوا یه که هه فته له دیاری کردنی ئه ندامه کا نی سهرۆک و جیگرو برپاردەر پیک بو خوی هه لده بژیریت و یه کیک له فه رمان به رانی پهر له مانیش ده بیته سکرته یی لیژنه.

4- دهسته ی سهرۆکایه تی به هه ما ههنگی له گه ل دهسته ی گشتی له دابه شکردنی ئه ندامان به سهر لیژنه کا نه توانا و پسپۆری و خواست و پێویستی لیژنه کا نه بهر چا و ده گیریت.

5- دەبى ئەندام لانى كەم لە لىژنە يەكى ھەمىشەيى ئەندام بېت و، ناكريپت لە دوو لىژنە زياتر ئەندام بېت، ھەروەھا ناكريپت ئەندام بېتتە سەرۆك، يان جيگري سەرۆك، يان برياردەرى زياتر لەيەك لىژنە. ماددەى (29):

پەرلەمان ئەم لىژنە ھەمىشەيىيانەى خوارەوہ پيک دەھيئيت:

1- لىژنەى كاروبارى ياسايى.

2- لىژنەى دارايى و كاروبارى ئابوورى وەبەرھيئان.

3- لىژنەى پيشمەرگە و ناوخۆ و ئاسايش و ئەنجومەنە خۆجىيەكان.

4- لىژنەى كشتوكال و ئاودىرى.

5- لىژنەى پەرورەدەو خويىندى بالآو توپژينەوہى زانستى.

6- لىژنەى كاروبارى تەندروستى و ژينگەو مافى بەكاربەر.

7- لىژنەى كاروبارى شەھيدان و جينۆسايدو زيندانىانى سياسى.

8- لىژنەى پەيوەنديەكان و رەوہندى كوردستانى و ناوچە كوردستانىەكانى دەرەوہى ھەريەم.

9- لىژنەى وزەو سامانەسروشتيەكان و پيشەسازى و بازرگانى

10- لىژنەى شارەوانى گواستەوہو گەياندن و گەشتوگوزارو ئاوەدانکردنەوہ.

11- لىژنەى رۇشنبىرى و كۆمەلگەى مەدەنى و وەرزش و لاوان.

12- لىژنەى دەستپاكي و كاروبارى پەرلەمان و سكالآ.

13- لىژنەى ئەوقاف و كاروبارى ئاينى.

لەسەر ئەم لىژنانەى خوارەوہ راي جياواز ھەيە:

14- لىژنەى مافەكانى مرؤف:

راى يەكەم: لەگەل لىژنەى كاروبارى كۆمەلآيەتى و داكۆكى كردن لە ئافرەتان بكريپتە يەك لىژنە.

راى دووہم: وەك خۆى بمىنيپتەوہ.

راى سىيەم: لەگەل لىژنەى داكۆكىكردن لە مافەكانى ئافرەتان بكريپتە يەك لىژنە.

15- لىژنەى داكۆكى كردن لە مافەكانى ئافرەتان:

راى يەكەم : لەگەل لىژنەى كاروبارى كۆمەلآيەتى بكريپتە يەك لىژنە.

راى دووہم: لەگەل لىژنەى مافى مرؤف و كاروبارى كۆمەلآيەتى بكريپتە يەك لىژنە.

راى سىيەم: وەك خۆى بمىنيپتەوہ.

16- لىژنەى كاروبارى كۆمەلآيەتى:

راى يەكەم: وەك خۆى بمىنيپتەوہ.

راى دووہم: لەگەل لىژنەى مافەكانى مرؤف و داكۆكىكردن لە ئافرەتان بكريپتە يەك لىژنە.

راى سىيەم: لەگەل لىژنەى داكۆكى كردن لە مافەكانى ئافرەتان بكريپتە يەك لىژنە.

ماددەى (30):

1- ھەر لىژنە يەكى ھەمىشە يى لە چوار چىۋە جى بەجىگردى كارە كانى دە تۋانى لە نىو ئەندا مەكانى لىژنەى لاوھكى دروست بىكات، بۇ كارىكى دىارى كراو لە سەر پىشنىارى سى يەكى لىژنە، كارى لىژنە فەرعىەكانىش كۆتايى دىت بەكۆتايى ھاتنى كارەكە.

2- ھەر لىژنە يەك لانى كەم مانگى دووجار كۆدەبىتەو، ئەم ھوكمە لەسەر كۆبوونەوھى لىژنەكان لەنىوان دوو ۋەرزى ياساداناندا جى بەجى ناپىت.

3- لىژنە ھەمىشە يىەكان لەسەر داۋاى سەرۆك، يان جىگىرى سەرۆك، يان سەرۆكى لىژنە، يان سى يەكى ئەندامانى لىژنە لەكاتى پىۋىستدا كۆدەبىتەو. دەبى ئەندامانى لىژنە (24) كا تىمىر پىش كۆبوونەوھى لەلايەن بىرلار دەرى لىژنە لەكات و شوپىن و بەرنامەى كارى كۆبوونەوھى ئاگادار بىرىنەوھى.

4- رىژەى ياساى كۆبوونەوھى لىژنە بە ئامادەبوونى زۆرىنەى ئەندامان تەواۋ دەپىت، بىرلارە كانىش بەزۆرىنەى دەنگى ئامادەبووان دەدرىن، لەكاتى يەكسان بوونى دەنگەكان، ئەو لايەنە كە سەرۆك لەگەلىتەى زۆرىنە دەپىت.

5- دانىشتەكانى لىژنە لە كۆنۋوس تۆمار دەكرىن، كەناۋ ۋازۋوى ئامادەبووان و پوختە يەك لە بىرو راي ئەندامەكان و ئەو بىرلارنەى كە لە كۆبوونەوھى ۋەردەگىرىت لە خۆ دەگرىت.

ماددەى (31): سەرۆك بۆى ھەيە ھەر با بەتىك بىخاتە بەردەم لىژنە ھەمىشە يىەكان بەپى تىروانىنى خۆى، يان لانى كەم لەسەر داۋاى پىنج ئەندامى پەرلەمان.

ماددەى (32):

1- پاش ئاگادار كىرد نەوھى سەرۆكى لىژنە ھەر ئەندامىك بۆى ھەيە لە كۆبوونەوھى ھەر لىژنە يەك ئامادەبىت. دەتۋانىت رۋا سەرنجى خۆى پىشكەش بىكات بەبى بوونى مافى دەنگدان.

2- دانىشتى لىژنەكان و كۆنۋوس و گىتوگۆۋ دەنگدانەكان بەنھىنى دەپىت، تەنھا لەو بارانەدا نەپىت كە لىژنە بىرلارى بە پىچەوانەى ئەمەى دابىت.

3- رۋا پىژكارەكانى پەرلەمان بەپى پىسپۆرى بە شدارى كۆبوونەوھى لىژنەكان دەكەن بەبى بوونى مافى دەنگدان.

ماددەى (33): ئەو ھوكمانەى لەم پەپرەۋە تايبەتن بە ئامادە بوون لە دانىشتەكانى پەرلەمان بە سەر ئامادەبوون لە دانىشتى لىژنەكانىش جى بەجى دەبن.

ماددەى (34): لەكاتى بەتالى ئەندامىتى يەكىك لە لىژنەكان ئەوا ئەندامىكى دىكە بەپى ھەمان رىگەى دەفكراۋ لەم پەپرەۋەدا كانىد دەكرىت و جىگەى دەگرىتەوھى.

ماددەى (35): بەرەزمەندى سەرۋك لىژنەى ھەمىشەى بۇى ھەيە داوا لە لىژنە يەكى دىكەى پەر لەمان بىكات راي خۇى لەسەر بابەتتىكى دىارى كراو بىخاتەرپوو.

ماددەى (36): (10) ئەندامى پەر لەمان، يان ھەر فراگسىۋنىكى پەر لەمانى بۇيان ھە يە لەدواى تىپەر بوونى (45) رۇژ بەسەر ئاراستەكردنى پرۇژەيەك بۇ لىژنەى تايبەتمەند داواى روونكردنەو لەبارەى ئەو پرۇژەيە لە لىژنەكە بىكەن.

ماددەى (37): ئەگەر بۇ سەرۋكايەتى پەر لەمان روون بۇو كە يەككىك لە لىژنە ھەمىشەيەكەن لە راپەراندنى كارەكانىدا كەمتەر خەمى دەنوئىت، ئەوا بۇى ھەيە لەھۇكارەكان بىكۆلىتەو، ھەولەكانى بىخاتە گەر بۇ كاراكردى لىژنەكە، بەلام ئەگەر ھەر نەيتوانى لەسەر سەرۋكايەتى پەر لەمان پىويستە ئەندامى نوئ بۇ لىژنەكە بىپالئوئىت و بەپىئى ئەو رىكارانەى لەم پەيرەوھاتوون بىنخاتە بەردەم پەر لەمان.

ماددەى (38): لىژنە ھەمىشەيەكەن لەسەرەتاي ھەر وەرزىكى ياسادانان ئەو پرۇژانەى ماونەتەو دەست دەكەنەو بەكاركردىن لەسەريان بەبى ئەو پىويست بىكات جارىكى دىكە بۇى رەوانە بىكرىتەو.

ماددەى (39): ئەگەر لىژنەى ھەمىشەى پىشنىيازى ياسايەكەن تاوتوئىكر كە رىژەى ياساى ئەندامان پىشكەشيان كرىبوو، دەكرىت يەكەم ئەندام كە واژووى كرىوو ئەگەر ئەندامى لىژنە كە نەبوو ئامادەى كۆبوونەو لىژنە بىت بۇگفتوگۇكردىن لەسەر پىشنىيازى ياساكە. ئەگەر ئەو نەيتوانى دەكرىت يەككىكى تر لەوانەى واژوويان كرىوو ئامادە بىت.

ماددەى (40): ھەموو لىژنەيەكى ھەمىشەى ناوى ئەو پىپۇرو شارەزايانەى كە تايبەتمەندىان پەيوەستە بەكارى لىژنەكە دەستنىشان دەكات و لەكاتى پىويستدا لە رىگەى دەستەى سەرۋكايەتى پەر لەمان راوئىزيان بى دەكات و سوود لە پىپۇرى و لىھاتوويان وەردەگرىت و دەكرىت لەسەر كارەكەيان پاداشت بىكرىن و ئەگەر پىويست بوو گرىبەستىان لەگەل بىكرىت.

ماددەى (41): ھەر لىژنەيەكى ھەمىشەى لەسەر داواى سى يەكى ئەندامەكانى بۇى ھەيە دانىشتنى گوئ لە يەك گرتن (جاسات الاستماع) لەسەر ھەر با بەتلىك كەپەيوەست بىت بەتايبەتمەندى لىژنە كە، بۇ بەرپىرس و كەوادرى حكومى و كەرتى تايبەت و پىپۇران و نوئىنەرى رىكخراوەكانى كۆمەلگەى مەدەنى و ھەر كەسىك كە بە پىويستى بزاند ئەنجام بەدات. ھەر ئەندامىكى پەر لەمانىش بۇى ھە يە لەم دانىشتنە ئامادە بىت و گفتوگۇ بىكات. دە بى لىژنە پوختەى دانىشتنى گوئگرتن و دەرنجا مەكانى لە راپۇرتىك ئاراستەى دەستەى سەرۋكايەتى بىكات.

ماددەى (42): ھەر لىژنە يەكى ھەمىشەى لە چوار چىوئى پىپۇرىكەيدا بەدوادا چوون و لىكۆلىنەو ھەردانى مەيدانى دەكات لەسەر ئاستى جىبەجىكردىن ئەو ياساگشتيانەى پەيوند يدارن بە بەرژەوەندىيە بىنەرەتايەكانى ھاونىشتىمانيانى ھەرىم. ھەر وھا چاودىرى كرىدى گونجانى سىستەم و رىنمايەكان كە بۇ ئاسان جىبەجىكردىن ياساكە دەر چوون لەگەل ئامانجى سەرەكى ياساكە لەسەر لىژنەى ھەمىشەى

پېۋيسته راپورتىك لەسەر ئەنجامى بەدواداچونيان و پېشنىيازەكانيان ئاراستەى دەستەى سەرۋكاپەتى بىكەن و ئەوانىش بۇيان ھەيە ئەۋەى گونجاۋە بىگرنە بەر لە ژېر رۇشناى بەرپاۋرتەكە.
ماددەى (43):

1- لىژنەكان بۇيان ھەيە داۋا لە سەرۋك بىكەن بۇ بەشدارى كىردنى ۋەزىرى پەيۋەندى دار بۇ ئامادە بوون لەدانىشنى لىژنە و پېشكەش كىردنى رۈنكردنەۋەى پېۋيست لەسەر ئەۋەى بابەتەى دەخىرپەرۋو، بە شىۋيەك ماۋەى سى رۇژ لەرپىكەۋتى ئاراستە كىردنى بانگھېشتانامەكە تىپەر نەكات.
2- ۋەزىرى پەيۋەندىدار بۇى ھەيە لەدانىشئەكانى لىژنەكان ئامادە بىت كاتىك گىفتوگۇى بابەتەىك دەكرىت كە پەيۋەندىدار بەۋەزارتە كەى و بۇى ھەيە ستافى ۋەزارتە كەى لە گەل خۇى بەيئىت بۇ گىفتوگۇ، ھەرۋەھا تىروانىنەكانىشيان لە راپورت جىگىر دەكرىن بەبى ئەۋەى مافى دەنگدانىان ھەبىت.
3- لىژنەكان بۇيان ھەيە بۇ بەشدارى ئەۋانەى كە پەلەيان لەخوار ۋەزىرەۋەيە لە كۇبۋونەى لىژنە داۋا ئاراستەى سكرتېرى پەرلەمان بىكەن.

4- لىژنەكان بۇيان ھەيە لەرپىگەى جىگىرى سەرۋكى پەرلەمان داۋا لە فەرمانگە فەرمى و رېكخراۋەكانى كۆمەلگەى مەدەنى بىكەن كە زانىارى پېۋيستيان پېشكەش بىكەن، يان لەكۇبۋونەۋەى لىژنە ئامادە بن.
5- ئەگەر ئەۋەى لايەنەنەى لە بىرگەكانى سەرۋەۋە باسكراۋن خۇيان گرت لە پىدانى زانىارى، يان ئامادە نەبوون لە كۇبۋونەۋەى ئەۋەى كاتە لە رپىگەى سەرۋكى پەرلەمان سەرۋكى ئەنجۋ مەنى ۋەزىرانى لى ئاگادار دەكرىتەۋەۋە لەحالەتى ۋەلام نەدانەۋەى داۋاكارىيە كەى لەماۋەى (7) رۇژدا بابەتەكە دەخىرپەتە بەردەمى پەرلەمان بۇ ئەۋەى تىروانىنى بۇ بىكات.
دوۋە: لىژنە تايبەتەكان:

ماددەى (44):

1- پەرلەمان لىژنەى كاتى بەمەبەستى ئامادەكىردنى راپورت سەبارت بە بابەتەىكى ديارى كراۋ، لە سەر پېشنىارى دەستەى سەرۋكاپەتى، يان چۈارىيەكى ژمارەى ئەندامان، بەدەنگى زۇرىنەى ئامادەبوۋان لە كاتى پېۋيستا پىكدەھىئىت.
2- سەرۋكاپەتى پەرلەمان، لەدەرەۋەى ۋەرزەكانى ياسادانان، دەسەلاتى پىكھىنانى لىژنەى تايبەتى ھەيە.
3- بابەتە تاۋانكارىيەكان و ھەر بابەتەىك لەژىر تىروانىنى داداگاندا بىت، نابىتە بابەتى لىكۆلىنەۋەى لىژنە تايبەتەكانى پەرلەمان.

4- لەكاتى كاركىردنى لىژنە ھەرئەندامىك نەيىنى كارى لىژنە بىركىئىت ئەندامىتى لىژنە لەدەست دەدات.

ماددەى (45):

1- پېۋيسته لەسەر دەسەلاتى جىبەجى كىردن ئەركى لىژنە تايبەتەكان ئاسان بىكات و دۇكىومىنت و زانىارى داۋاكارىيان پېشكەش بىكات.

2- ليژنه تايبەت يەكەن دە تۈۋان كاري بەدۋادا چۈۋن و پشكەنن و گەران بەدۋاي راست يەكەن، سەبارەت بە وور دەكاري ئەو بابە تانەي بۆي پاسبېردراون، لەتە وای دامەزراو پەوئەندیدارەگاندا ئەنجام بەدن. بۆ ئەو مەبەستەش دەتۈۋان پشت بە شارەزايان و راوېژكاران بېستەن.

3- أ- بەگوپرەي ئەو رېوشوینانەي لەم پەپرەوئە دەقنۋوس كراو، ليژنه تايبەت يەكەن دە تۈۋان بەنو و سراو داوای ئامادەبوونی هەر كەس و لایەنېك بکەن، بە مەبەستەي راوەرگرتن و گوئ بېستبوونی وتەكانيان.
ب- ئە گەر كەس و لایەنی بانگراو بەبې پاسا و لەكاتی دیاری كراو ئامادە نەبوو، ئەو ليژنەي كاتی دەتۈۋان پیت لەرپرگەي سەرۆكايەتی پەرلەما نەو دە سەلاتی جی بەجیکردن ئا گادار بکا تەو بە مەبەستی ئامادەکردنی داواكراو بەگوپرەي یاسای بنەما دادگەرییە سزاییە بەرکارەگان لە هەرپم.
ماددەي (46):

1- ليژنەي تايبەت راپۆرت و راسپاردەگانی ئاراستەي سەرۆكي پەر لەمان دە كات، داوای دابە شکردنی بە سەر ئەنداماندا، راپۆرتە كە دەخرپتە بەردەم پەر لەمان بە مەبەستی تاوتیکردن و وەرگرتنی بر یاری گو نجاو لەبارەيەو.

2- ئەگەر راپۆرتەكە لەنۆوان دوو وەرزی یاساداناندا ئاراستەي سەرۆك كرا، ئەو بەگوپرەي گرنگی بابەتە كە سەرۆكايەتی پەر لەمان بر یار دەدات، لە سەر داواستی خستە پرووی بۆ وەرزی نوپی یا سادانان، یان ئەنجامدانی گو بوونەوئەي ئاسایی بۆ خستە پرووی بابەتەكە و بریاردان لەسەري.
ماددەي (47):

كاري ليژنه تايبەت يەكەن بەگوپرەي هاتنی كاتی دیاری كراو، یان ئەو ئەركەي پیمان سپېردراو، كو تایی پیدیت. زۆر سوپاس.

بەرپز د. یوسف محمد صادق / سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموون ماددەي (28) بخویننەو، بۆ ئەوئەي بیخەینە گفتوگو کردنەو.

بەرپز د. رېواز فائق حسین:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ماددەي (28):

1- ليژنه هەميشە يەكەن لە ماوئەي (25) رۆژ لە رپكەوتی كو تایی هاتنی یە كەم دانی شتنی پەر لەمان بەدەنگی زۆرینەي ئامادەبوونی پەرلەمان هەلدەبژێردرین.

2- ليژنەي هەميشە يەكەن لە ژمارە يەك ئەندام پیک دین كە نابې لە (5) ئەندام كەمترین و لە (11) ئەندام زیاتر بن، كە نوینەرايەتی فراكسیۆنەگانی ناو پەر لەمان دە كەن بەپپی رپزەي نوینەرايەتیان لە پەرلەمان.

3- ھەر لیژنە یەکی پەرلەمان لە سەر بانگھێشتی سەرۆک لەدوای یەك ھەفتە لەدیاری کردنی ئەندامەکانی سەرۆک و جیگرو بپاردەرێك بۆ خۆی ھەڵدە بژیریت و یەكێك لە فەرماندەبەرانى پەر لەمانیش دەبییتە سكرتیری لیژنە.

4- دەستەى سەرۆكایەتى بە ھەماھەنگى لەگەڵ دەستەى گشتى لەدابە شکردنى ئە ندامان بە سەر لیژنەکان توانا و پێویستی لیژنەکان لەبەر چا و دەگیریت.

5- دەبێ ئەندام لانی كەم لە لیژنە یەکی ھەمیشەیی ئە ندام بییت و، ناکریت لە دوو لیژنە زیاتر ئە ندام بییت، ھەرودھا ناکریت ئەندام ببیتە سەرۆك، یان جیگری سەرۆك، یان بپاردەری زیاتر لەیەك لیژنە.

بەرپز د. یوسف محمد صادق / سەرۆکی پەرلەمان:

كی قسەى ھەیه لەسەر ئەم ماددەیه؟ بەرپز كاك عمر ئەوكاتە نوقتەى نيزامیت ھەبوو، فەرموو.

بەرپز عمر عینایەت ھەمە:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەوكاتە ئیەم دەنگماندا لە سەر ئەوێ كە بە شى سییەم ئیستا گفتوگۆ نەكریت، ئیستا بە شى پینجەم گفتوگۆ بكەین، دواى ئەو بەگەرپینەو سەر بەشى سییەم، ئایا ئەو جارێكى تر دەنگدانى بۆ دەكەینەو، سوپاس.

بەرپز د. یوسف محمد صادق / سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، كاك صالح فەقى، فەرموو.

بەرپز صالح فەقى مراد:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

من تیبینیم لەسەر خالی چوارەم ھەیه، بەر چا و کردنى فراكسیۆنە جیاجیا كان، لە سەر خالی پینجەم، لەباتى ئەوێ بەلانى كەم لەیەك لیژنە، با ھەردوو لیژنەكە دیاری بكریت كە دەكریت ھەموو ئەندامێك لە دوو لیژنە بییت، سوپاس.

بەرپز د. یوسف محمد صادق / سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، كاك علی ھالۆ، فەرموو.

بەرپز علی علی ھالۆ:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

تیبینیا من لەسەر خالا سییە، بیژیت (یەكێك لە فەرماندەبەرانى پەر لەمانیش دەبییتە سكرتیری لیژنە) بدیتنا من ھەبوونا سكرتیریكى گە لەك كە مە بۆ لیژنە، كیشەو گپرو گپرتین لیژنا پەر لەمانى ھەرودھا سا كاروباریت پەرلەمانى ئەفەیه، نەببنا سكرتیر و فەرمانبەرا كو دەورە دیتبن، كە بشین دەرھەق كارو باریت پەرلەمانى و لیژنا دەرکەفن، ئەفە رینگریەكە لپیشیا ئەندام پەرلەمانا، كو نە شین وە كو پپویست كارا خۆ بكەن، برادەرین لیژنە دیارا سەردانا سوید کردبوو، لە ولاتى سوید ھەر لیژنە یەكا پەر لەمانى زیادەتر ژ

(10) كە سېن پىسپۇر و شارەزا یت ھەين، نە بتەنى سكرتيرەك، ئەوۋە بېتە پېش چاۋ گرتن، چەند كەسكىت شارەزاۋ پىسپۇر سكرتير بۇ لىژنە پېويستن، سوپاس.

بەرپىز د. يوسىف محمد صادق / سەرۋكى پەرلەمان:

خاتوو منىرە عوسمان، فەرموو.

بەرپىز منىرە عثمان على:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

من سەرەتا پىشتىگىرى قىسەكانى كاك على ھالۆ ئە كەم، بەلى ئىمەش لەو سەردانەدا بە شدار بووين كە بۇ ولا تى سويد كردمان، لەوئى پەر لەمانى سويدمان بە سەركردەو، ديارە لەوئى سكرتار يەتەكەيان لە چەند ئەندامىك پىك ھاتوو، كە رەنگە زۇرجار رېژەكەى تا (10) كەس دەبىت، ھەندى لىژنەش كەمترىان ھە يە، بەلام ئىمە ھەموو ئەو ھاورپىيانەى كە دانىشتوووين لە پەر لەمانى كوردستان، خۇمان گىرفتىكمان ھە يە لەناو لىژنەكانى خۇمان، چونكە ئەو فەرمانبەرانەى كە لەناو لىژنەكانى ئىمەدا دانراون، بەپىي پىسپۇرپان دانەنراون، بەپىي شارەزايان دانەنراون، بۇ يە ئىمە لەناو لىژنەكانماندا توشى گىرفتىكى گەورە بووين، بەرپىز سەرۋكى پەر لەمان ھەندى جار ھە يە تەنانەت ھەندى فەرمانبەر لەگەل رېزو حورمەتم بۇيان لەناو لىژنەكانن، كە رەنگە نەتوانىت تەكنەلۇزىياۋ كۆمپىوتەر و خەتەكانى ئەنتەرنىت بەناسانى بەكار بەينىت، كە كار ئاسانى بۇ ئەندامانى لىژنەكە بكات، بۇ يە من پىشنيار دە كەم لەوۋەى كە پېويستە جگە لەوۋەى كە رېژەى فەرمانبەرەكان زىاد بكرىت داوا دەكەم، ئەو كەسە بكرىتە مەرج بەسەريەوۋە كە دەبىتە فەرمانبەرى لىژنە يەكى پەيوەندىدار بنووسرىت ئەبىت شارەزا بىت لەكاروبارى ئەم لىژنە يەدا، بۇ ئەوۋەى ئەو گىرفتەى كە ئىستا ھەموو ھاورپىيانەم لەپەر لەمان پېوۋەى دە نالئىن تىكايە بادوو بارە نەبىتەوۋە، چونكە ئىمە ئەوۋە خەمىكى گەورەمانە رۇژانە لەلىژنەكان، سوپاس.

بەرپىز د. يوسىف محمد صادق / سەرۋكى پەرلەمان:

دكتورە فاللا فەرىد، فەرموو.

بەرپىز فاللا فەرىد ابراھىم:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ماددەى (28) خالى يە كەم: لىژنە ھەمىشە يەكان لەماوۋەى (25) رۇژ لەرپىكەوتى كۆتايى ھاتنى يە كەم دانىشتن، تەقىد كردن موحەبەز نىە لەناو ياسادا، بۇ يە من پىشنيار دە كەم ئەو (25) رۇژە ھەلېگىرېت وە كو خوى كە ھاتووۋە بىننىتەوۋە، لىژنە ھەمىشە يەكان لە يە كەم وەرزى گىردان لەدوۋى ھەلېگىرېت پەر لەمان پىك دەھىندىرېت، چونكە تەقىد كردن لىرە پىسپار ھە يە، ئەگەر لەماوۋەى (25) رۇژ پىك نەھات ئايا جى دە كرىت؟، بۇ يە ئەو ماوۋە يە ھەلېگىرېت باشترە، لە سەر خالى سىيەم: ھەر لىژنە يەكى پەر لەمان لەسەر بانگھىشتى سەرۋك لەدوۋى يەك ھەفتە لەدىارىكردنى ئەندامەكانى سەرۋك و جىگرو بىرپاردەرىك بۇ خوى ھەلېگىرېت. يەككىك لە فەرمانبەرانى پەر لەمانىش دەبىتە سكرتيرى لىژنە، ئەوۋە ھەلېگىرېت،

چونکہ دەمىنىتەوہ بۇ سەر لىژنەكە، بەھەماھەنگى لەگەل سەرۆكايەتى پەرلەمان، كە بۇ خۇيان داوا بىكەن بە پىي پىسپۆرپىتى كام فەرمان بەر بىت بە سكرتيرى لىژنە، ئا يا فەرمانبەرپىكە يان زياتر، وە چ پىسپۆرپەتپىكى ھە يە، بۇ يە لىرەدا ھەلگىرپىت با شترە، خالى چوارەم: دەستە سەرۆكايەتى بە ھەمانگى لەگەل دەستە گشتى، لە دابە شکردنى ئە ندامان بە سەر لىژنەكان، تاناو پىسپۆرى و خواستى لىژنەكان لەبەرچا و دەگىرپىت، يەنى لىرەدا ھىچ حىسابىك بۇ ئىرادەو خواستى ئە ندام پەر لەمان نەماوہ تەوہ، بۇ سەرۆكايەتپە بۇ دەستە سەرۆكايەتپە، لەگەل دەستە گشتى، بۇ يە من پىشنيار دەكەم كە بەپىي پىسپۆرى و خواستى ئەندام لەبەرچا و بگىرپىت، كە دەچىت بۇ چ لىژنەپەك، چونكە زۇرچار ئەندام پەرلەمانكە بەلى راستە پىسپۆرە لە لىژنە يەك، بەس نا يەوويت بچىتە ئەو لىژنە يە، بۇ يە پىيوستە كە بەم شىوہپە دابىرپىرپىتەوہ (پىيوستە لەدابە شکردنى ئە ندامان خواست و پىسپۆرپىتى خودى ئەندامە كە لەبەر چا و بگىرپىت)، زۇر سوپاس.

بەرپىز د. يوسف محمد صادق / سەرۆكى پەرلەمان:

زۇر سوپاس، كاك عومەر عىناپەت، فەرموو.

بەرپىز عمر عىناپەت ھەمە:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە خالى يەكەم، پىشتىگىرى قسەكەى دىكتۇرە قالا ئەكەم، (25) رۇژ پىيوست ناكات، ئەبىت لاپىرپىت، سەبارەت بە خالى دووم لىژنە ھەمىشەپەكەكان لە (5) ئەندام كەمتر نەبىت و لە (9) ئەندامىش زياتر نەبىت، لەبەر ئەوہى زۇرچار نىصابى ياسايمان بۇ تەواو نابىت، زۇر چاوەرپى دەكەين تا ئەندامىك ئامادە بىت، بەس ئەگەر (9) ئەندام بىت زووتر بۇمان دابىن دەبىت، سەبارەت بە خالى سىيەم: ھەرچەندە من ئەزموونى دەرەوہم نىيە، بەلام ئەزموونى ناوہوہم ئىستا ئەو لىژنە يە بەرامبەر بە وەزارەتپەكە ئەو وەزارەتەش وەزىرپىك و چەندىن بەرپۆبەبەرى گشتى و چەندىن راپوئىزكار لەوى ئىش ئەكات، ئىمە تەنھا ئەو لىژنەپەين، لىژنەكەش سەرۆك لىژنەكەپە لەگەل بىرپاردەرو سكرتير، تەبەن ئەندامەكان دواى ئەوہ دىن، لەكاتى كۆبوونەوہكان ئامادە دەبن، بۇ يە پىيوست دەكات ستافىكى ئىدارى زۇر بەتوانا، ستافىك كە ھەبىت لەبەردەستى ئەو لىژنەپەدا ھەبىت، پىشتىگىرى قسەكانى كاك على دەكەم، ھەرودھا ئەوانەشى كە دواى كاك على قسەيان كرد، ناكىرپىت لىژنەپەك كە بەرامبەر بە وەزارەتپەك وەستاوہ، يەك سكرتيرى ھەبىت، ئەبىت دەستەپەكى بەھىز لەژىر دەسەلاتى ئەو لىژنەپەدا بىت، لەژىر دەسەلاتى سەرۆكدا بىت، سەرۆك وەك سەرۆكى فەرمانگەپەك كە رپووبەروى وەزارەت دەبىتەوہ كار بكات، نەك لىژنەپەكى بچووك كراوہ، كە تەنھا سكرتيرپىكى ھەبىت، بەبەرچا و گرتنى ھەموو ئەو كارمەندانەى كە لەناو پەرلەمان و بىناى پەرلەمان ھەن، من بەداخوہ لىرە نەبووم كاتى خۇى بىرۆكە يەكەم پىشكەش كرد، كە ئەبىت ھەر ئەندام پەرلەمانپەك كەسپەك بىتە سكرتيرى لە ژوورەكەپدا دەوام بكات، بەلام لەماق ئەندامپىتى ئەوہمان لەبىر چوو، ھىوادارم لە شويىنپەك لە شويىنەكانى ئەم پەپەرەوہدا جىگاي بىرپىتەوہ، ھەموو ئەندام پەر لەمانپەك كە سىك لە

ژوورەكەى بىت، كۆمپيوتەرىكى لايىت بۇ ئەوۋى كارەكانى راپەرپىنىت كاتى خۆى لەوئى زىيە فایلەكانى بۇ رېك بخت، ھاو كارى بكات لەرپووى تا يىپ و ئىدارىيەو، دەستەى سەرۆكايەتى ئەوۋە پىشتىگىرى قىسەكانى دىكتۆرە فاللا دەكەم، خواستى ئەندام گىرنگە.....

بەرپىز د. يوسىف محمد صادق / سەرۆكى پەرلەمان:

داوا لە كۆنترۆلى قاعە ئەكەم كە دوو خولەك كارا بىكەن بۇ ئەندامان لەكاتى قىسەدا، باشە كارا بوو، كاك عباس غەزالى، فەرموو.

بەرپىز عباس غەزالى مىرخان:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

پىشتىگىرى بىرام كاك على ھالۆ دەكەم، چونكە ئەندامانى لىژنە لە ھەر خولېك دەچن تەخەسوسى ئەو لىژنەى كە بۇ كاروبارى لىژنەكان دەبىت، دەمىنىتەو، وە پىشتىگىرى كاك عومەر دەكەم كە لە (11) ئەندامەو بەكرىت بە (9) ئەندام، ئەو خالانەى تىرىش ھى سى و جوار پىشتىگىرى دىكتۆرە فاللا دەكەم، سوپاس.

بەرپىز د. يوسىف محمد صادق / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، دىكتۆر سراج، فەرموو.

بەرپىز د. سراج شىخ احمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

تايبەت بە برگەى يەكەم من نالىم ئەو ژمارە يە دەستكارى بەكرىت، من دەپرسم لىژنەى تايبەتمەندو لىژنەى كاتى، ئايا فەلسەفەو ھىكمەت چىيە لەو (25) ھە؟، ھەز دەكەم رپونكردنەو بەدرىت، بۇ (25) ئەگەر نامنىش پالپىشتى ئەو رەئىيا نە دەكەم كە ئەو ژمارە يە بەرپاستى ئىجاب ناكات، پاشان تايبەت بە فەرمان بەران، فىع لەن فەرمان بەران ھەر چى فەرمان بەرە نەك يەك فەرمان بەر، بەرەئى من ھەر چى فەرمانبەرە لە لىژنە تايبەتمەندەكان دەبىت پىسپۆرى تايبەتەيان ھەبىت لە لىژنەكان، ئەگەر نىانەو ئەو رەئىش پەسەند كرا، من داوا لە سەرۆكايەتى پەرلەمان دەكەم كە ئەرك بىكىشىت و ئەو فەرمانبەرەنە دەورەى تايبەتەيان بۇ بەكرىتەو تا بتوانن لە لىژنە كە خۇ رابھىنن و پىسپۆرى وەر بگرن، بۇ ئەوۋى ھەماھەنگى تەواو وەر بگرن بۇ لىژنەكان، من پىشتىگىرى ئەو بەرپزانەش دەكەم كە ئەو پىشنىارەيان كىرد، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. يوسىف محمد صادق / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك شوان شىخ احمد، فەرموو.

بەرپىز شوان شىخ احمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

قىسەكانى من كران، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. يوسىف محمد صادق / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، خاتوو فىان عباس، فەرموو.

بەرپىز ڧيان عباس:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

پشتەڧانيا له كاك على ھالۋى دكەم، سەبارەت بە برگا سى، ديسان پشتەڧانيا دكتور سراج دكەم و ھى دكتورە ڧالا دكەم، سەبارەت برگا دويا، سوپاس.

بەرپىز د. يوسف محمد صادق / سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس، پەروا خان، فەرموو.

بەرپىز پەروا على ھەمە:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ببورە بەس و تەم ئاخۇ ناكريت ليرەدا ژمارەى راپوژكارەكان بەپىي پىسپوڧرى جىڭاى بكەينەو، سوپاس.

بەرپىز د. يوسف محمد صادق / سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس، دكتورە بەھار، فەرموو.

بەرپىز د. بەھار محمود فتاح:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

سەبارەت بە پىشنيارەكەى كاك صالح ڧەقى، لەخالى چوارە بەرەچاوكردنى فراكسيۇنە جياوازەكان، ئەگەر جەنابت دىقەت بەدەيت ئىمە لەخالى دوووم جىڭاى ئەوھمان كرددۆتەو، كە باس لەو دەكەين كە ژمارەى ئەندا مەكان (5) بن، لە (11)ى زياتر نەبن، ئەلئىن نوپنەرايەتى فراكسيۇنەكانى ناو پەرلەمان دەكەن بەپىي رپژەى نوپنەرايەتيان لە پەرلەمان، سەبارەت بەوھشى كە ڧەرمانبەرئىك سكرتير بىت، زۆر ڧسەى لەسەر كرا، پىم وا يە ليرەدا تىكەلئىپەك ھە يە لەنيوان راپوژكارو ئەو ڧەرمانبەرەى كە ئەببىتە سكرتيرى لىژنە، ئەوھى كە ئىمە لە سويد بينيمان، سكرتيرەكان تەڧرىبەن دەورى راپوژكارىش دەبينن، ئىستا ئەوھى ليرەدا ئەندامانى بەرپىز داواى دەكەن، تىكەلئىپەك لەنيوان راپوژكارو سكرتير، سكرتير كۆمەلئىك ئىش ئەكات مەسەلەن ئىشى كۆمپيو تەر و تەبەع و بەلام ئەوھى كە پىويستە پىسپوڧر بىت و ھاوكارى لىژنەكان بكات، ئەو پىم وا بىت راپوژكارە، بۆيە تىكەلئىپەك ھەيە لەنيوان راپوژكار و سكرتيرى لىژنە، بۆيە مەن ئەو پىشنيارە پشتگىرىشى لىكرا منىش بەباشى دەزانم كە ھەر لابىرئىت و بەيلدريئەتەو بۆ دواتر، سەبارەت بەوھى كە ئىرادەى ئەندام حىسابى بۆ نەكراو، بەلئى ئىمە وتوومانە دەستەى گشتى بەپىي ئىرادەو خواست و توانا بەپىي پىسپوڧرى كەواتە خواستەكە ھى كىيە؟، خواستەكە ئەوھى يە كە سەرۋكى فراكسيۇن لەناو فراكسيۇنەكەيەو ئەيھىنئىت، پىسپوڧرەكان و خواستەكان لەناو ئەندامانى پەرلەمانەو وەردەگريت، سوپاس.

بەرپىز د. يوسف محمد صادق / سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس، دكتور فرسەت، فەرموو.

بەرپىز د. فرست صۇڧى على:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ئەوھى سى كەس پشتگىرى كرددو، بەتەئكىد ئىمە دوو بارەى دەكەينەو، كە پىويست ناكات ناوھكانمان ھەمووى نەخوئىندەو، يان تەعليقمان نەدا، ئەوھى كە سى كەس پشتگىرى كرددو لە دانىشتنى دەنگدان،

دەپخەينە دەنگدانەو، ئەوئى تىرىان پىم خۇشە روونکردنەوئەك لە سەر مەسەلەى سكرتيرى و ستافى لىژنەكان بەدەين، ئىمە ئەگەر سەيرى لىژنە ھەمىشەيەكان بەكەين، ھەر چى پىمان كراو ھەولما نداو ھەمىشەيەكان وەكو ھەريەكەو بۇ خۇى پەرلەمانىكى بچووك بىت، دەورىكى ئەساسى بەدەينە ئەو لىژنە ھەمىشەيەكان، كە دەلىين سكرتير مانع نىە كە كۆمەلىك كەسى تر لەگەل ئەو ئىش بەكات، سەبارەت بەوئى كە ئەو فەرمانبەرانە دەبىت لە سەر ئەساسى پىسپۆرى بن، ئەوكا تە سەرگەوتوو دەبين لەوئى لە سەرەتا كە خەلگەمان لەم پەرلەمانە دامەزراند بە سىقى و بەكوالىتى و بە توانا بە شەھادە بوايە، خەلگەكە ئەوئە كە ھەيە، ئىلا دەبىت ئەو خەلگە ھەمووى بىروات و خەلگىكى نوئى وەر بىگرين، ئەوئە ش ناكىت، باسى ئەوئەشمان كىر دوو، كە ھەر لىژنە يەكئىش موستە شارى دەبىت بەپىئى پىسپۆرى خۇى، بۇ يە ئىمە پىمان وايە سكرتيرىكى ھەبىت و دەكرىت چەند كەسى شارەزاش لە گەل ئەو لىژنە يە كە پىويستىەتى كار بەكات، ئەوئى كە دكتور سراج وتى كە لەسەر چ ئەساسىك (25) مان نووسىو، ئىمە لە سەر بەنەماى ئەو پەيرەوانەى كە ئىعتىمامان لەسەر كىر دوو، لەسەر ئەو بەنەمايەى كە پىكەئىنانى لىژنەكان كە وەك باسەم كىر، ئەساسى كارى پەرلەمانە، شەرت نىە ئەوئى ھەموو دەگوزەرىت لەناو پەر لەمان لەناو لىژنەكانىش بەگوزەرىت، لىژنەكان گىرنگن پىمان و ابوو دەبىت زوو دەستبەكار بن، بۇ يە سى كەس زىاتر پىشتىگرى كىر دوو دەپخەينە دەنگەو، كە مەوعىدەكە وەكو ئەوئى كەھە يە بەمىنىتەو، وەر زىكى ياسادانان بىت، ئەوئى تر دكتورە بەھار روونکردنەوئەى لەسەر دا، سوپاس.

بەرىز د. يوسف محمد صادق / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، دكتورە رىواز فەرموو.

بەرىز د. رىواز فائق حسين:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئىمە ھەموومان لە نىگەرانىەكانى ئەو پەرلەمانتارانە تىدەگەين، كە باسى پىسپۆرى و شارەزايى ئەو كە سانە دەكەن كە لەلىژنەكان كار دەكەن، لەمادەى (40)ى پەيرەوئەكەدا ھاتوون ھەموو لىژنەيەكى ھەمىشەيى ناو ئەو پىسپۆر و شارەزايانەى كە تايبەتمەندىيان پەيوەستە بەكارى لىژنە دەستنىشان دەكات، لەكاتى پىويستە دەستەى سەرۆكايەتى پەرلەمان راوئىزان پى دەكات و سوود لە پىسپۆرى و لىھاتوو يان وەر دەگرىت، دەكرىت لە سەر كارە كەيان پاداشت بەكرىن و ئەگەر پىويست بوو گىبەستيان لەگەل بەكرىت، ئەمە بۇ پىرکردنەوئەى ئەو بۇ شايەيە كە سەبارەت بە ستافى پىسپۆر لەگەل لىژنەكاندا ھەيە، سوپاس.

بەرىز د. يوسف محمد صادق / سەرۆكى پەرلەمان:

بەرىز كاك عومەر قسەيەكى تىرت ھەيە، فەرموو.

بەرىز عمر عىنايەت ھەمە:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

نا روونىەك ھەيە لەمەسەلەكەدا، من وەكو سەرۆكى لىژنە قسە ئەكەم، پىم وايە ھەموو ھاوړىكانەم سەرۆك لىژنەكان ئەو موعانائەيان ھەيە، ئىمە كىشەمان لەسەر پىسپۆرى راوئىزانەكان نىە، كىشەمان لە سەر ئەو

ستافىيە كە لەبەردەستى ئىمە كار دەكات، يەكەم كەمە، دووم ھەتا ئەگەر پىسپۇرپىش نەبن ئىمە دە تۈننەن
 فىرمان بىكەن، بەلام ژمارەيان كەمە، ئەوۋى زۆر زۆر گىرنگە بەلاى ئىمەۋە ژمارەى ئەو كارمەندانە كە مە
 كە لەلاى ئىمە ئىش دەكەن، ۋەكو باسەم كىرد ئىۋە دەئىن پەرلەمانىكى بىچوۋكە، ئەى پەر لەمانىكى بىچوۋك
 بەيەك كەس چۆن ئە چىت بەرپۆ، تۆ بەرامبەر بە ۋەزارەتەىك ۋە ستاۋىتەتەۋە، ئەو ۋەزارە تە ستافىكى
 ھەيە، تۆ خۆت ۋ يەك فەرمانبەر، بۆيە ناكىت بەيەك كارمەند ئەو كارە بىكىت، سوپاس.

بەرپۆ د. يوسف محمد صادق / سەرۆكى پەرلەمان:

ئەۋە رەچاۋ دەكرىت ئەو تىبىنىيەنە لەلايەن ئەندامانى لىژنەۋە، تىكايە ماددەى (29) بىخوئىنەۋە تابىخەينە
 گىفتوگۆۋە، فەرموۋ.

بەرپۆ د. بەھار محمود فتاح:

بەرپۆ سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (29)

پەرلەمان ئەم لىژنە ھەمىشەيىيەنەى خوارەۋە پىك دەھىنىت:

- 1- لىژنەى كارو بارى ياساى.
- 2- لىژنەى داراىى ۋ كاروبارى ئابوورى ۋە بەرھىنان .
- 3- لىژنەى پىشمەرگە ۋ ناۋە خۆ ۋ ئاسايش ۋ ئەنجومەنە خۆ جىيەكان .
- 4- لىژنەى كشتوكال ۋ ئاۋدىرى .
- 5- لىژنەى پەرۋەردەۋ خوئىندىن بالاۋ توئىژىنەۋەى زانستى.
- 6- لىژنەى كاروبارى تەندروستى ۋ ژىنگەۋ مافى بەكاربەر.
- 7- لىژنەى كاروبارى شەھىدان ۋ جىنۆسايدو زىندانىانى سىياسى.
- 8- لىژنەى پەيوەندىەكان ۋ رەۋەندى كوردستانى ۋ ناۋچە كوردستانىەكانى دەرەۋەى ھەرپم.
- 9- لىژنەى وزەۋ سامانەسروشتىەكان ۋ پىشەسازى ۋ بازىرگانى
- 10- لىژنەى شارەۋانى گواستەۋەۋ گەياندىن ۋ گەشت ۋ گوزارو ئاۋەدانكردەۋە.
- 11- لىژنەى رۆشنىبرى ۋ كۆمەلگەى مەدەنى ۋ ۋەرزىش ۋ لاۋان.
- 12- لىژنەى دەسپاكى ۋ كاروبارى پەرلەمان ۋ سكالال.
- 13- لىژنەى ئەۋقاف ۋ كاروبارى ئاينى.

لەسەر ئەم لىژنەى خوارەۋە راي جىاۋاز ھەيە:

14- لىژنەى مافەكانى مرؤف:

راى يەكەم: لە گەل لىژنەى كاروبارى كۆمەلەيەتى ۋ داکۆكى كردن لە ئافرەتان بىكىنە يەك لىژنە.

راى دووم: ۋەك خۆى بىمىنىتەۋە.

راى سىيەم: لە گەل لىژنەى داکۆكىكردن لە مافەكانى ئافرەتان بىكىتە يەك لىژنە.

15- لیژنەى داكۆكى كردن له مافهكانى ئافرهتان:

راى يهكەم : له گەل لیژنەى كاروبارى كۆمەلایەتى بكریتە يەك لیژنە.

راى دووهم: له گەل لیژنەى مافی مرۆف و كاروبارى كۆمەلایەتى بكریتە يەك لیژنە.

راى سییەم: وهك خۆى بمینیتەوه.

16- لیژنەى كاروبارى كۆمەلایەتى:

راى يهكەم: وهك خۆى بمینیتەوه.

راى دووم: له گەل لیژنەى مافهكانى مرۆف و داكۆكێردن له ئافرهتان بكرینە يەك لیژنە.

راى سییەم : له گەل لیژنەى داكۆكى كردن له مافهكانى ئافرهتان بكرینە يەك لیژنە.

بەرپێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، ئیستا كى دەیهوێت لەسەر ئەم ماددهى قسه بكات، ناوتان دەنووسین.

بەرپێز فخرالدین قادر عارف:

بەرپێز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەم ئەندام پەرلەمانە بەرپێزانه گفتوگۆى ماددهى (29) دهكەن، (سەعید مەسیفی، بیگەرد دلشاد، شیرین حسنى، نهجات محمد، فیروز تەها، فرحان جەوهەر، عەباس غەزالى، شوان شیخ احمد، مەروان گەلالى، ایوب عبدالله، عومەر عینایەت، سەراب میکائیل، یروانت نیسان، محمد سعدالدین، سرود سلیم، عبدالرحمن علی، نجیبە لەتیف، فەرهاد حمە صالح، ئیثار ابراهیم، محمد علی، زۆزان صادق، هیثا حاجی میرخان، پەروا علی، زولفا محمود، فیان عباس)، سوپاس.

بەرپێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

كاك سەعید مەسیفی، فەرموو.

بەرپێز سعید محمد سعید:

بەرپێز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددهى (29) خالى سییەم، لیژنەى پێشمەرگه پێویسته جیا بێت، لیژنەى ناوخۆ و ئاسایش و ئەنجومەنە خۆجێیهكان و مافی مرۆف، ئەوهش بكریتە لیژنەیهك، لیژنەى كاروبارى شههیدان و جینۆساید و كەم ئەندام و كیمیاباران و زیندانی سیاسی له ئیستادا لیژنەى شههیدان یاسایهکیان ههیه، كه كەم ئەندامانى سەنگەرى تیدا نیه، لهبەر ئەوه لیژنەى شههیدان و جینۆساید و زیندانی سیاسیه، بۆیه پێویسته كەم ئەندامى سەنگەرى له گەل ئەم لیژنەیهدا بێت و زیاد بكریت، بڕگهى (7) و بڕگهى (15) و راى سییەم وهكو خۆى بمینیتەوه، لیژنەى داكۆكێردن له مافهكانى ئافرهت، بڕگهى (16)، ئەوه نەمینیت، بخریتە سەر بڕگهى (7) كاروبارى شههیدان و جینۆساید و زیندانی سیاسی، یهعنى له گەل ئەوه مافی مرۆف بێتە سەر بڕگهى (3)، سوپاس.

بەرپێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، شیرین حسنى، فەرموو.

بەرپز شیرین حسنی رمضان:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ماددا (29) خالا شەشی لیژنەى کاروبارى تەندروستی و ژینگە و مافی بەکار بەر کیشەکانى تەندروستی زۆرن هیشتا له ولاتی نيمه و کیشەکانى ژینگەش هیشتا زۆرن له ولاتی نيمه، له بەر ئەوه پيم وایه مافی بەکار بەر زیاده له سەر ئەم لیژنە یه، ئە گەر پيم باشه پيشنيار ده کهم بچيته له سەر لیژنەى دارایی و کاروبارى ئابوری و وهبەرهيان يان ژى بچيته له سەر لیژنەى وزه و سامانه رووشتییهکان و پيشه سازى و بازرگانى سەبارت به لیژنەى داكوکى کردن له مافی ئافرهت پيم وایه هیشتا کیشەى ئافرهتیش له جفاکى نيمه و توند و تیژی به سال بۆ سال ريزهى زياد دەبیت له ولاتی نيمه له بەر ئەوه پيم وایه باشتره ئەگەر وهکو خۆى بمینیتەوه، زۆر سوپاس.

بەرپز د. یوسف محمد صادق / سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر سوپاس، مامۆستا مەروان گەلالی، فەرموو.

بەرپز حسین اسماعیل حسین:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

قسهکانى من كاك سەعید کردى، منیش له گەل ئەوه دام كه له ماددهى (29) سالى (3) لیژنەى پيشمه رگه و ناوخۆ و ئاسایش جیا بکړینهوه، سوپاس.

بەرپز د. یوسف محمد صادق / سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر سوپاس، كاك يروانت نيسان، فەرموو.

بەرپز يروانت نيسان ماركووس:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

نسبەت من ئان لیژنە بێتە تەعریف کرن، چونكى مشکیلهت مه دروست كرى دگهل وهزاره تا، وهك وهزاره تا پهروهردا، ئەف نیت ئاواھیا چا گەت، وهزارهتا داخلى و ئاسایشى چاك گەت، ئان بېتە تەعریف کرن، ئان لیژنا شارەوانیا و گواستنەوه و گەیاندن و گەشت و گوزار، و ئاوه دانکرنا، هەمی ئاواھیان، یهعنى ئاواھیا بیانیەتا و قوتابخانەیا و خەستەخانەیا و هەمی تابعی وی بن، نه لیژنا تەندروستی بچیت چاکى بکات، ئەو دکتۆره نەزانیت چۆنه، موتابهعا ئەویش بکات، سوپاس.

بەرپز د. یوسف محمد صادق / سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، كاك ئەيووب فەرموو.

بەرپز ایوب عبدالله اسماعیل:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

بەحوکمی کارکردنم له لیژنەى ناوخۆداو ئاگادار بوونم له لیژنەى پيشمه رگه، پيم باشه ئەو دوو لیژنە یه ده مچ نه کړین، له بەر ئەم خالا نهى خوارهوه، یه کهم: زۆرى ژ مارهى هیزه چه کدارهکان له ههر پیمدا، که

نزيكەى (500) ھەزار مەزەندە دەكرىت، دووم: ئىستا لە شەرىكى گەورەداين ھىلىكى بەرگرى دوورو درىژ شەرمان ھەيە، سىيەم: تا ئىستا زۆر بەى ھىزە كانى پىشمەرگەو بە شىك لە دەز گا ئەمىزىەكانىش يەكيان نەگرتۆتەو، تا ئەو كاتەى ھىزە كان يەك دەگر نەو، دامودەزگا كان يەك دەگر نەو، ئەو لىژنا نە ئەركى بەدواداچوون و كارى قورسىان لەسەر شانە، چوارەم: كارى ئەنجومەنە خۇجىيەكان كە ھى چوار پارىزگان ئەوانىش پەيوەندىدارن بە لىژنەى ناوخۆو، ئەويش كۆمەلىك مەشاكىل و كىشەى خۇيان ھە يە، پىنجەم: لەبەر ئەوەى ناوى پىشمەرگە بوو بە سومبولىك لەم قۇنا غەدا، بۆيە حە قە لىژنەى تايبەت بەخۆى ھەبىت، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، خاتوو نەجات محمد، فەرموو.

بەرپىز نجات محمد عبدالله:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەزى سەبارەت بە لىژنا داكۆكى كردن لە مافى ئافرەتان، پىشنيار دكەم بۆ زياتر گرنگى دان بە كىشا ئافرەتان وەكى خۆى بمىنىتەو، نەھىتە دەمچ كرن دگەل ھىچ لىژنا دى، سوپاس.

بەرپىز د. يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، خاتوو بىگەرد، فەرموو.

بەرپىز بىگەرد دلشاد شكرالله:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

لەراستىدا وایە كىشەى ژنان لە ھەرىمدا كىشەيەكى زۆر، پۇژانە دەبىنين كە تاوانى گەورە بەرامبەر بە ژنان ئەنجام دەدرىت، بەلام لەگەل ئەوھشدا من پىم وایە جياكردنەو بەو رىزەيە خۇش نىە، تەنانەت من وەكو ژنىك ئەو دەلىم من پىم باشە لىژنەى ژنان، لەگەل لىژنەى مافى مرؤف ھەردووكان لەگەل لىژنەى كارو كاروبارى كۆمەلایەتى لەيەك بدرىت و ببن بەيەك لىژنە، چونكە ئىمە ئەگەر باسى مافى چ ئەو پىكھاتانە بكەين، كە لەزمى وەزارەتى كارو كاروبارى كۆمەلایەتى كۆبوونەوئەتەو، چ باس لەمافى رەگەزەكان بكەين، ھەردووكان وەكو دوو مرؤف كە پىويستيان بەو ھەيە مافيان پارىزراو بىت، ھەروەھا لەزمى پاراستنى مافەكانى مرؤفیشە، لەبەر ئەوە من پىم وایە ھەرسىكان لەيەك لىژنە كۆبكرىنەو باشە، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، خاتوو فەيروز تەھا، فەرموو.

بەرپىز فيروز طە عبدالخالق:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

لەماددا (29) خالا (14، 15، 16) پىشنيار دكەم ھەر سى خال وەكو خۇ بمىننە قە، وە پشەتەفانىا دكتۆرە شىرىن دكەم، دەربارەى خالا (15) كە ھىشتا دۇزا ژنان دۆزەكا جىھانىە، بۆيە داوا دكەم ئەف لىژنا وەكى خۇ بمىنىتەقە، سوپاس.

بەرپرز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەرپرز کاک عمر فەرموو.

بەرپرز عمر عینابەت:

بەرپرز سەرۆکی پەرلەمان.

سەبارەت بە خالی دوو لیژنە دارایی و کاروباری ئابوری و وەبەرھێنان بە رای من وەبەرھێنان لە گەڵ لیژنە کاروباری ئابوری نابی ھەبێ پێویستە لە گەڵ لیژنە ئاوەدانکردنە وەبەن بە یەک لیژنە، دیارە ئەو کەسانە کە ئەم لیژنەیان تەوزیع کردوو بە راستی زیاتر گرنگیان بە مەسئەلە ئینسانییەکان داوە مەسائیلی دروست بوونە وە زێرخانی ئابوری کوردستان و عیمرانیان زۆر لە بەر چاوە نەگرتوو، لە بەر ئەوە تەنھا یەک لیژنە ھەیە ئیستا پسیۆرە ئەویش لیژنە شارەوانی و گواستنە و گەیانندنە، لە بەر ئەوە من پێشنیار ئەکەم لیژنە وەبەرھێنان و لیژنە ئاوەدانکردنە وە بە یەک لیژنە بێ و ھەروەھا و شە ی ئاسەوار لە ناو لیژنەکاندا ناوی نەماوە لە گەڵ نیشتنە وەووی رۆشنیری داخڵ بکری، یەعنی لیژنە رۆشنیری و کۆمەلگە مەدەنی و وەرزش و لاوان و ئاسەوار و پشنگیری پیم وایە دکتۆر، نازانم کامیان بوو ئەو بەرپزانە پیم وایە (بێگەرد) خان بوو لیژنە مافەکانی مرۆف و لیژنە ژنان و لیژنە کاروباری کۆمەلایەتی بکەن بە یەک لیژنە، زۆر سوپاس.

بەرپرز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەرپرز کاک محمد فەرموو.

بەرپرز محمد سعدالدین:

بەرپرز سەرۆکی پەرلەمان.

ماددە بیست و نۆ (29) خالی سییەم منیش پشنگیری بەرپزان کاک ئەیوب و کاک مەروان و کاک (سەعید مەصیفی) ئەکەم، چونکە پێشمەرگە لیژنە یەکی تایبەتی ھەبێت و لیژنە ئاسایش و ناوخۆ زیاد بکری تەو، چونکە جگە لەو خالانە کە باسیان کرد ئەنجو مەنی خۆجێ یەکان ھیچ پەيوە ندی بە پێشمەرگە نییە ناکریت ئەتۆ مەجلیس موخافەزە و پێشمەرگە لە یەک جێگەدا بنی، سوپاس.

بەرپرز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر سوپاس، بەرپرز کاک سەراب فەرموو.

بەرپرز سەراب میکائیل:

بەرپرز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەم ھەمی دزانین ئەف ئاریشا فی کافی گەنج تیدا ئەو داخواری و پیدفییان وان ھەین گەنج ھیزا ھەمی میلەتانە بەلگە پاشەرۆژا ھەمی میلەتانە ھیقیا ھەمی میلەتانە ھەمی میلەتان پێش دئیحن و بەرفانینی ژێ د کەن خەلگی ھەریمما کورد ستانی نیزیکی سیھ ژ صدئ (30%) ھەمی گەنجن وان ژێ پیدفی و داخواری و جیھانەکا تایبەت یا ھەمی وەرزش و لاوان ھەر ئیک جیھانەکا بەرفر ھە و جیھانەکا تایبەتە نک

من يا غەربە ئەفە دگەل لىژنەيەكا دىتەر بىت بەلگە يا پىدقى ئەو بوو وەزارە تا رەو شەنبىرى و لاوان ببا دوو وەزارەت وەزارەتا رەوشەنبىرى جودا با يا لاوان يا جودا با داخازى دكەم لىژنا وەرزىش و لاوان وەكو خۇ بىمىنىت لىژنەكا تاپەت بىتن، خالا دىتەر پىشتەفانىا دكتۆرە شىرىن دكەم سەبارەت لىژنا تەندروستى و ژىنگە، سوپاس.

بەرىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، بەرىز كاك فرحان فەرموو.

بەرىز فرحان جوهر:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

منىش پىشتىگىرى قسەكانى كاك (سەعيد مەصفى) و براى بەرىزىم كاك (مەرۋان گەلالى) ئەكەم كە لىژنەى پىشمەرگە جيا بىكرىتەو بە تەنھا بىتن ھەروھە پىشتىگىرى قسەكانى كاك (عمر عىنايەت) ئەكەم شوپنەوار بىخرىتە سەر لىژنەى رۆشنىبىرى و كۆمەلگەى مەدەنى، لە بەر ئەو شوپنەوار حىسابى بۇ نەكراو ھەروھە خالى چوارە لە ماددەى بىست و نۆ (29) لىژنەى مافەكانى ئافرەت و كاروبارى كۆمەلايەتى و مافى مرؤف بىتتە يەك، زۆر سوپاس.

بەرىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، بەرىز كاك فرھاد فەرموو.

بەرىز فرھاد ھەمە صالح:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

من تىبىنىم لە سەر ھەندىك شت ھەيە مەسەلەى ئا و ئەوئەندە گرنگە كە خۇمان گرنكى ئا و ئەزانىن ئىستا و لە داھاتوو ە راستە كشتوكال و ئا و پەيوەندىان بە يەكەو ھەيە، بەلام ئا و زۆر گرنگىر بىت لە كشتوكال خۇزگە ھەر وەكو جارانىش وەزارەتتىكى تايبەتى ھەبووايە بە ئا و بۇيە پىم وايە لىژنەى ئا و ئاودىرى زۆر پىويست بىت، چونكە بەشىكى زۆر گرنگە لە ژيانى خەلك و كشتوكال و كارەبا و ھەموو پىويستىەكانى ئەم ولاتە بەشىكى ترىش لىژنەى نەتەوايەتە كە كاتى خۇشى پىشنىارىم كرد يە ئىستا شوپنى خۇيەتى كە دووبارەى بىكەمەو ە من بۇ ھەموو پىكەتەكانى كوردستانىش ھەر بە رەوا ئەزانم نەك تەنھا بۇ كورد، كوردستان بىجگە لەو ە كە جوار پارچەيە بىجگە لەو ە كوردىكى زۆر چووتە دەرەو ە ولات لە زۆر شوپنى ترى دونياش ھەر كورد ھەيە مەسەلەن لەم بەينە كورنىك ماستەرى ھىناوئەتە لە سەر كوردەكانى سودان كە ەد (100) ھەزار كەسن بە مىسرەو ە بە زۆر شوپنى ترى دونياو ە ئىستا كە شوپنى باس كردنى نىيە بۇيە لىژنەى نەتەوايەتى بۇ بە سەر كردنەو ە ئەم ھەموو خەلكە لە دەرەو ە لە ولاتە جۆر بەجۆرەكان بۇ زانىنى برادەرانى پەر لەمانتار ئىستا مىلەتى بلوچ كە بىست (20) مىليۇن ئىستا كۆمەللىك بەلگە و دىكىۆمىنتيان خستووتە روو خۇيان ئەلئىن ئىمە كوردىن، يەئنى بىست (20) مىليۇن وا قسەى خۇيا نە مەسەلەيەكى ترى ھەيە كە زۆر موھىمە ژيانى ھەموو نەتەو ەكانى دونيا لە جوار مەجالدا دەدۆزىتەو ە

مىژوو، شويئەوار، زمان، دىن، يەنى ھەر كەسىك بىھوى رابردوى ھەر نەتەوھىك بدوزىتەوھ لہ ناو ئەم چوار مەجالە ئەيدوزىتەوھ بۆيە پيويستە ليژنەيەكى تايبەت ھەبىت بە ميژوو و شويئەوا، ئەگەر بچى بۇ لای ميژوو نوو سان باسى ئەھمىيەتى ميژوو ئەكەن و شويئەواريش ھەر بالناسبە شويئەوارىكى تازە دۆزراوتەوھ كە لہ داھاتوودا باس ئەكەين كە شتىكى زۆر گەورەيە لہم منتىقەى خۇماندا، بۆيە پيويستە ليژنەيەك ھەبىت بە ناوى ميژوو و شويئەوار جيا لہ رۆشنىرى و ئەوانە ئەوھ تىبىنى يەكانى من بوو، سوپاس.

بەريز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، بەريز كاك عباس فەرموو ئىستا.

بەريز عباس غزالي:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

پشتگىرى قسەكانى بەريز (عمر حاجى عينا يەت) دەكەم و نىسبەت بە ليژنە پشتگىرى رەئىھەكانى كاك (فەرھاد) دەكەم، بەلام بەم شيوھە ليژنەى كشتوكال و ئازەلداريشى بۇ زياد بكرىت و ئاو و ئاودىرى، چونكە ئاويش تەنھا سەرچاوى ئاو نىيە ئاويش لہ گەل ئەم ليژنە يەش دىت و ھەر سى ليژنەى مافى مرؤف و داكوكى ئافرەتان و كاروبارى كۆمەلايەتى بەستەگى بە مافى مرؤف ھەيە جياكارى نەكرىت لہ گەل ئەم رەئىھەشدامە ئەم سى ليژنەيە لہ گەل يەكدا كۆ بكرىتەوھ.

بەريز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، بەريز مامۇستا عبدالرحمن فەرموو.

بەريز عبدالرحمن على رضا:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

پشتگىرى ئەو رايە دەكەم كە باسى لابردي و شەى پيشمەرگە لہ ليژنە يەدا، چونكە ليژنە كە بۇ خوى فراوانە، ئەگەر بخريتە سەر ليژنەى پيشمەرگە و كاروبارى شەھيدان يان جنيؤ سايد و زىندانىانى سىياسى رەنگە گونجاوتر بىت تا لہ گەل ليژنەى ناوخۇدا بىت، دوو : ئىمە لہ كاتىكدا ليژنەى كشتوكال و ئازەلدارى و ئاودىرى مندالەكانمان لہ پەرلەمانى كوردستاندا بە زۆرىنەى دەنگ تەسبىت كرد ناوھ كەى واى ليھاتووھ، ئەگەر واى لي بىتەوھ، چونكە ئەو سەكتەرە زۆر فراوانە ليژنەى كشتوكال ئاودىرى ئازەلدارى و بە نداوھكان ناوھكەى بەو شكلايە ليژنەكەى تىكەل نەبووھ ھەرودھا شتىك ھەيە ليژنەى تەندروستى و ژىنگەى مافى بەكاربەر ديارە مافى بەكاربەر كە ئەلئىن بەكاربەر يەكسەر كوالىتى كونترولمان دىتە ياد و بە حوكمى ئەوھى من بۇ خۆم لہم ليژنە يەدا بووم راستە زۆر پەيوھ ندى بە تەندروستى و ژىنگەوھ ھەيە، بەلام ئەوھندەى زياتر پەيوھ ندى بە ليژنەى وزە و سامانە سروشتىيەكان و پيشە سازى و بازرگانىيەوھ ھەيە، چونكە پيشە سازى بەر ھەمى خۇمانە و بازرگانىش بەدا خەوھ لہ سەدا، ھەشتا (80%) بووتە بەر ھەمى

دەرەوۋە دېنن باشترە ئەگەر بە دەنگدانى ئەندامى پەرلەمان ساغ بىكرېتەوۋە لە سەر ئەو لىژنەى سامانى سروسىتى و وزە ئەبىت باشترە، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، بەرپىز دكتور سرود فەرموو.

بەرپىز د. سرود سليم :

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بە كورتى سى خالى كچكەم ھەيە، يەكەم : پشتگىرى لە قسەكانى دكتورە (شرىن حسنى) دەكەم بە لابردنى مافى بەكاربەر لە لىژنەى كارو بارى تەندروسىتى و ژىنگە، دوووم : بە تە صەورم بۆ گىرنگىدان بە پرسى ژىنگە كارو بارى ژىنگە لىژنە يەكى تاپ بەت بە خوى ھەبىت زۆر زۆر باش خالى سىيەم : بەس روونكردەووم دەوى ئەو كە دەلىتت لە خالى دوازە لىژنەى دەستپاكى و كارو بارى پەرلەمان و سكاللا ئەو سكاللا مەقسەتان چىيە؟ زۆر سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

باشە، سوپاس، خاتوو نەجىبە فەرموو.

بەرپىز نجىبە لطيف:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من تىبىنىم لە سەر خالى يانزە (11) لىژنەى رۆشنىرى و كۆمەلگەى مەدەنى و وەرزش و لاوان پىم وا بى زۆر فراوانە و تۆزىك ئىختىسا سەكانىش لە يەك دۆرن، لە بەر ئەو كۆمەللى مەدەنى وەك خوى بىمىنىتەوۋە و لىژنەى داكوكى كردن لە مافى ئافرەتان پىم باشە بىكرېتە لىژنەى داكوكە كردن لە مافى ئافرەتان و خىزان و مندال، يەنى ئەوۋەى بۆ زىاد بىكرېت ھەم لە لىژنەى كارو بارى كۆمەللا يەتتىش چىا بىكرېتەوۋە، چونكە لىژنەى كار و كارو بارى كۆمەللا يەتتىش لىژنە يەكى فراوانە، ئە گەر خىزان و مندال بىكرېتە سەر لىژنەى داكوكە كردن لە مافى ئافرەتان پىم وا بى بىت لە ئەنجومەنى نوپنەرانى عىراقىش لىژنەى ژىنگەكەش بەم شىوۋە ناوى ھاتوۋە، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، بەرپىز كاك شوان فەرموو.

بەرپىز شوان شىخ احمد :

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من بە ھىچ شىوۋەيەك وەكو راي خۆم لە گەل ئەوۋەدا نىمە ئەو سى لىژنە يە كە لە پەرلەمانى كوردستان دىراسەت كرا و زۆر سىباقمان لە سەر دەكرېت كە كامە لىژنە زۆر زەرورىە لىرە دەنگمان لە سەر درا سى لىژنە دروست كرا ئىستا لىژنەكانىش وا بە پە لە پەلى كراوۋە دە مچ كراوۋە من راي خۆم وا يە بە ھىچ شىوۋەيەك لە گەل ئەوۋەدا نىمە كە دەمچ بىكرېت، چونكە ئىمە دوای گىفتو گۆيىكى زۆر لە پەرلەمان و ھەر

لەم خو لەش ئەم لیژنە یە پە سەند کراوە لە بەر زەرورە تی بوون، یەعنی کە با سی لیژنە ی ناو چە کوردستانییهکان دەگەن کە بە راستە پێویستیان بە خزمەتکردن ھە یە شایەنی ئەوین کە لیژنە یە ک لە پەرلەمان کار لە سەر داخوایییەکانیان بکات داکوکی لە مافەکانیان بکات ئیستا ھەر دوو ئاستی یاسا دانان و چاودێری کردن و بە نیسبەت، بە راستی بەرێز سەرۆکی پەرلەمان لیژنە ھەندیک شتیکی ھە یە وە کو راییک باس دە کەم لە ناو ھۆلی پەر لەمان بۆ راگە یاند نەکان کە باس دە کەین لیژنە یی مە زۆر حەتا لە سەر سەرۆکییەتە کە ی ئیتیفاقیکی سەر دەرگا چەندین ماوە بە سەردا چوو خێرە وا بە عەجە لە عەجە لە شمان ئی دە کەن و دەما نەوئ دەمجیشیان بکەین ئەدی ئە ھەمە یەتە کە ی لە ج دا بوو و لە سەر ج ئەسا سیش دەمانەوئ دەمجیشیان بکەین؟ کاتی خو ش حەتا بە نیسبەت ئافرە تان لەوانە یە یە ک لەوانە بووم کە رای خو م جیاواز بوو لە گە لدا نەبووم کە لیژنە ی ئافرە تان ھە بیتن، بە لām لیژنە ی برادەران لە بەر ئیعلام ھەر ھەموویان رەئییەکانی خو یان سەعب دەکردەووە لە بەر ئەو دی کە لە گە لدا نەبوون، بە لām دوای ئەووە کە ئیعلامیان لە سەر بوو رایەکانی خو یان دەردە بڕۆ و رایان دەدا بە ئی ئی مە لە رایەکانی خو یان پە شیمان دەبێنەووە، بۆ یە بە راستی پێویستە بەرێز سەرۆکی پەرلەمان شتەکانمان زۆر بە دیراسەتی پە لە پە لی پێووە نەکرئ، چونکە لە خو لە ک و لە وەرزە ک تو لیژنە یە ک دروست دەکە ی بە ھەمان شیوہ گۆرانکاری بە سەردا دینی و دەربارە ی کارەباش پیم باشە لە لیژنە ی سامانە سروشتییەکان لە بەر ئەووە سەربە خو یە وەزارە تی کارەبا، ئەگەر کارەباشی بۆ زیاد بکرئ وزە ئاخر وەزارە تی کارەبا ھە یە بە نەوعیک لە نەوعەکان، دەر بارە ی ھونەریش ئەگەر لە گە ل لیژنە ی رۆشنیری و ھونەری و گۆمە لی مە دەنی و وەرزش و لاوان ھونەریشی بۆ زیاد بکرئ.

بەرێز د. یوسف محمد صادق / سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر سوپاس کاک شوان، بەرێز کاک صالح فەرموو.

بەرێز صالح فەقی:

بەرێز سەرۆکی پەرلەمان.

سەبارەت بە لیژنە ی پێشمەرگە دیارە سنووری جەبەھەکان زۆر فراوانە و ھیزی پێشمەرگە بەردەوام پێویستی بە سەردان و ھەولدانە بۆ چارەسەر کردنی کیشە و گرتەکانیان و خال زۆرە و نامەوئ باسی بکەم بۆ یە من لە گە ل ئەووە کە سەبەبەکانی وەکو و تەم ھەموومان ئەزانین کە لیژنە ی پێشمەرگە بە جیا بی ت سەبارەت بە لیژنە ی ناو چە کوردستانییهکان بە نزیکە ی نیوہی خاکی کوردستان ئەو ناوچانە یە، بۆ یە لە بەر گرتگی ئەو ناوچانە و لە بەر ئەو گرتگیەشی کە بەردەوام ھەموو لایەنە سیاسیەکان بەردەوام لە خەمی بوونە ئەوہشی کە ئیستا لە واقیعدا ھە یە من پیم باشە ئەو لیژنە یە وە کو خو ی ب مینیی تەووە و ئەوہی کە دەردەوہی ھەریم ناو چە کوردستانییهکان لە دەردەوہی ھەریم نین، بە لکو لە دەردەوہی ئیدارە ی ھەریم لەرووی کارگیری و ئیدارییەووە بە شیکی سەر بە عیراقە بۆ یە ئەگەر ئیدارەشی بۆ زیاد بکرئ دەردەوہی ئیدارە ی ھەریم باشترە سەبارەت بەو قسانە ی کاک (فەرھاد) بە تاییبەت ئەوانە ی کە ئاون من پشتیوانی ئەو رایە ئەکەم ئا و جگە لەوہی کە سەرچاوە یەکی سەرەکی ژیا نە لە ئیستا شدا ئا و دوو جاری مەتر سی زۆر بوو تەووە بە تاییبەتی ئاوەروو کانی زۆر بە ی شارەکان دەرژیت تە ناو دەریا چە ی دو کان و

دەربە ندىخان و بۇ يە ئەوۋە پىۋىستە با شتر ئى بكو لدرىت و لەو لىژنەى كشتوكال و ئاودىرى ئاۋىش تىدا بىت
گونجاوترە و پشتىۋانى ئى ئەكەم، زۇر سوپاس.

بەرىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

زۇر سوپاس، بەرىز دكتور محمد فەرموو.

بەرىز د. محمد على:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

من تىناگەم بە چ لىجوكىك ئىمە برىار دەدەين كە لىژنەكان كەم بکەينەوۋە و كى دەتوانىت ئەوۋە بۇ من بسەلمىنىت
كە بە كەم كەردنى لىژنەكان ئىشى پەرلەمان كاراتر و باشتر دەبىت حەز دەكەم لىژنەى ھەموار كەردنى پەپرەوۋە ئەو
وئلامە بدەنەوۋە، لە سەر بابەتى لىژنەى مافى مرۇف و مافى ئافەرتان، ئەگەر بە بىرتان بىتەوۋە لە وەرزى دە ستىپكى
ياسا دانان لە پەرلەمانى كوردستان ھەموارىكمان كەرد لە سەر پەپرەوى ناوخوى پەرلەمان ھەموويان داكۆكيان كەرد
كە لىژنەىكى تايبەت بىت ئىستاش ئەو بەرىزانە داكۆكى دەكەن كە لىژنەىكى سەربەخۇ بىت، بەلام ھەر ئەو
بەرىزانە ئەو كاتە نامادە نەبوون بە شدار بن لە لىژنەدا بىن بە ئەندام لەو لىژنەىدا بە ھىمەتى پياۋان ئەو
لىژنەى نىسبە تەوۋە بوو ئىستاش ھەر وای ئى دىت من نە ژن بە سوپەر مرۇف دەزانم نە ماينە مرۇف دەزانم ژن
مرۇفە و مافى مرۇف و مافى ژن ھەموو يەكە، لە بەر ئەوۋە پىم واپە كە دەبىت بەيەكەوۋە لە يەك لىژنە بن و حەز
دەكەم لىژنەى ھەموارى پەپرەوۋە ئەو روونكردنەوۋە بدات كە چ لوجىكىك بە چ دەتوانى بسەلمىنى كە كەم كەردنى
لىژنەكان يان دەمچ كەردنى دوو يان سى لىژنە بە يەكەوۋە ئىشى پەرلەمانى كاراتر و باشتر دەبىت، زۇر سوپاس.

بەرىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، خاتوو ئىفار فەرموو.

بەرىز ئىفار ابراهيم:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە خالى پانزە (15) ديارە پرسى ژنان پرسىكى گىرنگە بە تايبەتى لە ئىستاي دۆخى ھەرىمى
كوردستاندا دەزانىن رۇژانە رىژەى توند و تىژى لە ھەرىمى كوردستاندا بەرەو ھەلكىشاندىن دە چىت لە
زۇربەى گوند و دىھاتەكان ژنان دەكوژىن و زۇربەى خەلك ئى بى ئاگايە، بۇ يە من پشتىۋانى لە دكتورە
(شیرین و نەجات خان و فیروز) خان دەكەم ئەم لىژنەى ۋەكو خوى بمىنىتەوۋە، زۇر سوپاس.

بەرىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

زۇر سوپاس، بەرىز دكتورە زۇزان فەرموو.

بەرىز د. زۇزان صادق:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

پشتەفانىا ئاخفتنىت دكتورە شىرىنى دكەم سەبارەت جودا كرنا لىژنا خانمان ژ ھەر دوو لىژنىن دىتر بەلى
دقان ھەمى لىژنا ندا ئە گەر ئەم تەماشى بکەين زارۇك يى ھاتىە ئىھمال كرنى ئەز پشتهفانىا ئاخفتنا
نەجىبە خانى دكەم كو دپەپرەوى ناخخوى يى عىراقى دا ژى ھاتىە ب نافی (المرأة و الاسرة و الطفل) فىلجا

ئەگەر لىژنە ب باشى بىيىتىن لىژنەيەك ژفانادا نافى زارۆكى ژى بەيتە ئىزافە كرن دا كو دفى بواری ژى دا كار بكن هەر چەندە لىژنا مافى مرؤفى و مافى ئافرەتى و مافى كۆمەلایەتى ئە فە هەمى، يەنى لىژنا كۆمەلایەتى دىيىن بەرهفانىي ژ مافى زارۆكى بكن بەس مادەم هەر يەكە يەكا جفاكى لىژنەيەكپدا خو دبىنىت زارۆك دفان هەمى لىژنەيەدا يى ئىهمال كرىە ئەم حەس دكەين جەهك بو فى ژى بەيتە دىتن، زۆر سوپاس.

بەريز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، خاتوو پەروا فەرموو.

بەريز پەروا على:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بە هەمان شيوە منيش ئەوہى كە مەبەستە مەسەلەى مندال بە گشتى لە ناو كارى پەرلەماندا و نە حەتا وەكو ئىستا لە خولەكانى پيشووش حەتا ئىستا ئىمە پرۆژە ياسايەكى تايبەتمان بو منال نەبوو، يەنى لە پەرلەمانى كوردستاندا لە عومرى پەرلەمانى كوردستاندا پرۆژەيەكى تايبەت بە مندال ئەوہ ناكە لە گەل تويزەكانى تردا هەيە، بەلام تا ئىستا ئىمە هيچ پرۆژە ياسايىكمەن بو مندال نەبوو لە بەر ئەوہ گرنگە ئەگەر لە حالەتيكدا، مەن پيم باشە لىژنەى ژنان ئەگەر لە حالەتيكدا دەنگى نەهيئا وە كو خوئى بمىنيتەوہ لە گەل كار و كارو بارى كۆمەلایەتيدا ئەگەر ببىت بە يەك و ناوى لى بنرپىت لىژنەى ژنان و خيزان و مندالان بو ئەوہى ئەو نەر كەش بگرپتە ئە ستوو سەبارەت بە لىژنەى كارو بارى كو مەلى مەدەنى و رۆشنىرى لە گەل وەرزى و لاوان پيم وايە زۆر فراوانتر ئەبىت ئەوہش ئەگەر بكرپت وەرزى و لاوانى لى بكرپتەوہ رۆشنىرى و كۆمەلى مەدەنى بىت و خالى هەشت لىژنەى پەيوەند يەكان و رەو ندى كورد ستانى لە گەل ناوچە كوردستانىيەكانى دەرەوہ ديسانەوہ ئەوہ گرۆپيكە زۆر زۆر فراوان دەرئەچپت كار كردن لە سەر ئەوانە كە بە شيوەزىكى جياوازە لە بەر ئەوہ ئەگەر ناوچە كوردستانىيەكانى لى جيا بكرپتەوہ، سوپاستان ئەكەم.

بەريز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، بەريز كاك ئايدن فەرموو.

بەريز ئايدن معروف:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

پيشەكى مەن پشتگىرى لە قسەكانى (فيروز خان و ئىفار خان) دەكەم كە سەبارەت بە ماددەى بىست و نو (29) لە خالى چوارە (14) كە لىژنەى مافەكانى مرؤف و پانزەدەش (15) لىژنەى داكوكى كردن لە مافەكانى ئافرەت وەكو خوئى بمىنيتەوہ زۆر سوپاس.

بەريز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، خاتوو زولفا فەرموو.

بەرپز زولفا محمود :

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان

كاك (ئەيوب و كاك عمر عينا يەت) قسەكانى مەن بىر ھەمان راي ئەوانىم ھە يە و بە نىسبەت خالى شەشەمەوھ لىژنەى كاروبارى تەندروستى و ژىنگە و مافى بەكاربەر سى بەشى زۆر بلاو و زۆر ئالوزن پىم وايە لە تواناي ھىچ لىژنەى كەدا نابىت كە بتوانى ھەر سىكى بەرپوھ ببات من پىم وايە كە لىژنەى تەندروستى بە تەنبا بىمىنئەوھ لە بەر ئەوھ ھەقى تەواوى پى بەرپىت و بە ھوى نا ئىستىماتىكى خراپى سىياسەتى تەندروستى لە ولاتى ئىمە پىويستە لىژنەى يەكى سەرپەخۆ بىت لىژنەى تەندروستى، ئە گەر نا ھەر وەكو خۆى لە گەل ژىنگە بىمىنئەوھ و لىژنەى مافى بەكاربەر بخرىتە سەر لايەكى تر يان سەر لىژنەى يەكى تر، زۆر سوپاس.

بەرپز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، خاتوو ھىفا فەرموو.

بەرپز ھىفا حاجى:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

من پشتگىرى قسەكانى دكتورە (شېرىن)، كاك سەراب، فېروز خان، كاك عبدالرحمن و دكتور سەرد دەكەم لە سەر لىژنەى مافى بەكاربەر كە بىرپتە سەر لىژنەى دارايى و ھەروھە لىژنەى بازىرگانىش لە سەر لىژنەى دارايى بىتەن لە كۆتايىشدا پشتگىرى لە قسەكانى خاتوو ئىفشار دەكەم كە لىژنەى ئافىرە تان بە تەنبا بىمىنئەوھ، زۆر سوپاس.

بەرپز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، خاتوو شىرىيە فەرموو.

بەرپز شىرىيە اسماعىل:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

من پىم باشە لىژنەى مافى مەروۇف و مافى ئافىرەتان بىرپت بە يەك و لىژنى كاروبارى كۆمەلەى خىزان و مەندالى بۆ زىاد بىرپت و مافى بەكاربەرىش لە سەر لىژنەى تەندروستى و ژىنگە لادىرپت بەپىنرپن بۆ سەر لىژنەى كشتوكال بەو شىوازە بىرپت، چوارەم : لىژنەى كشتوكال و ئاودىرى و ئازەلدارى و مافى بەكاربەر، سوپاس.

بەرپز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، خاتوو فىيان فەرموو.

بەرپز ڤيان عباس:

بەرپز سەرۆكى پەرلهمان.

پشتهفانىي ل في بوجووني دكهم كو د ماددا بيست و نهه (29) دا هاتي برگا (14، 15، 16) وه كو خو بمين سبارت برگا (15) زي دفي بابهتيدا ب ديتنا من دفتت نم پتر واقعيانه بير بكهين كيشين ژنان د جفاكي مهدا هند زورن ب رهيا من وهك ليژنهيهكا بتني بمينيت ژبير نهكهين هيشتا ژن ب کوتايي دهينه دناف گورهبانا دسهلاتيدا خوزي نهو رور ههبايه كو مه هميا گوتبا بلا نهف ليژنه يه نهمينيتن بو چوونا من نهوه كو وهك ليژنهيهكا بتني بمينيتن سبارت برگا (12) في شيوه پيشنيار دكهم ليژنا نهوقاف و كاروبارين ثاييني و دهستپاكي ليژنا كاروبارين پەرلهمانی و سكال، ژبەر كو ب ديتنا من بهرپز سەرۆكى پەرلهمانی پتریا نهو بهرپزين نهنام د ليژنا دهستپاكيده هه نهنامن د ليژنا نهوقاف و كاروبارين ثاييني دا نانو دشين في ليژني د نيك ليژنهده دمج بكهين و سبارت خالا ههشتي (8) پشتهفانىي ل كاك شواني دكهم ديسان سبارت مافي بهكاربهر ب ديتنا من نهگه نه دمج بكهين دگهل ليژنا بازار گاني دي با شتر بيت، گهلهك سوپاس.

بەرپز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلهمان:

زور سوپاس، خاتوو امنه فەرموو.

بەرپز امنه زكري:

بەرپز سەرۆكى پەرلهمان.

نهز وهك نهناما ليژنا پهپهوي دي شروفه كرنهكي سهر ديدگهها مه و ديتنا مه بو هندی كو ليژنا ژنان جودا بيتن ج بويه، بوجي نم دگهل هندی نه كو ليژنا ژنان وهكو ليژنهكا سهربهخو كاري خو بكهت ديدگهها مه نهفهيه كو نهفرۆكه كومهلگهها نيف دهولتهتي ي تاييهتي (UN) ديتنهكا تاييهتمههند دهته پرسا ژني و قهزيا ژني، نه گهر ليژنهكا تاييهتمههند ب پرسا مروفي هه ي مهبهستا مه نهفه نينه كو كيشا ژني ژ كيشين مروفايهتي دوير بيخين خودي پرسا ژنان قهزيا ژني پرسهكا ئينسانيه پرسهكا مروفاتيه كو تييهلكيش بيتن سهر پرسهكا پهروهدهي پرسهكا جفاكي و پرسهكا خيزاني زي لي كومهلگهها نيف دهولتهتي سهرهراي هندی كو ليژنين مافين مروفي زي يين ههين بهس تاييهتمههنديهكا دايه قهزيا ژنان ب تاييهتي بو پيش ئيخستن و گه شه سهندنا قهزيا ژنان، ژبهر هندی بو هندی كو ههريما كوردستاني پەرلهمانی كوردستاني پاشگهز نهبيت نهو دهستكهفتنين كو نهفرۆكه پەرلهمانی كوردستاني تيدا هه دگهل كومهلگههين نيف دهولتهتي ناكوكي نهبيت روانگهها مه نهوه كو پيدفي يه گرنگيا ههبوونا ليژنا ژنان وهك خو بمينيت و پەرلهمانی كوردستاني نهههميهت و پرسا ژني كورت نهكهته مهوزوعهك، يهعني مهبهستا مه نهفهيه راسته مافي مروفي و مافي ژني تشتهكي تييهلكيشاييه ژيك جودا نابيت تهميزهكا ئيجابيه نهفرۆكه كومهلگهها نيف دهولتهتي دهته قهزيا ژني ژبهر هندی زي نم دبينين كو باشه ليژنا ژنان بتني بمينيت.

بەرپز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلهمان:

باشه، سوپاس، بهرپز دكتور سراج فەرموو.

بهریز د. سراج احمد:

بهریز سهرۆکی پهرلهمان.

تهواو پالپشتی قسهکانی کاک (شوان شیخ احمد) دهکهم ئەو شتانهی که باسی کرد پالپشتی ئی ئە کهم، دووهم، له خالی شەش باسی لیژنه‌ی کاروباری تەندروستی و ژینگه و مافی به‌کار بهر دهکات مافی به‌کار بهر واته (حق المستهلك)، حق المستهلك به رای من ریک له گه‌ل ئەو لیژنه‌یه دیته‌وه که باسی لیژنه‌ی بازرگانی دهکات لیژنه‌ی بازرگانی له گه‌ل حق المستهلك به راستی زۆر شیوا و گونجاون له گه‌ل یه‌کتری جه‌داوه دهکهم لایره لا بکه‌ویت له گه‌ل لیژنه‌ی بازرگانی ریک بکه‌ویت و گو‌نجاوتره له‌وهی که له گه‌ل کاروباری تەندروستی دا بیت، زۆر سوپاس.

بهریز د. یوسف محمد صادق / سهرۆکی پهرلهمان:

باشه، سوپاس، به‌ریز کاک ناظم فەرموو.

بهریز ناظم کبیر :

بهریز سهرۆکی پهرلهمان

بهریزان ئەندامانی پهرلهمان، وا بزانه‌م ئەو به‌ریزانه‌ی که له لیژنه‌دانه هیچ کامیان له لیژنه‌ی پێشمه‌رگه و لیژنه‌ی ناوخۆ نینه، ئەگەر لهو لیژنه‌یه‌دا بانه به تەسه‌وری ئیمه وانه‌ده‌کرد که باسی ئەوه بکه‌ن که ئەو دوو لیژنه‌یه لیک بدریختن ئەرکی ئەم دوو لیژنانه زۆر قورسه جا ته‌واوی پشتگیری قسه‌کانی برای به‌ریز کاک (ئەیبوب) دهکهم بۆ ئەوهی که ئەم دوو لیژنه‌یه دهمج نه‌کری، زۆر سوپاس.

بهریز د. یوسف محمد صادق / سهرۆکی پهرلهمان:

زۆر سوپاس، به‌ریز کاک عبد الله فەرموو.

بهریز عبدا لله حاجی محمود :

بهریز سهرۆکی پهرلهمان

من تیبینی یه‌کم هه‌یه بۆ لیژنه‌ی په‌یره‌و له دابه‌ش کاری لیژنه‌کان ئەکه‌م یان ده‌بیت ریژه‌ی لیژنه‌کان له به‌ر چاو بگریت له گه‌ل ژماره‌ی ئەندامانی پهرلهمان، زۆر سوپاس.

بهریز د. یوسف محمد صادق / سهرۆکی پهرلهمان:

باشه، زۆر سوپاس، لیژنه‌ی په‌یره‌و سهرنج و تیبینیتان چیه؟ فەرموو به‌ریز دکتۆر فرست، کاک زانا قسه‌ت هه‌یه؟ ناوت نه‌نووسرا بوو، فەرموو.

بهریز زانا :

بهریز سهرۆکی پهرلهمان

دیاره ئەوه‌ی که له کۆی له گه‌توگۆیه‌که‌دا تیبینیمان کرد ئەم په‌یره‌وه که ئەنوو سړی موده یه‌کی زه‌ منه‌نی زۆری ئەمینیته‌وه، یه‌عنی هه‌مووی ئەوانه‌ی که له لیژنه‌یه‌کی تایبه‌تن دیفاع ئەکه‌ن له مانه‌وه‌ی لیژنه‌که‌ی خۆیان من پیم وایه کاری لیژنه‌کان له رابردوو لهم پهرله‌مانی ک‌رودستاندا سهرکه‌وتوو نه‌بووه ئەو شیوازی

لەم لیژنە سەرۆکی کۆ جیگرە کۆ موقتەریرە کۆ ئەندامە ئیئە ئەم پەیرەوهمان بۆ ئەمرۆمان نەنوو سیو، ئەگەر من وەك رای شەخصی خۆمە رای لیژنە نییە، ئەگەر پیتان وایە ئەو ئەشکال بۆ خودی ئیو دەریز لەم خۆلە دروست دەکات من زۆر بە ئاسایی دەبینم دیسان دە ئیئە ئەو رای شەخصی منە دا بەش کردنەو دە لیژنەکان ئەتوانین هەر بکەنە خولی داهاوو، بەلام ئەگەر بەو مەنزورە ئیئە بێن تە صویت لە سەر لیژنەکان بکەن ئەمڕۆ ئەمن لەو لیژنە یەمە ئەو لیژنە یە دەبی بیپاریزین ئەمە بەو شیو یە ناگەینە نەتیجە ناشتوانین پەیرەویکی باش، چونکە وەكە باسمان کرد ئەو لیژنە رۆحی کاری پەر لەمان، بۆچی دەمج کردنی لیژنە کەم کردنەو یە لە شەئنی؟ بۆ نموونە زۆر باسی لیژنە ئافەرە تان کرا، بۆچی دەمج کرد نەو دە لیژنە ئافەرە تان بۆ نموونە لە گەل مافی مرۆف یان لە گەل کارو باری کۆمەلایەتی کەم کردنەو یە؟ ئەی بۆچی پەروردە و خویندنی بال، یەئنی کە پیکەو دەمج مانای وایە ئیئە ئیئەتەم بە خویندنی بال نادەین یان ئیئەتەم بە پەروردە نادەین! دەمج کردنی لیژنە بە هیچ پیوهریک کەم کرد نەو نییە لە شەئنی ئەو لیژنە یە بۆ کار ئاسانییە بۆ ئەو یە ئەو لیژنە تاجەند پەیرەوهمان بە یەکەو یە، وامان داناو، لەوانە یە هەلەمان کردبی لە شوینیک، ئیستا مافی بەرکابەر تان باس کرد بۆچی نەمان برده بازارگانی بۆچی هینامان تەندروستی لەبەر ئەو ویستمان تەوازون بیپاریزین، ناگری لیژنە یەك وەکو قیتار ئەو هەموو ناوای بەدوای یە کدا ریز بکە، لیژنە یە کیش ئەرکی کەمتر بی، هەولمان لە دا بەش کردنی لیژنەکان تەوازون لە مەهامیشیان هەبی، لەبەر ئەو بەسەریدا بپریزین، دارایی بەخۆی دەبی یەك لیژنە بی جا دیسان پاش بازارگانی و ئەو و ئەو مافی بەرکابەریشی بۆ زیاد بکە، دیسان تەئکید دەکەینەو بپریار بۆ ئیو یە، هەلساوین هەموو ئەو رەئیانە کە سی کەس پشتگیری کردو، تەقربەن من (9) لاپەرەم نووسی لە ئەنجامی هەموو بیئینیارەکان تان، دیین هەمووی سیاغە دەکەینەو و دەیکەینە تەسویت، بەلام داواکاری ئیئە جاریکی تر ئەو یە کەوا دەنگ نەدەین ئەمڕۆ من لە کام لیژنەم، من سەرۆکی کامە لیژنەم یان جیگری کام لیژنەم، وا دەنگ بەدەین کە چۆن باشە بۆ ئەو پەر لەمانە ئەو لیژنە یە دا بەزری، ئەگەر لیمی قبول بکەن هەستم کرد لە مونا قەشات ئەوهمان بەدی کرد، من و هاو پیکانی شەم، لە مونا قە شەکان ئەو تیروانی نەمان بەدی کرد، یەئنی کە بەو شیو یە گفتوگۆ کان کران، باوهر تان هەبی پەلەشمان نەکردو، تەقربەت سالیك و شەش مانگ خەریکی ئەو ئیئە بووین، زۆر بە دیراسە و زۆر بە جدی دیراسەمان کردو، ئەو تریان ئیئە پیمان وایە کە دە ئیین مافی بەکار بەر، مافی مرۆف خۆ مندالیئیش مرۆفە و کە دە ئی مافی مرۆف مافی مندالیئیش دەگری تەو، ئەگەر بیئستان باشە خیزان و مندالیئیش زیاد بکەن لە شوینیک ئەو کیشە نییە، سەیر کەن دە لیلیك، بۆ نموونە یە کیک لە هاو پیکانمان گوتی وا بزائە فیان خان بوو گوتی وا باشە لیژنە ئیئە ئەو قاف و لیژنە نەزا هە یەك بخری، لەبەر ئەو ئەو ئەندا مەکانیان موشتەرە کە، سەیر کەن ئیئە خۆ بۆ ئەو دوو سالیئە ئەو دوو لیژنە دانانیئین تاو هکو وابکەین، ئەی پاش ئەو، خۆ موشتەرەك نابی، بۆ یە ئیئە وا لیژنە کانمان دا بەش کردو، کە مەودا یەکی دریز بۆ ئاییندە ئەو لیژنە دەستکاری نە کرین و بر بکەن، ئەو کە من ویستم روونکرد نەو لە سەر

بەدەم ئەو خاۋانە بوون ئەوۋى تىرىش وەگۈ باسماڭ كىرد بە ئەمانە تەوۋە رەئىيەكانى ئىيۋە مان نوو سىوۋە و بە تەئكىد ئىمە ھەموو رەئىيەكانتان بە پىزەوۋە وەردەگىرىن و دەيخەينە دەنگدانەوۋە، دوا بىر يارىش بۇ ئىيۋە يە، ئىمە تەنھا ئىقتىراھمان كىردوۋە و ئىيۋە بىر يار دەدەن، سوپاس.

بەپىز د.يوسف محمد صادق/سەرۋىكى پەرلەمان:

كاك ابوبكر قىسەيەكت ھەبوو؟ فەرموو.

بەپىز ابوبكر عمر عبدالله:

بەپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

بەپىزان بىنەماي كەم كىردنەوۋى لىژنەكان بۇ (15) لىژنە مەن لەگەل كەم تىرىش لەو عەدەدە دام، بۇ ئەم پاساوانەى لاي خواروۋە دەگەرئىتەوۋە، مەعقول نىيە لە پەر لەمانىكى (111) كە سى دا (22) لىژنە ھەبى، دوو/ لەسەر بىنەماي پىسپۇرى تەفەرۇغ و خۇ يەكلا كىردنەوۋە، مەن بۇ خۇم ئەندامى يەك لىژنەم، بە ھەياتى دەيان كۆبۈنەوۋەم فەوتاوۋە يان ھەقى كۆبۈنەوۋەم نەداوۋە، ھى ئەم لىژنەيە يان ئەو لىژنە يە، لەبەر ئەوۋى پە لە پەلىشمانە، ھەموو ئەندامانى پەر لەمان كە زۇر بەى كۆبۈنەوۋەكان لە يەك رۇژدا بى، زۇر بەى ئەندامانى پەر لەمان پەلەى ئەوۋەيانە كە كۆبۈنەوۋەكان ئامادە نىن لە دوو رۇژى جىياواز دا دوو كۆبۈنەوۋەى دوو لىژنە بىكەن، ئەوۋە ھال نىيە لىژنەكانى تىدايە بەراستى، ئەگەر تەقىم و ھەئاسەنگاندىكى ورد بىكەن بۇ كاروبارى ئەم لىژنە، بزانن چەنىك ئەكتىقن، چەنى فەعالن، بە داخەوۋە زۇر جار بىر ياردەر و سەرۋىك و جىگىرى لىژنەكان مەن بەخۇشمەوۋە ناومان دەنووسرى و وجودىشمان نىيە لەناو كۆبۈنەوۋەكان، لەبەر ئەوۋە ئەگەر ئەندام مۈتە فەرغ بى و خۇى يەكلا بىكا تەوۋە بۇ يەك لىژنە، ھەم فرىا دەكەوۋى ھەم پىسپۇرى وئىختىسا سىش وەردە گىرى، وەك چۇن مەرجىش نىيە لىژنەى زۇر ىش ماناى كاراىى و ئەكتىف بوونى پەرلەمانتارەكانە و پى راگەياندىن بى، ئەوۋە كە ھىزى چەكدارىش كاك نازم باسى كىرد، كاك كاروان و كاك شوان لە لىژنەى پىشمەرگە، مەنىش ئەندامى لىژنەى ناوخۇ بىم، ئەمانە ھەموويان ھىزى چەكدارن لەرووى مەشق، لەرووى چەك، لەرووى تەمويل، جارى وا ھە يە يەك فەرما ندىيان ھە يە، لەبەر ئەوۋە پىموا يە ئىختىساسەكان زۇر لەيەكەوۋە نىكە، مەرج نىيە پىنج سەد ھەزار چەكدار بلىى ئەوۋە دوو لىژنەى پىويست دەكات ئەگەر وابى پەرورەدە و خويىندىنى بالآ لە ئىبتدائىيەوۋە ھەتاوۋەكو ماستەر و دىكتۇرا خۇ ئەوۋىش پىنج سەد ھەزار قوتابى و خويىندىكارى تىدايە، بۇ لەيەك لىژنە دايە، زۇر سوپاس.

بەپىز د.يوسف محمد صادق/سەرۋىكى پەرلەمان:

د.بەھار فەرموو.

بەپىز د.بەھار محمود فتاح:

بەپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

بەپىز د.فرست قىسەكانى مەنى كىرد، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/سەرۆكى پەرلەمان:

كاك ابو بكر فەرموو.

بەرپىز ابوبكر عمر عبدالله:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من خۆم لە لیژنەى نەزاهەم یەكیك بووم لەوانەى لیژنەى نەزاهەم لابردوو بەراستى.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/سەرۆكى پەرلەمان:

كاك بەهزاد تكايە بە پەلە ئەگەر نوقتە نيزامیە؟ فەرموو.

بەرپىز بەهزاد دەروپش:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

تەبەن دىف میکانیزما پەسەند كرى، یا گفتوگو لىسەر پەپرەوى ناوخوى پەرلەمانى كوردستانى، ئىك ل خالى پەپرەوى، خالا (ج) داواكردن بۆ دواخستنى گفتوگو لىسەر بابەتلىك كە بىر ياردا لە سەر گفتوگو كۆكردن لەسەر بابەتى يان ئالوگۆرى بەرنامەى كار، نوکە ئەم ژمارەى ياساى (12) كەسە، مە واژوو كرىە، داخازى لىسەرۆكايەتى و جەنابى تە دكەين، كە ئەف بەرنامەى كار سبەى بىتە راگرتن، دانىشتنا سبەى تايبەت بكرى بە دۆخى ئىستای هەرىمى كوردستان و پرۆژەى چاكسازى و داراى و ئابوورى، ژ بەر هە ندى ئەم داخاز دكەين بخرى تە دەنگدان و سبەى بشىين دىف میکانیزمى، چونكى سپىدەش گە لەكا داخاز كرى، بەرپىز سەرۆكى پەرلەمانى، ئەگەر ئەم هەفتانە بۆ نموونە دوو رۆژا دانىشين، دانىشتنەك با بۆ پەپرەوى ناوخۆ بى و يەككى ترىش بۆ ئەم دۆخە بىت، بشىين تەوازونەكى راگرين، بگەينە چارەسەرىەك، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/سەرۆكى پەرلەمان:

باشە سوپاس، كاك عمر فەرموو.

بەرپىز عمر عىنايەت حەمە:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئىمە تەقدىرى قسەكانى بەيانى كە بەرپىز كرت دەيكەين، دەزانين ئىمە هەر خۆمانين، ئىمە بە گرنكى دەزانين كە بۆ ئەوئى خۆشمان بنا سين، وەزنى پەرلەمان چەندە لە كوردستان دا پەيوە ندى ئىمە و حكومەت چۆنە، خەلكيش لەو زياتر لىمان زویر نەبى، راستە ئىمە ئىستا پەپرەوى ناوخۆ لەبەرنامەى كارمان هە يە، بىرگەى دووئى سبەينى بكرى بە لەسەر ئەو قەيرانەى كە ئىستا پەيوەندى ئىمە حكومەت بە قەيرانەكانى ناو هەرىمى كوردستان هە يە من داوا لە بەرپىز دەكەم بىرگەى دووئى داخلى بىكە و سبەينى دەنگدانى لە سەر بىكە و دەسەلاتى بەرپىزتانە كە داخلى بىكەن، لەناو قاعەى پەرلەمانيش دەنگدانى لەسەر دەكەين، پىشى دەخەين بۆ ئەوئى جەلسەى بتوانين واى لى بىكەين، باسى ئەو قەيرانەى ئەمرۆ و باسى بەينى ئىمە و حكومەت بىكەين، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/سەرۆكى پەرلەمان:

د.شىركۆ فەرموو.

بەرپز د. شېركۆ حەمە امین:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

منیش پشتیوانی له قسەى ئەم دوو هاوکارەم دەکەم، وە کو بەیانیش و تەم شوینی ئیەمە ئیرە یە قسەى تیا بکەین لەسەر دۆخی ئیستای هەریمی کوردستان، سوپاس.

بەرپز د. یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

د. عزت فەرموو.

بەرپز د. عزت صابەر:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

پشتیوانی ئەو سێ هاوکارە پەرلەمانتارەم دەکەم، سبەینی تەرخان بکری بۆ گەتوگۆ کردن سەبارەت بە قەیرانی دارایی لە هەریمی کوردستان، وەک لیژنەى دارایی و با بلێین وەک پەرلەمانتاریک داوا دەکەم لە بەرنامەى کارى سبەینی رێگەم پێ بدەن دۆخی قەیرانی دارایی ئیستا لە راپۆرتیکی چەند دەقەیی بخوینمەووە بۆ پەرلەمانتاران و گەتوگۆی ئی بکری و ئەگەر بپاریش دەربکری بپاری بێ لە پەرلەمان لە شیوەى بپاری دا بۆ ئەوێ حکومەت مۆلزم بکری چارەسەرى خپرا بۆ قەیرانی دارایی بدۆزیتەو، زۆر سوپاس.

بەرپز د. یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

خاتوو شکرێه فەرموو.

بەرپز شکرێه اسماعیل:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

منیش پالپشتی قسەکانی کاک بەهزاد و کاک عمر عینایەت و د. عزت دەکەم، بەراستی زۆر زەرورە سبەینی ئەو بڕگەیه زیاد بکری و ئیستا بیخەنە دەنگدان، لەبەرئەوێ هەر هیچ نەبێ خەلکی هەریمی کوردستان هەست بکەن ئیەمە لەگەڵ ئەوانین و هەست بکەن هەست بە موعاناتی ئەوان دەکەین و لە هەمان کاتیش دا بە راپۆبۆ چوونی هەموومان رێگە چارەیهکی گو نجاو بدۆزینەووە بۆ دەر چوون لەو هەموو قەیرانە کە ئەکەبووانە و سوپاس.

بەرپز د. یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

خاتوو ئاواز فەرموو.

بەرپز ئاواز شیخ جەنگی:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

من پشتگیری له قسەکانی کاک فرهاد دەکەم، پێشنیاری کرد کە لیژنە یەکی تاییبەتەمە ند دروست بکری بە ناوی لیژنەى ئاو و بە نداوەکان، پیموایە یەکیک لە قەیرانەکانی کە لە داهاوو یەکی نزیك رۆو بەرووی هەریمی کوردستان دەبیتهووە قەیرانی ئاو، بەداخەووە وەکو پێویست نە حکومەتى هەریمی کوردستان،

ئىمەش وەكو لىژنەى مەنى، لىژنەى كشتوكال و ئاودىرى نەمانتوانىوۋە وەكو پىۋىست كار لە سەر ئاۋ و بەنداۋەكان بىكەين، بۇيە پىشتىۋانى پىشنىارەكەى كاك فەرھاد دەكەم، دەمەۋى ئەۋەش بىر ئەندامانى بەرپىز بىنمەۋە كە گرنگى ئاۋ لەۋەدايە ئىمە رۇژانە لە عىراق دەبىستىن كە سالانە نەخۇشى بلاۋدەبىتەۋە لە عىراق انشالە دوور دەبى لە ھەرىمى كوردستان، نەخۇشى كۆلىرا يەككىكە لەۋ نەخۇشىانەى كە بەھۆكارى پىس بوونى ئاۋ و سەرچاۋەكانى ئاۋ بلاۋ دەبىتەۋە، ھەموو سالىك تۈۋشى عىراق دەبى، بۇيە ھىوادارم بە نەزەرى ئىعتبار ۋەرى بگرن ئەۋ پىشنىارە ئەندامانى بەرپىز پىشتىۋانى بىكەن، زۇر سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/سەرۋكى پەرلەمان:

خاتوۋ نجىبە فەرموۋ.

بەرپىز نجىبە لطيف:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

منىش پىشتىگىرى لە پىشنىارەكەى كاك بەھزاد و كاك عمر و ئەۋ بەرپىزانەى تر دەكەم كە ئەۋ بىرگە يە زىاد بىرئ بۇ بەرنامەى كار، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/سەرۋكى پەرلەمان:

خاتوۋ گەشە فەرموۋ.

بەرپىز گەشە دارا:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ۋاللە سەبارەت بە دانىشتنى پەر لەمان ئە گەر بۇ سبەينى بى پىموا يە پىۋىستە پەر لەمان قسە لە سەر كىشەكانى خەلك بىكات، بەلام ئە گەر راپۇرت ئامادە بى ئەۋا ئەۋەى مۈتەبە عە دە بى ئە ندامان ئەۋ راپۇرتەيان لەبەردەم دا بى بۇ ئەۋەى دىراسەى بىكەن و گىفتوگۆ لە سەر ئەساسى ئەۋ راپۇرتە بىكەن، بۇيە ئەگەر راپۇرتەكە دەعت صابر ئامادەى بىكات و بىخاتە بەردەم ئە ندامانى پەر لەمان دانىشتن بۇ ھەفتەى داھاتوۋ بى لەسەر ئەۋ بابەتە، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/سەرۋكى پەرلەمان:

كاك ناظم فەرموۋ.

بەرپىز ناظم كىر:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان، پىشتىگىرى لە قسەكانى كاك بەھزاد و كاك عمر و ئەۋ بەرپىزانەى تر دەكەم كە سبەينى بىرگەيەك زىاد بىرئ بۇ ئەۋەى كە لەسەر قەيرانى ئەمرۆ گىفتوگۆ بىكەين و زۇر سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/سەرۋكى پەرلەمان:

كاك شوان فەرموۋ.

بەرپىز شوان شېخ احمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

منىش پشتگىرى لە قسەى ئەو بەرپىزانە دەكەم، بەلام بە تايبەتى گەشەخان بۇ ئەوھى زياتر بابەتە كە نامادەكارى بۇ بكرىت و دەولەمەند تر بكرى، پىم باشە لە ھەفتەى داھاتوو كۆبونەوھى پەرلەمانى لە سەر ئەنجام بدرى و سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/سەرۆكى پەرلەمان:

د.سراج فەرموو.

بەرپىز د.سراج شېخ احمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

تەواو پشتگىرى لەو ھەفالىانە دەكەين دەبووايە ئەمرۆ كە تايبەت بەو بابەتە، بەلام ئە گەر ئەمرۆش نەكرا دەكرى بەيانى بكرىت، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/سەرۆكى پەرلەمان:

ئىمە لە دەستەى سەرۆكايەتى، ئەو داواكار يە ھاتۆ تە بەردە ستمان دىراسەى دەكەين، سبەينى ئە گەر لەبەرنامەى كار دەتوانرى ئالوگۆرى پى بكرى، ئەو كاتە دەتوانين ئەو رايانەش لەبەر چاوبگرين، خۆتان م شاوھرەيەكى تىرىش بەكەن ئە ندامانى پەر لەمان، ئە گەر پىتان باش بوو راپۆرتىك حازر بى و لەبەردە ستان بى و موناقلە شەى راپۆرتە كە بكرى، ئەوھ بۇ خۆتانى بەجى دەھىلەين كە سبەينى دانىشتنەكە بەكەين يان بۇ ئەو كاتى كە راپۆرتىك حازر دەبى و ئەندامانى پەرلەمان بە بەر چاوبوونەوھى لەسەر كۆمەلىك پىشنيار وتويز دەكەن، دەشكرى سبەينى وتويزىك بەكەين و ھەفتەى داھاتووش لە ھەمان كاتدا لەبەرنامەى كاردا دابى، ھىچ كىشەيەك لەو رووھە نيە، بۇ يە ئىستا ئىمە دوو ئە ندامى دەستەى سەرۆكايەتى لىرەين كىشەمان نيە، بەلام بەرپىز جىگىرى سەرۆكى پەر لەمان لىرە نيە و وتوويزىكىش لەگەل ئەو دەكەين، ئەگەر بە باشى دەزانن ئەوھ لە بەرنامەى كارى سبەينى ئىزافەى دەكەين، ئەو كات لە دانىشتنى سبەينى دەتوانرى دەنگدانى بۇ بكرى بۇ ئالوگۆرى بەرنامەى كار، بەلى خاتوو امنە فەرموو.

بەرپىز امنە زكرى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەز پىشنيار دكەم وھى جەنابى تە ئامازە پىداى ل دەسپىكا ئاخافتنا خۆ كو جقىنەكا سەرۆكايەتى و سەرۆك فراكسيونەكان دگەل حكومەتى ھەبى بەرچاڤ روونكر ھەبىتن، راپۆرتەكا نامادە كارى ھەبىتن بۇ ھەندى كو ئەگەر بەس ئەو پەر لەمانتار ئەم بەھىن بناخقىن ھىچ چارە سەرەيەكى نەبىن، يەنى خەلك ئىنتزارە چارەسەرىي ژ مەدا، چارەسەرى ژى ھەماھەنگيا پەرلەمان و حكومەتى پىكفە دەھتە ئەنجام دان، پەرلەمان تنى نەشى چارەسەرىي بىنى، ئەز پىشنيار دكەم ئە گەر ھىن وئ جقىنا خۆ دگەل حكومەتى بەكەن، ئەم نامادەكارى و پلانكرى بچىن جقىنا خۆ ئەنجام بەدەين د دەرنەنجامى ئىجابى ھەبى، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/سەرۆكى پەرلەمان:

باشە، ئىستا ھەر بەردەوام دەبىن لەسەر وتووڭزەكانمان لەسەر پەيرەو، ئەو بەيانى بىر يارى ئى دەدرى لە ھەموو حالەتتەك دا، ماددەى (30) بىخوڭنەو ھە بۆ ئەو ھى وتووڭزى لەسەر بىكەين، د.رېواز ھەرموو.

بەرپىز د.رېواز ھانق:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى/30

1 / ھەر لىژنەيەكى ھەمىشەيى لە چوارچىوھى جى بەجى كىردى كارەكانى دەتوانى لەنىو ئەندامەكانى لىژنەى لاوھى كى دروست بىكات بۆ كارىكى دىارى كراو لەسەر پىشنىارى سى يەكى لىژنە كارى لىژنە ھەرىكەكانىش كۆتايى دى بە كۆتايى ھاتنى كارەكە.

2 / ھەر لىژنەيەك لايەنى كەم مانگى دوو جار كۆ دەبىتەو، ئەم ھوكمە لەسەر كۆبوو نەوھى لىژنەكان لە نىوان دوو ھەرزى ياسادانان دا جى بەجى نابى.

3 / لىژنە ھەمىشەيەكان لەسەر داواى سەرۆك يان جىگىرى سەرۆك يان سەرۆكى لىژنە يان سى يەكى ئەندامانى لىژنە لە كاتى پىويست دا كۆدەبنەو، دەبى ئەندامانى لىژنە (24) كا تىمىر پىش كۆبوو نەوھى لەلايەن بىراردەرى لىژنە لە كات و شوپىن و بەرنامەى كارى كۆبوونەوھى ئاگادار بىرىنەو.

4 / رېژەى ياسايى كۆبوونەوھى لىژنە بە ئامادەبوونى زۆرىنەى ئەندامان تەواو دەبى، بىرپارەكانىش بە زۆرىنەى دەنگى ئامادەبووان دەدرىن لە كاتى يەكسان بوونى دەنگەكان ئەو لايەنە كە سەرۆك لەگەلەيەتى زۆرىنە دەبى.

5 / دانىشتەكانى لىژنە لەكۆنوس تۆمار دەكرىن كە ناو و واژووى ئامادەبووان پوختەيەك لە بىروپراى ئەندامەكان و ئەو بىرانەى كە لە كۆبوونەوھەكە ھەردەگىرى لەخۆ دەگرى.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/سەرۆكى پەرلەمان:

كى قسەى ھەيە لەسەر ئەوماددەيە؟ كاك گۆران ھەرموو.

بەرپىز گۆران ئازاد ھەمە:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان من دەست خۇشى دەكەم، نەسەكە ھەك خۇى ئەشكالىكى واى تيا نىيە، بەلام لە خالى (3) كە دەلى لىژنە ھەمىشەيەكان لەسەر داواى سەرۆك يان جىگىرى سەرۆك، ئەگەر چى ئىستا مەسەلەى سەرۆكايەتيمان ئىمە داو خستوو، بەلام بۆ ئەوھى ھەما ھەنگى ھەبى لەنىوان لىژنەكان و دەستەى سەرۆكايەتى و باشترە لەسەر داواى سەرۆكايەتى پەرلەمان بى، كە سەرۆكايەتى سى كەسە، جا دواتر لە سەلەھىتەكانى سەرۆكايەتى دەست نىشان دەكرى سەرۆكايەتى بە زۆرىنە دەنگ دەدەن بە دوو لەسەر سى دەنگ دەدەن، ھەقى فىتۆيان ھەيە يان نا، ئەوھى بۆ ئەو بى بەجى دىلن، بەلام ناوھىنانى سەرۆك يان جىگەر بە جيا من پىموايە كەمىك نارىك ترە، باشترە بەناوى سەرۆكايەتییەوھى بى، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/سەرۆكى پەرلەمان:

كاك ناظم فەرموو.

بەرپىز ناظم كىر:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من له خالى سىيەم پيشنيار دهكەم كه كۆبوو نەوہى ليژنەكان تەنھا لە سەر داواى سەرۆكى ليژنە بى، بە تەسەورى من سەرۆك و جيگر و يان سىيەكى لە كەم كردنەوہى ھەيبەتى سەرۆكى ليژنەيە، خالىكى تيش پيشنيار دەكەم كه بركەيەك زياد بكرى، ھەر كار و چالاكيەكى ليژنەكان لە سايتى پەرلەمان بىتە خواری و لە ميدياكان گرنكى پى بدرى و زۆر سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/سەرۆكى پەرلەمان:

د.شیركو فەرموو.

بەرپىز د.شیركو ھەمە امين:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

خالى(2) دانىشتنەكانى ليژنە ببورە ئەوہى كه دە ئى لەنيوان دوو وەرزد، خالى دووہم ھەر ليژنە يەك لايەنى كەم مانگى دوو جار كۆدەببیتەوہ، ئەم ھوكمە لە سەر كۆبوو نەوہى ليژنەكان لە نيوان دوو وەزرى ياسادانان دا جى بەجى ناكري، بەبرواى من ئەگەر ئەوہ دەنگ بىنى، يەعنى ئەوہى كه دەوترى پشوو پەرلەمان بە تەواوەتى تەسببیت دەبى، يەعنى فعلەن پەرلەمان دەبى بە پشوو، بۆيە من لە گەل ئەوہ نيم لەراستى دا پيوست ناكات ئەوہ ھەبى ليژنە ئيشى پەرلەمان يە لە راستى دا بۆيە ھەموو كاتيك دەبى ليژنەكە لە ئيش كردندا دابى لە كۆبوو نەوہ دابى، بۆيە من داواكارم ئەوہ لا بىرى و كۆبوو نەوہى ليژنە نەبە ستریتەوہ بە مەسەلەى ئەوہى كه كۆبوو نەوہى ئاسايى ناكري، ئەوہى لەناو خەلك دا بە پشوو پەرلەمانى ناسراوہ، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/سەرۆكى پەرلەمان:

د.فالا فەرموو.

بەرپىز د.فالا فرید ابراھيم:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

پيموايە خالى يە كەم زيادە، ھەر ليژنە يەكى ھەميشەيى لە جوار چيوہى جى بەجى كردنى كارە كانى دەتوانى لە نيوان ئەندامەكانى ليژنەى لاوہكى دروست بكات، چونكە ئىستا نە سيش نيە، بەلام ليژنەى ھەميشەيى دەتوانى لە نيوان ئەندامەكانى ليژنەى لاوہكى دروست بكات و رابسپىرى بە ئەنجامدانى كاريكى ديارى كراو، خالى دووہم پشتگىرى لە د.شیركو دەكەم پيموايە دەبى ھەلبگىردريت نابى بنوو سري لايەنى كەم مانگى دوو جار ليژنە كۆببیتەوہ، لە خالى سىيەم ليژنەى ھەميشەيەكان لە سەر داواى سەرۆك يان جيگرى سەرۆك يان سەرۆكى ليژنە تەنھا سەرۆكى ليژنە پيشنيار دەكەم ھەلبگىردرى، مافى نەبى داواى

ئەندامانى پەرلەمان كە ئەگەر ديسانەوہ سى ئەندام پىشتىگىرى كىرد بە تەئكىد ئەوہش دەخەپنە دەنگدان، بەس ھۆكارەكەى بەو شىوہىہ بوو.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/سەرۆكى پەرلەمان:

باشە سوپاس ھىچ ئەندامىكى تىرى لىژنە قىسەى نىيە؟ كاك عمر فەرموو.

بەرپىز عمر عىناپەت ھەمە:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ببورە، مەن ناوم نەنووسى بوو داواى لى بووردن دەكەم، تەنھا يەك پىشنىارم ھە يە، ئەویش ئەوہ يە تەبلىغ كىردى ئەندامەكان لەلايەن سكرتېرى لىژنەوہ بى، بە ە مەلى ئىمە بو مان دەر كەوتووہ بىرپاردەرە كە ئەو كارە ناكات، زۆر بەى ئەو كارە سكرتېرەكەى دەيكا و ئەزموونىش زۆر گرنگە بو ئىمە، مەن داوا دەكەم بىكى، سكرتېرەكەت تەبلىغى ئەندامەكان دەكات، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/سەرۆكى پەرلەمان:

تەنھا يەك ماددەى تر گىتوگوى لەسەر دەكەين و داواى دانىشتنەكەمان ھە ئدەگرىن، بىخویندەوہ بەرپىزان ماددەى (31)، د.بەھار فەرموو.

بەرپىز د.بەھار محمود فتاح:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى/31 سەرۆك بوى ھەيە ھەر بابەتلىك بختە بەردەم لىژنە ھەمىشەيىەكان بە پىي تىپروانىنى خوى يان لايەنى كەم لەسەر داواى (5) ئەندامى پەرلەمان.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/سەرۆكى پەرلەمان:

كى قىسەى ھەيە لەسەر ئەم ماددەيە؟ مامۇستا مەروان فەرموو.

بەرپىز مەروان گەلالى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەو كەلىمەى پەرلەمانەم پى زىادە، ئەندامى پەرلەمان، يەنى ھەر بىرپىتە ئەندامى لىژنە كە و تەواو دەستتان خۇش بى.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/سەرۆكى پەرلەمان:

خاتوو پەروا فەرموو.

بەرپىز پەروا على:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بەوہى كە سەرۆك بوى ھەيە ھەر بابەتلىك بختە بەردەم لىژنە ھەمىشەيىەكان بە پىي تىپروانىنى خوى يان لايەنى كەم لەسەر داواى پىنج ئەندامى پەرلەمان، بەبىرواى مەن پىنج ئەندامى پەرلەمان زۆر زۆرە، لەبەرئەوہى كە سى ئەندامى پەرلەمان كافىيە بو ئەوہى تاك بى، ئەگىنا ھىچ جىاواز يەك نىيە لە

بەينى سەرۋكى لىژنەكە لەگەل بەرپىزانى ئەندامانى تر، لەو برۋايەم رەنگە ھەندى جار بابەتتىكى زۆر گرنگ ھەبى لەلايەن يەكى لە ئەندامەكانەو ھەو كاتە ئەگەر دەنگى پىنج ئەندام بە دەست نەھىنى دەبى يان سەرۋك ئەو بابەتەكە ناخرىتە بەر باس و لىكۈلەينەو، بۆيە بە برۋاي من پىنج ئەندام زۆر، خۇ ئەگەر سى بى يان ھەر ئەندامىك بى رەنگە باشتى بى، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/سەرۋكى پەرلەمان:

خاتوو شكريه فەرموو.

بەرپىز شكريه اسماعيل:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

منيش ھەمان بۇ چوونم ھەيە بەرپاستى پىنج ئەندام گەلىك زۆر، من پىم باشە ھەر بكرىت بە يەك ئەندام، ئەگەر يەك ئەندامىش بوو ھەر ئەندامىك بىرۋكەيەكى ھەيە و بۇ چوونىكى ھەيە يان كىشەيەكە ئەو ئاگادارە بەو كىشەيەكە دەپخاتە بەردەستى سەرۋكايەتى پەرلەمان و سەرۋكى پەرلەمانىش دەپخاتە بەردەستى ئەو لىژنەيە، بۇچى ئەو ئەندامە پىويستى بە كۆكردنەو ھى ئىمزا ھەبى و سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/سەرۋكى پەرلەمان:

خاتوو شرين فەرموو.

بەرپىز شرين حسنى:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

لقيرى دىبىزىت سەرۋك، سەرۋك د پىناسەدا ھاتىە سەرۋكى پەرلەمانى، ژ بەرھەندى لقايرى ئەگەر بىيەتە سەرۋكى لىژنە، ئەندامانى پەرلەمان، بىيەتە ئەندامانى لىژنە، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/سەرۋكى پەرلەمان:

د.سراج فەرموو.

بەرپىز د.سراج شىخ احمد:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

منيش پالپشتى قسەكانى پەرۋا خان دەكەم فعلەن وايە، يەئنى شەرت نىيە ئىللا پىنج ئەندام پەرلەمان پالپشتى بىكەن، دەكرى يەك ئەندام پەرلەمانىش بىت، يەئنى پىموابى شتەكە زۆر ئاسايىە و دەكرى ئەو ماددەيە بەراى ھەر نەمىنى، يەئنى سەرۋكى پەرلەمان ھەر حەقى ھەيە شت تەرح بىكات، ئەندام پەرلەمان حەقى ھەيە لە لىژنەكان گىتوگۇ بىكات دىبەيەت بىكات، موناھەشە بىكات، بەراى من ھەر زىادە ئەو ماددەيە، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/سەرۋكى پەرلەمان:

خاتوو فىان فەرموو.

بەرپىز ڧيان :

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ئەز ڧى پىشتەڧانىيا ل بۇچوونى د.سراج دكەم.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/سەرۋكى پەرلەمان:

د.ڧرست ڧەرموو.

بەرپىز د.ڧرست صۆڧى على:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ئىمە ئەوئى كە بەرپىز مامۇستا مەروران گەئالى گوتى ڧعلەن واىە دەبى بىكەينە ئەندام، چونكە پىنا سەمان كىرئو، ئەندامى پەرلەمان زىادە، ئەوئى تر ھەموويان پەيوەست بوون بەوئى چەند كەس داواى بىكات، يەئنى لەرئوى مەنتقەوہ سەرۋكى پەرلەمان ئىمە مەبەستمانە نەك سەرۋك، چونكە سەرۋكى لىژنە پىشتىر گوتمان ھەقى ھەيە داواى بىكات، ئەوئە تەواو بوو، سەرۋكى پەرلەمان ھەر كاتەكى بىئوئى بابەتتىك بىخاتە بەردەم، چۆن دەكرى سەرۋكى پەرلەمان و يەك ئەندامى پەرلەمان، ئەوئە يەك، دوو/ مەبەست ئەوئە يە كە ئەگەر بەو شىئوئە بى، ھەر ئەندامەكى لىژنە ھەموو رۆژەك دەبى لىژنە لە كۆبوونەوئە دا بى، ھەر لە بەر ئەوئە ئەوئە شتىكى نىزامىيە و شتىكى پەيرەوئە، ئىمە كاتىك كە گوتوومانە ستاندارد لىژنە يەك (11) كەسە، پىنج كەس دەتوانى داوا بىكات، يەئنى رەڧەمىكى زۆر گونجاو، بۇيە بەھىچ شىئوئە يەك بە تە سەورى من ناكرى ئەندام ھەقى ھەبى داواى كۆبوونەوئە لىژنە بىكات، يان بابەتتىكى بىخاتە بەردەمى بلى كۆبەوئە، ئەگەر ئەو ئەندامە شتىكى مەعقول و باشى پى بى، مەعقول نىيە نەتوانى تەوقىعى چوار كەس لە گەل خۆى كۆبىكاتەوئە.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/سەرۋكى پەرلەمان:

باشە سوپاس، ئەندامانى ترى لىژنە قسەيان نىيە؟ كاك عمر ڧەرموو.

بەرپىز عمر عىناپەت ھەمە:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ناروونىەك ھەيە لە پىنج ئەندامەكە، پىنج ئەندامى ئەم ھۆلەى پەرلەمان يان پىنج ئەندامى لىژنەكە؟.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/سەرۋكى پەرلەمان:

بەئى پىنج ئەندام، ئەندام/ ئەندامى پەرلەمانە، ئەندامى لىژنە دەبى بنووسرى ئەندامى لىژنە، پەروا خان

ھەر ئەوئە بوو مەبەستت؟ ڧەرموو.

بەرپىز پەروا على:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

بەئى ھەر ئەوئە بوو، مەبەستم سەرۋكى پەرلەمان نەبوو، مەبەستم سەرۋكى لىژنە بوو، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/سەرۆكى پەرلەمان:

د.شېركۆ فەرموو.

بەرپىز د.شېركۆ حەمە امين:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ھەرچەندە ئەو ماددەيەى پېشوو تەواو بوو، بەس من پرسىيارىكم لەو بەرپىزانە ھەيە، ماددەى (30) ئەگەر من لاى خۆم وا تەعبىرى بىكەم، دە كرى ئەوانە ناوى بنرى ئەركى ليژنە؟ ئەگەر وەلا مى پرسىيارەكەم بەدەنەو، چونكە ويستم ھەندى بىروبوچوونى لەسەر دەربىرم، ئەگەر بەناوى ئەركى ليژنەو، ئەگەر نا دوايى بە نوو سراو بوياى بنىرم، بۆ نموو نە پرسىيارىكى ئاوا ئايا من دە مەوى بلىيم ليژنە بوى ھەبى راستەوخۆ بانگھىشتى وەزىرىك بكات بۆ ناو كۆبوونەوھى ليژنەكەى؟.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/سەرۆكى پەرلەمان:

د.رېواز فەرموو.

بەرپىز د.رېواز ھانق:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئە مە ناو مان ئى نەناو و مەبەستىشمان نەبوو ماددە كان ناو ئى بنىين، لەبەر ئەوھى ھەموو پرۆژە كە بە شىوھىەك كە تەنھا بە شەكان ناو يان ھەيە، بۆ خو شتان دەزانن لەرووى سياغەى تە شرىعى و فەنى تە شرىعەو دەبى ھەموو ماددەكان ناويان ھەبى يان نابى ھەندى ماددە ناوى ھەبى و ھەندىكى ناوى نەبى، سەبارەت بەوھى كە دە كرى بەرپىزان وەزىرە كان بانگ بىكرين لە ليژنەكان لە بە شى يان دەروازە ئى پرسىينەو و پرساندن و ئەوانە ئەو شتانە بە وازحى ھەيە، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىزان دانىشتنەكە ھەئدەگرين بۆ سبەينى كاتزمير (11).

د. يوسف محمد صادق

سەرۆكى پەرلەمانى

كوردستان - عىراق

جعفر ابراهيم ئيميني

جىگرى سەرۆكى پەرلەمانى

كوردستان □ عىراق

فخرالدين قادر

سكرتيرى پەرلەمانى

كوردستان □ عىراق